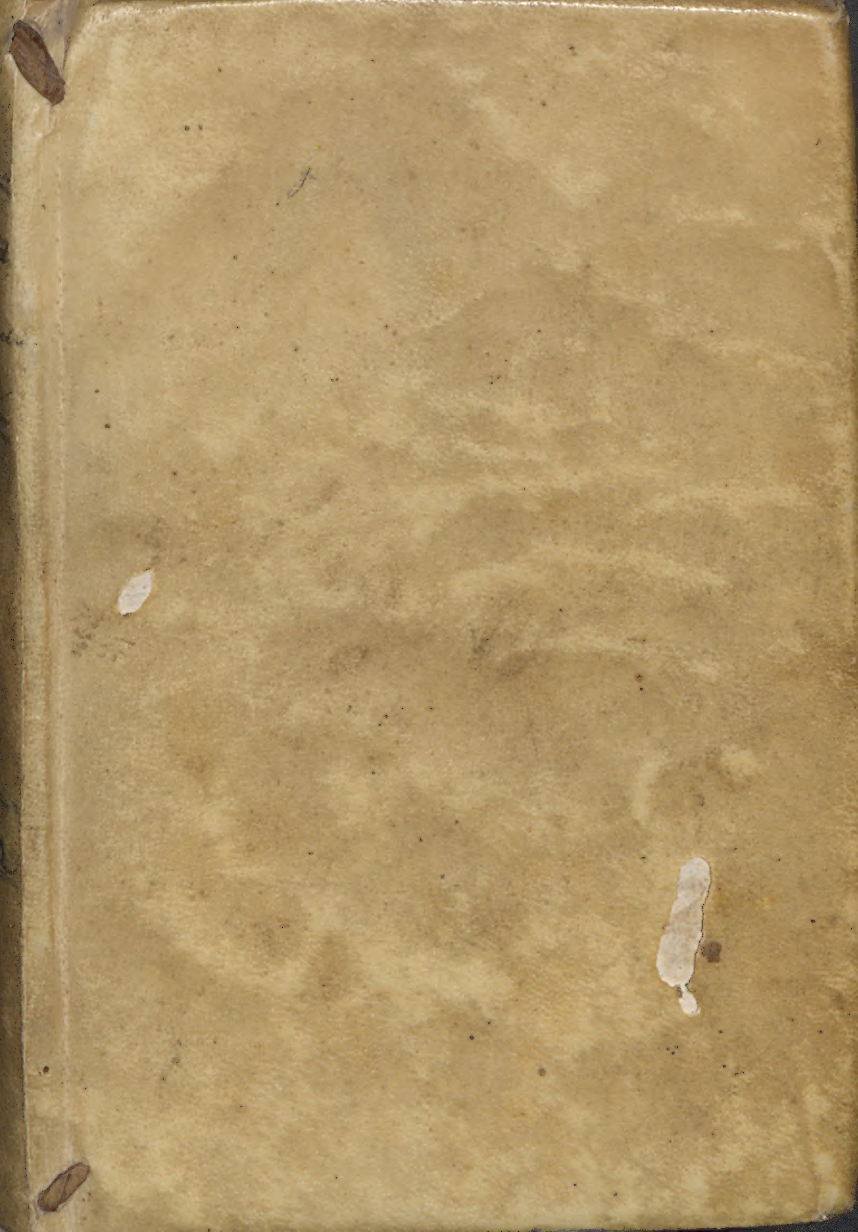

HOMERI

POETAE CLARISSI= MI ODYSSEA, ANDREA DI= uo Iustinopolitano interprete, ad uerbum translata.

EIVSDEM BATRACHOMYOMA= *chia, id est, Ranarum & murium pugna, Aldo Manutio Romano interprete.*

EIVSDEM HYMNI DEORVM. XXXII. *Georgio Dartona Cretense interprete.*

Excudebatur Lugduni Anno do= mini. M. D. XXXVIII.

HOMERI

POETAE CLARISSI-
MI ODYSSEA, ANDREA DI-
uo Iustinopolitano interprete, ad
uerbum translata.

EIVSDEM BATRACHOMYOMA-
chia, id est, Ranarum & murium pugna, Aldo
Manutio Romano interprete.

EIVSDEM HYMNI DEORVM. XXXII.
Georgio Dartona Cretense interprete.

Excudebattir Lugduni Anno do-
mini. M. D. XXXVIII.

AD LECTOREM.

QVAM In excudenda Homeri Iliade latina diligẽtiam antea adhibuimus, eandem nunc etiam præstitimus in imprimenda Odyssea, itaq; quod ad singulas chartas earumq́; numeros, paginas & uersus attinet, eadem hic omnia sunt, atq; in Homero græco ex æditione Aldina. Quod ideo à nobis factũ est, ut qui poëtam hunc græcum legent eundem etiã habeant latinum ita excusum, ut uno intuitu omnia in utroq; uidere poßint.

ARGVMENTVM. A. HOMERI ODYSSEAE.

Deorum concilium fit de Vlysse in Ithacam mittendo a Calypsus insula. Post quod Minerua in Ithacam venit ad Telemachũ similis Mentæ regi Taphiorum. Facto autem colloquio cum admonuisset Minerua Telemachum, propter patris inquisitionem, ire in Pylum quidem ad Nestorem, in Spartam autem ad Menelaum, discedit indicium dans quod dea esset: & Procorum fit cõuiuium.

ODYSSEA HOMERI

ANDREA DIVO IVSTINOPO *litano interprete, ad uerbum translata.*

ODYSSEAE. A. HOMERI COMPOSITIONIS.

Alpha, Deorum concilium: Vlyssea Palladi confidentia.

IRVM *mihi dic musa multisciũ,*
qui ualde multum
Errauit, ex quo Troiæ sacram urbẽ
depopulatus est:
Multorum autem uirorum uidit ur
bes, & mentem cognouit,
Multos autem hic in mari passus est dolores, suo in ãio,
Liberans propriamq; animam, & reditum sociorum.
Sed neq; sic socios liberauit, cupiens quamuis:
Ipsorum enim proprijs stultitijs perierunt.
Fatui qui boues Hyperionide Solis
Comederunt: sed hic his abstulit reditus diem.
Horum à quauis parte Dea filia Iouis dic & nobis,
Tũc alij quidem omnes quotquot fugerunt altã stragem
Domi erant, bellumq; qui fugerant & mare:
Hunc autem solum reditu carentem & uxore
Nympha uenerãda detinebat Calypsô magna dearum,
In speluncis concauis, cupiens maritum esse.
Sed cum iam tempus uenit circumuoluentibus annis,
In quo illi neuerant dij domum redire
In Ithacam. neq; tunc fugerat certamina,
Et inter suos amicos, Dij autem miserti sunt omnes,
Præter Neptunum, hic autem omnino irascebatur
Diuino Vlyssi, priusquam in suam terram perueniret.
Sed hic Aethiopas adierat procul existentes,

Malorũ suorũ homo sibi causa.

Neptunus solus Deorum Vlyßi infensus.

Aethiopas,qui bifariam diuisi sunt extremi hominum:
Hi quidem ad occidentem Solem,illi autem ad orientem.
Occursurus taurorumq; & agnorum sacrificio,
Ibi hic delectabatur conuiuio aßidens,sed alij
Iouis in ædibus olympij frequentes erant.
His autem uerba incepit.Pater hominumq; Dearumq;.
Recordatus est enim in animo strenui Aegisthi,
Quē iā Agamēnonides longè inclytus interfecit orestes.
Huius hic recordatus uerba immortalibus fecit.

Iouis uerba ĩ deorum concilio.

Papè,qualiter iam deos homines culpantur,
Ex nobis enim dicunt mala esse:sed hi ipsi
Suis improbitatibus præter fatum dolores habent.
Sicut et nūc Aegisthus præter fatū Agamēnonis Atridæ
Duxit uxorem desponsatam,& hūc interfecit redeuntē
Sciens grauem cladem,quoniam illi prædiximus nos
Mercurium mittentes internunciū Argi interfectorem,
Ne ipsum interficeret,neq; ambiret coniugem eius:
Ex Oreste enim ultio erit atridæ
Cum pubes fuerit,& suam desyderauerit terram.
Sic dixit Mercurius,sed non menti Aegisthi
Persuasit bene consulens:nūc aūt simul omnia persoluit.

Iniuste in malis deos accusamus.

Huic autem respondit postea Dea cæsia Minerua.
O pater noster Saturnie supreme Regum,
Et ualde ille decenti iacet morte:
Vtinam periret & alius quicunq; talia facit.
Sed mihi propter Vlyssem prudentem cruciatur cor
Infelicem,qui diu procul ab amicis dolores patitur
In insula circunflua,ubi umbilicus est maris,
Insula nemorosa,Dea autem in domibus habitat
Athlantis filia prudentis,qui maris

Minerua p Vlysse intercedit.

Totius gurgites nouit:habet autem columnas ipse
Longas,quæ terramq;& cælum utrinq; sustinent.
Huius filia infelicem lamentantem detinet:
Semper autem mollibus & blandis uerbis
Demulcet,ut Ithacæ obliuiscatur.sed Vlysses
Cupiens uel fumum exilientem uidere
Suæ terræ,mori cupit:neq; tibi
Curat charum cor olympie,an non Vlysses
Argiuorum apud naues gratificabatur sacra faciens
Troia in lata?cur ei tantum irasceris Iupiter?
  Hanc aũt,respondens,allocutus est nubigrega Iupiter. Iupiter Mineruam.
Filia mea quale te uerbum fugit septum dentium?
Quomodo Vlyßis ego diuini obliuiscar?
Qui mente quidẽ superat mortales,abundeq; sacra Dijs
Immortalibus dedit,qui cælum latum habitant.
Sed Neptunus terram continens rigide semper
Cyclopis gratia iratus est,quem oculo excæcauit
Dijs parem Polyphemum,cuius robur est maximum
Inter oẽs Cyclopas.Thoosa aũt ipsum peperit Nympha Polyphemus Neptuni filius.
Phorcynis filia maris profundi principis,
In speluncis concauis Neptuno mixta:
Ex hoc tempore Vlyssem Neptunus quatiens terram
Non interficit quidem,errare autem facit à patria terra.
Sed agite nos decernamus omnes
De reditu ut ueniat,Neptunus autem remittet
Suam iram:non enim poterit contra omnes
Immortales inuitis Dijs contendere solus.
  Huic aũt respõdit Dea glaucos oculos habẽs Minerua:
O pater noster Saturnie summe regnantium,
Si nunc hoc gratum beatis Dijs

Redire Vlyſſem prudentem ſuam domum,
Mercurium quidem ſanè internuntium Argicidam
Inſulam in Ogygiam concitemus,ut uelociſsime
Nymphæ pulchricomæ dicat uerax conſilium,
Reditum Vlyßis prudentis,ut redeat.
Sed ego in Ithacam ibo,ut eius filium
Magis excitem,& ei uires in mentibus ponam
Ad concilium uocantem crinitos Achiuos
Omnibus Procis renunciare,qui eius ſemper
Oues frequẽtes iugulãt,& curuãtes pedes,tortisq; corni-
Mittã aũt in Spartãq; & Pylum littoralem, (bus boues.
Reditum ſciſcitaturum patris chari,ſicubi audierit:
Et ut ipſum gloria bona inter homines habeat.
Sic locuta,ſub pedibus ligauit pulchra talaria
Immortalia,aurea:quæ ipſam portabant,& ſupra mare,
Et in magnam terram ſimul cum flamine uenti.
Accepit autem fortem haſtam præmunitam acuto ære,
Grauem magnam,ſolidam,qua domat acies uirorum
Heroum,quibus iraſcitur ipſa potentem patrem habens.
Venit autem ab Olympi uerticibus ruens,
Stetit autem Ithacæ in populo in ueſtibulis Vlyßis
Liminis atrij:manu autem tenebat ferratam haſtam,
Aßimilata hoſpiti Taphiorum duci Mentæ:
Inuenit autem Procos contumaces,qui quidem ſanè
Talis ante ianuas animum oblectabant
Sedentes in pellibus boum,quos interfecerant ipſi:
Præcones autem ipſis & prompti miniſtri
Hi quidem uinum miſcebant in crateribus et aquã.debãt
Illi autem rurſus ſpongijs perforatis menſas
Abſtergebãt,et ante ipſos ponebãt,et carnes multas diu=

Hāc āt lōge prius uidit Telēachus diuina ſpecie prædītus:
Sedebat enim inter Procos charum cruciatus cor,
Volutans patrem bonum in mentibus ſicunde ueniens
Procorum quidem diſsipationem in domibus faceret,
Honorē aūt ipſe hēret,& poſſeſsionibus ſuis imperaret.
Hæc cogitans cum Procis ſedens uidit Mineruam:
Iuit autem rectà ad ueſtibulum,& indignatus eſt animo
Hoſpitem diu in ueſtibulis ſtare:propè autem ſtans
Manum cepit dextram, & præhendit ferratam haſtam:
Et ipſum alloquens uerba pennata dixit.

Salue hoſpes,apud nos hoſpitio accipieris,ſed poſtea
Cœna ſaturatus loquaris quare tibi opus eſt.

Sic locutus præibat,& ſequebatur Pallas Minerua,
Hi autem cum iam intra erant domum altam,
Haſtam quidem poſuit ferens ad columnam longam
Intra armamentarium politum,ubi aliæ
Haſtæ Vlyſsis ærumnoſi ſtabant multæ.
Ipſam aūt in ſede ſedere fecit ducēs ſubtus tapetē exten-
Pulchrū,uariū:ſub pedibus aūt ſcabellum erat. (dens
Iuxta aūt ipſe poſuit triclinium uarium ſeorſum ab alijs
Procis,ne hoſpes contriſtatus tumultu,
Cœnam faſtidiret inter ſuperbos accedens,
Et ut ipſam de patre profecto interrogaret.
Aquam autem famula gutturnio infudit ferens
Pulchro,aureo,ſuper argenteo lebete
Ad lauandum:iuxta autem politam extendit menſam,
Panem autem uerecunda proma appoſuit ferens,
Obſonia multa apponens gratificans ex præſentibus.
Structor autem carnium lances appoſuit attollens
Variarum,apud autem ipſos aurea pocula.

Minerua Mē tis regis hītū mētita a telemacho hoſpitio excipitur.

Haſta Mineruæ.

Proci Penelopes epulātur.

Præco autē ipsos frequēter percurrebat uinum fundens.
Ingreßi sunt autem Proci superbi, qui quidem postea
Per ordinem sederunt per triclinia & sedes.
His autem præcones aquam in manus fuderunt:
Panem autem ancillæ aceruabant in canistris.
Hi aūt in cibos paratos appositos manus immiserunt:
Iuuenes autem crateras coronauerunt potu.
Sed postquam potus & cibi desyderium exemerunt
Proci, his in mentibus alia curæ erant,
Cantusq́;, saltatioq́;: hæ enim appendices sunt conuiuij.
Præco autem in manibus citharam perpulchram posuit
Phemio, qui canebat apud Procos neceßitate.
Sanè hic canens prælusit pulchrum canere.
Sed Telemachus allocutus est cæsiam Mineruam,
Propè tenens caput, ut non audirent alij.
Hospes amice, etiā si mihi succensueris quodcunq; dixero,
His quidem hæc curæ sunt cithara & cantus
Facile, siquidem alienā substantiam impunem comedūt
Viri, cuius iam alicubi alba ossa putrescunt imbre
Iacentia in terra, uel in mari unda uoluit,
Si illum in Ithacam uiderent redeuntem,
Omnes optarent leuiores pedibus esse,
Quàm ditiores auriq; uestisq;.
Nūc at hic quidē sic perijt mala morte, neq; aliqua nobis
Spes, etiam si aliquis terrestrium hominum
Dicit uenturum: huius autem perijt reditus dies,
Sed age mihi hoc dic, & uerè narrato.
Quis? unde uenis uirorum? ubi tibi ciuitas, & parentes?
Quali autem naui uenisti? quomodo autem te nautæ
Duxerunt in Ithacam? qui esse dicuntur?

Phemio cantor.

Telemachi et Mineruæ hospitis colloquium.

Non enim te pedestrem puto huc peruenisse.
Et mihi hoc dic uerum,ut bene sciam
An recens accedis?an & paternus es
Hospes?quoniam multi uenerunt uiri nostrã domum
Alij,quoniam & ille conuersabatur cum hominibus.
Hunc rursus allocuta est cæsia Minerua.
Tibi ego hæc ualde uerè dicam.
Mentes Anchiali prudentis glorior esse
Filius,sed Taphijs nauticis impero.
Nunc autem sic cum naui deueni & socijs.
Nauigans nigrum mare ad alienigenas homines,
Ad Temesim æris gratia:duco autem nigrum ferrum,
Nauis aũt mihi ipsa constitit in agro seorsum ab urbe,
In portu Rhethro sub Neio nemoroso.
Hospites uero inter nos patrij gloriamur esse
Ab initio,si senem interrogaueris adiens
Laërtem heroam,quem non amplius dicunt ad urbem
Venire,sed longè in agro detrimenta pati,
Vetula cum ministra,quæ ipsi cibumq; potumq;
Apponit quandocunq; ipsum labor in membris cepit
Serpentem per culturã fertilẽ uineæ producẽtis uinum.
Nunc aũt ueni,iam enim ipsum dixerunt peregre esse
Tuum Patrem,cæterum huic Dei impediunt uiam:
Nõ enim adhuc mortuus est in terra diuus Vlysses,
Sed adhuc uiuus continetur in lato ponto,
In insula circunflua:Morosi autem ipsum uiri detinent
Agrestes,qui illum retinent inuitum.
Sed nunc ego tibi uaticinabor,sicut in animum
Immortales inijciunt,& sic perfectum iri puto,
Neq; uates existens,neq; augurioru m clare peritus

Non amplius diu dilecta à patria terra
Aberit,neq; si ferrea uincula tenerent,
Cogitabit ut redeat,quoniam artificiosus est.
Sed age mihi hoc dicas,& uerè recenseas,
Si iam ex ipso tantus filius es Vlysse,
Vehementer enim capite & oculis pulchris similis es
Illi,quoniam sic commiscebamur inuicem,
Antequam is ad Troiam ascendisset,quo alij
Argiuorum optimi iuerunt cauatis in nauibus:
Ex illo neq; Vlyssem ego uidi,neq; me ille.
Hanc rursus Telemachus sapiẽs contra allocutus est.
Tibi ego Hospes ualde uerè dicam.

Vix suus cuique notus est pater.

Mater quidem me dicit huius esse sed ego
Nescio:nondum enim aliquis suum genitorẽ ipse nouit.
Quàm ego debebam fortunati alicuius esse filius
Viri,quem in possessionibus suis senectus inueniret.
Nunc autem qui miserrimus factus est mortaliũ hominũ,
Ex hoc me dicũt genitũ esse,qñqdẽ tu me hoc ĩterrogas.
Hunc autem rursus allocuta est Dea cæsia Minerua.
Non certe progeniem Dei ignobilem in posterum
Posuerunt,siquidem te talem genuit Penelope.
Sed age mihi hoc dic,& uerè narra.
Qđ cõuiuiṹq aũt cõuẽtus hic est:cur ãt tibi necesse est?
Conuiuium?an nuptiæ?quoniã non symbolum hæc sunt.
Quam mihi iniuriam inferentes insolenter uidentur
Conuiuari in domo:accusaret uir
Turpia multa uidens,quicunq; sapiens accederet.
Huic aũt rursus Telemachus prudẽs cõtra effatus est.
Hospes,quando hæc me interrogas,& uestigas,
Debebat quidem,olim Domus hæc diues inculpabilis,

Esse donec etiam ille uir peregre erat,
Nunc autem aliter uoluerunt Dij mala consultantes,
Qui illum quidem ignobilem fecerunt supra omnes
Homines: quoniam non mortuo sic dolerem,
Si cum suis socijs occisus esset Troianorum in populo,
Vel amicorum in manibus, postquam bellum confecit.
Ob id ipsi sepulchrum fecissent omnes Achiui,
Atq; etiã suo filio magna gloria peruenisset imposterũ.
Nunc autem ipsum sine gloria Harpyiæ sustulerunt.
Perijt ĩcognitus, & nõ auditus: mihi aũt dolores luctusq;
Dereliquit: neq; item illum lugens deploro
Solum, quoniam mihi alios Dei malos dolores intulerũt.
Quotquot enim insulis imperant optimates
Dulichioq;, Samæq; & nemorosæ Zacintho,
Quotq; asperæ Ithacæ imperant,
Tot matrem meam ambiunt, exhauriunt autem domum:
Hæc neq; negat odiosas nuptias, neq; finem
Facere potest, illi autem consumunt edentes
Domum meam, celeriter certe & me trucidabũt ipsum.
Hũc ãt grauiter cõmiserata allocuta ẽ Pallas Minerua.
Heu uere iandiu absentis Vlyßis
Indiges, qui in Procos impudentes manus immittat.
Si enim nunc ueniens Domus in primis ianuis
Staret habens galeam, & scutum, & duas hastas,
Talis existens, qualem ipsum ab initio cognoui
Domi nostræ bibentemq;, gaudentemq;,
Ex Ephyra uenientem ab Ilo Mermeridæ,
Iuerat enim eo ueloci in naui Vlysses,
Pharmacum homicidam quærens, ut ei esset
Sagittas quo ungeret ære cõglutinatas: sed is qdẽ nõ ipsi

Dedit, quoniam Deos uerebatur semper existentes.
Sed pater ipsi dedit meus: (diligebat enim ualde)
Talis existens cum procis conuersaretur Vlysses,
Oēs cito morituri essent, amarasq; haberent nuptias.
Sed sanè hæc deorum in genibus sita sunt,
An rediens ulciscatur, necnè,
Suis in ædibus. te autem considerare iubeo
Vt procos expellas ex ædibus.
Eia age nunc intellige, & meam cura orationem
Cras in concione uocans Heroas Achiuos:
Sermonem dicito omnibus: Dei autem testes adsunto.
Procos quidem ad sua dispergi iube.
Matrem uero, si ipsi animus appetit nubere,
Rursus eat ad ædes patris ualde potentis:
Hi autem nuptias perficient, & præparabunt sponsalia
Multa ualde, quod decet charam in filiam sequi.
Te autem ipsum prudenter admonebo si parueris,
Nauem parans remigibus uiginti quæ sit optima,
Vade auditurus de patre diu absente,
Si aliquis tibi dixerit Mortaliū, uel famam audiueris
Ex Ioue, quæ maxime fert gloriam hominibus.
Primū quidē in Pylū uade, et īterroga Nestorē diuinum:
Inde autem in Sparten ad flauum Menelaum:
Hic n. ultimus regressus est Achiuorū ærcā loricā hn̄tiū.
Siquidem Patris uitam & reditum audiueris,
Certe licet oppressus, adhuc tolerabis annum:
Si autem mortuum audiueris, neq; existentem,
Reuersus deinceps charam in patriam terram,
Sepulchrumq; ei excita, & exequias præbeto
Multas ualde quot par est, & uiro matrem dato.

Minerua iubet Telemachum inuestigare patrem.

Sed postquam iam hæc perfecerisq;,atq; absolueris,
Consyderato postea in mente & in animo,
Quomodo Procos in domibus tuis
Occidas,uel dolo,uel palàm:neq; amplius te decet
Infantiam sapere:quoniam non amplius talis es.
An non audis qualem gloriam accepit diuinus Orestes
Omnibus ab hominibus, quoniam interfecit patricidam
Aegisthum dolosum,qui eius patrem inclytum occidit.
Et tu amice(ualde enim te uideo bonumq; magnumq;)
Fortis sis ut aliquis te,& apud posteros laudent.
Sed ego ad nauem uelocem nunc ibo,
Et socios,qui me ualde ægre ferunt expectantes:
Tibi autem ipsi sit curæ,& meorũ curã habeas uerborũ.
Hanc rursus Telemachus prudens cõtrà allocutus est.
Hospes quidem hæc amica sapiens dicis
Tanquã Pater suo filio,& nunquã obliuiscar ipsorum.
Sed age nunc expectabis accelerans licet uiam,
Vt lotusq; delectatusq; charum in corde
Donum habens ad nauem eas gaudens in animo:
Pretiosum ualde pulchrum quod repositum erit
Ex me,cuiusmodi amici Hospites Hospitibus dant.
Huic respondit postea Dea cæsia Minerua.
Ne me adhuc nunc detineas cupientem uiæ:
Donum autem quod mihi dare dilectum cor iubet,
Rursus redeunti dabis domum ferre,
Et ualde pulchrũ accipiẽs,tibi aũt dignũ erit remunera-
Hæc quidem sic effata abijt cæsia Minerua: (tione.
Et Auis tanquam Anopæa euolauit:huic uero in animo
Posuit robur & audaciã,meminisseq; fecit ipsum patris
Magis etiam quàm antea,hic uero mentibus suis cogitans

Telemachi ĩ loquendo uerecundia.

Obstupuit animo:putauit enim Deum esse,
Statim autem Procos adiuit similis Deo uir.
His autem cantor canebat ualde inclytus, qui cũ silentio
Sedebant audientes.is Achiuorum reditum canebat
Lugubrem,quem ex Troia iussit Pallas Minerua.
Huius ex penetralibus mentibus audiuit diuinum cantũ
Filia Icarij prudens Penelope,
Ex scalisq; altis descendit suæ domus,
Non sola,simul hanc & famulæ duæ sequebantur:
Quæ quãdo iam ad Procos uenit diuina inter mulieres,
Stetit ad limen Aulæ affabrè factæ,
Ante genas habens pulchras uittas.
Famula autem ei sedula utrinq; astitit.
Lachrymans autem postea allocuta est diuinũ cantorem.
Phemie,multa enim alia hominum mulcimenta nosti,
Gesta uirorumq; deorumq;,quæ laudant Cantores,
Horum aliquod ipsis cane assidens:isti autem cum silẽtio
Vinum bibant:ab hoc autem desiste cantu
Lugubri,qui mihi semper in pectoribus charum cor
Solicitat,quoniã ad me maxime puenit dolor ĩtolerabilis.
Tale enim caput desydero recordans semper
Viri,cuius gloria lata in Græcia & media Peloponesso.
Hanc rursus Telemachus prudens cõtrà allocutus est.
Mater mea cur agrefers amabilem cantorem?
Delectare ĩ qbuscũq; ubi ipsius aĩus mouetur, nequaquã
Authores,sed Iupiter in causa,qui dat (cantores
Viris inuentoribus,sicut uult,unicuiq;.
Huic non accusatio Danaorum malum fatum canere:
Hunc enim cantum magis laudant homines,
Qui audientibus nouissimus sit:

Phemius canit reditũ Achæorum

Penelope Phemio

Telemachus Penelope matri

Tibi

Tibi autem non ægre ferat cor & animus audire.
Non enim Vlysses solus amisit reditus diem,
In Troia multi etiam alij uiri periere.
Sed in domum iens tuiipsius opera cures,
Telamq; columq;,& ancillis iube
Opus adire:oratio autem uiris curæ erit
Omnibus,maxime aūt mihi.huius.n.impiū ē in domo.
Hæc quidem admirata rursus domum ascendit,
Filij enim orationem prudentem immisit in animum,
Ad penetralia autem ascendens cum ancillis fœminis
Flebat postea Vlyßē dilectū Maritū,donec ei somnum
Dulcem in palpebras immisit cæsia Minerua.
Proci autem obstrepebant per domum opacam,
Omnes autem uolebant in lectis discumbere.
His autem Telemachus prudens orsus est sermonem.
Matris meæ Proci maximam iniuriam inferentes,
Nunc quidem conuiuantes delectemur,neq; clamor
Esto,quoniam hoc bonum audire est cantorem
Talem,qualis hic est deis similis uoce:
Mane autem ad contionem sedebimus euntes
Omnes,ut uobis uerba intrepide faciam
Exite ex ædibus:alias autem curate epulas,
Vestras posseßiones comedētes,alternantes p domos.
Si autem uobis uidetur hoc honestius & melius
Esse,uiri unius uictum impunem consumere,
Consumite,ego autem Deos inuocabo sempiternos,
Si unquā Iupiter dabit uicißim punienda facta fieri,
Impunes postea intra domos pereatis.
Sic dixit.Hi omnes mordicus labra tenentes
Telemachum admirabantur,qui audacter locutus est.

Telemachus Procos iubet. domo excedere.

Hunc item Antinous allocutus est Eupithei filius.

Antinous Telemacho.

Telemache certe ualde te docent Dij ipsi
Altiloquum esse, & audacter loqui.
Ne te in circunflua Ithaca Regem Saturnius
Faciat, quod proli paternum est.

Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est.

Antinoë licet me admiraberis quodcunq; dicam,
Et hoc uellem Ioue dante adipisci.
An dicis hoc pessimum inter homines fieri?
Non enim malum regnare statimq; illi domus
Diues est, & honoratior ipse.
Sed Reges achiuorum sunt, & alij
Multi in circunflua Ithaca Iuuenes & senes.
Horum aliquis hoc habebit quando quidē mortuus est
Sed ego domus rex ero nostræ, (Dius Vlysses.
Et seruorum, quos mihi dedit ex præda Dius Vlysses.

Eurymachus Telemacho.

Hunc itē Eury machus Polybi filius cōtra allocutus est.

Telemache, hæc deorum in genibus posita sunt,
Qui in circunflua Ithaca regnabit Achiuorum:
Possesßiones aūt ipse habeas, et domibus tuis imperes.
Non enim is ueniat uir qui te inuito per uim
Possesßiones uastauerit in Ithaca adhuc habitata.
Sed uolo te optime de hospite interrogare.
Vnde hic uir, ex qua autem dicit esse
Terra, ubi & ipsius genus & patria terra:
An tibi nuntium patris ferat uenientis,
An suam ipsius utilitatem desyderans huc uenit.
Quomodo surgens statim abijt, neque passus est
Cognosci: non enim Malo in uultu similis uidebatur.

Telemachus

Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est.

Eurymache, reditus perijt Patris mei:] Eurymacho.
Non itaque nuncios interrogo sicunde ueniat,
Neque uaticinium curo, quod nescio, quem Mater
In domum cum uocasset uatem interrogauit.
Hospes autem hic meus paternus ex Tapho est,
Mentes Anchiali prudentis gloriatur esse filius:
Sed Taphijs amatoribus remigij imperat.
Sic dixit Telemachus: in aĩo ãt ĩmortalẽ Deã cognouit.
Hi ad saltatoremq; & suauem cantum
Conuersi gaudebãt: expectabãt aũt hesperũ aduenire.
His autem gaudentibus nigra uespera aduenit.
Tunc dormidurientes iuerunt domum unusquisque.
Telemachus autẽ, ubi eius thalamus perpulchri atrij
Altus ædificatus erat conspicuo in loco,
Illuc iuit, in lectum multa in animo uersans.
Huic simul accensas faces portabat grata sciens
Euryclea Opis filia Pisenoride, Euryclea nutrix.
Quam olim Laërtes emit possessionibus suis
In pubertate adhuc exñtẽ, uiginti ãt boũ pretiũ dedit.
Aequè aũt ipsã sapiẽtẽ uxorẽ honorauit in domibus.
Lecto aũt nũquã mixtus est: irã nãq; fugiebat uxoris.
Hæc ipsi simul ardẽtes faces ferebat: & ipsũ maxime
Præter cæteras ancillas diligebat: et nutriuit paruulũ
Aperuit autem ianuas thalami affabre facti, (exñtẽ.
Sedit autem in lecto, mollemq; exuit uestem,
Et hanc uetulæ prudentis iniecit manibus,
Quæ hanc plicans & curans uestem
Clauo appendens iuxta perforatos lectos
Perrexit aũt ire ex thalamo, ianuamq; traxit annula
Argenteo, obicem uero extendit loro.

Tunc hic per totam noctem coopertus ouis pelle
Voluebat animo iter quod dixit Minerua.

ARGVMENTVM. B. HOMERI COMPOSITIONIS.

Congregans concilium Telemachus præcipit Procis exire domo Vlyssis. Accipiens autem ab Euryclea ad peregrinationem necessaria, a Minerua autem sociosq; & nauem in nauigationem exit Sole occidente.

ODYSSEAE. B. HOMERI COMPOSITIONIS.

B. *Concionem habet, uiatica Vetulæ, nauigationem cum Minerua.*

VANDO *autem diluculum generans apparuit rosea Aurora,*
Surrexit ex lecto Vlyßis dilectus filius,
Vestem indutus, ensem autem acutum circumposuit humero,
Sub pedibus uero pulchris ligauit bona calciamenta.
Perrexit autem ire ex thalamo Deo similis contra.
Statim autem præconibus canoris iußit
Vocare ad concionem capite crinitos Achiuos. *Conuocantur Achiui.*
Hi quidem uocarũt, hi aũt cõgregati sunt ualde cito.
Sed postq̃ cõgregati sunt, simulq; coadunati fuerunt.
Perrexit ire in cõcionẽ: manu aũt tenebat æreã hastã,
Non solus, simul hunc duo canes ueloces sequebãtur:
Diuinam autem huic gratiam infudit Minerua.

Hunc omnis populus aduenientem admirabatur.
Sedit autem in patris ſede, ceſſerunt autem ſenes:
Inter hos deinde Heros Aegyptius cepit concionari,
Qui iam ſenectute incuruus erat, & multa ſciebat.
Etenim huius dilectus filius cum diuino Vlyſſe
Ad Troiã bonos equos pducẽtẽ iuit cõcauis ĩ nauibus
Antiphus pugnax: hunc ferus interfecit Cyclops
In ſpelunca c[...]aua, ultimam autem parauit cœnam.
Tres autem ipſi alij erant, & cũ Procis cõuerſabatur
Eurynomus: duo aũt ſemper curabãt paterna opera.
Sed neq; ſic huius oblitus eſt lugens & dolens.
His hic lachrymans concionatus eſt, & interlocutus.
Audite me nunc Ithacenſes quod dicam.
Nunquam noſtrũ concilium factum eſt, neq; conſeſſus
Ex quo Vlyſſes diuinus iuit cauatis in nauibus.
Nũc aũt qsnã ſic coëgit? in quẽ neceßitas tãta uenit?
Vel iuuenum uirorum, uel qui maiores natu ſunt?
An aliquid nuncium exercitus audiuit uenientis?
Quod nobis aperte dicat quando prior audiuerit?
An aliquid populare aliud dicit & concionatur?
Bonus mihi uidetur eſſe adiutor: utinam ei ipſi
Iupiter perficiat quodcunq; mentibus ſuis cogitat.
Sic dixit. Lætabatur autem laude Vlyßis dilectus filius.
Neq; igitur diu ſedit: promptus autem fuit cõcionari.
Stetit aũt in medio cõcilio: ſceptrum aũt ſibi iniecit
Præco Piſenor prudentia conſilia ſciens (manu
Primum: poſtea ſenem accedens allocutus eſt.
O ſenex non longe hic uir, celeriter autem ſcies ipſe:
Etenim populum cõgregaui: maxime aũt me dolor in
Neq; aliquẽ nuntiũ exercitus audiui ueniẽtis (uadit.

Heros Aegyptius.

Piſenor præco.

Telemachus concionatur, & ſuam fortunã Achæis exponit.

Quod uobis manifeste dicã, quando prior audiuerim,
Neque aliqũid populare aliud dico, neq; concionor.
Sed meã ipsi⁹ neceßitatẽ, qđ mihi malũ ĩcidit ĩ domo
Bifariã. Primũ quidẽ Patrẽ bonũ amisi, qui quõdã in
Ipsos regnauit, Pater ãt ualde benignus erat. (ter uos
Nũc aũt rursus & multo maius, qđ iã cito domo oẽm
Funditus uastabit: uitam autem omnino destruet.
Ad Matrem meam Proci ui uenerunt nolentem.
Horum uirorum dilecti filij qui hic sunt optimates,
Qui patris quidem in domum timent ire
Icarij, ut ipse dotet filiam.
Det autem cui uelit: & ipsi gratificatus ueniat.
Hi uero ad nostram uenientes diebus omnibus
Boues mactantes, & oues, & pingues capras,
Conuiuantur magnificè, bibuntq; nigrum uinum
Incassum: hæc aũt multa absumuntur. non. n. adest uir
Qualis Vlysses fuit damnum à domo propulsare.
Nos aũt nõ tales sumus ut repellamus certe, & postea
Imbellesq; sumus, & non docti fortitudinem,
Saneq; expellerem si mihi uires adessent.
Nõ. n. hucusq; tolerabilia opa facta sunt, neq; itẽ bene
Domus mea destructa est: reprehendamini & ipsi,
Alios uereamini circumuicinos homines
Qui circum habitant. Deorum autem timete iram,
Ne conuertant irati mala opera.
Supplico, & per Iouem cælestem, & Themin Deam,
Quæ uirorum concilia & soluit, & sedere facit:
Abstinete amici: & me solum sinite dolore graui
Confici: nisi Pater meus bonus Vlysses
Iratus mala fecit fortibus Achiuis.

Hæc mihi rependentes mala facitis irati
Hos concitantes:mihi autem Lucrum sit
Vos comedere opesq́; prouentumq́;,
Si & uos comedatis:forsan olim ultio erit:
Tandiu enim in ciuitate non seiungemur colloquio
Bona nostra repetentes,donec omnia reddantur.
Nunc autem mihi frustra dolores inijcitis in animũ.
Sic dixit iratus:sceptrum autẽ iecit in terrã, (pulũ oẽm.
Lachrymarũ fontes emittẽs: misericordia ãt cepit po
Tũc alij quidẽ oẽs cũ silẽtio erãt,neq; aliquis poterat
Telemacho uerbis respondere grauibus.
Antinous autem ipsum solus respõdens allocutus est.
Telemache altiloque iræ incontinens quid dixisti
Nos dedecorans:uis autem ignominiam afferre.
Tibi uero nequaquam Proci Achiuorũ in causa sunt:
Sed dilecta Mater,quæ astutias scit.
Iam.n.tertius est annus,cito & aderit quartus,
Ex quo angit animum in pectoribus græcorum,
Omnes quidẽ sperare facit,et promittit uiro unicuiq;
Nuncios præmittens.mens autem eius alia cogitat:
Et dolum hunc alium in mentibus excogitauit,
Statuens magnam telam in ædibus texebat,
Tenuem & immensam:statim autem nos allocuta est.
Iuuenes mihi Proci,quoniam mortuus ẽ Diu Vlysses,
Manete urgentes meas nuptias donec uestem
Perfecero,ne mihi uana fila perdantur,
Laërti heroi funebrem quando ipsum
Parca perniciosa abstulerit aspera morte,
Nequa me in populo Achearum repræhendat,
Si sine ueste iaceat multa poßidens.

Antinoi responsio et recenset Penelopes dolos.

Penelopes erga procos doli.

Sic dixit.nobis aũt rurſus perſuaſus eſt aĩus uirilis.
Tunc & interdiu quidem texebat magnam telam,
Nocte autem diſſoluebat poſtquam faces appoſuerat:
Sic triennium quidem iuit dolo,& ſuaſit achiuos.
Sed quãdo quartus uenit annus & aduentarũt tẽpora
Et tũc iam quædã dixit mulierũ quæ manifeſte cogno
Et hanc ſoluentem inuenimus pulchram telã. (uerat,
Sic hoc quidem perfecit,& uolẽs propter neceßitatẽ.
Tibi autem ſic Proci reſpondent,ut ſcias
Ipſe tuo in animo,ſciant & omnes achiui.
Matrem tuam remitte,iube & ipſam nubere
Huic cuicunq; Pater iubet,& placet ipſi.
Si autem etiam anget multo tẽpore filios achiuorum,
Et concipiens animo quæ ipſi dedit Minerua
Operaq́; callere perpulchra,& mentes bonas,
Aſtutiasq́; quales nõdũ aliquã audimus neq; ãtiquarũ
Harũ quã ãtea fuerũt pulchroscrines habẽtes Acheæ,
Tiroq́;,Alcmeneq́; pulchricomaq́; Mycene,
Harum nulla ſimiles intellectus Penelope
Sciuit:ſed quidem hoc utile non intellexit.
Tandiu enim uiaticumq́; tuum & poſſeßiones edent,
Quandiu illa hunc habuerit animum,quem ei nunc
In pectoribus ponunt Dij: magna quidem gloria ipſi
Fitq́;,ſed tibi deſyderium multi uiatici.
Nos autem neq; ad opera prius ibimus,neq; alio',
Quàm ipſa nupſerit achiuorum cui uoluerit.

Telemachus Antinoo.

Hunc rurſus Telemachus prudẽs contra allocutus eſt.ter
Antinoë,nõ licet domibus inuitam expellere (rarum
Quæ me peperit,quæ me nutriuit:Pater ãt meus alibi
Viuit,uel mortuus eſt,malum autẽ me multa reddere

Icario si ipse ego Matrem expulero.
Ex Patre enim mala patiar:alia autem fortuna
Dabit,quoniam Mater odiosas imprecabitur Erinnes
Domo abiens.repræhensio autem mihi ab hominibus
Erit,quare non hoc ego unquam uerbum dicam.
Vester autem siquidem animus indignabitur istis
Exite ex meis ædibus,alia autem curate conuiuia,
Vestras possessiones edētes,alternātes inuicē ꝑ domos.
Si autem uobis uidetur hoc satius & melius
Esse uiri unius uiaticum impunem perdere,
Perdite,ego autem Deos inuocabo sempiternos.
Si Iupiter dabit uicißim punienda opera fieri,
Impunes postea domos intra pereatis.
Sic dixit Telemachus.Huic autem Aquilas late aspiciens
Ex alto uertice montis præmisit uolare, (Iupiter Augurium
Hæ interim uolabant cum aura uenti
Propinquæ inuicem extendentes alas.
Sed quando ad medium concilij illustris peruenere,
Tunc circumuolutæ concusserunt pennas multas,
Et inspexerūt omniū capita:augurabantur aūt cædē,
Lacerantes autem unguibusmaxillas circumq; collum
Dextræ īpetū fecerūt ꝑ domos & per ciuitatē ipsorū.
Stupuerunt autem,aues postquam uiderunt oculis:
Voluebant autem animo quæ perfici debebant.
Inter hos autem uerba fecit senex Heros Alitherses
Mastorides.hic.n solus ex cœtu coëtaneorum curauit Alitherses
Aues cognoscere,& uaticinia loqui, uates.
Qui ipsis bene sentiēs cōcionatus est, et interlocutus.
Audite iam nunc me Ithacenses quicquid dicam.
Procis autem maxime significans hæc dico.

In hos.n.magna calamitas uoluitur:non.n.Vlysses
Diu longe ab amicis suis erit:sed iam
Propè existens his cædem & mortem parat
Omnibus,multis & alijs damnum erit,
Qui habitamus Ithacā ad meridiē sitā:sed multo prius
Consultemus ut pacificemus,& ipsi
Pacificemini:etenim uobis statim hoc melius est.
Non enim ignarus uaticinor sed bene sciens.
Etenim illi dico perfectum iri omnia
Quēadmodū ipsi dicebam quando Troiam adiuerunt
Argiui,cum autem ipsis iuit prudens Vlysses.
Dixi multa mala passurū,amissurumq; omnes socios.
Ignotum omnibus uigesimo anno
Domum uenturum.hæc iam nunc omnia absoluūtur.

Eurymachus uaticiniū abdicat.

Huic rursus Eurymachus Polybi filius cōtra locutus est.
O'Senex age nunc uaticinare tuis filijs
Domum iens,ne aliquod malum patiātur in futurum.
Hæc autem ego te multo melior uaticinari.
Aues autem & multæ sub splendore solis
Eunt:neque omnes diuinæ.sed Vlysses
Perijt:sic & tu perijsse cum illo
Debueras:non utiq; tot uaticinans concionatus esses:
Neque Telemacho irato sic persuaderes,
Tuæ domi donum expectans si præbuerit.
Sed tibi dico,(hoc & perfectum erit,)
Si iuniorem uirum antiquaq; multaq; sciens
Decipiens uerbis impuleris irasci,
Ipsi quidem primum grauius erit:
Facere tamen nequicquam poterit gratia horum:
Tibi autem Senex pœnam ingeremus,quam in animo

Quorundam ægreferes: grauis autem tibi erit dolor.
Telemahum autem in omnibus ego admonebo ipse,
Matrem suam ad Patris domum iubeat abire:
Hi & nuptias facient, & præparabunt sponsalia
Multa ualde quot par est dilecta in filia sequi.
Non enim prius desituros puto filios Achiuorum
Ab ambitiōe cōiugij difficili: qm̄ neq; aliquē timemus
Neq; utiq; Telemachū ualde q̄uis eloq̄ntē exn̄tē, (tn̄
Neq; uaticinium curamus, quod tu senex
Loqueris imperfectum: es autem odio etiam magis.
Opes aūt rursus male comedētur, neq; unquā æquales
Erunt, quousque hæc demoratur græcos
In suis nuptijs. nos aūt rursus admißi diebus omnibus
De uirtute contendimus: neque ad alias
Imus, quas æquum ducere est unicuique.

Hunc rursus Telemachus prudens contra locutus est. Telemachus procis

Eurimache, & alij quotquot estis Proci illustres,
Hæc quidem non uos amplius rogo, neque concionor:
Iam enim hæc sciunt Dij, & omnes Achiui.
Sed age mihi date nauem uelocem, & uiginti socios,
Qui mihi hic & hic secent uiam.
Vado enim ad Spartamq; & ad Pylum arenosam
Reditum sciscitaturus Patris diu absentis:
Si quis mihi dicat hominum, uel uocem audiam
Ex Ioue quæ maxime affert gloriam hominibus,
Siquidem Patris uitam & reditum audiuero,
Certe uexatus etiam tolerare annum:
Si aūt mortuum audiuero, neq; amplius existentem,
Rediens autem postea dilectam in patriam terram
Tumulum ei excitabo, & exequias faciam

Multas ualde quot decet, & uiro Matrem dabo.
Certe hic ſic fatus ſedit: his autem ſurrexit
Mentor, qui Vlyßis nobilis fuit ſocius,
Et ipſi iens ad naues commiſit domum totam,
Obedireq́; Seni, & rata omnia ſeruare:
Qui ipſis bene ſentiẽs cõcionatus eſt, & ĩterlocutus.

Mentor Telemachum tueri ſtudet

Audite iam nunc me Itacenſes quod dicam,
Nullus amplius prudens, bonus, & clemens eſto
Sceptriger Rex, neq; mentibus iuſta ſciens,
Sed ſemper difficilisq́; ſic & iniqua faciat,
Quia nullus meminit Vlyßis diuini
Ex populis q̃bus imperauit. Pater aũt ualde clemens (fuit.
Sed certe Procos ſuperbos nequaquam odi
Facere opera uiolenta prauis cogitationibus mentis.
Propria enim deponentes capita comedunt uiolenter
Domum Vlyßis: hunc non amplius dicunt redire.
Nunc uero alij populo ſuccenſeo qualiter omnes
Sedetis taciti: ſed neq; improperantes uerbis
Paucos Procos prohibetis multi exiſtentes.
Huic autem Euenorides Liocritus contra locutus eſt.

Liocritus Mentori.

Mentor maledice mente ſtolida quale dixiſti:
Nos impellens ſedare: difficile autem
Cum uiris & pluribus pugnare pro cibo.
Si.n. Vlyſſes Ithacenſis ipſe adueniens
Conuiuantes in domo ſua Procos illuſtres
Expellere domo cogitaret in animo,
Non ipſi lætaretur uxor ualde deſiderans
Venientem, ſed ſuam ineuitabilem mortem adiret,
Si pluribus pugnaret: tu autem non ut decuit, dixiſti
Sed age populi qdẽ diſpgamini ad opera unusquisq;.

Huic autem ſuadeat Mentor uiam & Alitherſes,
Qui ei à principio paternij ſunt ſocij.
Sed puto & diu ſedens nuncios
Audiet in Ithaca: abſoluet autem uiam nunquã hanc.
Sic dixit. ſoluit autem concionem citam.
Hi quidem ſparſi ſunt ſuas ad domos unusquisq;:
Proci autem ad domos iuerunt diuini Vlyßis,
Telemachus autem ſeorſum iens ad littus maris,
Manus lotus in ſpumoſo mari precatur Mineruam.
Audi me qui externus Deus uenisti noſtram domum,
Et me in naui iußiſti ad nigrum Mare
Reditum ſciſcitaturum Patris diu abſentis
Venire. hæc autem omnia demorantur Achiui,
Proci autem maxime male ſuperbientes.
Sic dixit precatus, de ꝓximo aũt ad ipsũ uenit Minerua
Mentori aßimilata & corpore & uoce,
Et ipſum compellans uerba uelocia dixit.
Telemache, neq; in futurum malus eris, neq; imprudens,
Si iam tibi tui Patris inſtilatum eſt robur bonum,
Qualis ille erat peragere opuſq; uerbumq;:
Nec tibi poſtea uana uia erit, neq; imperfecta.
Si autem illius non es filius & Penelopes,
Non te poſthac ſpero perfecturum quæ cogitas.
„ PAVCI enim filij ſimiles patri ſunt,
Plures peiores, pauci autem patre meliores.
Sed quoniã neq; in futurũ malus eris, neq; imprudens,
Neq; te omnino prudentia Vlyßis deſeruit,
Spes tibi poſthac abſoluere hæc opera.
Ob id nũc Procorum quidem ſine conſiliũq; mentẽq;
Inſipientium, quoniam non ſapientes neq; iuſti,

Telemachus Mineruã precatur.

Minerua ſub Mẽtoris perſona iter properare hortatur.

Perpauci filij aßimilantur patri.

Neq; etiam sciunt mortem & parcam nigram,
Quæ iam ipsis prope est uno die omnes perdere.
Tibi autem uia non diu aberit quam tu cogitas,
Talis enim tibi socius ego paternus sum,
Qui tibi nauem uelocem paro, & simul sequar ipse.
Sed tu quidē ad ædes profectus cum Procis cōuersare:
Para uiatica, & uasibus coapta omnia,
Vinum in amphoris, & farinas nutrimentū uirorum
Pellibus in solidis: ego autem in populo socios
Statim uoluntarios colligam: sunt autem naues
Multæ in circumflua Ithaca nouæ & ueteres:
Harum quidem tibi inspiciam quæ optima:
Statim autem parantes immittemus ad latum pontū.
Sic dixit Minerua filia Iouis: neque diu
Telemachus permansit postquam Dei audiuit uocē.
Perrexit autem ire ad domum charo turbatus corde,
Inuenit autem Procos superbos in ædibus
Capras excoriātes, suillosq; pingues torrētes in atrio
Antinous autem rectà ridens iuit ad Telemachum,
Et tetigit illum manu, uerbumq; dixit, & cōpellauit.
Telemache altiloque iræ intolerabilis, neq; tibi aliud
In pectoribus malum curæ sit, opusq; uerbumq;:
Sed ualde comedamus & bibamus sicut antea.
Hæc autem tibi ualde omnia peragent Achiui,
Nauem & delectos remiges ut citius eas
In Pylum diuinam ad inclyti Patris inquisitionem.
Hūc aūt rursus Telemachus prudēs contra allocutus est.
Antinoē non aliquo modo est superbis uobiscum
Conuiuari inuitum, & lætari tacitum.
An non satis qđ antea cōsumpsistis multas & bonas

Farina ē medulla uirorū.

Antinous Telemacho.

Rńdet Telemachus

Res meas, Proci: ego autem adhuc paruus eram:
Nũc ãt quãdo iã magnus sum, & aliorũ uerbũ audiẽs
Sapio, & iam mihi augetur intus animus:
Tentabo, ut uobis malam mortem immittam,
Vel ad Pylum iens, uel hic hoc in populo.
Eo quidem, neque uana uia erit quam dico,
Mercator non enim nauis ductor, neque remigum
Fio, ut uobis uisum est utile esse.
Dixit: & ex manu manum euulsit Antinoi
Facile. Proci autem in domo conuiuium curabant.
Hi autem cauillabant, & conuiciabantur uerbis.
Sic autem aliquis dixit Iuuenum superborum:
Certe ualde Telemachus cædem nobis meditatur,
Vel aliquos ex Pylo ducet adiutores harenosa,
Vel etiam ex Sparta, quoniam festinat ualde,
Vel & in Ephyrem uult lætam terram
Proficisci, ut illinc perniciosa medicamenta ferat.
Immittat autem in craterem, & nos omnes perdat.
Alius autem rursus dixit Iuuenum superborum:
Quis autem scit an & ipse profectus concaua in naui
Longe ab amicis pereat, errans sicut Vlysses.
Sic et magis augeat laborem nobis:
Possessiones enim omnes diuideremus: domos autem
Huius Matri daremus hẽre: et qcũq; ĩ uxorẽ duceret.
Sic dixerũt. Hic aũt in ꝓfundũ promptuariũ descẽdit Pa=
Latum ubi accumulatũ aurũ & æs positũ erat, (tris
Vestisq́; in loculis, satisq́; odoriferum oleum:
Intus autem dolia uini ueteris dulcis potus
Erant, purum diuinum potum intus continentes,
Ex ordine apud parietem coaptata, si unquã Vlysses

Minæ Telẽachi aduersus procos

Cauilla procorũ in Telemachum nauigaturum.

Domum rediret & dolores multos passus.
Obuallatæ autem ianuæ prudenter compactæ.
Bifores: intus aũt Mulier proma noctesq́; & dies
Erat, quæ omnia seruabat mentis multa peritia
Euryclea Opis filia Pisenoridæ.
Hãc tũc Telemachus allocutus est in cubiculũ uocans.
Obstetrix, age iam mihi uinum in amphoris hauri
Dulce, quodcunq; post hoc dulcius, quod tu seruas
Illum sperans infelicem sicunde ueniat
Generosus Vlysses, mortem & fata fugiens,
Duodecim autem imple, & operculis apta omnia,
Mihi autem farinas immite bene consutis utris,
Viginti autem sint mensuræ molitæ farinæ cibi.
Ipsa autem sola scias: & hæc simul oĩa præparata sint.
Vespertinus enim ego tollam, quando iam
Mater in penetralia ascenderit, lectiq; curam habuerit
Vado .n ad Spartem & ad Pylum harenosam,
Reditum sciscitaturus Patris dilecti sicubi audiam.
Sic dixit. Fleuit autem dilecta nutrix Euryclea,
Et lugens uerba pennata dixit.
Cur autem tibi chare fili in mentes hæc cogitatio
Venit, quo autem uis ire ad multam terram
Solus existẽs charissimus, hic aũt perijt longe à patria
Nobilis Vlysses alieno in populo.
Hi aũt tibi statim eunti mala consultabunt in futurum
Vt dolo pereas: hæc autem omnia sibi diuident.
Sed mane hic inter tuos sedens, neq; te oportet.
Pontum ad indomitum mala pati neq; errare.
Hanc rursus Telemachus prudens contra locutus est.
Confide obstetrix, quoniã non sine Deo hoc consilium.

Telemachus Eurycleæ nutrici.

Viaticum paratur nauigaturo Telemacho.

Euryclea respondet.

Solatur Telemachus Eurycleam.

Sed

Sed iura non Matri dilectæ hæc dicturam
Ante, quando undecimaq́; duodecimaq́; dies fuerit,
Quam ipsa cupiet, & profectum audiet,
Ne flens corpus pulchrum lædat.
Sic dixit. Anus autẽ Deorũ magnũ iusiurãdũ iurauit:
Sed postquam iurauitq́; perfecitq́; iusiurandum
Statim postea ipsi uinum in amphoris hausit,
Sibiq́; farinas infudit in bene consutas pelles.
Telemachus autẽ in ædes ueniens cũ Procis conuersaba-
Tunc rursus alia cogitauit Dea cæsia Minerua, (tur.
Telemacho autem similis in ciuitate ibat paßim,
Et unicuiq́; uiro aßistens faciebat uerba:
Vespertinos autem in nauem uelocem congregari iußit.
Hæc rursus Phronij prudentem Phædmium filium
Petebat nauem celerem, hic autem ei promptus promisit.
Occidebat Sol, inumbrabanturq́; omnes uiæ.
Et tunc nauem celerẽ in mare deduxit: omnia autẽ in ipsa
Armamenta posuit, quæ naues bene tabulatæ portant:
Statuit autẽ in ultima parte portus, circũ autẽ boni socij
Simul cõgregati sunt, Dea aũt hortata est unumquenq́;.
Tunc alia cogitauit Dea cæsia Minerua.
Perrexit autem ire ad ædes Vlyßis diuini.
Tunc Procis dulcem somnum infudit:
Errare autẽ fecit bibentes: manibus autem eiecit pocula:
Hi autem cubitum iuerunt per urbem, neq́; item diu
Sederunt, quoniam ipsis somnus in palpebras cadebat.
Sed Telemachum allocuta est cæsia Minerua
Euocans ex ædibus bene habitatis,
Mentori aßimilata & corpore & uoce.
Telemache iam tibi fortes socij

Mineruæ solicitudo

Sedent remiges tuum expectantes discessum:
Sed eamus, ne multum differamus uiam.
Sic locuta ante ibat Pallas Minerua
Velociter, hic autem deinceps post uestigia ibat Deæ.
Sed postquam ad nauem deuenerunt & mare,
Inuenere postea in littore crinitos socios:
Telemachus socijs. His autem & dixit sacra uis Telemachi.
Venite amici, uiatica portemus: omnia enim nunc
Congregata in domo: mater autem mea nihil scit.
Neq; aliæ seruæ: una autem sola uerbum audiuit.
Sic dicens præiuit: hi autem simul secuti sunt,
Hi autem simul omnia portantes ad elegantem nauim
Deposuerunt, sicut iußit Vlyssis dilectus filius.
Telemachus autem nauim cõscendit: præerat autẽ Minerua:
Nauis autem in pupi sedit, & iuxta ipsam
Sedit Telemachus, hi autem funes soluerunt:
Et ipsi euntes in transtris sedebant:
His aũt impellẽtẽ prosperũ uentũ immisit cæsia Minerua
Purum Zephirum resonantem ad cæruleum pontum.
Telemachus nauigat Pylum. Telemachus autem socios hortatus iußit
Arma capescere, hi autem hortanti auscultauerunt.
Malum autem abiegnum concauum intra tabulatum
Statuerunt eleuantes, rudentibus autem ligauerunt:
Traxerunt autem uela alba tortis rudentibus.
Inflauit autem uẽtus medium uelum: circum autem unda
Carinam cærulea ualde resonabat naui eunte.
Hæc autem currebat per undam sulcans uiam:
Ligantes autem armamẽta uelocem supra nauim nigram
Statuerunt crateras coronatas uino:
Libauerunt autẽ immortalibus Deis semper existẽtibus:

Et omnium maxime Ioui cæsiæ filiæ.
Noctu sanè hæc, & die transibat per uiam.

ARGVMENTVM. I. HOMERI COMPOSITIONIS.

Telemachum euntem cum Minerua hospitatur Nestor: & narrat ipsi quæ acciderunt græcis: & ex Troia nauigationem. Audiens autem ea quæ acciderant circa Procos, & cognoscens Mineruam in abeundo, sacrificium ipsi peragit. Accipiens autem Telemachus currum cum Pisistrato Nestoris filio, in Spartam abit: nocte autem superueniente hospitantur a Diocle apud Pheras.

ODYSSEAE. I. HOMERI COMPOSITIONIS.

In I.*Nestor suscepit. Abijt autem hic cum filio.* Dea *autem uolauit.*

Ol autem exilijt relinquens per= pulchrum stagnum
Cælum ad solidum, ut immortalibus appareret,
Et mortalibus hominibus ad alen= tem Terram.
Hi autem Pylum Nelei bene ædificatam urbem
Peruenerunt: hi autem in littore maris sacra faciebant
Tauros totos nigros Neptuno cæruleo capillicio.
Nouem autem sedes erant, quingenti autem in unaquaq;
Sedebant, & ante habebant in unaquaq; nouem tauros.
Tunc hi intestina comedebãt: Deo autẽ ilia cõburebant.

Hi autẽ recta ſubiere portũ & uela nauis æqualis (ipſi.
Contraxerunt eleuãtes:hãc aũt firmauerũt,& exiuerunt
At uero Telemachus è naui deſcendit:præerat autem Mi=
Hunc prior allocuta eſt Dea cæſia Minerua (nerua.

Ninerua Telemacho

Telemache nõ q̃dẽ tibi opus eſt amplius uerecũdia,neq;
Huius.n.gratia & pontũ nauigaſti ut diſcas (minimum:
Patrem ubi occultet terra,& quam mortem ſecutus eſt.
Sed age nunc rectà uade ad Neſtorem bellicoſum,
Vt ſcimus quod conſilium in pectoribus occultat:
Roges autem ipſum ut uera dicat:
Mendacium autem non dicet,ualde enim prudens eſt.

Telemachus Mineruæ

Hanc rurſus Telemachus prudens contra allocutus eſt.
Mentor quomodo ibo,& quomodo ſalutabo ipſum,
Nondum uerbis ſum exercitus prudentibus.
PVDOR autẽ Iuuenem,uirum Seniorem interrogare.
Hunc rurſus allocuta eſt Dea cæſia Minerua.
Telemache alia quidem ipſe in mentibus tuis cogitabis,
Alia autem & Deus ſuggeret:non enim puto
Te Deorum ſine uoluntate genitum eſſe, nutritumq́;,
Sic locuta præibat Pallas Minerua
Cito,hic deinde poſt ueſtigia ibat Deæ:
Peruenerunt autẽ ad Pyliorum uirorũ cœtum & ſedes:
Vbi Neſtor ſedebat cum filijs,circum autẽ amici (bant.
Conuiuium præparãtes carnes aſſabant,aliasq́; transfige=

Recipiuntur hoſpitio.

Hi igitur poſtquam hoſpites uiderũt,cõgregati uenerunt
Manibusq́; ſalutauere,& ſedere iuſſerunt. (omnes,

Piſiſtrati erga peregrinos humanitas.

Primus Neſtorides Piſiſtratus iuxta accedens
Amborum prehendit manũ, & ſedere fecit ad cõuiuium
Pellibus in mollibus ſupra arenas marinas,
Apudq́; fratrem Thraſymedem,& Patrem ſuum.

Dedit autem uiſcerum partes, & uinum infudit
Aureo in poculo, honorans autem allocutus eſt
Pallada Mineruam filiam Iouis ægida habentis.
Supplica nunc ò hoſpes Neptuno regi,
Huius enim in epulas incidiſtis huc uenientes:
Sed poſtquam libaueriſque & ſupplicaueris ſicut iuſtum eſt,
Dato & huic poſtea poculum dulcis uini
Libare, quoniam & hunc puto immortalibus
„ Vota facere. OMNES aũt Deorũ ope indigẽt hoĩes.
Sed iunior eſt, & coæuitas mihi cum illo,
Huius gratia tibi priori dabo aureum poculum.
Sic fatus, in manibus poſuit poculum dulcis uini.
Gaudebat autem Minerua prudenti uiro & iuſto,
Quoniam ei priori dedit aureum poculum.
Statim autem precata eſt multum Neptunum Regem.
Audi Neptune terram continens, neque oderis
Nobis ſupplicantibus perficere hæc opera.
Neſtori quidem primum & filijs gloriam præbe,
Sed poſtea alijs da gratam retributionem
Omnibus Pylijs inclytæ hecatombæ:
Da itẽ Telemachũ & me poſtquam perfecerimus, reuerti,
Quorum gratia huc uenimus ueloci cum naui nigra.
Sic poſtea ſupplicabat, & ipſa omnia perficiebat.
Dedit autem Telemacho pulchrum poculum rotundum.
Sic autem eodem modo ſupplicauit Vlyßis dilectus filius.
Hi autẽ poſtquã aſſauerunt carnes exteriores, & extraxe(runt
Partes diuidentes comedebant lautas epulas.
Sed poſtquam potus & cibi deſiderium extinxerunt,
His uerba orſus eſt ſtrenuus eques Neſtor.
Nunc iam melius eſt ſcrutari & interrogare

Hoſpites qui ſunt, poſtquam ſunt oblectati cibo.

Neſtor aduenis

O' hoſpites qui eſtis? unde nauigatis humidas uias?
An propter aliquam utilitatem? an incaſſum erratis?
Tanquam prædones ſuper mare, qui errant
Animas apponentes, malum alienigenis ferentes.
Hunc rurſus Telemachus prudens cōtrà allocutus eſt,
Confiſus, ipſa enim in mentibus audaciam Minerua
Poſuit, ut ipſum de Patre abſente interrogaret.

Telemachus reſpondet & īterrogat Neſtorem de Vlyſſe.

O' Neſtor Neleide ingens decus Achiuorum,
Interrogas unde ſumus? ego autem & tibi dicam:
Nos ex Ithaca ſita ſub monte Neio uenimus:
Negocium autē hoc proprium, nō publicum, quid dicam.
Patris mei gloriam latam uenio ſicubi audiam
Diuini Vlyßis prudentis, quem olim dicunt
Tecum pugnantem Troianorum urbem deſtruxiſſe,
Alios quidē enim oēs quotquot cū Troianis pugnabant,
Audiuimus ubi unusquiſq; perijt pernicioſa morte:
Illius autē rurſus & mortē inauditam poſuit Saturnius.
Non enim aliquis poteſt manifeſtè dicere quando perijt,
Siue hic incontinenti occiſus eſt ab hominibus inimicis,
Siue & in pelago in undis amphitrites:
Huius gratia nunc ad tua genua accedo, ſi uelis
Illius pernicioſam mortem dicere ſicubi uidiſti
Oculis tuis: uel alius ſermonem audiuiſti
Errantis: ualde enim ipſum infelicem peperit Mater.
Neq; in aliquo me ueritus aſſentare, neq; miſericordia du=
Sed uerè mihi dicas, quomodo obuius fuiſti uiſui, (ctus,
Supplico ſi quando tibi Pater meus bonus Vlyſſes
Vel uerbum, uel item opus pollicitus perfecit (ui.
In populo Troianorum, ubi paßi eſtis calamitates Achi=

Horum nunc in gratiam meam recordare, & uera fare.
Huic respondit postea strenuus eques Nestor. Nestor Telemacho
O' amice, quoniã mihi memorasti calamitatem, quã in illo
Populo sustinuimus iram nõ cohibẽtes filij Achiuorum,
Tum quæcunq; cum nauibus super tetrum pontum
Errantes circa prædam ubi imperauit Achilles,
Tum quæcunq; & circa ciuitatem magnam Priami regis
Pugnãdo subiuimus, ubi et postea interfecti sunt q̃cunq;
Vbi quidẽ Aiax iacet Martialis, ubi & Achilles (optimi,
Vbi & Patroclus Deis consultor similis,
Vbi & meus dilectus filius unà fortis & illustris
Antilochus, in currendo celer & bellator:
Aliáq; multa ad hæc paßi sumus mala, quis illa
Omnia commemoraret ex mortalibus hominibus?
Neq; si per quinquẽniũ & sexenniũ apud nos cõmoratus
Interrogares q̃cũq; illic paßi sunt mala illustres Achiui:
Prius molestia affectus in tuam patriã terram reuerteris:
Nouennium enim ipsis mala machinati sumus, tentantes
Omnibus dolis: uix autem perfecit Saturnius.
Tunc nullus unquam consilio similis esse contra
Potuit: quoniam ualde multum uincebat diuinus Vlysses
Omnibus dolis Pater tuus: si uere
Illius filius es: admiratio me habet intuentem.
Etenim uerba similia sunt: neq; diceres
Virum iuniorem adeo concinna fari.
Hic quidem donec ego & diuinus Vlysses
Nunquã in concione bifariã locuti sumus, neq; in cõsilio,
Sed unum animum habentes, mente & prudenti consilio
Consulebamus Argiuis, ut perquam optima fierent.
Sed postquam Priami urbem destruximus altam,

Conſcendimus naues:Deus autem diſperſit Achiuos.
De græcorũ diſsidio
Et tunc Iupiter lugubrem in mentibus cogitauit reditum
Argiuis,quoniam non prudentes,neq; iuſti
Oẽs erãt:pp hoc ipſorũ multi malã mortẽ cõſecuti ſunt,
Ob iram pernicioſam Mineruæ potentẽ patrem habẽtis,
Quæ contentionem inter Atridas ambos poſuit.
Hi autem uocantes in concionem omnes Græcos
In uanum,ſed non prout decuerat Sole occidente.
Hi autem uenerunt uino grauati filij Achiuorum:
Verba fecere, cuius gratia populum congregauerunt.
Tunc Menelaus iuſsit omnes Græcos
Reditus reminiſci in lata dorſa maris:
Neque Agamemnoni omnino placuit:uolebat enim
Populum retinere,facereq́; ſacras hecatombas,
Vt Mineruæ graui iræ mederetur.
Imprudens , neq; hoc uidebat quod non perſuaſurus erat.
NON ENIM ſtatim Deorum uertitur mens ſemper (exiſtentiũ.
Sic hi quidem grauibus retribuentes uerbis
Steterunt:hi autem ſurrexerunt fortes Achiui
Tumultu magno:bifariam autem ipſis placuit conſilium.
Nocte quidem quieuimus grauia mentibus uoluentes
Inuicem:Iupiter enim parabat damna mala.
Mane autem quidem naues traximus in mare humidum,
Reſq; impoſuimus profundas Zonas habentes mulieres.
Diſcors nauigatio græcorum.
Dimidij autem populi retenti ſunt manentes
Ibi apud Atridem Agamemnona paſtorem populorum.
Dimidij aũt cõſcendẽtes remigauimus:hæ aũt ualde uelo-
Nauigabãt.ſtrauit aũt Deus mõſtruoſum põtum. (citer
In Tenedum autem uenientes ſacrificauimus ſacra Deis
Domum cupiẽtes.Iupiter autẽ nondum curabat reditum

Infestus,qui contentionẽ concitauit malã secundo iterum.
Hi qdẽ auertẽtes ascenderũt naues remis utrinq; impulsas
Qui circa Vlyssem reant Regem scientificũ uarij cõsilij,
Rursus ad Atridem Agamemnona grata ferentes.
Sed ego cum nauibus cõgregatis quæ me sequebantur
Fugi,quoniã cognoscebã ꝙ iam mala meditabatur Deus:
Fugit & Tydei filius bellicosus,excitauit & socios.
Serò autem ad nos uenit flauus Menelaus:
In Lesbo autẽ offendit longã nauigationẽ aĩo molientes,
An supra Chium iremus asperam
Ad insulam Psyriam ipsam à sinistris habentes,
An sub Chio ad uentosum Mimanta.
Rogauimus autem Deum ostendere signum.sed hic nobis
Ostendit,& iussit pelagus medium in Euboëam
Sulcare,ut quàmcelerrime infortunium fugeremus.
Cœpit aũt stridulus uẽtus spirare: hæ aũt ualde uelociter
Piscosas uias percurrerunt,& ad Gæestum
Nocturnæ deductæ sunt.Neptuno autem taurorum
Multa fœmora imposuimus, pelagus magnum mensi.
Quartus dies erat,quando in Argis naues æquales
Tytidæ socij Diomedis bellicosi
Constitere:sed ego Pylũ uersus cursum tenui: nec unquã
Ventus,postquã primum Deus præmisit flare. (desijt
Sic ueni dilecte fili inscius:neque scio
Illorum qui seruati sunt Achiuorum,quiq; perierint.
Quæcunq; autem in domibus sedens nostris
Audiui,quatenus fas est doceberis,neq; te celabo.
Bene quidem Myrmidonas dicunt iuisse lanceatores,
Quos duxit Achillis præclarus filius.
Bene autem Philoctetem Pæantis illustrem filium.

Græci qui incolumes redierunt.

Omnes autem Idomeneus in Cretam duxit socios,
Qui fugerunt ex bello: Pontus autem ipsi nullũ abstulit.
Atridem autem & ipsi auditis procul existentes,
Et quõ uenit & quemadmodũ Aegisthus molitus est tri=
Sed ille quidẽ etiam inuitus persoluit. (stem mortem.
Quàm bonum, & filium interempti relictum esse
Viri: quoniam & ille ultus est patricidam
Aegisthum dolosum, qui eius patrẽ inclytum interfecit.
Et tu amice, ualde enim te uideo bonumq; magnumq;,
Fortis sis, ut aliquis tibi & posteriorum benedicat.

Telemachus Nestori.

Huic rursus Telemachus prudens cõtrà allocutus est.
O' Nestor Neleide ingens decus Achiuorum.
Et ualde ille quidem ultus est, & sibi Achiui
Ferent gloriam latam, & futuris cantum.
Vtinam enim mihi tantam Dei potentiam apponerent
Vlcisci Procos propter petulantiam tristem.
Quiq; mihi iniuriam afferentes iniqua moliuntur.
Sed non talem neuerunt Dei felicitatem
Patriq; meo & mihi, nunc autẽ opus est tolerare tamen.

Nestor Telemacho

Huic rñdit postea strenuus equorum domitor Nestor.
O' amice quoniam hæc mihi memorasti & dixisti:
Dicunt Procos tuæ Matris gratia multos
In ædibus inuito te mala machinari.
Dic mihi an ultro consumeris? an te Populi
Oderunt uulgo sequentes Dei uaticinium?
Quis autẽ scit an aliquãdo ipsis uiolẽtia uices ferat pro=
Vel ille solus existens, uel etiã omnes Achiui. (fectus,
Si enim te ita uoluerit diligere cæsia Minerua,
Sicut tunc Vlyßis curam habebat gloriosi,
In populo Troianorum, ubi paßi sumus dolores Achiui.

Nondum enim uidi sic Deos palam amantes,
Sicut illi palam astitit Pallas Minerua.
Si te sic uoluerit amare curamq; suscipere animo,
Ob id aliquis illorum etiam obliuisceretur nuptias.
Hunc rursus Telemachus prudens cōtrà allocutus est.
O' senex nequaquam hoc uerbum perfectum iri puto:
Valde enim magnū dixisti: piaculum me habet, neq; mihi
Desideranti hæc fieri poßunt, neq; si Dei ita uellent.
Hunc rursus allocuta est Dea cæsia Minerua.
Telemache quale te uerbum fugit septum dentium?
Facile Deus uolens & de longinquo uirum saluabit.
Vellem autem ipse etiam dolores multos passus
Domum peruenire, & reditus diem cognoscere,
Quàm ueniens perire intra parietes: ut Agamemnon
Perijt per Aegisthi dolum & suæ Vxoris.
Sed mortem quidem æqualem neque Dei
Etiam amico uiro possunt auxiliari cum iam
Parca perniciosa prostrauerit acerba morte.
Hunc rursus Telemachus prudens cōtra allocutus est.
Mentor ne amplius hæc dicamus quanq̃ mœrore affecti.
Illi autem non amplius reditus uerax sed sibi iam
Decreuerunt immortales mortem & parcam nigram.
Nunc autē uolo uerbum aliud sciscitari, & interrogare
Nestorem, quoniā ultra scit iustitias & prudētiā aliorū:
Ter enim iam ipsum dicunt imperasse ætates hominum:
Itaque mihi immortalibus aßimilatur uidendo.
O' Nestor Neleide (tu autem uerum dic)
Quomodo mortuus est Atrides late imperās Agamēnon?
Vbi Menelaus erat? quam autem ipsi molitus est mortem
Aegisthus dolosus? siquidē interfecit multo præstantiorē.

Volēte Deo, nihil est difficile.

Telemachus Nestor.

An non argis erat Achaicis? sed aliò
Errabat ad homines,hic autem confisus interfecit.
Huic respondit postea strenuus eques Nestor.
Ego tibi fili uera omnia dicam.
Certe quidem hoc & ipse scis sicut factum est.
Aegisthi adulterium.
Si uiuum Aegisthum in ædibus offendisset
Atrides ex Troia profectus flauus Menelaus,
Ipsi neque mortuo fusilem terram superfudisset:
Sed hunc canesq; & uultures lacerassent
Iacentem in planitie longe ab Argo,neq; aliqua ipsum
Fleuisset Achæarum: ualde n.magnũ molitus est facinus.
Nos quidem enim illic multas perficientes pugnas
Sedebamus:hic quietus in secessu Argi equos pascentis
Agamemnonis exitium narrat Nestor.
Multum Agamemnonis uxorem decipiebat uerbis.
Hæc antea quidem renuebat facinus indecens
Diuina Clytemnestra,mentibus enim utebatur bonis:
Apud enim erat & poëta uir cui multum iniunxerat
Atrides ad Troiam iens custodire uxorem.
Sed qñ iam ipsum fatum Deorũ firmauit ut perderetur
Iam tunc quidem poëtam ducens in insulam desertam,
Reliquit auibus frustum & inuentum fieri.
Hanc autem uolens,uolentem duxit propriam ad domum.
Multa autẽ fœmora cõbussit Deorum sacris in altaribus,
Multa autem iocalia suspendit,uestesq;,aurumq;,
Perficiens magnũ facinus,quod nunq̃ sperauerat animo.
Nos quidem enim simul nauigamus ex Troia uenientes
Atrides,& ego amicabilia sentientes inuicem.
Sed qñ ad Suniũ sacrũ puenimus promõtoriũ Athenarũ,
Illic gubernatorem Menelai Phœbus Apollo
Proprijs ad mirabilibus sagittis ueniens interfecit

Temonem cum manibus currentis nauis tenentem
Phrōtem Onetoridem, qui ſuperabat omne genus hoïum
Nauem gubernare, quando infeſtarent procellæ.
Sic hic quidē tunc detētus eſt feſtinans quamuis ad uiam
Vt ſocium ſepeliret, & exequias præberet.
Sed quando iam & ille iens ad nigrum pontum
In nauibus concauis ad Malearum montem altum
Peruenit currens: tunc iam luctuoſam uiam late aſpiciens
Cogitauit, acutorū autē uentorū flatum infudit, (Iupiter
Vndasq; monſtrificas, magnas, æquales montibus.
Vbi diuidens partim quidem Cretæ appulit,
Vbi Cydones habitabant Iardani circum ſtagna.
Eſt autem quoddam planum prominensq; in mare ſaxum
In extrema Gortine in obſcuro ponto.
Vbi Notus magnā undā ad Scæum promōtoriū impellit
Ad Pheſtum paruus autē lapis magnam undam repellit.
Hæ quidem illuc uenerunt: feſtinatione autem fugerunt
Viri ſed naues ad cautes fregerunt (mortem
Vndæ: ſed quinq; naues nigras proras habentes
Aegypto applicuit ferens uentusq; & aqua.
Sic is igitur illic multas opes & aurum congregans
Errabat cum nauibus ad alienigenas homines.
Interea autem illa Aegiſthus molitus eſt domi triſtia,
Interficiens Atridem: domitus eſt autem populus ab ipſo.
Per ſeptennium autem imperauit multiauri Mycenæ,
Ipſi autem octauo malum uenit generoſus Oreſtes:
Statim ab Athenis interfecit autem patricidam
Aegiſthum doloſum, qui ei patrem inclytum interfecit.
Sanè hūc interficiēs parauit ſepulchrales ludos Argiuis,
Matrisq; odioſæ & impotentis Aegiſthi.

Phrōtis naucleri obitus.

Agamemnonis ĩteritus.

Oreſtes patrē ulciſcitur

Eodem autem die aduenit uoce bonus Menelaus,
Multa pretiosa ducens quotquot eius naues pondus fere
Et tu amice ne diu ab ædibus procul erraueris, (rent,
Resq; relinquens virosq; in tuis domibus
Sic peruicaces,ne tibi penitus omnia comedant
Res diuidentes,tu autem irritam uiam uenias.
Sed ad Menelaum ego uolo & iubeo
Accedere,ille enim recens aliunde uenit
Ab his hominibus,unde non speraret animo
Redire quem primum aberrare fecissent procellæ
Ad pelagus magnum tale,unde neque aues
Eodẽ anno uestigia ponũt,quoniã magnumq; uehemensq;
Sed uade nunc cum nauiq; tua & tuis socijs: (est.
Si autem uis pedester,adsunt tibi currusq; & equi,
Adsunt & tibi filij mei,qui tibi duces itineris erunt
Ad Lacedemona diuinam,ubi flauus Menelaus.
Roga autem ipsum ut uerum dicat:
Falsum autem non dicet,ualde enim prudens est.
Sic dixit:sol autem ingressus est,& in tenebras iuit.
His autem dixit Dea cæsia Minerua.

Minerua Nestori

O' senex certe hæc prout decet dixisti.
Sed age,incidite quidem linguas,miscete & uinum:
Vt Neptuno & alijs immortalibus
Libantes de somno cogitemus,huius enim hora est:
Iam enim lux abijt sub tenebras,neq; decet
Diu deorum in conuiuio sedere,sed abire.
Dixit Iouis filia:hi autem audiuerunt dicentem.
His autem ministri quidem aquam in manus fuderunt,
Pueri autem crateras coronauerunt potu.
Distribuerunt autem omnibus, incipientes poculis:

Linguas autē in ignem iecerunt resurgētesq; libauerunt.
Sed postquā libauerūt biberuntq; quantū cupiebat aīus,
Iam tum Minerua & Telemachus deo similis
Ambo cogitarunt concauam ad nauem redire.
Nestor aūt rursus detinuit festiuiter reprӕhēdens uerbis.
Iupiter hoc prohibeat & immortales Dei alij,
Vt uos à me celerem ad nauem abeatis
Tam quamq; ab aliquo uel omnino nudo & paupere
Cui neque uestes & tragulæ multæ in domo:
Neque ipsi molliter,neque hospitibus dormire:
Sed mihi adsunt quidem uestes & tragulæ pulchræ,
Neque huius uiri Vlyßis dilectus filius
Nauis in tabulatis dormiet,donec ego
Viuam:postea autem filij in ædibus relinquentur
Hospites hospitari quicunq; ad meas ædes uenerit.
Hunc rursus allocuta est Dea cæsia Minerua.
Bene iam hæc dixisti Senex amice.tibi autem decet
Telemachum parere,quoniam multo melius sic.
Sed hic quidem nunc te simul sequetur ut dormiat
Tuis in ædibus:ego autem in nauem nigram
Ibo,ut horter socios dicamq; singula.
Solus enim inter hos senior dicor esse:
Qui autem alij amicicia iuniores uiri sequuntur
Omnes coæui magnanimū Telemachi.
Ibi dormiam concaua in naui nigra
Nunc, sed mane ad Caucones magnanimos
Ibo, ubi debitum mihi debetur,neq; nouum,
Neq; paucum,tu autē hunc quoniā tuas peruenit ad ædes
Mitte cum curruq; & filio:da autem ei equos
Qui tibi uelocißimi currere & robore optimi.

Disparet Minerua. Sic locuta, abijt Cæsia Minerua Aui oßifragæ similis.
Stupor autem cepit omnes uidentes.
Admiratus est & senex ut uidit oculis.
Telemachi aūt cepit manū, uerbumq; fatus est & cōpella (uit.
Nestor Telemacho. O' amice nō te spero malū & imbellū futurū,
Si iam te iuuenem sic Dei duces comitantur.
Non quidē.n.aliquis hic alius cælestes domos habitantiū,
Sed Iouis filia prædatrix Tritogenia,
Quæ sanè & patrē bonum inter Argiuos honorabat.
Sed Regina sis propitia: da autem mihi gloriam bonam,
Ipsi, & filijs & castæ uxori.
Tibi autē rursus ego sacrificabo bouē iuuenē amplifrōtē
Indomitam, quam nondum sub iugum duxit uir.
Hanc tibi ego sacrificabo aurū cornibus circum fundens.
Sic dixit precatus, hunc autē audiuit Pallas Minerua.
Hos autem præibat strenuus eques Nestor
Filios & generos proprias ad ædes pulchras.
Sed quando ad ædes peruenerunt inclytas huius Regis,
Ex ordine sederunt in sedibusq; thronisq;,
His senex uenientibus cratera miscuit
Vinum dulcis potus, quod decimo anno
Aperuit proma, & cooperculum soluit.
Hoc senex cratera miscuit: multa autem Mineruæ
Supplicauit, libans filiæ Iouis ægidem habentis.
Sed postquā libauerunt, biberuntq; quantum uoluit aīus.
Hi quidem dormiturientes iuerunt domum unusquisq;.
Hunc autem ibi dormire fecit strenuus eques Nestor
Telemachum dilectum filium Vlyßis diuini
Itur cubitū. Perforatis in lectis sub porticu ualde sonanti.
Iuxta autem bellicosum Pisistratum ducem uirorum,

Qui ei

Qui ei iunior inter filios erat in ædibus.
Ipse autem rursus dormiuit in conclaui domus altæ.
Huic Vxor Regina lectum parauit & cubile.
Quādo aūt diluculū generās apparuit rosea Aurora,
Surrexit ex lecto strenuus eques Nestor,
Egressus autem sedit in politis lapidibus,
Qui ei erant ante ianuas altas
Albi, resplendentes liquore, in quibus quidem prius
Neleus sedit deis consultor similis.
Sed hic quidē iā à parca domitus ad inferos descendit.
Nestor rursus tunc sedit strenuus custos Achiuorum
Sceptrum tenens: circū aūt filij simul congregati sunt
Ex cubilibus uenientes, Echephronq́; Stratiusq́;,
Perseusq́;, Aretusq́;, & similis deo Trasimedes,
Ad hos postea sextus Pisistratus uenit heros:
Iuxta āt Telemachū deo similē sedere fecerūt ducētes.
His autem uerba orsus est strenuus eques Nestor
Statim. Mihi filij dilecti perficite desyderium,
Vt primam ante alios deos placem Mineruam,
Quæ mihi manifesta uenit dei in conuiuum solenne.
Sed alius quidem in campum ad bouē eat, ut celeriter
Veniat: agat autem boum bubulcus uir:
Vnus autem ad Telemachi magnanimi nauē nigram
Omnes pfectus socios ducat: relinquat aūt duos solos.
Vnus rursus aurificem Laërcea huc iubeat
Venire, ut bouis aurum cornibus circumfundat.
Vos autem alij manete hic simul, dicite autem intus
Ancillis in ædibus inclytis conuiuium parare:
Sedesq́; lignaq́; circum & limpidam ferre aquam.
Sic dixit. hi autē omnes exequebantur. Venit quidem bos

Nestoris filij iussu patris Mineruæ sacrum apparant

Laërces aurarius faber.

Ex agro:uenerunt autem celeri à naui æquali
Telemachi socij magnanimi:uenit & aurifex
Instrumēta in manibus tenens fabrilia absoluētia artē,
Incudemq; malleumq;,benefactamq; forcipem,
Quibusq; aurum laborabat,uenit & Minerua
Sacrificijs occurrēs,senex aūt equorū domitor Nestor
Aurū dedit.hic autē postea bouis cornibus circūfudit
Studiose mollificās,ut ornamēta Dea gauderet ītuita.
Bouē āt ducebāt cornibus Stratius & dius Echephrō
Aquas āt ad lauādū ad ipsos Aretus ī pulchro lebete
Venit ex cubiculo ferens,altera autem tenebat molas
In canistro,securim uero bellicosus Thrasymedes
Acutam habens in manu astabat bouem percussurus:
Perseus & lagenam tenebat.senex aūt eques Nestor
Aquamq; molasq; cepit.multa autem Mineruæ
Supplicauit incipiens capitis pilos in ignem iaciens.
Sed postquam precati sunt,& molas proiecerunt,
Statim Nestoris filius magnanimus Trasymedes
Percußit iuxta stans:securis autem incidit neruos
Ceruicis:soluit autem bouis robur.ululabant
Filiæq; sponsæq; & uerecunda uxor
Nestoris Eurydice maior natu Clymeni filiarum.
Hi quidem postea eleuantes à terra latæ uiæ
Tenebant sed iugulauit Pisistratus Dius uirorum.
Ex hac postquā ater cruor effluit,reliqt & ossa spūs,
Statim ipsam diuiserunt,statim & crura exciderunt
Omnia,ut decuit,omento obduxerunt,
Duplicia facientes,ipsaq; cruda imposuerunt:
Torrebat autem sub lignis,Senex rubrum aūt uinum
Infudit , iuuenes autem apud ipsum tenebant ueru
quinq; ordine habentia manibus.

Bouis mactatio.

Eurydice Nestoris uxor.

Sed postq̃ crura tosta sunt, & intestina comesta sunt,
Minutatimq; ĩciderũt & alia, et uerubus trãsfixerũt.
Assauerunt autem acuta uerua in manibus habentes.
Interim autem Telemachum lauit pulchra Polycasta
Nestoris ultima filia Neleidæ.
Sed postquam lauitq;, & unxit pingui oleo,
Circumq; ipsum pallium pulchrũ iecit, & tunicam.
Ex balneo exiuit corpore immortalibus similis:
Apud autem Nestorem iens sedit pastorẽ populorũ.
Hi ãt postq̃ assauerũt carnes exteriores & traxerũt,
Epulabantur sedentes, uiri autem honesti accesserunt,
Vinum infundentes in aureis poculis.
Sed postquam potus & cibi desyderium eiecerunt,
His uerba orsus est gerenius eques Nestor.
Filij mei eia Telemacho crinitos equos
Iungite sub currus ducentes, ut peragat iter.
Sic dixit. hi huic maxime quidẽ audiuerũt & paruerũt:
Statim autem iunxerunt sub curribus celeres equos.
Mulier autem proma panem & uinũ infudit,
Obsoniaq; qualia comedunt à Ioue nutriti Reges.
Supra autem Telemachus pulchrum ascendit currũ,
Iuxta autem Nestorides Pisistratus eximius uirorum
Currumq; ascendit, & habenas accepit manu:
Verberauit autem ut irent, hi aũt nõ inuiti uolauerũt
In campum, reliquerunt autem Pyli altam urbem,
Hi aũt per totam diẽ interfecerũt iugũ circũferẽtes.
Occiditq; Sol, adumbrataq; sunt omnes uiæ.
In Pheras autem peruenerunt Dioclis ad domum
Filij Ortilochi, quẽ Alphæus peperit filiũ. (posuit.
Ibi ãt noctẽ requeuerũt, hic ãt ipsis hospitalitates ap-

Telemachus proficiscitur ad Menelaũ.

Quãdo aũt diluculũ generãs apparuit rosea Aurora,
Equosq; iunxit, supraq; currus ornatos ascendit,
Verberauit aũt ut incitarẽt: hi aũt nõ iuiti uolauerũt.
Peruenerunt aũt in campũ frugiferum: ibi aũt postea
Perficiebãt uiã, tantam enim absoluerũt ueloces equi.
Occiditq; sol, adumbrataeq; sunt omnes uiæ.

ARGVMENTVM. Δ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Apud Menelaum hospitatus cum Pisistrato Telemachus annunciat quæ in Ithaca a Procis fiunt. Postea narrat ipsi Menelaus de reditu græcorum, & Protei vaticinio: per quod agnouit Agamemnonis mortem, & ꝙ Vlysses apud Calipso esset. Consilium autem fit procorum de Telemacho interficiendo. Consolatur autem Minerua per somnium Penelopem, propter filij peregrinationem ægre ferentem, per simulacrum, assimilata Iphthimæ Penelopes sorori.

ODYSSEAE. Δ. HOMERI COMPOSITIONIS.

In Delta, didicit de patre ab Atride insidijs petitus filius.

I peruenerunt concauam ad Lacedæmona magnam:
Ad autem domos appulerunt Menelai illustris:
Hunc inuenerunt conuiuantem nuptias multis sodalibus,
Filij & filiæ nobilis, propria in domo:
Hanc quidem Achillis fortis filio mittebat:
In Troia enim primum promiserat & annuerat
Dare, his autem dij nuptias perfecerunt.
Hanc igitur hic tunc equis & curribus misit ire
Mirmidonum ad urbem inclytam quibus imperabat:
Filio autem ex Sparta Alectoris adduxit filiam:
Qui illi charißimus natus est fortis Megapenthes
Ex serua. Helenæ autē dij filiū nō amplius ostēderūt,
Postquam primum genuit filiam amabilem
Hermionem, quæ speciem habebat aureæ Veneris.
Sic hi quidem conuiuabantur in alta, magna domo
Vicini & sodales Menelai illustris
Oblectantes: inter ipsos autē canebat diuinus cantor
Citharizans: duo autem saltatores inter ipsos
Ad modulationē canētis in girū sese uertebāt ī medio.
Hi autem rursus in uestibulis domorū, ipsiq; & equi,
Telemachusq; heros & Nestoris clarus filius
Steterunt. procedens autem uidit præstans Eteoneus:

Promptus minister Menelai illustris,
Cepit at ire nuciaturus p domicilia pastori populorū
Propè autem stans uerba pennata locutus est.
Hospites quidam hi nobilis ò Menelaë,
Viri duo soboli autem Iouis magni similes sunt,
Sed dic an ipsis soluamus ueloces equos,
An ad alium mittamus ire qui hospitetur?

Iubet Menelaus aduenas hospitio suscipi.

Hūc aūt, ualde īgemiscēs, allocutus est flauus Menelaus:
Non quidem stultus fuisti Boëthide Eteonee
Antehac, sed nūc quidē puer tanquam stulta loqueris:
Certe quidē nos hospitalia munera multa comedentes
Aliorum hominum huc peruenimus, si modo Iupiter
In posterum cessare faciat ab ærūna: sed solue equos
Hospitum: ipsos autem prius introduc ad comedēdū.
Sic dixit. hic aū: ex domo cū festinatiōe exiuit: iussit aūt
Prōptos ministros simul sequi seipsum. (alios
Hi autem equos quidē soluerunt sub iugo sudantes,
Et hos quidem ligauerunt in equinis præsepibus:
Ante aūt posuerūt auenas, et hordeū albū miscuerūt:
Currusq; reclinauerunt ad parietes perlucidos:
Ipsos aūt introduxerūt in diuinā domū. hi āt uidētes
Admirabantur domum nobilis regis:
Tanquam. n. solis splendor erat, uel lunæ,
In domo alta Menelai illustris.
Sed postquam delectati sunt uidentes oculis,
In balnea ingressi polita loti fuerunt.
Hos autem postquā ancillæ lauerūt, & unxerūt oleo
Circum autem uestes molles posuerunt & tunicas,
In sedibus sedere apud Atridem Menelaum:
Aquam autem famula guturnio infudit ferens,

Pulchro, aureo super argenteo lebete,
Ad lauandum, propeq́; politam extendit mensam:
Panemq́; uerecunda famula apposuit ferens,
Obsonia multa imponẽs, gratificãs ex his quæ aderãt
Structor autem carnium lances apposuit attollens
Variarum: apud autem ipsos posuit aurea pocula.
Hos ostendens allocutus est flauus Menelaus:
Panem simul apprehendite & gaudete: sed postea
Cænam cum finieritis, interrogabimus quinam estis
Virorum: non enim uestrorũ genus periit parentum,
Sed uirorum genus estis nobilium Regum
Sceptrigerorũ, quoniã nequaquã ignaui tales genuißet
Sic dixit. & ipsis dorsa bouis pinguia apposuit
Assa, in manibus accipiẽs, quã portionẽ apposuerant
Hi in cibos paratos appositos manus ĩmiserũt. (ipsi,
Sed postquam potus, & cibi desyderium exemerunt,
Iam tunc Telemachus allocutus est Nestoris filium:
Propè tenens caput, ut non audirent alij.
Animaduerte Nestoride meo grate animo,
Aerisq́; splendorem, & domos resonantes:
Auriq́; electriq́;, & argenti, & eboris,
Iouis sanè talis est olympij intus aula, (inspicientẽ.
Quãta hæc infinita & multa sũt: admiratio me tenet
Hunc loquentem intellexit flauus Menelaus,
Et ipsos alloquens uerba pennata dixit. (posset.
Filij charißimi certe cum Ioue mortaliũ nullus contẽdere
Immortales. n. huius domus & possesßiones sunt:
Virorũ autem uel aliquis mihi contendet, uel & non
Possesßionibus: certe. n. multa passus, & multũ errans,
Duxi in nauibus: & octauo anno ueni

Telemachus Pisistrato.

Menelai regia

Menelaus Telemacho labores suos narrat.

Per Cyprum,Phœnicemq́; & Aegyptios uagatus,
Ad Aethiopasq́; perueni,& Sidonios & Erembos,
Et Libyam,ubi agni ſtatim cornuti ſunt.
Ter enim pariunt oues perfectum in annum:
Vbi quidem neq; dominus indigus eſt, neq; paſtor
Caſei & carnium,neq; dulcis lactis:
Sed ſemper præbent per totum annum lac exſugere.
Donec ego circa illa multas opes congerens
Erraui,interim mihi fratrem alius interfecit
Clam ex inopinato dolo pernicioſæ uxoris:
Sic nequaquã gaudens his poſſeßionibus dominor:
Et à patribus hæc debetis audire quicunq; uobis
Sunt,quoniã ualde multa paſſus ſum,& ꝑdidi domũ
Bene ualde habitatam capientem multa & bona:
Quorum utinam tertiam habens in domibus partem
Habitarem:uiri autem ſalui eſſent qui tunc perierũt
Troia in lata longe ab Argo equos paſcente:
Sed tamen omnes quidem lugens & dolens,
Sæpe in domibus ſedens noſtris,
Interdũ quidẽ luctu mentẽ delector,interdũ ãt rurſus
» Ceſſo,CELER autem ſatietas triſtis luctus.
Horum omnium cauſa non tantum lugeo dolens,
Quantũ unius qui mihi ſomnũ inimicũ fecit & cibũ
Recordanti:quoniã nullus Achiuorũ tantũ laborauit,
Quãtũ Vlyſſes laborauit & ſuſtulit:ideo huic futuri
Ipſi dolores:mihi aũt mœror ſemp ĩtolerabilis (erant
Illius cauſa:quomodo iãdiu abeſt,neq; ꝗcquã nouimus
Viuat hic an mortuus ſit:lugent ipſum
Laërteſq; ſenex,& prudens Penelope,
Telemachuſq́; quem reliquit recens natum in domo.

Sic dixit.huic aũt propter patrẽ desyderiũ mouit luctus,
Lachrimãq; à palpebris ĩ terrã fudit de patre audiẽs,
Vestem purpuream contra oculos tollens
Ambabus manibus.uidit autem ipsum Menelaus:
Cogitauit autem postea mente & animo,
An ipsum de patre sineret mentionem facere,
An prius interrogaret,singulaq; narraret.
Donec hic hæc uolutabat in mente & in animo,
Helena è cubiculo odorato alto
Egressa est Dianæ auream colum habenti similis, Helenæ ornatus
Huic Adrasta cathedram bene fabrefactam posuit:
Alcippe autem tapetem tulit ex molli lana,
Phylo autem argenteam cistellam tulit,quam ei dedit
Alcandra Polybi uxor,qui habitabat in Thebis
Aegyptijs,ubi plurimæ in domibus opes iacent:
Ille Menelao dedit duo argentea labra,
Et geminos tripodas,& decem auri talenta.
Seorsum aũt Helenæ uxor præbuit pulcherrima dona,
Aureamq; colum,cistellamq; rotundam dedit
Argenteam,auro autem labia absoluta erant:
Hanc ei famula Phylo apposuit ferens,
Filo laborato plenam,sed in ipsa
Colus extensa erat,uiolaceam lanam habens.
Sedit autẽ in cathedra,scabellũ autẽ sub pedibus erat.
Statim autem hæc uerbis uirum interrogauit singula.
Scimus profecto Menelaë generose qui nam hi Helena cum Menelao de aduenis fabulatur
Virorum dicunt peruenisse nostram domum.
Mentiar?an uerum dicam?iubet autem me animus:
Nondum enim aliquem dico ita similem uidisse,
Neq; uirũ,neq; fœminã:admiratio me hẽt inspicientẽ.

Vt hic Vlyßis magnanimi filio similis est
Telemacho,quem reliquit recens natum in domo
Ille uir:quando mei impudentis causa Achiui
Venistis sub Troiam,bellum audax mouentes.
Huic respondens locutus est flauus Menelaus.
Sic nunc & ego consydero mulier,sicut tu putas.
Illius enim tales pedes,talesq; manus,
Oculorumq; iactationes,caputq; desuperq; capilli,
Et nunc certe ego recordans de Vlysse
Narrabã quæcunq; ille in ærumna existens laborauit
Circa me:sed hic copiosam sub supcilijs lachrymã fun
Vestem purpuream contra oculos eleuans. (debat,
Huic rursus Nestorides Pisistratus contrà locutus est.
Atride Menelaë nobilis princeps populorum:
Illius quidem hic filius est uerè sicut dicis:
Sed prudens est:auersatur autem in animo,
Sic ueniens primum uerborum iactationes ostenderé,
Coràm te,cuius nos tanquam dei delectamur uoce.
Sed me præmisit gerenius bellicosus Nestor,
Hunc simul comitem sequi:desyderabat.n.te uidere:
Vt eum,uel uerbo admoneres,uel opere.
" MVLTOS.n.dolores hẽt patre filius abeunte
In domibus,cui non multi adiutores sunt:
Sicut nũc Telemacho:ille quidem abest:neq; huic alij
Sunt qui in populo auertant iniuriam.
Huic autem respondens,locutus est flauus Menelaus.
Papè certe ualde amici uiri filius meam domum
Peruenit,qui gratia mei multa laborauit certamina:
Et ipsum dixi reuersum amice tractare,supra alios
Achiuorum,si nobis super mare reditum dedisset

Pisistratus quinam sint edicit.

Menelaus dolet Vlyssem absentem

Nauibus uelocib⁹ fieri,olīpi⁹ late oīa aſpiciēs Iupiter
Et illi in Argo cōdidiſſē ciuitatē,et domos fabricaſſē:
Ex Ithaca ducēs cū poſſeſſionibus,& filio proprio
Et omnibus populis,unam ciuitatem populans:
Quæ circum habitant:ſubditæ ſunt autem mihijpſi:
Et frequenter hic exiſtentes cōuerſaremur : neq; nos
Aliud diduxiſſet diligentesq́; delectantesq́;,
Priusquam cum mortis obſcura nebula cooperuiſſet.
Sed hæc quidem inuiſurus erat Deus ipſe,
Qui ī..am infelicem reditu carentem ſolum fecit.
Sic dixit.his aūt omnibus cupiditatem cōcitauit luctus:
Fleuit quidem Argiua Helena Ioue prognata:
Flebat & Telemachus,& Atrides Menelaus:
Neq; Neſtoris filius illachrymes habebat oculos:
Recordatus eſt.n.in animo ſtrenui Antilochi,
Quem Auroræ interfecit lucidæ inclytus filius.
Huius hic recordatus uerba pennata dixit.
Atride,ſupra quidem mortales te prudentem eſſe,
Neſtor dixit ſenex,quādo mentionem faceremus de te
In ſuis domibus,& nos inuicem interrogaremus:
Et nunc ſi quo modo licet,morē geras mihi,nō.n.ego
Delector lugens poſt cœnam,ſed & Aurora
Erit uere nouo genita.auerſor quidem nequaquam
Flere illū,q mortuus ē mortaliū,et mortē cōſecutus ē.
Hic certe,& honor unicus miſeris mortalibus,
Tondereq; comam fundereq́; lachrymam à genis:
Etenim meus mortuus eſt frater nequā peſſimus
Argiuorum:debes autem tu ſcire:non.n.ego
Interfui,neq; uidi.ſupra aūt alios dn̄t fuiſſe (latorē.
Antilochū,ſupra alios quidē ad currēdū uelocē,et bel

Piſiſtratus Antilochū luget.
Antilochus à Memnone occiſus.

Hunc autem respondens, allocutus est flauus Menelaus.
O amice, quoniam tot dixisti quot prudens uir
Dixisset, & fecisset, & qui maior natu esset:
Talis enim & patris es, qui & prudentia loqueris:
Facile autem cognosci potest proles uiri cui Iupiter
Felicitatem decreuerit, uxoremq; ducenti ac nascenti,
Vt nunc Nestori dedit perpetuo per dies omnes
Ipsum quidem molliter senescere in domibus:
Filios rursus prudentesq;, & hastis esse optimos.
Nos aūt fletum quidē relinquamus, q prius factus est:
Cœnæ autem rursus recordemur, manibus aūt aquam
Infundant: uerba autem & mane erunt
Telemacho & mihi ad dicendum uicissim.
Sic dixit. Asphalio autem aquam in manus fudit
Promptus minister Menelai inclyti.
Hi in cibos promptos, appositos, manus iecerunt.

Pharmacum Helenæ discutiens tristitiā

Tunc rursus alia cogitauit Helena ex Ioue nata,
Statī ī uinū iniecit medicamētū uñ bibebāt (cēs oīm:
Luctū expellens, & irā sedans, malorū obliuionē īdu-
Quicūq; hoc deglutiuerit, postq̄ ī cratera īmixtū fuerit
Nequaq̄ p diē integrū effundere posset lachrimam à
Neq; si illi mortua esset materq; paterq;: (genis:
Neq; si coram ipsum fratrem, uel charum filium
Ense trucidarent, hic autem oculis uideret.
Talia iouis filia habebat medicamenta prudentia

Polydamna.

Bona, quæ ei Polydamna præbuit Thonis uxor
Aegyptiæ, ubi plurima producit fertile aruum
Medicamēta: multa quidē bona mixta, multa aūt mala
Medicus est autem unusquisq; sciens supra omnes
Homines: certe enim Pæconis sunt ex sobole.

Sed poſtquam immiſit,iußitq; uinum infundere,
Rurſus uerbis reſpondens allocuta eſt.
Atride Menelae,atq; etiam iſti
Virorum bonorum filij,certe Deus aliud poſt aliud
Iupiter bonumq́; malumq́; dat:poteſt enim omnia.
Nunc conuiuamini ſedentes in domibus,
Et uerbis oblectemini,decentia enim dicam:
Omnia quidem non ego loquar,neq; nominabo
Quot Vlyßis patientis ſunt certamina:
Sed quale hoc fecit & tolerauit fortis uir
In populo Troianorũ,ubi paßi eſtis detrimenta Achi
Seipſum uerberibus aſperis domans, (ui,
Veſtes laceras circum humeros imponẽs ſeruo ſimilis
Virorum hoſtiũ ingreſſus eſt ciuitatẽ latas uias hñtẽ.
Alij autem ſeipſum uiro occultans aßimilauit
Dectæ,qui nullo mõ talis erat in nauibus Achiuorũ:
Huic ſimilis ĩgreſſus ẽ Troianorũ ciuitatẽ,hi aũt igno
Oẽs:ego aũt ipſum ſola agnoui talẽ exñtẽ, (rauerũt
Et ipſum interrogaui hic autem aſtutia euitabat.
Sed quando ipſum ego laui & unxi oleo,
Circũ aũt ueſtimẽta indui,& iuraui firmũ iuſiurãdũ,
Non prius me Vlyſſem inter Troianos manifeſtare,
Quàm ipſe in naues ueloces tentoriaq́; perueniret:
Et tunc mihi totam mentem dixit Achiuorum:
Multos autem troianorũ cũ interfeciſſet acuto enſe,
Venit ad Argiuos:prudentiam aũt attulit multam.
Tunc aliæ Troianæ acute eiulabant,ſed meum cor
Gaudebat,quoniã iam mihi cor mutatũ erat reuerti
Retro domũ:infortunium aũt ſuſpirabam qđ Venus
Dedit,quando me duxit illuc à chara patria terra:

Helena de uylyſſe & Ilij excidio

Filiamq; meam relinquens, thalamumq;, uirumq;
Nõ aliquo indigẽtẽ, neq; mẽte, neq; itẽ pulchritudine.
Hanc autem respondens allocutus est flauus Menelaus.
Certe hæc omnia mulier secundum decens dixisti:
Iam quidem multorum didici cõsiliumq; mentemq;
Virorum heroum, multam & adij terram:
Sed nondum tale ego uidi oculis,
Quale Vlyßis prudentis fuit charum cor:
Quale & hoc fecit, & sustinuit fortis uir
Equo in bene fabrefacto, ubi sedebamus optimi quiq;
Argiuorum, Troianis mortem & fatum ferentes.
Venisti postea illuc: inducturus autem te erat
Deus, qui Troianis uolebat gloriam præbere:
Et te Deiphobus deo similis sequebatur euntem.
Ter autem circuisti concauas insidias tangens:
Nominatim autem Danaorum nominasti optimos
Omnium Argiuorum, uocem aßimilans uxoribus.
Sed ego, & Titides, & magnus Vlysses,
Sedentes in medijs audiuimus, ubi uocem edidisti:
Nos quidem ambo cogitabamus incitati,
Vel exire, uel intus statim respondere.
Sed Vlysses detinuit, & cõpreßit desiderãtes quãuis.
Tunc alij quidem omnes taciti erant filij Achiuorũ:
Anticlus autem tibi solus respondere uerbis
Voluit, sed Vlysses os manibus compreßit
Indesinẽter fortibus, seruauit ãt oẽs Achiuos: (nerua.
Tã diu ãt tenebat dõec te seorsum abduxit pallas Mi-
Huic rursus Telemachus prudens contrà locutus est.
Atride Menelaë nobilis princeps populorum:
Molestius est. non .n. illi hæc auerterunt tristẽ mortẽ:

Helena equo inclusos noĩa tim uocauit.

Telemachus Menelao.

Neq; si ei cor ferreum intus fuisset.
Sed agite, in lectum uertite nos, ut iam
Somno sub dulci oblectemur dormientes.
Sic dixit. Argiua autem Helena famulabus iussit
Lectos sub porticu ponere, & strata pulchra
Purpurea imponere, sternereq; desuper tapetes:
Indumentaq; imponere mollia desuper ad induendum.
Illæ aũt egressæ sunt ex domo facẽ ĩ manibus habẽtes:
Lectos autem strauerunt. hospites autẽ eduxit præco.
Hi quidem in uestibulo domus illic dormierunt
Telemachusq; heros, & Nestoris illustris filius:
Atrides autem dormiuit in conclaui domus altæ,
Iuxta ãt Helena lõgã ueste hñs cubauit dia mulierum.
Quando au[te]m mane genita apparuit rosea Aurora,
Surrexit ex lecto in pugna bonus Menelaus,
Vestimenta ĩduẽs, circũ ãt ensem acutũ posuit hũeros,
Pedibus autem sub robustis ligauit bona calciamenta.
Cœpit autem ire ex thalamo deo similis contra:
Telemacho autẽ assedit, uerbũq; dixit, & denoĩauit.
Quæ autem te necessitas duxit Telemache heros
In Lacedæmona magnam, supra lata dorsa maris?
Publicum? an proprium hoc? mihi uerè dic.
Huic rursus Telemachus prudens contrà locutus est.
Atride Menelaë nobilis princeps populorum:
Veni si aliquam mihi famam de patre dicas:
Cõsumitur mihi domus: perierunt autẽ pinguia opa:
Inimicorũ autẽ uirorũ plena domus ẽ, qui mihi semp
Oues frequẽtes iugulãt, & curuos pedes hñtes boues.
Matris meæ proci superbam, iniuriam habentes.
Iccirco nunc ad tua genua peruenio, si uelis

Itur cubitũ.

Quærit Menelaus cãm profectionis.

Illius lugubrem mortem dicere, sicubi uidisti
Oculis tuis, uel alius uerbum audiuisti
Errãti: ualde enim ipsum ærumnosum peperit mater.
Neq; in aliquo me ueritus blandiaris, neq; miserans,
Sed recte mihi narrato quomõ occurristi spectaculo,
Supplico, si unquam tibi pater meus bonus Vlysses,
Vel uerbum, uel opus aliquod pollicitus perfecit,
Populo ĩ Troianorũ ubi passi estis detrimẽta Achiui:
Horum nunc mihi recordare, & mihi uerum dic.
Hunc aũt ualde suspirans allocutus est flauus Menelaus.
Papè, certe ualde fortis uiri in lecto
Voluerunt dormire imbelles ipsi existentes:
Quemadmodum quando in sylua cerua fortis leonis
Hinnulos dormire collocans nuper natos lactentes,
Colles inquirit, & ualles herbosas
Pascens. hic autem postea suum ingressus est cubile.
Ambobus autem his turpem mortem præbuit.
Sic illis Vlysses turpem mortem afferet.
Vtinã enim ò Iupiter pater, & Minerua, & Apollo,
Talis exñs qualis olim bene ædificata in Lesbo,
Ex prouocatione cũ Philomelide luctatus est surgens:
Deiecit autẽ fortiter: lætati sunt aũt omnes Achiui:
Talis existens cum procis uersaretur Vlysses,
Omnes cito morientes fierent amararumq; nuptiarũ.
Hæc autem quæ me interrogas & precaris, non ego
Alia præter uerum dicam declinando, neq; decipiam.
Sed quæ quidem mihi dixit senex marinus uerax,
Horum nullũ tibi ego abscondã uerbũ, neq; occultabo:
In Aegypto me adhuc huc dei cupientem redire,
Detinebã: quoniã eis nõ sacrificaui perfecta sacrificia:

Menelai nauigatio.

Isti autem semper uolunt Dei recordari præceptorũ.
Insula postea quædam est undoso in ponto,
Aegyptum contra Pharum autem ipsam uocant:
Tantum longe, quãtum per totum diem cõcaua nauis
Perficeret, cui stridens uentus secundus ĩspirat retro.
Inest autem portus tranquillus, unde naues æquales
In mare deducunt, exhaurientes nigram aquam.
Hic me uiginti dies detinuerũt Dij: neq; unquã uẽti
Spirãtes apparuerũt à mari flantes qui nauiũ (secũdi
Comites sunt per lata dorsa maris:
Et uiatica omnia consumpta essent, & robora uirorũ:
Nisi quædam me Dearũ miserata esset, & mei miserta:
Protei præpotentis filia marini senis
Idothea. huic. n. maxime animum moui,
Quæ mihi soli pereunti obuiauit separatim à socijs:
Semper. n. circa insulam uagantes piscabantur
Aduncis hamis: affligebat autem uentrem fames.
Hæc propè me stans uerbum dixit, & locuta est.
Fatuus es ò hospes ualde tantum? an stultus,
An uolũtarius negligẽs es? & gaudes dolores patiens?
Quòd iandiu in insula detineris? neq; aliquem finem
Inuenire potes? minuitur autem animus sociorum?
Sic dixit. sed ego ipsam respondens allocutus sum.
Dicam quidem quæcunq; tu es dearum:
Quia ego non uoluntarius detineor: sed uideor
In deos peccasse, qui cælum latum habitant.
Sed tu mihi dic (dij. n. omnia sciunt)
Quisnam me immortalium impedit, & ligauit à uia
Reditumq́;, quomodo per mare uadam piscosum.
Sic dixi. hæc autem statim respondit diua dearum.

Idothea Menelao erranti dat cõsilium.

Tibi enimuero ego hoſpes ualde uerè dicam:
Ventitat quidam huc ſenex marinus uerax,
Proteus
Immortalis Proteus Aegyptius, qui maris
Totius gurgites nouit, Neptuni miniſter.
(Hunc autem meũ dicunt patrẽ eſſe & me genuiſſe)
Hunc ſi quo modo tu poſſes in inſidijs poſitus excipe,
Ille tibi diceret uiam, & menſuras itineris,
Reditumq́; quomodo per mare ibis piſcoſum.
Ac etiam tibi diceret nobilis ſi uelis,
Quicquid in domibus malumq́; bonumq́; contigit,
Abeunte te per longam uiam difficilemq́;.
Sic dixit. ſed ego ipſam, reſpondens, allocutus ſum.
Ipſa nunc excogita tu dolum diuini ſenis:
Ne aliquo modo præuidens, uel præſciens fugiat:
Difficilis.n.eſt Deus, ut à mortali homine capiatur.
Sic dixi hæc autem ſtatim reſpondit magna dearum:
Tibi.n.ego ualde uerè dicam:
Quando ſol medium cælum conſcendit,
Idothee de patre Proteo capiendo conſilium.
Tunc ex mari egreditur ſenex marinus uerax,
A flatu zephyri nigra ſpuma tectus:
Egreſſus autem dormit ſub ſpeluncis concauis:
Circũ aũt ipſum Phocæ puos pedes hñtes pulchri ma
Simul frequẽtes dormiunt à cano mari exeuntes, (ris;
Amarũ ſpirãtes maris multos gurgites habẽtis odorẽ:
Illuc te ego ducens ſimul cum Aurora apparente,
Collocabo per ordinem: tu autem bene elige ſocios
Tres, qui tibi apud naues bene fabrefactas optimi ſunt.
Omnes autem tibi dico aſtutias ſenis:
Phocas quidẽ primũ numerabit, & per ipſas incedet.
Sed poſtquam omnes numerauerit & uiderit,

Dormit in medijs ceu pastor in gregibus ouium:
Hunc quidem ubi primum dormientem uideritis:
Et tunc postea uobis curæ sit roburq; uisq;:
Illic aūt tenere, promptū & festinantē quãuis fugere:
Omnia autem fieri tentabit, quæ in terra
Reptilia sunt, & aqua, & diuinus ignis:
Vos autem firmiter tenete, magisq; comprimite.
Sed quando te ipse interrogauerit uerbis:
Talis existens qualem dormientem uidistis,
Et tunc iam abstineteq; à ui, soluiteq; senem:
Heros. interroga autem deorum quis te opprimit
Reditumq;, quomodo per mare uenias piscosum.
Sic affata, sub mare subijt undosum.
Sed ego ad naues ubi steterant in arenis
Iui: multa autem mihi cor cogitabat eunti.
Sed postquam in nauim deueni & mare,
Cœnamq; præparauimus, & uenit immortalis nox,
Iam tunc dormiuimus in littore maris.
Qñ aūt mane genita apparuit roseos digitos hñs Aurora,
Et tunc secundum littus maris lati
Iui, multa deos precans. sed socios
Tres duxi, quibus maxime cõfidebã ad oẽm impetum.
Tunc autem hæc subiens maris latum sinum,
Quattuor Phocarum ex mari pelles attulit:
Oẽs ãt erãt nup decoriatæ dolū ãt excogitauit patri:
Cubilia autem in arenis effodiens marinis
Sedebat expectãs. nos ãt ualde prope uenimus ipsam:
Per ordinẽ autẽ collocauit: iniecit ãt pellẽ unicuiq;:
Illic grauissimus insidiarū modus fuit. cõsumebat. n.
Phocarū marinarū pniciosissimus odor grauiter

Idothee doli in patrem.

Quis.n.marinum iuxta cete dormierit?
Sed ipsa saluauit,& excogitauit magnum iuuamen.
Ambrosiam sub nares unicuiq; posuit afferens,
Suauiter ualde spirantem:extinxit autem ceti odorē.
Totum autem per diem paßi sumus toleranti animo:
Phocæ aūt ex mari exiere congregatæ,hæ q̄dē postea
Per ordinem dormierunt iuxta littus maris:
Meridianus aūt senex exijt ex mari:ĩuenit aūt phocas
Pingues:omnes autē adijt,recensuit autem numerum:
Nos autem primos numerauit inter cete: neq; animo
Putauit dolum esse:postea autem accubuit & ipse:
Nos autem cōclamantes irruimus:cicum autē manus
Iecimus:neq; senex dolosæ oblitus est artis.
Sed primum leo factus est iubatus,
Postea draco & pardus,atq; magnus aper
Factus est,& humida aqua,& arbor alta.
Nos autem firmiter tenebamus toleranti animo.
Sed quando grauiter tulit senex dolosa sciens:
Et tunc me uerbis interrogans allocutus est.

Proteus captus à Menelao.

Quis tecum Atrei fili deorum consuluit consilia,
Vt me capes ĩuitū ĩ ĩsidijs positus?quare tibi opus ē?
Sic dixit,sed ego ipsum,respondens allocutus sum.
Scis ò senex(cur me hæc decipiens interrogas?)
Quòd diu in insula detineor:neque aliquem finem
Inuenire possum:minuitur autem mihi intus cor.
Sed tu mihi dic(Dij autem omnia sciunt)
Quis me immortalium impedit,& ligauit à uia,
Reditumq;:quo pacto per mare ibo piscosum.
Sic dixi.hic autem me,rursus respondens,allocutus est,
Sed ualde debebas Iouiq; alijsq; dijs

Sacrificās sacra pulchra nauim cōscēdere,ut citißime
Tuam in patriā peruenires,nauigās per nigrū mare.
Nō.n.tibi prius fatū est amicosq; uidere,et peruenire
Domum bene ædificatam,& tuam in patriam terrā,
Quam cum Aegypti ex Ioue fluentis fluuij,
Rursus ad aquā puenias,sacricesq; sacras hecatōbas
Immortalibus dijs,qui cælum latum habitant:
Et tunc tibi dabunt uiam Dij quam tu cupis.
Sic dixit,sed mihi fractum est charum cor:
Quoniam me rursus iußit per nigrum mare
Ad Aegyptum ire,longam uiam difficilemq;.
Sed & sic ipsum,uerbis respondens,allocutus sum.
Hæc quidem sic perficio senex sicut tu iubes.
Sed age,mihi hoc dic,& uerè narrato:
An omnes cum nauibus incolumes uenerint Græci,
Quos Nestor,& ego reliquimus,de Troia euntes?
An aliquis perierit morte amara sua in naui?
An amicorum in manibus postquā bellum absoluit?
Sic dixi.hic autem me,rursus respondens,allocutus est.
Atride ne me interroges,neq; tibi opus est
Scire:neq; discere meum animum:neq; te dico
Diu sine lachrymis fore postquā bene oīa audiueris:
Multi.n.horum periere,multi autem relicti sunt:
Duces autem duo soli Græcorum loricatorum
In reditu perierunt:in pugna autem & tu affuisti.
Vnus autem adhuc uiuus detinetur lato in mari,
Aiax quidē cū nauibus perijt lōgos remos habētibus,
Ad Gyræa quidem primum Neptunus impulit
Saxa magna,& seruauit à mari.
Et profecto effugisset mortē,q̄uis infensus Mineruæ:

Nisi ualde superbũ uerbũ emisisset:et ualde læsus eẽt.
Dixit inuitis dijs effugisse undam maris:
Hunc Neptunus alta uoce audiuit loquentem:
Statim postea tridentem accipiens manibus fortibus,
Percußit Gyræum saxum,& abscidit ipsum:
Et pars quidem illic mansit,frustũ aũt ĩcidit in mare:
In hoc Aiax primum incidens ualde læsus est:
Hunc autem portauit per mare infinitum,undosum.
Sic hic quidem ibi perijt postquã bibit salsam aquã.
Tuus uero effugit fata frater,& euitauit
In nauibus concauis: seruauit autem ueneranda Iuno.
Sed cum iam futurus erat Malearum, montem altum
Peruenire,tunc ipsum corripiens procella,
Per mare piscosum tulit ualde ingemiscentem,
Agri in extremitatem:ubi domos habitabat Thyestes
Antea,sed tunc habitabat Thiestides Aegisthus.
Sed cum iam & illinc apparuit reditus tutus:
Iterum Dij uentum uerterunt,& domũ peruenerũt:
Certe hic gaudens descendit in patriam terram:
Et osculabatur tangens suã patriã:multæ aũt ab ipso
Lachrymæ calidæ effusæ sũt,postq̃ libẽter uidit terrã.
Hunc aũt à specula uidit speculator,quẽ collocauerat
Aegisthus dolosus:pollicitus est autem mercedem
Auri duo talẽta:obseruabat aũt hic in annũ, (tudinis.
Ne ipsũ lateret trãsiẽs:recordaretur ãt strenuæ forti-
Perrexit ãt ire nũciaturus ĩ domos pastori populorũ:
Statim Aegisthus dolosam excogitauit artem:
Eligens per populũ uiginti uiros optimos:
Collocauit insidias.alibi autem iußit cõuiuiũ parari,
Sed hic iuit uocaturus Agamẽnonẽ pastorẽ populorũ

Aiacis Oilei exitus.

Equis & curribus indecentia cogitans.
Hunc ãt nesciẽtẽ mortẽ duxit & ĩterfecit,(ĩ præsepi: Agamẽnonis exitus.
Cũ cœna excepisset,queẽadmodũ aliqs ĩterficeret bouẽ
Neq; aliquis Atridæ sociorũ relictus ẽ q eũ secuti erãt
Neq; quisquã Aegisthi:sed ĩterfecti sunt in domibus.
Sic dixit.sed mihi fractus est charus animus.
Flebam autem in arenis residens:neq; mihi cor
Volebat amplius uiuere,& uidere lumen solis.
Sed postquam flensq; prouolutusq; satiatus sum,
Iam tunc me allocutus est senex marinus uerax:
Ne amplius Atrei fili per multũ tẽpus indesinẽter sic
Fleas,quoniã nullũ exitũ inuenimus.sed quã citissime
Tenta,ut iam in tuam patriam terram peruenias:
Vel.n.ipsum uiuum offendes,uel Orestes
Interfecerit præueniens.tu autem sepulturæ occurres.
Sic dixit.sed mihi cor & animus generosus
Rursus in pectoribus,& dolenti quamuis,lætatus est:
Et ipsum compellans uerba pennata locutus sum.
Hos quidem scio,tu autem tertium uirum nomina,
Qui adhuc uiuus detinetur in lato mari:
Vel mortuus.uolo autem & dolens quamuis audire.
Sic dixi.hic autem me,rursus respondens,allocutus est: De Vlysse.
Filius Laërte in Ithaca domos habitans:
Hunc uidi in insula calidam lachrymam fundentem
Nymphæ in domibus Calipsus,quæ ipsum necessitate
Detinet:hic aũt nõ põt in suam patriã terrã puenire.
Non enim ipsi adsunt naues remis instructæ,& socij,
Qui ipsum deducant per lata dorsa maris.
Tibi autem non fatum est nobilis ò Menelaë,
In Argo equos pascente mori,& mortem accipere.

Sed te in Elysium campum, & in fines terræ
Campus Elysius — Immortales mitterent, ubi flauus Rhadamanthus est,
Vbi facillima uita est hominibus:
Non nix, neq; hyems multa, neq; unquam imber:
Sed semper zephiri stridulè spirantes flatus
Oceanus mittit ad refrigerandum homines:
Quoniam habes Helenam, & ipsis gener Iouis es.
Proteus disparet. — Sic locutus subijt mare undosum.
Sed ego in naues cum socijs dijs paribus
Iui. multa autem mihi cor cogitabat eunti.
Sed postquam in nauim uenimus & mare,
Cænamq; præparauimus, uenitq; immortalis nox,
Iam tunc dormiuimus in littore maris.
Quādo aūt matutina apparuit rosea digitos Aurora,
Naues quidem primum traximus in mare magnum:
Malos autem īposuimus, & uela, nauibus æqualibus:
Sed & ipsi conscendentes in sedibus sederunt:
Per ordinem aūt sedētes canū mare uerberabāt remis:
Retro in Aegypti, qui imbribus augetur, fluuij locū,
Firmaui naues, & feci perfecta sacrificia.
Sed postquā placaui deorū irā semp exītiū, (ria cēt.
Aggeraui Agamēnoni tumulū, ut inextinguibilis glo-
Hæc cum perfecissem, iui, dederūt aūt mihi uētū scd'm
Immortales, qui me citò charam in patriam miserūt.
Sed nunc expecta in domibus meis,
Donec undecimusq; duodecimusq; dies sit:
Et tūc te bene mittam. dabo aūt tibi pulchra munera.
Tres equos, & currum bene fabrefactum. sed postea
Dabo pulchrum poculum, ut libes Dijs
Immortalibus, mei recordatus per dies omnes:

Huic autē rurſus Telemachus prudens cōtra locutus eſt.
Atride, ne me multum tempus hic detineas: Telemachus Neſtori
Etenim in annum ego apud te tolerarem,
Sedēs: neq; me domus caperet deſyderiū, neq; parentū,
Valde .n. uerbis, ſermonibusq; tuis audiens,
Delector: ſed mihi triſtantur ſocij
In Pylo illuſtri. tu autem me diu hic detines.
Donum aūt qđcunq; mihi dederis ex genere ſeruādo-
Equos aūt in Ithaca nō ducā, ſed tibi ipſi (rum eſto:
Hic relinquam oblectamentum. tu .n. campo imperas.
Lato, in quo eſt quidem trifolium multū, & cyperus,
Triticumq;, zeæq;, & latè prouenicns hordeū album: Ithacæ inſulæ qualitas.
In Ithaca autem neq; curricula lata, neq; pratum:
Sed ad capras paſcendas accommodata, & magis amabilis equos alente:
Nō .n. aliqua ĩſularū equos ĩpellēs, neq; bōa hēns pra-
Quæ mari reclinatæ ſunt: Ithaca āt et ſupra oēs. (ta,
Sic dixit. ſubriſit autem bonus in pugna Menelaus,
Manuq; ipſum demulſit, uerbumq; dixit, & locutus ē.
E' ſanguine es bono chare fili, qualia loqueris: Xenia dātur Telemacho.
Tibi igitur ego hæc mutabo: poſſum enim.
Donorū autem quæcunq; in mea domo repoſita iacēt,
Dabo quod pulcherrimum & pretioſiſſimum eſt.
Dabo tibi crateram elaboratam: argentea autem
Eſt tota: auro autem labia perfecta ſunt:
Opus aūt Vulcani: præbuit aūt ipſā Phædimus heros
Sidoniorum Rex, quando ſua domus cooperuit
Illuc me reuerſum. tibi autem uolo hoc præbere.
Sic hi quidem ta ia inter ſe loquebantur.
Cōuiuæ autem in domos uenerūt diuini Regis: (nū:
Hi āt ducebāt qdē oues: ferebāt āt uiros corroborās ui

Panẽ ãt ipsis uxores pulchras uittas hñtes attuleru[nt],
Sic hi quidem circa cœnam in domibus laborabant.
Proci autem ante Vlyßis domum
Discis delectabantur & iaculis, mittentes
In perfecto pauimento, ubi antea iniuriam habebant.
Antĩous ãt sedebat, et Eurymachus diuĩa spẽ prædit[9],
Principes procorum, uirtute aũt erant longè optimi.
Hos autem filius Phronij Noëmon prope ueniens,
Antinoum uerbis interrogans, allocutus est.
Antinoë nunquid scimus in mentibus? an non?
Quando Telemachus reuertetur ex Pylo arenosa:
Nauem mihi abijt ducens: mihi autem opus est ipsa,
Elida in latam transire: ubi mihi equæ
Duodecim fœminæ: muli autem laboriosi
Indomiti horum aliquem abigens, domarem.
Sic dixit. hi aũt in aĩo obstupuerunt. non. n. existimaba[nt]
In Pylum abijsse Neleiam: sed alicubi ipsius
Agrorum, uel ouibus adesse, uel subulco.
Hunc rursus Antinous allocutus est Eupithei filius:
Verè mihi dic quando abijt? & qui ipsum
Iuuenes secuti sunt Ithacæ electi? an sui ipsius
Mercenarijq; seruiq;? potest & hoc perficere:
Et mihi hoc dic uerè ut bene sciam,
An à te uiolentia inuito abstulit nauem nigram?
An uoluntarius ei dedisti, quoniã blanditus est uerbis?
Huic autem filius Phronij Noëmon cõtrà locutus est:
Ipse uoluntarius ei dedi, quod fecisset & alius,
Cum uir talis habens consilia animo
Petijsset: difficile renuere dationem fuisset.
Iuuenes autem qui in populo optimi sunt inter uos,

Antinous et Eurymachus procorũ prĩcipes.

Noëmon Telemacho nauem commodat.

Hi ipsũ secuti sũt.prĩcipẽ aũt ego cõscẽdẽtẽ cognoui
Mentorem,uel deũ:huic ipsi per omnia similis erat.
Sed hoc admiror.uidi hic Mentorem magnum
Heri sub auroram.tũc uero conscẽdit nauim in Pylũ.
Sic locutus abijt ad domos patris.
His autem ambobus obstupuit animus superbus.
Proci autem simul sederunt,& quieuerunt à ludis.
Ad hos autem Antinous locutus est Eupithei filius
Mœstus,ira autem ualde mentes circum nigræ
Impletæ erant:oculi aũt ipsius igni micãti siles erãt.
Heu quàm magnum facinus audacter perfectum est.
Telemacho iter hoc dicebamus aũt ei absolutum iri.
Ex tot autem inuitis iuuenis puer abiuit sic
Nauem deducens,eligensq; ex populo præstãtißimos.
Incipiet aũt & sibi priori malũ esse.sed eius ipsius
Iupiter pdat uiolẽtiã,priusquã nobis nocumẽtũ fiat.
Sed agedũ,mihi date nauẽ uelocẽ & uiginti socios,
Vt illi ipsi eunti insidier,& obseruem
In freto Ithacæq; Samijq; asperæ:
Vt suo cum periculo nauiget gratia Patris.

Procorum de occidendo Telemacho consilium.

Sic dixit.ipsum autem omnes laudauerũt, & iusserunt.
Statim postea surgentes iuerunt domum Vlyßis.
Neq; Penelope multum tempus fuit inscia
Verborum,quæ proci in mentibus clàm moliebantur.
Præco enim ei dixit Medon qui audiuit consilia
Extra atriũ existẽs.hi autẽ intus consilium texebãt.
Perrexit autem ire nuncians per domos Penelope.
Hunc autẽ in itinere uenientẽ allocuta est Penelope.
Præco cur te præmiserunt proci illustres?
An dicere ancillis Vlyßis Diuini

Penelope Medoni de procis.

Ab operibus ceßare:sibi autem ipsis cõuiuiũ parare:
Non ambientes,neq; alibi conuersantes.
Postremo & ultimo nunc hic cænarent,
Qui simul congregati uictum absumitis multum
Possesßionẽ Telemachi prudẽtis,neq; adhuc ex patri-
Vestris antea audistis pueri existentes, (bus
Qualis Vlysses fuit cum uestris parentibus?
Neq; aliquem afficiens iniustitia, neq; dicens
In populo,quæ est iustitia diuinorum Regum,
Alium oderit,alium diligat.
Ille autem nunquam omnino iniquo uiro succensuit
Sed uester animus,& turpia opera
Apparent:neq; aliqua est gratia post beneficia.

Medon Penelope Telemachum nũciat abnauigasse.

Hanc autem rursus allocutus est Medon prudentia sciẽs.
Verum enimuero Regina,hoc maximũ malum esset.
Sed multo maius,& grauius aliud
Proci cogitant,quod non perficiat Saturnius.
Telemachum parant interficere acuto ferro
Domum redeũtem:hic autem iuit,ut de patre audiat
In Pylum sacram,& in Lacedæmona diuinam.
Sic dixit.huius aũt ibi soluta sunt genua & charũ cor:
Diu autẽ ipsam stupor uerborũ cepit,ipsius ãt oculi
Lachrymis ĩpleti sunt.tenera aũt ipsius detẽta ẽ uox.
Tarde aũt iam ipsum,uerbis respondens, allocuta est.

Penelope dolet clã se filiũ esse profectum.

Præco cur mihi filius abijt?neq;.n.ipsum necesse erat
Naues ueloces conscendere,quæ maris equi
Hominibus fiunt.peruadũt autem ad multum mare.
An ut neq; nomen ipsius inter homines relinquatur?
Huic autem respondit postea Medon prudentia sciens.
Non noui an aliquis ipsum Deus excitarit,uel & eius

Animus motus sit ire in Pylum, ut discat
Patris sui, uel reditũ, uel quodnã fatũ assecutus est.
Sic loquens abijt ad ædes Vlyßis
Hãc aũt dolor circũfusus est animũ corrũpẽs: neq; itẽ
In sede sedere, multis in domo existentibus: (passa est
Sed in pauimento sedit elaborati thalami,
Miserabiliter lugens: circum aũt ancillæ lugebant
Omnes quod in ædibus erant iuuenes & antiquæ.
Has grauiter lugens allocuta est Penelope.
Audite amicæ, potißimũ.n. mihi cælestes dolores dederũt
Ex oĩbus, quotquot mecũ sil' nutritæ sunt, & genitæ.
Quæ prius uirũ bonũ perdidi animũ leonis habentẽ,
Omnibus uirtutibus ornatum, in danais (nesso.
Bonũ: cuius gloria lata in Græcia & media Pelopo-
Nunc autem filium charißimum perdere parant
Inglorium, ex ædibus, neq; discedentem audiui.
Impiæ, neq; uos in animo posuistis singulæ
Ex lectis me excitare scientes certo animo,
Quando ille iuit concauam in nauem nigram.
Si enim ego audiuissem hanc uiam molientem,
Propter hoc potißimũ, uel mãsisset quis affectãs uiæ,
Vel me mortuam in ædibus reliquisset.
Sed aliquis citò Dalium accersat senem
Seruũ meũ, quẽ mihi dedit Pater, tum cũ huc uenirẽ. Dalius Penelopes seruus.
Et mihi hortũ colit multis insitũ arboribus, ut celer=
Laërtæ hæc omnia aßidens narret. (rime
Si quo modo aliquod ipse in animo consilium texens,
Profectus ad populos lugeat, qui parant
Suam, & Vlyßis, interimere progeniẽ, similis Deo.
Hanc rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea. Euryclea nutrix.

Nympha dilecta, tu quidem me interfice sæuo ferro,
Vel sine in domo sermonem aũt amplius non celabo.
Sciui ego hæc omnia. præbui autẽ ei quæcunq; iußit,
Panẽ & uinũ dulce. à me ãt accepit magnũ iusiurãdũ
Ne prius tibi dicerem, quàm duodecimum diem fieri
Vel te ipsam cupere profectum audire:
Ne flens corpus pulchrum læderes.
Sed lota, puras corpus uestes induta
In penetralia ascendens cum ancillis mulieribus,
Supplica Mineruæ filiæ Iouis habentis ægida.
Hæc.n. ipsum postea & à morte seruabit.
Neq; senem uexa uexatum. non.n. puto
Penitus Deis beatis progeniem Icarij
Odio haberi, sed aliquis & impostерũ erit, q̃ habebit
Aedes altas, & longè lætos agros,
Sic dixit. huius ãt sedauit luctũ. continuit & oculos à lu
Hæc aũt lota, pura corpus uestimenta induta (ctu.
In penetralia ascendit cum ancillis mulieribus.
Imposuit ãt molas canistro. supplicauit ãt Mineruæ.
Audi me ægida habentis Iouis filia indomita.
Si unquam tibi prudens in ædibus Vlysses
Vel bouis, uel ouis ualde pinguia fœmora combußit:
Hæc nunc mihi recordare, & mihi dilectũ filiũ serua.
Procos autem expelle male superbientes.
Sic dicens ululauit. Dea autem ipsius audiuit orationẽ.
Proci autem tumultuati sunt in ædibus opacis.
Sic autem aliquis dixit iuuenum superborum.
Profectò nuptias nobis à multis petita Regina
Præparat, neq; scit quæ suo cædes filio parata est.
Sic quidam dixit. hæc non nouerant uti facta fuerant.

His autem Antinous concionatus est,& locutus.
O'fortunati uerba quidem arrogantia fugite!
Omnia simul:ne aliquo modo aliquis nunciet et ĩtus.
Sed age,cum silentio ita surgentes perficiamus
Verbum,quod & omnibus in animo infixũ est nobis.
Sic fatus elegit uiginti uiros optimos,
Perrexerũt autem ire ad nauẽ celerẽ & littus maris.
Nauẽ quidem oĩum primũ in mare ꝓfundũ traxerũt,
Malumq; imposuerunt,& uela in naui nigra.
Parauerunt autem remos loris pelliceis.
Omnia uti decebat uela autem alba extenderunt.
Arma autem ipsis attulerunt fortissimi serui.
Alto autẽ in mari firmauerunt:ascenderunt aũt ipsi:
Ibiq; cœnã acceperũt.expectauerũt ãt uesperũ adueni
Hæc aũt in penetralibus illic prudens Penelope (re.
Iacebat abstinens,& ieiuna à cibo,& potu,
Cogitans ipsius ne mortem fugeret filius nobilis,
An hic à procis peruicacibus occideretur.
Quot autem cogitare solet Leo uirorum in turba
Timens,quando ipsum dolosum reti circundant,
Tot ipsam cogitantem oppressit dulcis somnus.
Dormiebat aũt reclinata soluta sũt ãt eius mẽbra oĩa.
Tunc rursus alia cogitauit Dea cæsia Minerua:
Simulachrum aũt fecit.corpus aũt simile fuit mulieri
Iphthimæ filiæ magnanimi Icarij,
Quã Eumelus duxit in uxorẽ Pheris in domo hĩtãs.
Misit autem ipsam ad ædes Vlyssis diuini,
Si quo modo Penelopen mœrentem,lugentem
Cessare faceret fletu luctuq; lachrymoso.
In cubiculũ ãt ingressa est p claustrũ qđ lorũ hẽbat.

Antĩous procis

Proci parant nauem ad insidias Telemacho struẽdas.

Proci enauigant.

Minerua sub Iphthimæ pſona solatur Penelopẽ in Somnis.

Stetit autem ſupra caput, & ad ipſam uerbum dixit.
Dormis Penelope charo ægra animo.
Non quidem te ſinent Dei facile uiuentes
Flere, neq; triſtari, quoniam adhuc rediturus eſt
Tuus filius, non .n. Dijs aliquod ob crimen eſt exoſus.
Huic autem reſpondit poſtea prudens Penelope
Suaue ad modum dormiens in ſomni foribus.
Cur ſoror huc ueniſti? non antea
Acceßiſti, quoniã ualde multum procul domos hĩtas.
Et me iubes ceſſare ab ærumna & doloribus
Multis, qui mihi laceſſunt mentem & animum:
Quæ prius quidẽ uirũ bonũ pdidi aĩum leonis habẽtẽ,
Omnibus uirtutibus ornatum, in danais
Bonũ, cuius gloria lata ĩ Græcia et media Peloponeſſo.
Nunc autem filius chariſsimus abijt concaua in naui
Imprudẽs, neq; laborũ bene peritus, neq; ĩ mercimõijs.
Huius cauſa, & magis doleo quàm illius:
Huius cauſa tremo, & timeo ne quid peratiatur.
Vel horum in populo quo iuit, uel in ponto:
Inimici .n. multi contra ipſum machinantur,
Cupiẽtes interficere, antequã in patriã terrã pueniat,
Hanc reſpondens allocutum eſt ſimulacrum obſcurum.
Confide, neq; omnino mentibus timeas ualde,
Talis .n. cum ipſo comes ſimul iuit: quam & alij
Viri optarent adeſſe. poteſt enim
Pallas Minerua. tui autem dolentis miſeretur.
Quæ nunc me præmiſit ad te, ut hæc dicerem.
Hanc rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Siquidem iam dea es deiq; audiuiſti uocem,
Eia age, & illum miſerum narra.

Sicubi

Sicubi adhuc uiuit, & uidet lumen solis,
Vel iam mortuus est, & in Plutonis ædibus est.
Hanc autẽ respõdens allocutũ est simulachrũ obscurũ.
Non quidem tibi illum clarè dicam,
Viuit'ne hic, an mortuus est: malum enim uana dicere.
Sic dicens, liminis per claustra abijt
In auras uentorum, hæc autem ex somno excitata est
Filia Icarij, dilectum & ipsius cor lætatum est:
Quando in ipsam manifestũ somniũ irruit noctis medio.
Proci autem ascendentes nauigabant humidas uias,
Telemacho cædem grauem in mentibus commouentes:
Est autem quædam insula medio mari saxosa,
In medio Ithacæq; Samijq; asperæ
Asteris, non magna, portus autẽ ad nauiũ insidias apti in (ipsa
Vtrinq; habentes aditus: in hac hunc expectabant insidiantes Achiui.

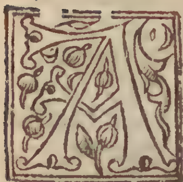
Proci Telemacho insidiaturi enauigant.

ARGVMENTVM. E. HOMERI COMPOSITIONIS.

Concilium Deorum secundum faciens Iupiter, Mercurium mittit ad Calipso, iubens dimittere Vlyssem. Hæc autem iussum facit. Decimo autem & octauo die videns ipsum Neptunus, ægreferens, soluit ratem. Ino autem ipsi dat vittas, iubens eum sibi in terram proijcere ipsas sibi; & multa passus in Phæacensium regionem peruenit seruatus.

ODYSSEAE. E. HOMERI COMPOSITIONIS.

E.nauigat in rate Vlyſſes diſciſſa mari.

VRORA *autem ex lectis à claro Tithone*
Surrexit,ut immortalibus lucem afferret,& hominibus.
Dei autem in concionem ad ſedendum iuerunt,inter hos autem
Iupiter altitonans, cui potentia eſt maxima.
His autem Minerua dixit dolores multos Vlyßis — Minerua cælitibus.
Recordans.curæ enim erat ei exiſtẽs in ædibus Nymphæ.
Iupiter pater,& reliqui beati Dij ſempiterni,
Nullus poſthac prudens bonus & mitis eſto
Sceptriger Rex:neq; in animo iuſta cognoſcens:
Sed ſemper immitis ſit, & impia faciat:
Quoniam nullus reminiſcitur Vlyßis inclyti
Populorum quibus imperauit,pater aũt ualde mitis erat.
Sed hic quidem in inſula iacet magnos dolores patiens
Nymphæ in ædibus Calypsûs,quæ ipſum ui
Detinet:hic enim non poteſt in ſuam patriã terram peruenire.
Non enim ei adſunt naues remigesq; ſocij
Qui ipſum deducant in lata dorſa maris.
Nunc rurſus filium dilectum interficere parant
Domum rediturum.hic autem iuit,ut de patre audiat
In Pylum diuinam, & in Lacedæmona claram.
Hanc aũt,rñdens,allocutus eſt nubiũ cõgregator Iupiter.
Filia mea quale te uerbum fugit ſeptum dẽtium?

Non enim hoc quidem consideraſti consilium ipſa?
Quod de illis Vlyſſes pœnas ſumet adueniens.
Telemachum autem tu mittito diligenter (potes enim)
Vt ualde illæſus in ſuem patriam terram perueniat.
Proci autem regreßiuè redeant.
Dixit, & Mercurium dilectũ filiũ cõtra allocutus eſt.
Mercuri (tu enim rurſus & ad alia nuncius es)
Nymphæ pulchram comam habẽti dic uerum consilium
Reditum Vlyßis prudentis, ut redeat
Neque deorum ductu, neque mortalium hominum.
Sed hic in rate multis uinculis cõpacta incõmoda patiens
Die uigeſimo ad Scheriam fertilem ueniat
Phæacenſium in terram, qui proxime Deos genere ſunt,
Qui ipſum ex animo uti Deum uerebuntur.
Mittent enim in naui dilectam in patriam terram,
Aesq́;, aurumq́; abundè ueſtesq́; dantes,
Multa quot nunquam ex Troia accepiſſet Vlyſſes,
Si etiam illæſus ueniſſet ſortitus à præda partem.
Sic enim ei fatum eſt amicosq́; uidere, & peruenire
Domum excelſam & ſuam in patriam terram.
Sic dixit, neq; non paruit Mercurius Argicida:
Statim autem poſtea ſub pedibus ligauit pulchra talaria
Diuina, aurea: quæ ipſum portarent & in mare
Et ad immenſam terram cum aura uenti.
Accepit & caduceum, quo uirorum oculos ſopit
Quorum uult, alios autem rurſus & dormientes excitat.
Hoc in manibus tenens uolauit fortis Mercurius,
Pieriam autem adiens æthere deuenit ad pontum.
Ruit poſtea ad undam Laro aui ſimilis,
Qui ad magnos ſinus maris immenſi

Mercurius mittitur ad Calypſo.

Deſcriptio Mercurij.

Pisces uenans densas pennas madefacit salsugine,
Huic similis multas pertransijt undas Mercurius.
Sed quando ad insulam peruenit longe existentem,
Tunc ex ponto egressus nigro continentem
Adiuit, donec ad magnã speluncã puenit, in qua Nympha
Habitabat comata: hanc autem intus offendit existentem.
Ignem quidem in foco accendebat: de longinquo autẽ odor
Cedri sicce, thijq́; per insulam spirabat
Ardentium, hæc autem intus canens uoce pulchra
Telam percurrens aurea nauicula texebat.

Descriptio specus Calypsus.

Sylua autem circa speluncam insita erat uirescens:
Clethraq́;, Alnusq́;, & odorifera Cupressus,
Vbi & aues extensas pennas habentes dormiebant
Bubones, accipitresq́;, atq; extensas linguas habẽtesq́; cornices
Marinæ, quibus marina opera sunt curæ.
Et illic extensa est circa speluncam concauam
Vitis uirescens, pullulat autem racemis.
Fontes autem ex ordine quatuor fluebant aqua alba
Propinqui inter se uersi alibi alio,
Circum autem prata mollia uiola & apio
Virescebant huc postea, & immortalis ueniens
Admiraretur uidens, & delectaretur animo suo.
Vbi stans admiratus est Mercurius Argicida.
Sed postquam omnia suo admiratus est animo,
Statim in latam speluncam uenit: neq; ipsum contrà
Ignorauit uidens Calipsô inclyta inter Deas.
Non enim incogniti Dei inter se sunt
Immortales: neque si quis procul domos habitat.
Neque Vlyssem magnanimum intus offendit.
Sed hic in littore flebat aßidens, ubi antea etiam

Lachrymis & suspirijs & doloribus animum consumens
Pontum immensum aspiciebat, lachrymas fundens.
Mercurium aũt interrogabat Calipsò diuina inter deas
In sede sedens lucida, perpulchra:
Cur ad me Mercuri aureum caduceum habens uenisti
Verendeq; amiceq;, antea sanè non frequentasti.
Loquere quodcunq; scis, perficere autẽ me animus iubet
Si possum perficere, & si absoluendum est.
Sed sequere ante, ut tibi xenia apponam.

Calypsò ad Mercurium.

Sic dicens Dea apposuit mensam,
Ambrosia implens: miscuit autem nectar rubrum.
Bibit autem & comedit Mercurius Argicida.
Sed postquam cœnauit, & exhilarauit animum cibó,
Et tunc iam ipsam, uerbis respondens, allocutus est.
Interrogas me uenientem Dea Deum, sed ego tibi
Verè uerbum dicam. iubes enim.
Iupiter me iußit huc uenire nolentem.
Quis enim uolens tantam percurreret salsam aquam
Immensam? neq; aliqua propè hominum ciuitas, qui deis
Sacrificia faciant, & electas hecatombas.
Sed ualde nequaquam licet Iouis mentem habentis ægida
Præterire alium deum, neque mutare.
Dicunt tibi uirum adesse ærumnis plenum inter alios
Viros, qui urbem circà priami pugnauerunt
Per nouenniũ: decimo aũt anno urbẽ cũ destruxissent, re
Domum: sed in reditu Mineruam læserunt: (dire
Quæ ipsis cõcitauit uentumq; malum, & undas magnas.
Tunc alij quidẽ omnes interempti sunt præstantes socij.
Hunc autem huc uentusq; ferens, & unda adegit,
Quem nunc te iußit dimittere quàmcelerrime.

Mercurius Calypsò.

Non enim ei hic fatum est ab amicis seorsum perire:
Sed in futurum ei fatale est amicosq; uidere, & peruenire
Ad domum excelsam & suam in patriam terram.

Calypso indignatur ĩ deos

Sic dixit: obriguit autem Calypsô diua Dearum
Et ipsum compellans uerba pennata dixit.
Impij estis Dij inuidi præter alios,
Qui deabus inuidetis, quòd apud uiros dormiant
Palam si aliqua amicum sibi fecit maritum.

Oriõ à Diana perẽptus

Sic quidem qñ Oriona cepit roseos digitos habẽs Aurora
Tandiu ei inuidistis Dei facile uiuentes,
Quousq; ipsum in Ortigia auream sedem habens Diana
Suis pulchris sagittis adueniens interfecit. (casta

Iasion à Ioue percussus fulmine.

Sic & quando Iasioni comata Ceres
Suo animo obediens, mixta est amicicia & lecto
Terra in multum culta, neq; diu fuit inscius
Iupiter, qui ipsum interfecit percutiens splẽdido fulmine.
Sic aũt rursus nũc mihi inuidetis Dei mortalẽ hoiem ad=
Hunc quidem ego seruaui carina circumeuntem (esse.
Solum: quoniam eius nauem celerem nitido fulmine
Iupiter percutiens discidit medio in nigro ponto:
Tunc alij quidem omnes periere præstantes socij.
Hunc autem huc uentusq; ferens, & unda adegit.
Quem quidem ego dilexi, & nutriui, & dixi
Facturam immortalem & insenescentem per dies omnes.
Sed quoniam non licet Iouis mentem ægida habentis.
Transgredi alium Deum, neq; irritam facere:
Pereat, si ipsum ille impellit & iubet
Ad pontum immensum, mittam autẽ ipsum nequaq̃ ego.
Non enim mihi adsunt naues, remigesq; socij
Qui ipsum deducant ad lata dorsa maris.

Sed ipsi prompta consulam, neque celabo
Vt ualde tutus suam in patriam terram perueniat.
Hanc autem rursus allocutus est Mercurius Argicida.
Sic nunc dimitte, Iouis & time iram,
Ne forte in te postea iratus sæuiat.
Sic locutus abijt fortis Argicida.
Hæc autem ad Vlyssem magnanimum ueneráda nympha
Iuit, postquam Iouis audiuit nuncium.
Hunc autẽ in littore offendit sedentẽ, neq; unquam oculi
A' lachrymis siccabantur: peribat autem dulce æuum
Reditum lugẽti, quoniã non amplius placebat Nymphæ.
Sed certe noctes quidem dormiebat & coactus
In speluncis concauis nolens apud uolentem.
Interdiu autem in petris & littoribus sedebat
Lachrymis & suspirijs & doloribus animum cõsumens,
Pontum immensum aspiciebat lachrymas fundens.
Propè autem stans allocuta est nobilis inter Deas.
Infelix, ne mihi amplius hic lugeas, neq; tibi æuum
Pereat: iam enim te ualde prompta dimittam,
Sed age ligna longa incidens coapta ferro
Latam ratem, sed ligna fige in ipsa
Altè, ut te ferat in nigrum pontum.
Sed ego panem, & aquam, & uinum rubrum
Imponam congruenter quæ à te famem repellant:
Vestesq; induam: immittam & tibi uentum retro,
Vt ualde tutus tuam in patriam terram peruenias,
Si Dei uelint, qui cælum latum habitant,
Qui me meliores sunt intelligereq; perficereq;.
Sic dixit, timuit autem multa passus diuinus Vlysses:
Et ipsam alloquens uerba pennata dixit.

Vlysses inuitus à Calypso detẽtus.

Calypso ad Vlyssem.

Aliud tu Dea quippiam cogitas,non reditum.
Quæ me iubes rate pertransire magnam undam maris
Grauemq; difficilem,quam neq; naues æquales
Veloces transirent,gaudentes Iouis uento:
Neque ego inuita te ratem conscenderem,
Nisi mihi patereris Dea magnum iusiurandum iurare,
Nullum mihi ipsi nocumentum malum consulere aliud.
Sic dixit.arrisit autem Calypsô nobilis Dea,
Manuq; ipsum demulsit,uerbumq; dixit,& compellauit:
Certe iniustus es,& non uana sciens.
Quale uerbum cogitasti dicere.

Calypsus iusiurandum.

Sciat nunc hoc terra,& cælum latum desuper,
Et defluens stygis aqua,quod maximum
Iusiurandum grauissimumq; est beatis deis,

Iurare stygiã paludem grauißimũ dijs iusiurãdum.

Non tibi ipsi detrimentum malum consuluisse aliud.
Sed hæc quidem cogito & consulo quæ mihi
Ipsi cõsulerem,quando ad me indigẽtia tantũ perueniret.
Etenim mihi mens est iusta,neq; mihi ipsi
Animus in præcordijs ferreus,sed misericors.
Sic dicens præiuit diuina Dearum.
Statim hic postea post uestigia iuit deæ:
Peruenerunt autẽ ad speluncam concauam dea ac & uir.
Et hic quidem illic sedit in sede unde surrexit
Mercurius,nympha autem apposuit omnem cibum
Comedere,& bibere qualia mortales uiri edunt.

Prãdetur in spelunca.

Ipsa autem contrà sedit Vlyssem diuinum.
Huic autem ambrosiam famulæ & nectar apposuerunt.
Hi autem in cibos paratos adiacentes manus inijciebant.
Sed postquam oblectati sunt cibo & potu,
Inter hos uerba orsa est Calypsô diuina dearum.

Generose Laërtiade artificiose Vlysses,
Sic domum dilectam in patriam terram
Statim nunc uis ire: tu autem gaude: & tamen
Si quidem cognosceres tuo animo quot tibi fatum est
AErumnas absoluere, antequam in patriã terram peruenias,
Hic iterum manens mecum hanc domum custodires,
Immortalisq; esses, cupiens quamuis uidere
Tuam uxorem quam semper desideras dies omnes.
Non tamen illa inferior glorior esse
Nec corpore, nec ingenio siquidem nequaquam decet,
Mortales cũ immortalibus corpore & specie cõtendere.

Calypso spondet Vlyßi immortalitatem

Hanc autẽ respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Verenda Dea non mihi ob hoc irascere. scio & ipse
Omnia ualde, quoniam te prudens Penelope
Specie inferior est, & magnitudine contrà conferendo.
Hæc enim mortalis est: tu aũt immortalis & nõ senescens.
Attamen uolo, & desidero quotidie magis, magisq;
Domum ire, & reditus diem uidere.
Si autem aliquis destruet deorum in nigro ponto,
Sustinebo intra pectora habẽs patientẽ dolores animum.
Iam enim ualde multa passus sum, & multa laboraui
Vndis & bello, hoc etiam ad hæc accedat.
Sic dixit. sol autem occidit, & in tenebras iuit.
Venientes autem hi in secessum speluncæ concauæ
Oblectati sunt amicicia iuxta adinuicẽ manentes.
Quando aũt matutina apparuit roseos digitos habẽs Aurora,
Statim hic quidem palliumq; uestemq; induit Vlysses.
Ipsa autem candidam tunicam magnam induit Nympha
Tenuem & elegãtem, Zonam autẽ posuit circa lumbum
Pulchram auream, capiti autem imposuit uelum.

Parat nauem Vlysses

Et tunc Vlyßi magnanimo molita est reditum.
Dedit quidem ei securim magnam congruam in manibus
AEream utrinq; acutam: sed in ipsa
Manubrium perpulchrum oleaginum bene coaptatum.
Dedit autem postea asciam politam præiuit autem in uia
Ad insulæ extremum, ubi arbores proceræ natæ erant:
Clethráq;, Alnusq;, Abiesq; erat ad cælum tendens
Sicca iandiu, prædura, quæ ei nauigarent leuiter.
Sed postquam ostendit ubi arbores proceræ natæ erant,
Hæc quidem iuit ad domum Calypsô diuina dearum.
Sed hic incidebat ligna: celeriter aũt ei absolutũ est opus.
Viginti autem deiecit, omniáq; dolauit securi,
Poliuitq; pulchrè & ad perpendiculum direxit.
Interim autem tulit terebras Calypsô diuina dearum:
Terebrauit autem, & coaptauit inuicem:
Clauis autem hanc & conuenientijs coaptauit,
Quantumq; aliquis pauimentum nauis circumpolliet uir
Onerariæ bene fluentis peritus artis fabrorum,
Tantum bene fluentem ratem fecit Vlysses.
Contabulationes autẽ cũ firmasset coaptans frequentibus (lignis
Faciebat, sed longis tabulis perficiebat.
Intus autem malum faciebat, & antenam congruam ipsi:
Ad hoc temonem fecit ut regeret.
Circumsepsit autem ipsam uirgis ab omni parte salignis.
Vndæ propugnaculũ ut esset: multã aũt addidit materiã.
Interim autem linteum tulit Calypsô diuina dearum,
Vt uela faceret: hic autem bene fecit & hæc.
Intus aũt cordasq;, rudẽtesq;, pedesq; alligauit in ipsa,
Vectibus autem hanc traxit in mare humidum.
Quarta dies erat, & illi perfecta sunt omnia.

Quinta autem misit ab insula diuina Calypsô
Vestesq; induens bene olentes & lauans.
Ipsi autem urnam imposuit Dea nigri uini:
Alteram autem aquæ magnam, & uiatica
In pera, & obsonia imposuit amabilia multa.
Ventum autem præmisit innocuumq; suauemq;.
Lætus autem uento extendit uela diuus Vlysses. Nauigatio.
Sed hic temone nauem direxit artificiose
Sedens, neq; illi somnus in palpebras cadebat,
Pleiadesq; aspicienti, seroq; occidentem Bootem,
Vrsamq; quam & plaustrum cognomento uocant:
Quæq; inibi cunctatur & Oriona obseruat.
Sola autem expers est lauacrorum Oceani.
Hanc quidem ipsum iußit Calypsô diuina dearum
Mare transire à sinistris manus habentem:
Septem & decem quidem nauigabat dies per mare iens:
Octaua & decima autem apparuerunt montes umbrosi
Terræ Phæacensium: ubiq; proximè erant ipsi.
Cognouit aūt sicut quādo tenebræ sunt in obscuro pōto.
Hunc aūt ex Aethiopibus rediens imperans Neptunus
Longè ex Solimorum montibus uidit: apparuit enim ei
Pontum nauigans, hic autem iratus est ex animo magis.
Mouens autem caput erga suum locutus est animum.
Heu, certe longè decreuerunt Dei aliter
De Vlysse, me apud Aethiopas commorante:
Et iam Phæacensium terram propè est, ubi ei fatum est
Effugere potißimum finē calamitatis, siquidē peruenerit.
Sed adhuc ipsum dico satis posse accipere incommodi.
Sic fatus, congregauit nubes, turbauitq; pontum
Manibus tridentem accipiens, oēs aūt concitauit turbines

Calypso nauem Vlyßis præcipit quatcat.

Neptunus Vlyssem tēpestate quatit.

Omnium uentorum: nubibus operuit
Terram simul & pontum. ruit autem ex cælo nox.
Vnà Eurusq; Notusq; ruũt, Zephyrusq; grauiter spirãs,
Et Boreas frigus faciens magnam undam reuoluens.
Et tunc Vlyßis soluta sunt genua & charum cor.
Ingemens autem dixit ad suum magnanimum animum.
Hei mihi misero: quomodo mihi maiora fieri possunt?
Timeo ne iam omnia Dea uera dixerit, (uenirem,
Quæ me dixit in ponto, antequã patriam in terram per-
Dolores absoluturum. hæc iam nunc omnia perficiuntur.
Qualibus nebulis obduxit cælum latum
Iupiter: turbauit autem pontum: ueniunt autem turbines
Omnium uentorum, nunc mihi integra est grauis mors.
Ter beati Danai quaterq;, qui tunc perierunt
Troia in lata gratiam Atridis ferentes.
Quam ego debueram mori & mortem assequi
Die illo, quando in me plurimi æreas lanceas
Troiani proiecerunt circa Pelidem mortuum.
Sic utiq; assecutus essem inferias, et meã gloriã extulißẽt
Nũc aũt me ingloria morte fato sancitũ est pire (Achiui.
Sic ipsum dicentem percußit magna unda in caput
Grauiter impulsum, perq; ratem circum rotauit.
Longe autem à rate ipse cecidit, temonem autem
Ex manibus proiecit, medium autem ipsi malum fregit
Grauis mixtorum uentorum ueniens turbo.
Longe autem uelum & antena cecidit in pontum.
Hunc aũt summersum posuit multum tẽpus: neq; potuit
Citò ualde resurgere magnæ præ undæ impetu:
Vestes enim grauabant quas ei dedit diuina Calypsô.
Tardè autem resurrexit: ore autem expuit mare

Vlysses excutitur rate ui tempestatis.

Amarum,quod ei multum à capite cum ſonitu fluebat.
Sed neq; ſic nauis oblitus eſt,defatigatus quamuis:
Sed ultra motus inter undas appræhendit ipſam,
In media autem ſedit finem mortis fugiens.
Hãc autẽ impellebat magna unda per undas huc et illuc.
Sicut autem quando autumnalis Boreas mouet ſpinas
Per campum:denſæ autem inter ſe inuicem ſuſtinent.
Sic hanc per pelagus uenti ferebant huc & illuc.
Aliquando quidẽ Notus Boreæ proiecit ut ferretur. (ret.
Aliqñ autẽ rurſus Eurus Zephyro cõcedebat ut impelle-
Hunc autem uidit Cadmi filia pulchros talos habens Ino
Alba dea:quæ prius quidem erat mortalis loquens:
Nunc autẽ maris in profundo deorũ ſortita eſt honorem.
Quæ Vlyſſem miſerata eſt errantem dolores habentem,
Mergo autem ſimilis,uolatu ingreſſa eſt mare.
Sedit autem in rate,& ad ipſum uerbum allocuta eſt.
Miſer cur tibi ſic Neptunus quatiens terram
Iratus eſt ualde:quoniam tibi multa mala infert.
Non quidem te ualde quamuis iratus:
Sed maxime ſic fac:uideris autem mihi nõ imprudens eſſe.
Veſtes has exuens ratem uentis portari
Relinque,ſed manibus natans pete reditum
Terræ phæacenſium quo tibi fatum eſt fugere.
Accipe autem has uittas ſub pectoribus extende
Immortales:neque pati time,aut perire:
Sed poſtquam manibus attigeris continentem,
Statim egreſſus iace in nigrum pontum
Multum à continente,ipſe autem ſeorſum te uerte.
Sic locuta Dea,uittas dedit.
Ipſa autem retro in pontum ingreſſa eſt æſtuantem

Vlyſſes naufragus à Leucothea iuuatur.

Mergo similis: nigra autem illam unda cooperuit.
Sed cogitauit multa tolerans diuinus Vlysses:
Ingemens autem dixit ad suum magnanimum animum.
Hei mei ne aliquis mihi paret dolum rursus
Immortalium, quando me rate descendere iubet.
Sed nondum parebo, quoniam longe ab oculis
Terram ego uideo, ubi mihi dicunt refugium esse.
Sed potißimum ita faciã, uidetur aũt mihi esse optimum.
Donec ligna in compaginibus cohærebunt:
Tandiu hic manebo dolores patiens.
Sed quando mihi ratem unda concusserit
Nabo, quoniam non adest consulere melius.
Sic hic hæc uersabat in mente & in animo:
Impulit autẽ magnam undam Neptunus quatiens terrã,
Grauemq; difficilemq; altamq;: percußit autem ipsum.
Sicut autẽ uentus ualde spirans palearũ cumulum quatit
Siccarum, quas quidem dißipauit alibi aliò.
Sic ligna longa dißipauit, sed Vlysses
Vnum lignum ascendit solum tanquam equum equitans:
Vestes autem exuit quæ ei præbuit diuina Calypsô
Statim autem uittas sub pectore extendit.
Ipse autem pronus in mare cecidit manus extendens,
Nare promptus, uidit autem imperans Neptunus.
Mouens autem caput ad suum locutus est animum.
Sic nunc mala multa patiens erres per pontum
Donec inter homines Regios diuinis mixtus sis.
Sed non sic te spero attenuaturum calamitatem.
Sic loquens uerberauit capillatos equos.
Iuit autem ad AEgas, ubi illi inclyte domus sunt.
Sed Minerua filia Iouis alia cogitauit,

Neptuni in Vlyssem inclementia.

Quæ aliorum uentorum continuit flatus:
Ceſſare & iußit,& quieſcere omnes.
Concitauit autem uelocem Boream.undas autem fregit,
Quouſq; hic inter Phæacenſes remiges mixtus eſſet
Nobilis Vlyſſes mortem & parcam fugiens.
Tunc duas noctes,duosq́; dies unda in magna
Errauit:multum autem eius cor prouidebat mortem.
Sed qñ tertiũ diẽ pulchras comas habẽs abſoluit Aurora,
Et tunc poſtea uentus quidem ceſſauit,& tranquillitas
Fuit ſine aura,hic autem propè uidit terram,
Acutè ualde prouidens magna ab unda eleuatus.
Vt autem,quando iocunda uita filijs uidet — Comparatio.
Patris,qui ꝓpter ægritudinẽ iacet graues dolores patiens
Diu conſumptus,odioſa autem in eum irruit fortuna.
Amicè autem ipſum Dei ab ægritudine liberauerunt:
Sic Vlyſſem iocundum nõ ſecus reddidit terra & ſylua. — Vlyſſes ad Phæacẽſes defertur.
Nauigabat autem feſtinans pedibus continentem adire.
Sed quando tantum aberat quantum auditur clamans,
Et iam ſonitum audiebat ad cautes maris:
Reſonabat enim magna unda ad ſiccum continentis
Cum ſonitu fracta: cooperiebantur aũt oĩa maris ſpuma.
Non enim erãt portus nauium retinacula, neq; clauſuræ,
Sed littora depreſſa erant,cautesq́;,ſaxaq́;.
Et tunc Vlyßis ſoluta ſunt genua & dilectum cor.
Suſpirans autem dixit ad ſuum magnanimum animum.
Heu poſtquam terram inſperatam dedit uidere
Iupiter,& hanc undam diſcindens tranſiui.
Exitus nuſquam apparet maris cani foras.
Extra enim ſaxa acuta circum autem unda
Reſonabat impetu,planum autem ſupereminet ſaxum.

Propè terrā autē profunditatē habēs mare est, & nondū
Consistere utrisq;, & fugere malum, (licet pedibus
Ne forte me exeuntem iaciat durum ad saxum,
Vnda me rapiens: uanus autem mihi erit motus.
Si autem adhuc prius annatabo, sicubi inuenero
Littora depressa portusq; maris,
Timeo ne rursus arripiens procella
Pontum in pisculentum ferat grauiter suspirantem.
Vel in me & balenam irruere faciat fortuna
Ex mari, quales multas nutrit inclyta Amphitrite.
Scio enim quod mihi iratus est inclytus Neptunus.
Sic is hæc uersabat in mente, & in animo.
Interim ipsum magna unda ferebat saxosum ad littus.
Tunc pellisq; lacerata esset simulq; ossa fractus fuisset:
Nisi in mentibus posuisset cæsia Minerua.
Ambabus autem manibus impulsus appræhendit saxum
Quod tenuit suspirans, quo ad magna unda aduenit,
Et hāc quidē dūtaxat subterfugit. rediēs aūt fluctus ipsum
Percußit impulsū: lōge aūt ipsū proiecit in mare. (rursus
Vt autem Polypo ex latebra sua egrediente
Ad eius capillamenta densi lapilli tenentur,
Sic huius ad saxa ferocibus à manibus
Pili lacerati sunt, hunc autem magna unda cooperuit:
Tunc miser præter fatum periisset Vlysses,
Nisi sapientiam dedisset cæsia Minerua.
Vnda egressus quæ cum strepitu frangitur incontinenti
Nabat extra ad terram, aspiciens sicubi inueniret
Littoraq; depressa portusq; maris.
Sed quando iam fluuij iuxta ostium pulchre fluentis
Peruenit natans, hic iam ei uisus est locus optimus

Leuibus

Leuibus ſaxis:& tegmen erat uenti.
Cognouit autem profluentem,& precatus eſt ſuo in aĩo.
Audi Rex quicunq; es,multum ſupplicans ad te uenio
Fugiens ex mari Neptuni minas,
Verecundus quidem eſt & immortalibus Deis
Virorum quicunq; uenit errans,ſicut & ego nunc:
Ad tuũq; fluẽtẽ,tuáq; genua ſupplex uenio, multũ labo-
Sed miſerere Rex ſupplicẽ aũt me tibi fateor eſſe (rans
Sic dixit.hic ãt ſtatĩ ſedauit ſuũ fluẽtẽ,cõtĩuit et undã.
Primum aũt fecit tranquillitatem.hunc autem ſeruauit
Ad fluuij oſtia.hic autem ambo genua curuauit
Manusq; fortes:mari.n.domitum erat charum cor.
Tumebat aũt corpus totum.mare aũt defluebat multum
Ab oreq; naribusq;.hic autem ſine ſpiritu,& ſine uoce
Iacuit aliquãtulũ exñs,ãguſtia ãt ipſum grauis corripuit.
Sed quando iam reſpirauit,& in mentes animus congre-
Et tunc iam uittas à ſe ſoluit Deæ, (gatus eſt:
Et has quidem in fluuium qui in mari frangitur iecit.
Retro aũt ferebat magna unda per fluxũ:ſtatim aũt Ino
Suſcepit manibus amicis.hic autem ex fluuio liberatus
Sub iũco ĩclinatus eſt:oſculatus eſt aũt uitã donãtẽ terrã.
Suſpirans autem dixit ad ſuum magnanimum animum.
Hei mihi,quid patior?quid mihi grauius fiet?
Siquidem in fluuio moleſtam noctem ſeruauero,
Ne me ſimul pruinaq; mala,& germinare faciens ros,
Propter paucum ſpiritũ conſumpſerit male affectũ aĩo.
Aura autem ex fluuio frigida ſpirare ſolet in aurora.
Si autem altam aſcendens & umbroſam ſyluam
Arbuſculis in denſis dormiuero,ſi me ſinat
Frigus & labor,dulciorq; me ſomnus oppreſſerit,

Ad naufragi Vlyßis preces Calliroẽ fluxum ſiſtit

Vlyſſes exponitur terræ.

Vlyſſes ſecũ.

Timeo ne feris laceramentum & præda fiam.
Sic cogitanti uisum est utilius esse.
Perrexit aũt ire in syluam: hanc aũt propè aquã inuenit
In propatulo, duo autem subiuit arbusta
Ex eodẽ loco nata: unũ quidẽ oleastri, alterum aũt oliuæ.
Hæc qdẽ neq; uẽtorũ unquã pflarat uis humida spirãtiũ,
Neq; unquam Sol lucens radijs percussit,
Neq; imber transiuit penitus: adeo densa
Adinuicem nata erant implicite: quæ sub Vlysses
Ingressus est: statim aũt stratũ accumulauit manibus dile (ctis
Latum, foliorum enim erat copia abunde multa,
Quantum uel duos, uel tres uiros seruari
Tempore hyemali, si & ualde sæuiat.
Hũc quidẽ uidẽs lætatus est multa tolerãs diuus Vlysses:
In autem medio dormiuit: copiã aũt infudit foliorum.
Cõparatio. Sicut autẽ quãdo aliquis torrẽ cinere occultauit in nigro
Agri in extremo, ubi non sunt uicini alij,
Semen ignis seruans, ut non aliunde extinguatur.
Sic Vlysses folijs coopertus est: huic autem Minerua
Sõnũ in oculis fudit, ut ipsum quiescere faceret celerrime
A grauibus laboribus, charas palpebras circumtegens.

ARGVMENTVM. Z. HOMERI COMPOSITIONIS

Mineruа assistẽs in somnis Nausicaæ Alcinoi filiæ, iubet ipsi uestem ad fluuium ferenti lauaret propinquas enim ipsi esse nuptias. Hæc autem iussum facit: postea ludit cum ancillis. Audiens autem ipsas Vlysses, expergiscitur: & rogans Nausicaam, uestem & cibum ab ipsa capiens, sequitur eam in ciuitatem.

ODYSSEAE. Z. HOMERI COMPOSITIONIS.

Zeta autem, Nausicaa uexit in Scheria Vlyßem.

IC Quidem illic dormiebat multa passus diuus Vlysses,
Somno & labore domitus: at Minerua
Iuit in Phæacum uirorum populumq; ciuitatemq;. Phæacẽsium origo.
Hi antea quidẽ quondam habitabant in lata Hyperia,
Propè Cyclopes uiros superbos:
Qui ipsos lædebant: uiribus autem potentiores erant.
Hinc remouens duxit Nausithous speciosus.
Collocauit autem in Scheria longè ab hominibus indagatoribus. Nausithous.
Circum autẽ murum duxit ciuitati, et ædificauit domos,
Et templa fecit deorum, & diuisit agros.
Sed hic quidem iam morte domitus ad infernum iuit.
Alcinous autem tunc imperabat à Dijs consilia sciens. Alcinous.
Huius quidem iuit ad domum Dea cæsia Minerua,
Reditum Vlyßi magnanimo consultans.
Perrexit aũt ire in thalamum pulchrum, in quo puella
Dormiebat immortalibus indole & specie similis,
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi.
Iuxta aũt, duæ famulæ à gratijs pulchritudinẽ habentes
A` postibus utrinq;: fores autem incertæ erant lucidæ.
Hæc autem uenti sicut flatus irruit in cubilia puellæ.
Stetit autem supra caput, & ipsam uerbis allocuta est.
Aßimilata filiæ in re nautica inclyti Dymantis.

Hæc ei coætanea quidē erat:grata autem erat animo.
Huic ipsam assimilata allocuta est cæsia Minerua.

Minerua Nausicaā alloquitur.

Nausicaa cur te sic negligentem genuit mater:
Vestes quidem tibi iacent neglectæ admirabiles:
Tibi autē nuptiæ propè sunt:ubi oportet pulchras qdē (ipsam
Indui:alias aūt his præbere qui te ducent.

Ex coniugio bona fama.

Ex his enim fama in homines ascendit
Bona gaudebunt autem pater & honoranda mater.
Sed eamus loturæ simul atq; Aurora eluxerit:
Et te,ego cooperatrix simul sequar ut citissime
Pareris:quoniam non amplius diu uirgo eris.
Iam.n.te uxorem petunt optimates in populo
Omnium Phæacum,ubi tibi genus est,& ipsi.
Sed agè incita patrem inclytum sub auroram
Mulos & currum instruere,qui ferat
Vestesq; & peplos,& stragula admirabilia,
Et tibiipsi sic multo melius quàm pedibus
Ire:multum enim longe lauacra sunt à ciuitate.
Hæc quidem sic locuta abijt cæsia Minerua

Sedes deorū.

In Olympum,ubi dicunt deorum sedes firma semper
Esse:neq; uentis quatitur,neque unquam hymbre
Madefit:neq; nix insilit:sed ualde serenitas
Panditur sine nebula:albus autem incurrit,splendor.
In hoc delectantur beati Dei dies omnes.
Illuc abijt Cæsia postquam consuluit puellæ. (uit
Statim aūt aurora uenit pulchrā sellā hñs q̄ ipsā excita-
Nausicaā pulchrū peplū hñtē.stati āt admirata ē somniū
Perrexit aūt ire per domos,ut nūciaret parētibus,
Patri charo & matri:inuenit autem intus existentes.
Hæc quidem in foco sedebat cum ancillis mulieribus

Pensa torquens purpurea. huic autem foras
Eunti obuiauit ad inclytos Reges
In consilium, quo ipsum uocauerant Phæaces illustres.
Hæc autem ualde propè stans charum. patrẽ allocuta est.
Pater chare an non mihi instrueres currum
Altum rotatum, ubi inclytas uestes feram
In fluuium lauatura, quæ mihi sordidæ iacent.
Et tibi ipsi conuenit inter primos existenti
Consilia consultare puras corpori uestes habentem.
Quinq; autem tibi chari filij in domibus nati sunt:
Duo quidem maritati: tres autem celibes pubescentes.
Hi autem semper uolunt nuper lotas uestes habentes
In tripudium ire. hæc aũt meæ menti omnia curæ sunt.
Sic dixit. uerecũdata est enĩ nouas nuptias denominare
Patri charo. hic aũt omnia intellexit, & respõdit uerbo.
Neq; tibi mulos inuideo filia, neq; aliquid aliud,
Vade. at tibi famuli instruent currum
Altum pulchras rotas habentem tabulato aptatum.
Sic locutus famulis iussit: hi autem obediuerunt.
Hi quidem extra currum rotatum mulis tractum
Instruxerunt: mulosq; submiserũt, iunxerũtq; sub curru.
Puella autem ex thalamo portauit uestem lucidam.
Et hanc quidem deposuit bene polito in curru.
Mater autem in cista posuit gratum cibum
Omnis generis: obsonia autem imposuit & uinũ infudit
In utre caprino. puella autem ascendit currum.
Dedit autem aureo in lechyto humidum oleum
Vt ungeretur cum ancillis mulieribus.
Hæc autem accepit flagellum & habenas splendidas.
Flagellauit aũt ad impellendũ: strepitus aũt erat mulorũ

Nausicaa Alcinoo patri.

Hi aũt cõtinue festinabãt. ferebãt autem uestẽ & ipsam
Non solam, simul cum hac & ancillæ ibant aliæ.
Hæ autẽ quãdo iam fluuij fluxũ ad pulchrum uenerunt,
Vbi lauacra erant perpetua, multa autem aqua
Pulchra fluebat, ad ualde sordida etiam purganda:
Tunc hæ mulos quidem soluerunt a curru,
Et hos quidem impulerunt ad fluuium uorticosum
Ad comedendum gramen dulce. hæ autem à curru
Vestimẽta mãibus acceperũt, et adtulerũt ad nigrã aquã
Calcarunt autem in foueis uelociter certamẽ præferẽtes.
At postquam lauerun tq; purgauerun tq; sordes omnes,
Deinceps extenderunt ad littus ubi maxime
Lapillos ad terram abluebat mare.
Hæ autem lotæ & unctæ pingui oleo
Cœnam postea sumpserunt ad ripas fluuij.
Vestimenta autem Solis expectabant siccari splendore.
At postquam cibo delectatæ sunt, ancillæq; & ipsa
Pila hæ ludebant uittas abijcientes.
His autem Nausicaa alba ulnas incepit ludum.
Qualis aũt Diana uadit per montem sagittis gaudens
Vel per Taygetum oblongum uel Erymanthum
Oblectata capris & uelocibus ceruis:
Cum hac autem simul Nymphæ filiæ Iouis ægidiferi
Agrestes ludunt. lætatur autem mente Latona.
Omnes hæc capite supereminet & fronte
Facile autem discernitur: pulchre autem omnes.
Sic hæc ancillis præstabat uirgo indomita.
Sed quando iam futura erat iterum domum reuerti,
Iungens mulos plicansq; uestimenta pulchra:
Tunc alia rursus cogitauit Dea cæsia Minerua.

Nausicaa & ministræ simul lauãtes.

Comparatur Dianæ Nausicaa.

Vt Vlysses excitaretur, uideretq; pulchrã oculos puellam
Quæ eum Phæacum uirorum in ciuitatem duceret.
Pilam postea iecit in ancillam Regina,
Ab ancilla quidẽ errauit: profundũ aũt cecidit ĩ uorticẽ.
Hæ aũt ualde clamauerũt suscitatus ẽ ãt magnus Vlysses.
Sedens autem uoluebat in mente & in animo.
Heu me, quorum rursus hominum in terram ueni?
Num hi contumeliosi? & feri? neq; iusti?
An hospitales, & ipsis mens sit pia?
Quasi puellarum circumuenit me fœminilis uox
Nympharum, quæ habitant montium alta cacumina,
Et fontes fluuiorum & ualles herbosas?
An homines sum iuxta humana uoce utentes.
Sed ego ipse experiar & uidebo.
Sic locutus ab arbusto egressus est magnus Vlysses:
Ex densa autem sylua ramum rupit manu forti,
Vt folijs cooperiret circa corpus pudenda uiri.
Perrexit autem ire, sicut leo montanus robore confisus,
Qui it imbres perpessus, & uentis infestatus, oculi aũt ei
Ardent: at hic boues inuadit uel oues
Vel syluestres ceruas. hortatur autem ipsum uenter
Oues tentaturum, & in clausam domum ire.
Sic Vlysses puellis pulchricomis futurus erat
Misceri, nudus licet existens: neceßitas enim cepit.
Terribilis autem ipsis apparuit afflictatus salsugine.
Fugerunt autem aliæ aliò in littora prominentia.
Sola autem Alcinoi filia mansit: huic enim Minerua
Fiduciã in mentibus posuit & timorẽ extraxit mẽbris;
Stetit autem contra se habens, cogitabat autem Vlysses,
An gẽibus, precaretur apprehẽdẽs pulchrã oculos puellã.

Terrentur puellæ uiso nudo Vlysse.

An ſic uerbis de longè dulcibus
Precaretur, ſi oſtēdere ciuitatē & ueſtimenta dare uellet.
Sic igitur ei cogitanti uiſum eſt melius eſſe
Precari uerbis de longe dulcibus,
Ne ei genua apprehendenti iraſceretur mente puella:
Statim dulcem & prudentem dixit ſermonem.

Vlyſſes Nauſicaam ſupplex alloquitur.

Oro te Regina. Dea ne aliqua, an mortalis es?
Siquidem aliqua Dea es quæ cælum latum habitant:
Dianæ te ego Iouis filiæ magni
Specieq́; magnitudineq́; indoleq́; proximè aßimilo.
Si autem aliquis es hôminum qui in terra habitant,
Ter beati tibi pater & uenerabilis mater,
Ter beati quidem fratres ualde ipſis animus
Semper lætitijs lætatur propter te
Videntibuus tale germen choream ingrediens.
Ille autem rurſus in animo feliciſsimus ſupra cæteros
Qui te, dotibus præponderans, domum ducet.
Nondum.n.talem uidi hominem oculis
Neq; uirū, neq; fœminam, admiratio me tenet inſpicientē,
Delo quondam talem, Apollinis apud altare,
Palmæ nouum ramum pullulantem uidi.
Veni.n.& illuc.multus autem mihi fuit populus
In uia, quæ profectò futura erat mihi mali dolores.
Similiter autem & illum uidens obſtupui animo
Diu: quoniam nunquam tale pullulauit lignum de terra.
Sic te mulier admirorq́; ſtupeoq́;, timeoq́; grauiter
Genua tangere. magnus autem me dolor tenet.
Heſternus uigeſimo fugi die nigrum pontum.
Tandiu aūt me ſemper unda portauit. uelocesq́; procellæ,
Inſula ab Ogygia. nunc autem huc deiecit fortuna,

Vt etiam & hic patiar malum.non enim puto
Quiescere,sed adhuc multa Dei perficiunt in futurum.
Sed Regina miserere,te.n.mala multa passus
Ad primam ueni,aliorum autem nullum uidi
Hominum,qui hanc ciuitatem & terram habitant.
Vrbē autem mihi ostende.da aūt mihi uestē ad induendū.
Siquid tegumentum uestium habes huc profecta.
Tibi autem Dei tot dent quot mentibus tuis cogitas:
Virumq; & domum & concordiam præbeant
Bonam.neq;.n.hoc potius & melius,
Quàm quando concordes sententijs domum habitant
Vir & uxor.multi dolores inimicis.
Gaudia autem amicis,maxime autem audiunt ipsi.
Hunc aūt rursus Nausicaa alba ulnas cōtrà locuta est.
Hospes quoniam,neq; malo neq; stulto uiro similis es. Nausicaa respōdet Vlyßi
Iupiter autem ipse tribuit diuitias olympius hominibus
Bonis & malis quomodo uelit unicuiq;.
Et tibi hæc dedit.te autem oportet tolerare tamen.
Nunc autem quoniam nostrā in urbem & terrā uenisti.
Neq; ueste egebis,neq; aliquo alio
Quorum decet supplicem ærumnosum obuiantem.
Vrbem aūt tibi ostēdam:dicam aūt tibi nomē populorū.
Phæaces quidem hanc urbem & terram habitant.
Sum autem ego filia magnanimi Alcinoi.
Ex hoc autem Phæacum dependet potentiaq; uisq;.
Dixit & ancillis pulchricomis iußit.
State mihi ancillæ,quó fugitis uirum intuitæ?
An aliquem inimicorum dixistis esse uirorum?
Neq; est hic uir uiuens homo,neq; sit
Qui Phæacum uirorum in terram ueniat

Bellum ferens.ualde enim dilecti immortalibus.
Habitamus autem seorsum in undoso mari
Vltimi:neq; aliquis nobis homo miscetur alius.
Sed hic quidam infelix errans huc uenit.
Hunc nunc oportet curare:ab Ioue enim sunt omnes
Hospitesq; paupteresq;: donum autem paruũq; gratũq;.
Sed date ancillæ hospiti cibumq; potumq;.
Lauate autem in fluuio ubi obex est uenti.
Sic dixit.hæ autẽ steterũt,& inuicẽ se hortatæ sunt.
Vlyssem autem sedere fecerunt in operto,sicut iussit
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi.
Iuxta ãt ipsum palliũq; & tunicã indumenta posuerunt.
Dederunt autem ei aureo in lecytho humidum oleum.
Iusserunt autem ipsum lauari fluuij fluentibus.
Tunc ancillas allocutnus est magnus Vlysses.
Ancillæ state sic à longè,ut ego ipse
Salsuginem humeris abluam:circum autem oleo
Vngar:certe enim diu à corpore abest unctio.
Coram autem non ego abluar.erubesco enim
Nudari puellas pulchricomas inter ueniens.
Sic dixit.hæ autem longè iuerunt:dixerunt aũt puellæ
At hic ex fluuio de corpore lauabat magnus Vlysses
Salsuginem,quæ ei dorsa & latos ambiebat humeros.
Ex capite autem abstersit maris situm profundi.
At postquam iam omne lauit,& oleo unxit:
Circũ aũt uestimẽta ĩdutus ẽ quæ ei præbuit uirgo ĩdõita.
Hunc quidem Minerua fecit Ioue prognata
Maioremq; uisu,& crassiorem:à capite autem
Crispas demisit comas hyacinthino flori similes.
Sicut autem quando aliquis aurum circũfudit argẽto uir

Peritus,quem Vulcanus docuit & Pallas Minerua
Artem omnigenam:gratiosa autem opera perficit.
Sic huic infudit gratiam capitiq; & humeris.
Sedit autem postea longè profectus in littus maris
Pulchritudine et gratijs splẽdẽs,admirabatur aũt puella.
Tunc profecto ancillas pulchricomas allocuta est.
Audite me ancillæ albæ ulnas,ut aliquid dicam
Nõ omniũ præter uolũtatẽ deorũ qui Olympum habitãt
Phæacibus:hic uir miscetur dijs paribus.
Antea enim mihi indecens uidebatur esse.
Nunc autem Dijs similis est,qui cælum latum habitant.
Vtinam enim mihi talis uir uocatus esset
Hic habitans:& ei placeret hic manere.
Sed date ancillæ hospiti cibumq; potumq;.
Sic dixit.hæ ãt hãc ualde qdẽ audiuerũt et obediuerũt.
Apud autem Vlyssem posuerunt cibumq; potumq;.
Hic aũt bibit,& comedit multa passus magnus Vlysses
Raptim:diu enim cibi erat ieiunus.
Sed Nausicaa ulnas alba alia cogitauit.
Vestes igitur plicans posuit pulchro in curru.
Iunxit aũt mulos fortium unguium:ascẽdit autem ipsa:
Concitauit aũt Vlyssem,uerbumq; dixit & compellauit.
Mouearis nunc hospes in urbem ire,ut te mittam
Patris mei in domum prudentis:ubi te dico
Omnium Phæacum uisurum esse,quotquot optimi.
Sed ualde sic fac(uideris aũt mihi nequaq̃ imprudẽs esse)
Donec per agros iuerimus & opera hominum.
Tandiu cum ancillis post mulos,& currum
Velociter uenias:ego autem dux ero uiæ.
Sed postquam in urbem iuerimus,quam circum turris

Nausicaa se secuturo Vlyssi patris domũ describit.

Vrbis descriptio.

Alta.pulcher autem portus ex utraq; partę ciuitatis.
Angustus aũt ĩtroitus.naues aũt in uia utrinq; remis a-
Seruantur.omnibus.n.nauale est unicuiq;. (gitatæ
Illic uero ipsis forum, pulchrũ templum Neptuni circa
Tractis lapidibus effoßis coaptatum.
Ibi nauium arma nigrarum curant
Rudentes & uela,& poliunt remos,
Non enim Phæacibus curæ est arcus neq; pharetra:
Sed mali & remi nauium,& naues æquales,
Quibus gaudentes canum transeunt mare.
Horum fugio famam amaram ne quis in posterum
Vituperet.ualde autem sunt superbi in populo.
Et aliquis sic dicat peior obuians.
Quis autem hic Nausicaã sequitur pulcherq; magnusq;
Hospes:ubi autem ipsum inuenit?uir certe erit ipsi,
An aliquem errantem excepit sua à naui
Virorum peregrinorum?quoniam nulli propè sunt.
An aliqs ei precãti multis exoratus precib⁹ deus uenit,
Cælitus descendens.habebit aũt ipsum diebus omnibus.
Melius scilicet si ipsa abiens uirum inuenerit
Aliunde.certe enim hos inhonorat in populo
Phæaces:qui ipsam in uxorem petunt multiq; & boni.
Sic dicent.mihi autem opprobria hæc essent
Et alij succensero quæ talia faceret:
Quæ inuitis charis patre & matre,existentibus
Viris miscetur,priusq̃am manifestæ nuptiæ uenerint.
Tu autem hospes sic meum intellige uerbũ, ut citißime
Deductionem & reditum consequaris à patre meo.
Inueniemus splendidum nemus Mineruæ propè uiam
Alnorum.fons autem effluit:circa autem pratum.

Illic autem patris mei templum florensq; uinea est
Tantum ab urbe quantum auditur clamans:
Vbi sedens mane tandiu, donec nos
Ad urbem iuerimus & peruenerimus domos patris.
Sed postquam nos existimaueris ad domos peruenisse
Et tunc Phæacum in urbem uade, & interroga
Domos patris mei magnanimi Alcinoi.
Facile autem nôtæ sunt etiam si puer præiret
Infans. non. n. similes his fabricatæ sunt
Domus Phæacum, qualis domus Alcinoi,
O' heros, sed quando te domus occultauerint & aula
Celeriter ualde ex domo pertranseas donec ueneris
Ad matrē meā. hæc aūt sedet in foco in ignis splendore
Pensa torquens purpurea mirabile uisu.
Columnæ inclinata, ancillæ autem ei sedent à tergo.
Illic autem patris mei solium inclinatum est ad ipsam.
In hoc hic uinum bibit sedens Deus tanquam.
Hunc præteriens matris ad genua manus
Iace nostræ, ut reducem diem uideas
Gaudens statim, etsi ualde longè es.
Si tibi illa, benigna cogitauerit in animo,
Spes tibi postea amicosq; uidere & peruenire
In domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.
Sic locuta uerberauit flagello splendido
Mulos. hi autem celeriter reliquerunt fluminis fluenta.
Hi aūt bñ quidem currebāt, bñ aūt percutiebāt pedibus.
Hæc āt ualde moderabatur, ut simul sequerētur pedestres
Ancillæq; Vlyssesq;. cum prudētia aūt iniecit flagellum.
Occidit aūt Sol, et hi ad inclytum nemus peruenerunt.
Sacrum Mineruæ, ubi sedit magnus Vlysses.

Statim postea precatus est Iouis filiam magni.
Audi me ægidiferi Iouis filia indomita.
Nunc me audi postquam antea nunquam audiuisti
Afflictum, quando me affligebat inclytus Neptunus.
Da me in Phæaces amicum uenire & miserabilem.
Minerua Neptunũ uerita. Sic dixit precans. Hunc autẽ audiuit Pallas Minerua.
Ei autem nondum apparuit coràm, uerebatur enim
Patruum. hic autem uehementer iratus erat
Dijs pari Vlyßi antequam in suam terram perueniret.

ARGVMENTVM. H. HOMERI COMPOSITIONIS.

Nausicaa in ciuitatem peruenit. & paulopost Vlysses precatur Areten Alcinoi regis vxorem. & post cœnam interro, ante ea vnde vestem habuisset, (agnouit enim ipsam) quæ contigere sibi inter nauigandum ab Ogygia vsque ad Phæacum terram, narrat.

ODYSSEAE. H. HOMERI COMPOSITIONIS.

Ita autem bene consulunt Vlyßi Scheriæ reges.

IC Quidem tũc precabatur multa passus magnus Vlysses.
Puellam autem ad ciuitatem duxit robur mulorum.
Hæc autem quando iam sui patris ad inclytas domos peruenit,
Stetit in uestibulis:fratres autem ipsam circum
Steterunt,immortalibus similes,qui à curru
Mulos soluerunt,uestemq; intulerunt intro.
Ipsa autem in thalamũ suũ iuit.accẽdebat ãt ipsi ignem
Vetula Apiræa cubicularia Eurymedusa: Eurymedusa nutrix.
Hanc quõdã ex Apira naues duxerunt quæ utrinq; remis
Alcinoo ãt ipsam donũ selegerũt,quoniã oĩbus (ĩpellũtur:
Phæacibus imperabat.deũ aũt tanquã populus audiebat.
Hæc nutriuit Nausicaan albam ulnas in domibus.
Hæc ei ignem accendit:& intus cœnam præparauit.
Et tũc Vlysses motus ẽ ad ciuitatẽ ire.circũ aũt Minerua
Multam caliginem fudit amica consulens Vlyßi,
Ne quis Phæacum magnanimorum obuians
Conuitiareturq; uerbis,& interrogaret quis esset.
Sed quãdo iam futurus erat ciuitatem ingredi amabilem,
Tunc ei obuiauit Dea cæsia Minerua,
Virgini similis puellæ urnam habenti.
Stetit aũt ante ipsum:interrogauit aũt magnus Vlysses. Vlyßi Minerua formã mẽtita Neenidis fit obuiam.
O' filia nonne me ad domum uiri duceres

Alcinoi? inter hos homines imperat?
Etenim ego hospes miser huc peruenio
A longe ex Apia terra. ideo nullum cognosco
Hominum, qui hanc ciuitatem & terram habitant.

Apia terra.

Hunc autem rursus allocuta est Dea cæsia Minerua.
Tibi. n. ego hospes pater domum quam me iubes
Demonstrabo, quoniam propè patrem meũ bonũ hĩtat.
Sed ueni tacite sic ego autem dux ero uiæ.
Neq; aliquem hominum aspicias, neq; interroges:
Non. n. hospites hi ualde homines tollerant.
Neq; amantes hospitio accipiunt eũ qui aliunde uenerit,
Nauibus celeribus hi confisi uelocibus
Vndam magnã pertranseũt, quoniã ipsis dedit Saturnius
Horum naues ueloces, tanquam penna uel cogitatio,

Sic locuta præiuit Pallas Minerua
Statim. hic autem Postea post uestigia iuit Deæ.
Hunc igitur Phæaces in re nautica inclyti nõ cognouerũt
Euntem per ciuitatem inter ipsos. non. n. Minerua
Permittebat pulchricoma grauis Dea, quæ ei nebulam
Diuinam infudit amica consulens in animo.

Vlysses et Minerua ĩ ædes Alcinoi pducitur septus à nebula.

Admirabatur autem Vlysses portus & naues æquales:
Ipsorumq; heroum fora & mœnia longa,
Alta, palis aptata, mirabile uisu.
Sed quãdo iam Regis ad inclytas domos peruenerunt:
Inter ipsos uerba incepit Dea cæsia Minerua.

Phæaces ingeniosi.

Hæc iam tibi hospes pater domus, quam me iubes
Dicere. inuenies autem generosos reges
Conuiuiũ conuiuantes. tu aũt intro uade. neq; aliquid aio
Time. AVDAX. n. uir in omnibus melior
Operibus est, etsi aliunde ueniat.

Reginam

Reginam quidem primum inuenies in domibus,
Arete autẽ nomine eſt cognominata,ex parentibus autem
Eiſdem qui genuerunt Alcinoum Regem. Arete uxor Alcinoi.
Nauſithoum quidem primum Neptunus quatiẽs terram
Genuit & Periboëa mulierum ſpecie optima,
Minima,filia magnanimi Eurymedontis:
Qui quondam magnanimis gigantibus imperauit. Eurymedon.
Sed hic quidem amiſit populum iniuſtum,perijt & ipſe.
Huic Neptunus mixtus eſt,& genuit filium
Nauſithoum magnanimum,hic in Phæacibus regnauit.
Nauſithous autem genuit Rhexenoremq; Alcinoumq;. Nauſithous. Rhexenor.
Hũc qdẽ ſine filio exiſtẽtẽ ſagittis interfecit argẽteũ hñs
Spõſum in domo,unã ſolã filiã relinquentẽ(arcũ Apollo
Areten.hanc autem Alcinous fecit uxorem:
Et ipſam honorauit ſicut nulla in terra honoratur alia
Quæcunq; nunc mulieres ſub uiris domum habitant.
Sic illa ex animo honorata eſt,& honoratur
Ex charis filijs exq; ipſo Alcinoo,
Et populis qui ipſam Deam tanquam inſpicientes
Excipiunt uerbis quando it per ciuitatem.
Non enim mente & ipſa indiget bona
Quibus bene conſulit,& uiris contentiones ſoluit.
Si illa amica conſuluerit in animo,
Spes tibi poſtea amicosq; uidere,& peruenire
Domum in altam,& tuam in patriam terram.
Sic locuta abijt Cæſia Minerua
In pontum profundum.reliquit aũt Scheriam amabilem.
Peruenit autem in Marathonem,& latas Athenas.
Ingreſſa eſt autem Erechthei clauſam domum.at Vlyſſes
Alcinoi in domos iuit inclytas.multa autem ei animus

Alcinoi regia describitur.

Cogitabat antequam æreum pauimentum perueniret:
Sicut enim Solis splendor, uel Lunæ erat
In domo alta magnanimi Alcinoi.
AErei quidem muri firmati erant hinc & inde
Ad penetrale ex limine: circum autem pinnæ cyaneæ.
Aureæ autem fores clausam domum intus claudebant.
Argenteæ autem postes in æreo stabant limine.
Argenteum autem super liminare: aurea autē cornicula.
Aurei autem utrinq;, & argentei canes erant:
Quos Vulcanus fecerat peritis scientijs
Ad domum custodiendam magnanimi Alcinoi:
Immortales existentes & insenescentes dies omnes.
Intus aūt sedes circa murū firmatæ erant hinc & inde
Ad penetrale ex limine penitus, ubi uestes
Subtiles bene filatæ impositæ erant opera mulierum.
Illic autem Phæacum principes sedebant
Bibentes & comedentes: toto anno enim eas habebant.
Aurei autem iuuenes bene ædificatis in aris
Stabant, ardentes lampades in manibus habentes,
Prælucentes per noctes in domibus conuiuis.
Quinquaginta autem ei famulæ in domo fœminæ:
Aliæ quidem molunt in molis flauum fructum:
Aliæ autem telas texunt & pensa uoluunt
Sedentes, tanquam folia proceræ alni.
Tramatis autem è uestibus destillabat humidum oleum.
Quantum Phæaces supra omnes periti uiros
Nauem uelocem in ponto impellere: sic & Mulieres
Telam facere. ualde enim ipsis dedis Minerua,
Operaq; scire perpulchra & mentes bonas.
Extra autem aulam magnus hortus propè portas

Quatuor iugerum:circũ autem ſeptũ ductũ eſt undiq;. Illic autem arbores magnæ erant uireſcentes: Pyri & mala punica,et mali pulchros fructus habẽtes: Ficiq; dulces & oleæ uireſcentes:

Hortus Alci= noi memora= bilis.

Harum neq; fructus perit,neq; deficit
Hyeme, neq; æſtate,durans toto anno,ſed ualde ſemper
zephyri aura ſpirãs hæc qdẽ producit.alia aũt maturat.
Pyrum poſt pyrum ſeneſcit:malum autem poſt malum:
At poſt uuam,uua:ficus autem poſt ficum.
Illic autem ei fructifera uinea radicata eſt.
Huius altera quidem area plano in loco
Siccatur Sole:alias autem uindemiant:
Alias autem calcant:iuxta autem immaturæ ſunt
Florem amittentes:aliæ autem matureſcunt.
Illic autem bene diſpoſitæ parcæ ad ultimum ordinem
Omnis generis erant,per totum annum florentes.
Intus autem duo fontes,alter quidem per hortum totum
Spargitur.alter aũt ex altera parte ſub aulæ limẽ mittit
In domum altam,unde aquantur ciues. (fluxum
Talia in Alcinoi domo deorum erant inclyta dona.
Illic ſtans admirabitur multa paſſus magnus Vlyſſes.
Sed poſtquam omnia ſuo admiratus eſt animo,
Velociter trans limen iuit in domum.
Inuenit autem Phæacum proceres & principes
Sacrificantes poculis ſpeculatori Mercurio:
Cui ultimo libabant,quando appetebant ſomnium.
Sed iuit per domum multa paſſus magnus Vlyſſes
Multam nebulam habens quã ei circumfudit Minerua:
Donec peruenit ad Aretenq;,& Alcinoum regem.
Circum igitur Aretes genua poſuit manus Vlyßes.

Mercurio ul timo libari conſuetum.

Et tunc iam ab ipso rursus euanuit diuina nebula.
Hi autem taciti facti sunt in domo uirum uidentes:
Admirabantur autē aspicientes. supplicabat autē Vlysses.
Arete filia Rhexenoris Dijs æqualis
Ad tuum uirum tuaq; genua accedo multa passus:
Et ad hos conuiuas, quibus Dij opulenter dent
Viuere, & filijs committant unusquisq;
Possessiones in domibus, honoremq; quem populus dedit.
At mihi reditum præparate in patriam peruenire
Cito, quoniam diu procul ab amicis calamitates patior.
Sic locutus sedit in foco in cineribus
Apud ignem. hi autem omnes taciti facti sunt silentio.
Tandem autem locutus est senex heros Echeneus,
Qui quidem Phæacibus uiris natu maior erat,
Et uerbis ornatus erat, antiquaq; multaq; sciens.
Qui ipsis bene consulens concionatus est, & dixit.
Alcinoë non certe hoc bonum, neq; decet
Hospitem quidem humi sedere in foco in cineribus.
Hi autem tuum uerbum expectantes detinentur.
Sed age iam hospitē quidē in solio argēteis clauis ornato
Fac sedere attollens. tu autem præconibus iube
Vinum immiscere, ut & Ioui gaudenti fulmine
Libemus, qui supplices uenerandos sequitur:
Cœnam autē hospiti famula det ex rebus quæ sunt intus.
At postquam hoc audiuit sacra potestas Alcinoi,
Manu capiens Vlyssem prudentem uarij consilij
Mouit à foco & in solio sedere fecit lucido:
Filium excitans amantem uires Laodamanta
Qui cum propè sedebat: maxime autem ipsum diligebat.
Aquam autem famula gutturnio infudit portans

Areten Vlysses supplex orat.

Vlysses clemēter ab Alcinoo excipitur.

Pulchro,aureo,super argenteo lebete
Ad abluendum,iuxta autem politam extendit mensam.
Panem autem casta proma apposuit ferens,
Cibos multos imponēs,gratificans ex præsentibus rebus.
Sed bibebat & comedebat multa passus diuus Vlysses.
Et tunc præconem allocuta est potentia Alcinoi.
Pontonoë crateram miscens,uinum distribue
Omnibus per domum,ut & Ioui gaudenti fulmine
Libemus,qui supplices uenerandos sequitur.

Pontonous præco.

Sic dixit.Pontonous autem dulce uinum miscuit:
Distribuit autem omnibus libans poculis.
At postquam libaueruntq; biberuntq; quantum uolebat
His Alcinous locutus est,& dixit. (animus,
Audite Phæacum duces & principes
Vt dicam quæ me animus in pectoribus hortatur.
Nunc quidem conuiuati dormite domum profecti:
Mane autem senes complures aduocantes
Hospitem in domibus accipiemus conuiuio,ac Dijs
Sacrificabimus sacra pulchra, postea autem & de reditu
Curabimus,ut hospes sine labore & tristitia
Deductione nostram in suam patriam terram perueniat
Gaudens uelociter:etiam si ualde longè est.
Ne quid interim malum,nocumentum'ue patiatur,
Priusquam ipse in suam terram perueniat,illic aūt postea
Patietur quæcunq; ei fatum parcæq; graues
Nascenti filauerunt lino,quando ipsum peperit mater.
Si autem aliquis immortalium de cælo uenit
Aliud quid iam hoc postea Dij machinantur.
Semper enim antea Dij apparent manifesti
Nobis,quando sacrificamus inclytas hecatombas.

Alcinous Phæacēsibus de hospite.

Conuiuanturq́; apud nos ſedentes, ubi & nos.
Si autem aliquis & ſolus iens occurrerit uiator
Nullo modo occultant, quoniam ipſos propè ſumus:
Quemadmodum Cyclopesq́;, & agreſtes gẽtes gigantum.
Hunc autem, reſpõdens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Alcinoë aliud quid tibi curæ ſit mentibus, non enim ego
Immortalibus ſimilis ſum, qui cælum latum habitant,
Neque corpore, neq; indole: ſed mortalibus hominibus
Quos uos ſcitis maxime portantes ærumnam
Hominum quibus in doloribus æqualis ſum.
Et adhuc etiam plura ego mala dicerem,
Quæ cum certe omnia deorum uoluntate paſſus ſum.
Sed me quidem cœnare ſinite dolentem quamuis.
Non enim odioſo uentre peius aliud
Eſt, qui iubet ſui recordari neceßitate
Et ualde afflictũ aliquẽ, & in mẽtibus dolorẽ habentem.
Sic & ego luctũ quidẽ habeo mẽtibus hic aũt ualde ſem=
Comedere iubet, & bibere, & me omnium (per
Obliuiſci facit, quæcunq; paſſus ſum, & repleri iubet.
Vos autem feſtinate ſimulatq; aurora apparuerit
Vt me infelicem meam imponatis in patriam,
Quãuis multa paſſum, ubi ſemel uidero, ẽt relinquat uita
Poſſeßionem meam famulosq́;, & altam magnã domum.
Sic dixit. hi autem omnes laudabant, & hortabantur
Deducere hoſpitem, quoniam decenter dixit.
Sed poſtquã libauerunt biberuntq́; quantum uoluit aĩus:
Hi quidem dormituri iuerunt domum unuſquiſq;.
Sed in domo relictus eſt diuus Vlyſſes, (ditus
Apud aũt ipſum Areteq́; & Alcinous diuina ſpẽ præ=
Sederunt. famulæ autem auferebant uaſa conuiuij.

His autem Arete alba ulnas incepit uerba.
Agnouit enim pallium & tunicam, uestimenta uidens
Pulchra, quæ ipsa fecerat cum ancillis mulieribus.
Et ipsum alloquens uerba pennata dixit.
Hospes hoc quidem te primum interrogabo ipsa.
Quis? unde uenis uirorum? quis tibi hæc uestimēta dedit?
An non dicis in mari errans huc uenisse?
Hanc autem, respōdens, allocutus est prudens Vlysses.
Difficile Regina perpetuo dicere
Dolores, quoniam mihi multos dederunt Dij cælestes.
Hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
Ogygia quædam insula longè in mari iacet,
Vbi Athlantis filia dolosa Calypsô
Habitat pulchricoma quamuis Dea: neq; aliquis ipsi
Miscetur, neq; deorum, neq; mortalium hominum.
Sed me infelicem domesticum duxit fortuna
Solum, quoniam mihi nauem uelocem candenti fulmine
Iupiter Iaculatus discidit medio in nigro mari.
Vbi alij quidem omnes periere boni socij.
At ego uel carinam ulnis capiens nauis utrinq; remis agi=
Nouem diebus ferebar: decima aūt me nocte nigra (tatæ
Insulam in Ogygiam appulerunt Dij: ubi Calypsô
Habitat pulchricoma quamuis Dea, quæ me suscipiens
Accurate excepit, & alebat, & dicebat
Facere immortalem, & insenescentem diebus omnibus.
Sed meum nunq̄ animum in pectoribus persuasit. (per
Illic qdē septē annos permāsi firmiter. uestimēta aut seni=
Lachrymis madefaciebam quæ mihi immortalia dedit Ca
Sed quādo iam octauus reuolutus annus uenit: (lypsò.
Et tunc iam me iußit concitans redire

Vlysses interrogatus Arete suos labores exponit

Iouis ex nuncio, uel etiam mens mutata est ipsius.
Misit autem supra ratem consutilem: multa autem dedit,
Panem & uinum dulce, & immortales uestes induit.
Ventum autem præmisit innocuum suauemq;.
Septē & decē quidē nauigabā dies per mare iter faciens:
Octauo autem & decimo apparuerunt montes umbrosi
Terræ uestræ lætatum est autem mihi charum cor
Infelici. certe enim futurus erā adhuc conflictari ærumna
Multa, quam mihi immisit Neptunus quatiens terram:
Qui in me incitans uentos, impediuit uias.
Commouit autem mare immensum: neq; unda
Sinebat, in rate ualde suspirantem ferri,
Quam quidem procella dißipauit. at ego
Natans hanc undam transiui donec terræ
Vestræ appulit ferens uentusq; & aqua.
Vbi me exeuntem impulit unda in terram
Petras ad magnas immittens, & non oblectabilē locum.
Sed regrediens nataui rursus quousq; ingressus sum
In fluuium. illic mihi uisus est locus optimus,
Expeditus petris, & obex erat uenti.
Egressus sum autem animum refocillans: diuina aūt nox
Superuenit ego autem seorsum à fluente fluuio
Egressus in uirgultis dormiui: circum autem folia
Congregaui. somnum autem Deus immensum infudit.
Illic quidem in folijs charum cruciatus cor
Dormiui tota nocte, & in Auroram, & medium diem.
Occidit autem Sol, & me dulcis somnus dimisit.
Ancillas autem in littore tuæ uidi filiæ
Ludentes inter autem ipsa erat similis Dijs: (bono.
Quam precatus sum. hæc aūt nihil intellectu aberrauit

Sic non sperares iuniorem obuiuantem
Facere, semper enim iuniores imprudenter agunt.
Hæc mihi panem dedit satis & nigrum uinum.
Et lauit in fluuio: & mihi hæc uestimenta dedit.
Hæc tibi dolens licet uerè dixi.
Huic autem rursus Alcinous respondit, locutusq́; est.
Hospes certe quidem hoc decens non cogitauit
Filia mea: quoniam te non cum ancillis mulieribus
Duxit in nostram domum: tu autẽ primam precatus es.
Hunc autem, respõdens, allocutus est prudens Vlysses.
Heros, ne mihi huius gratia irrepræhensibilem accusa (puellam.
Hæc enim me iußit cum ancillis sequi.
Sed ego non uolui ueritus & erubescens.
Ne aliquo modo & tibi animus irasceretur uidenti.
Valde zelotypi enim sumus in terra genus hominum.
Huic autem rursus Alcinous respondit, locutusq́; est.
Hospes non mihi tale in pectoribus charum cor
Ab re irasci. meliora autem iusta omnia.
Vtinam enim Iupiterq́; pater & Minerua & Apollo
Talis existens qualis es, & hæcq́; sentiens, quæ ego,
Filiamq́; meam haberes, & meus gener uocareris
Hic manens. domum autem ego & opes darem,
Si uolens maneres. inuitum autem te nullus detinebit
Phæacum. neque sic gratum Ioui patri sit.
Deductionem autem adhuc ego perficiam, ut bene scias,
Crastinum diem interim autem tu quidẽ domitus somno
Dormies. hi aũt remis ĩpellẽt ꝑ trãquillũ mare, ut ꝑuenias
In patriam tuam. & domum, & si quò aliò gratum est.
Etiam si ualde multo longius est Euboëa.
Hanc enim longißime ferunt esse, qui ipsam uiderunt

Alcinous optat Vlyssem sibi generũ.

Alcinous Vlyßi ꝓmittit auxilium.

Populorum nostrorum:quando flauum Rhadamanthum
Duxerunt uisurum Tityum terræ filium.
Et quidem hi illuc uenerunt,& sine labore perfecerunt
Die eodem,& reduxerunt domum retro.
Scies autem & ipse in mentibus quantum optimæ
Naues meæ,& iuuenes reijcere mare remo.
Sic dixit.lætatus est aũt multũ tolerãs gñosus Vlysses.
Precans autem dixit,uerbumq́; fecit,& compellauit.
Iupiter pater utinam quæcunq; dixit perficiat omnia
Alcinous illius in alumna terra,
Immortalis gloria esset,ego autẽ in patriam peruenirem.
Sic hi quidem talia ad se mutuo loquebantur.
Iußit autem Arete alba ulnas ancillis
Lectos sub porticu ponere & stragula pulchra
Purpurea inijcere,sternereq́; desuper tapetes.
Lenasq́; imponere subtiles desuper ad induendum.
Hæ autem iuerunt ex domo lumen in manibus tenentes.
At postquam strauerunt densum lectum festinantes
Incitarunt Vlyssem astantes uerbis.
Surge dormiture hospes:factus est autem tibi lectus.
Sic dixerunt.huic autem iocũdum uisum est dormire.
Sic hic quidẽ tunc dormiebat multa passus magnus Vlys=(ses
Tessellatis in lectis sub porticu resonanti.
Alcinous autem dormiuit in conclaui domus altæ:
Iuxta autem uxor Regina lectum parauit & cubile.

ARGVMENTVM. Θ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Concio fit Phæacum de hoſpite: & nauis detrahitur ad deductionem Vlyſsis, & epulantur apud Alcinoum Phæacum optimates. Et poſt hæc diſco certant Phæaces & Vlyſſes. Et Demodocus canit primum quidem de adulterio Martis & Veneris. poſtea de introductione lignei equi. Et Vlyſſem flentem interrogat, quis, & vnde ſit.

ODYSSEAE. Θ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Thita autem, certaminibus Phæaces Vlyſſem tentauerunt.

VANDO *autem mane genita apparuit roſea digitos Aurora,*
Surrexit ex lecto ſacra poteſtas Alcinoi
Generoſus quoque ſurrexit urbium populator Vlyſſes.
Hos autem duxit ſacrum robur Alcinoi
Phæacum ad concionem, quæ ipſis apud naues facta eſt.
Profecti autem ſederunt in politis lapidibus
Propè. per ciuitatem autem iuit Pallas Minerua,
Similis præconi prudentis Alcinoi

Reditum Vlyßi magnanimo consultans.
Et unicuiq; uiro astans dixit uerbum.
Huc agite Phæacum proceres & principes
In concione ite,ut hospitem audiatis,
Qui nuper Alcinoi prudentis peruenit domum,
Per mare errans,corpore immortalibus similis.
Sic dicens excitauit uires,& animum uniuscuiusq;.
Statim autem impletæ sunt hominibus cōciones & sedes
Sese congregantibus,multi enim admirati sunt uidentes
Filium Laërtæ prudentem.huic autem Minerua
Diuinam infudit gratiam capitiq; & humeris,
Et ipsum longiorem & craßiorem fecit uisu,
Vt Phæacibus gratus omnibus fieret,
Grauisq; & uenerabilis:& perficeret certamina
Multa,quibus Phæaces tentauerunt Vlyssem.
At postquam conuenere simulq; & congregati sunt,
His Alcinous concionatus est,& dixit.

Alcinous Phæacēses in concione hortatur ut Vlyssem iuuent

Audite Phæacum proceres & principes
Vt dicam,quæ me animus in pectoribus hortatur.
Hospes hic nescio quis errans peruenerit meam domum
An ab orientalibus,an occidentalibus hominibus:
Ad deductionem autē nos incitat,& precatur ratū esse.
Nos autem sicut antea ad deductionem paremus.
Neq; enim neq; aliquis alius,qui meas domos peruenerit
Hic lugens diu manet propter deductionem.
Sed agite,nauem nigram deducamus in mare magnum
Primo nauigantem,iuuenes autem duo & quinquaginta
Eligantur in populo qui antea sunt optimi.
Ligantes autem bene omnes in transtris remos
Exite,sed postea citum curate conuiuium

Ad nostram domũ uenientes, ego aũt bene oĩbus præbebo. Alcinous parat conuiuiũ.
Iuuenibus quidem hæc mando. at alij
Sceptrigeri Reges meas ad domos pulchras
Venite, ut hospitem in domibus accipiamus conuiuio,
Neq; aliquis neget, accersant autem diuinum cantorem
Demodocũ, huic enim Deus supra cæteros dedit cantum
Oblectare, quocunq; animus incitat ipsum ad canendum.
Sic locutus præiuit, hi autem unà secuti sunt
Sceptrigeri. præco autem adijt diuinum cantorem.
Iuuenes autem electi duo & quinquaginta
Iuerunt sicut iußit in littus maris profundi.
Sed postquam in nauim deuenerunt & mare,
Nauim hi nigram maris in profundum traxerunt:
Malum autem imposuerunt, & uela naui nigræ.
Præparauerunt autem remos uinculis coriaceis
Omnes decenter. uela autem candida extenderunt.
Alto autem in humido hanc firmarunt, at postea
Perrexerunt ire Alcinoi prudentis in magnam domum.
Impleti sunt autẽ porticusq;, & atria & domus uirorũ
Congregatorum. multi autem erant iuuenes & senes.
His autem Alcinous duodecim oues mactauit,
Octo autem albos dẽtibus sues, duos aũt reuoluipedes bo=(ues,
Quos excoriarunt, circumq; disposuerunt, præparaue=
runtq; conuiuium desiderabile.
Præco autem propè uenit ducens idoneum cantorem, Demodocus cantor.
Quem ualde musa dilexit: dedit autẽ bonumq; malumq;.
Oculis quidem priuauit: dedit autem suauem cantilenam.
Huic aũt Pontonous posuit soliũ argenteis clauis ornatũ
In medio conuiuarum ad columnam longam firmans.
Clauo autem suspendit citharam canoram
Ipsius super capite, & dixit manibus capere

Præco:iuxta autem posuit cistam pulchramq́; mensam.
Apud autē poculum uini ad bibendū, qn̄ animus iuberet.
Hi autem in cibos paratos appositos manus iniecerunt.
At postquam potus,& cibi cupiditatem expulerunt,
Musa cantorem induxit canere glorias uirorum
Cantilena,cuius tunc gloria cælum latum attingebat
Contentionem Vlyßis & Pelidæ Achillis.
Quemadmodum olim contenderunt in conuiuio florido
Terribilibus uerbis.Rex autem uirorum Agamemnon
Gaudebat animo,qn̄ optimi Achiuorum contendebant.
Sic enim ei uaticinans locutus est Phœbus Apollo,
Pytho in diuina quando transcendit lapideum limen
Oraculum scitaturus tunc enim uoluebatur cladis princi
Troianisq́; & Danais Iouis magni consilijs. (pium
Hæc igitur cantor canebat ualde inclytus:at Vlysses
Vlyßi mouetur fletus. Purpuream magnam uestem capiens manibus fortibus
In caput attraxit:cooperuit autem pulchram faciem.
Verecūdabatur.n.Phæaces sub supercilijs lachrymas fun
Certe quando desinebat canere diuinus cantor (dens.
Lachrymas abstergens,à capite uestem auferebat,
Et poculum utrinq́; ansatum capiens libabat Dijs.
At cum rursus inciperet,& incitabant ut caneret
Phæacum optimi,postquam delectati sunt uerbis
Iterum Vlysses caput operiens lugebat.
Tunc alios quidem omnes latuit lachrymas fundens.
Alcinous autem ipsum solus aduertit & cognouit
Sedens propè ipsum, grauiter autem suspirātem audiuit.
Statim autem Phæacibus remigibus loquutus est.
Alcinous hortatur. Audite Phæacum proceres & principes.
Iam quidem conuiuio satiati sumus animum,æquali

Citharaq́; quæ conuiuio comes est florenti.
Nunc autem exeamus & certamina tentemus
Omnia,ut & hospes dicat suis amicis
Domum reuersus,quantum superamus alios
Pugnisq́; luctaq́; & saltu,atque pedibus.
Sic effatus præiuit.hi autem simul sequuti sunt.
Clauo autem suspendit citharam canoram:
Demodoci autem cepit manum,& eduxit domo
Præco.dux autem erat huic eadem uia qua alij
Phæacum optimi certamina uisuri. (turba
Perrexerũt aũt ire in forum.simul aũt sequebatur multa
Infiniti surrexerunt autem iuuenes multiq́; & boni.
Surrexit quidem Acroneusq́;,& Ocyalus,& Elatreus,
Nauteusq́;,Prymneusq́;,& Anchialus,& Eretmeus,
Ponteusq́;,Proteusq́;,Thoon,Anabesineusq́;,
Amphialusq́; filius Polynei Tectonidæ.
Surrexit autem & Euryalus homicidæ similis Marti:
Naubolidesq́; qui optimus erat specieq́;,corporeq́;
Omnium Phæacum,post strenuum Laodamanta.
Surrexerunt autem tres filij strenui Alcinoi
Laodamasq́; Aliusq́; & Dij æqualis Clytoneus.
Hi primum quidem tentauerunt pedibus.
His aũt à carceribus extensus est cursus.hi aũt simul oẽs
Velociter uolabant puluerizantes per campum.
Horum autem currere optimus erat Clytoneus eximius.
Quantumq́; in nouali terminus est mulis,
Tantum præcurrens ad populos peruenit,hi aũt derelicti
Hi autem luctam difficilem tentauerunt: (sunt retro:
Hac autem rursus Euryalus superauit omnes optimos.
Saltu autem Amphialus omnibus præstantior erat.

Phæacas ad certamen.

Acroneus

Ponteus

Anabesineus

Naubolides

Alcinoi filij

Clytoneus cursor insignis.

Eurialus palestrita.

Disco autem rursus omnibus melior erat Elatreus.
Pugnis autem Laodamas bonus filius Alcinoi.
At postquam oẽs oblectati sunt in mente certaminibus:
His igitur Laodamas locutus est filius Alcinoi.
Agite amici, hospitẽ interrogemus si quod certaminũ
Nouitq́; & sciat. indole quidem non malus est,
Cruribusq́; tibijsq́;, & ambabus manibus desuper
Ceruiceq́; forti magnoq́; robore. neque pubertate
Caret, sed malis afflictatus est multis.
Non enim ego adhuc dico esse peius aliud mari
Ad uirumq́; conturbandum, etiam si ualde fortis sit.
Huic autem rursus Euryalus respondit, locutusq́; est.
Laodamas prouocãs Vlyssem ad certamen
Laodamas ualde hoc uerbum secundum decens dixisti.
Ipse nunc prouoca accedens, & dic uerbo.
At postquam hoc audiuit bonus filius Alcinoi
Stetit in medium iens, & Vlyssem allocutus est.
Eia age, & tu hospes pater periculum fac certaminũ
Si quod alicubi didicisti: decet autem te scire certamina.
Non enim maior gloria uiri, quandiu uiuit,
Quàm quod pedibus facit, & manibus suis.
Sed age fac periculum: abijce autem dolores ab animo.
Tibi autem uia non amplius diu aberit, sed tibi iam
Nauisq́; deducta est, & præparati sunt socij.
Hunc autẽ, respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Laodama cur me hæc iubetis cauillantes
Dolores mihi & magis in mentibus, quã certamina sunt.
Qui antea ualde multa perpessus sum & multũ laboraui.
Nunc autem in uestro cœtu, reditu indigens
Eurialus Vlyßi.
Sedeo precans Regemq́; omnemq́; populum.
Huic autem Euryalus respondit, jurgauitq́; contra.

Non

Non enim te hospes perito uiro aßimilo
Certaminum, qualia multa inter homines sunt:
Sed illi qui simul naui multarum sedium frequentans
Princeps nautarum, quiq; negociatores sunt
Onerisq; memor, & explorator sit uiaticorum
Lucrorumq; raptorum: neq; certatori similis es.
Hunc aũt toruè aspiciẽs, allocutus est prudẽs Vlysses.
Hospes non recte dixisti, iniusto uiro similis es.
Sic non omnibus Dij gratiosa dant
Viris, neq; indolem, neq; mentem, neq; eloquentiam.
Alius enim specie ignobilior est uir:
Sed Deus formam uerbis exornat, hi autem in ipsum
Delectati aspiciunt hic autem securè concionatur
Reuerentia blanda: antecellit autem congregatos.
Ambulantem autem per ciuitatẽ Deum tanquã aspiciũt.
Alius autem specie quidem similis immortalibus,
Sed non ei gratia circumuoluitur uerbis.
Sic & tibi species quidem præstans, neq; aliter,
Neq; Deus fecisset mente autem ignauus es.
Concitasti mihi animum in pectoribus charis
Dicens nõ secũdũ decẽs, ego aũt nõ inscius certaminũ sum
Sicut tu loqueris: sed inter primos puto
Esse, donec pubertateq; fretus fueram manibusq; meis.
Nũc aũt detineor malis & doloribus, multa enim passus
Virorumq; bella molestas undas transiens. (sum:
Sed & sic mala multa passus experiar certamina.
Animũ enim mordet sermo tuus, cõmouisti ãt me locutus.
Dixit & ipsa cum ueste exurgens accepit discum
Maiorem & craßiorem, grauiorem non parum
Quàm quali Phæaces ludebant inter se

Vlysses ĩportuno eurialo succenset

Dij nulli dedere omnia.

Vlysses prouocatus ira disci iaculatu omnes superat

Quem circum torquens misit forti à manu:
Resonuit:autem lapis:perterriti sunt autem in terram
Phæaces remiges nauibus inclyti uiri
Lapidis sub iactu.hic autem superuolauit signa omnium
Celeriter currens à manu:posuit aũt terminos Minerua
Viro corpore similis,uerbumq́; dixit & compellauit.
Vel cæcus tibi hospes discerneret signum
Palpans,quoniam non mixtum est multitudini,
Sed longè primum:tu autem confide in hoc certamine,
Nullus Phæacum ad hoc perueniet,neq; pertransibit.
Sic dixit,lætatus est autẽ multa passus diuinus Vlysses:
Gaudens quoniam socium beneuolum uidit in certamine,
Et tunc leuius allocutus est Phæaces:

Vlysses prouocat Phæaces omni certaminum genere.

Hunc nunc attingite iuuenes:fortasse autem postea alium
Iacturum esse,uel tantum puto,uel etiam longius.
Ex alijs autem quem cor animusq́; iubet
Hic age experiatur,quoniam me irasci fecistis ualde
Vel pugnis,uel lucta,uel & pedibus nihil detrecto.
Ex omnibus Phæacibus præter ipsum Laodamantem.
Hospes enim mihi hic est,quis cũ hospitante pugnaret?
Amens certe ille,& nihili est uir
Quicunq; hospiti contentionem proferat certaminum
Populo in alieno,sui ipsius omnia turbat.
Aliorum autem neminem recuso,neq; sperno.
Sed uolo scire & experiri contra.
In oĩbus enim malus nõ sum ĩter uiros,quæcũq; certamina (sunt
Bene quidem arcum noui politum contrectare.

Vlysses sagittãdi peritus.

Primus uirum uulnerarem sagittans in multitudine
Virorum inimicorum,etiam si ualde multi socij
Propè astarent,& sagittare etiam uiros.

Solus profectò me philoctetes superauit arcu
In populo Troianorum, quando sagittaremus Achiui.
Alijs autem me dico longe præstantiorem esse
Quicunq; nunc homines sunt in terra panẽ comedẽtes.
Viris autem prioribus contendere nolo:
Neq; Herculi, neq; Euryto Oechaliensi,
Qui etiam cum immortalibus contenderunt de arcu:
Quapp & statim mortuus est magnus Eurytus, neq; ad
Peruenit in domibus. iratus enim Apollo (senectutẽ
Interfecit, quoniam ipsum prouocauit ad sagittandum.
Hasta autem iaculor, quantum non alius quispiã sagitta:
Solis timeo pedibus ne quis me superet
Phæacum: ualde enim asperè domitus sum
Vndis in multis, quoniam deductio in naui
Nõ erat perpetua: ideo mihi chara membra soluta sunt.
Sic dixit. hi autem omnes taciti facti sunt silentio:
Alcinous autem ipsum solus respondens, allocutus est.
Hospes quoniam non ingrata inter nos hæc loqueris: Alcinous Vlyßi.
Sed uis uirtutem tuam ostendere quæ te sequitur,
Iratus, quoniam te iste in certamine astans
Obiurgauit, ut tuam uirtutem homo nullus uituperet:
Quicunq; sciret suis mentibus decentia dicere.
Sed age nunc meum intellige uerbum, ut & alij
Dicas heroum, quando tuis in domibus
Epulaberis apud tuam uxorem & tuos filios,
Nostræ uirtutis recordatus qualia & nobis
Iupiter opera imponit continuè iam inde à patribus.
Non enim pugiles sumus strenui, neq; luctatores.
Sed pedibus uelociter currimus, & nauibus optimi su- (mus.
Semp aũt nobis cõuiuiũ gratum est citharaq; choreaq;

Saltatio. Vestesq; mutatoriæ, balneaq; calida, & cubilia.
Sed agite Phæacum saltatores, quicunq; optimi
Tripudiate, ut & hospes dicat suis amicis
Domum reuersus quantum superamus al os
Nauigatione, & pedibus, & saltatione, & cantilena.
Demodoco aũt aliquis statim profectus citharã canoram
Afferat, quæ iacet in nostris domibus.
Sic dixit Alcinous Deo similis. surrexit autem præco
Allaturus citharam canoram domo ex Regis.
Iudices autem electi nouem omnes surrexerunt
Publici, qui in certaminibus expediebant singula.
Planũ fecerũt aũt locũ choreæ: pulchrũ aũt dilatauerunt
Præco aũt ꝓpè uenit ferẽs citharã canorã (theatrum.
Demodoco. hic aũt postea iuit ĩ mediũ: circũ ãt iuuenes
Puberes stabant periti saltationis.
Percutiebant autem locum magnum pedibus. at Vlysses
Micationes intuebatur pedum: admirabatur aũt animo.
Sed hic cithara personans incepit pulchrè cantare,
Circa Martis amorem coronatæq; Veneris.
Quemadmodum primũ mixti sunt in Vulcani domibus
Clàm. multa aũt dedit: lectum aũt dedecorauit & cubile
Vulcani Regis. statim autem ei nuncius uenit
Sol qui ipsos cognouit mixtos amicicia.
Vulcanus igitur ubi molestum uerbum audiuit,
Perrexit ire in officinam mala mentibus moliens.
Posuit autem in ligno magnã incudem: cusit aũt uincula
Quæ rũpi nõ possunt insolubilia, ut firmiter illic manerent.
Sed postquam fabrefecit dolum iratus Marti,
Perrexit ire in thalamum, ubi chari lectuli iacebant:
Circum igitur lecti fulcra fudit uincula undiq;.

Demodocus intercinit fabulã de Veneris & Martis complexu.

Multa autem & desuper è trabe effusa sunt
Ceu araneæ telæ prætenues, quæ nullus uiderit,
Neq; deorum beatorũ: ualde enim dolose fabrefacta sunt.
At postquam omnem dolum circum cubilia fudit,
Perrexit ire Lemnum bene ædificatam urbem,
Quæ ei terrarum longè charißima est omnium.
Neq; cæcã speculationẽ habuit aureas qui tenet habenas
Postq̃ aũt uidit Vulcanũ ĩclytũ arte seorsũ eũtẽ (Mars.
Perrexit ire domum inclyti Vulcani
Detentus amore coronatæ Cythereæ.
Hæc autem nuper à patre præpotente Saturnio
Veniens sedebat: hic autem intra domum iuit.
Illi autem manũ inseruit, uerbumq́; dixit & locutus est.
Huc age amica ad lectum uertamur dormituri.
Non enim amplius Vulcanus in populo est: sed iam
Iuit Lemnum ad Sintias agrestè loquentes.
Sic dixit. huic autem gratum uisum est cubare.
Hi in cubilia euntes dormierunt: circum autem uincula
Artificiosa fusa sunt prudentis Vulcani.
Neq; mouere membra erat, neq; eleuare.
Et tũc iam cognouerũt, quòd nõ amplius euitabilia sunt.
De propè autem ipsis uenit inclytus Vulcanus
Retro reuersus antequam Lemni terram perueniret:
Sol enim ipsi speculationem habuit: dixitq́; uerbum:
Perrexit autem ire domum charum cruciatus cor.
Stetit autem in uestibulis: ira aũt ipsum magna cepit.
Horrẽdè autem exclamauit, auditusq́; est omnibus Dijs.
Iupiter pater, & alij beati Dij semper existentes,
Venite ut opera ridenda, & non decentia uideatis:
Quomodo me claudum existentem Iouis filia Venus

Semper inhonorat:amat autem perniciosum Martem:
Quoniam hic quidẽ pulcher,& integer pedibus. at ego
Debilis sum:at non mihi auctor alius est:
Sed parentes duo qui non gignere debebant.
Sed uidete ubi hi dormiunt in amicicia
In meos lectos ingreßi.ego autem uidens crucior
Non quidẽ ipsos amplius spero paululũ dormituros sic,
Quamuis ualde se mutuo amantes:fortè nõ uolẽt ambo
Dormire.sed ipsos dolus,& uinculum continebit,
Donec mihi ualde omnes pater reddat dotes:
Quas ipsi dedi impudentis puellæ causa.
Quoniam ei pulchra filia,at non prudens.
Sic dixit.Dij autẽ congregati sunt in solidam domũ:
Venit Neptunus terram continens:uenit & perutilis
Mercurius:uenit & rex longè iaculans Apollo:
Fœminæ autẽ Deæ manserũt domi. pudore unaquæq;.
Steterunt autem in uestibulis Dij datores bonorum.
Magnus autem motus est risus beatis Dijs
Technas aspicientibus prudentis Vulcani.
Sic autem aliquis dicebat uidẽs in propinquũ alium:
Nõ sũt uirtute prædita mala opa:assequtur tardus uelocẽ.
Sicut & nunc Vulcanus existens tardus cepit Martem,
Velocißimũ existentẽ deorũ,qui Olympum habitant,
Claudus existẽs technis propter quod & pœnam auget.
Sic hi quidem talia inter se dicebant.
Mercurium autem allocutus est Rex Iouis filius Apollo.
Mercuri Iouis fili internuncie dator bonorum:
Nunquid in uinculis uelles fortibus pressus
Dormire in lectis apud auream Venerem?
Huic autem respondit postea internũcius Mercurius.

Vtinam hoc esset Rex longè iaciens Apollo.
Vincula quidem ter tot magna circum haberent:
Vos autem inspiceretis Dij omnesq; Deæ:
At ego dormirem apud auream Venerem.
Sic dixit risus autem excitatus est īter īmortales Deos.
Neq; Neptunum risus cepit.precabatur autem semper
Vulcanum inclytum opere,ut solueret Martem.
Et ipsum alloquens,uerba pennata dixit.
Solue.ego autem ipsum promitto sicut iubes
Soluturum æqua omnia,cum immortalibus Dijs.
Hūc autē rursus allocutus est ualde īclytus Vulcanus.
Ne mihi Neptune terram continens hæc iube
Prauæ pro scelestis sanè etiam promißiones,promittis?
Quomodo ego te uincirem cum immortalibus Deis
Siquidem Mars abeat debito,& uinculo solutus?
Hūc aūt rursus allocutus est Neptunus quatiēs terrā.
Vulcane siquidem Mars debitum subterfugiens
Abibit elapsus,ipse ego hæc soluam.
Huic autem respondit postea perinclytus Vulcanus.
Non est,nec decet tuum uerbum negare.
Sic dicens,uincula resoluit uis Vulcani.
Hi autem postquam ex uinculo soluti sunt forti existēte
Statim eruentes,hic quidem in Thraciam iuit.
Illa autem in Cyprum iuit amans risum Venus
Ad Paphum:ubi ei templum altareq; sacrum:
Vbi & ipsam Gratiæ lauerunt,& unxerunt oleo
Immortali,quatenus Deos decet semper existentes:
Circū autem uestimenta induerūt pulchra mirabile uisu.
Hæc cantor cecinit perinclytus,at Vlysses
Oblectatus est animo suo audiens,ac etiam alij

Phæacenses,longorum remorum,nauibus inclyti uiri.
Alcinous autem Halium & Laomedonta iußit
Solos tripudiare,quoniam ipsis nemo contendebat.
Ludus pilæ. Hi igitur postquã pilam pulchram in manibus acceperũt
Purpuream,quam ipsis Polybus fecerat prudens:
Hanc alter iaciebat ad nebulas umbrosas
Flexus retro.alter autem à terra in altum eleuatus
Facile accipiebat antequã pedes ad pauimentum uenirẽt.
Saltatio. At postquam pilam in rectum experti sunt:
Saltauerunt postea in terra pascenti multa
Frequenter alternantes:iuuenes aũt applaudebant alij
Stantes in certamine:multus autem strepitus ortus est.
Iam tunc Alcinoum allocutus est strenuus Vlysses.
Alcinoë Rex,omnium clarißime populorum
Certe pollicitus es tripudiatores esse optimos.
Profectò manifestè factum est:stupor me hẽt inspicientẽ.
Sic dixit.lætata est sacra uis Alcinoi:
Alcinous Phæacensibus. Statim Phæacenses amantes remos allocutus est.
Audite Phæacensium ductores ac principes:
Hospes mihi ualde uidetur prudens esse.
Sed agite,ei demus hospitale munus,uti decet.
Duodecim enim in populo præclari reges
Principes imperant:tertiusdecimus autem ego ipse.
Ex his ei uestem singuli bene lotam & tunicam,
Et auri talentum ferte pretiosi.
Statim autem oĩa portemus congregati,ut in manibus
Hospes tenens ad cœnam ueniat lætus in animo.
Euryalus autem seipsum conciliet uerbis,
Et dono,quoniam nequaquam ut decuit locutus est.
Sic dixit.omnes autem laudauerunt,& iusserunt

Dona autem ut ferret: præmiserunt præconem singuli.
Huic autem rursus Euryalus respondit, locutusq; est.
Alcinoë Rex, omnium clarissime populorum:
Tibi equidem hunc hospitem conciliabo, sicut tu iubes:
Dabo ei hunc ensem totum æreum, cui est manubrium
Argẽteum: uagina autem nuper secti eboris
Circumuoluta est: multo autem ei dignus erit.
Sic dicens in manibus ponit ensem argẽteorũ clauorũ:
Et ipsum alloquens uerba pennata dixit.
Gaude pater ô hospes, uerbum si aliquod dictum est
Graue, statim illud ferant rapientes turbines.
Tibi autem Dei uxorem uidere, & in patriam redire
Dent, quando diu ab amicis incommoda pateris.
Hunc autem, respondens allocutus est prudẽs Vlysses.
Et tu amice ualde gaude. Dei autem tibi felicia dent,
Neq; amplius tibi ensis desyderium in futurum fiat
Huius, quem iam mihi dedisti concilians uerbis.
Dixit. et circũ hũeros posuit ensem argẽteorũ clauorũ.
Occidit autem Sol: & huic inclyta dona affuerunt:
Et hæc in domum Alcinoi tulerunt præcones illustres.
Suscipientes autem filij eximij Alcinoi
Matrẽ iuxta uenerãdam posuerunt perpulchra dona.
Quibus autem imperabat sacra uis Alcinoi,
Venientes hi sederunt in altis solijs.
Tunc Areten allocuta est uis Alcinoi.
Age mulier fer arcam pulchram, quæ optima:
Impone autem uestem bene lotam & tunicam.
Circum ignem aũt lebetẽ calefacite, calefacite aũt aquam:
Vt lotus uidensq; bene posita omnia
Dona, quæ ei Phæacenses eximij huc tulerunt.

Euryalus Vlysse ense donat.

Afferuntur ulyßi a Phæacensibus xenia.

Conuiuioq́; delectetur, & cantilenæ hymnum audiens.
Et illi ego hoc poculum meum perpulchrum dabo
Aureum, ut mei memor dies omnes
Libet in domo Iouiq́; alijsq́; Deis.
Sic dixit. Arete autem Ancillis dixit.
Circum ignem ponere lebetem magnum quàmcitißimè.
Hæ autem lauacralem lebetē statuerunt igni cōbustiuo.
Intus āt aquā fuderūt, sub āt ligna cōbusserūt suscipiētes.
Ventrē quidē lebetis ignis circuibat: calefaciebatur autē
Interim aūt Arete hospiti perpulchram arcam (aqua.
Extulit è cubiculo: posuit aūt intus pulcherrima dona,
Vestem, aurumq́;: quæ ei Phæacenses dederunt.
In ipsa uero uestem posuit, pulchramq́; tunicam:
Et ipsum alloquens uerba uelocia dixit.
Ipse nunc uide poculum, uelociterq́; nodum inijce.
Ne quis in uia lædat, quando postea
Dormies dulcem somnum profectus in nauem nigram.
At postquam hoc audiuit multa tolerans diuus Vlysses,
Statim adaptauit poculum. uelociter aūt nodum iniecit
Variū: quē olim ipsum docuerat mētibus uenerāda Circe.
Statim autem ipsum proma lauari iußit
In labrum euntem. hic autem libenter uidit animo
Calidas aquas: quoniam nequaquā portatus frequentarat,
Postquam liquerat domum Calypsûs bene comatæ,
Tunc autem ei cura Deæ quàm firma fuit.
Hunc igitur postquā famulæ lauerunt, & unxerūt oleo,
Circū aūt ipsum pallium pulchrum iecerunt, & tunicā
Ex labro exiens uiros ad uinipotatores
Iuit Nausicaa autem à Deis pulchritudinem habens
Stetit iuxta limen atrij affabre facti.

Admirata est autem Vlyssem oculis uidens:
Et ipsum alloquens uerba uelocia dixit.
Gaude hospes, ut & aliquando existens in patria terra
Recorderis mei, quòd mihi primæ præmia uitæ debes.
Hanc autẽ respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi,
Sic nunc Iupiter faceret ualde sonans, maritus Iunonis,
Domumq; ire, & reditus diem uidere.
Quamobrem tibi illic, ut Deæ supplicarem
Semper per dies omnes: tu enim me seruasti puella.
Dixit. & ad solium sedit apud Alcinoum Regem.
Hi autem iam partes diuiserunt, misceruntq; uinum.
Præco autẽ ex propinquo uenit ducẽs optabilẽ cãtorem
Demodocum populis honoratum. locauit autem ipsum
In medio conuiuarum ad columnam longam firmans.
Tunc præconem allocutus est prudens Vlysses,
A` dorso incipiẽs incidere: multũ autem relictum erat
Suis albi dentes: multa autem erat circum pinguedo:
Præco accipe, iam hanc præbe carnem, ut comedat,
Demodoco, & ipsum complector mœstus quamuis,
Inter omnes enim homines terrestres Poëtæ
Honoris participes sunt & reuerentiæ: quoniam ipsos
Cantilenas musa docuit, & diligit genus Poëtarum.
Sic dixit, præco autem ferens in manibus posuit
Heroi Demodoco. hic autẽ suscepit: gauisusq; est animo.
Illi autem in cibos paratos adiacentes manus iniecerunt.
Sed postquam potus, & cibi amorem eiecerunt,
Iam tunc Demodocũ allocutus est multa passus Vlysses.
Demodoce præcipue iam te inter homines laudo oẽs,
Vel te Musa docuit Iouis filia, uel te Apollo,

Vlysses Nausicaæ gratias egit.

Suillinũ dorsum in pretio.

Valde enim prout decet Achiuorum fatum canis,
Quæcũq; moliti sunt, paßi suntq;, & q̃cũq; laborauerũt
Tanq̃ alicubi, uel ipse præsens, uel aliũ audiẽs. (Achiui.
Sed iam transi, & Equi structuram cane
Ligni, quem Epius fecit cum Minerua:
Quem aliq̃n in summã arcẽ dolũ duxit magnus Vlysses
Viris implens, qui Ilium euerterunt:
Si iam mihi hæc prout par est narrabis,
Statim ego omnibus dicam hominibus
Quòd tibi promptus Deus dedit diuinum cantum.
Sic dixit. hic aũt actus à Deo ĩcepit: ostẽdit aũt cantũ,
Hinc incipiens: uti alij quidem bene tabulatis in nauibus
Euntes enauigarunt ignem in tentorijs iacientes
Argiui. alij uero iam ualde gloriosum circa Vlyssem
Sedebant in troianorum concione tecti equo.
Ipsi enim illum Troiani in arcem traxerant: (bantur
Sic hic qdẽ ingressus erat. hi ãt incõsultè multa cõciona
Sedentes circa ipsum. tripliciter ãt ipsis placebat cõsiliũ.
Vel scindere concauum lignum pernicioso ferro,
Vel de petris iacere retrahentes arce,
Vel sinere magnum simulachrũ deorũ mulcimẽtũ esse.
Sic iam & postea perfici debebat.
Fatum enim erat destrui, postquam ciuitas cõplexa esset
Ligneum magnum equum, ubi sedebãt omnes optimates
Argiuorum, Troianis cædem, & mortem illaturi.
Cecinit autem q̃uo urbẽ depopulati sunt filij Achiuorũ
Equo effusi, concauas insidias relinquentes.
Alium alio cecinit ciuitatem diripere altam.
At Vlyssem ad ædes Deiphobi
Ire tanquam similem Marti cum diuino Menelao.

Demodocus equũ Troianũ cãtu prosequitur.

Illic iam grauißimum bellum dixit ausum,
Vicisse & deinde propter magnanimam Mineruam.
Hæc cantor canebat perinclytus:at Vlysses (nas.
Cõsumebatur.lachrymæ aũt irrigabãt sub palpebris ge=
Vt autem mulier flet dilectum maritum circumcadens, Comparatio.
Qui suam ante ciuitatem populosq; cecidit
Ab urbe,& à filijs expellens perniciosum diem.
Hæc quidem mortuum,& palpitantem inspiciens
Circa ipsum fusa stridulè lamentatur.hi aũt à tergo
Percutientes hastis dorsum,ac etiam humeros
Captiuam ducunt ad laborem habendũ et infelicitatem:
Huius autem miserabilißimo dolore corrũpuntur genæ.
Sic Vlysses miserabilẽ sub palpebris lachrymã fundebat:
Tũc alios quidẽ omnes inscios fecit lachrymas fundens.
Alcinous autem ipsum solus animaduertit,& cognouit
Sedens iuxta ipsum,grauiter autem suspirantem audiuit:
Statim autem Phæacenses nauticos allocutus est.
Audite Phæacensium duces,& gubernatores.
Demodochus autem iam contineat citharam acutam.
Non enim omnibus gratus hæc canit.
Ex quo cœnamusq;,& motus est diuinus cantor.
Ex hoc nondum quieuit à graui luctu
Hospes,ualde ipsum dolor in animo circuiuit.
Sed age hic quidẽ contineat,ut simul oblectemur omnes
Hospitesq; & hospes,quoniam multo melius sic.
Gratia enim hospitis hæc uerecundi facta sunt.
Deductio & grata dona,quæ ei damus diligentes.
Pro fratre hospesq; supplicatorq; factus est
Viro illi qui paululum etiam sapit animo
Ob hoc nunc neq; tu absconde mentibus astutis

Quodcunq; te interrogabo:dicere autem te melius est.
Dic nomen quod te illic uocabant materq́; paterq́;,
Aliją; qui in ciuitate,& qui circum habitant:
Nō quidē enim aliquis oīno sine noīe est inter homines,
Nec malus,nec bonus,postquam primum natus sit.
Sed omnibus apponuntur postquā generauerūt parētes.
Dic autem mihi terramq́; tuam populumq́; urbemq́;,
Vt te eò deducant:obseruantes mentibus naues.[3]
Non enim Phæacensibus nauium gubernatores sunt:
Neq; temones sunt,quæq; aliæ naues habent.
Sed ipsæ sciunt cogitationes,& mentes uirorum.
Et omnium sciunt ciuitates & pingues agros
Hominum,& undam uelocißimè maris transeunt
Aëre & nebula tectæ.neq; unquam ipsis,
Neq; offendi est timor,neq; destrui.
Sed hæc sic quondam patrem ego dicentem audiui
Nausithoum,qui dicebat Neptunum ualde iratū fuisse
Nobis,quoniam deductores illæsi essemus omnium.
Dixit olim Phæacensium uirorum bene factam nauem
Ex deductione redeuntem in obscuro ponto
Naufragiū fecisse.magnū aūt nobis mōtē cītatē circū te
Sic dixit senex.hæc autem Deus uel perficiat, (gere.
Vel imperfecta sinat,ut ei gratum est animo.
Sed age mihi hoc dic,& uere narra:
Quo aberraueris,& ad quæ perueneris loca
Hominum ipsosq́; ciuitatesq́; bene habitatas:
Et qui difficilesq́;,& syluestres,neq; iusti.
Quiq́; hospites,& ipsis mens est Deo placens.
Dic autem cur fles,& luges intus animo,
Argiuorum danaorum,& Ilij fatum audiens.

Alcinous q̄rit oēs eius cōditionē & fortunam.

Phæacū naues sensiles sunt.

Hoc autem Dei fecerunt: neuerunt autem mortem
Hominibus, ut sint & posteris cantilena.
An aliquis tibi & affinis perijt Ilium ante
Bonus existens gener? uel socer? quiq; maximè
Cura digni sunt ob sanguinem, & genus ipsorum?
An aliquis etiam socius uir grata sciens
Bonus: quoniam non fratre minor
Est, qui socius existens prudentia sciat.

ARGVMENTVM. I. HOMERI COMPOSITIONIS

Principium Vlyssis narrationum, in quo dicit pugnasse cum Ciconibus, & ad Lotophagos peruenisse, & ad Cyclopem Polyphemum iuisse. Et hunc qui comedisset sex iam socios, excæcasse.

ODYSSEAE. I. HOMERI COMPOSITIONIS.

Iota cum Lotophagis, Ciconibus, unà Cyclops est.

VNC Autem respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Alcinoë Rex omnium laudatißime populorum,
Certe quidem hoc bonum audire est cantorem ·
Talem, qualis hic est Dijs similis uoce.
Non enim ego aliquem dixerim re gratiorem esse:
Quàm quando lætitia quidem detinet populum omnem.
Conuiuæ autem in ædibus audiunt cantorem
Sedentes ex ordine: iuxta autem implentur mensæ
Panis, & carnium, merum autem ex cratere exhauriens
Pincerna fert, & infundit poculis.
Hoc mihi optimum in animo uidetur esse.
Tibi autem meos dolores animus elegit suspiriosos
Dicere, ut adhuc magis lugens suspirem.
Quid primum tibi? deinde quid postremo narrabo?
Dolores, quoniam mihi multos dederunt Dei cælestes.
Nunc autem nomen primum dicam, ut & uos
Sciatis. ego autem, postquam fugiens crudelem diem
Vobis hospes uenio, & longè domos habitans, — *Vlysses labòres suos incipit enarrare.*
Sum Vlysses Laërtiades, qui omnibus dolis
Hominibus sum in cura, & mea gloria ad cælum it.
Habito aũt Ithacam ad meriditem sitam. mõs autẽ in ipsa — *Vlyßis patria.*
Neritus, altus, ualde decens, circum autem insulæ

Multæ

Multæ habitantur ualde uicinæ inter se:
Dulichiumq; Sameq; etiam nemorosa Zacynthus.
Ipsa autem humilis ualde in alto in mari iacet
Ad occasum. hæ autem seorsum ad auroramq; solemq;:
Aspera, sed bona iuuenum nutrix. nequaquam ego
Mea terra possum dulcius aliud uidere.
Quemadmodũ me apud se detinuit Calypsô magna Dea
In specubus concauis cupiens maritum esse:
Sic etiam Circe detinuit in domibus
AEæa dolosa cupiens maritum esse.
Sed meum nunquã animum in pectoribus persuaserunt:
Si quidem nil dulcius mea patria, neq; parentibus
Est, licet quis longè pinguem domum
Terra in aliena habitet procul à parentibus.
Eia age tibi & reditum meum malis plenum dicam:
Quem mihi Iupiter intulit à Troia profecto:
Ab Ilio me ferens uentus ad Ciconas adegit
Ad Ismarum: illic aũt ego urbẽ diripui: occidi aũt ipsos.
Ex urbe autem uxores & res multas capientes
Diuisimus, ut nullus à me priuatus abiret æqualitate:
Tunc certe quidem ego ueloci pede fugere nos
Iußi: hi autem ualde stulti non obediuerunt.
Ibi aũt multum quidẽ merum bibitũ est. multas aũt oues
Iugulauerunt apud littus, & flexipedes nigras boues.
Interim autem abeuntes Cicones ciconas aduocarunt
Qui ipsis uicini erant simul plures & præstantes
Continentem habitantes, scientes quidem ab equis
Cum uiris pugnare, & ubi oportet peditem esse.
Venerunt postea quot folia, & flores sunt uere
Matutini. tunc iam mala Iouis parca affuit

De amore patriæ.

Infelix prælium cum ciconibus

Nobis malũ fatũ passuris, ut dolores multos pateremur.
Stantes autem pugnabant pugnam apud naues ueloces.
Iaciebant autem inter sese æreas hastas:
Quandiu quidem Aurora fuit, & auctus est sacer dies,
Tandiu expellentes mansimus plures licet existentes.
Quando autem Sol transiuit ad uesperam,
Tunc iam Cicones inclinauerunt interimentes Achiuos.
Sex autem ab unaquaq; naui fortes socij
Perierunt: reliqui uero fugimus mortemq; fatumq;,
Hinc autem extemplò nauigauimus dolentes corde
Læti ex morte, charis amißis socijs.
Neque mihi prius naues abiere utrinque agitatæ
Quàm aliquis ex miseris socijs unumquenq; uocasset,
Qui perierant in campo à Ciconibus interfecti.
Nauibus aũt immouit uentũ Boreã nubiũ cõgregator Iu-
Cum procella magna, nubibus uero cooperuit (piter
Terram simul & pontum: ruit autem è cælo nox.
Hæ quidem postea ferebantur obliquæ: uela autem ipsis
In treis quatuor'ue parteis discidit uis uenti.
Et hæc quidem in naues deposuimus timentes mortem.
Ipsas autem certatim traximus in continentem.
Illic duas noctes duosq; dies continue semper
Iacuimus simul laboreq; & doloribus animũ cõsumentes.
Sed quando iam tertium diem comata absoluit Aurora,
Malos statuentes, simulq; uela alba extendentes
Sedimus: has uentusq; gubernatoresq; dirigebant.
Et illæsus peruenissem in patriam terram,
Sed me unda, fluctusq; ad incuruum Maleam
Et Boreas impulit: errare autem fecit à Cytheris.
Hinc autem nouem dies ferebar à perniciosis uentis
Pontum in piscosum: sed decimo die uenimus

Ad terram Lotophagorum, qui floridũ cibum comedunt. Vlysses defertur ad Lotophagos
Tunc aũt in continentẽ descendimus, & hausimus aquã,
Statim autẽ cœnam acceperunt ueloces apud naues socij.
Sed postquam ciboq; saturati sumus & potu,
Iam tunc ego socios præmisi interrogare euntes
Viros duos eligens, tertium præconem simul addens:
Qui uiri essent in terra cibum comedentes.
Hi aũt statim abeuntes mixti sunt cum uiris Lotophagis.
Neque Lotophagi moliti sunt socijs mortem
Nostris. sed ipsis dederunt Lotum comedere.
Ex his autem quicunq; Loti comederẽt mellitũ fructum, Loti herbæ miranda uis.
Non amplius renunciare retro uolebant, neque redire,
Sed illic uolebant cum uiris Lotophagis
Lotum comedentes manere, reditusq́; obliuisci.
Quos quidem ego ad naues ducens flentes ui
Nauibus in concauis sub transtra ligaui trahens.
Sed alios iussi peramabiles socios
Festinantes naues conscendere ueloces,
Ne quis Lotum comedens reditus obliuiscatur.
Hi autem statim ingressi sunt, & in transtris sederunt,
Ex ordine aũt sedentes album mare uerberabant remis.
Inde autem primum nauigauimus male affecti animo.
Cyclopum autem in terram proteruorum sacrilegorum
Peruenimus, qui Dijs confisi immortalibus
Neque plantant manibus arborem, neque arant:
Sed hæc non sata, & inarata omnia nascuntur
Frumenta, & hordea, & uites quæ ferunt
Vinum ex uberibus uuis, & ipsis Iouis hymber auget. Cyclopũ insula fertilis.
His autem neque conciones consiliariæ, nec leges.
Sed hi altorum montium habitant cacumina

In ſpeluncis concauis.habet autem ius unuſquiſq;
In filios & in uxores:neq; ſe mutuo curant.
Inſula poſtea quæ facile fodiatur extra portum extēſa eſt
Iuxta terram Cyclopum,neq; propinqua,nec remota
Nemoroſa.in ea autem capræ infinitæ ſunt
Sylueſtres.non enim iter ad eas hominum prohibet.
Neq; ipſam ingrediuntur uenatores,qui per ſyluam
Labores patiantur per uertices montium inſequendo:
Neque gregibus colitur,neque aratoribus.
Sed hæc non ſata & inarata per dies omnes
Hominibus caret:paſcit autem balantes capras.
Non enim Cyclopibus naues ſunt rubricatis prioris,
Neque uiri nauium ſunt fabricatores:qui laborent
Bene tabulatas naues,quæ perficiant ſingula,
Vrbes hominum adeundo ad quales multas
Viri inuicem nauibus tranſeunt mare.
Qui ipſis etiam inſulam bene habitatam efficiunt.
Non tamen mala eſt.fert autem ſuo tempore omnia.
In ea quidem prata maris albi iuxta ripas
Aquis irrigua mollia.ualde incorruptibiles uineæ ſunt.
In ea aratio facilis.ualde profundus ſegetū campus eſſet,
Qui ſuo tpe meteretur,quoniā ualde pinguedo ſubtus ſo-
In ea portus naui accōmodus,ubi nō opus fune eſt,(lū eſt.
Neque anchoras iacere,nequa ad palum alligare.
Sed appellentes poſſunt manere diu quoad nautarum
Animus hortetur,& inſpirent uenti.
Sed in capite portus fluit lympidam aquam
Fons ſub ſpecu circum autem alni natæ ſunt.
Illuc nauigauimus & aliquis Deus ducebat
Noctem per obſcuram:neq; apparebat , ut uideri poſſet,

Aër enim circa naues teter erat, neq; Luna
E cælo prælucebat, detinebatur autem nubibus.
Tunc nullus insulam inspiciebat oculis.
Neq; igitur undas longas rotantes ad terram
Inspiciebamus, priusq́; naues bene tabulatæ appellerent.
Appulsis autem nauibus deposuimus uela omnia.
Extra autem etiam ipsi descendimus in littus maris.
Ibi autem quiescentes mansimus ad Auroram diuinam.
Quando aũt diluculum generãs apparuit rosea Aurora,
Insulam admirantes conuoluebamur ad ipsam.
Excitarunt autem Nymphæ filiæ Iouis habentis ægida
Capras montanas, ut cœnarent socij.
Statim curuos arcus, & iacula prælonga ferro
Accepimus ex nauibus: in treis partes autem instructi
Iaculati sumus: statim aũt dedit Deus accõmodã uenatio-
Naues quidẽ me sequebãtur duodecim: singulis aũt (nẽ.
Nouẽ sorte cõtigerunt capræ: mihi aũt decẽ elegerũt soli.
Sic tunc quidẽ per totum diẽ usq; ad solem occidẽtem
Sedimus comedentes carnesq́; multas, & uinum suaue.
Nondum enim nauibus defecerat uinum rubrum
Sed inerat. multum enim in uasibus singuli
Hauseramus Ciconum sacram urbem capientes,
Cyclopum autem terram uidimus propè existentium:
Fumumq́;, ipsorumq́; uocem ouiumq́; & caprarum.
Quando autem Sol occidit & in nebulas iuit:
Tunc iacuimus in littore maris.
Quando autẽ diluculũ generans apparuit rosea Aurora:
Et tunc ego concionem faciens omnibus dixi.
Alij quidem nunc manete mihi peramabiles socij.
Sed ego cum nauiq; mea & meis socijs

Profectus hos homines exploratum ibo qui ſunt,
An flagitioſi & ſylueſtres,neq; iuſti,
An hoſpitales,& ipſis mens eſt dijs placens.
Sic dicens in nauem iui.iußi autem ſocios
Ipſos etiam aſcendere,ſimulq́; funes ſoluere.
Hi autem ſtatim ingreßi ſunt,& in tranſtris ſederunt.
Ordine autem ſedentes album mare uerberarunt remis.
Sed quando iam ad locum peruenimus propè exiſtentem
Antrum Polyphemi. Ibi in extremo ſpeluncam uidimus propè mare
Excelſam lauris conſitam:ibi autem multæ
Pecudes ouesq́; & capræ quieſcebant:circum autem aula
Alta ædificata erat defoßis lapidibus,
Longisq́; pinibus.& quercubus alticomis.
Illic autem uir degebat prodigioſa ſtatura,qui pecora
Solus paſcebat procul,neque cum alijs
Verſabatur,ſed ſeorſum exiſtens iniuſta ſciebat.
Etenim admiratio facta eſt magna,neque ſimilis erat
Viro panem edenti: ſed cacumini nemoroſo
Altorum montium:quando apparet ſolum ab alijs.
Iam tunc alios iußi peramabiles ſocios
Illic apud nauem manere,& nauem cuſtodire.
Sed ego eligens ex ſocijs duodecim præſtantes
Iui,ſed caprinum utrem habebam nigri uini
Dulcis,quod mihi dederat Maron Euanthis filius,
Sacerdos Apollinis,qui Iſmarum gubernabat,
Quoniam ipſum cum filijs obſeruabamus & uxorem
Venerantes:habitabat enim in luco arboribus referto
Phœbi Apollinis:hic autem mihi præbuit inclyta dona.
Auri quidem mihi dedit benefacti ſeptem talenta:
Dedit autem craterem totum argenteum:at poſtea

Vinum in amphoris duodecim omnibus hauriens
Dulce, incorruptibile, diuinum potum, neq; aliquis hoc
Sciebat ex seruis, neque ex ancillis in domo,
Sed ipse, uxorq; dilecta promaq; una sola.
Hoc autem quando bibebant suaue uinum rubrum
Vinum poculum implens, aquæ uiginti mensuras
Infundebat: odor autem suauis à cratere spirabat
Diuinus. tunc non tibi abstinere gratum fuisset.
Hoc ferebam implens utrem magnum: uiatica autem
In pera: statim enim mihi impulsus est animus superbus
Virum adire magnam indutum fortitudinem
Syluestrem, neq; iustitias scientem, neq; iura.
Statim autem ad antrum peruenimus, neq; ipsum intus
Inuenimus: sed pascebat pascua per pinguia pecudes.
Venientes autem in antrum admirabamur singula.
Calathi quidē caseis onerabātur: referta aūt erant stabula
Agnis & hædis, diuisæ autem quæq; (niores
Claudebātur, separatim quidē natu maiores, separatim iu-
Separatim agni recens nati, fluebant aūt sero uasa omnia
Situlæq; Scyphiq; facti erant quibus in mulgebat.
Tunc me quidem primum socij orauerunt uerbis
Caseos auferentes reuerti: sed postea
Statim in nauem uelocem hædosq; & agnos
Ex stabulis auferentes nauigare ad salsam aquam.
Sed ego non parui (certè multo melius fuisset)
Vt hunc uiderem, & an mihi hospitalia dedisset:
Neque erat socijs apparens gratus futurus.
Tunc autem ignem accendentes mansimus: ac etiam ipsi
Caseos capientes edebamus, expectauimusq; intus
Sedentes, donec uenit pastor: tulit autem magnum pondus

Vinū maroneum memorabile.

Vlysses ingreditur antrum Polyphemi.

Syluæ aridæ,ut ei ad cœnam esset,
Extra autem antrum iaciens strepitum edidit.
Nos autem timentes secessimus in penetrale antri.
At hic in latam speluncam egit pingues oues
Oẽs maxime quotquot mulgebat.mares aũt reliquit extra
Arietesq; hircosq; profundam extra caulam. (portam
Sed postea opposuit repagulum magnũ in altum tollens
Graue.non hoc duo & uiginti currus
Boni,quadrijugi à terra mouissent.
Tantum ingens saxum opposuit foribus.
Sedens autem mulgebat oues, & balantes capras.
Omnia rite:& fœtum supposuit unicuiq;.
Statim iam dimidium congelascere faciens albi lactis
Textis in calathis stringens deposuit.
Dimidium rursus statuit in uasis,ut ei esset
Bibere epulanti,& ei ad cœnam esset.
Sed postquam festinauit absoluens sua opera:
Tunc ignem accendit,& uidit,interrogauitq; nos.

Polyphemus aduenas interrogat.

O` aduenæ qui estis? unde nauigatis humidas uias?
Num ad aliquod negocium? an incassum erratis?
Quemadmodum latrones supra mare,qui errant
Animas exponentes,malum alienigenis inferentes?
Sic dixit.nobis autem rursus concidit charum cor
Timentibus uocemq; grauem ipsumq; magnum.
Verum & sic ipsum,uerbis respondens,allocutus sum.

Vlysses respondet.

Nos à Troia errantes Achiui
Omnigenis uentis super magnam undam maris,
Domum cupientes per aliam uiam alios cursus
Venimus.sic Iupiter uoluit moliri.
Populi autem Atridæ Agamemnonis gloriamur esse,

Cuius nunc ingens ſub cælo gloria uiget.
Tantam enim diripuit urbem,& perdidit populos
Multos.nos autem rurſus accedentes ad tua genua
Venimus:ſi quid dederis hoſpitale,uel & aliâs
Dederis munus,quod hoſpitibus fas eſt.
Sed uerere optime deos ſupplices autem tibi ſumus.
Iupiter autem fautor ſupplicumq́; hoſpitumq́;,
Hoſpitalis,qui hoſpites ſimul uerecundos ſequitur. Iupiter hoſpitalis.
Sic dixi.hic autem mihi rurſus reſpondit ſæuo animo.
Stultus es ô hoſpes,nunquid de longinquo uenisti
Qui me deos iuberes,uel timere,uel cauere.
Non enim Cyclopes Iouem habentem ægida curant:
Neque deos beatos,quoniam longè potentiores ſumus. Cyclopes deorum contemptores.
Neque ego Iouis odium fugiens parcerem,
Neque tibi,neque ſocijs,ſi non animus mihi iubeat.
Sed mihi dic, ubi contines profectus bene factam nauem?
Num in extremo littore,an propè,ut ſciam.
Sic dixit inſidijs petẽs:me aũt nõ latuit ſcientẽ multa.
Sed ipſum ſubito allocutus ſum doloſis uerbis.
Nauim quidem mihi fregit Neptunus quatiens terram
Ad petras impellens,ueſtræ in finibus terræ
Extremo littori admouens,uentus autem ex ponto tulit.
Verum ego cum his ſubterfugi grauem mortem.
Sic dixi.hic autem mihi nihil reſpondit truci animo.
Sed hic irruens in ſocios manus iniecit.
Simulq́; duos corripiens tanquam catulos ad terram
Contudit,cerebrũ uero ad terrã effluit,irrigauitq́; humũ: Cyclops dirus ſocios deuorans
Hos autem membratim incidens parauit cœnam.
Edebat aũt tanquam Leo montibus nutritus:neq; reliquit
Viſceraq́; carneſq́; & oſſa medulla plena.

Nos autem flentes tetendimus Ioui manus (uit animū.
Impia facinora uidētes:consilij & mentis inopia occupa
Sed postquam Cyclops magnum impleuit uentrem
Humanas carnes edens,& purum lac bibens,
Iacuit intra speluncam extensus per oues:
Quem quidem ego cogitaui in magnanimo animo
Propè accedens,ensem acutum trahens à fœmore,
Vulnerare ad pectus,ubi mentes hepar habent,
Ambabus manibus percutiens.altera aūt me ratio prohi=
Illic enim & nos perissemus graui morte: (buit.
Non enim potuissemus à ianuis altis
Manibus auellere lapidem magnum quem opposuerat.
Sic tunc suspirantes expectauimus Auroram diuinam.
Quando autē diluculum generās apparuit rosea Aurora
Tunc ignem accendit,& mulsit inclytas pecudes
Omnes rite,& fœtum submisit unicuiq;.
Sed postquam festinauit absoluens sua opera,
Hic rursus duos corripiens parauit cœnam:
Postquam cœnauit antro abegit pingues pecudes
Facilè auferens repagulum magnum:sed postea
Iterum imposuit acsi pharetræ operculum imponeret.
Multo autem strepitu ad montem uertit pingues pecudes
Vlyßis consilium.
Cyclops.at ego relictus sum,mala imo pectore cogitans
Si quo modo punirem:daret autem uictoriam Minerua,
Hoc autem mihi in animo optimum uisum est consilium.
Cyclopis enim iacebat magnum robur iuxta caulam
Viride,oleaginum,quod quidem inciderat,ut portaret
Exsiccatum:hoc quidem nos comparauimus inspicientes.
Quantus malus nauis uiginti remorum nigræ
Onerariæ latæ,quæ transit magnam undam,

Tanta erat lõgitudo, tanta latitudo, ex uiſu conijciendo.
Ex hoc quidem quantum ulna eſt ego abſcidi aſtans,
Et præbuit ſocijs abradendo polire iuſſi.
Hi autem planum fecerunt: ego autem acui aſtans
Summum: ſtatim aũt capiens torrebam igni combuſtiuo.
Et hanc quidem bene depoſui contegens ſub ſtercore
Quod in ſpelunca fuſum erat paſſim multum:
Verum alios ſorte eligi iuſſi
Quicunque auderet mecum ſudem tollens
Impingere in oculum, qñ hunc dulcis ſomnus caperet.
Hi autem ſorte electi ſunt quos & uolebam eligi
Quattuor: uerum ego quintus cum his electus ſum.
Vesptinus aũt uenit pulchras lanas hñtes pecudes paſcẽs:
Statim autem in latam ſpeluncam egit pingues pecudes
Omnes ualde, neq; aliquã liquit profundam extra caulam,
Aut dedita opera, aut Deus ſic iubebat.
Sed poſtea oppoſuit repagulum magnũ in altum tollens.
Sedens autem mulgebat oues, & balantes capras,
Omnia rite, & fœtum ſubmiſit unicuiq;.
At poſtquam feſtinauit abſoluens ſua opera,
Hic rurſus duos corripiens præparauit cœnam.
Et tunc ego Cyclopem allocutus ſum propè aſtans,
Poculum in manibus tenens nigri uini.
Cyclops cape, bibe uinum, poſtq̃ ediſti humanas carnes, Vlyſſes Polyphemo uinũ offert.
Vt ſcias qualem potum nauis occultauit
Noſtra: tibi autem libamen ferebam, ſi me miſertus
Domum mitteres: tu autem inſanis neque tolerabiliter.
Iniuſte quomodo aliquis ad te in poſterum alius ueniet
Ex multis hominibus, quoniã non ut decet feciſti. (ualde
Sic dixi. hic uero accepit ac bibit: exhilaratus eſt autẽ

Dulcem potum bibens,& à me petijt iterum.
Da mihi iterum libens:& mihi tuum nomen dic
Statim nunc,ut tibi dem hospitale quo tu gaudeas.
Etenim Cyclopibus fert fertilis terra
Vinũ ex grãdi uua depressum, & ipsis Iouis hymber au-
Sed hoc ex ambrosia & nectare est deductũ. (getur.
Sic dixit.at illi rursus ego præbui nigrum uinum.
Ter quidem dedi ferens:ter autem bibit stultè.
Sed postquam Cyclopi circa mentes diffusum est uinum:
Tunc ipsum uerbis allocutus sum blandis.
Cyclops rogas me nomen inclytum?sed ego tibi
Dicam.tu aũt mihi da hospitale munus sicut promisisti.
Nullus. Nullus mihi nomen,nullum autem me uocant
Mater & pater,& alij omnes socij.
Sic dixi.hic autem mihi rursus respondit sæuo animo.
Nullum ego ultimum edam cum suis socijs.
Hos autem alios ante:hoc autem tibi hospitale erit.
Dixit & reclinatus cecidit supinus:at postea (mnus
Iacuit in obliquũ protẽdens crassam ceruicẽ ipsum aũt so
Cepit omnia domans,faucibus autem ruebat uinum:
Frustaq; humana,hic autem eructabat uino grauis.
Polyphemo ob merũ ster tenti eruitur oculus.
Tunc ego sudem sub cinere egi multo
Donec calefieret.uerbis autem omnes socios
Audere hortatus sum,ne quis mihi timens retractaret.
Sed quando iam citò sudes oleagina in igne erat futura
Accendi uiridis licet existens:prælucebat autem ualde.
Tunc ego confestim tuli ex igne.circum autem socij
Stabant,sed audaciam inspirauit magnam Deus:
Hi quidẽ sudem corripientes oleaginã acutam in summo,
Oculo inhæserunt:ego autem desuper eleuatus

Voluebam.ſicut q̃n aliquis perforaret lignum nauale uir
Terebra, alij infra ſubmouent loro
Tangentes utrinq;:hæc autem currit aßiduè ſemper.
Sic huius in oculo præuſtam ſudem capientes (exiſtentẽ.
Voluebamus: hunc autẽ ſanguis circumfluebat calidum
Oẽs aũt ei palpebras circũ & ſupercilia inurebat flãma,
Pupilla ardente:ſtridebant eius igne radices.
Sicut aũt q̃n uir faber ferrarius ſecuri magnã,uel aſciam
In aquam frigidam mergit ualde reſonantem
Obdurans(hoc enim ferri robur eſt)
Sic huius ſtridebat oculus oleaginam circa ſudem.
Horrendum aũt ualde lugebat.circũ aũt reſonabat petra.
Nos autem timentes ſeceßimus:ſed hic ſudem
Extraxit oculo pollutam ſanguine multo.
Hanc quidem poſtea eiecit à ſe manibus anxius.
Sed hic Cyclopas alta uoce uocabat.hi aũt ipſum circum — Polyphemus Cyclopas aduocat.
Habitabant in ſpeluncis per cacumina excelſa.
Hi uocem audientes aduenerunt aliunde alius.
Stantes aũt interrogabãt circa ſpeluncã quid ipſum præ- (meret.
Cur tantum Polypheme læſus ſic clamaſti?
Noctem per intempeſtam,& inſomnes nos feciſti.
Num quis à te pecudes hominum inuito abigit?
An aliquis te ipſum interficit dolo,non ui?
Hos aũt rurſus ex antro allocutus eſt fortis Polyphemus.
O` amici nullus me peremit dolo,non ui.
Hi autem,reſpondentes,uerba pennata dixerunt.
Siquidem iam nullus tibi uim affert ſoli exiſtenti,
Morbum nullo modo licet Iouis magni fugere.
At tu ſupplica patri Neptuno Regi.
Sic dixerunt abeuntes:meum autẽ riſit dilectum cor.

Quoniam nomen fefellerat meum, & consiliũ optimum.
Cyclops autem suspirans, & afflictus doloribus
Manibus contrectans lapidem auulsit à ianuis.
Ipse autem in ianuis manus protendens,
Si quem inter oues caperet exeuntem foras.
Sic enim me credebat in mentibus stultum esse.
At ego consului quomodo perquàm optimè fieret,
Si quam socijs à morte liberationem & mihijpsi
Inuenirem: omnes autem dolos & consilium texui,
Vlyssis astu- tia. Quoniam de uita: magnum enim malum impendebat.
Hoc autem mihi in animo optimum apparuit consilium.
Mares oues erant bene nutriti denso uellere,
Pulchriq;, magniq; purpuream lanam habentes:
Hos tacitus copulaui bene tortis uiminibus:
In quibus Cyclops dormiebat magnus, iniusta sciens.
Simul tres capiens, qui in medio, uirum portabat:
Duo alteri utrinque ibant seruantes socios.
Tres autem unum uirum oues portabant: at ego
(Aries enim erat pecudum longè optimus omnium)
Hunc per dorsum capiens lanosum sub uentre uolutus
Iacui, sed manibus lana multa
Fortiter inuolutis retinebam forti animo.
Sic tũc quidẽ suspirãtes expectauimus Aurorã diuinam.
Quando aũt diluculum generãs apparuit rosea Aurora,
Tunc postea in pascua exierunt mares pecudes.
Fœminæ autem balabant non multæ circa caulam:
Vbera enim distenta erant. Rex autem doloribus malis
Afflictus omnium ouium contrectabat dorsa
Rectorum stantium: hoc autem stultus non intellexit
Quòd hi sub lanigerorum ouium pectoribus uincti erãt:

Vltimus aries pecudum exibat foras
Lana grauis & me,qui prudenter cogitaueram.
Hunc autē attrectans allocutus est fortis Polyphemus. Polyphemus arieti.
Aries iucūdißime quid mihi sic per speluncā ruis pecudū
Vltimus?non antea relictus ibas ab ouibus:
Sed longè primus pascebas teneros flores herbæ
Longè iens.primus autem fluxus fluminum adibas:
Primus autem ad stabulum cupiebas redire
Vespertinus:nunc autem ualde ultimus,num tu Regis
Oculum desideras?quem uir improbus eruit
Cum scelestis socijs domans mentes uino
Nullus,quem nondum puto euasisse mortem.
Vtinam eadem mecum esses sententia,uocalisq; fieres
Dicere,ubi ille meam iram euitat.
Iccirco ei cerebrum per specum hùc illùc
Verberato flueret ad terram:meumq; cor
Requiesceret à malis,quæ mihi nequam intulit Nullus.
Sic dicens arietem à se misit foras.
Recedentes autem paululum à speluncaq; & caula.
Primus ab ariete solutus sum:solui autem socios.
Statim aūt pecudes extēsos pedes habētes pingues pingue(dine
Multas auertentes abegimus donec ad nauem
Peruenimus:grati autem dilectis socijs apparuimus,
Qui fugeramus mortē:hos aūt mœrore afficiebāt lugen=(tes.
Sed ego non permisi supercilijs abnui unicuiq;
Flere:sed iußi uelociter lanigeras pecudes
Multas in nauim iacientes nauigare salsam aquam.
Hi autem statim ingreßi sunt,& in transtris sederunt,
Ex ordine aūt sedentes album mare uerberarunt remis.
Sed quando tantum aberam quātum auditur clamans,

Vlysses Polyphemo insultat

Tunc ego Cyclopem allocutus sum mordacibus uerbis
Cyclops non debebas imbellis uiri socios
Comedere in spelunca concaua forti robore,
Et merito te debebant sequi male facta,
Crudelis, quoniam hospites non meritus es tua in domo
Comedere, ideo te Iupiter ultus est, & Dij alij.
Sic dixi. hic autem postea iratus est ex animo magis.
Venit autem abrumpens uerticem montis magni.
Deiecit autem ante nauem nigram proram habentem,
Paululumq; defuit ad temonem summum peruenire.
Inundauit autem mare deueniente petra.
Hanc autem statim in continentem refluens tulit unda.
Inundatio è ponto, & propè fuit ad terram per uenire.
Sed ego manibus capiens prælongum contum
Impuli extra. socijs autem hortans iussi
Impellere remis, ut malum fugeremus,
Capite annuens: hi autem incumbentes remigabant.
Sed quando iam bis tantum mare secantes aberramus:
Tunc iam Cyclopem allocutus sum: circum autem socij
Blandis uerbis prohibebant hinc inde:
Miser cur uis irritare agrestem uirum,
Qui & nunc in pontum iaciens saxum duxit nauem
Iterum in continentem: & iam uerebamur illic perire.
Si autem loquentem te, uel clamantem audiuerit,
Simul collidet nostra capita, & naualia ligna
Marmore aspero iaciens: tantum enim iaculatur.
Sic dixerunt, sed nō persuaserunt meū magnū animū.
Sed ipsum illico allocutus sum irato animo.
Cyclops, si quis te inter mortales homines
Oculi rogabit grauem priuationem,

Dic

Dic Vlyssem urbium destructorem occæcasse
Filium Laërtis in Ithaca domicilia habentem.
Sic dixi. hic autem mihi lugens respondit uerbo.
Heu certè iam ad me diu prædicta uaticinia ueniunt.
Fuit quidam hic uates uir bonusq; magnusq;
Telemus Eurymides, qui uaticinio præditus erat:
Et uaticinans consenuit cum Cyclopibus:
Qui mihi dixit, hæc omnia perfectum iri in futurum
Ex manibus Vlyßis priuatum iri uisu.
Sed semper aliquem uirum magnum, & bonũ expectaui
Huc uenturum esse magnam indutum fortitudinem.
Nunc autem me existens paruus, & nequam, & imbellis
Oculo occæcauit postquam me domuit uino.
Sed age huc Vlysses, ut tibi hospitalia præbeam,
Deductionemq; rogem dare inclytum Neptunum.
Huius enim ego filius sum: pater aũt meus gloriatur esse,
Ipse autem si uoluerit reducet, neque aliquis alius,
Neq; deorum beatorum, neq; mortalium hominum.
Sic dixit. at ego ipsum respondens, allocutus sum:
Vtinam iam animaq;, & uita te potuissem
Priuatum faciens mittere ad domum Plutonis intra,
Quoniam non oculum restituet, neq; Neptunus.
Sic dixi. hic autem postea Neptuno Regi
Supplicauit manus tendens ad cælum stellis insignitum,
Audi Neptune terrã cõtinẽs cæruleis redimite capillis
Si uerè tuus sum: pater autem meus gloriaris esse:
Da minime Vlyssem urbiũ destructorẽ domũ peruenire:
Filium Laërtis in Ithaca domicilia habentem.
Sed si ei fatum est amicos uidere, & peruenire
Domum bene ædificatam, & suam in patriam terram:

Telemus Cyclopum uates

Imprecatur Vlyßi Polyphemus.

Serò malè eat amittens omnes socios,
Naui in aliena:offendat autem ærumnas domi.
Sic dixit precatus,hunc autem exaudiuit Neptunus.
At hic rursus longè maiorem lapidem tollens
Venit uersans,innixusq; est magna ui.
Deiecit autem à tergo nauis nigram proram habentis,
Paululumq; defuit ad temonem summum peruenire.
Inundauit autem mare descendente petra:
Hāc āt ulterius tulit unda,appropinquauit āt in terram
Sed quando iam insulam peruenimus,ubi aliæ (ire.
Naues bene tabulatæ manebant densæ,circum autem socij
Sedebant lugentes nos expectantes continuo,
Nauem quidem illuc euntes traximus in arenam:
Et nos exiuimus in littus maris,
Pecudes autem Cyclopis concaua ex naui capientes
Diuisimus,ut nullus mihi priuatus abiret æquali:
Arietem autem mihi soli fortes socij (littore
Inter pecudes diuisas dederunt excellentem.hunc autē in
Ioui congregatori nubium Saturnidæ,qui oībus imperat.
Sacrificans crura combussi:hic aūt nō curabat sacrificia,
Sed cogitabat quomodo perirent omnes
Naues bene tabulatæ,& mihi chari socij.
Sic tunc quidem per totum diem usq; ad Solē occidētem
Sedimus,epulantes carnes multas,& merum dulce.
Quando autem Sol descendit,& tenebras est ingressus,
Tunc dormiuimus in littore maris.
Quando aūt diluculū generans apparuit rosea Aurora:
Iam tunc ego socios hortans iussi
Ipsosq; ascendere,& funes resoluere.
Hi autem statim ingressi sunt,& in transtris sederunt,

Ex ordine autem ſedẽtes album mare uerberarũt remis.
Inde autem primum nauigamus mœſti corde
Læti ex morte,charis amißis ſocijs.

ARGVMENTVM. K. HOMERI COMPOSITIONIS.

De Aeolo narrat ventorum cuſtode, quemadmodum dedit Vlyſſi proſperum ventum Zephyrum,alios ventos includens in vtre,quem ſocij ſoluentes dormiente vlyſſe tanquam in ipſo aurum eſſe putantes,redeunt ad Aeolum. Non excipiente autem Aeolo Vlyſſem,inde nauigãs ad Lęſtrigonas deuenit,apud quos vndecim naues amittentes in Aeæam proficiſcitur. Et cum Eurylocho dimidios ſocios ſorte electos emittit ſciſcitaturos q habitantes. trãſformatis autem illis in ſues a Circe præter Eurylochũ, ipſe in inquiſitionem iens capiens a Mercurio Moly nihil læditur,ſed & ſocijs priſtinam formam ſumentibus annum permanens apud Circen ad Plutonem deſcendit.

ODYSSEAE. K. HOMERI COMPOSITIONIS.

Cappa aũt continet AEoli, Læstrygonũ, et Circes facta.

Vlysses ad Aeolũ uenit.

EOLIAM In insulam peruenimus, ibi autem habitabat
AEolus hippotades dilectus immortalibus Dijs,
Nauigabili in insula: totam autem ipsam circum murus

Aeoli regia.

Aereus infrangibilis, plana autem circundabatur petra:
Huius & duodecim filij in domibus nati erant:
Sex quidem fœminæ, sex autem mares pubescentes.
Tunc hic filias dedit filijs esse uxores,
Hi aũt semper apud patrem dilectum, & matrẽ honestã
Epulantur, apud autem ipsos cibi infiniti iacent.
Odorata autem domus suspirijs impletur circa aulam
Interdiu, noctes autem rursus apud uerecundas uxores
Dormiunt in tapetibus, & in perforatis lectis.
Et qdẽ ad horũ peruenimus ciuitatẽ, & domos pulchras.
Mẽsẽ aũt totũ amãter habuit me, et ĩterrogauit singula.
Ilium, Argiuorumq; naues, & reditum Achiuorum.
At ego huic omnia rite narraui.
Sed quando iam & ego uiam petij, & iußi
Mittere: nil ille renuit: parauit autem deductionem.

Aeolus Vlyssi dat utrẽ uẽtorum.

Dedit autem mihi excorians utrem bouis nouennarij:
Tunc autem procellosorum uentorum inclusit uias.
Illum enim custodem uentorum fecit Saturnius,
Et sedare, & excitare quem uelit.

Naui autem in concaua religauit fune lucido,
Argenteo,ne quidem spiraret paululum:
At mihi spiritum zephyri præmisit flare,
Vt ferret nauesq; & nos,sed non debebat
Perfici:ipsorum enim perditi sumus stultitijs.
Nouem diebus quidē simul nauigauimus noctesq; et diē.
Die autem decima iam apparuit patria terra.
Et iam ad ignem uertentes uenimus propè existentes.
Tum me quidem dulcis somnus aggressus est defessum:
Semper enim temonem nauis mouebam,neq; alij
Dedi sociorum,ut citius iremus in patriam terram.
Hi autem socij uerbis ad se mutuo dicebant,
Et me dicebant aurumq;,& argentum domum ducere.
Dona ab AEolo magnanimo hippotade:
Sic autem quidam dixit inspiciens de propinquo alium.
Papè,ut hic omnibus dilectus,& honoratus est
Hominibus,quorumcunq; & ciuitatem,& terram adit.
Multa qui ex Troiana ducit pretiosa pulchra
Præda nos rursus cum eandem uiam perfecerimus
Domum imus uacuas manus habentes.
Et nunc ei hæc dedit gratificans ob amiciciam
AEolus.sed age ocyus uideamus quæcunq; hæc sunt:
Quantum'ue auri,& argenti in utre inest.
Sic dixerunt.consilium autem malum uicit sociorū.
Vtrem quidem soluerunt,uenti autem omnes irruerunt.
Hos autem statim rapiens tulit ad pontum procella
Flentes terra à patria:at ego.
Cum surrexissem in animo forti cogitaui
An cadens ex naui perirem in ponto.
An quiete tolerarem,& adhuc inter uiuos degerem.

Vlysses amittit uētos per imprudētiā, utre à socijs soluto.

Sed sustinui & mansi, coopertus autem in naui
Iacebam: hæ autem ferebantur malo uenti turbine
Iterum in Aeoliam insulam: suspirabant autem socij:
Tunc in continentem uenimus, & exhausimus aquam.
Statim autem cœnam pararũt ueloces apud naues socij.
At postquam ciboq; saturati sumus & potu,
Iam tunc ego præconem assumens & socium,
Iui ad Aeoli inclytas domos: hunc autem offendi
Comedentem apud suam uxorem, & suos filios.
Venientes in domum apud atria in limine
Sedimus: hi aũt in animo stupuerunt, & interrogarunt.
Quomodo redisti Vlysses: quæ tibi mala ĩuasit fortuna?
Certe te accurate dimisimus, ut peruenires
In patriã tuã, & domum, & sicubi aliquid dilectum est.
Sic dixerunt: at ego locutus sum tristis corde:
Læserunt me socij mali, ad hos quoq; somnus
Impius; sed medemini amici: facultas enim in uobis.
Sic dixi blandis utens uerbis.
Hi aũt taciti facti sunt. pater aũt respõdit hac oratione:
Abi ex insula cito ò pessime uiuentium.
Non enim mihi fas est reducere, neq; remittere
Virum, qui Deis odio est beatis.
Abi quoniam Deis inuisus huc redisti.
Sic dicens dimisit ab ædibus grauiter suspirantem.
Hinc autem primum nauigamus mœsti corde:
Consumebatur uirorũ animus à remigatione molesta
Nostra stultitia: quoniã non amplius apparebat reditus.
Sex dies quidem simul nauigamus noctesq; & diem:
Septima autem peruenimus Lami ad altam urbem
Longiportarum Læstrygoniam, ubi pastorem pastor

Aeolus reuertentẽ Vlyssẽ indignabundus expellit.

Vlysses uenit ad Læstrygonas.

Vocat impellens:hic autem expellens obedit.
Vbi insomnis uir duas accepit mercedes:
Vnam quidem boues pascens,aliã aũt albas oues pascens.
Propè enim nocteq; & die sunt uiæ.
Huc postquã in portũ inclytũ uenimus,quẽ circũ petra
Alta erat,se in altum tollens utrinq;,
Littora autem præeminentia aduersa inter se
In ore eminebant:angustus autem ingressus erat.
Illuc hi intro oẽs ĩpellebãt naues utrinq; remis agitatas:
Hæ quidem intra portum concauum ligatæ sunt
Propinquæ,nõ quidẽ enĩ unquã augebatur unda in ipso,
Neq; multum,neq; parũ:alba aũt erat circũ trãquillitas.
At ego solus detinui extra nauem nigram
Illic in extremitate petræ funes ligans.
Steti autem in speculam asperam ascendens.
Illic quidem neq; boum,neq; uirorum apparebãt opera:
Fumum autem solum uidimus à terra exilientem.
Iam tunc ego socios præmisi interrogare euntes,
Qui uiri essent in terra cibum comedentes.
Viros duos eligens tertium præconem ad lubens,
Hi autem ibant exeuntes in planam uiam,qua plaustra
Ad urbem ab altis montibus deducebant materiam:
Puellæ autem obuiam facti sunt ante urbẽ aquatum eũti
Filiæ fortißimæ Læstrygonis Antiphatæ.
Hæc quidem in fontem descenderat pulchrè fluentem
Artaciam:inde enim aquam ad ciuitatem portabat. Fons artacia.
Hi autem astantes allocuti sunt,& interrogauerunt:
Quis horum esset Rex,& quibus imperaret.
Hæc autem statim patris indicauit altam domum.
Hi autem postquam ingreßi sunt altas domos,mulierem

Inuenerūt quātū mōtis cacumē: ualde āt timuerūt ipsā.
Antiphates Rex Lestrygonum. Hæc aūt statim ex foro uocauit inclytum Antiphatem
Suum maritum, qui his molitus est lugubrem mortem:
Statim unum corripiens sociorum, parauit cœnam:
Hi autem duo ruentes fuga ad naues uenere.
At hic clamauit per urbem: hi autem ruentes
Veniebant fortissimi Læstrygones aliunde alius.
Infiniti non uiris similes, sed gigantibus,
Qui de rupibus ingentia saxa
Vibrabāt. statim aūt malus strepitus in nauibus ortus est
Virorum morientium, nauiumq; simul fractarum.
Pisces aūt sicut trāseuntes ad triste cōuiuium ferebātur,
Donec hi hos perderent portū ualde profundum intra.
Interim ego ensem acutum trahens à fœmore
Hoc funes incidi nauis cæruleam proram habentis,
Statim autem meis socijs hortans iussi
Incumbere remis ut perniciem subter fugeremus:
Hi autem simul omnes remigarunt timentes mortem.
Libenter autem in pontum altas fugit petras
Nauis mea: at aliæ simul omnes illic perierunt.
Hinc autem primum nauigauimus tristes corde
Læti ex morte, dilectis amissis socijs.
Aeæa insula. AEæam autem in insulam peruenimus: illic āt habitabat
Circe bene comata grauis Dea eloquens
Soror prudentis AEetæ,
Vlysses ad Circen diuertit. Ambo autem nati erant lucente hominibus ex Sole:
Matreq; ex persa, quam Oceanus genuit filiam.
Illuc autem ad littus naui deuenimus silentio
Tutum in portum: & aliquis Deus duxit.
Illuc tunc exeuntes duosq; dies, & duas noctes

Iacuimus, simul laboreq; & doloribus aĩum cõsumentes.
Sed quando iam tertiũ diẽ bene comata perfecit Aurora:
Et tunc ego meam hastam capiens, & ensem acutum
Statim è naui ascendi in speculam
Siquo modo opera uiderem mortalium uocemq; audirem.
Steti autem in speculam saxosam ascendens
Et mihi uisus est fumus à terra latas uias habenti
Circes in ædibus per nemora densa & syluam.
Cogitaui autem postea in mente, & in animo
Ire, & inquirere postquam uideram nigrum fumum.
Sic autem mihi cogitanti uisum est melius esse.
Primum euntem in nauem uelocem, & littus maris
Cœnam socijs dare præmittereq; ad inquirendum.
Sed qñ iã ppè pueni eũdo ad nauẽ remis utrinq; ĩpulsam
Tunc nescio quis me deorũ miseratus est solum existẽtem
Qui mihi alta cornua habẽtẽ ceruũ magnũ in uiã ipsam
Misit: hic quidem ad flumẽ descenderat ex pabulo syluæ
Bibiturus: iam enim ipsum habebat uis Solis.
Hunc autem ego egressum in spina media dorsa
Percussi: è regione autem hasta ærea penetrauit. Vlysses ceruum cõfigit.
Decidit autem inter pulueres clamans, & euolauit aĩus.
Ad hunc aũt ego accedens lanceam æream ex uulnere
Traxi: quam illic declinans in terra
Dimisi: at ego euulsi uirgultaq; uiminaq;.
Funem autem quanta est ulna bene tortum utrinq;
Plicans colligaui pedes ingentis monstri.
Iui autem super humeris portans ad nauem nigram
Hasta innixus, quia non poteram in humero
Manu portare altera: ualde enim magna fera erat.
Deieci autem ante nauem: suscitaui socios

Blandis uerbis propè astans uiro unicuiq;.
O' amici, non enim descendemus licet afflicti
Ad Plutonis domos, antequam fatalis dies adueniat.
Sed agite ut (in naui ueloci cibusq; potusq;)
Recordemur cibi, neq; conficiamur fame.
Sic dixi. hi autem cito meis uerbis paruere.
Egreßi autem ad littus maris infructuosi
Admirati sunt ceruum, ualde enim magna fera erat.
At postquam delectati sunt uidentes oculis
Manus loti parauerunt gloriosum conuiuium.
Sic tunc quidem per totum diē usq; ad Solē occidentem,
Sedimus epulantes carnes multas, & uinum suaue.
Quando autem Sol descendit, & ad tenebras iuit,
Tunc dormiuimus in littore maris.
Quando autem matutina apparuit rosea Aurora,
Tunc ego concionem faciens uerba feci.
Audite mea uerba, mala licet paßi socij.
O' amici non enim scimus ubi occasus, neq; ubi Aurora,
Neq; ubi Sol lucens mortalibus it sub terram,
Neq; ubi resurgit: sed consultemus ocyus
Si quod adhuc erit consilium: ego autem non puto esse.
Vidi enim in speculam saxosam ascendens
Insulam quam circum mare ingens ambit.
Ipsa autem humilis iacet: fumum autem in medio
Vidi oculis per nemora condensa & syluam.
Sic dixi. his autem fractum est dilectum cor:
Recordantibus operum Læstrygonis Antiphatæ:
Cyclopisq; uiolentiæ magnanimi uiros edentis.
Flebant autem uehementer uberes lachrymas fundentes
Sed non aliqua utilitas fiebat lugentibus.

At ego bifariam omnes fortes socios
Numeraui: ducem autem utrisq; præbui.
Horũ quidẽ ego dux erã, aliorũ aũt Eurylochus diuinus.
Sortes autem in galea ærea quassauimus cito:
Exilijt autem sors magnanimi Eurylochi.
Perrexit autem ire, simul cum hoc duo & uiginti socij,
Flentes: & nos reliquerunt lugentes retro.
Inuenerunt autem in concauitatibus factas domos Circes,
Politis lapidibus perspicuo in loco.
Circum autem ipsam lupi erant montani, & leones:
Hos ipsa mãsuetos fecerat postquã mala uenena dedit.
Neq; hi irruebant contra uiros, sed
Caudis longis blandientes surgebant.
Sicut autem qñ circum dñm canes ad conuiuium euntem
Assultant: semper enim fert mulcentia animum:
Sic hos circum lupi robustis unguibus, & leones
Assultabãt. hi aũt timuerũt postquã uiderũt grauia mõ-
Steterũt aũt in ianuis Deæ bene comatæ. (stra:
Circen autem intus audiuerunt canentem uoce suaui
Telam percurrentem magnam immortalẽ, qualia Dearũ
Tenuia & gratiosa, & splendida opera sunt.
His autem uerbis incepit Polites princeps inter uiros,
Qui mihi gloriosißimus sociorũ erat prudentißimusq;.
O socij intus quædam percurrens magnam telam
Pulchrè canit: pauimentum aũt totum circum resonat,
Vel Dea, uel mulier: sed alloquamur ocyus.
Sic dixit. hi autem allocuti sunt uocantes.
Hæc autem statim exiens portas aperuit splendidas,
Et uocabat: hi ãt simul omnes p imprudẽtiã sequebãtur.
Eurylochus autem remansit putans dolum esse.

Sedere fecit autem introducens per sedesq; thronosq;:
Ipsis autem caseumq;, & farinam, & mel recens
Vino pramneo immiscuit: remiscuit autem in pane
Venena mala, ut omnino obliuiscerentur patriæ terræ.
At postquam deditq;, & biberunt statim postea
Baculo percutiens in haris porcorum cohibuit.
Hi autẽ porcorũ quidẽ habebãt capita uocẽq; corpusq;,
Et setas: at mens erat firma sicut prius.
Sic hi flentes continebantur: his autem Circe
Iliceam glandem quernamq; iecit fructumq; corni
Ad edendum: qualia porci humi dormiẽtes semper edũt.
Eurylochus aũt statim uenit uelocem ad nauem nigram
Nuncium sociorum narrans, & nefandum fatum:
Neq; effari poterat uerborum cupiens quanquam
Cor dolore magno percussus, & ei oculi
Lachrymis implebantur: luctum autem habebat animus.
Sed qñ iam ipsum omnes admirati sumus interrogantes,
Tunc aliorum sociorum narrauit mortem.
Iuimus sicut iußisti in syluas illustris Vlysses
Inuenimus in cõcauitatibus ædificatas domos pulchras,
Politis lapidibus conspicuo in loco.
Intus aũt quædã magnam telã texẽs stridule canebat:
Vel deus, uel fœmina: hi autem locuti sunt uocantes.
Hæc autem statim egressa ianuas aperuit splendidas.
Et uocauit: hi aũt simul oẽs per imprudẽtiã secuti sunt.
Sed ego remansi putans dolum esse:
Hi autem simul euanuerunt omnes, neq; aliquis ipsorum
Apparuit: diu autem sedens ego obseruabam.
Sic dixit. at ego quidẽ ensem argẽteis clauis munitum
Humeris circumposui magnum æreum: circũ aũt arcus
Hunc autem statim iußi in eadem me uia duceret.

Vinum prã-nium.

Circes Pharmaco multi in porcos uersi.

At hic ambabus capiens precatus eſt genua,
Et me lugens uerba pennata alloquebatur.
Ne me duc illuc inuitum Egregie:ſed linque hic:
Scio enim quod non ipſe redibis,neq; aliquem alium
Duces tuorum ſociorum,ſed cum his ocyus
Fugiamus:adhuc enim fugerimus malum diem.
Sic dixit.at ego ipſum reſpondens allocutus ſum.
Euryloche certe quidem tu hic hoc in loco
Edens,& bibens concaua in naui nigra.
At ego ibo:grauis autem mihi eſt neceßitas.
Sic dicens ego à naue deſcendi & mari.
Sed quãdo iam futurus eram eundo ſacras ad cõcauitates
Circes peruenire multum ueneficæ in magnam domum.
Tunc mihi Mercurius aureũ baculũ hñs obuiã factus eſt
Eunti ad domum,iuueni uiro ſimilis
Primum pubeſcenti,cuius gratißima eſt ætas:
Et me manu tetigit,uerbumq́; dixit,& compellauit.
Quo rurſus infelix per montes uenis ſolus
Loci ignarus exiſtens:ſocij autem tibi apud Circen
Continentur tanquam proci denſas latebras habitantes:
An liberaturus eo pergis?neq; te dico
Ipſum rediturum:manebis autem ubi & alij.
Sed age iam te à malis liberabo,& ſeruabo:
Accipe hoc medicamentũ bonum:hñs aũt ad ædes Circes
Vade,quod tibi capiti expellet malum diem.
Omnia autem tibi dicam pernicioſa conſilia Circes.
Parabit tibi potionem:ponet autem uenena in cibo.
Sed neq; ſic decipere te poterit.non enim ſinet
Medicamentũ bonũ quod tibi dabo:dicam aũt ſingula.
Quando Circe te uerberabit longo baculo:
Tunc tu enſem acutum trahens à fœmore

Mercurij remediũ cõtra Circes pharmaca.

In Circen rue tanquam interficere cogitans.
Hæc autem te timens iubebit ad cubile accedere,
Tunc tu ne postea abnuas Deæ cubile,
Vt tibi soluat socios ipsumq; curæ habeat:
Sed iube ipsam deorum magnum iusiurandum iurare.
Non tibiipsi nocumentum malum consulturam aliud.
Ne te nudatum malum, & non uirum reddat.
Sic dicens dedit herbam Mercurius
Ex terra euellens, & mihi genus ipsius ostendit.
Radix quidem nigra erat, lacti autem similis flos.
Moly herba. Moly autem ipsam uocant Dei difficile autem effodere
Viris mortalibus: Dei autem omnia possunt.
Mercurius quidem postea abijt ad longum Olympum.
Insulam supra syluosam: ego autem in domos Circes
Iui: multa autem mihi cor cogitabat eunti.
Steti autem in ianuis Deæ bene comatæ,
Vbi stans clamaui: Dea autem meam audiuit uocem.
Vlyssesad Circen ingreditur. Hæc autem statim exiens ianuas aperuit splendidas,
Et uocauit. at ego secutus sum tristis corde:
Sedere fecit aũt me introducẽs in throno argẽteis clauis (munito
Pulchro, uario, sub aũt scabellũ pedibus erat.
Parauit aũt mihi potionem aureo poculo, ut biberem,
Et pharmacum immisit mala cogitans in animo.
At postquam deditq;, & bibi, neq; me transformauit
Virga percutiens, uerbumq; dixit, & compellauit:
Vade ad haram porcorum cum alijs dormire socijs,
Sic dixit. ego autem ensem acutum trahens à fœmore
In Circen irrui tanquam occidere cogitans.
Hæc aũt ualde uociferãs accurrit, & præhendit genua
Et mihi lugens uerba uelocia dixit.

Quis? unde uenis uirorum? ubi tibi ciuitas & parentes?
Stupor me habet qđ nõ bibẽs hæc Pharmaca mutatus es.
Neq; enim neq; aliquis alius uir hæc Pharmaca sustinuit,
Qui biberit, & primum accesserit ad septum dentium.
Tibi autem in pectoribus immaculata mens est.
Certe tu Vlysses es multiscius, quem mihi semper
Dicebat uenturum habens baculumaureum Mercurius
Ex Troia uenientem ueloci cum naui nigra.
Sed age iam in uagina quidẽ ensem pone: nos aũt postea
Cubile nostrum ascendamus, ut mixti
Lecto & amicitia concredamus nobis inuicem.
Sic dixit. at ego ipsam respondens, allocutus sum. Vlysses Circe.
O' Circe quomodo enim me iubes æquum esse,
Quæ mihi sues quidem fecisti in ædibus socios,
Ipsum autem hic tenens dolosa iubes
In thalamumq; ire, & tuum ascendere lectum,
Vt me nudatum malum, & non uirum facias:
Neq; ego uolo tuum inire lectum,
Si non patiaris Dea magnum iusiurandum iurare
Non aliquod mihi ipsi nocumentũ malũ cõsulturã aliud.
Sic dixi. hæc autem statim iurauit sicut iußi.
At postquam iurauitq; perfecitq; iuramentum,
Tunc ego Circes iniui perpulchrum lectum:
Famulæ autem interim in ædibus laborabant
Quatuor, quæ ei in ædibus ministræ erant.
Veniebant autem hæ ex fontibus, & à syluis,
Et è sacris fluuijs, qui in mare proruunt.
Harum una iecit super thronis stragula pulchra,
Purpurea desuper, subter autem lintea tenuia subiecit.
Altera autem ante thronos strauit mensas

Argenteas, & in ipsis posuit aurea canistra.
Tertia uero cratere dulce uinum miscebat
Dulce in argenteo: distribuit autem aurea pocula.
Quarta autem aquam ferebat, & ignem accendebat
Multum sub tripode magno: calefiebat autem aqua.
At postquam calefacta est aqua in splendenti lebete
In balneum cum me locasset lauit ex tripode magno:
Placide effundens in capiteq; & humeris,
Vt mihi laborẽ animi corruptorem eximeret à membris.
At postquam lauit, & unxit pingui oleo,
Circum me tunicam pulchram iecit & interulam.
Sedere fecit autem me introducens in thronum argẽteum
Pulchrum uarium: sub autem scabellum pedibus erat.
Aquas autem alia famula gutturnio fundebat ferens
Pulchro aureo super argenteo lebete
Ad lauandum, & iuxta politam strauit mensam.
Panem autem uerecunda famula apposuit ferens:
Cibos multos imponens gratificans ex præsentibus
Comedere autem iubebat: meo autem nõ placebat animo.
Sed sedebam aliud cogitans: mala autem uidebat animus.
Circe aũt postquã intellexit me sedentem, neq; in cibaria
Manus porrigentem: grauißimum aũt dolorẽ habentem.
Propè astans uerba uelocia allocuta est.

Circe Vlyßi.

Cur sic Vlysse sedes similis muto
Animum edens? cibum autem non tangis, neq; potum.
An aliquem dolum alium putas? non te decet
Timere: iam enim iuraui magnum iusiurandum.

Circe Vlyßi socios restituit pristinæ formæ.

Sic dixit, at ego ipsam respondens, allocutus sum.
O' Circe quis enim uir, qui iustus esset
Ante sustineret saturari cibo potuq;,

Quàm

Quàm liberares socios, & in oculis uideret?
Sed si prompta bibere ederéq; iubes
Solue ut oculis uideam pergratos socios.
Sic dixi. Circe autem per domum exiuit
Virgam habens in manu: ianuas autem aperuit haræ.
Expulit autem ex hara similes porcis nouennarijs.
Hi quidem postea steterunt aduersi. hæc autem per ipsos
Iens præbuit unicuiq; pharmacum aliud.
Horū aūt ex membris setæ cadebant, quas prius generauit
Pharmacū perniciosum, q̄d' ipsis præbuit uenerāda Circe.
Viri autem statim facti sunt iuniores, quàm antea erant.
Et multo pulchrioresq; & maiores uisu.
Cognouerūt aūt me illi, tetigerūtq; manibus unusquisque.
Omnibus autem dulcis subijt luctus: circum circa domus
Horrendum strepuit, Dea autem miserta est, & ipsa.
Hæc autem propè me stans, allocuta est diuina Dearum.
Nobilis Laërtiade multiscie Vlysses
I nunc ad nauem uelocem, & littus maris: Vlysses redit ad naues.
Nauem quidem quàmprimum trahite in terram.
Res autem speluncis admouete armaq; omnia.
Ipse autem reuertere, & duc peramatos socios.
Sic dixit, at mihi persuasus est animus nobilis.
Perrexi autem ire in nauem uelocem, & littus maris.
Inueni postea in naui ueloci peramatos socios
Miserabiliter lugentes huberem lachrymam effundentes.
Sicut āt q̄n in agro degentes uitulæ circa uaccas gregarias
Venientes in mandriam postquam herba saturatæ sunt:
Omnes simul saltant aduersæ, neq; caulæ
Retinent: sed ualde mugientes circum currunt
Matres. sic me illi postquam uiderunt oculis

Lachrymantes accurrerũt:apparuit autem ipsis animus
Sic esse,tanquam,si ad patriam irent,& ciuitatẽ ipsorum
Asperæ Ithaces,ubi nutriti erant & generati:
Et mihi lugentes uerba uelocia dixerunt.
Tibi quidem redeunti ò egregie,sic gratulamur
Tanquam si in Ithacam iuissemus patriam terram:
Sed age aliorum sociorum narra mortem.
Sic dixerunt.at ego allocutus sum blandis uerbis.
Nauem quidem quàmprimum trahamus in terram,
Resq́; speluncis admoueamus armaq́; omnia.
Ipsi autem maturate me simul omnes sequi:
Vt uideatis socios sacris in domibus Circes
Bibentes & edentes:anno enim toto durantẽ cibũ habẽt.
Sic dixi.hi autem cito meis uerbis paruere.
Eurylochus. *Eurylochus autem mihi solus coërcuit omnes socios,*
Et ipsis inclamans uerba uelocia allocutus est.
Ah miseri quo imus?quid mala quæritis hæc
Circes in domum eundo?quæ omnes
Vel sues,uel lupos faciet,uel leones.
Qui eius magnam domum seruabimus coacti.
Sicut Cyclops fecit,quando eius in specum iuerunt
Nostri socij,& unà audax secutus est Vlysses.
Huius enim,& illi stultitijs periere.
Sic dixit.at ego in animo cogitaui
Trahens longum ensem forti à fœmore
Quo ei abscindens caput,in terram proijcere,
Quãquam affini existenti ualde propinquo:sed me socij
Blandis uerbis detinuerunt aliunde alius.
Generose hunc quidem sinamus,si tu iubes,
Hic apud nauemq́; manere,& nauem seruare.

Nobis autem dux ſis ſacras ad domos Circes.
Sic dicentes à naui deſcenderunt & à mari.
Neq; quidem Eurylochus cõcauã apud nauẽ relictus eſt,
Sed ſecutus eſt:timuit enim meã maximã repræhẽſionẽ.
Interim autem alios ſocios in domibus,Circe
Accuratè lauitq;,& unxit pingui oleo,
Circum autem ueſtes bonas iecit & tunicas.
Conuiuantes autem bene omnes inuenimus in domibus.
Hi aũt poſtquã ſe inuicẽ uiderũt intellexeruntq; omnia,
Flebant lamentantes:circum autem reſonabat domus.
Hæc autẽ me propè ſtans allocuta eſt diuina inter Deas.
Nobilis Laërtiade prudens Vlyſſes
Nõ amplius nũc abũdãtẽ luctum excitetis. ſcio & ipſa,
Et quot in ponto paßi eſtis dolores piſcoſo,
Et quot iniuſti uiri nocuerunt in terra.
Sed agite comedite cibum,& bibite uinum,
Donec rurſus animum in pectoribus reſumatis,
Qualem quando primum reliquiſtis patriam terram
Aſperæ Ithacæ:nunc autem impotentes,& exanimati
Semper erroris moleſti recordati:nunquam uobis
Animus in lætitia,ſiquidem ualde multa paßi eſtis.
Sic dixit.nobis aũt rurſus pſuaſus eſt animus gñoſus.
Illic quidem dies omnes completum in annum
Sedimus conuiuantes carnes multas,& uinum dulce.
Sed quando iam annus fuit,& affuerunt tempora
Menſibus interemptis,& dies longi abſoluti ſunt:
Tunc me uocantes dixerunt peramati ſocij.
Infelix iam nunc recordare patriæ terræ.
Si fas eſt ſeruari,& peruenire
Domum in altam,& ſimul in patriam terram.

Vlyſſes oẽs ſocios ad Circen duc.t.

Sic dixerunt. at mihi persuasus est animus generosus.
Sic tunc quidem toto die usq; ad Solem occidentem
Sedimus comedentes carnes multas, & uinum dulce.
Quando autem Sol occidit, & in tenebras iuit,
Hi quidem dormierunt in domibus umbrosis.
At ego Circes ingrediens perpulchrum lectum
Genua tangẽs uocaui, Dea autem meam audiuit uocem.
Et ipsam uociferans, uerba pennata dixi.
O' Circe perfice mihi promißionem quam promisisti
Domum mittere, animus autem mihi impellitur iam
Et aliorum sociorum, qui mihi obtundunt animum
Circum me lugentes, quando tu non ades.
Sic dixi. hæc autem statim respondit diuina Dearum.
Nobilis Laërtiade prudens Vlisses
Non amplius nunc inuiti in mea manete domo,
Sed aliam oportet prius uiam perficere, & ire
Ad Plutonis domos, & laudatæ Proserpinæ,
Ad animam uaticinantis Thebani Tiresiæ
Vatis cæci, cuius mentes integræ sunt.
Cui & mortuo mentem præbuit Proserpina
Soli sapere: tibi autem umbræ aderunt.
Sic dixit. at mihi prostratus est animus,
Flebam autem in lectis sedens, neq; animus
Volebat amplius uiuere, & uidere lumen Solis:
At postquam flensq; uolutusq; expletus sum:
Tunc iam ipsam uerbis respondens, allocutus sum.
O' Circe quis enim hanc uiam demonstrabit?
Ad plutonem enim nondum quis iuit cum naui nigra.
Sic dixi. hæc autem statim respondit diuina Dearum.
Nobilis Laërtiade prudens Vlysses

Circe prædicit Vlyßi iter ad inferos.

Non tibi ducis desyderium in naui curæ sit.
Malum autem firmans, & uela alba extendens
Sede: hanc autem tibi flatus Boreæ feret.
Sed quando iam naui per Oceanum transiueris
Ibi littusq; breue, & nemora Proserpinæ
Longæq; Alni, & salices infructiferæ,
Nauem quidem illuc applicabis ex Oceano profundo.
Ipse autem in Plutonis uade domum latam.
Illic quidem in Acheronta Pyriflegethonq; fluunt
Cocytusq;, qui à stygia aqua est deductus
Petraq; concursusq; duorum fluuiorū ualde sonantium.
Illuc aūt postea heros cum appuleris, propè sicut iubeo
Foueam fode quanta cubiti mensura longa lataq;.
Circum ipsam autem libamen funde omnibus mortuis
Primum mulso postea autem dulci uino:
Tertio autē rursus aqua: post autem farinas albas misce.
Multum autem uoces mortuorum infirma capita.
Profectus in Ithacam sterilem bouem, quæ optima sit
Sacrifica in domibus, pyramq; imple bonis rebus,
Tiresiæ autem seorsum longè ouem sacrificare puto
Totam nigram, quæ ouibus præcellat uestris.
At postquam uota feceris inclyto generi mortuorum,
Tunc ouem arietemq; sacrificabis fœminamq; nigram
In Erebum conuersus: ipse autem à longè uerte
Ingrediens fluuij fluxus: illuc autem multæ
Animæ uenient cadauerum mortuorum.
Tunc postea socios hortare, & iube
Oues, quæ iam iacebunt, iugulatas sæuo ære
Excoriantes comburere: supplicare autem Deis
Fortiq; plutoni, & laudatæ Proserpinæ,

Ipſe autem enſem acutum trahens à fœmore
Sede, neq; ſinas mortuorum impotentia capita
Sanguinem propè ire, antequam Tireſiam audiueris:
Tunc ad te ſtatim uates ueniet princeps populorum,
Qui tibi dicet uiam, & menſuras uiæ,
Reditumq; quomodo in pontum ibis piſcoſum.
Sic dixit. ſtatim autem aurea uenit Aurora.
Circum autem me ueſtemq; palliumq; ueſtimēta induit.
Ipſa autem ſplendidam Pallā magnā induta eſt nympha
Subtilem & gratioſam, & cingulū circumpoſuit lūbo
Pulchrum aureum, capiti autem impoſuit flameolum.
At ego per domos iens hortabar ſocios
Dulcibus uerbis, ſtans propè uirum unumquenq;.
Non amplius nunc dormientes fruamini dulci ſomno:
Vlyſſes ſocijs — Sed eamus. iam enim mihi dixit ueneranda Circe.
Sic dixi. his autem perſuaſus eſt animus generoſus.
Neq; tamen inde illæſos duxi ſocios.
Elpenoris caſus. — Elpenor autem quidam fuit maxime iuuenis, neq; ualde
Potens in bello, neq; mentis compos,
Qui mihi ſeorſum à socijs ſacris in domibus Circes
Frigoris cupidus cubabat uino grauis:
Motorum autem ſociorū tumultum, et ſtrepitum audiēs
Repente ſurrexit, & oblitus eſt mentibus ſuis
Retrogradum ſe deſcendere, iens per ſcalam longam,
Sed è regione parietis cecidit, & ei ceruicis
Oſſa fracta ſunt, anima autem ad Plutonem deſcendit:
Venientibus autem his ego uerbum dixi.
Putatis domum dilectam in patriam terram
Ire: aliam autem nobis uiam indicauit Circe
Ad Plutonis domos, & laudatæ Proſerpinæ,

Ad animam uaticinantis Thebani Tiresiæ.
Sic dixi. hi uero prostrati sunt animo.
Sedentes autem illic lugebant, euellebantq́; capillos:
Sed nulla utilitas fiebat lugentibus.
Sed quando iam in nauem uelocem, & littus maris
Iuimus, dolentes teneras lachrymas fundentes,
Tunc autem ueniens Circe apud nauem nigram
Agnam alligauit ouem, fœminamq́; nigram
Facile prætergressa: quis enim Deum uolentem
Oculis uidere poßit, huc uel illuc euntem?

ARGVMENTVM. Λ. HOMERI COMPOSITIONIS

Narrat quomodo secundum Circes mandata in infernum descēdit. Et quomodo audiuit Tiresiam uatem de sui ipsius, & aliorum salute. Et quomodo Heroas, & Heroidas uidit in inferno, & matrem. Et ad illum cōmilitantes aliquos, & in inferno qui punirentur.

ODYSSEAE. Λ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Lambda autem, in inferno animabus obuiã fit Vlysses.

T postquam ad nauem descendimus & mare:
Nauem quidem primum deduximus in mare diuum:
Et malum posuimus & uela in naui nigra.
Intro autem oues accipientes ire fecimus: intro & ipsi
Iuimus dolentes huberes lachrymas fundentes.
Nobis autem à tergo nauis nigræ proræ
Prosperum uẽtum immisit pandentẽ uelũ bonũ amicum
Circe bene comata grauis Dea altiloqua,
Nos autem arma singula expedientes in naui
Sedebamus: hanc autẽ uentusq; gubernatorq; dirigebat.
Huius aũt per totũ diẽ extensa sunt uela pontũ trãsiẽtis.
Occidit tunc Sol, obumbrat æq; sunt omnes uiæ.
Hæc autem in fines peruenit profundi Oceani.
Illic autem Cimmeriorum uirorum populusq; ciuitasq;.
Caligine & nebula cooperti: neq; unquam ipsos
Sol lucidus aspicit radijs,
Neq; quando tendit ad cælum stellatum,
Neq; quando retro in terram à cælo uertitur.
Sed nox perniciosa extenditur miseris hominibus.
Nauem quidem illuc uenientes traximus: extra aũt oues
Accepimus: ipsi autem rursus apud fluxum Oceani
Iuimus, ut in locum perueniremus quem dixit Circe.

Vlysses ad Cimmerios diuertit.

Hic ſacra quidem Perimedes Eurylochusq́;
Faciebant.ego autem enſem acutum trahens à fœmore
Foueam fodi quantum cubiti menſura hinc & inde:
Circum ipſam autem libamina fundimus oĩbus mortuis.
Primum mulſo,poſtea autem dulci uino,
Tertio rurſus aqua,& farinas albas miſcui.
Multum autem oraui mortuorum infirma capita:
Profectus in Ithacam ſterilem bouem,quæ optima eſſet
Sacrificare in domibus,pyramq́; implere bonis.
Tireſiæ autem ſeorſum ouem ſacrificare noui
Totam nigram,quæ ouibus antecellat noſtris.
Hos aũt poſtquam uotis precationibusq́; gẽtes mortuorũ
Precatus ſum:oues autem accipiens obtruncaui
In foſſam.fluebat aũt ſanguis niger:congregatæq́; ſunt
Animæ ex Erebo cadauerum mortuorum.
Nymphæq́; iuuenesq́;:& multa paßi ſenes,
Virginesq́; teneræ nuper flebilem animum habentes.
Multi autem uulnerati æreis lanceis
Viri in bello necati cruenta arma habentes,
Qui multi circum foueam ueniebant aliunde alius
Magno clamore,me autem pallidus timor cepit.
Iam tunc poſtea ſocios hortans iußi
Pecora quæ iam iacebant iugulata ſæuo ære
Excoriantes comburere:ſupplicare autem Dijs
Fortiq́; Plutoni,& laudatæ Proſerpinæ.
At ego enſem acutum trahens à fœmore
Sedi,neq; permiſi mortuorum impotentia capita
Sanguinem propè ire,antequam Tireſiam audirem.
Prima autem anima Elpenoris uenit ſocij:
Nondum enim ſepultus erat ſub terra lata.

Inferorum locus.

Approperãt mortuorum animæ

Elpenoris umbra Vlyſſi apparet

Corpus enim in domo Circes reliquimus nos
Infletum & insepultum,quoniam labor alius urgebat.
Hũc quidẽ ego lachrymatus sum uidẽs,misertusq; sũ aio:
Et ipsum clamando uerba uelocia allocutus sum.
Elpenor quomodo uenisti sub caliginem obscuram,
Præuenisti pedes existens,quàm ego cum naui nigra.
Sic dixi.hic autem mihi lugens respondit uerbo,
Nobilis Laërtiade prudens Vlysse,
Nocuit mihi Dei fatum malum,& multum uinum.
Circes autem in domo dormiens non animaduerti
Me retrogradum descendere eundo per scalam longam.
Sed contra murum cecidi:ast autem mihi ceruix
Neruorum fracta est,anima autem in infernũ descendit.
Nunc aũt his qui uẽturi sunt postea precor non pñtibus
Per uxorem & patrem,qui educauit paruum existentem
Telemachumq; quem solum in domibus reliquisti.
Scio enim quòd hinc iens domo ex inferni
Insulam in AEæam impelles bene fabricatam nauim:
Tunc te postea Rex iubeo recordari mei,
Ne me infletum,insepultum,abiens retro relinquas.
Separatus ne deorum ira fiam.
Sed me combure cum armis quæcunq; mihi sunt:
Sepulchrumq; mihi accumula cani in littore maris
Viri infelicis,& cuius apud posteros fama sit.
Hæcq; mihi perfice:figeq; in sepulchro remum,
Quo & uiuus remigabam existens cum meis socijs.
Sic dixit,at ego ipsum respondens,allocutus sum.
Hæc tibi ò infelix perficiamq; & faciam.
Nos quidem sic uerbis respondentes molestis
Sedebamus:ego qdẽ sepatĩ supra sanguinẽ ensem tenebã.

Idolum autem ex altera parte ſocij multa loquebatur.
Venit autem inſuper anima matris mortuæ
Autolyci filia magnanimi Anticlea,
Quam uiuam dereliqui iens ad Ilium ſacrum.
Hãc qdẽ ego lachrymatus ſum uidẽs,miſertusq; ſum aĩo.
Sed neq; ſic ſini priorem licet ualde dolens
Sanguinem propè ire,antequam Tireſiam audirem.
Venit autem inſuper anima Thebani Tireſiæ
Aureum ſceptrũ tenens:me autem nouit,& allocuta eſt.
Cur iterum ò infelix linquens lumen Solis
Veniſti,ut uideas mortuos ,& iniucundam regionem?
Sed recede à foſſa.remoue autem enſem acutum,
Sanguinem ut bibam,& tibi uera dicam.
Sic dixit.ego autem retrocedens enſem argenteum
Vagina incluſi:hic autẽ poſtquã bibit ſanguinẽ nigrum,
Et tunc iam me uerbis allocutus eſt uates uerus.
Reditum quæris dulcem illuſtris Vlyſſe:
Hunc autem tibi difficilem faciet Deus.non enim puto
Latere Neptunum:quam iram impoſuit animo
Iratus quòd ei filium dilectum excæcaſti.
Sed tamen & ſic mala licet paßi peruenietis:
Si uolueris tuum animum continere & ſociorum.
Quando iam primum applicabis bene fabricatã nauem
Trinaciæ inſulæ profugiens nigrum pontum.
Paſcentes autem inuenietis boues,& pingues oues
Solis,qui omnia uidet,& omnia audit:
Quas ſiquidem & innocuos ſines reditumq; curabis:
Vtiq; in Ithacam mala licet paßi peruenietis.
Sin autem lædes,tunc tibi uaticinor mortem
Nauiq; & ſocijs:ipſe autem licet fugies

Vmbra Anticleæ matris Vlyßis.

Tireſiæ umbra Vlyßi oẽm itineris ſucceßũ præſagit.

Serò male ibis, perdens omnes socios
Naui in aliena: offendes autem incommoda domi
Viros proteruos, qui tibi uictum edunt
Petentes diuinam uxorem, & dotes dantes.
Sed certe illorum uiolentiam ulciscêris profectus.
Sed postquam procos in domibus tuis
Interfeceris, uel dolo, uel palàm acuto ense,
Ibis postea capiens remigabilem remum,
Donec ad illos perueneris, qui nesciunt mare.
Viri, neq; sale mixtum cibum edunt,
Neq; utiq; sciunt naues purpureas proras habentes,
Neq; nauigabiles remos, qui alæ nauibus sunt.
Signum autem tibi dicam ualde apertum, neq; te fallet.
Quando tibi obuiam factus alius uiator
Apparebit flabrum habere in splendido humero,
Et tunc iam terræ figens nauigabilem remum
Faciens sacra bona Neptuno regi
Agnum, taurumq́;, porcorumq́; custodem aprum.
Domum ibis sacrifica sacras hecatombas
Immortalibus Deis, qui cælum latum habitant
Omnibus ualde rite. mors autem tibi ex mari ipso
Imbecillis ualde talis ueniet, quæ te perimet
Senectute sub matura constitutum. circum autem populi
Diuites erunt. hæc autem tibi uera dico.
Sic dixit. at ego ipsum, respondens, allocutus sum.
Tiresia hæc quidem quoquo filis parcarũ decreuere Dij.
Sed age mihi hoc dic, & uere narra.
Matris uideo animam mortuæ:
Hæc dolens sedet propè sanguinem, neq; suum filium
Potest contra uidere, neq; alloqui.

Dic Rex quomodo me cognoscet talem existentem.
Sic dixi.hic autem me rursus respondens,allocutus est.
Facile tibi uerbum dicam,& in mentibus ponam
Quemcunq; quidem permittes cadauerum mortuorum
Sanguinem propè uenire:hic tibi uerum dicet.
Cui inuidebis:hic tibi rursus ibit retro.
Sic dicens anima quidem iuit domum inferni intra
Tiresiæ Regis,postquam uaticinia dixit.
At ego illic mansi firmiter quousq; mater
Venit,& bibit sanguinẽ nigrum:statim autẽ cognouit,
Et me plorans uerbis pennatis allocuta est.
Fili mi quomodo uenisti sub caliginem atram
Viuens existens:difficile autem hæc uiuis uideri.
In medio enim magni fluuij,& grauia fluenta.
Oceanus quidem primum quem nullo modo est transire
Pedestrẽ existentem,nisi habeat bene fabricatam nauim.
Nunquid nunc troia errans huc uenis
Cum naui,& socijs multo post tempore?neq; dum iuisti
In Ithacam?neq; uidisti in domibus uxorem?
Sic dixit.at ego ipsam respondens,allocutus sum.
Mater mea,necessitas me deduxit ad inferos
Animam interrogaturum Thebani Tiresiæ.
Non enim propè ueni Achæida,neq; meam
Terram adiui:sed semper habens erro ærumnam:
Ex quo primum secutus sum Agamemnonem diuinum
Ad Ilium bonos equos habens,ut cũ Troianis pugnarem.
Sed age mihi hoc dic,& uerè narra.
Quæ te parca domuit aspera mortis?
Nunquid longus morbus?an Diana sagittis gaudens
Suis splendidis telis inuadens interfecit?

Anticlea mater Vlyssem alloquitur.

Dic mihi de patre.filio,quem reliqui,
An adhuc apud illos meus honor?an iam
Virorum alius habet?me autem nõ amplius dicũt redire?
Dic autem mihi nuptæ uxoris uoluntatemq́; mentemq́;:
An manet apud puerum,& firmiter omnia seruat:
An iam ipsam uxorem duxit Achiuorũ aliquis optimus.
Sic dixi.hæc autem statim respondit pudica mater.
Et ualde illa manet patienti animo
Tuis in domibus:ærumnæ eam semper
Corrumpunt noctesq́; & dies lachrymantem.
Tuum autẽ nõdũ quis habet pulchrũ honorẽ: sed tacitus
Telemachus delubra habitat,& conuiuia æqualia
Conuiuatur,ut decet iudicem uirum sapere.
(Omnes enim uocant)pater autem tuus illic manet
In agro,neq; ciuitatem adit,neq; ei lecti,
Thalami,& chlænæ,& stragula culta.
Sed hic hyeme quidem dormit,ubi serui in domo
In cinere ꝓpè ignẽ:malas aũt corpore uestes indutus est.
At postquam uenit æstasq́; & germinans autumnus,
Vbiq; ei in terra fertilis uineæ
Folijs declinatis humiles positi sunt lecti,
Vbi hic iacet dolẽs:magnum aũt mentibus dolorẽ auget,
Tuam mortẽ lugens:difficilẽ aũt ad senectutẽ peruenit,
Sic enim & ego perdita sum,& mortem secuta sum.
Neq; me in domibus pulchra Diana
Suis splendidis telis petens occidit.
Neq; aliquis igitur mihi morbus aduenit,qui maxime
Tabe odiosa membris abstulit animum.
Sed me tuumq́; desyderium,tuæq́; curæ illustris Vlysse,
Tuaq́; modestia dulcem animum abstulit.

Vlysses q̃rit ex matre cõditionẽ uxoris,filij & patris.

Sic dixit.at ego uolebam mentibus cogitans
Matris meæ animam capere mortuæ.
Ter quidem irrui,capereq́; me animus iußit,
Ter autem mihi ex manibus umbræ similis & somno
Euolauit,mihi aũt dolor grauis factus est in corde magis
Et ad ipsam uocando uerba uelocia dixi.

Vlysses conatus matrem amplecti, frustratur

Mater mea cur me non expectas capere uolentem,
Vt & in inferno dilectas manus implicantes
Ambas,horrido saturemur luctu.
Nunquid aliquod mihi idolum hoc illustris Proserpina
Excitauit,ut etiam magis lugens suspirem?

Sic dixi.hæc autem statim respondit ueneranda mater.
Hei mihi fili mi super omnes infelix uiros,
Non te Proserpina Iouis filia decepit,
Sed ipsa lex est hominum,quando moriuntur.
Non enim amplius carnesq́;,& ossa nerui habent.
Sed hæc quidem ignis magna uis ardentis
Corrumpit,quando primum liquit alba ossa animus.
Anima autem tanquam somnium uolans euolat.
Sed lumen citißime desyderas.hæc autem omnia
Scias,ut & in futurum tuæ dicas uxori.

Mater ulyßi.

Nos quidem sic uerbis colloquebamur,& mulieres
Venerunt,mouit enim illustris Proserpina
Quotquot optimorum uxores fuerant & filiæ:
Hæ aũt circum sanguinem nigrũ densæ congregatæ sunt.
At ego consului quomodo interrogarem singulas.
Hoc autem mihi in animo optimum uisum est consilium.
Trahens longum ensem forti à fœmore
Non sini bibere simul omnes sanguinem nigrum.
Hæ autem una post aliam iuerunt,& unaquæq;

Suam generationem dixit.at ego autem interrogaui oēs:
Tyro. Tunc primam Tyro uidi bono patre natam:
Hec dixit Salmonei illustris se filiam esse.
Dixit aūt Crethei uxorem fuisse AEolidæ:
Enipeus fluuius Hæc fluuium amauit Enipeum diuinum,
Qui longè pulcherrimus fluuiorum per terram fluit:
Et in Enipeum uoluuntur pulchra fluenta.
In hunc ingressus terram quatiens Neptunus
In ostio fluuij dormiuit uorticosi.
Purpurea autem unda circumstetit monti similis
Curuata:cooperuitq́; Deum mortalemq́; mulierem.
Soluit autem uirginalem zonam,somnumq́; infudit.
At postquam perfecit Deus amoris opera,
Eam tetigit manu.uerbumq́; dixit,& compellauit.
Gaude mulier:perfecto autem anno
Paries splendidos filios,quoniam non uani concubitus
Immortalium:tu autem hos nutri atq; educa:
Nunc autem uade ad domum,& contine,neq; nomines.
At ego sum Neptunus quatiens terram.
Sic dicens,sub pontum ingressus est undosum.
Pelias neleus Hæc autem grauida Peliam peperit,& Neleum:
Hi fortes famuli Iouis magni facti sunt
Ambo:Pelias quidem in lata Iaolco
Aeson Pheretes Habitauit pecoris diues,ille autem in Pylo arenosa.
Hos autem alios Cretheo peperit Regina mulierum
Mythaon Aesonemq́; & Pheretem,Mythaonemq́; equis gaudentē.
Antiope. Hanc autem post Antiopem uidi Asopi filiam.
Amphion Hæc autem & Iouis gloriabatur in ulnis dormiuisse
Zethus Et habuit duos filios Amphionemq́;.Zethumq́;,
Qui primi Thebes fundamētū iecerūt septē portas hūtis
Turres

Turresq; fecerunt: quoniam non turritam poterant
Habitare latam Thebem fortes licet existentes.
Hanc aũt post Alcmenam uidi Amphytrionis uxorẽ: Alcmena
Hæc autem Herculem audacem animum leonis habentem
Genuit in ulnis Iouis magni mista.
Et Megarem Creontis magnanimi filiam,
Quã habuit Amphytrionis filius fortitudine semper in= Megara
Matremq; Oedipodis uidi pulchrã Epicastam, (domitus. Epicasta
Hæc magnum opus fecit ignorantia mentis
Nupta suo filio. hic autem suum patrem interficiens
Vxorem duxit. uerum inaudita Dei fecerunt hominibus.
Sed hic quidem Thebis multa expertus mala passus est,
Cadmeis imperauit Deorum iratos propter animos.
Hæc autem iuit in infernum portas habentem fortes,
Suspensa fune alto ab alta trabe
Proprio dolore uicta. huic dolores reliquit in futurum.
Multos ualde quotquot matris furiæ solent perficere.
Et Chlorin uidi perpulchram, quam quondam Neleus
Vxorẽ duxit suã propter pulchritudinẽ, postq̃ præbuit Chloris
Iuniorem filiam Amphionis Iasidæ, (ingentẽ dotem
Qui aliqñ in Orchomeno Minyeo fortiter imperauit,
Et Pylo regnauit, peperit autem ei illustres filios,
Nestoremq;, Chromiumq;, Periclymenumq; magnanimũ.
Ad hos etiã optima Pero peperit admirabilẽ hominibus. Pero
Hanc omnes petebant uxorem uicini, neque Neleus
Vlli dabat, qui non curuas boues latas frontes habentes
Ex Philace abigeret à ui Iphiclea
Difficiles, quas solus promisit uates egregius
Abigere. graue autem Dei fatum in uincula egit
Vinculaq; difficilia, & bubulci syluestres.

Sed quando iam mensesq;, & dies completi sunt
Statim perfecto anno, atq; affuerunt tempora,
Tunc ipsum soluit uis Iphiclea
Leda Vaticinia omnia dicentē. Iouis autē perfecta est uoluntas
Et Ledam uidi Tyndari uxorem.
Hæc sub Tyndaro sapientißimos peperit filios,
Castoremq; equorū domitorē, & pugnis bonū Pollucem,
Quos ambos uiuos tenet uiuificans terra:
Qui & in terra honorem à Ioue habentes
Aliàs uiuunt per uices renascentes, aliàs rursus
Iphimedea Morluntur. honorem autem sortiti sunt æqualiter Deis.
Hanc post Iphimedeam Aluei uxorem
Vidi: hæc dicebat se cum Neptuno miscuisse:
Et peperit duos filios, qui breuis æui fuerunt,
Otus & Ephialtes. Otumq; diuinum, & ualde inclytum Ephialtem,
Quos longißimos nutriuit uitam donans terra:
Et longè pulcherrimos post inclytum Oriona.
Nouem enim annorum cū essent, nouem cubitorum erant
Latitudine, at longitudine erant nouem passuum.
Hi & immortalibus minati sunt in cælo:
Pugnam statuere impetuosi belli
Ossam Olympo prompti erant ponere, & Ossæ
Pelium excelsum, ut cælum peruium esset:
Et perfecissent si ad ætatis mensuram peruenissent.
Sed perdidit Iouis filius, quē pulchricoma peperit Latona
Vtrosq; antequam ipsis sub temporibus lanugines barbæ
Florerent, uariarentq; genæ florenti lana.
Phædra Procris Ariadna Phædramq;, Procrimq; uidi, pulchramq; Ariadnam
Filiam Minois infelicis, quam quondam Theseus
Ex Creta in terram Athenarum diuinarum

Duxit quidẽ:sed nõ potius:ante aũt ipsam Diana sustulit
Dia in circunflua Bacchi testimonijs.
Mæramq;,Glymenenq; uidi,miseranq; Eriphylen,
Quæ aurum dilecti uiri accepit pretiosum.
Omnes autem non ego dicam,neq; nominauerim,
Quot heroum uxores uidi,& filias:
Prius enim & nox deficiat immortalis:sed & tempus
Cubandi,aut ad nauem celerem profecto ad socios,
Aut hic.profectio autem Dijs,uobisq; curæ erit.

Mæra.
Clymene
Eriphyle.

Sic dixit.hi autem omnes tacitè facti sunt silentio:
Voluptate autem tenebantur in ædibus imbriferis.
His autem Arete albarum ulnarum incepit sermones.
Phæaces cuiusmodi uobis uir hic uidetur esse,
Formaq;,magnitudineq;,& mente intus æquabili?
Hospes autem rursus meus est.unusquisq; aũt sortitus est
Ideo ne festinantes dimittite,neque dona (pretiosa
Sic indigenti negate:multæ enim uobis
Opes in ædibus,Deorum gratia,iacent.
Hos autem allocutus est senex Heros Echeneus,
Qui Phæacum uirorum senior erat.

Arete Phæacensibus

O' amici,nõ quidẽ uobis sine sapiẽtia,neq; sine iudicio
Loquitur Regina perprudens,sed parete.
Alcinoo autem ab hoc manat opusq;,uerbumq;.
Huic autem contrà Alcinous respondit, locutusq; est.
Hoc quidem sic iam erit uerbum,si ego
Viuus Phæacibus studiosis nauigationis imperabo.
Hospes autem sustineat,ualde licet reditum desiderans:
Veruntamen permaneat ad crastinum,quoad omne
Donum perfecero.profectio autem uiris curæ erit
Oĩbus,maxime aũt mihi,quippe cuius ptãs est in populo.

Alcinous Vlyssi.

Huic autem respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Alcinoë Rex omnium clarißime populorum,
Si me & in annum iubeatis hic manere,
Profectionemq; maturetis, & splendida dona detis,
Et hoc uellem: & multo fructuosius esset
Maiore cum manu charam in patriam peruenire:
Et honestior & charior uiris essem
Omnibus, quot me Ithacam uiderent redeuntem.
Huic autem contra Alcinous respondit, locutusq́; est.
O' Vlysses, non te existimamus intuentes
Deceptoremq; esse, & dolosum, ut m ltos
Pascit terram nigra frequentes homines,
Mendaciaq; ferentes, unde quis neque uiderit.
Tibi autem est pulchritudo uerborum, est aũt mens bona:
Sermonem autem tanquam poëta scienter dixisti.
Omniumq; Argiuorum, tuosq́; ipsius dolores tristes.
Sed age, hoc mihi dic, & uerè narra.
Si quos cõferendorum Dijs sociorum uidisti, qui teipsum
Ad Ilium comitati sunt, & illic mortem ceperunt.
Nox hæc ualde longa, immensa, neque dum hora
Cubandi in aula. tu autem mihi dic admirabilia opera.
Et in Auroram diuinam sustinerem, cum mihi tu
Ferres in aula tuos dolores loqui.
Huic autem respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Alcinoë Rex omnium clarißime populorum,
Hora quidem multorum uerborum: hora autẽ & somni.
Si autem adhuc audire cupis, neque ego
Hæc tibi inuidebo, & miserrima alia dicere
Mala meorum sociorum qui ponè perierunt,
Qui Troianorum quidẽ subterfugerũt luctuosum bellũ,

In reditu autem perierunt malæ causa uxoris.
Sed postquam animas quidem sparsit seorsum aliò
Casta Proserpina mulierum fœminearum:
Acceßit uero anima Agamemnonis Atridæ
Mœsta: circum aūt aliæ congregatæ erant, quot cum ipso
In domo Aegisthi occiderunt, & mortem cepèrunt.
Cognouit aūt statim me ille postq̃ bibit sanguinẽ nigrũ,
Flebat autem hic acriter, teneras lachrymas fundens,
Extendens in me manus attingere cupiens,
Sed non enim ei amplius erat uis firma, neque uirtus,
Qualis antea fuit curuabilibus membris.
Hunc quidẽ ego lachrymatus sum uidẽs, misertusq́; sum
Et ipsum uocãs uerba uelocia allocutus sum. (animo.
Atride gloriosißime Rex uirorum Agamemnon,
Quæ te parca interfecit diuturnæ mortis?
Nunquid te in nauibus Neptunus domuit
Excitans dirorum uentorum magnum spiritum?
An te iniqui uiri læserunt in terra
Boues circum cædentem, & ouium greges pulchros?
An pro urbe pugnantem: an mulieribus?
Sic dixi. hic autẽ mihi statim respondens, allocutus est,
Ioue nate Laërtiade multi consilij Vlysses,
Neque me in nauibus Neptunus domuit,
Excitans dirorum uentorum magnum spiritum,
Neque me iniqui uiri læserunt in terra:
Sed mihi Aegisthus machinatus obitum, mortemq́;,
Interfecit cum perniciosa uxore, domum uocans
Conuiuans, ut quis interfecisset bouem in præsepio.
Sic mortuus sum miserrima morte, circum autẽ alij socij
Acriter interfecti sunt tanquam porci ferorum dentium,
Qui in diuitis uiri ualde potentis

Agamemnonis umbra suum exitium Vlyßi refert

Vel nuptijs, uel symbolo, uel conuiuio abundanti.
Iam quidem multorum uirorum cædi affuisti
Singillatim interfectorum, & in forti pugna.
Sed illa maxime uidens doluisti animo.
Sicq; circum crateram mensasq; plenas
Iacebamus in domo. pauimentum autem omne fumabat.
Tristißimam autem audiui uocem Priami filiæ
Cassandræ, quam interfecit Clytemnestra dolosa
Propè me. at ego in terram manus extollens
Iactabã moriẽs super ense, hæc aũt caninos oculos habẽs
Discesßit: neq; mihi pertulit eunti in infernum
Manibus oculos comprimere, osq; concludere,
Vt non acerbius, & caninius aliud muliere
Quæcunque iam talia in animum opera induxerit,
Quale & illa cogitauit opus inhonestum,
Iuueni machinans marito cædem certe dixi
Iucundum filijs, & seruis meis
Domum me peruenire: ea uero egregiè perniciosa sciens
Sibiq; dedecus infudit, & futuris post
Fœmineis mulieribus, & quæ benefica esset.
Sic dixit. at ego ipsi respondens, locutus sum.
O' papè certe ualde iam genus Atrei late sonans Iupiter
Terribiliter odit muliebria propter consilia.
A' principio Helenæ quidẽ perditi sumus gratia multi.
Tibi autem Clytemnestra insidias struxit absenti.
Sic dixi. hic autẽ mihi statim respondens, allocutus est.
Ideo nunquam, & tu mulieri benignus sis,
Neque ei consilium omne dic quod bene scias.
Sed hoc quidem dic, illud autem occultum sit.
Sed non tibi Vlysses cædes erit ab uxore.

Cassandræ cædes

Clytẽnestræ sæuitia

Contra uxores.

Vxori non temere credendum.

Nimis enim prudensq́;, & bene mente consilia nouit
Filia Icarij sapientißima Penelope.
Certe quidem ipsam puellam reliquimus nos
Petentes militiam. filius autem ei erat in ubere
Infans, qui nunc in uirorum est numero
Felix. certe enim hunc pater charus uidebit rediens:
Et ille patrem amplectetur, sicut æquum est.
Hæc autem mea, neq; filio satiari uxor
Oculis permisit (prius autem me interfecit) & ipsum.
Aliud autem tibi dico, tu autem in animum induc tuum.
Clàm, neque palàm charam in patriam terram
Nauem sistere, quoniam non amplius fides mulieribus.
Sed age mihi hoc dic, & uerè narra.
Vbi nam adhuc uiuere auditis filium meum,
An in Orchomeno, an in Pylo arenosa?
An apud Menelaum in Sparta spatiosa?
Non enim adhuc mortuus est in terra diuinus Orestes.
Sic dixit. at ego ipsi respondens, locutus sum.
Atride cur me hæc interrogas? neque quicquam scio
Viuat ille, an mortuus sit. malum autem incerta dicere.
Nos quidem sic uerbis respondentes inuisis
Stetimus dolentes calidas lachrymas effundentes.
Venit autem insuper anima Pelidæ Achillis, Achillis anima Vlyßi.
Et patrocli, & perfecti Antilochi,
Aiacisq́;, qui optimus fuit specieq; corporeq́;
Aliorum danaorum, post strenuum Achillem.
Cognouit autem anima me uelocis pedibus Aeacidæ:
Et gemens uerba uelocia locuta est.
Ioue nate Laërtiade uersute Vlysses,
Miser cur etiam maius in mente cogitasti opus?

Quomodo potuisti in infernum descendere? ubi mortui
Inscientes habitant hominum idola agentium.
Sic dixit.at ego ipsi respondens,locutus sum.
O' Achilles Pelei fili multum optime Achiuorum,
Veni Tiresiæ propter usum,si quod consilium
Dicat,quomodo Ithacam in asperam uadam.
Non enim propè iui Achaidam.neque nostram
Terram adiui:sed semper habeo mala.te autem Achilles
Nullus uir ante hac beatior,neque in posterum.
Antea quidem.n.te uiuẽtem honorauimus æqualiter Deis
Argiui:nunc rursus ualde dominaris mortuis
Hic habitans:ideo non mortuus tristare Achilles.
Sic dixi.hic autem mihi statim respondens,locutus est.
Ne iam mihi mortem commemora illustris Vlysses:
Vellem & rusticus esse,& seruire alij
Viro inopi,cui non facultates multæ essent,
Quàm omnibus mortuis corruptis imperare.
Sed age mihi de tuo nato illustri uerba fac.
Nũ secutus est in bellũ propugnator ut esset?aut etiã nõ?
Dic autem mihi de Peleo inculpato siquid audiuisti.
An adhuc habet honorem multos apud Myrmidonas?
An ipsum uituperant per græciam,Phthiamq́;:
Quoniam ipsum senectus detinet manibusq́; pedibusq́;.
Non enim ego auxiliator sub radijs solis
Talis,existens qualis quondam in Troia lata
Interfeci populum optimum opitulans Argiuis.
Si talis autem irem paululum in patris domum,
Illi afferrem uim,& manus incolumes,
Qui illum uiolant,prohibentq́; ab honore.
Sic dixit.at ego ipsi respondens,locutus sum.

Certè quidem de Peleo inculpato nihil audiui.
At de filio Neoptolemo dilecto
Omnem ueritatem dicam,ut me iubes.
Ipse enim illum ego caua in naui æquali
Duxi ex Scyro post bellicosos Achiuos
Certe qñ circa ciuitatem Troiam consultaremus consilia
Semper primus dicebat,& non errabat uerbis.
Nestorq; diuinus,& ego contendebamus soli.
At quando circum ciuitatẽ Troiam pugnaremus Achiui
Nunquam in multitudine manebat uirorũ,neq; in cœtu:
Sed multum procurrebat suo robore nulli cedens.
Multos autem uiros interfecit in molesta pugna.
Omnes autem non ego dixerim,neque nominarim,
Quantum populum interfecit auxilians Argiuis,
Sed qualem Telephidem interfecit ferro,
Heroa Eurypilum.multi autem circum ipsum socij
Mysij interfecti sunt muliebrium gratia donorum,
Illum iam optimum uidi post Memnonem diuinum,
At quando in equum descendimus quẽ laborauit Epeus,
Argiuorum optimi.mihi autem omnia demandata erant:
Et uersare callidum dolum,& imponere.
Ibi alij Danaorum duces,& gubernatores
Lachrymasq; abstergebant,tremebãt genua uniuscuiusq;
Illum nunquam prorsus ego uidi oculis:
Neque pallescentem colore pulchro,neq; genis
Lachrymas abstergentẽ.is aũt me ualde multum rogabat
Ex equo exire:ensis autem quærebat manubrium,
Et lanceam ære grauem.mala aũt Troianis moliebatur.
Sed cum iam Priami ciuitatem deuertimus altam:
Sortem,& præmium bonum habens nauem conscendit

Neoptolemus.

Eurypilus Telephi filius.

Sospes,neq; percussus acuto ferro,
Neque per se uulneratus qualia multa
Fiunt in bello:confuse autem furit Mars.
Sic dixi.anima autem pedibus uelocis Aeacidæ
Ibat magnis paßibus incedens per herbosum pratum
Lætitia,quòd suum filium putabat excellentem esse.
Verum aliæ animæ mortuorum defunctorum
Stetere dolentes.dicebant autem dolores unaquæq;.
Sola autem Aiacis anima Telamoniadæ
Aiacis anima. Seorsum stabat irata,propter uictoriam
Qua ipsum ego uici litigans apud naues
De armis Achillis.posuit autem ueneranda mater.
Filij autẽ Troianorum iudicauerunt,& Pallas Minerua.
Vtinam non contigisset mihi uincere tali in certamine.
Tale enim caput propter illa terra compreßit
Aiacem,qui supra quidem specie supraq; operibus factus (erat
Alios Danaos post strenuum Pelidem.
Hunc quidem ego uerbis allocutus sum mellitis.
Aiax fili Telamonis strenui non debebas
Vlysses ad Aiacis umbram. Neque mortuus obliuisci in me iræ propter arma
Perniciosa?hæc aũt detrimẽtum Dei posuerunt Achiuis.
Talis enim ipsis turris perijsti.te autem Achiui
Non minus Achillis capite Pelidæ
Dolebamus orbati prorsus,neque aliquis alius
Causa.sed Iupiter Danaorum exercitum bellicosorum
Vehementer odit:in tuum autem interitum contulit.
Sed age huc rex,ut uerbum & sermonem audias
Nostrum:doma autem feritatem, & superbum animum.
Sic dixi.hic autẽ mihi nihil respondit.iuit autẽ ad alias
Animas in Erebum mortuorum defunctorum.

Tunc tamen allocutus est iratus, certe ego hunc.
Sed meus uoluit animus in pectore charo
Aliorum animas uidere defunctorum.
Ibi certe Minoën uidi Iouis illustrem filium Minos
Aureum sceptrum tenentem iura dantem mortuis
Sedentem, illi uero ipsum circum iura postulabãt Regem
Sedentes statuti in latarum portarum inferni domo.
Post hunc autem Orionem magnum animaduerti Orion
Feras simul uertentem per herbosum pratum,
Quas ipse interfecit in solitarijs montibus,
Manibus tenẽs fustem totum ferreum semper infractum.
Et Tytium uidi terræ perglorios æ filium Tytius
Iacentem in solo: hic autem in nouem iacebat iugera.
Vultures autem ipsum utrinq; assidentes iecur tondebant
Viscera dolore afficiẽtes. hic autẽ non tuebatur manibus.
Latonam enim læsit Iouis uenerandam concubinam
Ad Pytho uenientem per amœnum Panopea.
Et quidem Tantalum uidi duros dolores ferentem
Statutum in palude. hæc autem appropinquabat mento. Tantalus.
Stabat autem sitiens: potum autem non habebat capere.
Quoties enim inclinabatur senex bibere uolens,
Toties aqua peribat absorpta. circa autem pedes
Terra nigra apparebat. siccabat autem Deus.
Arbores autem excelsæ de uertice effundebant fructum
Piri, & mali punicæ, & pomi splendidorum fructuum:
Ficusq; dulces, & oliuæ uirescentes.
Has quando pergebat senex in manibus ut caperet,
Has uentus iactabat ad nebulas umbrosas.
Et quidem Sisyphum uidi duros dolores ferentem, Sisyphus
Lapidem ferentem maximum utrisq; manibus.

Certe hic quidem innitens manibusq; pedibusq;
Lapidẽ ſurſum impellebat ad cacumen, ſed cũ iam propè
Verticem ſuperaret: tunc auertebatur ualida uis.
Rurſus poſtea ad campum uoluebatur lapis immenſus.
At hic iterum impellebat extenſus, ſudor autem
Fluebat è membris, puluis de capite cadebat.
Poſt hunc autem animaduerti uim Herculeam
Hercules Hebe. Simulachrum. ipſe autem cum immortalibus Deis
Delectatur in cõuiuio: & habet pulchrorũ talorũ Hebẽ,
Filiam Iouis magni, & Iunonis aurei calciamenti.
Circa autem ipſum uox mortuorum erat auium tanquam
Vndiq; citatorum. hic autem tenebroſæ nocti ſimilis
Nudum arcum tenens, & in neruo ſagittam
Acriter intuens ſemper iacienti ſimilis.
Maximus autem illi circum ad pectus balteus,
Aureum erat lorum: ubi diuina opera laborata erant.
Vrſiq;, ſylueſtresq; porci, horribilesq; leones,
Pugnæq;, præliaq;, cædesq; uirorumq; uulnera.
Non opifex, neq; aliud quid fabricatus eſſet,
Qui illud ſcutum ſua fabricatus eſt arte.
Cognouit autem ſtatim ille poſtquam uidit oculis,
Et mihi lugens uerba uelocia locutus eſt.
Ioue nate Laërtiade prudens Vlyſſes,
Heu miſer: certe aliquam & tu malam mortem agis,
Hercules Vlyßi. Quam ego tuli ſub radijs ſolis,
Iouis quidem filius fui Saturnij, at ærumnam
Tuli magnam. ualde enim multum peiori uiro
Domitus ſum. hic aũt mihi difficilia impoſuit certamina,
Et quondã me huc miſit canẽ abducturum. nõ. n. amplius
Cogitauit hoc mihi difficilius eſſe certamen. (aliud

Hunc quidem ego tulè, & duxi ex infernò.
Mercurius aũt me misit & cæsiorum oculorũ Minerua.
Sic dicens ipse quidem rursus iuit domum inferni intra.
At ego illic mansi firmiter, si quis adhuc ueniret
Virorum heroum, qui iam antea perierant:
Et adhuc superiores uidi uiros quos uolebam.
Theseum, Pirithoumq; deorum pergloriosos filios.
Sed ante greges congregati fuerunt infiniti mortuorum
Clamore magno. me autem nouus timor cepit:
Ne mihi Gorgoneum caput grauis monstri *Thesei umbra.*
Ex inferno mitteret illustris Proserpina.
Statim inde ad nauem iens iußi socios
Ipsosq; conscendere: funesq; resoluere.
Hi autem statim ingreßi sunt, & in sedibus sederunt.
Hanc autem in Oceanum fluuium tulit unda fluxus.
Primum quidem remigatio, postea autem optimus uẽtus.

ARGVMENTVM. M. HOMERI COMPOSITIONIS.

Narrat ex inferno factum ipsi reditum ad Circen; & quomodo præter Sirenas nauigauit, & errantes petras Scyllamq; & Charybdin. Et ipsius nauis & sociorum iacturam interficientium quosdam ex Solis bobus. Et quomodo solus super ligno ad Calypso euasit.

ODYSSEAE. M. HOMERI COMPOSITIONIS.

My Sirenas tenet, & errantes, & boues Solis.

T postquam fluminis liquit fluctum Oceani
Nauis, peruenitq; unda maris lati
Insulam in AEæan, ubi Auroræ uernæ'ue
Domus & ædes sunt: & ortus Solis.
Nauem quidē illuc peruenientes applicuimus in arenis.
Verum & ipsi exiuimus in littore maris.
Illic autem dormientes expectauimus Auroram diuinam.
Qñ aūt matutina apparuit roseos digitos hñs Aurora:
Iam tunc ego socios præmisi in domos Circes,
Portatum cadauer Elpenorem mortuum.
Ramos aūt statim incidētes, ubi extremū prominet littus,
Sepelimus dolentes salsas lachrymas effundentes.
Sed postquam cadauer combustum est, & arma mortui,
Tumulum fundentes, & columnam erigentes
Fiximus in supremo tumulo aptum remum.
Nos quidem singula gubernauimus, neq; uero Circen
Ex inferno redeuntes latuimus: sed ualde cito
Venit parata. simul autem famulæ ferebant cum ipsa
Panem, & carnes multas, & calidum uinum rubrum.
Illa uero in medio stans locuta est diua Dearum.
Miseri qui uiuentes subiuistis domum inferni
Bis mortui, cum alij semel moriantur homines.

Reditus ab īferis ad Circen.

Elpenor tumulatur.

Circe præsagit futura pericula.

Sed agite,comedite cibum,& bibite uinum
Rursus per diem una cum Aurora apparente
Nauigabitis.at ego ostendam uiam,& singula
Significabo,ut non malo consilio tristi,
Vel mari,uel in terra doleatis læsionem patientes.
Sic dixit.nobis aũt contra persuasus est aĩus strenuus.
Sic tunc quidem per totum diem in Solem occidentem
Sedebamus epulantes carnesq; multas,& uinum dulce.
Cum uero Sol occidit , & nox superuenit,
Illi quidem accubuerunt apud funes nauis.
Ipsa aũt me manu cõpræhendẽs dilectis seorsum à socijs
Collocauit,& affata est:& requisiuit singula.
At ego huic omnia per ordinem narraui.
Et tunc iam me uerbis allocuta est ueneranda Circe.
Hæc quidem sic omnia transacta sunt.tu autem audi.
Vt tibi ego dico:admonebit autem te & Deus ipse.
Sirenas quidem primum adibis,quæ omnes
Homines leniunt quicunq; ipsas adit:
Quicunque imprudentia appulerit,& uocem audierit
Sirenum:huic nihil uxor & fatui pueri
Domum redeunti astant,neque lætantur.
Sed Sirene stridulo leniunt cantu
Sedentes in prato:multus circum ex oßibus cumulus
Virorum marcescẽtium:circum aũt pelles diminuuntur.
Sed ultra age:aures etiam obtura sociorum
Cæram molliens mellitam,ne quis audiat
Aliorum.at ipse audire si uolueris
Ligent tibi in naui ueloci manusq; pedesq;
Rectum ad malum,ex autem ipso funes deligentur:
Vt delectatus uocem audias Sirenum.

Si autem obſecrabis ſocios,ſoluereq; iubebis,
Ipſi uero pluribus tunc uinculis illigent.
At poſtquam has pertranſierint ſocij:
Tunc tibi non amplius præterea longius dicam.
Vtra iam tibi uia erit,ſed & ipſe
Animo cogita.dicam autem tibi utrinque.
Cyanea ſaxa. Hinc quidem enim petræ altæ:apud autem ipſas
Vnda magna reſonat cærulei maris:
Erratiles has iam Dei beati uocant.
Illac quidem,neque uolucres prætereunt, neque columbæ
Timidæ,quæ Ambroſiam Ioui patri ferunt.
Sed & has ſemper aufert leuis petra:
Sed aliam addit Iupiter numeratam eſſe.
Illac aũt nunquã aliqua nauis fugit uirorũ quæ accedat,
Sed ſimul tabulasq; nauium,& corpora uirorum
Vndæ maris portant,ignisq; pernicioſi procellæ.
Sola illa præter nauigauit per mare iens nauis
Argo omnibus curæ ad Aeeta nauigans.
Et hanc huc cito iecit magnas ad petras:
Deſcribitur Scylla à Circe. Sed Iuno prætermiſit:quoniam amicus erat Iaſon.
Hi aũt duo ſcopuli.hic quidem in cælum latum peruenit
Acuto uertice:nebula autem ipſum circuit
Cæca.hæc quidẽ nunquam recedit, neq; unquam ſerenitas
Illius tenet uerticem,neq; in æſtate,neq; in autumno,
Neque conſcendat mortalis uir non deſcendat
Neque ſi illi manus uiginti,& pedes eſſent.
Petra enim leuis eſt deraſæ ſimilis.
Medio autem in ſcopulo eſt ſpelunca obſcura
Ad caliginem in erebum uerſa,quo uos
Nauem concauam dirigite illuſtris Vlyſſes:

Neq; ex naue concaua iuuenis uir
Arcu iaculans concauam ſpeluncam intret.
Illic autem intus Scylla habitat grauiter clamans:
Cuius enim uox quidem quanta catulæ nouellæ
Fit. ipſa autem monſtrum malum, neq; aliquis ipſam
Lætaretur uidens, neq; ſi Deus congrederetur.
Huius enim pedes ſunt duodecim omnes deformes:
Sex autem ei colla prælonga, in autem unoquoq;
Terribile caput, in eo autem trium ordinum dentes
Denſi, & frequentes pleni nigræ mortis.
Media quidem in ſpelunca caua merſa eſt.
Foras autem extollit caput grauis baratri.
Illic autem piſcatur ſcopulum circum prompta
Delphinesq́;, canesq́;, & ſicubi maius caperet
Cetus: quæ infinita alit ſonorum mare.
Illic autem nondum unquam nautæ illæſi gloriantur
Fugiſſe cum naui. portat autem in capite ſingulo
Virum eripiens naui nigra prora.
Alium autem ſcopulum humiliorem uidebis Vlyſſes Charybdis.
Propè inter ſe: & periacula rere.
Hic autem ficus ineſt magna folijs pullulans.
Hac autem ſub diuina Charybdis reſorbet nigrã aquam.
Ter quidem enim emittit in die, ter autem reſorbet
Ardue: non tu ibi aduenias quando abſorbet
Non enim liberarit te à malo neq; Neptunus.
Sed ualde Scyllæ ſcopulo applicans cito
Nauem expelle, quoniam multo melius eſt
Sex ſocios in naui deſiderare, quàm ſimul omnes.
Sic dixit. at ego illi reſpondens, locutus ſum.
Eia age iam mihi hoc dea uerum dic.

Si quomodo perniciosam fugiam Charybdim:
Huic etiam repugnem quando mihi lædat socios.
Sic dixi. hæc autem statim respondit diua Dearum.
O' Miser & rursus bellicosa opera sunt curæ
Et labor? neq; Deis concedes immortalibus?
Hæc autem non mortalis: sed immortale malum est,
Durumq; difficileq; & agreste, neq; repugnabile:
Neq; aliqua est potestas fugere potißimum est ab ipsa.
Si enim contaberis armatus aduersus petram,
Timeo ne te rursus adorta consequatur.
Tot capitibus tot & uiros capiat.
Sed ualde uehementer expelle. clama autem Cratæ in
Matrem Scyllæ, quæ ipsam peperit nocumentũ hoĩbus:
Quæ ipsam postea prohibebit rursus adoriri.

Trinacria.

Trinacriam aũt in insulam peruenies: illic aũt multæ
Pascuntur Solis boues, & pingues oues,
Septem boum armenta, tot autem ouium greges pulchri.
Quinquaginta autem singuli. ortus aũt non fit ipsarum.

Phaëtusa. Lampetia

Neq; unquã corrumpuntur. Deæ autẽ pastores adsunt
Nymphæ pulchricomæ Phaëtusaq; Lampetiaq;,
Quas peperit Soli supereunti diuina Neæra:
Has quidẽ igitur quæ aluit, peperitq; uenerabilis mater
Trinacriam in insulam misit procul habitare:
Pecora obseruare paterna, & curuas boues.
Has si quidem illæsas sines, reditumq; curabis:
Certe etiam in Ithacam malis quamuis affecti ibitis.
Si autem lædas: tunc tibi significo mortem
Nauiq; & socijs. tu uero si forte euades
Tarde male, naues cum amiseris, omnes socios.
Sic dixit. statim autem aurifeda uenit Aurora.
Hæc quidem postea ad insulam recesit diuina Dearum.

At ego ad nauem iens hortatus ſum ſocios
Ipſosq; aſcendere,funesq; reſoluere.
Hi autem ſtatim ingreßi ſunt,& in tranſtris ſederunt.
Ex ordine aũt ſedentes canũ mare uerberabant remis.
Nobis autem rurſus ponè nauem nigræ proræ
Actorem uẽtum mittebat implentem uelũ bonũ comitem
Circe bene crinita grauis Dea canora.
Statim autem arma ſingula defatigati per nauem
Ponebamus.hãc aũt uentusq; gubernatorq; dirigebant.
Tunc uero ego ſocijs allocutus ſum triſtis animo.
O' ſocij,non enim oportet unum ſcire,neq; duos ſolos — Vlyſſes ſocijs
Vaticinia:quæ mihi Circe dixit diuina Dearum.
Sed dicam quidem ego,ut ſcientes aut moriamur,
Aut elabentes,mortem & parcam fugiamus,
Sirenarum quidem primum iubebat diuinarum
Vocem uitare,& pratum floridum.
Solum me iubebat uocem audire.ſed me uinculo
Ligate in duro,ut firme illic maneam
Rectum in malo,ſed ex ipſo capita uinciantur.
Si autem precer uos,ſoluereq; iubeam:
Vos uero pluribus tunc in uinculis premite.
Certe hæc ſingula dicens ſocijs expoſui.
Tum uero ſtatim exiuit nauis bene fabricata
In inſulam Sirenarum impellebat enim uẽtus innocuus: — Vlyſſes ad Sirenarũ inſulam appulit.
Statim & uentus quidem ceſſauit:& tranquillitas
Fuit ſine uento:ſopiuit autem fluctus Deus.
Surgentes autem ſocij nauis uela plicauerunt:
Et hæc qdẽ in naui cõcaua poſuerũt.ipſi aũt ad remigia
Incumbentes dealbabant aquam politis remis.
At ego ceræ magnam rotam acuto gladio
Aliq̃tulũ diſſecãs manib⁹ ualidis premebã

Statim autem mollescebat cæra cum iuberet magna uis
Solis splendor super euntis regis.
Deinceps autem socijs in aures omnibus unxi.
Hi autem in naui me ligauerunt manibusq; pedibusq;
Rectum in malo: sed ex ipso capita uinciuerunt.
Ipsi autem sedentes album mare uerberabant remis.
Sed qũ tantum aberamus, quãtum exauditus est clamans:
Celeriter impellentes has non latuit uelox mari nauis
Propè admota. acutum autem parauerunt cantum.

Cantus Sirenarum.

Huc age ueniẽs plaudabilis Vlysses magna glĩa Achiuorum
Nauem sustine, ut nostram uocem audias.
Non enim aliquis has præteruexit naue nigra
Antequam nostram dulcem ab oribus uocem audisset.
Sed his delectatus recedit plura sciens.
Scimus enim omnia quæcunq; in Troia lata
Argiui Troianiq; deorum uoluntate tulere,
Scimus etiã quæcunq; facta sunt in terra multa pascẽti.
Sic dixerunt mittentes uocẽ pulcherrimã. at meus aĩus
Volebat audire: soluereq; iubebam socios
Supercilijs annuens. hi autem incumbentes remigabant,
Statim surgentes Perimedes, Eurylochusq;
Pluribus me in uinculis ligabant, magisq; premebant.
At postquam has præterueximus, neq; amplius postea
Vocem Sirenarum audiebamus, neq; cantum,
Statim cæram abstulerunt mei instructi socij.
Quã ipsis in auribus unxi, me aũt ex uinculis soluerũt.
Sed cum iam hanc insulam linquebamus: statim postea
Fumum, & magnum fluctum uidi, & sonitum audiui.
Horum autem timentium de manibus exciderunt remi.
Sonuerunt autem omnes in fluxu. tenebatur autem illic

Nauis,quoniã nõ ampli⁹ remos lõgos manibus ĩpellebãt.
At ego per nauem iens hortabar socios
Dulcibus uerbis aßistens uiro unicuiq;.
O' socij,non enim ante malorum ignari sumus.
Non quidem hoc maius adest malum,quàm cũ Cyclops
Ceperat spelunca concaua forti ui.
Sed & illinc mea uirtute consilioq; menteq;
Effugimus:& horum meminisse arbitror.
Nunc autem agite,sicut ego dicam pareamus omnes.
Vos quidem remis maris æquor profundum
Verberate transtris insidentes sicubi Iupiter
Det hanc perniciem subterfugere,& euitare:
Tibi autem gubernator sic iubeo.sed in animum
Induc,quoniam nauis concauæ clauum regis,
Hunc quidem fumum & undam præter coge
Nauem.tu autem scopulum inquire,ne te lateat
Illuc irruens,& in malum nos conijcias.
Sic dixi.hi autem statim meis uerbis paruerunt.
Scyllam autem nondum dixi ignaua tristitia,
Ne mihi timentes desinerent socij
Remigationem:intus autem abderent seipsos.
Et tunc iam Circes quidem præcepti grauis
Oblitus eram,quoniam non me iußit armari.
At ego indutus inclyta arma,& duas lanceas
Longas manibus capiens in tabulata nauis ascendi
Proræ:illinc enim ipsam expectabam primum apparere
Scyllam petræam.quæ mihi ferebat nocumentum socijs.
Neq; uidere poteram.laborabant autem mihi oculi
Vndiq; aspicienti ad obscuram petram.
Nos quidem sinum nauigabamus lugentes.

Exhortatio Vlyßis ad socios.

Appropinquant Scyllæ & Charibdi.

Hinc quidem Scylla illinc autem diua Charybdis
Grauiter reiecit maris salsam aquam.
Vt cum euomuit lebes tanquam in igne multo.
Omnis exferuescebat uolutata:altè autem spuma
Extremis scopulis in ambobus incidebat.
Sed quando absorbebat maris salsam aquam:
Omnis intus apparebat uolutata:circum autem petra
Grauiter resonabat.subter autem terra apparebat
Arena in nigra.hos autem uiridis timor cepit.
Nos quidem ad hanc aspiciebamus timentes mortem.
Tum uero mihi Scylla concaua ex naue socios
Sex arripuit:qui manibusq; uiq; fortißimi erant.
Intuens autem in nauem uelocem simul & unà socios,
Iam eorum animaduerti pedes,& manus desuper
Altè eleuatorum:me autem alloquebantur uocantes
Nominatim,tunc postremum dolentes corde.
Sicut autẽ quando in scopulo piscator perlonga uirga
Piscibus paruis dolum escam inijciens
In pontum proijcit bouis cornu agrestis:
Motantem autem postea uenatus proiecit foras,
Sic hi motantes attollebantur à petra.
Illic autem in ianuis comedebat clamantes
Manus mihi tendentes in graui certamine.
Miserrimum iam illud meis uidi oculis
Omnium quæcunq; tuli uias maris uestigans.
Sed postquam petras fugimus grauemq; Charybdim,
Scyllamq;,statim postea Dei in illustrem insulam
Venimus.hic autem erant pulchræ boues latarũ frontiũ,
Multasq; pingues oues sublimis Solis.
Iam tunc ego adhuc in ponto existens in naui nigra

Sex socij à Scylla deuorati.

Cõparatio.

Trinacria insula Solis.

Mugitumq́; audiui boum ſtabulantium,
Ouiumq́; balatum, & mihi ſermo incidit animo
Vatis cæci Thebani Tireſiæ,
Circesq́; AEææ, quæ mihi ualde per multa mandauit
Inſulam fugere delectantis homines Solis.
Iam tunc ego ſocijs locutus ſum triſtis animo.
Audite mea uerba mala quamuis ferentes ſocij.
Vt uobis dicam uaticinia Tireſiæ,
Circesq́; AEææ, quæ mihi ualde multa mandauit,
Inſulam fugere lucentis hominibus Solis.
Illic enim grauiſsimum malum eſſe nobis dixerat:
Quare præter inſulam impellite nauem nigram.
Sic dixi. his autem fractus eſt dilectus animus.
Statim aũt Eurylochus moleſto mihi reſpondit uerbo. Eurylochus Vlyßi.
Patiens es Vlyſſes, extat tibi animus, neq; quid membris
Fatigaris, certe tibi ferrea omnia facta ſunt,
Qui ſocios labore plenos, atq; etiam ſomno,
Non ſinis in terram ire, ubi rurſus
Inſula in circunflua dulcem præparemus cœnam.
Sed ſic per noctem celerem errare iubes
Ab inſula aberrantes in obſcuro ponto.
Ex noctibus autem uenti diri nocumentum nauium
Sunt, qui quis fugiet ſummam mortem?
Si forte ex improuiſo uenit uenti turbo,
Vel Noti, uel Zephyri grauiter ſpirantis quiq; maxime
Nauem diripiunt Dijs inuitis regibus.
Sed certè nunc quidem parcamus nocti nigræ,
Cœnamq́; paremus uelocem apud nauem manentes
Mane autem conſcendentes tradamus lato ponto.
Sic dixit Eurylochus, collaudauerunt autem alij ſocij:

Et tunc iam cognoui quòd mala statuebat numen.
Et ipsum appellans uerbis uelocibus allocutus sum.

Vlysses Eurylocho.

Euryloche certe ualde iam me cogitis solum existentē.
Sed age nunc mihi omnes iurate firmum iusiurandum:
Si quod uel boum armentum,uel gregem magnū ouium
Inueniamus,ne quis insanijs malis,
Aut bouem,aut etiam ouem interficiat:sed quieti
Comedatis cibum quem immortalis præbuit Circe.
Sic dixi.hi autem statim iurauerunt,sicut iußi.
At postquam iurauerunt,confeceruntq́; iusiurandum,
Statuimus in portu cauato fabrefactam nauem,
Propter aquam dulcem:& egreßi sunt socij
Naue:postea autem cænam scienter parauerunt.
At postquam potus,& cibi cupiditatem expulerunt:
Recordati uero postea dilectos lugebant socios
Quos comedit Scylla,cauata ex naui capiens.
Flentes autem illos adortus est dulcis somnus.
Cum autem tertium noctis esset,trans autē stelle ierant
Mouit uehementem uentum nubium coactor Iupiter
Turbine mirabili,una autem nebulis texit
Terram simul & pontum.orta est autem cælitus nox.
Cum autem matutina apparuit rosea Aurora
Nauem quidem appulimus in concauā speluncā in ducē
Ibi autem erant Nympharū pulchræ sedes, & stationes,
Et tunc ego concionem statuens inter eos sermonem dixi.

Vlysses monet,ut gregibus solis abstineant.

O' amici in naui enim ueloci cibusq́; potusq́;
Est.his autem bobus abstineamus ne quid patiamur.
Grauis enim Dei hæ boues,& pingues oues
Solis,qui omnia inspicit,& omnia exaudit.
Sic dixi.his autem persuasus est animus generosus.

Mensem aũt totum perpetuus spirabat Notus:neq; alius
Erat præterea uentorum nisi Eurusq́; Notusq́;.
Hi aũt quandiu quidẽ uiaticũ habuerũt, & uinũ rubrũ,
Tandiu bobus abstinuerunt cupientes salutem.
Sed cum iam nauis consumpta sunt uiatica omnia.
Et iam prædam sectabantur palantes necessitate
Pisces,auesq́; gratas quodcunq; in manus uenisset
Curuis hamis affligebat autem uentrem fames.
Iam tunc ego in insulam concessi,ut Deos
Precarer:siquis mihi deorum uiam ostenderet reditus.
Sed quando iam per insulam iens uitaui socios
Manus lauans,ubi tectum erat à uento
Precatus sum omnes Deos,qui Olympum habitant.
Hi autem mihi dulcem somnum in palpebras infuderũt.
Eurylochus autem apud socios malum incepit consiliũ.
Audite meos sermones mala ferentes socij.
Omnes quidem lugubres mortes miseris mortalibus.
Fame autem miserrimum mori,& mortem capere.
Sed agite Solis boum agentes optimas
Mactemus immortalibus,qui cælum latum habitant.
Si autem in Ithacam ueniamus patriam terram,
Statim uero Soli excelso diues templum
Faciemus,ubi ponamus statuas multas,& bonas.
Si autem iratus boum directe cornutorum causa,
Nauem uelit perdere:obsequanturq́; Dij alij.
Volo semel ad undam hians animum perdere
Quandiu affligi manens in insula deserta.
Sic dixit Eurylochus,collaudauerunt uero socij.
Statim autem Solis boum agentes optimas
Ex propinquo (non enim procul à naui nigræ proræ

Violatur præceptũ suasu Eurylochi.

Solis grex ab Vlyssis socijs uiolatus

Pascebantur curuæ pulchræ boues latarum frontium.)
Has autem circum steterunt,& supplicauerunt Deis.
Folia autem stringentes tenera quercus altæ.
Non enim habebāt hordeum albū bene tabulata in naui.
At postquam & iugulauerunt,& tergora diripuere,
Cruraq; inciderunt,adipeq; cooperuerunt:
Duplicata facientes super ipsa etiam cruda posuerunt.
Neq; habebant uinum fundere in ardentibus sacrificijs:
Sed aqua libantes assauerunt uiscera omnia.
At postquā crura cōbusta sunt,& uiscera comederunt,
Conciderunt etiam alia,& in uerubus fixerunt,
Et tunc mihi ex palpebris excussus est dulcis somnus.
Cœpi autem ire ad nauem celerem,& littus maris.
Sed cum iam propè affui iens nauem utrinq; actam,
Et tunc me nidoris circumuenit suauis odor.
Lugens autem ad Deos immortales clamaui.
Iupiter pater & cæteri beati Dei sempiterni
Certe me ualde in damnum sopiuistis duro somno.
Socij autem magnum opus egerunt manentes.
Veloci autem Soli excelso nuncius
Lampetia lati claui,quod eius boues interfecerunt socij.
Statim autem immortales allocutus est iratus animo.
Iupiter pater & cæteri beati Dei sempiterni,
Sol iniuriam Ioui conquestus
Punite iam socios Laërtiadæ Vlyßis,
Qui meas boues interfecerunt superbè:quibus ego
Delectabar quidem iens in cælum stelliferum,
Et quando rursus in terram à cælo reuertebar.
Si autem mihi nō luent boum congruā remunerationem
Subibo in infernum,& in mortuis illustrabo.
Hūc aūt respondēs allocutus est nubiū coactor Iupiter

Sol tu uero in immortalibus illuſtra,
Et mortalibus hominibus ſupra fertilem terram.
Horum autem ego cito nauem uelocem candenti fulmine
Statim iaciens comburem medio in nigro ponto,
Hæc autem ego audiui de Calypsône pulchricoma.
Illa autem dixit de Mercurio internuncio ipſa audiuiſſe.
At poſtquam in nauem redij & mare,
Obiurgaui ſeorſum alium coràm,neq; aliquod conſilium
Inuenire poteramus,boues autem occiderunt iam.
His autem ſtatim poſtea Dei monſtra portenderunt — Portenta.
Serpebāt quidē tergora.carnes āt in uerubus mugiebant
Aſſatæq; & crudæ,boum autem quaſi fiebat uox.
Sex diebus quidem poſtea mei idonei ſocij
Epulabantur boum capientes optimas.
Sed quādo autem ſeptimam diē Iupiter adiecit ſaturnius
Et tum poſt uentus quidem ceſſauit turbine furens.
Nos autem ſtatim conſcendentes tradidimus lato ponto,
Malum erigentes,uelaq; alba extendentes.
Sed quando iam inſulam reliquimus,neq; aliqua alia
Apparebat terrarum,ſed cælum & mare:
Iam tum atram nubem ſtatuit ſaturnus
Nauem ſuper concauam caligauit aūt pontus ſub ipſa.
Et ruebat non multum poſt tempus.ſtatim enim uenit
Reſonans Zephyrus magno cum turbine furens.
Mali autem rudentes fregit uenti procella — Tēpeſtas ob Solis gregem uiolatum.
Vtroſq;:malus autem ponè cecidit,armaq; cuncta
In ſentinam defuſa ſunt.ille autem igitur puppi in naui
Percußit gubernatoris caput,ſimul aūt oſſa cōminuit,
Omnia ſimul capitis.hic autem procumbenti ſimilis
Decidit à tabulatis:liquit autē oſſa animus generoſus.

Iupiter tum tonuit, & coniecit in nauem fulmen
Et contorta est tota Iouis percussa fulmine:
Intus aũt sulfure impleta est: ceciderũt aũt de naui socij.
Hi autem cornicibus similes circum nauem nigram
Fluctibus impellebãtur: Deus aũt abstulit incolumitatẽ.
At ego per nauem incedebam donec rates
Resoluit tẽpestas à carina: hãc aũt nudam ferebat unda.
Verum eius malum effregit ad carinam. at in ipso
Funis adiectus erat bouis pelle factus,
Quo ambo continui simul carinam atq; etiam malum.
Sedens autem in his impellebar perniciosis uentis.
Ibi certe Zephyrus quidem cessauit turbine furens.
Venit aũt insuper Notus celeriter ferẽs meo dolores aĩo
Vt adhuc perniciosam remetirer Charybdim.
Pernox ferebar simul & Sole ascendente
Veni ad Scyllæ scopulum, grauemq; Charybdim.
Hæc quidem resorbuit maris salsam aquam.
At ego ad magnam ficum alte elatus
Huic inhærẽs tenebar. sicut uespertilio: neq; alicubi pote
Neq; sistere pedibus firmiter, neq; ascendere. (ram
Radices enim longè erant, producti autem erant rami
Longiq; magniq;: obumbrabant autem Charybdim.
Perpetuo autem hærebam, donec euomuit contra
Malum, & carinam iterum: cupienti autem mihi uenit
Sero. quandiu autem ad cænam uir à foro se tollit
Iudicans controuersias multas litigantium uirorum,
Tanto interuallo iam ligna ex charybdi apparuerunt.
Dimisi autem eò superne pedes, & manus ad ferendum.
In medio autem sonui cadendo per prælongas rates.
Sedens autem in his remigaui manibus meis.

Vlysses denuò in Charibdẽ misere impellitur.

Scyllam autē nō ultra ſinit pater uirorumq́; deorumq́;
Aſpicere.non enim ſubterfugiſſem grauem mortem.
Hinc autem nouem diebus ferebar:decima aūt me nocte
Inſulam in Ogygiam admouerunt Dei,ubi Calypſô
Habitabat pulchricoma potens Dea glorioſa:
Quæ me dilexitq́; coluitq́; cur tibi hæc narro?
Iam enim heſternus dixi in domo
Tibiq́;,& potenti uxori.odioſum autem mihi eſt
Iterum aperte dicta narrare.

Vlyſſes ad Calypſo defertur.

ARGVMENTVM.N.HOMERI COMPOSITIONIS.

Dormientem Vlyſſem cum donis expoſuerunt Phæaces in terram Ithacenſium. Et nauem quidem ipſorum redeuntem lapidem fecit Neptunus.Minerua autem in littore Vlyſſi conſultat de procorum cæde:& res in quadam ſpelunca occultat,& in ſenem transformat Vlyſſem.

ODYSSEAE. N. HOMERI COMPOSITIONIS.

Ny Ithacam ingressus est Phæacum ductu Vlysses.

SIC Dixit. hi autem igitur omnes tacite facti sunt silentio:
Oblectatione autem tenebantur per domos umbrosas.
Huic autem uicißim Alcinous respondit appellauitq́;
O' Vlysses, quoniam uenisti meam ad æratam domum
Altam ideo te non reuagatum puto
Rursus redire: etsi ualde multa tulisti.
Vestrum autem uiro unicuiq; iubens hæc dico.
Quicunq; in atrijs honoratum calidum uinum
Semper bibitis: auditis autem cantorem.
Vestes quidem hospiti pulchra in arca
Iacent: & aurum multiuarium, aliaq́; omnia
Dona, quæcunq; Phæacum senatores huc attulerunt.
Sed age ei demus Tripodem magnum, & Lebetem
Viritim. nos autem rursus congregati in populo
Remunerabimur. difficile enim unũ largitionẽ præbere.
Sic dixit Alcinous his autem placuit sermo.
Illi quidem dormituriẽtes iuerunt domum unusquisq;.
Quando autem matutina apparuit rosea Aurora,
Ad nauem properabant. ferebantq́; honestum æs,
Et hæc quidem bene deposuit sacra potestas Alcinoi.
Ipse iens per nauem sub transtris, ne aliquem sociorum
Læderet mouentium, quando incumberent remis.

Alcinous Vlyßi et Phæacibus.

Hi autem ad Alcinoum iuerũt, & cõuiuium curauerunt.
His autem bouem mactauit sacra potestas Alcinoi
Ioui nimboso Saturnio, qui omnibus imperat.
Crura autem assantes, epulabantur gloriosum conuiuium
Oblectantes, inter ipsos autem canebat diuinus cantor
Demodocus populis honoratus. at Vlysses
Multum ad Solem caput uertebat omnia illustrantem
Ire properans. iam enim cupiebat reuerti
Sicut autem cum uir cænam concupiscit, cui perdiu
Nouale uerterunt boues nigri fixum aratrum.
Expectate autem huic occidit lumen Solis
Cænam ad ineundum: affliguntur autem genua eunti.
Sic Vlyßi amicum occidit lumen Solis.
Statim autem Phæacibus studiosis remorum locutus est,
Alcinoo autem maximè appellans dixit sermonem.
Alcinoë Rex omnium princeps populorum,
Mittite me sacrificantes Lætum: gaudete autem ipsi.
Iam enim perfecta sunt, quæ mihi charus uolebat animus.
Comitatus & chara dona, quæ mihi Dei cælestes
Fortunata faciant: integram autem domi uxorem
Rediens inueniam cum incolumibus amicis.
Vos autem hic manentes oblectetis uxores,
Puellas & filios. Dei autem uirtutem dent
Omnem, & nequid malum publicum sit.
Sic dixit: illi autem omnes collaudabant, & iubebant
Mitti hospitem, quoniam secundum æquum dixit.
Et tunc præconem allocuta est uirtus Alcinoi.
Pontonoë crateram implens merum distribue
Omnibus in domo: ut supplicantes Ioui patri
Hunc hospitem mittamus suam in patriam terram.

Demodocus cantor.

Digressus Vlyßis ab Alcinoo

Sic dixit. Pontonous autem mellitum uinum miſcuit.
Diſtribuit autem omnibus ſcienter. hi autem Deis
Libauerunt beatis, qui cælum latum habitant.
Illinc ex ſedibus ſurrexit autem diuinus Vlyſſes.
Arete autem in manibus poſuit poculum rotundum,
Et ipſam appellans uerba uelocia dicebat.
Gaude mihi ò Regina ſemper, donec ſenectus
Veniat & mors, quæq; hominibus accidunt.
At ego proficiſcor: tu autem delectare hac in domo
Filijsq; & populis, & Alcinoo rege.
Sic dicens per uiam iuit diuinus Vlyſſes:
Huic autem ſimul præconem præmiſit uirtus Alcinoi
Præcedere ad nauem uelocem, & littus maris.
Arete autem illi famulas ſimul miſit mulieres.
Hanc quidem clamydem habentem puram & tunicam,
Alteram autem arcam pictam ſimul dedit portare.
Altera autem panemq; ferebat, & uinum rubrum.
At poſtquam ad nauem peruenerunt & mare,
Statim hæc in naui concaua comites læti
Accipientes depoſuerunt potum & cibum omnem.
Sed Vlyßi conſtrauerunt culcitramq; linteumq;
Nauis in ſubſellijs concauæ, ut molliter cubaret
Puppis. ingreſſus autem & ipſe eſt, & recubuit
Silentio, illi autem ſederunt in tranſtris ſinguli
Ordine: funem autem ſoluerunt à pertuſo lapide.
Vnáq; hi incumbentes iactabant mare tonſa:
Et huic ſuauis ſomnus in palpebris incidit
Inexcitabilis, iucundißimus morti proxime ſimilis.
Illa autem ſicut in campo quadrijuges maſculi equi
Omnes ſimul incitati à uerberibus ſcuticæ

Vlyſſes dormiens reducitur à Phæacẽſibus.

Altè

Altè eleuati celeriter emetiuntur uiam.
Sic quidem huius puppis tollebatur:unda autem ponè
Nigra magna ruebat personantis maris.
Et ualde tutè currebat firmiter:neq; accipiter
Circus secutus fuisset citißimus uolucrum.
Sic illa celeriter currens maris undas incidebat
Virum ferens Deis æquas curas habentem.
Qui antea quidem multos passus est dolores suo in aīo:
Virorumq; bella,molestasq; undas transiens.
Iam tunc securè dormiebat oblitus quæ passus fuerat.
Quando stella extulit lucidißima,quæ maxime
Venit nuncians lumen Auroræ uernæ.
Tum iam insulæ appropinquabat per mare iens nauis.
Phorcynis autem quidam est portus marini senis
In agro Ithacæ.duo autem protecta in ipso
Latera abrupta in portum uergentia.
Hęc aūt uentorum defendunt stridentiū magnū fluctum
Extra:intus autem.sine uinculo manent
Naues bene tabulatæ:cum portus spatium intrauerint.
At in uertice portus patula oliua.
Propè autem ipsam antrum amabile,obscurum,
Sacrarum nympharum quæ Naiades uocantur.
Intus autem crateræq; & amphoræ erant
Lapideæ,ibi uero præterea susurrant apes.
Intus telæ lapideæ prælongæ:illicq; Nymphæ
Lintea texunt cærulea mirabile uisu.
Intus autem aquæ perpetuæ,duæ autem ei ianuæ sunt,
Hæ quidem ad Boream permeabiles hominibus.
Illæ autem rursus ad Notum sunt sacriores,neq; illac
Viri intrant:sed immortalium uia est.

Comparatio.

Circus accipitris genus.

Phorcynis portus descriptio

Huc illi contẽdebãt cũ primũ uiderũt. hæc quidẽ postea
In terram eiecta quantum est medium totius
Concitata: talium enim impellebatur manibus remigum.
Hi autem ex naue euntes bonæ sedis in terram
Primum Vlyssem concaua ex naue sustulerunt
Ipso, cumq; linteo, & culcitra splendida:
Atq; in arena deposuerunt captum somno.
Res autem extulerunt quas Phæaces illustres
Dederant domum eũti propter magnanimã Mineruam:
Et has quidẽ igitur apud radicẽ oliuæ cumulata posuerũt
Extra uiam: ne aliquis uiatorum hominum
Antequam Vlysses expergisceretur, offendẽs corrũperet.
Ipsi autem rursus domum retro iuerunt. neq; Neptunus
Oblitus est minarum, quas diuino Vlyßi
Prius promiserat. Iouis autem rogauit sententiam.

Vlysses aduehitur Ithacã soporatus.

Iupiter pater non amplius in immortalibus Deis
Honoratus ero, cum me homines non honorant
Phæaces: qui tamen meo orti sunt genere.
Etenim nunc Vlyssem dicebam mala multa passum
Domum iturum. reditum autem illi nunquam eripui
Omnino: quoniam tu primum promisisti, & annuisti.
Hi autẽ dormientem in naui ueloci in pontum ducentes
Deposuerunt in Ithaca dederunt autem ei ingẽtia dona
Aesq; aurumq; multum, uestemq; textam
Multa, quot nunquam Troia extulisset Vlysses:
Si incolumis uenisset nactus de præda portionem.

Neptunus indignatur Vlyssem restitutũ esse patriæ.

Huic autem respondens affatus est imbrifer Iupiter.
O' Dij, Neptune ample quale dixisti?
Non te despiciunt Dij. difficile autem esset
Antiquißimum & optimum ignominijs prosequi.

Virorum autem si quis te ui & robore cedens
Non colit: tibi autem est, & posthac ultio semper.
Fac ut uis, & tibi iucundum est animo.
Huic autẽ respõdit postea Neptunus quassator terræ.
statim & ego faciam nubilum sicut dicis.
sed tuum semper animum obseruo, & uereor.
Nunc autem Phæacum uolo perpulchram nauem
Ex comitatu redeuntem in nigro ponto
Perdere: ut iam abstineant, desistantq; à comitatu
Hominum magnum aũt ipsis montem urbi imponere.
Huic autem respondens affatus est imbrifer Iupiter.
O' Dij sic quidem meo animo uidetur esse optime
Cum iam omnis incitatam intuetur
Multitudo ab urbe, facere lapidem propè terram
Naui ueloci similem, ut admirentur omnes
Homines. magnum autem ipsis montem urbi imponere.
At postquam hoc audiuit Neptunus quassator terræ,
Ingressus est iter in Scheriam, ubi Phæaces orti sunt
Illic ut esset, & ualde propè uenit nauigatrix nauis
Celeriter impulsa. hanc autem propè uenit Neptunus
Qui ipsam lapidem fecit, & radicauit inferne,
Manu prona impellens. hic autem receßit.
Hi autem inter se uerba uelocia loquebantur
Phæaces longorum remorum nauibus inclyti uiri.
Sic autem quis dixit intuens in propinquum alium.
Heu quis iam nauem uelocem ligauit in ponto
Domum incitatam? & iam extabat tota.
Sic igitur quis dixit. hæc autẽ nõ intelligebant, quõ f&ta
His Alcinous concionatus est, & affatus. (sunt.
O' amici certe ualde me antiqua uaticinia assequuntur

Phæacũ nauis in saxum conuertitur.

Patris mei, qui dixit Neptunum iratum fore
Nobis: quoniam comites innocui sumus omnium.
Dixit aliquando Phæacum uirorum perpulchram nauē
Ex comitatu redeuntem in nigro ponto
Perditurum: magnum autem montem urbi imponere.
Sic dixit senex. hæc autem iam nunc omnia finiūtur.
Sed age, sicut ego dicam parete omnes.
Comitatum quidē relinquite hominū, cum aliquis ueniat
Nostram ad ciuitatem. Neptuno autem tauros
Duodecim electos sacrificemus, si misereatur,
Neq; nobis ingentem montem urbi imposuerit.
Sic dixit. hi autem metuerunt. parauerunt aūt tauros.
Sic hi quidem supplicabant Neptuno Regi
Populi Phæacum duces & curatores
Stantes circum altare. excitatus aūt est diuinus Vlysses
Recubans in terra patria: neq; ipsam cognouit
Iam diu remotus: circum enim Dea nubem fudit
Pallas Minerua filia Iouis, ut illum ipsum
Ne notum faceret, singulaq; proferrentur.
Vt non ipsum ante uxor cognosceret, ciuesq;, amiciq;,
Quàm omnem procis intemperantiam puniret.
Propterea uariata uidebantur omnia regi.
Viæq; perpetuæ, portusq; contecti.
Petræq; altæ, & arbores uirescentes.
Stetit autem igitur surgens, & inspexit patriam terrā.
Fleuitq; postea, & sua percußit femora.
Manibus deiectis. lugens autem locutus est.
O' ego quorum rursus hominum in terram uenio?
Nunquid iniuriosiq; & crudeles, neq; iusti?
An hospitales? & ipsis mens est sancta:

Vlysses nō cognoscit se in patriam uenisse nec à suis cognoscitur.

Quo iam res multas porto has? quo autem & ipse
Erro? utinam mansissent apud Phaeaces
Illic. ego autem ad alium magnanimorum Regum
Peruenissem, qui me dilexisset, & comites dedisset ad re
Nũc aũt nusquã ponere scio, neq; quidẽ illic (uertendũ.
Relinquam. nequando mihi præda alijs fiat.
O' Dij. non enim omnia intelligentes, neq; iusti
Erant Phæacum duces, & curatores,
Qui me in aliam terram abduxerunt. nanq; me dicebant
Ductum ire in Ithacam amœnam, neq; perfecerunt.
Iupiter ipsos ulciscatur deprecabilis, qui & alios
Homines inspicit, & plectit quicunq; peccat.
Sed age iam res numerem, & uideam
Nequid mihi discesserint concaua in naui ferentes.
Sic dicens tripodas perpulchros & lebetes
Numerabat, & aurum, textasq; uestes pulchras.
Horũ quidẽ nihil desyderabat. hic aũt lugebat patriam
Iens ad littus personantis maris (terram
Multum lamentans. propè autem eum uenit Minerua
Viro corpore similis iuueni pastori ouium
Permolli, qualesq; Regum filij sunt.
Duplicem circa humerum habens pulchram uestem.
Pedibus aũt sub teneris calceos habebat, manu ãt iaculũ.
Hanc autem Vlysses lætatus est uidens, & obuius uenit:
Et ipsam appellans uerba uelocia locutus est.
O' amice postquam te primum inuenio hoc in loco
Salue, & non mihi malo animo occurreris.
Sed serua tum hæc. serua etiam me. tibi enim ego
Supplico tanquam Deo, & ad tua chara genua accedo.
Et mihi hoc dic uerum, ut certò sciam

Minerua Vlyßi apparet

Quæ terra?quis populus?qui uiri sunt:
Num qua insularum amœna?an aliquod littus
Iacet ad mare uergens fertilis terræ?
Hunc aũt cõtra affata est Dea cæsia oculis Minerua.
Stultus es ò hospes,an longè uenisti?
Quoniam hanc terram interrogas?neq; enim ualde
De Ithacẽsis terræ natura
Sic ignobilis est.norunt autem ualde multi,
Et quidem quicunq; habitant ad Auroram,Solemq́;
Et quicunq; ponè ad noctem obscuram.
Certe quidem aspera,& non equitabilis est,
Neq; ualde sterilis.at neq; lata facta est.
Bene quidẽ enim triticum multum,bene autemq́; uinum
Fit.semper autem pluuia habet uirescensq́; ros.
Caprifera autem bona,& apta bobus.est quidem sylua
Omnigena.bene autem rigui perpetui adsunt.
Itaq; hospes Ithacæ,& in troiam nomen peruenerit.
Quam longè dicunt Achaide esse terra.
Sic dixit.lætatus est autem patiens diuinus Vlysses
Gaudens sua terra patria,sicut ei dixit
Pallas Minerua filia Iouis ægiochi:
Et ipsam appellans uelocia uerba dixit.
Neq; hic uera dixit.iterum autem capit sermonem.
Semper in præcordijs mentem per astutam mouens.
Audiebam de Ithaca & in Creta lata
Dißimulans se esse Vlyssem, fingit causam aduẽtus.
Longè supra pontum.nunc autem ueni & ipse
Rebus cum his linquens autem etiam filijs totidem
Fugio:quoniam dilectum filium interfeci Idomenei
Orsilochum pedibus uelocem:qui in Creta lata
Viros inuentores uincebat uelocibus pedibus,
Quoniam me priuare præda uolebat omni

Troiana,cuius gratia ego passus sum dolores animo,
Virorumq; bella tristesq; undas transiens:
Quoniam non suo patri gratificatus seruiebam
Agro in Troianorum:sed alijs imperabam socijs.
Hunc quidem ego discedentem percußi ærea lancea
Rure propè uiam insidians cum socio.
Nox aũt ualde obscura occupauerat cælum, neq; aliquis
Hoĩum aĩaduertit.fefelli aũt ipsi aĩum auferens. (nos
At postquam hunc interfeci acuto ære,
Statim ego in nauem iens Phæaces illustres
Oraui:& ipsis satisfacientem prædam dedi.
Hos me iußi Pylum deferre,& collocare.
Vel in Elida diuinam,ubi dominantur Epij.
Sed certe ipsos illinc repulit uis uenti
Multum uolentes,neq; uolebant fallere.
Illinc autem errantes uenimus huc nocte.
Contentione autẽ in portũ appulimus,neq; aliqua nobis
Cænæ mentio erat,ualde licet indigentibus sumere.
Sed sic egreßi iacebamus naue omnes.
Hic me quidem dulcis somnus inuasit defessum.
Hi autem fortunas meas concaua ex naui tollentes
Deposuerunt,ubi ipse in arenis iacebam.
Hi autem in Sidoniam pulchram conscendentes
Iuerunt.at ego relictus sum tristis animo.
Sic dixit,risit aũt Dea glaucos oculos habẽs Minerua.
Manuq; ipsum demulsit,corpus aũt aßimilata est mulieri
Pulchræq; magnæq;,& illustria opera scienti:
Et ipsum appellans uerba uelocia allocuta est.
Dolosus esset,& fallax,qui te superaret
In omnibus dolis,& si Deus opponeret

Minerua Vlyssem increpat dißimulationis.

Male uersute dolose non uoluisti,
Neq; in tua existens terra desinere fallacias?
Verbaq; falsa, quæ tibi ab ortu amica sunt.
Sed age ne has dicamus scientes ambo
Dolos: quoniam tu quidem es hoīum quā optimus oīum
Consilio & uerbis ago autem in omnibus Deis
Consilioq; glorior & dolis: neq; tu cognoscebas
Pallada Mineruam filiam Iouis, quæ tibi semper
In omnibus laboribus asto, & seruo.
Atq; te Phæacibus gratum omnibus reddidi.
Nunc rursus huc ueni, ut tibi consilium contexam.
Fortunasq; abscondam quascunq; tibi Phæaces illustres
Dederunt domum eunti meo consilioq;, menteq;,
Dicamq; quos tibi fatale est in ædificijs
Dolores tolerare. tu autem tolera, & necessitate.
Neq; alicui eloquere neq; uirorum, neq; mulierum
Omnium, cur uenisti errans: sed tacendo
Patere dolores multos iniurias sustinens uirorum.
Huic autem respondens, locutus est prudens Vlysses

Vlysses Mineruæ.

Difficile te Dea cognoscere homini occurrenti,
Et ualde scienti: te enim ipsam unicuiq; assimilas.
Hoc autem ego certo scio quòd mihi antea benigna eras
Quousq; in Troia pugnamus filij Achiuorum.
At postquam Priami ciuitatem diripuimus altam,
Iuimus autem in nauibus, Deus aūt dissipauit Achiuos,
Non te postea uidi filia Iouis, neq; animaduerti
Nauem meam ascendentem, ut mihi dolorem amoueres.
Sed semper mentibus proprijs habens confectum cor
Erraui quousq; me Dei malo soluerunt,
Prius quàm cum Phæacum uirorum in ubere ciuitate

Confirmasti uerbis,& in ciuitatem duxisti ipsa.
Nunc autem te per patrem quæso,non enim puto
Venisse in Ithacam amœnam:sed aliquam aliam
Terram repetij,te autem illudentem puto
Hæc dicere,ut meas mentes deciperes.
Dic mihi si uerè dilectam in patriam ueni.
Huic respondit postea Dea cæsia oculis Minerua.
Semper tibi talis in præcordijs cogitatio.
Propterea & te non possum permittere infelicem esse.
Quoniam facundus es,& ingeniosus & prudens.
Cupide enim alius uir errans rediens
Cuperet in ædibus uidere filiosq; uxoremq;.
Tibi autem non gratum est scire,neq; quærere.
Antequàm tuæ uxoris periculum feceris,quæ tibi sic
Sedet in ædibus,luctuosæ autem ei semper
Pereunt noctes,& dies lachrymanti.
At ego hoc quidem nunquam non credidi : sed in animo
Sciebam,quòd redibis perdens omnes socios.
Sed non uolui Neptuno obsistere
Patruo qui iram induxit in animum
Iratus quòd ei filium dilectun excæcasti.
Sed age tibi ostendam Ithacæ pauimentum ut credas.
Phorcynis quidem hic est portus marini senis:
Hæc autem in uertice portus patula oliua.
Propè autem ipsam antrum altum obscurum
Sacrarum nympharum,quæ Naiades uocantur.
Hæc autem spelunca lata contecta ubi tu multas
Sacrificabas Nymphis perfectas hecatombas.
Hic autem magnus est mōs indutus sylua. Neritus mōs
Sic fata Dea dissipauit nebulam.apparuit autē terra.

Lætatusq́; est postea patiens diuinus Vlysses
Gaudens sua terra: osculatus est autem almam tellurem.
Statim, autem Nymphis supplicauit manus tollens.
Nymphæ Naiades filiæ Iouis, nunquam ego
Videre uos dicebam, nunc uocibus lætis
Saluete, at & dona dabimus, sicuti antea
Si sinet prompta Iouis filia prædatrix
Ipsumq́; uiuere, & mihi charum filium augebit.
Hunc autem rursus affata est cæsia oculis Minerua.
Confide. ne te hæc in præcordijs tuis solicitent.
Sed fortunas quidem in intimo antro mirifico
Ponamus statim nunc, ubi hæc tibi salua maneant.
Ipsi autem consultemus, ut cito optime fiant.
Sic dicens Dea intrauit speluncam obscuram,
Quærens latibulum per speluncam, at Vlysses
Cito omnia portauit aurum, & magnum æs:
Cestesq́; fabrefactas quas ei Phæaces dederunt.
Et hæc quidem disposuit. lapidem autẽ imposuit foribus.
Pallas Minerua filia Iouis ægiochi.
Hi autem sedentes sacræ apud radicem oliuæ
Deliberabant procis insolentibus mortem.
Tum autem uerba incepit cæsia oculis Minerua.
Generose Laërtiade prudens Vlysses
Consydera quomodo procis impudẽtibus manus inferas,
Qui iam tibi triennium domum regunt:
Ambientes diuinam uxorem, & dona dantes.
Illa autem tuum semper reditum lugens in animo
Omnibus quidem spem dat, & pollicetur uiro unicuiq;
Nuncios antemittens: mens autem ei alia uersat.
Huic autem respondens, locutus est prudens Vlysses.

Minerua Vlyssem docet qd facto opus sit

O' Dij, iam uero Agamemnonis Atridæ
Corrumpi mala morte in ædibus debui:
Nisi mihi tu quæq; Dea in tempore dixisses.
Sed age consilium texe quomodo puniemus ipsos.
Apud me autem ipsa asta animum peraudacẽ immittẽs:
Qualem quando Troiæ soluimus magna mœnia.
Si mihi sic animosa astabis Minerua:
Et cum trecentis ego uiris pugnarem,
Tecum uenerabilis Dea, quando mihi prõpta adiuuares.
Huic autem respõdit postea Dea glaucopis Minerua.
Et ualde tibi ego adero, neq; me falles.
Cum hæc iam struxerimus, & alicuius spero
Sanguineq; cerebroq; perfundere magnum pauimentum,
Virorum procorum, qui tibi fortunas edunt.
Sed age te incognitum faciam omnibus hominibus.
Arefaciam quidẽ cutem pulchrã in flexibilibus mẽbris.
Flauos autem ex capite delebo crines circũ aũt pallium
Induam, quod aduersetur uidens homo habentem:
Deformabo autem tibi oculos antea perpulchros.
Sic turpis omnibus procis apparebis,
Tuæ uxori & filio quem in ædibus reliquisti.
Ipse autem primum Subulcum pete:
Qui tibi suum custos. simul autem tibi bene uult,
Filiumq; tuum diligit, & prudentem Penelopen.
Inuenies hunc suibus assidentem, hæ autem pascunt
Apud Coracis petram ad fontem Arethusam
Comedentes glandem gratam, & nigram aquam
Bibentes, quæ suibus nutriunt florentem pinguedinem.
Illic mane, & omnia assidens interroga:
Quousq; ego eam Spartam in ornatam mulieribus

Telemachum uocatura tuum dilectum filium Vlysses,
Qui in magnam Lacedæmonem ad Menelaum
Iuit persequens tuam famam sicubi adhuc esses.
Huic autem respondens, locutus est prudens Vlysses.
Cur non ei dixisti in præcordijs omnia sciens?
An ut & ille errans dolores patiatur
Pontum in impacatum, fortunas autem ei edant?
Huic rñdit postea Dea glaucos oculos hñs Minerua.
Non iam tibi ille ualde curæ sit.
Ipsa ipsum misi, ut famam bonam adipiscatur
Illuc iens. at non habet aliquem dolorem: sed quietus
Sedet in Atridæ ædibus. multa autem adsunt.
Certè quidem illum insidientur iuuenes cum naue nigra
Cupientes interficere, antequàm patriam terram ueniat.
Sed hæc non puto, potius & aliquem terra premet
Virorum procorum, qui tibi fortunas deuorant.

Mutatur Vlyßis habitus

Sic igitur ipsum alloquens uirga tetigit Minerua.
Siccauit quidẽ ei cutem pulchrã in flexibilibus mẽbris.
Flauo aũt ex capite deleuit crines: circum aũt pellem
Omnibus membris antiqui posuit senis.
Deformauit autem ei oculos antea perpulchros.
Circum aũt ipsum uestẽ aliã malã iniecit, & interulam,
Fractam, sordidam, malo tinctam fumo.
Circum aũt ipsum magnam pellem uelocis induit cerui

Minerua ad telemachum ꝓficiscitur.

Nudam: dedit autem ei uirgam, & deformem sacculum
Densè rimosum. inerat autem tortum erat lorum.
Hi sic consultantes diuisi sunt. hæc quidem postea
In Lacedæmonem diuinam iuit ad filium Vlyßis.

ARGVMENTVM. Ξ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Hospitium Vlyssis fit in agro apud Eumæum.& varius quidam congressus Vlysſis præsentia apud Eumæum. & sermones fiunt immutantis seipsum,& facta quædam exponentis.

ODYSSEAE. Ξ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Xi ăt,ulyssem hospitatus est Eumæus in agro subulcus.

T HIC Ex portu ingressus est asperum iter,
Locum per syluosum, per iuga, ubi ei Minerua
Dixerat diuinum Subulcum. hic ei fortunas maxime
Curabat familiarium quos habuerat diuinus Vlysses.
Hunc autem in uestibulo inuenit sedentẽ.ubi ei porticus
Alta ædificata erat circumspicuo in loco
Pulchraq; magnaq; circuibilis,quam Subulcus
Ipse ædificauerat suibus absente Rege
Sine domina,& Laërte sene
Aduectis lapidibus,& cinxerat sepe spinosa.
Palos autem extra adegit prorsus hinc & hinc
Densos & crebros nigrum quercus scindens.
Intra autem aream suilia duodecim fecerat

Eumæi domus ad quem diuertit Vlysses descriptio

Propè inter se,lectos suibus.in singula autem
Quinquaginta sues iacentes continebantur
Fœminæ factæ.mares autem foris dormiebant,
Multo pauciores.hos enim minuebant comedentes
Diuini proci:quoniam mittebat Subulcus
Semper saginatorum pinguium optimum omnium.
Hi autem trecentiq; & sexaginta erant.
Apud autem canes feris similes semper dormiebant
Quatuor,quos nutriuerat Subulcus princeps uirorum.
Ipse autem circa pedes suos aptabat calciamenta
Incidens pellem bouinam coloratam.alij autem
Iuerant aliò alius cum stabulantibus suibus
Tres.quartum autem miserat ad urbem
Suem ducere procis superbis necessitate,
Vt mactantes,carnibus saturarentur animo.
Repente autem Vlyssem uiderunt canes latratores
Qui quidem clamantes accurrerunt.at Vlysses
Sedit astutia.uirga autem ei excidit manu,
Tunc proprium apud stabulum indignũ tulit dolorem.
Sed Subulcus celeriter pedibus uelocibus subsequens
Cucurrit ad uestibulum coriũ autem ei excidit manibus:
Hos quidem uocans canes pepulit aliò alium
Crebris lapidationibus.hic autem affatus est regem.
O senex certe propè te canes dissipauerunt
Repente:& mihi crimen imposuisses.
Atq; mihi alios Dei dederunt dolores,singultusq;.
Diuinum enim regem lugens & dolens
Iaceo:alijs autem sues pingues nutrio
Ad comedendum.at ille egens forte cibi
Errat in diuersorum uirorum populumq; ciuitatemq;,

Sicubi adhuc uiuit, & uidet lumen Solis.
Sed ſequere, ad ſtabulum eamus ſenex, ut & ipſe
Cibo & uino ſaturatus ex animo,
Dicas, unde ſis, & quot dolores toleraueris.
Sic dicens ad ſtabulum præceſſit diuinus Subulcus.
Collocauit aũt introducẽs, uirgulta aũt ſubſtrauit denſa.
Strauit autem in pellem uilloſæ ſylueſtris capræ
Suũ ſtratum magnum & denſum, gauiſus eſt aũt Vlyſſes
Quòd ipſum ſic ſuſceperat, uerbũq; dixit & appellauit.
Iupiter tibi det hoſpes, & immortales Dei alij
Quodcunq; maxime uis, quia me benignus ſuſcepiſti.
Hunc autem reſpondens locutus eſt Eumæus ſubulcus.
Hoſpes non mihi fas eſt, neq; ſi peior te ueniat,
Hoſpitem contemnere. ab enim Ioue ſunt omnes
Hoſpitesq; pauperesq; munus aũt exiguumq; charumq;
Eſt noſtrum, hæc enim ſeruorum cauſa eſt
Semper timentium: cum dominantur Reges
Iuuenes certe enim cuiusdam reditum morati ſunt.
Qui me accurate diligebat & poſſeßionem præbuit:
Tanquãq; ſuo familiari Rex benignus dedit.
Domumq; portionemq; optatiſſimamq; uxorem:
Qui ſibi multa laborauerit. Deus autẽ negociũ auxerit.
Sic & mihi hoc negocium augetur quo detineor.
Ideo me multum iuuiſſet Rex: ſi hic ſenuiſſet.
Sed perijt, utinam debuiſſet Helenæ genus perijſſe
Funditus: quoniam multorum uirorum genua labefecit.
Etenim ille iuit Agamemnonis gratia honoris
In Ilium bonorũ equorum: ut Troianos oppugnaret.
Sic dicens cingulo celeriter coërcuit tunicam.
Perrexit aũt ire ad ſuilia, ubi grex continebatur porcorum

Eumæus ulyſſem hoſpitẽ hũaniter excipit.

Eumæus ulyſſem non cognoſcẽs eum perijſſe conqueritur.

Illinc capiens duos attulit, & ambos mactauit:
Ignemq́; accendit, conciditq́;, & uerubus infixit.
Assans autem omnia ferens apposuit Vlyßi
Calida ipsis uerubus. hic autem panes albos miscuit.
In poculo autem miscebat dulce uinum.
Ipse autem contra sedit, cohortans autem allocutus est.
Comede nunc ô hospes, quæ seruisq́; adsunt
Porcina. at pingues porcos proci comedunt
Non uerecundiā habētes in mentibus, neq; misericordiā.
Non quidem impia opera Dei beati amant:
Sed ius colunt, & pia opera hominum:
Et quidem hostes, & iniqui qui in terra
Aliena uescantur, & ipsis Iupiter prædam dederit:
Implentes uero naues iuerunt domum quisq́;,
Et quidem his curæ potens timor in animos cadit.
Hi autem sciūt (Dei autem aliquam audiuerunt uocem)
Illius perniciosam mortem: quia uolunt iustè
Ambire, neq; ire ad sua: sed silentio
Bona dilapidant immoderate, neq; est parsimonia.
Quotquot enim noctesq́;, & dies ab Ioue oriuntur,
Nunquam unam sacrificant uictimam, neq; duas solas.
Vinum autem consumunt immoderate haurientes:
Certè enim ei facultates erant magnæ nulli tantæ
Virorum heroum, neq; Epiri nigræ, — Vlyßis diuitiæ & possesſiones.
Neq; ipsius Ithacæ, neq; uiginti uirorum
Sunt diuitiæ tantæ, ego autem tibi connumerabo.
Duodecim in Epiro armenta, tot greges ouium,
Tot suum pascua, tot stabula lata caprarum,
Pascunt amiciq́;, & ipsius pastores uiri.
Illic autem stabula lata caprarum undecim omnia

In extremitate

In extremitate agri pascũtur:insuper uiri boni obseruãt:
Quorum semper ipsis unusquisq; in die pecudem fert:
Saginatarum caprarum quæcunq; appareat optima.
At ego sues has seruoq;,tueorq́;.
Et ipsis suum optimum eligens mitto.
Sic dixit.ille aũt attente carnes comedebat, bibebatq́;
Animose dolens.mala aũt procis ordiebatur. (uinum
At postquam cœnauit,& expleuit animum cibo:
Et ei implens dedit poculum quo bibebat
Vino plenum.hic autem suscepit,gauisusq́; est animo.
Et ipsum appellans uerba uelocia allocutus est.
O` amice quis nam te emit rebus suis,
Sic ualde diues,& fortis sicut dicis?
Dicis autẽ ipsum perijsse Agamemnonis gratia honoris.
Dic mihi si forte cognosco talem esse.
Iupiter enim hoc scit,& immortales Dei alij
Si forte ipsum nunciem uidisse,multum autem erraui.
Huic autẽ respondit postea Subulcus princeps uirorũ.
O` senex nullus illum uir peregrinus ueniens
Nuncians persuaserit uxoriq; & dilecto filio.
Sed aliter exportationis indigentes uiri peregrini
Mentiuntur,neq; uolunt uera loqui.
Quicunque autem peregrinus,Ithacæ in agrum uenit
Veniens ad dominam meam fallacia loquitur.
Hæc autẽ benigne suscipiens diligit,& singula inquirit:
Et ei lugenti palpebris lachrymæ decidunt.
Munus est mulieris,cum maritus alibi perijt.
Statim & tu senex uerbum fabrica
Si quis tibi penulamq; tunicamq́; uestimenta det.
Illius autem iam debent canes uelocesq; uultures

Cutem ab oßibus trahere.anima autem destituit.
Vel illum in ponto comederunt pisces.ossa autem ipsius
Iacent in terra arena mersa multa.
Sic ille quidem illic perijt.amicis autem dolores post
Oĩbus,mihi aũt maxime facti sunt.non enim amplius aliũ
Humanum sic Regem inueniam,quocunque ibo.
Neque si ad patris & matris iterum irem
Domum:ubi primum ortus sum,& me educauerunt ipsi.
Neque nunc his etiam tantum lugeo mœstus
Oculis,ut uideam existens in patria terra.
Sed me Vlyßis desiderium capit absentis.
Hunc quidẽ ego ò hospes, & non præsentem nominando
Reuereor.ualde enim me diligebat & habebat in animo.
Sed ipsum fratrem maiorem uoco,uel longè absentem.
Hunc aũt rursus allocutus est patiens diuinus Vlysses.
O' amice postquam omnino negas,neque dicis
Illum uẽturum esse.animus autẽ tibi semper incredulus.
Sed ego non temere loquar:sed cum iuramento,
Quòd redit Vlysses.munus autem mihi sit
Statim postquam ille ueniens suas domos peruenerit.
Ante autem uel ualde indigens nihil accipiam.
Indue mihi penulam,& tunicam uestimenta pulchra.
Inimicus enim mihi ille non minus in Ditis ianuis
Est,qui egestate coactus fallacia loquitur.
Sciat nunc Iupiter primum deorum hospitalisq; mensa
Penatesq; Vlyßis irrepræhensi quam adibo.
Certè quidem hæc omnia perficientur sicut dico.
Hoc autem ipso anno ueniet huc Vlysses
Hoc quidem inclinato mense.illo autem instante
Domum reuersus,& puniet quicunque illius
Hic uituperat uxorem,& illustrem filium.

Vlysses dißimulans nititur Eumæo Vlyssem rediturum persuadere.

Mendax ab hoste nõ differt

Hunc aūt respondens, allocutus est Eumæus subulcus.
O' senex, neq; profecto ego lætitiæ munus pluam:
Neque Vlysses etiam domum ueniet, sed quietus
Bibe, & alia prætermittamus: neq; mihi hæc
Memora. certe enim animo in pectore meo
Tristor, quando aliquis meminit gloriosi Regis.
Sed certè iuramentum quidem sinamus: sed Vlysses
Veniat. ut ipsum ego uolo, & Penelope,
Laërtesq́; senex, & Telemachus diuinus,
Nunc rursus nati casum lugeo quem genuit Vlysses
Telemachi quē postquā nutriuerunt Dei uirgæ æqualē,
Et ipsum dicebam fore in uiris non peiorem
Patre suo charo consilijs, & specie admirabili
Huius aūt aliquis immortaliū læsit mentē intus æquabilē:
Vel aliquis hominum, hic aūt iuit ad patris auditionem
In Pylum diuinam. hunc autem proci superbi
Domum uenientem obseruant, ut à generatione pereat
Sine nomine ex Ithaca Arcisij diuini.
Sed age illum quidem sinamus siue oppressus sit Arcisius.
Siue fugerit, & eum protegat manu Saturnius.
Sed age mihi tu senex tua ipsius incommoda prode,
Et mihi hoc dic uerum, ut bene intelligam.
Quis, unde es uirorum? ubi tibi ciuitas & parentes?
Qua autem in naue uenisti? quomodo te nautæ
Duxerunt in Ithacam? qui esse profitebantur?
Non enim te peditem puto huc uenisse.
Hunc autem respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Tibi enim ego hæc ualde uerè dicam.
Si sit quidem nunc uobis in annum, & cibus,
Et uinum dulce tecta intra manentibus,

Epulariq; quiete.alij autem ad opus adeant:
Facile postea & in annum omnia
Non percurrerem dicens meos dolores animi
Quoscunq; iam omnes deorum uoluntate laboraui.
Ex Cretensibus quidem genus prædico latis
Viri diuitis esse filius.multi autem & alij
Filij in ædibus & educati sunt,& orti sunt
Legitimi ex uxore.me autem empta peperit mater
Pellex,sed me pariter cum proprijs charum habebat
Castor Hylacides.huius ego genus prædico esse:
Qui quōdam in Cretensibus ut Deus colebatur populo,
Fortunisq; diuitijsq;,& filijs honestis.
Sed certe illum fata iuerunt mortis ferentia
Ad Ditis domos.cibaria autem diuiserunt
Filij magnanimi,& sortes iecerunt.
At mihi ualde pauca dederunt,& propria attribuerunt.
Duxi autem uxorem locupletißimorum hominum
Gratia meæ uirtutis : quoniam non contemnendus eram:
Neque timidus.nunc autem iam omnia defecerunt.
Sed tamen ualde quidem te arbitror intuentem
Cognoscere.certe enim me duritia tenet ualde multa.
Certe enim audaciam Marsq; dederunt,& Minerua,
Et fortitudinem cum legerem ad insidias
Viros optimos,mala inimicis ordiens.
Nunquam mihi mortē ante oculos posuit animus uirilis.
Sed multo primus adoriens lancea occidebam
Virorum inimicorum,cum mihi concederet pedibus.
Talis eram in bello.opus autem mihi nō gratum erat:
Neque res familiaris,quæ nutrit claros filios.
Sed mihi semper naues remigabiles gratæ erant.

Vlysses pulchre fingit historiā aduentus sui.

Et bella,& tela leuia,& sagittæ
Tristia quæq; alijs horrenda sunt.
At mihi grata erant,quæ Deus in animo posuit.
Alius enim alijs uir delectatur operibus.
Ante enim quam in Troia pedē ponerent filij Achiuorū
Nouies uiris imperator fui,& uelocibus nauibus,
Viros aduersus externos.& mihi ualde aderant omnia,
Quæ optabam idonea.multa autem post illa
Assequebar.statim autem domus augebatur.& postea
Grauisq; reuerendusq; inter Cretenses euasi.
Sed cum iam odiosum iter magnus Iupiter
Decreuit:quod multorum uirorum subtus genua soluit.
Iam tunc me iusserunt & inclytum Idomenea
Naues ducere in Ilium.neque ulla ratio
Erat denegandi.malus autem habebat populi rumor.
Ibi quidem nouem annis belligeramus filij Achiuorum.
Decimo autem ciuitatem Priami populati iuimus
Domum cum nauibus.Deus autem disiecit Achiuos.
At mihi misero mala statuit consiliarius Iupiter.
Mensem enim solum mansi delectatus filijs
Nouaq; coniuge, & bonis.at postea
In Aegyptum me animus impulit nauigare
Naues bene parantem cum diuinis socijs.
Nouem naues paraui.cito autem coactæ sunt copiæ,
Sex diebus quidem postea mihi dilecti socij
Conuiuati sunt.at ego sacra multa præbui
Deisq; sacrificando ipsisq; epulas struendo.
Septima conscendentes à Creta lata
Nauigauimus Borea uento secundo bono.
Facile ueluti secundo,neq; aliqua mihi

Nauium læsa est:sed sospites & incolumes
Sedebamus.has autem uentusq; nautæq; gubernabant.
Quinto die autẽ Aegyptum pulchre irrigatam iuimus.
Statui autem in Aegypti fluuio naues curuas.
Ibi quidem ego iußi charos socios
Illic apud naues manere,& naues subducere.
Speculatores autem per speculas misi ut irent.
Hi autem intemperantia impulsi insequentes robore suo
Statim ualde Aegyptiorum uirorum perpulchros agros
Populantur.mulieres autẽ abducebant & infantes natos,
Ipsosq; interficiebant.statim autem in urbe iuit rumor.
Illi autẽ uocem audientes,simul cum Aurora apparente
Venerũt.impletus est aũt totus cãpus peditũq;,& equitũ
Aerisq; fulgore.Iupiter autem fulminator
Fugam meis socijs malam intulit,neq; aliquis sustinuit
Manere contra.circum enim mala undiq; steterant.
Ibi nostrorum multos quidem interfecerunt acuto ære.
Alios autem duxerunt uiuos sibi operari neceßitate.
At mihi Iupiter ipse in mente ita consilium
Creauit.utinam debui mori,& mortem assequi
Illic in Aegypto.adhuc enim me molestia excepit.
Statim autem de capite galeam fabrefactam deposui:
Et scutum humeris.lanceam autem proieci ex manu.
At ego Regem contra ueni equis. (mei misertus est.
Et osculatus sum genua complexus.hic autẽ seruauit &
In currum autem me statuẽs duxit domum lachrymãtem.
Certe me ualde multi adoriebantur fraxineis
Cupientes interficere:nanque irati erant ualde.
Sed ille eripuit.Iouis autem ueritus est iram
Hospitalis,qui maxime ægre fert mala opera.

Ibi septem annos mansi ibidem, multas autem coëgi
Pecunias inter Aegyptios uiros. dederant enim omnes.
Sed cum iam octauus mihi rediens annus uenit, Troctes phœnix
Iam tunc Phœnix uenit uir fallacia sciens
Veterator: qui iam multa mala hominibus fecerat:
Qui me persuadens proprijs cogitationibus, ut iremus
In Phœniciam: ubi huius domus, & bona erant.
Ibi apud ipsum mansi perfectum in annum.
Sed quando iam mensesq́;, & dies perfecti sunt
Iterum circum uoluētis anni, & superuenerūt tēpestates:
In Libyam me in naui misit maritima
Fallacia consultans, ut ei onus ducerem.
Illic autē me ut uēderet, & magnum pretium acciperet.
Hunc sequebar in naue suspicans necessitate.
Illa autem currebat borea uento secundo bono
Per medium dextra Cretæ. Iupiter aūt eis deliberabat mor
Sed qn̄ iam Cretam quidē liquimus: neq; aliqua alia (tem.
Apparebat terrarum: sed cælum & mare.
Iam tum atram nubem statuit Saturnius
Naue super conuexa. obscuratus est autē pontus sub ipsa.
Iupiter autem crebro tonuit, & iniecit naui fulmen.
Hæc autem conuersa est tota Iouis percussa fulmine.
Vapore autem impleta est. ceciderunt aūt ex naue omnes.
Hi autem cornicibus similes circum nauem nigram
Fluentibus inferebantur. Deus autem abstulit reditum.
At mihi Iupiter ipse habenti licet dolores animo
Malum longum nauis nigræ proræ
In manibus posuit, ut adhuc malum fugerem.
Hunc amplexus ferebar perniciosis uentis
Nouem diebus ferebar. decima autem me nocte nigra

Terræ Thesprotorum applicuit magna unda uersans:
Tunc me Thesprotorum Rex accepit Phidon
Heros gratis. huius enim dilectus filius occurrens
Frigore & labore afflictum duxit in domum
Manu subleuans quoad iret ad ædes patris.
Circum autem me penulam, tunicamq; uelamina induit.
Ibi de Vlysse ego audiui. ille enim dixit,
Hospitio suscepisse, & dilexisse euntē in patriam terram:
Et mihi res ostendit quas coëgerat Vlysses,
AEsq; aurumq;, laboratißimumq; ferrum,
Et in decimam progeniem alterum amplius alat.
Tot ei in domibus thesauri iacebant Regis.
Hunc in Dodonem dicebat ire, ut Dei
Ex quercu procera Iouis sensum audiret.
Quomodo rediret Ithacæ in fertilem agrum
Iandiu absens, an manifestè, an occultè.
Iurauit autem coràm me ipsum libans in domo
Nauem deduxisse, & paratos esse socios,
Qui iam ipsum comitentur dilectam in patriam terram.
Sed me prius misit. contigit enim ueniens nauis
Virorum Thesprotorum in Dulichium frumentariam.
Tunc hic me iußit mittere Regi Acasto
Accuratè. his autem malum mentibus placuit consilium
De me, ut adhuc omnino casus calamitatem subirem.
Sed quando prouecta est à terra multum maritima nauis,
Statim dolosum diem mihi excogitabant,
Me quidem penula tunicaq; uelaminibus exuerunt.
Circum autē me rallā aliam malam eiecerūt, & tunicam
Pertusam, quæ & ipse in oculis uideas.
Occidentales aūt Ithacæ amœnæ ad agros peruenerunt.

Ibi me quidem ligauerunt armata in naui,
Fune bene torto arcte.ipsi autem abeuntes
Certatim ad littus maris cœnam sumpsere.
At mihi uinculum quidem dissoluerunt Dei ipsi
Facile:capiti autem rallam inuoluens
Leui temone descendens applicui mari
Pectus:postea autem manibus nauigaui ambabus
Natans.ualde autem cito excessi longè ab illis.
Tunc ascendens ubi quercetum erat lætissimum syluæ
Iacebam stratus.illi autem ualde suspirantes
Ibant,sed non enim ipsis uisum est melius esse
Inquirere ulterius.hi quidem iterum rediuerunt
Naui in concaua.me autem absconderunt Dei ipsi
Facile,& me stabulo applicuerunt ducentes
Viri prudentis.adhuc enim mihi fatum uiuere.

Hunc aūt respondens, allocutus est Eumæus subulcus
O' miser hospitum.certè ualde animum commouisti
Hæc singula dicens,quæ iam tulisti,& quæ uagatus es.
Sed hæc non apte puto,neque mihi persuadebis
Dicens super Vlyssem.quid te oportet talem hominem
Temere mentiri?ego autem certo scio & ipse
Reditum mei Regis quòd infestus est omnibus Deis
Funditus ualde,q̄ñ ipsum non in Troianis domuerunt
Vel amicorum in manibus,quoniā bellum bene tractauit.
Quare ei sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui:
Ac etiam suo filio magna gloria creuisset in posterum.
Nunc autem ipsum sine gloria harpyiæ dilaniarunt.
At ego apud sues separatus,neque ad ciuitatem
Eo:nisi prudens Penelope
Ire iubeat,quando nuncium aliunde ueniat.

Eumæo reditus Vlyßis non persuadetur.

Sed hi quidem singula aßidentes interrogant.
Et alij tristantur diu absente Rege,
Atque alij lætantur uictum impune edentes.
Sed mihi non gratum est inquirere & interrogare
Ex quo me Aetolus uir decepit uerbo.
Qui uirum interficiens, multas per regiones errans
Venit meas ad ædes. ego autem ipsum amice habui.
Dixit autem eum inter Cretenses apud Idoneum uidisse
Naues aptantem, quas ei fregerant procellæ,
Et dixit uenturum, uel in æstatem, uel in autumnum,
Multas opes ducentem cum diuinis socijs.
Et tu senex multa passus postquã te ad me duxit fortuna,
Ne mihi mendacijs gratificare: neq; mulceas.
Non enim ob id ego te honorabo, neq; diligam:
Sed Iouem hospitalem ueritus teq́; ipsum miseratus.
Hunc aũt respondens, allocutus est prudens Vlyßes.
Vlysses Subulco — Certe ualde aliquis tibi animus in pectoribus incredulus,
Qualem neque iurans induxi, neq; tibi persuadeo.
Sed age nunc pactum faciamus: & postea
Testes ambobus Dei, qui Olympum habitant.
Si quidem redibit Rex tuus in hanc domum,
Induens lænamq́; tunicamq́; uestes mitte
Ad Dulichium ire quo mihi gratum est animo.
Si autem non uenerit Rex tuus, ut dico,
Famulis iube deijcere magna de petra,
Vt & alius pauper caueat decipere.
Hunc aũt respondens, allocutus est diuinus Subulcus.
Hospes sic mihi bona fama uirtusq́;
Subulcus Vlyßi — Sit inter homines, simul nunc & in futurum,
Qui te in stabulum duxi, & xenia dedi.

Rursus autem interficiam, dilectumq́; animum auferam.
Promptus autem postea Ioui Saturnio supplicabo.
Nunc autem hora cœnæ:ocyus mihi intus socij
Erunt,ut in tugurio dulcem præparemus cœnam.
Sic hi quidem talia inter se dicebant,
De propinquo autem suesq́; & uiri uenerunt Subulci:
Has quidem igitur incluserunt de more ad dormiendum.
Clamor autē multus ortus est suum in haram euntium.
At suis socijs iußit diuinus Subulcus.
Ducite suum optimam,ut hospiti sacrificem
Peregrino.unà & ipsi recreabimur,qui ærumnam
Diu habemus patiētes suum gratia habentiū dētes albos.
Alij autem nostrum laborem impune edunt.
Sic locutus scidit ligna acuto ferro.
Hi autem suem adduxerunt ualde pinguē quinquennem.
Hunc quidē postea posuerunt in craticula.neq; Subulcus
Oblitus est immortalium.mentibus enim utebatur bonis.
Sed hic incipiens capitis crines in ignem iecit
Albos habentis dentes suis, & precatus est omnes Deos,
Vt rediret Vlysses prudens suam domum.
Percußit aūt in altū tollēs stipite querno quē liqt ueniēs.
Hunc aūt reliquit aīa.hi aūt iugulauerūt & cōbusserūt.
Statim aūt ipsum diuiserunt : cruda aūt posuit Subulcus
Vndiq; incipiens à membris in pinguem pinguedinem.
Et partim quidem in ignem iecit miscens farinæ flore.
Minutatim uero secauerunt alia,& circū uerua fixerūt.
Assaueruntq́; rite, extraxeruntq́; omnia.
Posuerunt autem in discis simul omnia.Subulcus uero
Surrexit diuidens.ualde enim mentibus æqua sciebat.
Atque quidem septifariam omnia partitus est diuidens.

Eumæus hospiti sacrificaturus suem mactat.

Partem quidem unam Nymphis, & Mercurio Maiæ filio
Posuit supplicans, alias distribuit singulis:
Dorsis autem Vlyssem integris honorauit
Albos dentes habentis suis. lætificauit aũt animum Heri,
Et ipsum dicendo allocutus est prudens Vlysses.
Vtinam sic Eumæe dilectus Ioui patri esses
Sicut mihi, si quidem talem existentem bonis honoras.
Hunc aũt respondens, allocutus est Eumæus subulcus
Comede felix hospitum, & delectare his,
Qualia adsunt. Deus aũt hoc quidẽ dabit, hoc autẽ sinet
Quodcunque suo animo uult. potest enim omnia.
Dixit, & primitias sacrificauit Deis sempiternis.
Libans autem nigrum uinum, Vlyssi urbium destructori
Mesaulius. In manibus posuit. hic autem sedebat suum iuxta latus.
Cibum autem ipsis distribuit Mesaulius quem subulcus
Ipse possederat solus absente domino,
Seorsum à domina & Laërte sene.
Ipsum apud Taphios emerat de suo.
Hi aũt in cibos paratos præiacentes manus extendebant.
At postquam potus & cibi desiderium eiecerunt:
Cibum quidẽ ab ipsis abstulit Mesaulius. hi aũt in cubile
Cibo, & carnibus saturati iuerunt.
Nox autem uenit mala obscura. pluit autem Iupiter
Tota nocte. at spirabat Zephyrus magnus semper aquo-
Hos aũt Vlysses allocutus est bubulcum tentans: (sus.
Si quõ ab eo exutã ibi lænã præberet, uel aliquẽ sociorũ
Alium moueret: si quidem sui curam gerebat ualde.
Audi nunc eumæe, & alij omnes socij
Me iactando aliquod uerbum dicam. uinum enim iubet
Stultum, quod impellit sapientem etiam ualde, cantare

Vlysses ansam quærit commode petendi lænam.

Et leniter ridere,& saltare agit:
Et aliquod uerbum præfari quod non dictum melius.
Sed postquã primum garrulus esse cœpi, nõ dißimulabo.
Vtinam sic pubescerem,uisq; mihi firma esset,
Sicut quando sub Troia insidias duximus parantes.
Duces erant Vlysses,& Atrides Menelaus,
Cum his unà tertius dux fui ego.ipsi enim iusserant.
Sed quando iuimus ad urbem,altumq; murum,
Nos quidem circa urbem in uirgultis densis
Inter calamos & paludem sub armis cadentes,
Iacuimus.nox autem aduenit mala Borea incidente
Brumalis.at postea nix facta est ueluti pruina
Frigida,& scutis circumuertebatur crystallus.
Tunc alij omnes uestes habebant & tunicas:
Dormiebant autem quieti scutis cooperti humeros.
At ego uestem quidem discedens socijs reliqui
Stultè,quoniam non putabam tantum frigus futurum.
Sed sequebar scutum solum habens,& uestem nitidam.
Sed qñ iam extrema pars noctis erat:trãs aũt astra ierãt.
Et tunc ego Vlyssem allocutus sum propè existentem
Cubito pungens.hic autem promptè audiuit.
Nobilis Laërtiade prudens Vlysses,
Non adhuc cum uiuis ero,sed me hyems
Interficiet.non.n.habeo lænam apud me, decepit fortuna
Vna cũ tunica cũ sim.nũc ãt nõ amplius remedia adsunt.
Sic dixi.hic autẽ postea mẽtem tenuit hanc in animo.
Solus ille erat ad consultandum & pugnandum:
Loquens autem gracili uoce ad uerbum dixit.
Sile nunc ne quis te Achiuorum alius audiat.
Dixit,& in cubito caput tenuit dixitq; uerbum.

'Audite amici diuinus mihi in sõnis astitit Deus somni.
Nam à nauibus longè uenimus, sed aliquis eat
Nunciatum Atridæ Agamemnoni pastori populorum,
An plures ad naues iubeat uenire.
Sic dixit.motus est autem postea Thoas Adræmonis filius
Subito:à se autem lænam iecit purpuream.
Perrexit ire ad naues.ego autem in ueste illa
Iacui libẽter.illuxit autẽ aureum thronũ habens Aurora.
Vtinam nunc pubescerem uisq; mihi firma esset,
Daret aliquis lænam in stabulis Subulcorum
Aeque amicicia ac reuerentia uiri boni.
Nũc aũt me inhonorãt malas circa corpus uestes habẽtẽ.

Eumæus Vlyßi

Hunc aũt respondens,allocutus est Eumæus subulcus.
O' senex latus quidem tibi magna quam dixisti.
Neque amplius citra decorum uerbum inutile dixisti.
Ideo neque ueste indigebis,neq; alia re,
Quam conueniat supplici misero obuiam uenienti.
Nunc,at mane tuis te uestibus amicies:
Non enim multæ lænæ mutatoriæq; tunicæ
Hic ad induendum.una autem sola uiro singulo.
At postquam uenerit Vlyßis dilectus filius,
Ipse tibi lænamq; tunicamq; uestes dabit,
Mittet & quo te cor animusq; iubet.

Paratur stratum Vlyßi.

Sic dicens surrexit.posuit autem ei ignem propè
Lectum:inq; caprarum & ouium pelles iniecit,
Vbi Vlysses dormiebat:insuper lænam iniecit ipsi
Densam & mollem,quæ ei erat mutatoria
Cum se indueret,qñ aliqua hyems terribilis orta esset.
Sic hic quidem tunc Vlysses dormiuit.apud ipsum
Viri dormierunt iuuenes,neque Subulco

Placuit illic in lecto à suibus longè dormire.
Sed hic extra iens armabatur. lætabatur autem Vlysses
Quòd ei census curæ erat longè existens.
Primum quidẽ ensẽ acutum circũ fortes posuit humeros.
Circum aũt lænam induit expellentẽ uentũ ualde dẽsam:
Ac pellem accepit capræ bene nutritæ magnæ.
Accepit aũt acutã lanceã cõtra canes adiutricẽ & uiros.
Perrexit autem ire dormiturus, ubi sues
Petra sub concaua dormiebant Boreæ sub tegmine.

ARGVMENTVM. O. HOMERI COMPOSITIONIS.

Telemacho Minerua in somnis assistens in Ithacam redire hortatur, hic dona a Menelao accipiens mittitur, & ingressurus in nauim Theoclymenon quendam Argiuum vatem recipit propter cædem fugientem. Et Eumæus Vlyssi narrat vti Phœnices ipsum prædam facientes ex Syria insula, vendiderunt Laërtæ. Et Telemachi nauis deducitur in Ithacam: & cum hanc in ciuitatem remisisset, ipse ad Eumæum pergit.

ODYSSEAE. O. HOMERI COMPOSITIONIS.

O micron, appulit ad Ithacam Vlyßides ex Lacedæmone.

N LATAM *Lacedæmona Pallas Minerua*
Acceßit ad Vlyßis magnanimi illustrem filium
De reditu admonitura, & suasura ut redeat:
Inuenit autẽ Telemachum & Nestoris inclytum filium
Dormientem in uestibulo domus Menelai illustris:
Certe Nestoridem molli domitum somno.
Telemachum aũt nõ somnus tenebat dulcis: sed in animo
Noctem per solitariam curas patris congregabat.
Propè aũt stans allocuta est glaucos oculos hñs Minerua.
Telemache non amplius bene domibus diu aberras.
Poßeßionesq; relinquens urosq; in tuis domibus
Sic superbos ne omnia comedant
Poßeßiones diuidentes. tu autem inanem uiam uenies.
Sed moue citißime, uoce bonum Menelaum
Mittere, ut adhuc domi bonam matrem inuenias.
Iam enim paterq; fratresq; iubent
Eurymacho nubere. hic enim superat omnes
Procos donis, & auget dotes.
Ne te inuito ex domibus res efferatur.
Scis enim qualis animus in pectoribus mulieris.
Illius uult domum augere, quicunque duxerit.
Filiorum autem priorum, & mariti dilecti

Minerua Telemachũ insomnis hortatur, ut Ithacam redeat.

Non

Non amplius recordatur mortui,neq; inquirit.
Sed tu ueniens ipſe committes ſingula,
Famularum,quæ optima uidebitur eſſe,
Quouſq; oſtendant Dei uenerabilem uxorem.
Aliud autem tibi uerbum dico:tu uero repone animo,
Procorum tibi diligenter optimi inſidiantur
In freto,Ithacæq́; Samiq́; puluerulentæ
Cupientes occidere antequam in patriam terram uenias.
Sed hæc non puto:ante & aliquem terra detinebit.
Virorum procorum qui uictum comedunt.
Sed longè ab inſulis impelle bene fabricatam nauem.
Nocte autẽ ſimul nauiga.mittet autẽ tibi uentum à tergo
Immortalium quicunq; te cuſtoditq́; liberatq́;.
At ut primum littus Ithacæ perueneris,
Nauem quidem in ciuitatem impelle,& omnes ſocios:
Ipſe autem primum Subulcum inuade,
Qui ſuum cuſtos,ſimul autem tibi humana ſcit.
Illic autem dormi.hunc autem mitte urbem intra.
Nuncium dicentem caſtæ Penelopes,
Quia ei ſaluus es,& ex Pylo ueniſti.
Hæc quidem ſic fata abiuit ad longum olympum.
At hic Neſtoridem ex dulci ſomno excitauit
Calce pede mouens,& ad ipſum uerbum dixit.

Telemachus Piſiſtrato.

Surge Neſtoride Piſiſtrate unius unguis equos
Iunge currui ducens,ut eamus uiam.

Piſiſtratus Telemacho.

Hunc autem Neſtorides Piſiſtratus contra allocutus (eſt.
Telemache,nondum eſt tẽpus:feſtinantes uia
Noctẽ per tenebroſam impelleres:cito ãt aderit Aurora.
Sed mane quouſq; dona ferens in currus ponat
Heros Atrides lancea inclytus Menelaus:

Et uerbis mitibus alloquens remittat
Huius enim hospes recordatur dies omnes
Viri hospitalis, qui amiciciam præbeat.
Sic fatus, statim autem aureæ sedis uenit Aurora.
De prope autem ipsos uoce bonus Menelaus
Surgens ex lecto Helenam apud pulchricomam.

Telemachus Menelao.

Hunc ãt postquã igitur cognouit Vlyßis dilectus filius
Festinans, chitonem circum corpus splendidam
Induit, & magnum pallium in fortes iecit humeros
Heros. iuit autem foras, astans autem allocutus est
Telemachus dilectus filius Vlyßis diuini.
Atride Menelaë diuine princeps populorum,
Iam nunc me remitte dilectam in patriam terram:
Iam enim mihi animus cupit domum ire.
Huic autem respondit postea uoce bonus Menelaus,

Menelaus Telemacho

Telemache non te ego multum tempus hic detinebo
Cupientem reditus: irascor autem & alij
Viro hospitali qui eximiè quidem diligit,

Hospitem inuitum detinere inhumanũ est

Eximiè autem odit, meliora autem decentia omnia
Aequale malum est, qui & nolentem redire
Hospitem impellit & qui ruentem detinet.
Oportet hospitẽ p̃ñtem diligere, uolentem aũt, dimittere.
Sed mane donec dona ferens in sedes ponam
Pulchras: tu autem oculis uidebis. dicam autẽ mulieribus
Cœnam in domibus ut faciãt sufficiẽter intus existentiũ:
Vtrinq; gloriaq; & splendor, & utilitas
Cœnatos ire multam in infinitam terram.
Si autem uis diuertere in Græciam & medium Argos,
Vt ipse sequar, subiungam autem equos.
Vrbes autem hominum ducam: neq; aliquis nos

Frustra remittet:dabit autem aliquid unum ferri,
Vel aliquem tripodem bene æratorum,uel lebetem,
Vel duos mulos,uel aureum poculum.
Hūc āt rursus Telemachus prudēs cōtra allocutus est. Telemachus Menelao.
Atride Menelaë diuine princeps populorum,
Volo iam redire ad nostra:non enim à tergo
Custodem discedens reliqui in rebus meis,
Ne patrem diuinum quærens ipse peream:
Certe mihi ex domibus depositum bonum pereat.
At postquam hoc audiuit uoce bonus Menelaus:
Statim suæ uxori & famulis iußit,
Cœnā in domibus præparare sufficiēter intus existētiū.
Propè autem ipsum uenit Boëthides Eteoneus
Exsurgēs ex lecto,quoniā nō multū hītabat lōgè ab ipso:
Hunc autem ignē accendere iußit uoce bonus Menelaus,
Assareq; carnes.hic autem non neglexit audiens.
Ipse autem in thalamum descendit redolentem
Non solus,simul cū ipso Helena ibat,& Megapentheus.
Sed quando iam peruenerunt ubi ei deposita iacebant:
Atrides quidem postea poculum accepit rotundum.
Filium autem crateram portare Megapentheum iußit
Argenteam.Helena autem astitit arcis,
Vbi erant uestes totæ uariatæ,quas laborauerat ipsa.
Harum unam eleuās Helena portabat diuina mulierum,
Quæ pulcherrima erat tarsiatis & maxima:
Stella aūt tāquā resplendebat:iacebat aūt ultima aliarū.
Perrexerūt aūt ire ulterius per domū quousq; peruenerūt
Telemachum.hūc aūt allocutus est flauus Menelaus.
Telemache certe reditum ut mentibus tuis cogitas,
Sic tibi Iupiter perficiat personans maritus Iunonis:

Donorum aūt quæcunq; in mea domo deposita iacent,
Dabo quod optimum & honoratißimum est.
Dabo tibi crateram fabricatam:argentea autem
Est tota:auro autem in labra perfecta sunt.
Opus autem Vulcani:præbuit autem illustris heros
Sidoniorum Rex,quando sua domus cooperuit
Illic me redeuntem.tibi autem uolo hoc præbere.
Sic dicens in manibus posuit crateram rotundam
Heros Atrides.hic autem crateram lucidam
Posuit illic coràm portans fortis Megapenthes
Argenteam.Helena autem astitit pulchrigenas
Vestē habens in manibus,uerbumq́; dixit, & denoīauit.
Donum tibi & ego fili dilecte hoc do, (rū tēpus,
Memoriā Helenæ manuū multū desyderatarū in nuptia
Tuæ uxori portare.interim aūt dilectam apud matrem
Iaceat in domo.tu autem mihi gaudens abi
Domum bene ædificatam,& tuam in patriam terram.
Sic dicens in manibus posuit.hic aūt suscepit gaudens:
Et hæc quidem in tabulata posuit Pisistratus heros
Suscipiens,& omnia suo admiratus est animo.
Hos autem duxit ad domum capite flauus Menelaus.
Sederunt autem postea in sedibusq́; thronisq́;.
Lauacra autem famula gutturnio infudit ferens
Pulchro aureo super argenteo lebete
Lauare apud autem politam extendit mensam.
Panem autem honesta famula apposuit ferens,
Cibos multos imponens,gratificans præsentibus.
Apud autē Boëthœdes carnes incidebat, & distribuebat
Ministrabat aūt filius Menelai inclyti. (partes:
Hi autem in cibos paratos præiacētes manus mittebant.

Menelai donum.

Helena Telemachū xenijs donat.

At postquam potus & cibi desiderium eiecerunt:
Et tunc Telemachus,& nestoris illustris filius
Equos iunxerunt,supraq; currus uarios iuerunt.
Extra aūt impulerūt uestibulū & porticū ualde sonantē.
Cum his autem Atrides ibat flauus Menelaus,
Vinum habens in manu dulce dextra
Aurea in patera,ut sacrificantes irent.
Statuit autem equos ante:circūspectus aūt locutus est.
Gaudete ò iuuenes,& Nestori pastori populorum
Dicite.certè enim mihi pater tanquam mitis erat.
Quousq; in Troia pugnauimus filij Achiuorum.
Hunc autē Telemachus prudens cōtra allocutus est.
Et ualde illi generose sicut dicis
Omnia hæc euntes narrabimus utinam enim ego sic
Rediens ad Ithacam Vlyssem in domo
Dicerem,ut ad te consequens amiciciam omnem
Venio.at duco deposita multa,& bona.
Sic ei dicenti uolauit dextera auis
Aquila album anserem ferens unguibus magnum — Augeriū aquilæ aduolātis.
Domesticum è stabulo.hi autem clamantes sequebantur
Viri & mulieres.hæc aūt ipsos propè ueniens
Dextra iuit ante equos.hi autem uidentes
Lætati sunt:& omnibus in mentibus animus lætatus est.
His autem Nestorides Pisistratus incepit sermonem.
Considera iam Menelaë generose princeps populorum,
Si nobis hoc ostendit Deus monstrum,an tibi ipsi.
Sic dixit.cogitabat autem bellicosus Menelaus,
Quomodo ei secundū decēs responderet consyderans.
Huic aūt Helena extēsis uestibus præueniēs dixit uerbū.
Audite me.at ego uaticinabor sicut in animo

Immortales iaciunt, ſicut perfici puto

Helena interpretatur augurium.

Sicut hæc anſerem rapuit nutritum in domo
Veniens ex monte, ubi ei generatioq́; partusq́;.
Sic Vliſſes mala multa paſſus, & multa errans.
Domum redibit, & puniet uel & iam
Domi. at procis mala omnibus plantat.
Hanc autem rurſus Telemachus prudens cõtra dixit.
Sic nunc Iupiter faciat ualde, ſonans maritus Iunonis.
Ideo tibi & illic Deo tanquam ſupplicarem.
Dixit, & in eqs flagellum iecit. hi autem ualde celeriter
Ruerunt in campum per urbem prompti.

Telemachus proficiſcitur à Menelao.

Hi autem toto die feſtinabant iugum utrinq; habentes.
Occidit autem Sol, obſcuratæ ſuntq́; omnes uiæ.
In Phæram autem peruenerunt Dioclei ad domum
Filij Orſilochi, quem Alpheus genuit filium.
Illic nocte dormierunt. hic autem his hoſpitalia poſuit.
Quando autem matutina apparuit roſea Aurora,
Equosq́; iunxerunt, ſuper currus uarios aſcenderunt.
Extra autem impulerũt ueſtibulũ & porticũ reſonantẽ.
Verberauit autem impellere, hi aũt non inuiti uolabant.
Statim autem poſtea uenerunt Pyli altam ciuitatem.
Et tunc Telemachus allocutus eſt Neſtoris filium.
Neſtoride quomodo mihi promittens perficies
Verbum meum? hoſpites autem omnino dicimur eſſe
Ex patrum amicicia. at & coætanei ſumus.
Hæc autem uia & magis concordia ſeparabit:
Ne me extra duc nauem generoſe: ſed relinque illic.
Ne me ſenex inuitum detineat ſua in domo.
Cupiens diligere me autem opus cito ire.
Sic dixit. Neſtorides ſuo conſultauit animo:

Quomodo ei ſecundum decens promittens perficeret.
Sic autem ei cogitanti uiſum eſt melius eſſe.
Vertit equos in nauem uelocem,& littus maris.
Naui autem in puppi diſcooperuit pulcherrima dona,
Veſtem,aurumq́;,quæ ei Menelaus dedit:
Et ipſum hortans uerba uelocia allocutus eſt.
Feſtinanter nunc aſcende,iubeq; omnes ſocios
Ante me domum ire,nunciareq́; ſeni. Deſcedũt à ſe Telemachus & Piſiſtratus.
Bene enim ego hos ſcio in mente & in animo,
Qualis illius animus immenſus,neq; te dimittet.
Sed ipſe uocans huc uenire faciet:neq; te dico
Retro ire uacuum,ualde enim iraſcetur tamen.
Sic uociferans impulit pulchrorum crinium equos
Retro Pyliorũ in ciuitate,uelociter aũt domos peruenit.
Telemachus autem ſocijs concitans iuſsit. Telemachus ſocijs.
Parate arma ſocij naui nigræ:
Ipſiq; aſcendamus ut tranſeamus uiam.
Sic dixit.hi aũt igitur hũc ualde qdẽ audiuerũt et obe
Statim aũt ingreſsi ſunt:& ĩ ſedibus ſederunt. (diuerũt.
Certè hic quidẽ hæc laborabat, ſupplicabatq́; Mineruæ,
Nauem apud puppim.deprope autem ei uenit uir
Peregrinus fugiens ex Argo uirum interficiens
Vates.at genere Melampodis proles erat: Theoclymenus uates ad telemachi nauẽ confugiẽs,
Qui antea quidẽ quòdã habitabat Pylo in matre ouium
Diues Pylijs ualde egregie domos habitans.
Iam tunc alium populum peruenit patriam fugiens,
Neleumq; magnanimum clariſsimum uiuentium:
Qui ſibi opes multas perfectum in annum
Habuit ui,hic autem interim quidem in domibus arcis
Vinculo in difficili ligatus eſt fortes dolores patiens

Gratia Nelei filiæ nocumentiq; grauis,
Quod ei in mentibus posuit Dea grauis erynnis.
Sed hic quidẽ effugit mortẽ:& abegit boues ualde mugiẽ
In Pylum ex Phylace:& soluit opus indecens (tes
Diuinum Neleum fratriq; uxorem
Duxit ad domos.hic autem aliorum iuit populum
Argos in equos nutriens,ibi enim ei fatatum erat
Habitare multis imperantem argiuis.
Ibi autem duxit uxorem,& altam posuit domum.
Genuit autem Antiphatem & Mantium filios fortes,
Antiphates. Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum.
Mantius Oicleus Amphiaraus. At Oicleus populum saluantem Amphiaraum,
Quem animo diligit Iupiterq; ægiochus & Apollo
Omni amicitia:neq; peruenit senectutis limen:
Sed perijt Thebis muliebrium gratia donorum.
Alcmaõ Amphilochus. Huius aũt filij generati sunt Alcmaon, Amphilochusq;.
Polyphideus & Clitus. Mantius iterum genuit Polyphideumq; Clitumq;.
Sed certe Clitum aureæ sedis rapuit Aurora
Pulchritudinis gratia,ut immortalibus interesset.
At magnanimum Polyphideum uatem Apollo
Posuit hoĩum ualde optimũ,postquã mortuus ẽ Amphia
Qui Rhyperesiam habitabat patri iratus (raus,
Illic hic habitans uaticinabatur omnibus hominibus.
Huius quidem filius aduenit.Theoclymenus autẽ nomen
Theoclymenus. Qui Telemachum propè stetit.hunc aũt inuenit (erat.
Sacrificantem,supplicantemq; uelocẽ apud nauẽ nigrã:
Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est.
O' amice,quoniam te sacrificantẽ inuenio hoc in loco,
Supplico per sacrificia,& dæmonis,& postea
Tuum ipsius caput,& socios qui te sequuntur,

Dic mihi interroganti uera,neq; occultes.
Quis?unde es uirorum?ubi tibi ciuitas,& parentes?
Hunc aũt rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus eſt.
Tibi enim ego hoſpes ualde uerè dicam.
Ex Ithaca genere ſum.pater autem mihi eſt Vlyſſes
Si quãdo erat:nũc autem iam corruptus eſt graui morte.
Propterea nunc ſociosq; capiens,& nauem nigram
Veni interrogaturus patre diu abeunte.
Hũc aũt rurſus allocutus eſt Theoclymenus diuinus. Theoclymenusorat opẽ.
Sic tibi & ego ex patria uirum interficiens
Contribulum,multi autem fratresq; ſocijq;
Argos in equos paſcens,ualde aũt dominantur Achiui:
Horum fugiens mortem,& parcam nigram
Fugio: quoniam mihi parca inter homines errare.
Sed me naue inſedere fac,poſtquã te fugiens ſupplicaui,
Ne me interficiant,perſequi enim puto.
Hũc ãt rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus eſt.
Non quidem iam uolentem expellam naui æquali. Telemachus ſuſcipit ĩ nauem Theoclymenum
Sed ſequere,at illic diligeris quali habemus.
Sic loquens ei ſuſcepit æream lanceam:
Et hanc in lignis extendit nauis utrinq; uertibilis.
At autem & ipſe nauem aſcendit per mare euntem:
In puppi autem poſtea ſedit:apud autem ſe ipſum
Sedere fecit Theoclymenum.hi autem funes ſoluerunt.
Telemachus autem ſocijs exhortans iuſſit
Arma tangere.hi autem ruenter obediuerunt.
Malum autem abiegnum concauum intra tabulatum
Statuerunt erigentes,de autem funibus ligauerunt.
Traxerunt uela alba bene uerſis loris.
His autem concitantem uentum mittit cæſia Minerua

Latum ſonantem per aërem ut uelociſsime
Nauis perficeret currens maris ſalſam aquam.
Occidit autem Sol, obſcuratæ ſuntq; omnes uiæ:
Hæc Pheras iniecit feſtinans Iouis uento
Et apud Elidam diuinam, ubi dominantur Epij.
Hinc autem rurſus inſulis præmiſit acutis,
Ruens ſi mortem fugiat, an caperetur.
Hi aũt rurſus in ſtabulo Vlyſſes & diuinus Subulcus
Cœnabant. apud autem ipſos cœnabant uiri alij.
At poſtquam potus & cibi amorem eiecerunt:
His Vlyſſes dixit Subulcum tentans.
Si ipſum adhuc accuratè diligat, manereq; iubeat
Illic in ſtabulo: an hortetur ad ciuitatem.
Audi nunc Eumæe, & alij omnes ſocij,
Mane ad ciuitatem cupio ire
Mendicans, ut non te uexem & ſocios:
Sed me bene mone, & ſimul ductorem bonum præbe
Qui me illuc ducat: in autem ciuitatem ipſe neceſsitate
Errabo, ſiquis poculum & panem porrigat.
Et iens ad domos Vlyßis diuini
Nuncium dicam prudenti Penelope:
Et procis ſuperbis miſcebor
Si mihi cœnam dent cibos infinitos habentes.
Statim beneficiam inter ipſos quicquid uolent.
At enim tibi dico. tu autem componere, & me audi
Mercurij uoluntate internuncij omnium
Hominum operibus gratiam & gloriam præbet.
Strenuitate autem non mihi contenderet homo alius:
Ignemq; bene cumulare, perq; ligna autem ſcindere,
Diuidereq;, & aſſare, & uinum fundere:

Poëta redit ad Vlyſſem.

Eumæi & Vlyßis colloquium.

Qualia bonis faciunt peiores.

Hũc aũt ualde iratus allocutus est Eumæus subulcus.
Hei mihi hospes cur in mentibus hoc consilium
Fuit, certe omnino cupis illic perire,
Si iam procorum uis ingredi multitudinem:
Quorum iniuriaq; uisq; ad sydereum cælum uadit.
Non tales sunt ministri illorum:
Sed iuuenes lænas bene induti & chitonas:
Semper autem formosi capite & ualde uultu,
Qui ipsis administrant, bene politæ autem mensæ
Pane & carnibus & uino oneratæ sunt.
Sed mane. non enim aliquis te dolet præsente,
Neq; ego, neq; aliquis alius sociorum qui mihi sunt.
At postquam uenerit Vlyßis dilectus filius
Ille te lænamq; chitonamq; uestes induet.
Mittet autem quo te cor animusq; iubet.

Huic aũt respõdit postea multa patiẽs diuinus Vlysses
Vtinam sic Eumæe dilectus Ioui patri fieres
Sicut mihi: quòd me cessasti errore & ærumna graui.
Errore autem non est peius aliud hominibus.
Sed gratia perniciosi uentris mala consilia habent
Viri quorũ aliquẽ inuenit error et nocumentũ & dolor.
Nunc autem quoniam detines manere me illum iubes,
Dic age mihi circa matrem Vlyßis diuini
Patrisq; quem reliquit iens in senectutis limine,
Sicubi adhuc uiuunt sub splendore Solis,
An iam mortui sunt, & in inferni domibus.

Vlysses q̃rit de matre & patre Laërte

Hũc aũt rursus allocutus est Subulcus prĩceps uirorũ.
Tibi enim ego hospes ualde uerè dicam.
Laërtes quidem adhuc uiuit: Ioui autẽ supplicat semper

Animum à membris corrumpi suis in domibus.
Terribiliter enim filio dolet profecto.
Virgine nuptaq; uxore prudente, quæ ipsum maxime
Tristitia affecit corrupta, & in cruda senectute posuit,
Quæ dolore sui filij corrupta est gloriosi
Tristi morte. sic non moriatur quicunq;
Hic habitans amicus sit & amica faciat:
Quandiu quidem igitur illa erat dolens tamen,
Tandiu aliquid mihi dilectum scrutari & interrogare:
Quoniam me ipsa nutriuit, simul pariens extensa ueste.
Filia potens quam postremam peperit filiorum:
Hac simul nutritus sum. paulo ãt me minus honorabat.
At postquã pubertatẽ multum amatam uenimus ambo,
Hãc quidẽ postea in Samũ dederũt, et infinita acceperũt.
At me lænamq; chitonemq; uestes illa
Pulchras ualde circũinduẽs, pedibus aũt calciamẽta dans
Ad agrum præmisit. diligebat aũt me corde magis.
Nunc autem iam horum indigeo: sed mihijpsi
Opus augent beati Dei cui in maneo.
Ex his autem comedi bibiq;, & uerecundis dedi.
Ex autem domina non dulce est audire,
Neq; uerbum neq; opus: quoniam malum incidit domui
Viri superbi. ualde autem famuli indigent
Contra dominam dicere, & singula interrogare,
Et comedere bibereq;. postea autem & portare
Ad agrum qualia animum semper famulis lætificant.

Vlysses q̃rit ex Eumæo cõditionẽ generis eius.

Hũc aũt respõdens, allocutus est multũ tolerãs Vlysses.
Papè sic paruulus existens Eumæe subulce
Multum aberrasti tua patria & parentibus.
Sed age mihi hoc dic, & uerè narra.

An destructa est ciuitas uirorum lata uijs,
Qua in habitabat pater,& ueneranda mater.
An te solum positum apud oues,uel apud boues
Viri inimici nauibus acceperunt & transtulerunt
Huius uiri ad domos.hic autem dignum pretium dedit.
Hũc aũt rursus allocutus est Subulcus prĩceps uirorũ.
Hospes quoniam iam hæc me interrogas & inquiris:
Silentio nunc audi:& delectare bibeq; uinum
Sedens.hæ autem noctes magnæ:est quidem dormire.
Est autem delectantibus audire:neq; te oportet
Ante horam dormire:dolor & multus somnus.
Horum autem aliorum quemcunq; cor & animus iubet
Dormiat exiens.simul autem Aurora apparente
Cœnatus simul sues heriles sequatur.
Nos autem in stabulo bibentesq; comedentesq;
Doloribus adinuicem delectemur tristibus
Recordantes:inter etenim dolores delectatur uir
Quicunq; iam ualde multa passus est,& multa errauit.
Hoc autem tibi dico,quod me interrogas & inquiris.
Insula quædam Siria uocatur sicubi audis
Ortygia desuper ubi mutationes solis.
Non multa ualde tantum:sed bona quidem
Fertilis boum,fertilis ouium,uino plena,multi frumẽti:
Fames aũt nunquam populum inuenit:neq; aliquis alius
Morbus odiosus est in miseris hominibus.
Sed quando senescunt in ciuitate generationes hominum
Veniens argentei arcus Apollo Diana cum
Suis illustribus sagittis contraueniens interficit.
Illic duæ ciuitates.diuisim autẽ ipsis omnia diuisa sunt.
His autem ambabus pater meus imperauit

Ctesius Ormenides similis immortalibus.
Illuc autem Phœnices nauibus inclyti uenerunt uiri
Ingeniosi infinitos ducentes ludos naue nigra,
Fuit autem patris mei mulier Phœnissa in domo
Pulchraq; magnaq;, & splendida opera sciens.
Hanc autem Phœnices callidi deceperunt
Lauantem. quidam primum mixtus est concaua in naui
Lecto & amicitia, quæ mentes decipiunt
Libidinosis mulieribus, etsi bene operans sit.
Interrogabat autem postea, quæ esset & unde ueniret.
Hæc autem ualde statim patris dixit altam domum.
Ex quidem Sidone multi æris glorior esse:
Filia autem sum Arybantis ego abunde diuitis.
Sed me rapuerunt Taphij latrones uiri
Ex agro ueniētem. transtulerunt autem me huc ducentes
Huius autē uiri ad domos. hic autē dignum pretiū dedit.
Hanc aūt rursus allocutus est uir, q̄ mixtus erat clàm.
Certè nunc iterum rursus simul nos domum sequere,
Vt uideas patris & matris altam domum:
Ipsosq;: certè enim adhuc sunt, & diuites uocantur.
Hūc aūt rursus allocuta est mulier, et respōdit uerbo.
Sit & hoc, si mihi uelitis nautæ
Iuramento fidem dare innocuam abducere.
Sic dixit. hi autem omnes iurauerunt sicut iußit.
At postquā iuraueruntq; perfeceruntq; iuramentum:
His rursus quædam dixit mulier, & respondit uerbo.
Silentio nunc. nequis me alloquatur uerbis
Vestrorum sociorum obuians uel in uia,
Vel in fonte, ne quis ad domum seni
Veniens dicat. hic autem intelligens liget
Vinculo in difficili. uobis autem consultabit mortem.

Sed habete in mente uerbũ:festinate ãt emptionẽ uiatico(rum
Sed quando iam nauis plena uictu fuerit,
Nuncius mihi postea uelociter ad domos ueniat:
Portabo enim & aurum quodcunq; sub manus uenerit.
Et autem aliud onus ego uolens dabo.
Filium enim uiri sui in domibus nutrio
Astutum iam talem simul currentem foras:
Hunc ducam in naui.hic uobis infinitum pretium
Inueniet quocunq; transibitis ad diuersilingues homines.
Hæc quidem sic fata abiuit ad domos pulchras,
Hi autem per annum totum apud nos manentes
In naui concaua,uiaticum multum lucrabantur.
Sed quando iam concaua nauis grauata erat,his redire
Et tunc nuncium miserunt qui nunciaret mulieri.
Venit autem uir multa sciens mei ad domos patris
Auream coronã habens:post aũt electris impedita erat.
Hanc quidem in domo famulæ & honesta mater
Manibus tractabant,& oculis uidebant
Pretium promittentes,hic autem huic innuit tacitè.
Certe hic innuens concauam in nauem iuit,
Hæc autem me manu capiens domibus eduxit foras:
Inuenit aũt in uestibulo partim pocula,partim mensas
Virorum conuiuarum,qui mei patrem gubernabant.
Hi quidem in concionem processerunt populiq; cœtum.
Hæc autem statim tria pocula abscondens in sinu
Exportauit,at ego sequebar stultitijs.
Occidit autem Sol,obscuratæ suntq; omnes uiæ.
Nos aũt in portum inclytum uenimus celeriter euntes,
Vbi Phœnicum erat uirorum uelox in mari nauis.
Hi quidem postea ascendẽtes nauigabant humidas uias
Nos ascendere facientes:Iupiter autem uentum immisit.

Sex diebus quidem simul nauigauimus nocteq; & die.
Sed quando septimum diem Iupiter imposuit Saturnius,
Hāc quidē postea mulierē ĭterfecit Diana sagittis gaudēs.
Sentina autem in sonuit cadens, sicut marina auis:
Et hanc quidem focis, & piscibus escam fieri
Eiecerunt, at ego relictus sum dolens animo.
Hos autem Ithacæ admouit portans uentusq; & aqua:
Vbi me Laërtes emit rebus suis.
Sic hanc terram ego uidi oculis.
Huic autē rursus Ioue natus Vlysses respondit uerbo.
ulysses Eũ.eo Eumæe certe ualde iam mihi in mentibus aīum mouisti,
Hæc singula dicēs quoscunq; iam passus es dolores animo.
Sed certe tibi quidem apud & malum bonum posuit
Iupiter, quoniā uiri domos peruenisti multa laborans.
Humanus, qui iam tibi præbet cibumq; potumq;
Decenter, degis autem bonam uitam, at ego
Multas hominum per ciuitates errans huc perueni.
Sic hi quidem talia inter ipsos dicebant.
Dormierunt autem non multum in tempus: sed paululū.
Statim enim Aurora uenit pulchræ sedis. hi aūt in terra
Telemachi socij soluebant uela deposuerunt autē malū.
Telemachus Ithacā redit. Statim hanc in portum ante traxerunt remis.
Extra autem anchoras iecerunt, funes autem ligauerunt.
Extra autem & ipsi iuerunt in littore maris:
Cœnamq; parabant: miscebantq; nigrum uinum.
At postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
His autem Telemachus prudens incepit sermonibus.
Vos quidem nūc ad ciuitatem impellite nauem nigrā:
At ego ad agrum ibo, & ad pastores.
Vespertinus autem, uidens mea opera discedam.

Mane

Mane autem uobis itinericum apponam
Conuiuium bonum carniumq́; & uini dulcis potus.
Hūc aūt rursus allocutus est Theoclymenus diuinus.
Quo enim ego dilecte fili ibo? cuius domos perueniam
Virorum qui asperam Ithacam in dominantur?
An rectà tuam matrem, & tuam domum?
Hunc autē Telemachus prudens contra allocutus est.
Aliter quidem te ego, & nostrum iubeo
Ire: non enim tibi hospitiorum desyderium: sed tibi ipsi
Peius: quoniam tibi ego quidem abero? neq; te mater
Videbit. non quidem enim frequenter procis in domo
Apparet: sed ab his in tabulato telam texit.
Sed tibi alium uirum speculor ad quem ibis
Eurymachum Polybij prudentis inclytum filium:
Quem nunc æqualiter Deo Ithacenses inspiciunt.
Etenim multum optimus uir promptus est maxime
Matrem meā ducere uxorē: & Vlyßis honorē habere.
Sed hæc Iupiter scit olympius in æthere habitans:
Si & ipsis ante nuptias perficiet malum diem
Sic igitur ei dicenti uolauit dexter auis — Aquilæ augurium
Accipiter Apollinis uelox nuncius: in autem pedibus
Vellebat columbā tenēs: deorsum aūt pēnas fundebat ad (terram:
In medio nauisq́;, & ipsius Telemachi
Hunc autem Theoclymenus socijs longè uocans — Theoclymenus uates.
In eius accepit manu: uerbumq́; dixit, ac denominauit.
Telemache non sine Deo uenit dexter auis.
Cognoui enim ipsum in contraria uidens auem existētē.
Vestro autem non est genere dominantius aliud
In populo Ithacæ, sed uos potentes semper.
Hūc aūt statim, Telemachus prudēs cōtra allocutus ē.

Vtinam enim hoc hospes uerbum perficiendum sit.
Ideo cito agnosces amicitiamq; multaq; dona
A' me:adeo ut aliquis te obuians beatum dicet.

Pyræus theoclymenũ hospitatur

Dixit & Pyræum allocutus est fidum socium.
Pyrae Elitide,tu autem mihi præter alia maxime
Obedisti meorum sociorum qui me Pylum insecuti sunt:
Et nunc mihi hunc hospitem ducens in domibus tuis
Decenter ama,& honora donec ueniam.
Hũc ãt rursus Pyræus lãcea ĩclytus cõtra allocutus ẽ.
Telemache,si enim tu multo tempore hic manebis:
Hunc aũt ego ducam:xeniorũ aũt ei non desyderium erit.
Sic dicens in nauem iuit.iussit autem socios
Ipsos ascendere,atq; funes soluere.

Telemachus ad Eumæum diuertit

Hi autem statim ascenderunt,& in sedibus sederunt.
Telemachus aũt sub pedibus ligauit pulchra calciamẽta:
Accepit autem fortem lanceam claram acuto ære
Nauis à tabulatis.hi autem funes soluerunt:
Hi quidẽ impellẽtes nauigabant in ciuitatẽ,sicut iusserat
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini.
Hũc aũt celeriter præcũtẽ pedes ferebãt,ut iret in sta(bulũ,
Vbi ei erant sues ualde multæ,quibus Subulcus
Bonus existens dormiebat regibus humana sciens.

ARGVMENTVM. Π. HOMERI COMPOSITIONIS.

Profecto in agros Telemacho,mittitur Eumæus in ciuitatem debens nunciare domini aduentum. Fit autem deinceps Vlyssis apud filium agnitio secũdum uoluntatem Mineruæ. Et in insidias Telemachi ordinatorum in ciuitatem reuersio.

Pi autem igitur Telemachus agnoſcit patrem ſuum.

I autem rurſus in ſtabulis Vlyſſes & diuinus Subulcus
Parabant prãdium ſimul aurora incendentes ignem:
Emiſeruntq; paſtores cum congregatis ſuibus.
Telemachum aũt circumblandiebãtur canes latrantes,
Neq; latrabãt aduenientẽ.intellexit aũt diuus Vlyſſes
Adulantes canes,circumſonus uenit pedibus.
Statim autem Eumæum uerba uelocia allocutus eſt.
Eumæe certe ualde aliquis ueniet huc ſocius,
Vel & cognitus alius,quoniam canes non latrant,
Sed circumblandiũtur:pedibus autem ſub ſonum audio.
Nondũ omne dictum erat uerbum qñ eius dilectus filius
Stetit in ueſtibulis.ſtupefactus autem irruit Subulcus.
Ex autẽ eius manibus ceciderũt uaſa quibus laborabat
Miſcens nigrum uinum.hic autem contra uenit Regem.
Oſculatus eſt ãt ipſum capiteq; et ãbobus luminibus pul
Manibusq; ãbabus tenera ãt ei excidit lachryma. (chris
Sicut autem pater ſuum filiũ amica amans amplectitur Comparatio.
Venientem ex longinqua terra decimo anno
Solũ unicũ in ſenectute genitũ quo in dolores multos paſ
Sic tunc Telemachũ diuinũ diuus Subulcus (ſus eſt.
Totum oſculatus eſt amplectẽs tanquã ex morte fugiẽtẽ.
Et lugens uerba uelocia allocutus eſt.

Eumæus gratulatur Telemacho reditum.

Venisti Telemache dulce lumen:neq; te ego
Videre dicebam postquam iuisti naui ad Pylum.
Sed age nunc ingredere dilecte fili,ut te animo
Delecter,inspiciens nuper aliunde intra uenientem.
Nõ quidẽ enim frequẽter in agrũ uenis,neq; ad pastores.
Sed peregrinaris.sic enim placuit animo
Virorum procorũ prouidere perniciosam multitudinẽ.
Hũc aũt rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus ẽ.
Erit sic amice,tui enim causa huc ueni,
Vt te uideam oculis,& uerbum audiam.
Si mihi adhuc in domibus mater manet.an aliquis iam
Virorum alius duxit uxorem.Vlyßis autem cubile
Priuatione in lectis malas araneas iaceat habens.
Hũc aũt rursus allocutus ẽ Subulcus prĩceps uirorũ,
Et ualde illa manet patienti animo
Tuis in domibus:ærumnosæ autem eam semper
Corrumpunt noctesq́; & dies lachrymantem.
Sic utiq; uociferans eius suscepit æream lanceam.
At hic introiuit,& transiuit lapideum limen.
Huic autem sedis adeunti pater ceßit locum Vlysses,
Telemachus autem ex altera parte retinuit, clamauitq́;.
Sede hospes,nos autem & alibi inueniemus sedem
Stabulo in nostro:adest autem uir qui deponet.
Sic dixit.hic aũt rursus iens sedit.huic aũt Subulcus
Fudit sub uiridia uirgulta,& pellem desuper:
Illic sedit postea Vlyßis dilectus filius.
His aũt rursus carniũ scutellas apposuit Subulcus
Assatarum,quas priori die reliquerant comedentes:
Panem autem festinanter cumulauit in canistris:
In autem poculo miscebat dulce uinum.

Ipſe autem contra ſedit Vlyſſem diuinum.
Hi autem in cibos paratos præiacentes manus mittebãt.
At poſtquam potus & cibi deſyderium eiecerunt:
Iam tunc Telemachus allocutus eſt diuinum Subulcum.
Papè, unde hoſpes hic uenit? quomodo aũt ipſum nautæ
Duxerunt in Ithacam? quinam ſe eſſe gloriabantur?
Non quidem enim ipſum pedeſtrẽ puto huc ueniſſe.
Huic autem reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulcus.
Nanq; ego tibi fili uera omnia dicam.
Ex Cretenſibus quidem genere gloriatur latis.
Dicit autem multas in hominum ciuitates diuertiſſe
Errans: ſic enim ipſi neuit hæc fortuna.
Nũc autem rurſus Theſprotorũ uirorum ex naue fugiẽs
Venit meum ad ſtabulum. ego autem tibi præbebo,
Fac quomodo uis: ſupplex autem tibi dicit eſſe.
Hunc aũt rurſus Telemachus prudens allocutus eſt,
Eumæe certè hoc uerbum triſte dixiſti.
Quomodo enim iam hũc aduenam ego ſuſcipiam domi:
Ipſe quidem iuuenis ſum: & nõdum manibus auſus ſum
Virum expellere: quando prior ſæuit.
Matri autem mihi bifariam animus in mẽtibus cogitat.
An illic apud me maneat & domum curet,
Lectum uenerans mariti populiq; famam.
An iam ſimul ſequatur Achiuorum quicunq; optimus
Spondet in domibus uir, & plurima det.
Sed certè hunc hoſpitem, quoniam tuam uenit domum
Induam ipſum lænamq; chitonemq; ueſtes pulchras:
Dabo aũt enſem utrinq; acutũ, & pedibus calciamenta.
Mittam autem quo ipſum cor animusq; iubet.
Si autem uis tu, accipe in ſtabulis detinens:

Telemachus de hoſpite q̃rit, & patrẽ nõ cognoſcit.

Vestes autem huc ego mittam, & panem omnem
Comedere, sic non te consumet & socios.
Illuc autem non ipsum ego ad procos sinam
Ire: ualde enim iniustam iniuriam habent,
Ne ipsum conuiciētur: mihi autem dolor erit grauis.
Facere autem difficile quid inter plures existentem
Virum & potentem: quoniam multo potentiores sunt.
Hūc āt rursus allocutus ē multū tolerās diuus Vlysses.
O' amice, quoniam mihi & respondere fas est
Certè ualde mei laceratum est audientis dilectum cor,
Qualia dicitis procos iniusta excogitasse
In domibus inuito te tali existente,
Dic mihi an uoluntarius consumeris? an te populi
Oderunt supra populum sequentes Dei uocem?
An fratres accusas quibus uir
Pugnantibus persuasit, etsi magna contentio moueretur.
Vtinam enim ego sic iuuenis essem hoc in animo:
Vel filius ex Vlysse strenuus: uel & ipse
Veniret errans: adhuc enim & spei fatum
Statim postea à me caput incideret alienus uir:
Si non ego illis malum omnibus facerem
Iens in domum Laërtiadæ Vlyßis.
Si aūt rursus me multitudine interficerent solū existētē,
Vellem in meis interfectus domibus
Mori, quàm hæc semper indecentia opera uidere.
Amicosq; quatientes famulasq; mulieres,
Violentos indecenter in domibus pulchris:
Et uinum exhaustum & cibum comedentes.
Vanè sic imperfectum imperfecto in opere.
Hūc āt rursus Telemachus prudēs cōtra allocutus est.

Hospes Telemacho.

Tibi enim ego hospes ualde uerè dicam.
Neq; mihi omnis populus iratus molestus est,
Neq; fratres accuso, quibus uir
Pugnantibus persuasit, & si magnam uictoriam mouit.
Sic enim nostram generationem solam fecit Iupiter.
Solum Laërtem Arcisij filium genuit.
Solum autem rursus Vlyssem pater genuit. at Vlysses
Solum me domibus generans liquit: neq; adiutus est.
His nunc inimici ualde infiniti sunt in domo.
Quot enim insulis dominantur optimi
Dulichioq; Samoq; & syluosæ Zacyntho:
Vel autem quicunq; asperam Ithacam dominātur,
Tot matrem meam petunt: consumunt autem domum.
Hæc autem neq; negat odiosas nuptias, neq; finem
Facere potest. hi autem corrumpunt comedentes
Domum meam: cito autem me destruent & ipsum.
Sed certè quidem hæc Deorum in genibus iacent.
Domine, tu autem uade cito, prudenti Penelope
Dic quòd ei saluus sum, & ex Pylo ueni.
At ego hic manebo tu autem illuc redi
Soli nuncians. horum autem aliorum nullus Achiuorum
Audiat: multi enim mihi mala cogitant.
Huic autē respondens, allocutus est Eumæus subulcus.
Cognosco, sapio: hæc iam intelligenti iubes.
Sed age mihi hoc dic & uerè narra,
Si & Laërti per ipsam uiam nuncius ueniat
Infelici, qui quousq; quidem Vlysse ualde dolens
Operaq; spectabat cum famulis in domo,
Bibebat & comedebat, quādo aīus ī pectoribus iubebat.
At nunc ex quo tu iuisti naui ad Pylum:

Telemachus Vlyßi hospiti ignoto.

Telemachus Eumæū mittit ad matrē & Laërtem.

Nondum ipſum dicunt comedere & bibere ſic:
Neq; in opera uidere:ſed ſuſpirioq; luctuq;
Sedere lamentans:corrumpit autem circum oſſa corpus.
Hũc aũt rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus ẽ
Doloroſius,ſed tamen ipſum ſinamus dolentes licet.
Si enim aliquo modo eſſent per ſe uenabilia omnia hoĩbus
Prius patris caperemus reditiuum diem.
Sed tu nuncians retro uade,neq; ad agros
Erra ad illum:at ad matrem dic
Famulam cuſtodem mouere quàmcitiſſime
Clàm:illa enim nunciabit ſeni.
Certe et mouit Subulcũ.hic accepit manib⁹ calciamẽta
Ligans aũt ſub pedibus ad ciuitatem iuit:neq; Mineruam
Latuit à ſtabulo iens Eumæus ſubulcus,
Sed hæc propè uenit:corpore aũt aſſimilata eſt mulieri
Pulchræq; magnæq;,& ſplendida opera ſcienti.
Stetit autem in ueſtibulo ſtabuli Vlyſſi apparens:
Neq; Telemachus uidit contrarius,neq; intellexit.
Non enim omnibus Dei apparent manifeſti.
Sed Vlyſſesq; canesq; uiderunt & non latrarunt.
Gemitu autem ex altera parte per ſtabulum timebant.
Hæc ãt in ſupercilijs annuit:intellexit ãt diuinus Vlyſſes.
Ex autem iuit domo apud magnum murum ſtabuli.
Stetit autem ante ipſam.hunc autẽ allocuta eſt Minerua.
Generoſe Laërtiade aſtute Vlyſſes,
Iam nunc tuo filio uerbum dic,neq; occulta,
Vt procis mortem,& ſortem aptantes
Eatis ad ciuitatem inclytam:neq; ego ipſa
Diu procul à uobis ero prompta pugnare.
Dixit.& aurea uirga palpauit Minerua.

Mĩerua ulyſſem monet, ut filio ſe ꝓdat.

Vestem quidem ei prius bene lauatam & interulam
Posuit circũ pectora:corpus aũt auxit & pubertatem.
Retro aũt nigredine factus est:genæ autem extensæ sunt.
Nigri autem facti sunt capilli circum barbam.
Hæc quidem sic faciens retro iuit.at Vlysses
Iuit in stabulum.stupuit autem ipsum dilectus filius.
Timens autẽ ex altera parte iecit oculos ne Deus esset,
Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est.

Vlyßis habitus ĩmutatus

Alius mihi hospes apparebas nuper quàm coram.
Alia autẽ uestimenta habes,& corpore neq; itẽ similis.
Certe ualde aliquis deorũ es,qui cælum latum habitant.
Sed placatus sis,ut tibi grata demus sacra,
Et aurea dona facta.miserere autem nostri.

Huic autẽ respõdit postea pertolerãs diuinus Vlysses,
Non aliquis Deus sum,cur me Deis aßimilas?
Sed pater tuus sum,cuius gratia tu suspirans
Pateris dolores multos uiolentias suscipiens uirorum.

Vlysses filio se prodit.

Sic uociferans filium osculatus est per autem genas
Lachryma ibat humũ.ante ãt tenebat ĩdesinẽter semper.
Telemachus aũt nondũ persuasus fuerat suũ patrẽ esse.
Rursus ipsum uerbis respondens,allocutus est.

Non tu Vlysses es pater meus.sed me Deus
Decipit,ut item magis lugens suspirem.
Non enim aliquo modo mortalis uir hæc excogitat
Suo ipsius animo,quando non Deus ipse adueniens
Facile uolens faciat iuuenem & senem.
Certe enim nuper eras senex,& indecenter indutus eras:
Nunc autem Deis similis es,qui cælum latum habitant.

Telemachus patri.

Hunc autem respondens,allocutus est prudẽs Vlysses.
Telemache,non te decet dilectum patrẽ intus existentem

Vlysses filio.

Neq; mirari ualde,neq; admirari,
Non quidem enim amplius alius ueniet huc Vlysses.
Sed hic ego talis passus mala,multa autem tolerans
Veni uigesimo anno ad patriam terram.
At hoc opus Mineruæ prædatricis:
Quæ me talem posuit quomodocunq; uoluit.potest enim
Aliquando quidẽ pauperi similem, aliquando aũt rursus
Viro iuueni pulchras circum corpus uestes habenti.
,,FACILE autem Dijs, qui cælum latum habitant
Et glorificare mortalem hominem & malo afficere.
Sic uociferans infra sedit.Telemachus autem
Circũfusus patrem bonum lugebat lachrymas fundens:
Ambobus autem his desyderium abortum est luctus.
Flebant autem stridulè abundantius quàm aues
Aquilæ uel uultures curuæ unguibus:quibus filios
Rustici excipiunt antequam uolatiles fierent.
Sic hi miserabiliter sub supercilijs lachrymam fundebãt:
Et lugentibus occidisset lumen Solis,
Nisi Telemachus allocutus fuisset suum patrem statim.
Quali enim huc pater naui te nautæ
Duxerunt in Ithacam?qui esse dicebant?
Non quidem enim te pedestrem puto huc uenisse.

Telemachus patrẽ alloquitur.

Hũc aũt rursus allocutus est ptolerãs diuinus Vlysses,
Nanq; ego tibi fili ueritatem apertè dicam.
Phæaces me duxerunt nauibus inclyti,qui & alios
Homines mittunt cum ipsos adeant.
Et me dormientem naue ueloci in pontum ducentes
Deposuerũt in Ithacã:dederũt aũt mihi splẽdida dona.
Aesq; aurumq; sufficienter,uestemq; textam.
Et hæc quidem in speluncis Deorum consilio iacent.

Nunc autem rursus huc ueni admonitionibus Mineruæ,
Vt inimicis cædem circa consultemus.
Sed age mihi procos numerans narra:
Vt sciam quotq́; & qui uiri sunt.
Et meo in animo strenuo cogitans
Considerabo, si nos poterimus contraire
Soli sinè alijs: an & quæremus alios.
Hũc aũt rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est.
O ;pater certe diu magnam gloriam semper audiui
Manibusq́; bellicosum esse, & prudentem consilio.
Sed ualde magnum dixisti. stupor me habet. neq; esset
Viros duos multis & fortibus pugnare.
Procorum autem neq; decas una, neq; duæ solæ.
Sed multoplures. cito autem scies hic numerum.
Ex quidem Dulychio duo & quinquaginta
Iuuenes electi: sex autem famuli sequuntur.
Ex autem Samo quatuorq́; & uiginti iuuenes sunt.
Ex autem Zacintho sunt uiri achiuorum.
Ex autem ipsa Ithaca duodecim omnes optimi.
Et ipsis simul est Medon præco, & diuinus cantor.
Et duo serui scientes epulas facere.
His si omnibus obuiabimus intus existentibus:
Ne multum amarè & grauiter uiolentias soluas iens.
Sed tu si potes aliquem adiutorem excogitare
Animaduerte qui nobis auxilietur prompto animo.
Hũc aũt rursus allocutus est ptolerãs diuinus Vlysses.
Tibi enim ego dico. tu autem considera & me audi.
Et cogita si & nobis Minerua cum Ioue patre
Sufficiat: an adhuc alium adiutorem cogitabo?
Hũc aũt rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est.

Telemachus recẽset patri numerũ procorum.

Boni hi adiutores quos dicis
Altè in nebulis ſedentes,quiq; & alijs
Viris dominantur & immortalibus Dijs.
Hūc aūt rurſus allocutus eſt ptolerās diuinus Vlyſſes.
Non quidem illi multo tempore ſeparatim erunt
Pugna forti,quando procis & nobis
In domibus meis robur iudicabitur Martis.
Sed tu quidem nunc uade ſimul Aurora apparente
Domum,& procis ſuperbis loquere:
At me ad ciuitatem Subulcus poſtea ducet,
Pauperi triſti ſimilem & ſeni:
Si aūt me inhonorabūt domo ī,tuus aūt dilectus animus
Toleret in pectoribus male patiente me.
Si & per domum pedibus trahent foras,
Vel telis percutient,tu autem inſpiciens tolera.
Sed certe ceſſare iube inſipientijs
Suauibus uerbis alloquens.hi autem tibi non
Perſuadebuntur.iam enim ipſis adeſt fatatus dies.
Aliud autem tibi dico tu autem in mentibus pone tuis.
Quando multi conſilij in mentibus ponet Minerua:
Annuam quidem tibi ego capite:tu aūt poſtea intelliges.
Quæcunq; tibi in domibus martia arma iacent
In ſeceſſum alti thalami depone eleuans
Omnia ualde.at procos mollibus uerbis
Alloquere,quando te inquirent cupientes:
Ex fumo depoſui,quoniam non his ſimilia ſunt,
Qualia quondā ad Troiam proficiſcēs dereliqt Vlyſſes.
Sed deſtructa ſunt,quantum ignis iuit flatus.
Adhuc aūt mihi hoc maius in mētibus poſuit Saturnius.
Ne quomodo inebriati contentionem ſtatuentes in uobis

Vlyſſes Telemachū inſtituit qd factū oporteat,ubi ad procos uenerint.

Inter uos uulneretis:deturpetis autem conuiuium,
Et ſponſalia.ipſum enim trahit uirum ferrum.
Nobis autem ſolis duos enſes,& duas lanceas
Relinque,& duo ſcuta manibus capere.
Sic ſacrificantes accipiemus.hos autem poſtea
Pallas Minerua decipiet & conſiliarius Iupiter.
Aliud autem tibi dico tu autem in mẽtibus pone tuis:
Si uere meus es & ſanguinis noſtri.
Ne quis poſtea Vlyſſem audiat intus exiſtentem:
Neq; igitur Laërtes ſciat hoc,neq; Subulcus,
Neq; aliquis domorum,neq; ipſa Penelope:
Sed ſoli tuq́; egoq́; mulierũ cognoſcamus rectitudinem.
Et tui famulos uiros adhuc tentemus.
Et quidem ubi aliquis nos honorat,& timet animo,
Et qui non curat:te autem inhonorat talem exiſtentem.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt illuſtris filius.
O' pater certe meum animum & poſtea puto
Cognoſces:non quidem enim ebrietates tenent.
Sed non hoc lucrum ego fore puto
Nobis ambobus:te autem conſyderare iubeo.
Diu enim ſic cognoſces procorum tentans
Opera incipiens.hi autem in domibus quieti
Res deuorant præter modum:neq; eſt parcitas.
Sed certè te mulieres ego diſcere iubeo,
Quæ te inhonorant,& quæ ſæuæ ſunt.
Virorum autem nondum ego in reſidentijs uellem
Nos tentare.ſed poſtea hæc labora.
Si uerè adhuc ſcis Iouis monſtrum ægiochi.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Hæc aũt poſtea Ithacã deducta eſt nauis bene fabricata,

Quæ tulerat Telemachum à Pylo,& omnes socios.
Hi aũt quãdo iam portum ualde profundũ intra iuerunt.
Nauem quidem hi nigram in terram traxerunt:
Arma autem sua asportauerunt magnanimi serui.
Statim autem in Clytij portarunt perpulchra dona.
At præconem præmiserunt domum ad Vlyßis
Nuncium dicentem perprudenti Penelope.
Quod Telemachus quidem in agro.nauem aũt iußit
Ciuitatem adnauigare:ut non timens in animo
Nũciatur Telemachũ redisse. Potens Regina teneras lachrymas fundat.
Hi autem obuiauerunt præco & diuinus subulcus,
Eiusdem gratia nuncij dicturi mulieri.
Sed quando iam iuerunt domum diuini regis,
Præco quidem medijs in ancillis dixit,
Iam Regina dilectus filius uenit.
Penelope autem dixit Subulcus propè astans
Omnia quæcunq; ei dilectus filius iußit loqui.
At postquam omne præceptum perfecte dixit
Septa ire ad sues:liquit autem septaq; domumq;.
Proci autem tristati sunt,mœsti suntq; in animo:
Atq; exiuerunt domo apud magnum murum atrij,
Illic autem ante ianuas sederunt.
His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere.
O` amici certè magnum opus superbè perfectum est
Telemacho uia hæc.dicebamus aũt ei non perfectum iri.
Sed agite nauem nigram trahamus quæ optima:
In autem remiges marinos congregemus qui uelocißimè
Illis nuncient uelociter domum redire.
Amphinomus. Nõdum omne dictum est,qñ Amphinomus uidit nauem
Versus ex urbe portum perprofundum intra,

Velaq; contrahentes, remosq; manibus tenentes.
Suauiter autem ridens locutus est procis.
Ne aliquem nuncium moueamus hi autem enim intus *Redeunt ab īſidijs proci*
Aliquis eis hoc dixit deorum, uel uiderunt ipſi
Nauem aduenientem. hanc non poterant inuenire.
Sic dixit. hi autem ſurgentes iuerunt in littus maris.
Statim autem nauem nigram in terram traxerunt.
Arma autem ipſis abſtulerunt magnanimi ſerui.
Ipſi autē in concionē iuerunt denſi: neq; aliquē aliorum
Siuerunt, neq; iuuenum loqui, neq; ſenum.
His autem Antinous dixit Eupithei filius.
O' amici, ſic hunc uirum Dei malo ſoluerunt.
Die quidem ſpeculatores ſedebāt in ſummitatibus uētoſis *Antinous cō petitoribus*
Semper denſi, ſimul autem Sole occidente.
Nunquam in terra nocte dormiebamus, ſed in ponto
Naue ueloci nauigantes expectabamus Aurorā diuinam,
Telemachum inſidiantes, ut interficeremus capientes
Ipſum: hunc aūt interim quidē abduxit domū Dæmō.
Nos autem hic ei conſultemus grauem mortem
Telemacho: neq; nos ſubter fugiat. non enim puto
Hoc uiuente perfici hæc opera.
Ipſe quidem enim peritus conſilioq; menteq;.
Populi autem non item omnino ad nos portabunt.
Sed agite ante illum congregare Achiuos
Ad concionem (non enim dimittere ipſum puto:
Sed abducet: dicet autem in omnibus ſurgens:
Quoniam ei cædem grauem ſtruimus, neq; inuenimus.
Hi autem non laudabunt audientes mala opera.
Ne quid malum faciant, & nos expellant
Terra noſtra: aliorum autem adeamus populum.)

Sed præueniamus interficiẽtes in agro procul à ciuitate:
Antinoi consiliũ de Telemacho è medio tollendo
Vel in uia: uitam autem ipsi, & res habeamus,
Diuidẽtes secũdũ decẽs inter nos: domestica autem rursus
Illius matri dabimus habere, & cuicũq; acceperit uxorẽ.
Si autem uobis hoc uerbum non placet: sed uultis
Ipsumq́; uiuere & habere paterna omnia,
Ne ei res postea sufficienter animo dulces comedamus
Hic congregati. sed ex domo unusquisq;
Petat uxorem dotibus inquirens, & postea
Ducat uxorem, qui plurima dabit & fatatus ueniet.
Sic dixit. hi autem omnes quietè facti sunt silentio.
Amphiomus procus cæteris Penelope gratulatur
His autem Amphinomus concionatus est, & dixit
Nisi illustris filius aretiadæ Regis,
Qui ex Dulichio multi frumenti herbosa
Dux fuit procis. maxime autem Penelope
Placuit uerbis: mentibus enim utebatur bonis:
Qui ipsis prudens concionatus est, & dixit.
O' amici non ego interficere uolo
Telemachum. arduum autem genus Regium est
Interficere. sed primum deorum interrogemus consilia.
Si quidem laudabunt Iouis magnis iustitiæ:
Ipseq́; interficiam, hosq́; alios iubebo.
Si auertant Dei: quiescere suadeo.
Sic dixit Amphinomus. his autem placuit uerbum.
Statim postea surgentes iuerunt domum in Vlyßis.
Venientes autem sederunt in politis sedibus.
Hæc autem rursus aliud intellexit prudens Penelope
Procis apparere immensam iniuriam habentibus:
Audiuit enim sui filij in domibus mortem.
Præco enim ei dixit Medon, qui sciebat consilia.

Perrexit

Perrexit autem ire domum cum famulis mulieribus.
Sed quando iam procos adiuit diuina mulierum,
Stetit apud limen domus ornatè factæ,
Contra maxillas tenens ornata uela.
Antinoum aũt repræhẽdit,uerbumq́; dixit ac nominauit.
Antinoẽ iniuriã habẽs male cogitans & iam te dicũt
In populo Ithacæ inter coætaneos esse optimum
Consilio & uerbis.tu autem non talis es
Insane,cur autem tu Telemacho cædemq́; mortemq́;
Struis,neq; supplicatores curas,quibus Iupiter
Testis,neq; sanctitas mala struere mutuo.
An non scis,quando huc pater tuus uenit fugiens
Populum timens:iam enim iratus erat ualde.
Quoniam latrones insequens Taphios
Affecisti dolore Thesprotos:hi autem nobis amici erant.
Hunc uolebant corrumpere, & destruere dilectum cor.
Et uitam consumere dulcem multam.
Sed Vlysses prohibuit & detinuit cupientes:
Huius nunc domũ ignominiosè comedis : petis aũt uxorẽ:
Filiumq́; interficis:me autem ualde tristitia afficis.
Sed te cessare iubeo,& continere alios.
Hanc aũt rursus Eurymachus Polybi filius cõtra allo (cutus est. Versipellis Antinoi animus
Filia Icarij prudens Penelope
Confide.non tibi hæc in mentibus tuis curæ sint.
Non est hic uir,neq; erit,neq; generabitur,
Qui Telemacho tuo filio manus inferet
Viuo me & in terra uidente.
Sic enim dicam,& ipsum perfectum erit.
Statim autem eius sanguis niger fluet circum lanceam
Nostram postquam & me urbium populator Vlysses

Sæpe genibus suis in sedere faciens carnem assatam
In manibus posuit:tenebatq; uinum rubrum.
Ideo mihi Telemachus omnium multo amicissimus est
Virorum:neque ipsum mortem timere iussi
A procis.à Deo autem non est fugere.
Sic dixit hortans.huic autem ordinabat ipse mortem.
Hæc autem ascendens in superiora splendida
Flebat postea Vlyssem dilectũ maritum, donec ei somnũ
Dulcem in palpebris posuit cæsia Minerua.
Vespertinus autem Vlyssi & filio diuinus Subulcus
Venit.hi autem cœnam in stabulo parabant
Suem sacrificantes anniculum.at Minerua
Propè stans Laërtiadem Vlyssem
Virga percutiente iterum fecit senem.
Turpia ãt uestimẽta induit circũ corpus,ne ipsum Subul
Cognosceret indutum uidẽs,& prudẽti Penelope (cus
Eat nuncians:neque mentibus obseruet.
Hunc & Telemachus prior uerbum allocutus est.
Venisti diuine Eumæe.quæ iam gloria est in ciuitatem?
Nunquid iam proci superbi intra uenerunt
Ex insidijs?an adhuc me rursus obseruant domũ euntem?
Hunc autẽ respondens,allocutus est Eumæus subulcus
Non curæ est mihi hæc inquirere & interrogare.
Ciuitatem adeuntem citissime me animus iussit
Nuncium dicentem rursus huc redire.
Obuiauit autem mihi à socijs nuncius uelox
Præco,qui iam primus uerbum tuæ matri dixit.
Aliud autem tibi hoc scio.hoc enim uidi oculis
Iam super ciuitate ubi quadratus tumulus est
Sedi iens,quando nauem uelocem uidi deuenientem

Eumæus nũciat procos redijsse.

In portum nostrum.multi autem erant uiri in ipsa:
Grauabatur autem scutis & lanceis utrinq; acutis
Et ipsos putaui hos esse:neq; aliquid scio.
Sic dixit.risit autem sacra uis Telemachi,
In patrem oculis aspiciens:fugit autem Subulcum.
Hi aũt postq̃ igitur cessarũt labore paraueruntq; conuĩ=
Cõuiuati sunt,neq; animus indiguit cõuiuio æquali (uiũ,
At postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
Iam tunc dormierunt,& somni donum acceperunt.

ARGVMENTVM. P. HOMERI COMPOSITIONIS.

In ciuitatem cum venisset Telemachus enarrat matri Penelope peregrinationis capita.Postea Vlysses ductus ab Eumæo in Ithacam ex agris,ad conuiuium Procorum ingreditur.Poëta autem refert quomodo canis agnoscit dominum. Et Eumæus in agros reuertitur; Vlysses autem inter ipsos manet.

Rho, pcußisti caprariæq; proceq; canis quē recognouit.

VANDO Iam matutina appa-ruit rosea Aurora,
Iam tunc postea sub pedibus ligauit pulchra calciamenta
Telemachus dilectus filius vlyßis diuini:
Accepit aūt fortem lanceam, quæ eius manibus cōgrueret
Ad ciuitatem iturus: & suum allocutus est Subulcum.
Euax certe quidē ego uado in ciuitatem, ut me mater
videat. non enim ipsam ante cessare puto
Fletuq; odioso, luctuq; lachrymoso,
Quàm ipsum me inspiciat, sed tibi sic iubeo.
Hunc hospitem infelicem duc in ciuitatem, ut illic
Conuiuium mendicet. dabit autem ei quicunq; uoluerit
Panem & poculum. me aūt non aliquo modo licet omnes
Homines tolerare habentem dolores animo.
Hic hospes autem si ualde irascetur: grauius ipsi
Erit. certe mihi amica uera loqui.

Telemachus ꝓfecturus hospitem relinquit.

Hunc autem allocutus est prudens vlysses.
O' amice, neq; tibi ipse detineri promptus sum:
Pauperi melius est in ciuitate, quàm in agris
Conuiuium mendicare. dabit aūt mihi quicunq; uoluerit.
Non enim in stabulis manere amplius aptus sum:
Ad iubente significatore omnia persuaderi.
Sed uade: me autem ducet uir hic quem tu iubes.

vlysses Telemacho.

Statim postquam frumentum meßis calorq́; factus est.
(Grauiter.n.hæc uestimẽta habeo mala) ne me interficiat
Ros matutina.procul autem ciuitatem dicitis esse.
Sic dixit.Telemachus autem per stabulum iuit
Velociter pedibus procedens: mala aũt procis cogitabat.
Sed postquam peruenit domos bene habitatas,
Lanceam quidem posuit portans ad columnam longam.
Ipse autem introiuit, & transiuit lapideum limen.
Hunc autem multo prima uidit nutrix Euryclea
Pelles sternens sedibus in uarijs.
Lachrymans autem postea recta iuit: circum autem aliæ
Ancillæ Vlyßis patientis congregatæ sunt:
Et osculatæ sunt amplectentes caputq́; & humeros.
Perrexit autem ire Thalamum prudens Penelope
Dianæ similis & aureæ Veneri.
Circum autem filium dilectum iecit brachia lachrymans:
Osculata est autẽ ipsum caput & ambo lumina pulchra:
Et lugens uerba uelocia allocuta est.
Venisti Telemache dulce lumen.non te ego
Videre putabam postquam iuisti naue Pylum.
Sed age mihi narra quomodo obuiasti aspectui
Clàm mei longè dilecti ad patris auditionem,
Hanc aũt rursus Telemachus prudens cõtra allocutus est.
Mater mea ne mihi luctum excita, neque mihi cor
In pectoribus commoue fugienti grauem mortem.
Sed lota pura corpori uestimenta capiens
In superiora ascendens cum seruis mulieribus
Voue omnibus Dijs perfectas hecatombas
Sacrificare, sicubi Iupiter retributoria opera perficiet.
At ego ad concionem ibo, ut uocem

Telemachus rediens excipitur à suis.

Hospitem qui me illic simul secutus est uenientem.
Hunc quidem ego præmisi cum diuinis socijs.
Piræum autem ipsum iußi ad domum ducentem
Accuratè diligere & honorare donec uenissem.
Sic locutus est. huic autem impennatum fuit uerbum.
Hæc autem lota pura corpori uestimenta capiens
Vouit omnibus Dijs perfectas hecatombas
Sacrificare, sicubi Iupiter retributoria opera perficiet.
Telemachus autem postea ex domo iuit
Lanceam habens. simul hunc canes pedibus ueloces seque (bantur.
Diuinam huic gratiam defudit Minerua.
Hunc autem omnes populi aduenientem admirabantur.
Circum autem ipsum Proci superbi congregati sunt
Bona dicentes. mala aũt mentibus profunda cogitabant.
At hic horum quidẽ postea effugit multam multitudinẽ.
Sed ubi mentor sedebat, & Antiphus & Alitherses,
Qui ei à principio paterni erant amici.
Illic sedit iens. hi autem interrogabant singula.
Hos autem Pireus lancea inclytus iuxta uenit
Hospitem ducens ad concionẽ per ciuitatẽ, neq; adhuc diu
Telemachus hospite longè uersus est: sed astitit.
Hunc & Piræus prior uerbum allocutus est.
Piræus Telemacho. Telemache statim concita meam ad domum mulieres,
Vt tibi dona mittam quæ tibi Menelaus dedit.
Hũc aũt rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est
Piræe non enim scimus quomodo erunt hæc opera.
Si me Proci superbi in domibus
Clàm interficientes paterna omnia diuident,
Ipsum habentem te uolo frui, quàm aliquem horum.
Si ego his cædem & mortem cogitabo.

Iam tunc mihi gaudenti porta ad domos gaudens.
Sic dicens hospitem miserum duxit in domum.
At postquam iuerunt domos bene habitatas,
Vestem quidem deposuerunt in lecticisq; sedibusq;:
In balnea euntes bene polita lauati sunt.
Hos aũt postq̃ igitur famulæ lauarunt & unxerũt oleo,
Circum autem uestes pretiosas iecerunt & interulas.
Ex autem balneo euntes in sedibus sederunt.
Lauacra autem serua gutturnio infudit portans
Pulchro aureo super argenteo lebete
Lauare.iuxta autem politam parauit mensam.
Panem autem uerecunda gubernatrix apposuit portans,
Cibos multos imponens gratiosa astantibus.
Mater autem contrà sedit ad residentiam domus
In sede declinata tenues lanas uertens.
Hi autem in cibos promptos adiacentes manus iecerunt.
At postquam potus & cibi desiderium eiecerunt:
His autem uerbis incepit prudens Penelope.
Telemache certe ego superiora in ascendens
Dormiam in lectum qui mihi suspiriosus factus est, Penelope Telemacho.
Semper lachrymis meis irrigatus,ex quo Vlysses
Iuit cum Atridis ad Ilium.neq; mihi tolerasti
Ante uenire procos superbos in hanc domum
Reditum tui patris apertè dicere sicubi audiuisti.
Hanc aũt rursus Telemachus prudẽs contra allocutus (est. Telemachus matri de sua nauigatione.
Tibi enim ego mater ueritatem narrabo.
Iuimus inq; Pylum & Nestorem pastorem populorum:
Suscipiens autem me ille in altis domibus
Accuratè dilexit tanquam pater suum filium
Venientem temporalem nuper aliunde.sic me ille

Studiosè curauit cum filijs gloriosis.
At Vlyssem miserum nunquam dixit
Viuum, neq; mortuum circa terrestrium aliquē audiuisse.
Sed me in Atridem lancea inclytum Menelaum
Equis præmisit, & curribus conglutinatis.
Illic uidi Argiuam Helenam, cuius gratia multa
Argiui Troianiq; deorum uoluntate laborauerunt.
Interrogauit autem statim postea uoce bonus Menelaus:
Quo indigens iuerim Lacedæmona diuinam.
At ego huic omnem ueritatem dixi.
Et tunc iam me uerbis respondens, allocutus est.
O' amici certe ualde iam fortis uiri in lecto
Voluerunt dormire impotentes ipsi existentes.
Sicut quando in arboreto cerua fortis leonis
Hinnulos dormire faciens nuper natos lacte nutritos,
Colles inquirit & ualles herbosas
Pascens. hic autem postea suum ingressus est cubile,
Ambobus autem his turpem mortem præbuit.
Sic Vlysses illis turpem mortem afferet.
Vtinam enim ò Iupiter pater & Minerua & Apollo
Talis existens, qualis olim bene ædificata in Lesbo
Ex prouocatione cum Philomelidæ luctatus est surgens.
Deiecit autem fortiter. gauisi sunt autem omnes Achiui.
Talis existens cum procis uersaretur Vlysses:
Omnes cito morientes fierent amararum nuptiarum.
Hæc autem quæ me interrogas & precaris non ego.
Alia præter uerum dicam declinando, neque decipiam:
Sed quæ quidem mihi dixit senex marinus uerax,
Horum nullum tibi ego occultabo uerbū, neq; abscōdam.
Dixit. ipsum hic in insula uidisse fortes dolores habētem

Nymphæ in domibus Calypsûs,quæ ipſum neceßitate
Tenet.hic aũt non poterat ſuã in patriam terrã uenire.
Non enim adſunt naues remigabiles & ſocij,
Qui & ipſum mitterent in lata dorſa maris.
Sic dixit Atrides lancea inclytus Menelaus.
Hæc perficiens diſceßi dederunt autem mihi uentum
Immortales qui me uelociter dilectã in patriã miſerunt.
Sic dixit.huic autem animum in pectoribus mouit.
His autem & locutus eſt Theoclymenus diuinus.
O' mulier uenerabilis Laërtiadæ Vlyßis,
Certe hic non apertè ſcit.mei autem attende uerbum.
Verè enim tibi uaticinabor,neque occultabo.
Sciat nunc Iupiter primum deorum hoſpitaliſq; menſa,
Domuſq; Vlyßis ſtrenui quam adueni,
Quòd certe Vlyſſes iam in patria terra
Sedens uel ſerpens hæc auditurus mala opera
Eſt at procis malum omnibus faciet.
Qualem ego auem bene tabulata in naui
Sedens obſeruaui,& Telemacho clamauit.
Hunc autem rurſus allocutus eſt prudens Penelope.
Vtinam hoc hoſpes uerbum perfectum eſſet:
Ideo cito cognoſceres amiciciamq;,multaq; dona
Ex me,ut aliquis te obuians beatificaret.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Proci autem ante Vlyßis domum
Diſcis delectabantur,& iaculis mittentes
In facto pauimento ubi antea iniuriam habebant.
Aliud quando iam cœnandi tẽpus erat.& uenerunt oues
Vndiq; ex agris.hi autem duxerunt qui antea,
Et tunc iam ipſis dixit Medon.hic enim maximè

Theoclymenus uaticinatur Penelope de Vlyſſe.

Penelope.

Medon ad procos

Placebat præconum. & ipsis affuit conuiuio.
Iuuenes postq̃ iam oẽs delectati estis mente certaminibus
Ite ad domos, ut paremus conuiuium.
Non quidem enim quid peius in tempore cœnam capere.
Sic dixit. hi aũt surgentes iuerunt domum unusquisq;.
At postquam iuerunt domos bene habitatas,
Vestes quidem deposuerunt in sedibus thronisq́;.
Hi autẽ sacrificauerunt oues magnas & pingues capras
Sacrificauerunt autẽ sues pingues, & bouem indomitam.
Conuiuium parantes. hi autem ex agro ad ciuitatem
Ordinabantur Vlyssesq́; ire & diuinus Subulcus.
His autem uerbis incepit Subulcus princeps uirorum
Hospes quoniã aũt postea ad ciuitatẽ ire promptus es
Hodie sicut iußit dominus meus: certè te ego
Hic uellem stabulorum custodem fieri:
Sed uerecundor & timeo, ne mihi retro
Contendat. difficiles autem dominorum sunt minæ.
Sed age nunc eamus. iam enim transiuit maxime
Dies. at cito ad uespera frigidus erit.
Hunc autem, respõdens, allocutus est prudens Vlysses.
Cognosco, mente teneo, hæc iam intelligenti iubes.
Sed eamus: tu autem postea continue duc.
Da autem mihi sicubi baculum incisum est
Inniti: quoniam dicitis ualde offensiuam eße uiam.
Dixit. & circum humeros deturpem posuit peram
Spisse fractam: in autem tortus erat funis.
Eumæus autem ei baculum gratum dedit.
Hi iuerunt. stabulum autem canes & pastores uiri
Custodiebant à tergo manẽtes. hic autẽ in ciuitatem duxit
Pauperi, tristi similem & seni (Regem

Vlysses & Eumæus ad urbem maturant iter.

Vlysses ingreditur mendicus urbem.

Innitentẽ:hæc aũt tristia circũ corpus uestimenta indu-
Sed quando iam euntes uiam in asperam (tus erat.
Ciuitatem propè erant,& in fontem peruenerant
Factam pulchre fluentem,unde aquam capiunt ciues,
Quam fecit Ithacus,& Neritus,& Polyctor.
Circum autem alnorum aquæ nutritarum erat nemus
Vndiq; circulare:frigida autem defluebat aqua
Ex alto ex petra:ara autem desuper facta erat
Nympharum,ubi omnes sacrificabant uiatores.
Illic ipsos inuenit filius Dolij Melanthius
Capras ducens, quæ omnibus antecellebant gregibus
Cœnam procis.duo autem simul sequebantur pastores.
Hos autẽ uidens,accusauit,uerbumq; dixit,denominauitq;
Terribiliter & indecenter.mouit autẽ animum Vlyssis.
Nunc quidem iam ualde omnino malus malum ducit.
Sicut similem ducit Deus:sic hunc similem.
Quo iam hunc deuoratorem ducis magne Subulce,
Pauperem,tristem,conuiuiorum destructorem,
Qui multis liminibus astans franget humeros
Petens frusta:non enses neque lebetes?
Hunc si mihi dares stabulorum custodem fieri
Gregis speculatoremq; esse,nutrimẽtumq; hædis portare,
Et serum bibens magnum guttur faceret.
Sed quoniam igitur iam opera mala didicit:non uolet
Opus adire,sed timens in populo
Vult petens pascere suum uentrem insatiabilem.
Sed edico hoc,& perfectum erit.
Si iuerit ad domos Vlyssis diuini:
Multa ei circum caput scabella uirorum ex manibus
Latera excruciabunt domo in percussi

Melanthij iurgia in Vlyssem.

Sic dixit. & adiens calce irruit insipientijs
Coxa: neque ipsum extra uiam uerberauit,
Sed esse securè. hic autem cogitauit Vlysses
An irruens baculo animum auferat,
An ad terram deijciat caput circa pauimētum extollens.
Sed ĩ ipsū ausus est, mētibus āt retētus ē. hūc āt Subulcus
Increpuit cōtra uidēs. ualde aūt precatus est manus attol
Nymphæ fontium filiæ Iouis, si unquā Vlysses (lens.
Vobis crura combußit cooperiens pingui nidore
Agnorum & hædorum: hoc mihi perficite desiderium,
Vtinam ueniat ille uir: ducat autem ipsum fortuna.
Hoc tibi lætitias dißiparet omnes
Quas iniurias facis, errans semper
Per ciuitatem. at pecora mali corrumpunt pastores.
Hunc aūt rursus allocutus est Melanthius custos ca-
O' amici, quale dixit canis astutias sciens: (prarum.
Hunc aliquando ego in naui bene tabulata nigra
Agam longè Ithacæ, ut mihi uictum multum inueniat.
Vtinam enim Telemachū interficiat argētei arci Apollo
Hodie in domibus, uel à procis interficiatur:
Sicut Vlyßi longè perditus est redibilis dies.
Sic dicens hos quidem liquit illic tacitè euntes.
At hic iuit: ualde autem celeriter domos peruenit Regis.
Statim autem introiuit: cum autem procis sedit
Contrarius Eurymacho: hunc enim amabat maximè.
Hunc apud quidē carniū partē posuerunt qui laborabāt.
Panem autem ueneranda gubernatrix apposuit ferens
Ad comedendum. prope aūt Vlysses & diuinus Subulcus
Steterunt uenientes. circum autem ipsos uenit sonitus
Citharæ concauæ. in ipsis cœpit canere

Melanthius Vlyßē calce ferit.

Phemius.at hic manu capiens allocutus est Subulcum.
Eumæe.certe ualde iam hæ domus bonæ Vlyßis. Phemius musicus
Facile autem percognitæ,& in multis uideri,
Ex alijs aliæ sunt.ornata est autem ei aula
Muro & circuitibus.ianuæ autem bene munitæ sunt
Bifores.non aliquis ipsam uir expugnaret.
Cognosco autem quòd multi in ipsa conuiuia faciunt
Viri,quoniam nidor quidem ascendit.in autem cithara
Sonat qúa conuiuio Dei fecerunt amicam.
Huic aũt respondens,allocutus est Eumæus subulcus.
Facile cognoscis,quoniam neq; alijs es imprudens.
Sed age iam consultemus quomodo erunt hæc opera.
Vel tu primus ingredere domos bene habitatas:
Accede autem procos:ego autem remanebo hic.
Si uis,remane, ego autem uadam ante:
Ne autem tu tarda,ne quis te extra intelligens
Vel percutiat,uel impellat,hæc te consultare iubeo.
Huic autem respondit postea prudens diuinus Vlysses:
Scio,cognosco,hæc iam intelligenti iubes:
Sed uade ante,ego autem remanebo hic.
Non enim aliquid plagarum inscius,neq; percußionum
Audens mihi animus,quoniam mala multa passus sum
Vndis & in bello:cum etiam hoc his fiat.
Ventrem autẽ non aliquo modo est abscondere prõptum, Venter multorũ causa
Perniciosum,qui multa mala hominibus dat:
Cuius gratia & naues bonæ sedis armantur,
Pontum in indomitum mala inimicis portantes.
Sic hi quidem talia inter se dicebant.
Canis autem caputq; & aures iacens eleuauit Vlysses ab Argo cane cognoscitur.
Argus Vlyßis miseri,quem iam quondam ipse

Nutriuit:neq; fruitus est.ante autem in Ilium sacrum
iuit.hunc autem ante duxerunt iuuenes uiri
Capras syluestres,& ceruos,& lepores.
Iam tunc iacebat abiectus abeunte Vlysse
In multo stercore,quod eius ante ianuas
Mulorumq; boumq; satis fusum erat,donec ducerent
Serui Vlyßis nemus magnum stercorantes,
Illic canis iacebat Argus plenus muscarum.
Iam tunc statim agnouit Vlyssem propè euntem:
Cauda quidem hic adulatus est,& aures deiecit ambas.
Propè autem non amplius postea potuit suum dominum.
Venire.at longè ipsum uidens absterſit lachrymam
Facilè latens Eumæum.statim aũt interrogauit uerbo.
Eumæe, certè ualde miraculũ canis hic iacet in fimo:
Pulcher quidem corpore est.at hoc non manifestè scio
Si iam & uelox fuit currere in specie hac,
An frustra.qualesq; mensales canes uirorum
Sunt:lætitiæ autem gratia nutriunt Reges.
Hunc aũt,respondens,allocutus est Eumæus subulcus.
Et ualde uiri canis hic longè mortui:
Si talis esset & corpore atque & operibus,
Qualem ipsum ad Troiam iens reliquit Vlysses,
Statim admirareris uidens uelocitatem & fortitudinem.
Non quidẽ.n.aliquid fugiebat profundæ in pfunditatibus
Fera quãcunq; uidebat:& uestigia enim sciebat. (syluæ.
Nunc autem tenetur malo:dominus aũt eius alibi patriæ
Perijt.hunc autem mulieres negligentes non curant.
,, SERVI autem quando non imperant domini,
,, Non amplius postea uolunt decentia operari.
,, DIMIDIVM enim uirtutis aufert latè sonãs Iupiter

,, Viri, quando ipsum seruilis dies occupat.
Sic dicens ingressus est domos bene habitatas.
Iuit autem rectà domum ad Procos superbos.
Argum autem rursus parca accepit nigræ mortis
Statim uidentem Vlyssem uigesimo in anno.
Hunc aũt multo primus uidit Telemachus diuinus
Euntem in domum Subulcum: celeriter autem postea
Annuit ad se uocans: hic autem aspiciens accepit sedem
Iacentem. tunc autem coquus sedit carnes multas
Incidens procis in domo conuiuantibus.
Hanc deposuit portans ad Telemachi mensam
Contrariam: hic autem ipse sedit: huic autem præco
Partem capiens posuit: ex canistroq; panem eleuans.
Propè autem post ipsum iuit domos Vlysses,
Pauperi tristi similis & seni
Innixus. hic aũt tristia circum corpus uestimẽta indutus (erat.
Sedit autem in fraxinea uia intra ianuas
Inclinatus limini Cyparisseo quod faber
Poliuerat scienter, & in perpendiculum direxerat.
Telemachus autem ad se uocans allocutus est Subulcum.
Panem delicatum capiens perpulchro ex canistro,
Et carnes, ut ei manus sunt capaces circum iacienti.
Da huic hospiti hæc ferens: ipsumq; iube
Petere uictum ualde omnes adeuntem procos.
,, PVDOR aũt non est bonus indigẽti uiro adesse.
Sic dixit. iuit aũt Subulcus postquam uerbum audiuit.
Propè autem stans uerba uelocia allocutus est.
Telemachus tibi hospes dat hæc: & te iubet
Petere uictum ualde omnes adeuntem procos.
Pudorem autem non bonum dicit esse uiro mendico.

Ingenium ser uitute perit.

Pudor mendi co inutilis

Hunc autem respõdens, allocutus est prudens Vlysses.
Iupiter Rex Telemachum mihi in uiris beatum esse:
Et ei omnia fiant quæcunq; mentibus suis cogitat.
Dixit & ambabus suscepit: & deposuit
Illic pedes ante indecenti in pera.
Comedit autem sic quando cantor in domibus canebat.
Quando hic cœnauit, ille cessauit diuinus cantor.
Proci autem tumultuabantur in domibus. at Minerua
Propè astans Laërtiadem Vlyssem
Commouit, ut panes à procis congreget,
Cognoscatq; qui sunt iusti quiq; iniusti.
Sed neq; sic aliquem futurus erat fugere malum.
Perrexit autem ire petens idonea uirum singulum:
Vndiq; manum porrigens tanquam pauper diu esset.
Hi autem miserantes dederunt, & admirati sunt ipsum.
Mutuo aũt interrogabant quis esset, & unde uenisset.
His autem & dixit Melanthius custos caprarum.

Vlysses mẽdicatim adit ꝑcos

Audite me Proci inclyte Reginæ
Hunc circa. certè enim antea ipsum uidi:
Certè quidem hunc huc Subulcus duxit.
Ipsum autem non apertè scio unde genus dicit esse.
Sic dixit. Antinous autem uerbis arguebat Subulcum.
O ualde cognite Subulce, cur autem tu hunc ad ciuitatem
Duxisti? an non satis nobis errantes & alij
Pauperes tristes conuiuiorum destructores?
An uituperas quòd uitam edunt Regis
Hic congregati? tu autem & hunc uocasti?

Antinous succẽset Eumæo propter mendicum.

Hunc aũt respõdens, allocutus est Eumæus Subulcus.
Antinoẽ non quidem bona, & bonus existens, dicis.
Quis enim iam hospitem uocat aliunde ipse adueniens
Alium,

Alium,nisi horum qui opifices sunt.
Vatem,uel mendicum malorum uel fabrum lignorum,
Vel & magnum cantorem,qui delectet canens.
Hi enim inclyti hominum in infinita terra.
Pauperum autem non aliquis uocaret uexantē seipsum.
Sed semper difficilis super omnes procos
Seruis Vlyßis:præcipuè autem rursus mihi,at ego
Non curo donec mihi prudens Penelope
Viuit in domibus,& Telemachus diuinus.
Huic aūt rursus Telemachus prudēs cōtrà locutus est. Telemachus insolenti Antinoo
Tace,ne mihi huic responde multum uerbis.
Antinous autem consueuit malè contendere semper
Verbis prauis:quia turbat autem & alios.
Dixit,& Antinoum uerba uelocia allocutus est.
Antinoē certe me bene pater ut curas filium,
Qui hospitem iussisti à domo exire
Verbo necessario,non hoc deus perficiet.
Da ei capiens,non inuideo,iubeo enim ego.
Neq; quid matrem meam uenerare hoc,neq; aliquem
Seruorum,qui in domibus Vlyssis diuini.
Sed non tibi talis in pectoribus cogitatio.
Ipse enim comedere multo uis,quàm dare alij.
Huic autem rursus Antinous respondit,locutus estq;.
Telemache altiloque fortitudine irretentibilis quale dixisti?
Si ei tantum omnes dedissent proci,
Et ipsum tres menses longè à domo detineret.
Sic dixit.& scabellum capiens ostendit mensæ
Iacens quo tenebat magnos pedes conuiuans.
Ei autem alij omnes dederunt:impleuerunt aūt peram
Pane & carnibus cito iam & futurus erat Vlysses

Rursus in uiam iens mendicus gustare Achiuos.
Stetit aūt apud Antinoū,& ipsum uerbū allocutus est.
Da amice:non mihi uideris pessimus Achiuorum
Vlysses mendicus Antīoo Esse,sed optimus:quoniam Regi similis es.
Ideo oportet dare,& melius quàm alij
Panis.ego autem te laudabo in magna terra.
Etenim ego aliquando domum in hominibus habitaui
Beatus diuitem,& sæpe dedi erratori
Tali quali esset,& qui alicuius indigens ueniret
Erant autem serui ualde multi,aliaq; multa
Quibusq; bene uiuunt,& diuites uocantur.
Sed Iupiter destruxit Saturnius,uoluit enim sic:
Qui me cum latronibus multum errantibus misit.
Aegyptum autem ire longam uiam ut perirem.
Statui autem in Aegypto fluuio naues circumuertibiles.
Tunc quidem ego iussi amabiles socios
Illic apud naues manere,& naues trahere.
Speculatores autem ad speculas iussi ire.
Hi aūt incōtinentiæ cedētes sequētes fortitudinē ipsorū.
Statim ualde Aegyptiorum uirorum perpulchros agros
Populati sunt:ex aūt mulieres duxerūt & infantes filios:
Ipsosq; interfecerunt,cito autem in ciuitatē iuit clamor.
Hi autem clamorem audientes,simul Aurora apparente
Venerunt.impletus est āt oīs cāpus pedestriū & equorū
Aerisq; splendore.in aūt Iupiter gaudens fulmine
Fugam meis socijs malam iecit,neq; aliquis tolerauit
Stare contra circum mala undiq; stabant.
Tunc nostrum multos quidem interfecerunt acuto ære.
Hos autem introduxerunt uiuos ipsis operari necessitate.
At me in Cyprum hospiti dederunt obuianti

Dimetori Iasidæ qui Cypro fortiter imperabat.
Hinc iam nunc huc hoc nocumenta patiens.
Huic autem rursus Antinous respondit, uociferauitq;. Antinous me dico.
Quæ fortuna hoc nocumentū adduxit cōuiuij tristitiã.
Sta autem sic in medio mea procul à mensa,
Ne cito amaram Aegyptum, & Cyprum uideas:
Quòd quidam audens, & impudens es mendicus.
Deinceps omnibus astas. hi autem dant
Vanè, quoniam nulla prohibitio, neq; misericordia
Alienis donare, quoniam adsunt multa singulo.
Hunc autem recedens allocutus est prudens Vlysses.
O' amici non tibi in specie & mentes erant.
Non tu enim ex domo tua instanti neq; salem dares,
Qui nunc alienis aßidens, non aliquid mihi toleras
Panis præcipiens dare. hæc autem multa adsunt.
Sic dixit. Antinous autem iratus est animo magis.
Et ipsum toruè uidens uerba uelocia allocutus est.
Nunc iam te non amplius bene ex domo puto
Retro cedere, quando iam & opprobria dicis.
Sic dixit. & scabellū capiēs percußit dextrū humerū
vltimum in dorsum. hic autem stetit tanquam petra
Firmiter, neq; ipsum commouit telum Antinoi.
Sed tacitè mouit caput mala profundè cogitans.
Rursum autem in uiam iens desedit: peram autem
Deposuit plenam. post autem procis dixit.
Audite me proci perinclytæ Reginæ,
vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet. Vlysses queritur procis iniuriam.
Non quidem, neq; dolor est in mentibus, neq; luctus,
Quando uir pro suis pugnans posseßionibus
Percutitur, uel de bobus, uel bene nutritis ouibus:

At me Antinous percußit uentris gratia mali
Perniciosi, qui multa mala hominibus dat.
Sed sicubi pauperum Dei, *& Erinnyes sunt*
Antinoum ante nuptias finis mortis inueniat.
Hunc autem Antinous allocutus est diuinus filius.
Comede tacitus hospes sedens, uel abi aliò,
Ne te iuuenes per domos trahant sicut dicis:
Vel pede, uel &, manu lacerent autem omnia.
Sic dixit. hi autem omnes immense succensuerunt.
Sic autem aliquis dixit iuuenum elatorum.
Antinoë nō quidem bene percußisti infelicem erratorem
Perniciose. si iam alicubi aliquis in cælestibus Deus *est.*
Et Dei *hospitibus similes peregrinus*
Omnimodi existentes superueniunt ciuitates,
Hominum iniuriam, & beneuolentiam inspicientes.
Sic dixerunt proci. Hic autem non curauit uerba.
Telemachus aūt in corde quidē magnū luctum augebat
Percußi, neq; lachrymam humum iecit ex palpebris,
Sed tacitus mouit caput mala profundè cogitans,
Hunc aūt postquam igitur audiuit prudens Penelope
Percussum in domo: post igitur seruis dixit.
Vtinam sic ipsumq; percutiat inclytus arcu Apollo.
Hāc āt rursus Eurymone gubernatrix uerbū allocuta est.
Si enim in precationibus filia nostris fieret:
Non aliquis horum bonæ sedis Auroram iret.
Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope,
Nutrix, inimici quidem omnes, quoniam mala excogitāt,
Antinous autem maximè: nigræ morti similis est.
Hospes quidem infelix mendicat in domo
Viros petens: egestas enim cogit.

Tunc alij quidem omnes impleueruntq; dederuntq;:
Hic autem scabello ultimum percußit dextrum latus.
Hæc quidem sic dixit in seruis mulieribus
Sedens in thalamo.hic aũt cœnauit diuinus Vlysses.
Hæc ad se uocans allocuta est diuinum Subulcum.
Vade diuine Eumæe iens hospitem iube
Venire,ut ipsum salutem,& interrogem,
Sicubi Vlyssem miserum uel audiuit,
Vel uidit oculis:multum erranti enim similis est.

Penelope mẽdicũ accersiri iubet.

Hanc aũt respondens,allocutus est Eumæus subulcus:
Vtinam enim tibi Regina tacerent Achiui
Qualia hic loquitur:mulceret tibi dilectum cor.
Tres enim iam ipsum noctes habui,tres aũt dies detinui
In stabulo.primum enim mihi uenit naue aufugiens.
Sed nondum calamitatem explicuit suam dicens.
Sicut autem quando cantorem uir aspicit qui à Deis
Canit doctus uerba suauia hominibus,
Huius insatiabiliter prompti sunt audire quando canit,
Sic me ille mulsit aßidens in domibus.
Dicit autem Vlyßis amicus paternus esse
In Creta habitans,ubi Minois genus est.
Hinc iam nunc huc uenit nocumenta patiens
Prouolutus.promisit autem Vlyssem audiuisse
Propè Thesprotorum uirorum in pingui populo
Viuum:multos autem ducit thesauros suam domum.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Vade huc uoca:ut coràm ipse dicat.
Hi autem uel in ianuis sedentes delectentur:
Vel illic in domibus ipsis animus lætus.
Ipsorũ quidẽ enim poßeßiões incorruptæ iacẽt in domo

Panis & uinum dulce. hæc quidem domestici comedunt.
Hi autem in nostrum uersantes dies omnes
Boues sacrificantes, & oues, & pingues capras
Conuiuantur, bibuntq; nigrum uinum
Incassum. hæc aũt multa deorsum uadũt. nõ enim est uir
Qualis Vlysses fuit nocumentum à domo expellere.
Si autem Vlysses uenerit & applicuerit in patriã terrã,
Statim cum suo filio uiolentias puniet uirorum.
Sic dixit. Telemachus aũt ualde sternutauit. circũ ãt do
Terribiliter resonuit. risit autem Penelope. (mum
Statim autem Eumæum uerba uelocia allocuta est.
Vade, mihi hospitem coràm huc uoca.
Nõ uides quòd mihi filius sternutauit omnibus uerbis.
Ideo & non imperfecta mors procis fiet,
Omnibus ualde: neq; quisquam mortem & fatũ uitabit.
Aliud autem tibi dico. tu autem in mentibus pone tuis.
Si ipsum cognoscam uera omnia dicentem.
Induam ipsum lænamq; chitonaq; uestimenta pulchra.
Sic dixit. iuit autẽ Subulcus postquã uerbum audiuit.
Propè autem stans uerba uelocia allocutus est.
Hospes pater uocat te prudens Penelope
Mater Telemachi: inquirere aliquid ipsam animus
Circa maritum iubet, quamuis dolores passa.
Si autem te cognoscet uera omnia dicentem,
Induet te lænamq; chitonaq;, quorum tu maxime
Indiges. panem autem & petens in populo
Ventrem pasces. dabit autem tibi quicunq; uoluerit.
Hũc ãt rursus allocutus ẽ multa paßus diuinus Vlysses
Eumæe statim ego uera omnia dicam
Filiæ Icarij perprudenti Penelope.
Scio enim bene de illo: simul aũt suscepimus ærumnam.

Sed procorum difficilium timeo multitudinem.
Quorum superbiáq;,uisq; sydereum cælum iuit.
Etenim nunc quando me hic uir in domum euntem
Non aliquid malũ facientem percutiens doloribus dedit:
Neq; aliquid Telemachus hoc ĩ adiuuit:neq; aliquis alius.
Ideo nunc Penelopen in domibus iube
Manere festinantem,licet in solem occidentem.
Et tunc me interroget marito de reditiuum diem
Citißime sedens apud ignem,uestimenta enim
Mala habeo scis & ipse,quoniam te prius oraui.
Sic dixit,iuit aũt Subulcus postquam uerbum audiuit.
Hũc autem super pauimento euntẽ allocuta est Penelope.
Non tu ducis Eumæe?quid hoc intellexit errator?
An aliquem timens indecentem?an & aliter?
Verecundatur in domo?malè uerecundus peregrinus.
Hanc autẽ respondens,allocutus est Eumæus subulcus.
Loquitur secundum decens,quæ putaret alius.
Superbiam fugere uirorum fortium.
Sed te manere iußit in Solem occidentem.
Est autem tibi sic ipsi multo melius ò Regina,
Solam ad hospitem loqui,uerbum & audire.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Non insipiens hospes:putat sicut est.
Non enim aliqui sic mortalium hominum
Viri contumeliantes iniusta cogitant.
Hæc quidem sic dixit.hic autem iuit diuinus Subulcus
Procorum in cœtum,postquam dixit omnia.
Statim autẽ Telemachum uerba uelocia allocutus est,
Propè tenens caput,ut non audirent alij.
O' dilecte,ego quidem ibo ad sues,& illa custodiens

Tuam & meam uitam.tibi autem hic omnia curæ ſint.
Ipſum quidem te primum ſalua,& conſydera animo
Ne quid patiaris.multi autem mala ſciunt Achiuorum,
Quos Iupiter perdat ante nobis nocumentum fieri.
Hũc aũt rurſus Telemachus prudens contrà allocutus (eſt.
Erit ſic euge.tu autem uade timens:
Mane autem ueni,& duc ſacrificia pulchra.
At mihi hæc omnia & immortalibus curæ ſunt.
Sic dixit,hic autem rurſus ſedit bene polita in ſede.
Impletus autem animum cibi & potus.
Perrexit ire ad ſues.liquit autem ſeptaq; domumq;
Plenam conuiuarum.hi autem ſaltu & cantu
Delectabãtur.iã enim & ingreſſus erat meridianus dies.

ARGVMENTVM. Σ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Vlyſſis & Iri pugna fit.Oſtenditur autem & Penelope Procis:& ab ipſis dona accipit.Fit autem & quædam collocutio in his ordine Vlyſſis ad Eurymachum.

ODYSSEAE. Σ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Sigma aũt contentionẽ Iri:gloriam Vlyßis:dona Regum:

ENIT Autem pauper popularis qui in ciuitate
Mendicabat Ithacæ: excellebat autẽ uentreedaci
Incessanter comedere et bibere: neq; ei erat uis,
Neq; uiolentia:forma autem ualde magnus erat uideri.
Arnæus autem nomine erat.hoc enim ĩposuit casta mater
Ex natiuitate.Irum autem iuuenes uocabant omnes:
Quoniam renuncians,quando aliquis iubebat.
Qui ueniens Vlyssem expellebat sua domo:
Et ipsum contendens uerba uelocia allocutus est.
Recede senex uestibulo:ne iam cito & pede traharis. Irus Vlyssem iurgijs ĩceßit
Non audis,quòd iam mihi innuunt omnes?
Trahere autem iubent:ego autem uerecundor tamen.
Sed surge:ne cito nobis contentio & manibus fiat.
Hunc autem toruè respiciẽs allocutus est astutus Vlysses.
Miser,neq; aliquid tibi facio malum,neq; dico,
Neq; aliquem inuideo dare & multa accipientem.
Pauimentum aũt ambos hoc capiet neq; aliqd te oportet
Alienis inuidere:uideris autem mihi esse errator
Sicut ego:opulentiam autem Dei curant præbere.
Manibus autem ne ualde prouoca ne me irasci facias,
Ne te senex existens pectus & labra irrigem
Sanguine,quies autem mihi & magis adhuc erit

Cras,non quidem enim te reuerti puto
Iterum intra domum Laërtiadæ Vlyßis.
Hunc autem iratus allocutus est Irus errator.
O' amici,ualde gloriosus succinctè dicit
Vitulæ fornacinæ similis,quem malè non puniam?
Percutiens ambabus in terram autem ex omnes dentes
Maxillis expellam:porci sicut segetem pascentis.
Cinge nunc ut omnes cognoscant & hi
Pugnantes:quomodo autem tu iuniori uiro pugnabis.
Sic hi quidem ante ianuas altas
Pauimento in polito toto animo litigabant.
Hos autem intellexit sacrum robur Antinoi:
Suauiter autem ridens allocutus est procos.
O' amici,non quidem aliquid antea tale factum est
Qualem delectationem Deus duxit in hanc domum.
Hospesq; & Irus contendunt mutuo
Manibus pugnare.sed compellamus cito.
Sic dixit.hic autem omnes surrexerunt ridentes:
Circũ autem pauperes male sedentes congregati sunt.
His autem Antinous locutus est Eupithei filius.
Audite me Proci strenui,ut aliquid dicam.
Ventres hi caprarum iacent in igne:hos autem in cœna
Deponamus pinguedine & sanguine implentes.
Vter autem uincet potentiorq; erit,
Horum si uoluerit surgens ipse eligat.
Semper ãt rursus nobis cum cõuiuabitur,neq; aliquẽ aliũ
Pauperem intus misceri sinemus petentem.
Sic dixit Antinous.his autem placuit sermo.
Hos autem astutus allocutus est prudens Vlysses.
O' amici,non aliquo modo est iuniori uiro pugnae

Vlysses prouocat Irũ in certamen.

Victori certaminis a procis præmium constituitur.

Virum ſenem dolore læſum.ſed me uenter
Mouet male operatiuus,ut plagis domer.
Sed eia nunc mihi omnes iurate forte iuramentum
Ne quis in Iro auxilium ferens me manu forti
Percutiat ineptè agens.hoc autem me fortiter domabit.
Sic dixit.hi autem omnes iurauerunt ſicut iußit.
Hos autem rurſus allocutus eſt ſacra uis Telemachi.
Hoſpes ſi te mouet cor & animus fortis
Hunc expellere:horum aliorum ne aliquem Achiuorum
Time:quoniam pluribus pugnabit,qui te uerberabit.
Hoſpites ſuſcipiens quidem ego.in autẽ laudant Reges
Eurymachusq́; & Antinous prudentes ambo.
Sic dixit.hi autem omnes laudauerunt.at Vlyſſes
Cinxit quidem pãnis circum genitalia.oſtendit aũt crura
Pulchraq́; magnaq́;:apparuerunt autem ei lati humeri
Pectoraq́; fortiaq́; brachia.at Minerua
Propè aſtans membra auxit paſtori populorum.
Proci autem omnes uehementißimè admirati ſunt.
Sic autem aliquis dixit uidens ad propinquum alium.
Certè cito Irus egens contractum malum habebit.
Qualem ex ueſtimentis ſenex coxam oſtendit?
Sic dixerunt.Iro autem malus motus eſt animus. Vlyſſes uictor.
Sed & ſic famuli duxerint cingentes neceßitate
Timentem:carnes autem circum tremebant membra.
Antinous autẽ dixit uerbumq́; locutus eſt atq; noĩauit.
Nunc quidem neq; eſſes iactator,neq; natus eſſes
Siquidem hunc tremis & times grauiter
Virum ſenem dolore captum,qui ipſum cepit.
Sed tibi edico hoc & perfectum erit.
Si te hic uincet potentiorq́; erit:

Mittam te in terram iaciens in naui nigra
Echetus rex. In Echetum Regem hominum peßimum omnium.
Qui narem abſcindet, & aures ſæuo ære,
Genitaliaq; detrahens dabit canibus cruda comedi.
Sic dixit. huic aũt adhuc magis tremor ſubiuit mẽbra.
In medium aũt duxerũt. hi aũt ambas manus eleuauerũt.
Iam tunc cogitauit multum tolerans diuinus Vlyſſes.
An percutiet, ut ipſum anima linquat illic cadentem.
An ipſum parumper percutiet extendetq́; in terram.
Sic autem ei cogitanti uiſum eſt melius eſſe
Quietè percutere, ut nõ ipſum reprehenderent Achiui.
Iam tũc eleuati. hic quidem percußit dextrum humerum
Irus. ille aũt ceruicem percußit ſub aure: oſſa autẽ intus
Fregit. ſtatim autem uenit in os ruber ſanguis.
Decidit autem in pulueribus clamãs: ſimul eiecit dentes
Calcitrans pedibus terram. at proci ſuperbi
Manus eleuantes riſu mortui ſunt. at Vlyſſes
Traxit p ex ueſtibulo capiẽs pedẽ quouſq; iuit ad aulam
Porticusq́; ianuas, & ipſum ad ſeptum aulæ
Statuit reclinans, ſceptrum autem impoſuit manu.
Et ipſum uociferans uerba uelocia allocutus eſt.
Hic nunc ſede canesq́; ſuesq́; expellens.
Ne autem tu hoſpitum, & pauperum dominus ſis
Malus exiſtẽs: necubi aliquod malũ & maius accipias.
Dixit. & circum humeros indecentem iecit peram
Denſe fractam: in autem tortum erat lorum.
Iterũ aũt hic in pauimẽtũ iẽs deſedit. hi aũt iuerũt intro
Suauiter ridentes, & allocuti ſunt uerbis.
Iupiter tibi det hoſpes, & immortales Dei alij
Quodcunq; maximè uis, & tibi dilectum eſt animo,

Qui hunc insatiabilem mendicare sedasti
In populo.cito enim ipsum reducemus in terram
In Echetum Regem hominum peßimum omnium.
Sic dixerunt.gauisus est autē gloria diuinus Vlysses.
Antinous autem ei magnum uentrem apposuit
Plenum pinguedineq́; & sanguine.Amphinomus
Panes ex canistro duos apposuit eleuans:
Et poculo aureo ostendit uociferauitq́;.
Salue pater,ô hospes.fiat tibi sicut antea
Opulentia.at quidem nunc malis teneris multis.
Hunc aūt respondens,allocutus est prudens Vlysses.
Amphinome certe ualde uideris prudens esse.
Talis enim & patris,quoniam gloriam bonam audiui
Nisum dulichium bonum esse diuitem.
Ex hoc te dicunt natum esse:prudēti aūt uiro similis es.
Propter hoc tibi dico tu autem intellige & me audi.
Nihil imbecillius terra nutrit homine
Omnium,quæcunq; terram inspirantq́; & serpunt.
Non quidē enim unquā dicit malū passurū eē in futurū,
Quousq; uirtutem præbeant Dei,& genua mouentur.
Sed quando iam & mala Dei beati perficiunt,
Et hæc suffert nolens patienti animo.
Talis enim mens est terrestrium hominum
Qualem quotidie ducit pater uirorumq́; Deorumq́;.
Etenim ego quondam cogitabam in uiris beatus esse:
Multa autem iniusta feci ui,& robori obediens
Patri meo confidens,& meis fratribus:
Quo non aliquis omnino uir iniustus sit.
Sed hic silentio dona Deorum habeat quodcunq; dent
Qualia uideo procos iniusta cogitantes

Vlysses ob uictoriā laudatus dona accipit à pcis.

De hominis fragilitate.

Vlysses Amphinomum præmonet infortunij.

Possessiones consumentes, & inhonorantes uxorem
Viri. quem non amplius dico amicis & patria terra
Diu abfore. ualde autem propè. sed te Dæmon
Domum subducat: ne obuies illi
Quando redibit dilectam in patriam terram.
Non enim sine cruore diuidi puto
Procos, & illum postquam in ædem uenerit.
Sic dixit. & libans bibit dulce uinum.
Iterũ aũt in manibus posuit poculũ ornatori populorũ.
At hic iuit per domum dilectam cruciatus cor
Quatiens caput. iam enim malum augurabatur animus.
Sed neq; sic fugit mortem. impediuit ãt & hũc Minerua
Telemachi à manibus & hasta fortiter interfici.
Rursus autem iterum sedit in sede unde sederat:
Huic autem in mentibus posuit Dea cæsia minerua
Filiæ Icarij prudenti Penelope:
Procis apparere: ut extenderet maxime
Animum procorum, & honorata fieret
Magis à uiroq; & filio, quàm antea erat.
Inusitatè autem risit: uerbumq́; dixit, denominauitq́;.
Eurynome animus mihi cupit non antea
Procis apparere inuisis licet tamen. — Penelope ad procos itura,
Filio autem dicam uerbum quod perutile erit
Non omnia Procis superbis conuersari,
Qui bene quidem dicunt, male autem retro cogitant.
Hãc ãt rursus Eurynome gubernatrix ad uerbũ dixit.
Ita iam hæc omnia filia secundum decens dixisti. — Eurynome Penelope ministra.
Sed uade & tuo filio uerbum dic, neq; occulta,
Corpus lauans & ungens genas.
Neq; sic lachrymis irrigata circum faciem

Vade:quoniam peius lugere continuè semper.
Iam quidem enim tibi filius talis,quem tu maximè
Supplicabas Deis nascentem uidere.
Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Eurynome non hæc loquere dolens licet
Corpusq; lauare,& ungere unguento:
Splendorem mihi Dei,qui olympum habitant
Perdiderunt,exquo ille iuit concauis in nauibus.
Sed mihi Autonoënq; & Hippodamiam iube
Venire,ut mihi astent in domibus.
Sola autem non illuc uado ad uiros,uerecundor enim.
Sic dixit.uetula autem è domo exiuit
Nuncians mulieribus,& mouens ire.
Tunc rursus alia cogitauit Dea cæsia Minerua.
Filiæ Icarij dulcem somnum defudit,
Dormiuit aũt reclinata,soluta sunt autẽ ei membra oĩa
Illic in lecto.tunc igitur diuina Dearum
Immortalia dona dedit,ut ipsam admirarentur Achiui.
Pulchritudine quidem ei uultusq; bene purgauit
Immortali,quali bene coronata Venus
Vngitur quando ibat chorum in amabilem.
Et ipsam longiorem & pinguiorem fecit uideri:
Albiorem autem ipsam fecit secto elephante.
Hæc quidem sic faciens abiuit diuina Dearum.
Venerunt autem famulæ albæ ulnis ex domo
Voce uenientes.hanc autem dulcis somnus dimisit:
Et abstersit manibus genas,clamauitq;.
Certe me ualde grauiter patiẽtẽ mollis somnus coopuit.
Vtinam mihi sic mollem mortem daret Diana casta
Statim nunc,ut non amplius lugens per animum

Proci mirantur Penelopes pulchritudinem.

Secula corrumperem mariti desyderans dilecti
Omnem uirtutem: quoniam eximius erat Achiuorum.
Sic loquens descendit superiora splendida
Non sola: simul hanc & famulæ duæ sequebātur.
Hæc autem quando iam procos peruenit diuina mulierū,
Stetit in limine domus ornatè factæ:
Contra genas tenens subtilia uela.
Famula autem igitur ei prudens utrinq; astitit.
Horū aūt illic soluebātur genua. amore aūt aīum demulcebat.
Omnes aūt precabantur apud in lectis dormire.
Hæc autem rursus Telemachum allocuta est suū filium.
Telemache nō amplius tibi mētes firmæ, neq; cogitatio,
Puer adhuc exīs, & magis in mentibus utilia cogitabas.
Nūc aūt quādo iam magnus es, & pubertatis mensuram peruenisti,
Et aliquis dicet filium esse beati uiri
In magnitudine & pulchritudine uidens alienus uir.
Non amplius tibi mentes sunt iusti, neq; cogitatio.
Quale iam hoc opus in domibus factum est:
Qui hospitem siuisti indecenter tractari sic.
Quomodo nunc siquis hospes in nostris domibus
Sedens sic pateretur tractationem dolorosam:
Tibi dedecus nocumentumq; hominibus erit.
Hāc aūt rursus Telemachus prudēs cōtra allocutus ē.
Mater mea hoc quidem non te accuso irasci.
At ego animo intelligo & scio singula,
Bonaq; & peiora, antea autem adhuc infans eram:
Sed non possum prudentia omnia intelligere.
Nam me perterrent aßidentes aliunde alius.
Hi aūt mala cogitantes, mihi autem nō sunt auxiliatores.
Non hospites, & Iri pugna facta est

Penelope increpat Telemachum ob cæsum hospitem.

Procorum consilio fortitudine autem hic potentior fuit.
Vtinam enim Iupiterq́; pater, & Minerua, & Apollo,
Sic nunc proci in nostris domibus
Mouerent capita domiti hi quidem in stabulo.
Hi autem intra domum: soluta essent membra singuli.
Sicut nunc Irus ille in aularibus ianuis
Sedet nutans capite ebrio similis,
Neq; rectus potest stare pedibus, neq; reuerti
Domum quo ei reditus erat, quoniã dilecta mẽbra soluta (sunt.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Eurymachus autem uerbis allocutus est Penelopen.
Filia Icarij prudens Penelope, *Eurymachus ad Penelopẽ.*
Si omnes te uiderent in salubri Argo Achiui,
Plures proci in uestris domibus
Mane conuiuarentur, quoniam præstas mulieribus
Specieq́; magnitudineq́;, & mentibus intus æqualibus.
Huic autem respondit postea prudens Penelope.
Eurymache certe meã uirtutem speciemq́; corpusq́;
Perdiderunt immortales, quando Ilium iniuerunt
Argiui: cum his autem meus maritus erat Vlysses.
Si ille ueniens hanc meam uitam gubernaret:
Maior gloria esset mea, & melius sic.
Nunc autem tristor. tot enim mihi impulit mala fortuna.
Certe quidẽ iam quando iuit relinquens patriã terram,
Dextram in palma capiens me manu allocutus est.
O' mulier non puto bellicosos Achiuos
Ex Troia bene omnes illæsos redire. *Vlyssis discedentis ad Troiã, mandata*
Etenim Troianos dicunt pugiles esse uiros,
Et iaculatores, & extensores sagittarum,
Equorumq́; ulociũ pedibus equitatores: qui uelocissimè

Discernunt magnam contentionem grauis belli.
Ideo nescio si me remittet Deus:an captus ero
Illic in Troia.tibi autem hic omnia curæ sint.
Recordari patris & matris in domibus
Sicut nunc,uel etiam magis me procul existente.
At postquam iam filium barbatum uidebis
Te nubere cui uis tuam domum relinquens..
Ille sic dixit,hæc iam nunc omnia perficiuntur.
Nox autem erit,quando iam odiosæ nuptiæ obuiabunt
Perditæ mei,cuius Iupiter beatitudinem abstulit.
Sed hæc grauis dolor cor & animum cepit.
Procorum non hæc iustitia antea coram me facta est,
Qui bonamq; mulierem & diuitis filiam
Capere uxorem uolunt:& inter ipsos contendunt.
Id'm ipsi abducunt boues & pingues oues:
S ponsæ conuiuium amicabile,& splendida dona dant.
Sed non alienum uictum impunè edunt.
Sic dixit.lætatus est autē pertolerans diuinus Vlysses:
Quoniā horū quidē dona attrahebantur.mulcebat aīum
Suauibus uerbis:mens autem eius alia cogitabat.
Hāc aūt rursus Antinous allocutus est Eupithei filius.
Fi'ia Icarij prudens Penelope
Dona quidem quicunq; uoluerit Achiuorum huc ferre
Suscipe,non enim bonum renuere dationem est.
Nos autem neq; in opera ante imus,neq; aliò
Ante te alicui nubere Achiuorum quicunq; optimus.
Sic dixit Antinous,his autem placuit sermo.
Procorū qsq; donū adfert Penelope. Dona autem portare præmiserunt præconem singulus.
Antinoo quidem portauit magnam perpulchram uestem
Variam:intus autem erant fibulæ duodecim omnes

Aureæ iuncturis bene flexibilibus congruentes.
Monile autem Eurymacho peruariũ statim portauit
Aureum electris fulgens Sol sicuti.
Inaures autem Eurydamanti duo serui portauerunt
Perspectabiles laboratas: gratia aũt splendebat multa.
Ex autem Pisandro Polytoride Rege
Monile portauit seruus perpulchrum ornamentum.
Aliud aũt alius donum Achiuorum pulchrum dedit.
Hæc quidẽ postea ascendit superiora diuina mulierũ:
Hanc autem simul famulæ portabant perpulchra dona.
Hi autem in saltationem & suauem cantum
Versi delectabantur: mãserunt aũt in uesperum uenire.
His autem delectantibus nigrum uesper ingressum est,
Statim lampades tres statuerunt in domibus
Vt lucerent: circum autem ligna arida posuerunt
Sicca diu ualde dura nuper scissa ære.
Et lampadas miscuerunt uicißim demonstrarunt
Famulæ Vlyßis miseri. at hic his
Ipse generosus locutus est prudens Vlysses.
Famulæ Vlyßis diu absentis Regis
Ite ad domos, ubi ueneranda Regina:
Hanc autem apud lanas uertite, delectate autem ipsam
Sedentes in domo: uel lanas aptate manibus.
At ego his lumen omnibus præbebo,
Siquidem uoluerint bonæ sedis Auroram expectare,
Non me uincent: perpatiens autem ualde sum.
Sic dixit. hæ aũt riserunt: inter se autem aspiciebant.
Hunc turpiter allocuta est Melantho pulchra genis:
Hanc Dolius quidem genuit, nutriuit autem Penelope, Dolius.
Filiam autem tanquam nutriuit, dabat aũt ludos animo.

Sed neq; ſic tenuit dolorem in mentibus Penelopes.
Sed hæc Eurymacho mixta eſt,& amabat.
Hæc Vlyſſem allocuta eſt contumelioſis uerbis.
Hoſpes miſer tu aliquis mentibus percuſſus es:
Neq; uis dormire æream in domum ueniens,
Vel alicubi in conuentum,ſed hic multa dicis
Confidenter multos inter uiros:neq; quid animo
Times.certe uinum habet mentes:uel ſemper
Talis mens eſt,qui & uana dicis.
An exultas quod Irum uiciſti erratorem,
Ne quis tibi cito Iro melior alius ſurgat,
Qui te in capite percutiens manibus fortibus
Domo emittat fœdans ſanguine multo.
Hanc toruè reſpiciens allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Certe cito Telemacho dicam canis qualia dicis
Illuc iens:ut te illic per membra incidat.
Sic dicens uerbis perterruit mulieres.
Perrexerũt aũt ire p domũ:ſolutæ ſunt ãt ſub mẽbra ſin(gulæ
Timore.dixerunt enim ipſum uera dicere.
At hic apud lampades faciens lumen accenſas
Stabat omnes aſpiciens.alia autem eius animus
Cogitabat mentibus,quibus non imperfecta fient.
Procos autem non omnino ſuperbos ſinebat Minerua
Contumelia teneri demulcente,ut adhuc magis
Ingrediatur dolor corde Laërtiadem Vlyſſem.
His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere
Mordens Vlyſſem:riſum autem ſocijs fecit.
Audite me Proci inclytæ Reginæ,
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Non ſine Deo hic uir Vlyſſem in domum uenit.

Melãtho iurgatrix laceſſit Vlyſſem.

Tamen mihi uidetur fascellarum splendor esse ipsius
Capitis:quoniam non ei sunt capilli neq; pauci.
Dixit:simulq́; allocutus est Vlyssē urbiū destructorē.
Hospes nunquid uis seruire si te suscipiam
Agri in extremitate:merces autem tibi sufficiens erit:
Sepesq́; colligens,& arbores longas plantans.
Illic autem ego panem quidem continuum dabo:
Vestimentaq́; circuminduam:pedibusq́; calciamēta dabo.
Sed quoniam igitur iam opera mala didicisti,non uoles
Opus inire:sed cadere in populum
Vis:ut poßis pascere tuum uentrem insatiabilem.
Hunc aūt respondens,allocutus est prudens Vlysses.
Eurymache,si enim nobis contentio operis esset
Tempore in uerno,quando dies longi sunt,
In herba falcem quidem ego bene flexam haberem:
Et autem tu talem haberes,ut experiremur opus
Ieiuni usq; ualde ad tenebras:herba autem adesset.
Si autem rursus & boues essent impulsi,qui optimi
Pingues magni ambo saturati herba
Coëtanei æqualiter portantes quorū robur nō minutum:
Aratrum autem esset,obediat autem gleba aratro.
Tunc me uideres si sulcum longum proscinderem.
Si autem rursus & bellum alicubi moueret Saturnius
Hodie,& mihi scutum esset,& duæ lanceæ,
Et galea tota ærea in temporibus congruens:
Tunc me uideres primis in pugnatoribus mixtum.
Neq; mihi uentrem improperans diceres.
Sed ualde iniuria afficis,& tibi mens crudelis,
Et aliquo modo quidam uideris magnus esse & fortis,
Quoniam cum paucis,& non bonis conuersaris.

Si autem Vlysses ueniret & applicaret in patriã terrã:
Statim tibi portæ, & latæ existentes
Fugienti arctarentur per è uestibulo foras.
Sic dixit. Eurymachus autem iratus est animo magis.
Et ipsum toruè intuens uerba uelocia locutus est.
Ah miser, certe cito tibi perficiam malum qualia dicis
Confidenter multos inter uiros, neq; quid animo
Times: nunquid te uinũ habet mentibus? an tibi semper
Talis mens est, qui & uana dicis?
Aut exultas quod Irum uicisti scurram.
Sic uociferans scabellum accepit, at Vlysses
Amphinomi ad genua desedit Dulichij
Eurymachum timens. hic aũt pincernã percussit manu
Dextra: gutturnium autem humum sonuit cadens.
At hic plorans cecidit resupinus in pulueribus.
Proci autem tumultuati sunt in domibus umbrosis.
Sic autem aliquis dixit aspiciens propinquum alium.
Vtinam debuisset hospes errans alibi perire
Ante uenire: quo non tantum strepitum misisset.
Nunc aũt de paupere contendimus. nõ aliqua cõuiuij
Boni est uoluptas: quoniam peiora uincunt.
His autem & dixit uis Telemachi.
Mali insanitis, & non aliquid occultatis animo
Cibum, neq; potum, Deorum aliquis uos concitat.
Sed bene conuiuati dormite domum euntes
Quando animus iubet: cogo autem non aliquem ego.
Sic dixit. hi aũt omnes mordicus in labris applicãtes
Telemachum admirabantur, qui audacter locutus est.
His amphinomus concionatus est, & dixit
Nisi illustris filius Aretiadæ Regis.

Vlyssem Eurymach⁹ scabello petit.

O' amici non autem aliquis in dictum iustum
Contrarijs uerbis mordens sæuiat:
Neq; hospitem uerberate:neq; aliquem alium
Famulorum,qui sunt in domibus Vlyßis diuini.
Sed age pincerna incipiat poculis,
Vt libantes dormiamus domum euntes,
Hospitem autem sinamus in domibus Vlyßis
Telemacho curæ esse:huius enim dilectã peruenit domũ.
Sic dixit,his autem omnibus placitum uerbum dixit.
His crateram miscuit Mulius heros
Præco Dulichius,famulus autem erat Amphinomi.
Distribuit autem omnibus ritè,hi autem Deis
Libantes beatis biberunt dulce uinum.
At postquam libarunt,biberunt quãtum uoluit animus:
Perrexerunt ire dormituri suas ad domos unusquisque.

ARGVMENTVM. T. HOMERI COMPOSITIONIS.

Cum Telemacho expositionem facit armorum Vlysses. Et ad Penelopen ex Creta esse respondet. Fit autem ipsius per cicatricẽ agnitio ad Eurycleam pedes ipsius lauantem. Et per transgressionem poeta dicit,quod in Parnaso percussus est ab apro.

ODYSSEAE. T. HOMERI COMPOSITIONIS.

Taſ autem,agnoſcit ex cicatrice uetula Vlyſſem.

T HIC *in domo remanſit diuinus Vlyſſes,*
Procis cædem cum Minerua cogitans.
Statim autem Telemachum uerba ue locia allocutus eſt.
Telemache oportet arma bellicoſa deponere intus
Omnia ualde.at procos mollibus uerbis
Alloquere:quando à te inquirent cupientes.
Ex fumo depoſui:quoniam non his ſimilia ſunt
Qualia quondã ad Troiã proficiſcens reliquit Vlyſſes:
Sed conſumpta ſunt quantum ignis iuit flatus.
Adhuc aũt mihi & hoc maius in mentibus poſuit Satur
Ne ebriati contentionem ſtatuentes in uobis (nius
Inter uos uulneretis,deturpetis autem conuiuium,
Et ſponſalia.ipſum enim attrahit uirum ferrum.
Sic dixit.Telemachus autem dilecto obediuit patri.
Extra autem uocans allocutus eſt nutricem Eurycleam.
Nutrix eia iam ne excludas in Atrijs fœminas,
Donec iam ad thalamum concludam arma patris
Bona,quæ mihi in domo neglecta fumus denigrat
Patre abeunte.ego autem adhuc paruulus eram.
Nunc autem uolo deponere ut non ignis eat flatus.
Hũc autẽ rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Euryclea.
Vtinam enim iam tandem fili prudentiam ſuſcipias

Domum curare, & res omnes seruare.
Sed age, quis tibi postea simul ueniens lumen portabit?
Famulas autem non sinis adire quæ luminent.
Hãc aũt rursus Telemachus prudens contra locutus est.
Hospes hic: non enim ociosum tolerabo, qui meum
Semimodium comedit & longè ueniens.
Sic autem dixit. huic autem firmum fuit uerbum.
Clausit autem ianuas domorum bene habitatarum.
Hi autem festinantes Vlysses & illustris filius
Intro portauerunt galeasq; & scuta umbiculosa,
Lanceasq; acutas: ante autem Pallas Minerua
Auream lucernam tenens lumen perpulchrum faciebat.
Iam tunc Telemachus allocutus est suum patrem statim.
O pater certè magnum miraculum hoc oculis uideo.
Tamen mihi parietes domorum pulchræq; sedes,
Abiegnaq; trabes, & columnæ altitudinem habentes
Lucent oculis tam igne ardente.
Certe ualde aliquis Deus intus qui cælũ latum habitat.
Hũc autem respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Tace & tuam mentem retine: neq; interroga.
Hæc iustitia est Deorum, qui olympum habitant.
Sed tu quidem dormi. ego autem remanebo hic:
Vt item famulas & matrem tuam irritem:
Hæc me dolens interrogabit separatim singula.
Sic dixit. Telemachus autem ex domo discedit.
Dormiturus in cubiculum lampadibus lucentibus:
Vbi antea dormiebat, qñ ipsum dulcis somnus capiebat.
Illic igitur & tunc dormiuit, & Auroram expectabat.
At hic in domo relictus est diuinus Vlysses
Procis cædem cum Minerua cogitans.

Domus Telemacho instar ardentis flammæ apparet

Hæc autem ibat ex thalamo prudens Penelope
Dianæ ſimilis,uel aureæ Veneri.
Huic apud quidẽ ſedẽ ignẽ depoſuerũt(illic aũt ſedebat)
Rotundam ebore & argento,quam quondam faber
Fecit Icmalius:& ſub ſcabellum pedibus miſit
Aptum ex ipſa ubi magnam iniecit pellem.
Illic ſedit poſtea prudens Penelope.
Venerunt autem famulæ albæ ulnis ex domo:
Hæ aũt longè quidẽ panẽ multũ aſportauerũt & mẽſas,
Et pocula unde Proci ſuperbi biberant.
Ignem aũt à faculis ad terrã iecerunt.alia aũt ſupra ipſas
Congregarunt ligna lumen eſſe & comburi.
Hæc autem Vlyßi dixit Melantho ſecundo rurſus.

Melantho minatur Vlyßi uerbera niſi abeat domũ.

Hoſpes adhuc & nunc huc ueniſti per noctem
Conuerſans in domo:aſpicis autem mulieres.
Sed exi foras miſer,& conuiuio iuuaberis:
Vel cito & torre percuſſus ibis foras.
Hanc autẽ toruè aſpiciẽs,allocutus eſt prudẽs Vlyſſes.
Mala cur me ſic inuehis irato animo?
Nũquid quod ſordeo mala aũt corpori ueſtimẽta ĩdutus?
Mendico autem in populo:neceßitas enim urget.
Tales pauperes & erratores uiri ſunt.
Etenim ego quondam domum in hominibus habitaui
Beatus diuitem & ſepe dedi erratori
Tali qualis eſſet,& qui alicuius indigens ueniret.
Erant autem ſerui ualde multi,aliaq; multa,
Quibus bene uiuunt,& diuites uocantur:
Sed Iupiter deſtruxit Saturnius:uoluit enim.
Ideo nunc ne aliquando & tu mulier longè oẽm perdas
Lætitiam,qua nunc inter ancillas ornata es,

Ne tibi aliquo modo domina irata ſæuiat,
Vel Vlyſſes ueniat, adhuc enim & ſpei parca.
Si aũt hic qdẽ omnino perijt, & nõ amplius reditus eſt:
Sed iam filius talis Apollinis conſilio
Telemachus: hunc aũt nulla in domibus mulierum
Latet incpte agens, quoniam non amplius talis eſt.
Sic dixit. hunc audiuit prudens Penelope.
Ancillã autẽ allocuta eſt, uerbumq́; dixit, denominauitq́;.
Omnino audax canis intrepida non me lates
Faciens magnum opus quod tuo capiti refringes.
Omnino enim bene ſcis, quoniam à me audiuiſti ipſa,
Quòd hoſpitem curabam in domibus meis
Circa maritum interrogare, quoniam frequenter triſtor.
Dixit. & Eurynomen gubernatricẽ ad uerbum dixit.
Eurynome porta iam ſedem, & pellem in ipſa,
Vt ſedẽns dicat uerbum, & audiat
Hoſpes me: uolo autem ipſum interrogare.
Sic dixit. hæc ualde feſtinanter depoſuit portans
Sedem bene politam, & in ipſa pellem iecit:
Illic ſedit poſtea multum tolerans diuinus Vlyſſes.
His autem uerbis incepit prudens Penelope.
Hoſpes, de hoc quidem te primũ ego interrogabo ipſa. Penelopes et Vlyßis ignoti colloquiũ.
Quis? unde es uirorum? ubi tibi ciuitas & parentes
Hanc autẽ, reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes.
O' mulier non aliquis te hominum in infinita terra
Contendat, certe enim tua gloria cœlum latum peruenit.
Sicut alicuius certè Regis ſtrenui, qui deum colens
Viris in multis, & fortibus regnans
Iuſtitias extendit. fert autem terra nigra
Tritica & hordea: grauantur autem arbores fructu:

Pariunt autem firma pecora:mare autem præbet pisces
Ex felicitate uirtutem exercent autem populi sub ipso.
Ideo me nunc hæc quidem alia inquire tua in domo.
Ne meum interroga genus & patriam terram:
Ne mihi magis animum impleas doloribus
Recordãti ualde ãt sum psuspiriosus.neq; aliqd me decet
Domo in aliena lugentemq́; flentemq́;
Esse:quoniam peius lugere ualde semper.
Ne aliqua mihi ancillarum irascatur uel tu ipsa.
Dicat ãt lachrymas spargere grauatũ me mẽtibus uino.
Huic autem respondit postea prudens Penelope.
Hospes certe quidem meam uirtutem speciemq́; corpusq́;
Perdiderunt immortales,quando Ilium iniuerunt
Argiui.cum his autem meus maritus iuit Vlysses.
Si ille ueniens hanc meam uitam gubernaret
Maior gloria esset mea:& melior sic.
Nunc autem doleo tot enim mihi filauit mala fortuna.
Quicunq; enim insulis dominantur optimi
Dulichioq;,Samæq; & syluosæ Zacyntho
Quiq; ipsam Ithacam temperatam pascuntur:
Hi me nolentem petunt uxorem.pilant autem domum.
Ideo neq; hospites curo,neq; supplicatores,
Neq; præcones qui publice operarij sunt.
Sed Vlyssem desiderans dilecto in liquefio animo.
Hi autem nuptias festinant.ego autem dolos cogito.
Vestem quidem mihi primum inspirauit mentibus Deus
Statuenti magnam telam in domibus texere
Tenuem & immensam.statim autem ipsis dixi.
Iuuenes mei proci,quoniã mortuus est diuinus Vlysses,
Expectate festinantes has meas nuptias,donec uestem

Penelope narrat hospiti Vlyßi ut procos fefellerit.

Perficiam,ne mihi uana fila pereant
Laërti heroi funestem quando ipsum
Parca perniciosa capiet ualde dormientis mortis.
Ne aliqua mihi in populo græcarum irascatur,
Si sine ueste iacet multa possidens.
Sic dixi.his autem persuasus est animus superbus.
Tunc quotidiana quidem texebam magnam telam.
Noctes autẽ resoluebam:postquã lampades apponebam.
Sic triennium quidem latui ego & persuasi Achiuos.
Sed quando quartus uenit annus,& uenerunt horæ
Mensibus corruptis,circum autem dies multi perfecti.
Et tunc iam me propter famulas canes non curantes
Acceperunt ingredientes,& minati sunt uerbis.
Sic hanc telam perfeci & non uolẽs à necessitate.
Nũc aũt neq; effugere possum nuptias,neq; aliquid aliud
Consilium inuenio.ualde autem festinant parentes
Nubere.ægre ferebat autem filius uictum edentibus
Cognoscens.iam enim uir qualisq; magnusq;
Domum curare:huicq; Iupiter gloriam præbet.
Sed & sic mihi dic tuum genus unde es. Penelope q̃rit ex hospite genus
Non enim à quercu es antiqua,neq; à petra.
Hanc autem respondens allocutus est prudẽs Vlysses.
O' uxor uenerabilis Laërtiadæ Vlyssis
Non amplius cessabis meum semen interrogans?
Sed age tibi dicam.certe quidem me doloribus dabis
Pluribus quàm teneor.certe enim pœna,quando patria
Sua abest uir tanto tempore,quanto ego nunc
Multas hominum ad ciuitates errans dolores patiens.
Sed & sic dicam quodcunq; me interrogas & inquiris.
Creta quædam terra est media in nigro ponto

Descriptio Cretæ, unde Vlysses fingit se oriundum.

Pulchra & pinguis circum fluibilis:in hac aũt homines
Multi infiniti,& nonaginta ciuitates.
Alia autem aliorũ lingua mixta : in ipsa quidem Achiui.
In autem Teocretes magnanimi.in autem Cydones:
Dorensesq; Trichaıces,diuiniq; Pelasgi.
His autem in Gnosos magna ciuitas:ubi Minos
Nouennis regnauit Iouis magni conuersator,
Patris mei,pater magnanimi Deucalionis.
Deucalion autem me genuit,& Idomeneum Regem.
Sed hic quidem in nauibus rostratis Ilium ad
Iuit simul cum Atridis.mihi aũt nomen inclytũ Aethon
Iunior natu.hic autem prior & melior.
Illic Vlyssem ego uidi,& hospitia dedi:
Etenim hunc ad Cretam deduxit uis uenti
Euntem ad Troiam percutiens Maleorum.
Statuit autem in Amniso,ubi spelunca Lucinæ
In portibus difficilibus.uix autem fugit procellas.
Statim aũt Idomeneũ interrogabat ad ciuitatem ueniens:
Hospitẽ enim ipsum dicebat dilectumq; eẽ reuerẽdumq;.
Huic autem iam decima,uel undecima fuit Aurora
Eunti cum nauibus rostratis Ilium intro.
Hunc quidem ego ad domos ducens bene hospitatus sum,
Accuratè diligens multis in domo existentibus.
Et ei his alijs socijs,qui simul ipsum sequebantur
A populo farinas dedi,& nigrum uinum congregans,
Et boues sacrificare,ut impleret animum.
Illic duodecim quidem manserunt dies diuini Achiui.
Flabat enim Boreæ uentus magnus:neq; in terra
Sinebat stare.sæuus autem aliquis mouebat Deus.
Ipsa aũt tertiadecima die uẽtus cecidit:hi aũt ascẽderunt.

Dixit mendacia multa dicens ueris similia.
Hac aũt iã audiẽte fluebãt lachrymæ, liquefiebat autẽ
Sicut autem nix liquefit in altis montibus (corpus:
Quam Eurus liquefecit postquã Zephyrus defusus est:
Liquefacta autem igitur hac fluuij implentur fluentes.
Sic huius liquefiebant pulchræ genæ lachrymantis,
Flentis suum uirum assidentem. at Vlysses
Animo quidem lugentem suam miserabatur uxorem.
Oculi autem tanquam cornua stabant uel ferrum
Tacitè in palpebris. dolo aũt hic lachrymas occultabat.
Hæc ãt postquã igitur satiata multarũ lachrymarũ luctu,
Iterum ipsum uerbis respondens, allocuta est.
Nunc iam te hospes puto tentasse,
Si uerè iam illic cum diuinis socijs
Hospitans in domibus meum maritum sicut dicis:
Dic mihi qualia, quæ circa corpus uestimẽta ĩdutus erat,
Ipse qualis erat, & socios qui ipsum sequebantur.
Hanc autem respondens, allocutus est prudens Vlysses.
O' mulier difficile tanto tempore seorsum existentem
Dicere. iam enim ei uigesimus annus est
Ex quo illinc iuit, & mea abijt patria.
At ego dicam sicut mihi uidetur animo.
Vestem purpuream subtilem habebat diuinus Vlysses
Duplicem: at ei fibula auro facta erat
Foraminibus duplicibus, ante autem uaria erant.
In prioribus pedibus canis habebat uarium hinnulum
Trementem uidens: hoc autem admirabantur omnes.
Similiter hi aurei existẽtes, hic quidẽ uidebat hĩnulũ suffo
At hic effugere promptus palpitabat pedibus. (cãs:
Hanc autem interulam intellexi circa corpus splendidã

Quale cepæ folium in ischaleo.
Sic quidem erat mollis: splendida autem erat Sol sicut,
Certè quidem multæ ipsum admirabantur mulieres.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
Nescio si hæc indutus fuerit circa corpus domi Vlysses,
An aliquis sociorum dederit ueloci in naui eunti,
An aliquis alicubi & hospes, quoniam multis Vlysses
Fuit amicus: pauci enim Achiuorum erant similes.
Et ei ego æreum ensem, & duplicem dedi
Pulchram purpuream, & talare chitonem:
Honoratè autem dimisi bene tabulata in naui.
Et quidem ei præco paululum maior ipso
Sequebatur, & hunc tibi dicam qualis erat.
Gibbosus in humeris, magni corporis, crispo capite.
Eurybates āt nomē fuit: honorabat āt ipsum eximie alio
Suorū sociorū Vlysses, quod mētibus æqualia sciebat (rū

Eurybates præco ulyßis

Sic dixit. huic aūt adhuc magis desyderiū mouit luctus
Signa agnoscenti, quæ ei firma dixit Vlysses.
Hæc aūt postquā igitur satiata est multum lachrymabili
Et tunc ipsum uerbis respondens, allocuta est. (luctu,
Nunc quidem iam mihi hospes antea existēs miserabilis
In domibus meis, amicusq; eris, honorabilisq;.
Ipsa enim hæc uestimenta ego præbui qualia dicis,
Plicans ex cubiculo, fibulamq; imposui lucidam
Illi ornamentum esse, hunc autem non suscipiam retro
Domum redeuntem dilectam in patriam terram.
Ideo mala parca concaua in naui Vlysses
Iuit inspecturus malam Troiam non nominabilem.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Vlysses
O' uxor ueneranda Laërtiadæ Vlyßis,

Non amplius nunc corpus pulchrum destrue,neq; animũ
Liquefac uirum lugens,repræhendo quidem nihil.
Etenim aliqua alienum luget uirum perdens
Iuuenculum cui filios peperit amicicia mixta,
Quanto magis Vlyssem quem dicunt Deis similem esse.
Sed luctu quidem cessa,mei autem intellige uerba.
Verè enim tibi loquar,neque occultabo.
Nam iam Vlyßis ego circa reditum audiui
Propè Thesprotos uiros in pingui populo
Viuum:at ducit thesauros multos & bonos
Petens in populo:at amabiles socios
Perdidit,& nauem concauam in nigro ponto
Trinacria ab insula ueniens irati sunt enim ipsi
Iupiterq; & Sol:huius enim boues interfecerunt socij.
Hi quidem omnes perierunt undoso in ponto.
Hunc autem in carina nauis iniecit unda in continentem
Phæacum in terram,qui diuini geniti sunt.
Hi aũt ipsum supra animam Deum tanquam honorabãt,
Et ei multa dederunt:mittere ipsum uoluissent ipsi
Domum illæsum & diu huc Vlysses
Venisset sed ei hoc utilius uisum est animo
Res congregare multam in terram enim.
Sic circa astutias multas mortalium hominum
Cognouit Vlysses,neq; aliquis contendat homo alius.
Sic mihi Thesprotorum Rex locutus est Phedon.
Iurauit autem ad me ipsum sacrificans in domo
Nauem detraxisse,& præparatos esse socios.
Hi autem ipsum mittent dilectam in patriam terram.
Sed me prius misit.contigit enim ueniens nauis
Virorum Thesprotorum in Dulichium multi frumenti.

Et mihi res ostendit quascunq; congregauerat Vlysses.
Et in tertiam generationem alterum adhuc pascerent
Quæcunque ei in ædibus opes iacent Regis.
Hunc autem in Dodonem dicebat ire, ut Dei
Ex quercu alta Iouis consilium audiret,
Quomodo rediret dilectam in patriam terram
Iam diu absens uel manifestè, uel clàm.
Sic quidem hic est saluus, & ueniet, iam
Propè ualde non amplius longè ab amicis & patria terra
Diu aberit. tamen autem tibi iuramenta dabo.
Sciat nunc Iupiter primũ Deorum eximius & optimus,
Domusq́; Vlyßis strenui quam perueni:
Certe tibi hæc omnia perficientur sicut dico.
Hoc autem ipso anno ueniet huc Vlysses,
Hoc quidem corrupto mense, hoc autem stante.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelòpe.
Vtinam enim hoc hospes uerbum perficiendum esset.
Quo cito cognosceres amiciciamq́; multaq́; dona
Ex me, ut aliquis te obuians beatum dicat.
Sed mihi sic in animo putatur sicut erit.
Neque Vlysses amplius domum ueniet, neque tu pompa
Ornatus eris, quoniam non tibi signatores sunt in domo,
Qualis Vlysses fuit inter uiros si unquam fuit
Hospites honoratos dimittere & suscipere.
Sed ipsum famulæ lauate, & ponite lectum
Stramenta, & lænas, & cooperimenta splendida,
Vt bene calefactus aureæ sedis Auroram perueniat.
Mane autem ualde mane lauate, ungiteq́;,
Vt intus apud Telemachum cœna curetur
Sedens in domo. huic autem dolorosius, qui illorum

Hunc tristitia afficiet perniciosius, neq; aliquod opus
Hic amplius faciet ualde quamuis iratus grauiter.
Quomodo enim me tu hospes scies siquid mulierum
Aliarum circumeo mentem, & prudens consilium,
Si ueste carens, malè indutus in domibus
Conuiuaris. homines autem parum durantes sunt.
Qui quidem sæuus ipse erit, & crudelia sciet,
Huic autem maledicent omnes homines doloribus à tergo
Viuo: at mortuo maledicent omnes.
Qui autem bonus ipse erit, & bona sciet,
Huius quidem gloriam lætam hospites ferent
Omnes in homines: multiq; ipsum bonum dicent.
Hanc autem, respondens, allocutus est prudens Vlysses.
O' uxor ueneranda Laërtiadæ Vlyßis
Certè mihi indumenta, & cooperimenta splendida
Odio fuerunt, quando primum Cretæ montes niuales
Reliqui in naui proficiscens longos remos habenti.
Dormio sicut antea insomnes noctes dormiebam.
Multas enim noctes indecenti in domo
Dormiui, & expectaui bonæ sedis Auroram diuinam:
Neque mihi peluis pedum amabilis in animo
Est, neque mulier pedem tanget nostrum
Harum, quæ domo in ministræ sunt,
Nisi aliqua uetula est antiqua prudentia sciens,
Quæ tolerauerit tot mente, quot ego:
Huic non inuideo pedes tangere meos.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Hospes dilecte, non enim aliquis uir prudens sic
Hospitum peregrinorũ amicabiliũ meã peruenit domum,
Sicut tu ualde bene desideranter prudentia omnia dicis.

Est autem mihi anus prudentia mente consilia habens,
Quæ illum infelicem bene nutriuit, & cibauit
Suscipiens manibus, quando ipsum primũ peperit mater,
Quæ tibi pedes lauabit debilis existens tamen.
Sed age nunc surgens prudens Euryclea,
Laua tui Regis coætaneum, & Vlysses
Iam talis est, talis autemq; manus.
Statim enim in malo homines senescunt.
Sic dixit. uetula autem detinebat manibus uultum.
Lachrymas aũt emisit calidas, uerbũ aũt luctuosum dixit.
Hei mihi ego tui fili debilis. certè te supra Iupiter
Homines odit Deum colentem animum habentem.
Non enim aliquis tot hominum Ioui delectanti fulmine
Pinguia crura combußit, neq; electas hecatombas
Quot tu huic dedisti, precans usque ire faciat
Ad senectutem maturam, nutriasq; illustrem filium.
Nunc autem sic tibi omnino abstulisti rediendi diem.
Sic alicubi illi illudunt mulieres
Hospitum peregrinorum, qñ ad inclytas domos peruenit.
Sic tibi senex canes hæ illudunt omnes:
Harum nunc cõtumeliam & turpitudines multas fugiẽs
Non sinebas lauare: me autem non inuitam iubet
Filia Icarij prudens Penelope.
Ideo tibi pedes lauabo, simulq; ipsius Penelopes
Et tui gratia, quoniam mihi mouetur intus animus
Doloribus, sed age nunc intellige uerbum quod dicam.
Multi autem hospites miseri huc peruenerunt:
Sed nondum aliquem dico similem sic uidisse,
Sicut tu corpore, uoceq;, pedibusq; Vlyßi similis es.
Hanc, respondens, allocutus est prudens Vlysses.

Accersitur Euryclea ut hospitis corpus lauet.

O' uetula sic dicunt quicunq; uiderunt oculis
Nos ambos ualde similes inter nos
Esse, sicut tu ipsa prudens dicis.
Sic dixit. uetula autem lebetem accepit splendidum
Quo pedes lauabat: aquam autem infudit multam
Frigidam postea autem calidam exhausit. at Vlysses
Sedit in foco, ad autem tenebram uersus est statim:
Subito enim in animo cogitauit ne ipsum accipiens
Cicatricem animaduerteret, & manifesta opera fierent.
Lauabat aũt propè iens Regẽ suum: statim aũt cognouit
Cicatricem quam aliquando porcus percußit albo dente:
Parnasum autem euntem simul Autolycumq; & filias
Matris suæ patrem bonum, qui homines ornabat
Furtoq;, iuramentoq;, Deus autem ei ipse dedit
Mercurius. huic enim grata crura comburebat
Agnorũ & hædorũ. hic aũt prõptus simul sequebatur.
Autolycus autem Ithacæ ueniens in pinguem populum
Filium nuper natum inuenit filiæ suæ.
Hunc eius Euryclea dilectis in genubus posuit
Cessato cœna: uerbumq; dixit, denominauitq;.
Autolyce ipse nunc nomen inueni quod ponas
Filiæ filio. multum uirtuosus autem tibi est.
Huic autem rursus Autolycus respondit, dixitq;.
Gener meus filiaq; ponite nomen quodcunq; dicam.
Multis enim ego in uia madefactus hoc inueni
Viris, & mulieribus supra terram multa pascentem.
Huic Vlysses nomen sit cognomen. at ego
Quando pubescens maternam in magnam domum
Venit Parnasum autem ubi mihi res sunt,
Harum ei ego dabo, & ipsum gaudentem dimittam.

Vlysses agnoscitur ab Euryclea ex cicatrice.

De Autolyco Vlyßis auo.

Vnde nomen Vlyßi indiderit auus

Horũ gratia uenit Vlysses,ut ei præberet splendida dona.
Hunc quidem Autolycusq;,& filij Autolyci
Manibusq; salutauerunt uerbisq; suauibus.
Mater autem Amphithea matris applicans Vlyßi
Osculatus est ipsum capiteq;,& ambobus luminibus pul
Autolycus autem filijs iußit gloriosis (chris.
Cœnam parare: hi autem mouentem audiuerunt.
Statim autem induxerunt bouem masculũ quinquennem,
Quẽ excoriarũt circumq; gubernabãt, & ipsum fiderũt
Minutim inciderũtq; sciẽter,fixeruntq; uerubus: (oẽm
Assaueruntq; peritè,diuiseruntq; partes.
Sic tunc quidem toto die in Solem descendentem
Conuiuabantur,neq; animus indigebat conuiuio æquali.
Quando autem Sol descendit,& in tenebram iuit,
Iam tunc dormierunt,& somni donum acceperunt.
Quando autem mane genita apparuit rosea Aurora,
Perrexerunt ire in uenationem & canes,ac & ipsi
Filij Autolyci:cum his autem diuinus Vlysses
Iuit:altum autem montem ascenderunt indutum sylua
Parnasi.cito autem peruenerunt concauitates uentosas.
Sol quidem postea nuper percußit arua
Ex tacitè fluenti profundifluo Oceano.
Hi aũt concauitatẽ peruenerunt uenatores,ante aũt ipsos
Vestigia scrutantes canes ibant.at retro
Filij Autolyci, cum his autem diuinus Vlysses
Ibat propè canes uibrans longam hastam.
Tunc autem in sylua densa iacebat magnus aper,
Quã quidẽ neq; uentorũ penetrabat uis humida spirãtiũ,
Neque ipsam Sol lucens radijs percutiebat,
Neque hymber penetrabat totaliter,sic densa

Descriptio uenationis

Erat:at foliorum inerat fusio ualde multa.
Hunc autem uirorumq; canumq; sonus peruenit pedum,
Sic euntes ibant.hic autem contrarius ex sylua
Horrens bene ceruicem igne autem oculis aspiciens
Stetit ipsos propè.ipse autem primus Vlysses
Iuit eleuans longam lanceam manu forti
Vulnerare prõptus.hic aũt ipsum præueniẽs pcußit aper
Genu super:multum autem extraxit carnis dente
Obliquè ruens,neq; os peruenit uiri.
Hunc Vlysses uulnerauit in dextro humero.
Ex alia parte transiuit lucidæ lanceæ cuspis.
Decidit aũt in pulueribus sonãs:lõgè aũt uolauit animus,
Hunc quidem Autolyci filij dilecti circum laborabant:
Vulnus autem Vlyßis optimi diuini
Ligauerunt scienter, in incantatione aũt sanguinẽ nigrũ
Tenuerunt.statim aũt iuerunt dilecti ad domos patris.
Hunc quidem Autolycusq; & filij Autolyci
Bene sanantes,& splendida dona præbentes,
Statim gaudentem dilectam gaudentes miserunt
In Ithacam.hoc quidem pater & ueneranda mater
Gauisi sunt redeunte:& interrogauerunt singula
Cicatricẽ quãcunq; passus sit.hic aũt ipsis bñ narrauit,
Sic ipsum uenantem percußit aper albo dente
Parnasum euntem cum filijs Autolyci.
Hanc anus manibus pronis accipiens
Agnouit extergens:pedem autem dimisit ferri.
In autem lebete cecidit sura,sonuit aũt æs. (fusa est aqua.
Rursum uero in partẽ alterã inclinata est, at in terrã ef-
Huius aũt simul gaudiũ & dolor inuasit mẽtẽ: eius uero
Lachrymis impleti sunt:dulcis uero ipsi hæsit uox.(oculi

Vlysses adhuc adolescẽs ab apro uulneratus.

Vulnera incãtari solita.

Contingens autem mentum, Vlyssem allocuta est.
Certe Vlyßes es chare fili. neq; equidem te
Prius agnoui, quàm totum Regem meum contrectaui.
Quippe & Penelopen inspexit oculis
Indicare uolens dilectum maritum intus existentem.
Hæc autem neq; uidere potuit contraria, neq; cognoscere:
Huic enim Minerua mentem uertit. at Vlysses
Manu palpans guttur cœpit dextra.
Ipsa autem altera ipsam propè traxit, dixitq;.
Nutrix cur me uis perdere? tu aũt me nutriuisti ipsa
Ipso tuo in ubere: nunc autem dolores multos laborans
Veni uigesimo anno in patriam terram.
Sed postquam intellexisti, & tibi Deus iniecit animo,
Tace: ne quis alius in domibus discat.
Sic enim dico, hoc autem & perfectum erit.
Si mihi Deus interficiet Procos superbos:
Neque nutrice existente te tenebor, quando alias
Famulas in domibus meis interficiam mulieres.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Euryclea.
Fili mi quale uerbum fugit septum dentium?
Scis quidem qualis mea fortitudo firma, neq; subdita:
Tenebo autem sicut qñ aliquid solidus lapis, uel ferrum.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
Si tibi Deus domabit Procos superbos,
Iam tunc tibi narrabo in domibus mulieres,
Quæ te inhonorant, & quæ peccantes sunt.
Hanc autem, respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Nutrix cur autem tu has dicis? neq; aliquid te oportet.
Bene & ipse ego intelligam, & cognoscam singulam.
Sed tene silentio uerbum. uerte autem Deis.

Vlysses Eurycleã cohibet ne se prodat.

Sic dixit.anus autem per domum exiuit
Portans lauacra.hæc enim priora effuderat omnia.
Sed postquam lauitq́;, & unxit pingui oleo,
Iterum propè ignem traxit sedem Vlysses
Calefaciendus:cicatricem autem pannis cooperuit.
His autem uerbis incepit prudens Penelope.
Hospes hoc quidem tibi adhuc parũper ego dicã ipsa.
Etenim iam somni cito dulcis erit hora:
Quem somnus capit dulcis & dolentem.
Sed mihi & dolorem magnum præbuit fortuna.
Dies quidem enim delector lamentans, lugens,
In mea opera inspiciens, & ancillarum in domo.
At postquam nox uenit,cepitq́; somnus omnes,
Iaceo in lecto:densæ autem mihi circa ualde cor
Acutè cogitationes lugentem destruunt.
Sicut autem quando Pandarei filia chloreis luscinia
Bene canit uere nuper stante
Arborum in folijs sedens densis,
Quæ frequenter uertens fundit per sonantem uocem:
Filium autem lugens Itylum dilectum , quẽ quondã ferro
Interfecit per insanias filium Zethi Regis.
Sic & mihi bifariam animus mouetur huc & illuc.
Vel maneo apud filium, & firma omnia seruo,
Possessionem meam,famulasq́;, & altam magnã domum,
Lectumq́; honorans mariti,populiq́; famam.
Vel iam simul sequor Achiuorum qui optimus
Nubere in domibus præbens infinitas dotes.
Filius aũt meus quousq; quidẽ fuit adhuc infans et demẽs
Nubere non me sinebat mariti domum derelinquentem.
Nũc aũt qñ iã magnus est, & pubertatis mẽsurã puenit:

Et iam me precatur iterum ire ex domus
Penelope narrat Vlyßi suum somnium coniectandũ. Poſſeßione iratus, quam ei conſumunt Achiui.
Sed age mihi ſomnium dijudica, & audi.
Anſeres mihi in domo uiginti triticum edunt
Ex aqua, & ipſis lætor inſpiciens.
Veniens autem ex monte magna aquila curua roſtro
Omnibus in ceruices ruit, & interfecit. hi aũt fuſi ſunt
Congregati in domibus. hæc aũt in æthera diuinũ eleuata (eſt.
At ego flebam & lugebam in ſomnio.
Circũ aũt me congregatæ ſunt pulchræ crinibus Achiuæ
Miſerabiliter lugẽtẽ, quód mihi aquila interfecit anſeres.
Retro autem ueniens deſedit in præhabenti domo:
Voce autem detinuit, uociferauitq;.
Confide Icarij filia ualde inclyti.
Non ſomnium: ſed uerè bonum quod perfectum erit.
Anſeres quidem proci ego autem auis
Fui antea: nunc rurſus tuus maritus ueni,
Qui omnibus procis indecentem mortem immittam.
Sic dixit. at me dulcis ſomnus dimiſit.
Aſpiciens autem anſeres in domibus intellexi
Triticum comedentes apud Scyphum ubi antea.
Hanc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
O' mulier, non aliquo modo eſt declarare ſomnium
Alio reclinatum: quoniam certè tibi ipſe Vlyſſes
Dixit aũt quomodo perficiet: Procis aũt apparebit cædes
Omnibus ualde: neq; aliquis mortem & parcas fugiet.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Hoſpes certè quidem ſomnia impotentia, indiſcernibilia
Sõni portæ. Sunt: neq; quid omnia perficiuntur hominibus.
Duæ enim portæ debilium ſunt ſomniorum.

Vnæ quidē enim cornibus factæ sunt: alteræ aūt ebore.
Horum qui quidem egreßi fuerint per sectum ebur,
Hi læduntur uerba imperfecta portantes.
Qui autem per polita cornua eunt foras,
Hi uera perficiunt hominum quando aliquis uidet.
At mihi non hinc puto graue somnium
Venisse certè placidum mihi & filio fiat.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
Hæc iam Aurora ueniet infamis, quæ me Vlyßis
Domo ab tenebit. nunc enim deponam certamen.
Annulos quos ille in domibus suis
Statuit ordinatim annulos sic duodecim omnes,
Stans autem hic multum longè iaciebat sagittam.
Nunc autem procis certamen hoc immittam:
Qui autem facillimè extendet arcum in manibus,
Et persagittabit annulos duodecim omnes,
Hunc sequar linquens hanc domum
Iuuenilem, perpulchram, plenam uictu,
Cuius aliquando recordari puto in somnio.
 Hanc autem respondens, allocutus est prudens Vlysses.
O' uxor ueneranda Laërtiadæ Vlyßis.
Non amplius nunc proijce in domibus hoc certamen.
Ante enim prudens ueniet huc Vlysses,
Quàm hos aliquando arcum bene politum tractantes
Neruum extendere, persagittareq́; annulum.
 Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Si uelis mihi hospes aßidens in domibus
Delectare, non mihi somnus in palpebris fundetur.
Sed non enim aliquo modo est insomnes esse semper
Homines. in enim unoquoq; parcam posuerunt

Immortales mortalibus ſupra fertilem terram.
Sed certè quidem ego ſuperiora in aſcendens
Dormiam in lectum, qui mihi ſuſpirioſus factus eſt
Semper lachrymis irrigatus, ex quo Vlyſſes
Iuit uiſurus malum Ilium, neq; nominandum.
Illic dormiam: tu autem dormi hac in domo,
Vel humi ſternens, uel tibi lectos ponant.
Sic dicens aſcendit ſuperiora ſplendida,
Non ſola, cum ea & famulæ ibant aliæ.
In autem ſuperiora aſcendens cum ancillis mulieribus
Flebat poſtea Vlyſſem dilectũ maritũ, quouſq; ei ſomnũ
Dulcem in palpebris iecit cæſia Minerua.

ARGVMENTVM. Y. HOMERI COMPOSITIONIS.

Volens interficere Vlyſſes mixtas procis ancillas, & mutata ſententia, extinde cum Eumæo, & Philœtio diſputat. In quo & Procorum fit collocutio.

ODYSSEAE. Y. HOMERI COMPOSITIONIS.

Ypsilon tonitribus Iupiter audacem fecit Vlyssem, & tenuit Achiuos.

T IPSE in uestibulo dormiuit diuinus Vlysses:
Subter quidẽ crudam bouinam strauit: sed desuper
Pelles multas ouium quas sacrificauerant Achiui.
Eurynome autem super indumentum iniecit dormienti.
Illic Vlysses procis mala cogitans in animo
Iacebat uigilans. hæ autem ex domo mulieres
Iuerunt, quæ procis miscebantur antea,
Mutuo risum, & lætitiam præbentes.
Huius autem mouebatur animus in pectoribus dilectis:
Multa autem cogitabat in mente & in animo,
An irruens mortem pararet singulæ,
An sineret cum Procis superbis misceri
Extremo & ultimo. cor autem ei intus latrabat.
Sicut autem canis teneros circum catulos iens
Virum ignorans latrat, promptaq́; pugnare.
Sic huius intus latrabant irati mala opera:
Pectus autem percutiens cor increpuit uerbo.
Tolera utiq; cor. & peius aliud aliquando tolerasti
Die quo, quando tibi robore indetentus comedit Cyclops
Fortes socios: tu autem ausus es quousq; te prudentia
Eduxit ex antro putantem mori.
Sic dixit in pectoribus morsus dilectum cor.

Vlysses uaria noctu secum uersans.

Huic ualde in paßione cor manebat tolerans
Indeſinenter. at ipſe uertebatur huc & illuc.
Sicut autem quando uentrem uir multo igne ardenti
Plenum pinguedineq́;,& ſanguine huc & illuc
Mouet:ualde autem cito cupit aſſare.
Sic hic huc & illuc uerſus eſt cogitans
Quomodo iam Procis impudentibus manus immittat
Solus exiſtens multis.prope aūt ipſum uenit Minerua
Cælitus deſcendens,corpore aūt aßimilata erat mulieri.
Stetit igitur ſuper capite,& ipſum ad uerbū locutus eſt.
Cur rurſus uigilas omnes ſupra infortunate uiros.
Domus quidem tibi hæc eſt.uxor aūt tibi hac in domo
Et filius,qualem aliquis cuperet eſſe filium.
Hanc autem, reſpōdens,allocutus eſt prudens Vlyſſes
Certe iam hæc omnia Dea ſecundum decens dixiſti.
Sed quid mihi hoc animus in mentibus cogitat
Quomodo iam procis impudentibus manus imponam
Solus exiſtens.hi autem ſemper congregati intus ſunt.
Ad autem aliquid & hoc maius in mentibus cogito.
Si quidem enim interficiam Ioueq́; teq́; nolente,
Quo ſubterfugiam.hoc autem conſultare uolui.
Hunc autem rurſus allocuta eſt Dea cæſia Minerua.
Miſer & quidem aliquis peiori perſuadetur ſocio:
Tamen mortalis eſt,& non tot curas uidet.
At ego Dea ſum continuè,quæ te cuſtodio
In omnibus laboribus.dico autem tibi clarè.
Si quidem quinquaginta agmina diuerſilinguiū hominū
Nos circum ſtarent interficere prompti Marti:
Et horum expelleres boues & pingues oues.
Sed capiat te & ſomnus.dolor & cuſtodire

Minerua Vlyſſem animat in procorū cædem

Tota nocte uigilantem:malis ab recedes iam.
Sic dixit.& ei ſomnum in palpebris fudit.
Ipſa autem retro in olympum abiuit diuina Dearum.
Quando hunc ſomnus cepit ſoluens curas animi
Soluens membra.uxor autem ſurrexit prudentia ſciens.
Flebat autem in lectis ſedens mollibus.
At poſtquam flens ſatiata eſt ſuo in animo:
Dianæ primum ſupplicauit diuinæ Dearum.
Diana ueneranda Dea Iouis filia,utinam mihi iam
Sagittam in pectoribus iaciens extra animum capias
Statim nunc,uel poſtea me diſcerpens procella
Eat portans in obſcuras uias,
In oſtijs autem iaciat retrogradi Oceani.
Sicut quando Pandari filias ſuſceperunt procellæ
His parẽtes quidem corrumpunt Dei.hæ aũt relictæ ſunt
Orphanæ in domibus.nutriebat autem diuina Venus
Caſeo & melle dulci,& ſuaui uino.
Iuno autem ipſis præ omnibus dedit mulieribus
Spẽ & prudẽtia:magnitudine aũt præbuit Diana caſta:
Opera autem Minerua docuit inclyta operari,
Quando Venus diuina adiuit altum olympum
Puellis petens perfectionem dulcium nuptiarum
Ad Iouem gaudentẽ fulmine.hic enim bene nouit omnia
Fortunamq; infortuniumq; in mortalibus hominibus.
Interim autem puellas harpyiæ arripuerunt,
Et dederunt odioſis Erynnibus ſeruire.
Sic me deſtruant olympias domos habentes.
Vel me pulchra crinibus percutiat Diana,ut Vlyſſem
Viſura & terram ſub odioſam abeam,
Ne autem quid peiori uiro lætificem mentem.

Penelope Dianam precatur

Pãdari filiæ.

Sed hoc quidem & tolerabile habet malum,qñ aliqua
Dies quidem flet frequenter dolens cor.
Noctes aũt sõnus habet:hic enim obliuisci facit oẽs hoĩes
Bonorum & malorum,postquã palpebras amplexus est.
At mihi & insomniaq; immisit mala fortuna.
Hac enim me nocte apud dormiuit similis ipsi
Talis existens qualis iuit cum exercitu.at meum cor
Lætatum est,quoniã non dicebã somniũ esse,sed uerũ iam.
Sic dixit.statim autem aurea sede uenit Aurora.
Huius autem igitur flentis uocẽ audiuit diuinus Vlysses.
Cogitauit autem postea.apparuit autem ei in animo
Iam cognoscens astare capiti.
Vestẽ quidẽ simul capiens,& pelles quibus in dormiebat
In domum deposuit in sede.extra autem bouinam
Posuit foras portãs:Ioui aũt precatus est manus extollẽs.

Vlysses Iouẽ orat.

Iupiter pater si me uolentes in siccamq; & humidam
Duxistis meã in terrã,postq̃ mihi malefecistis ualde.
Vocem aliquis mihi dicat exercitatorum hominum
Intus.extra autem Iouis monstrum aliud appareat.

Dat signum cælo.

Sic dixit precatus.hũc ãt audiuit cõsiliarius Iupiter.
Statim autem tonuit à splendido olympo
Ab alto ex nebulis.lætatus est autem diuinus Vlysses.
Vocem autem è domo mulier præmisit molendinaria
Propè illic igitur ei molæ erant pastori populorum.
His autem duodecim omnes irruebant mulieres
Farinas facientes,& farinas medullam uirorum.
Illæ quidem aliæ dormiebant,postq̃ triticum moliuerant.
Hæc aũt una nondum cessarat:debilissima aũt facta est.
Hæc igitur molam statuens uerbum dixit signum Regis.
Iupiter pater,qui Deis & hominibus imperas:

Certè

Certè ualde tonuisti à cælo stellato.
Neq; alicubi nubes est.monstrum cui hoc ostendis.
Perfice nunc,& mihi miseræ uerbum quod dicam.
Proci postremoq́; & extremo die hoc
In domibus Vlyßis capiant conuiuium desyderabile:
Qui iam mihi labore tristi genua soluerunt
Farinas facienti.nunc ultimo cœnent.
Sic dixit.lætatus est autem uoce diuus Vlysses
Iouis tonitru.dixit enim punire peccatores.
Illæ autem aliæ famulæ in domos pulchras Vlyßis
Congregatæ accendebant in foco magnum ignem.
Telemachus autem è lecto surrexit diuinus uir
Vestes indutus.circum autem ensem posuit humerum.
Pedibus autem sub fortibus ligauit pulchra calciamenta.
Accepit autem fortem lanceam acutam acuto ferro.
Stetit aũt in pauimentum iens,ad aũt Eurycleam dixit.
Nutrix dilecta hunc hospitem honorastis in domo
Lecto & cibo?an sic iacet neglectus?
Talis enim mihi mater prudens existens
Admirabiliter alterum honorat diuersilinguium hoĩum
Minorem hunc autem meliorem inhonorans repudiat.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Euryclea.
Non ipsam nunc fili insontem accuso.
Vinum quidem enim bibit sedens donec uoluit ipse:
Cibo aũt nõ amplius dixit esurire.ĩterrogauit enĩ ipsum.
Sed quando iam lecti,& somni meminit,
Hæc quidem lectos iußit substernere ancillis.
At hic tanquam aliquis oĩno ærumnosus,infortunatus,
Noluit lectis,& in cooperimentis dormire,
Sed in cruda bouina,& pellibus ouium.

Famula prodigij coniectrix.

Telemachus monet Eurycleam ne hospitem negligat.

Dormiuit in uestibulo:superindumẽtũ aũt iniecimus uos.
Sic dixit.Telemachus autem ex domo transiuit
Lãceã,habẽs:simul hũc canes pedibus ueloces sequebãtur
Perrexit aũt ire in concionem ad fortes Achiuos.
Hæc autem rursus ancillis iußit diua mulierum
Euryclea Opis filia Pisenoridæ.

Instruitur domus aduẽtui procorum

Agite,partim quidem domum ornateq; festinantes,
Aspergiteq; in sedibus bene factis tapetes
Iacite purpureos,partim autem spongijs mensas
Omnes abstergite.purgate autem crateras
Et pocula rotunda facta,partim autem ad aquam
Ite,fontemq;,& portate cito euntes.
Non enim iam proci aberunt domo:
Sed ualde mane uenient:quoniã & omnibus conuiuium.
Sic dixit,hæ aũt igitur hanc ualde quidem audiuerũt &
Hæ quidẽ uiginti iuerũt ad fontẽ nigrã aquis (obediuerũt
Aliquæ illic in domo scienter laborabant.
Intro autem uenerunt proci superbi.hi quidem postea
Bene & scienter scindebant ligna.aliæ aũt mulieres
Venerunt à fonte,post autem ipsas uenit Subulcus
Tres porcos adducens,qui erant inter omnes optimi:
Et hos quidem siuit in septis bene pascere.
Ipse autem rursus Vlyssem allocutus est suauibus.
Hospes nũquid igitur aliquid te magis Achiui inspiciũt?
An te inhonorant in ædibus sicut antea?
Hunc autem,respondens,allocutus est prudẽs Vlysses.
Vtinam enim iam Eumæe Dei puniant hanc cõtumeliã
Quod hi iniuriantes indecenter operantur
Domo in aliena:neq; pudoris partem habent.
Sic hi quidem talia mutuo loquebantur.

Propè autem ipsos uenit Melanthius custos caprarum
Capras ducens, quæ omnes inter excellebant greges,
Cœnam procis: duo autem simul sequebantur pastores:
Et has quidem religauit sub porticu ualde sonanti.
Ipse autem rursus Vlyssem allocutus est conuitijs. Melanthius insolens ad Vlyßem.
Hospes adhuc & nunc hic tristia afficis in domo
Viros petens? at non exibis foras
Omnino? non amplius nos separari puto
Ante manus gustare: quoniam tu non secundũ ornatum
Petis. sunt autem & alia conuiuia Achiuorum.
Sic dixit. hũc aũt nõ aliqd allocutus ẽ prudẽs Vlysses.
Sed tacitus mouit caput mala profundè cogitans:
Hos aũt post tertius uenit Philœtius princeps uirorũ
Bouem sterilem procis ducens, & pingues capras:
Portitores autem igitur hos duxerunt, qui & alios
Homines mittunt, qui ipsos accedit.
Et hæc quidẽ igitur religauerunt sub porticu resonanti. Philœtius Eumæo & Vlyssi.
Ipse aũt rursus interrogauit Subulcum propè astans.
Quis iam hic hospes nuper uenit Subulce
Nostram ad domum? ex quibus dicit esse
viris? ubi ei generatio & patria terra:
Infelix. certè similis est corpore Regi imperanti.
Sed Dei submergunt multum errantes homines,
Quando Reges contra filant ærumnam.
Dixit & dextra ostendit manu astans,
Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est.
Salue pater ò hospes. fiat tibi tamen in futurum
Opulentia. at quidem nunc malis teneris multis.
Iupiter pater nullus te Deorum perniciosior alius,
Non misereris uiros postquam iam generasti ipse

Misceri malo & doloribus tristibus
Dolet ꝑpter heri infortunium. Propric ut intellexi:lachrymantur mihi oculi
Recordanti Vlyßis,quoniam & illum puto
Tales uestes habentem inter homines errare,
Sicubi adhuc uiuit,& uidet lumen Solis.
Si autem iam mortuus est:in inferni domibus.
Hei mihi postea Vlysse strenuo,qui me in bobus
Misit adhuc paruulũ existẽtẽ Cephallenorũ in populo.
Nunc autem hæ quidem fiunt immensæ:neq; aliter
Viro ageretur boum generatio latarum frontium.
Has autem alij me iubent ducere sibijpsis
Edere:neq; filium in ædibus curant,
Neq; curam timent Deorum:prompti sunt enim iam
Res comedere diu abeuntis Regis.
At mihi hoc animus in pectoribus dilectis
Multum uoluit ualde quidem malum filio existente
Aliorum populum ire euntem ipsis bobus
Viros in alienos.hoc autem peius hic manentem
Bobus in alienis sedentem dolores pati.
Et iam diu alijs superbis Regibus
Disceßi fugiens:quoniam non tolerabilia sunt.
Sed adhuc hunc infelicem puto sicunde ueniens
Virorum procorum destructionem in domos ponet.
Hunc aũt,respondens,allocutus est prudens Vlysses.
Vlysses Philœtio. Bubulce,quoniã neq; malo,neq; insipiẽti uiro similis es,
Cognosco aũt & ipse qđ tibi prudentia in mentes uenit:
Ideo tibi dico,& in magnum iuramentum iuro.
Sciat nũc primum Iupiter,Deorum hospitalisq; mensa,
Domusq; Vlyßis strenui quam perueni,
Certe te hic existente ueniet domum Vlysses:

Tuis autem oculis uidebis, ſi uolueris,
Interfectos Procos qui hic dominantur.
Hunc autem rurſus allocutus eſt boum bubulcus uir.
Vtinam enim hoc hoſpes uerbum perficiat Saturnius,
Cognoſceres qualis mea potentia & manus ſequerẽtur.
Sic ſimiliter Eumæus ſupplicabat omnibus Deis
Redire Vlyſſem multum ſapientem ſuam domum.
Sic hi quidem talia inter ſe confabulabantur.
Proci autem Telemacho interitumq́; mortemq́;
Parabant: at hæc his ſiniſtra uenit auis
Aquila altiuolans: tenebat autem timidam columbam.
His autem Amphinomus locutus eſt, & dixit.
O'amici non nobis perficietur hoc conſilium,
Telemachi cædes. ſed recordemur conuiuij.
Sic dixit Amphinomus. his autem placuit uerbum.
Venientes autem in domos Vlyßis diuini,
Pallia quidem depoſüerunt in lecticisq́; ſedibusq́;.
Hi autem ſacrificabant oues magnas, & pingues capras:
Sacrificabant autem porcos, & bouem indomitam:
Viſcera autem aſſantes diſtribuebant: in autem uinum
Crateris miſcebant: pocula aũt diſtribuebat Subulcus.
Panem aũt ipſis diſtribuebat Philœtius eximius uirorum
Pulchris in caniſtris: potum miniſtrat autẽ Melanthius.
Hi autem in cibos paratos præiacentes manus mittebãt.
Telemachus aũt Vlyſſem ſedere fecit aſtutias cogitans
Intra bene ordinatam domũ, apud lapideum pauimẽtum,
Sedem indecentem apponens paruamq́; menſam.
Apud aũt poſuit uiſcerũ partes. infudit autem uinum
In poculo aureo, & ipſum ad uerbum dixit.
Hic nunc ſede cum uiris uinum bibens:

Proci ſiniſtro omine à Telemachi cæde deterrentur.

Conuicia autem tibi ipse ego & manus expellam
Omnium procorum:quoniam non popularis est
Domus hæc,sed Vlyßis:mihi autem ædificauit ille.
Vobis autem proci continete animum conuicio,
Et manus:ut non aliqua lis,& contentio oriatur.

Telemachus procis ne hospitē īsistēt.

Sic dixit.hi autē igitur omnes mordicus labra tenētes
Telemachum admirabātur,quòd audacter locutus esset.
His autem Antinous locutus est Eupithei filius.
Et molestum existens suscepimus uerbum Achiui
Telemachi.ualde autem nobis minans locutus est.
Non enim Iupiter siuit Saturnius.ideo ipsum iam
Sedauissemus in domibus canorū existentē cōcionatorē.
Sic dixit Antinous.hic autem non curauit uerbum.
Præcones autem per ciuitatem sacram hecatombem
Duxerunt. ipsi aūt cōgregati sunt capite criniti Achiui
Nemore sub umbroso longè iaculantis Apollinis.
Hi aūt postquā assauerūt carnes supiores, & traxerunt
Partes diuidentes conuiuabantur gloriosum conuiuium.
Apud autem Vlyssem partem posuerūt qui ministrabāt
Aequalem,sicut ipsi sortiti sunt,sic enim iusserat
Telemachus dilectus filius Vlyßis diuini.
Procos autem non omnino superbos siuit Minerua
Conuicio teneri tristi,ut adhuc magis
Intraret dolor in corde Laërtiadem Vlyssem,
Erat autem quidem in procis uir iniusta sciens,
Ctesippus autem nomen erat Samide in domo habitans,
Qui iam possesionibus fretus patr is sui,
Petebat Vlyßis diu profecti uxorem
Qui tunc procos superbos allocutus est.
Audite me proci strenui ut quid dicam.

Partem quidem iam hoſpes habet diu ſicut decet
Aequalem:non enim bonum priuare,neq; iuſtum
Hoſpites Telemachi quicunq; ad has domos peruenerit.
Sed age ei & ego dabo hoſpitium,ut & ipſe
Vel balneatori det munus,uel alicui alij
Famulorum,qui in domibus Vlyßis diuini.
Sic dicens proiecit bouis pedem manu forti
Iacentem ex caniſtro capiens,ipſe aũt euitauit Vlyſſes
Quietè declinans caput.ſubriſit autem animo
Sardanium ualde talẽ:hic bene ædificatũ percußit murũ.
Cteſippum autem Telemachus increpauit uerbo.
Cteſippe certè ualde tibi hoc utilius fuit animo.
Non percußiſti hoſpitem.euitauit enim telum ipſe:
Certè enim te medium percutiam lancea acuta.
Et tibi pro nuptijs pater ſepulchrum faciet
Hic.ideo ne quis mihi indecentias in domo
Oſtendat.iam enim intelligo,& ſcio ſingula,
Bonáq; & peiora,antea autem infans eram.
Sed tamen hæc quidem,& tolerauimus inſpicientes
Ouibus iugulatis,uinóq; bibito
Et pane.difficile enim trahere unum multos.
Sed agite,non amplius mihi malá facite inimicantes.
Si iam me ipſum interficere prompti eſtis ære.
Et hoc uellem,& multo utilius eſſet
Mori quàm hæc ſemper indecentia opera uidere.
Hoſpites uerberatos,famulasq; mulieres
Violantes indecenter in domibus bonis.
Sic dixit,hi autem omnes quieti facti ſunt ſilentio.
Tarde autem iam locutus eſt Damaſtorides Agelaus.
O' amici,non iam aliquis in mendicum iuſtum

Telemachus Cteſippũ minitabũdus obiurgat.

Contrarijs uerbis mordens sæuiat:
Agelaus procis vt nuptias maturent.
Neq; amplius hospitem uerberate, neq; aliquem alium
Seruorum, qui in domibus Vlyßis diuini.
Telemacho autem uerbum ego & matri dicam
Mite, si ipsis corde placeat ambobus.
Quandiu quidem uobis animus in pectoribus sperat
Redire Vlyssem perprudentem suam ad domum.
Tandiu nulla accusatio manereq; erit, teneriq;
Procos in domibus: quoniam hoc utilius erit.
Si redibit Vlysses, & rediens uenerit domum.
Nũc aũt iã hoc manifestũ, quòd nõ ãplius reuersurus est.
Sed age tuæ hec matri assidens narra
Nubat quicunq; optimus uir, & plurima præbeat:
Vt tu quidem gaudens paterna omnia pascaris
Edens & bibens: hæc alterius domum curet.
Hunc autem Telemachus prudens contra locutus est.
Non per Iouem Agelaë, & dolores patris mei
Qui alicubi longè Ithaca, uel mortuus est uel errat.
Non immorabor matris nuptias, sed iubebo
Nubere cuicunq; uelit. ad autem multa dona dabo.
Erubesco autem uolentem à domo amouere
Verbo necessario, non hoc Deus perficiat.
Sic dixit Telemachus, procis autem pallas Minerua
Minerua procos demẽtes reddit.
Inextinguibilem risum mouit. errare fecit autẽ mentem.
Hi autem iam maxillis ridebant alienis.
Cruentatas autem carnes comedebant, oculi aũt ipsorum
Lachrymis impleti erant: luctum autem cogitabat aĩus.
His aũt & locutus est Theoclymenus diuinus.
Dira portẽta in procos
Ah miseri, quid malũ hoc patimini? nocte quidẽ uestra
Cooperiuntur capitaq; faciesq; infraq; genua.

Vlulatus aūt diuisus est:lachrymantur autem genæ.
Sanguine autem fluibiles parietes,pulchræq; mediæ:
Vmbris uero plenum est uestibulum plena uero & aula
Euntibus.Erebus autem sub tenebris:Sol autem
Ex cælo perijt,mala autem inceßit caligo.
Sic dixit.hi autem omnes in ipso suauiter riserunt.
His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere.
Desipit hospes nuper aliunde ueniens.
Sed ipsum statim domo emittite foras
In forum ire:quoniam hæc nocti aßimilat.
Hunc aūt rursus allocutus est Theoclymenus diuinus.
Eurymache non te iußi mihi comites dare.
Sunt mihi oculiq; & aures & pedes ambo,
Et mens in pectoribus facta.neq; indecens.
His exibo foras:quoniam intelligo malum uobis
Imminens,quod non aliquis subter fugiet,neq; euitabit
Procorum:qui domo in diuini Vlyßis
Viros iniuriantes iniusta operamini.
Sic dicens exiuit domibus bene habitatis.
Iuit autem ad Piræum:qui ipsum promptus suscepit.
Proci autem igitur omnes inter se aspicientes
Telemachum irritabant supra hospites ridentes.
Sic autem aliquis dixit iuuenum superborum.
Telemache non te prior hospitator alius,
Qualem quidem aliquem hunc habes famelicū erratorē,
Panis & uini indigentem,neq; operum
Scientem,neq; fortitudinis:sed uanè pondus terræ.
Alius autem rursus aliquis hic surrexit diuinare.
Sed si iam persuadeberis,quod multo utilius erit.
Hos hospites in naui multiseda ponentes,

In ſiculos mittemus:unde tibi dignum inueniat.
Sic dixerunt proci.hic autem non curauit uerba:
Sed tacitè patrem aſpiciebat expectans ſemper,
Quando iam procis impudentibus manus immittat.
Hæc in contrarium ponens perpulchram ſedem
Filia Icarij prudens Penelope,
Virorum in domibus uniuſcuiusq; uerbum audiuit.
Cœnam quidem enim ridentes parabant,
Suauiterq; & placidè,poſtquã ualde multa comederant.
Cœna autem non aliquo modo ingratior alia fieret,
Qualem iam cito cogitauit Dea & fortis uir
Ponere:priores enim indecentia operabantur.

ARGVMENTVM. Φ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Penelope tendenti arcum pollicetur ſui ipſius nuptias. Vlyſſes autem Eumæo,& Philœtio mandans de ianuarum cuſtodia, ipſe dimiſit ſagittam per annulos,alio tendere non valente.

ODYSSEAE. Φ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Phi autem arcum proponit certamen Penelope.

PSI autem in mentibus posuit Dea
cæsia Minerua
Filiæ Icarij prudenti Penelope, — Penelope procis certamen proponit.
Arcum procis ponere albumq; ferrum,
In domibus Vlyßis certamina,cædis & principium.
Scalam autem altam ascendit propriæ domus:
Accepit autem clauem bene flexam manu forti,
Pulchram æream:manubrium autem eboris inerat.
Perrexit autem ire ad thalamum cũ ancillis mulieribus
Vltimum:illic autem ei thesauri iacebant Regis,
Aesq;,aurumq;,multilaborisq; ferrum.
Ille autem arcus iacebat reflexus & pharetra — De arcu Vlysſis
Sagittifera:multæ autem inerant suspiriosæ sagittæ,
Dona quæ ei hospes Lacedæmoni dedit obuians
Iphitus Eurytides similis immortalibus. — Iphitus Eurytides.
Hi autem in Messena obuiauerunt adinuicem
Domo in Ortilochi bellicosi.certè Vlysses
Init ad debitum,quod ei omnis populus debebat.
Oues enim ex Ithaca Mesenij uiri extulerant
Nauibus multisedis trecentas & pastores.
Horum gratia legationem multam uiam uenit Vlysses
Paruus existens.præmisit enim pater alijq; senes.
Iphitus rursus equas quærens,quæ ei perditæ erant

Duodecim fœminæ,post autem mulæ patientes operum,
Quæ iam ei & postea cædes & parca factæ sunt.
Postquam iam Iouis filius peruenit magnanimum
Virum Herculem magnorum scientem operum,
Qui ipsum hospitem existentem interfecit propè domũ
Miser,neq; Deorum uocem ueneratur,neq; mensam
Illam quam ei apposuit:postea autem occidit & ipsum.
Equas autem ipse tenuit fortes unguibus in domibus,
Quas quærens Vlyßi obuiauit:dedit autem arcum
Quẽ antea quidẽ portabat magnus Eurytus.at hic filio
Reliquit moriens in domibus altis.
Huic Vlysses ensem acutum,& fortem lanceam dedit,
Principium hospitalitatis dolorosæ:neq; in mensa
Cogniti sunt inter se.ante enim Iouis filius interfecit
Iphitum Eurytidem similem immortalibus,
Qui ei arcum dedit.hunc aũt nunquã diuinus Vlysses
Iens ad bellum nigris in nauibus
Portauit:sed ipsius memoria hospitis dilecti
Tenuit in domibus:portabat autem sua in terra.

Hercules proditor hospitij.

Hæc aũt qñ iam thalamũ hũc puenit diuina mulierũ,
Pauimentumq́; quernum ascendit,quod quondam faber
Poliuit scientifice,& in perpendicula direxit:
In autem limina aptauit,ianuas aũt imposuit splendidas.
Statim hæc lorum uelociter absoluit annuli:
In autem clauem misit:ianuarum aũt superincidit seras
Contra obseruans,hæ autem resonuerunt uelut taurus
Pascens prato:tantum sonuerunt pulchræ portæ
Percussæ claui:apertæ sunt ei cito.
Hæc autem in alta tabulata iuit:illic autem capsæ
Stabant.in autem igitur his odoriferæ uestes iacebant.

Hinc extensa à clauo accepit arcum
Ipsa uagina, que ei adiacebat lucida.
Sedens autem illic dilectis in genibus ponens
Flebat ualde stridulè. excepit autem arcum Regis.
Hæc āt postq̄ igitur satiata ē multarū lachrymarū luctu,
Perrexit autem ire domum ad procos superbos
Arcum tenens in manu reflexum & pharetram
Sagittiferam: multæ autem inerant suspiriosæ sagittæ,
Hac autem cum ancillæ portabant arcam, ubi ferrum
Iacebat multum & æs, certamina Regis.
Hæc autem qn̄ iam procos peruenit diuina mulierum,
Stetit apud limen domus bene factæ,
Contra genas tenens tenues uittas.
Ancilla autem ei utrinq; astitit.
Statim autem procis locuta est, & dixit uerbum.
Audite proci superbi, qui hac domo
Vtimini comedere, & bibere aßidue semper
Viro abeunte multo tempore: neq; aliquam aliam
Verbi facere continentiam potestis.
Sed me cupientes nubere, facereq́; uxorem.
Sed agite proci, quoniam hoc apparet certamen.
Ponam enim magnum arcum Vlyßis diuini.
Quicunq; autem facillimè extendet arcum in manibus,
Et per sagittabit annulos duodecim omnes,
Hunc simul sequar linquens hanc domum
Iuuenilem, pulchram, plenam uictus
Cuius aliquando recordari puto in somnio.
Sic dixit. & Eumæum iußit Subulcum
Arcum procis ponere, albumq́; ferrum.
Lachrymans autem Eumæus suscepit & deposuit.

Penelope depromit Vlyssis arcū certamini procorū

Promittit se uictoris coniugem fore.

Fleuit aũt bubulcus alibi postquam uidit arcum Regis.
Antinous ãt ĩcrepauit,uerbũq; dixit, denominauitq;.
Stulti rustici molesta cogitantes
Ah miseri cur lachrymas desuderunt? & mulieri
Animum in pectoribus mouetis? cui aliter
Iacet in doloribus animus postq̃ dilectũ perdidit maritũ.
Sed tacitè comedite sedentes,uel foras
Arcus vlyssis. Flete exeuntes,hic arcus linquentes
Procis certamen difficile.non enim puto
Facilè hunc arcum politum tendi.
Non enim aliquis adest talis uir in his omnibus,
Qualis vlysses fuit.ego autem ipsum ipse uidi:
Etenim memor sum,puer autem paruus eram.
Sic dixit.huic autẽ igitur aĩus in pectoribus sperabat
Arcum tendere,persagittareq; ferrum.
Certè sagittam primus gustare cogitabat
Ex manibus Vlyßis strenui,quem tunc inhonorabat
Sedens in domo,quoniam mouebat omnes socios.
His autem & dixit sacra uis Telemachi.
O' amici certè ualde me Iupiter demẽtẽ fecit Saturni⁹.
Mater quidem mihi dicit dilecta prudens existens
Alium simul sequi,linquens hanc domum.
At ego rideo & delector insano animo.
Sed agite proci:quoniam hoc apparuit certamen.
Qualis nunc non est mulier in Achaica terra,
Neq; Pyli sacræ,neq; Argi,neq; Mycenæ,
Neq; ipsius Ithacæ,neq; Epiri nigræ:
Et autem ipsi hoc scitis.quid me oportet nostræ laudis.
Sed agite,non excusationes trahite.neq; arci
Diu ab uertmini tensione:ut sciamus.

Et autem ipse ego hunc arcum experiar.
Si autem tendam,persagittaboq; ferrum,
Non mihi dolenti has domos ueneranda mater
Linquet cum alio iens,quòd ego in retro relictus sum
Solus iam patris certamina pulchra accipere.
Dixit,& ab humeris pallium posuit purpureum
Rectus surgens,ab autem ensem acutum posuit humeris:
Prius quidem annulos statuit perfodiens
Omnibus unam longam & per lineam direxit:
Circum aũt terrã induxit:stupor aũt cepit oẽs uidentes:
Sic bene ornatè statuit.antea autem nunquam uidit.
Stetit autem in pauimentum iens & arcum tentauit.
Ter quidem ipsum appropinquauit trahere promptus,
Ter autem dimisit potentijs insperans hoc animo
Neruum tendere,persagittareq; ferrum.
Et iam tendisset ui quarto attrahens,
Sed Vlysses annuit,& tenuit cupientem.
His autem rursus locutus est magna uis Telemachi.
O` amici uel & postea malusq; ero & impotens,
Vel iunior sum,& nondum manibus confisus sum
Virum expellere,quando aliquis prior molestus sit.
Sed agite,qui me ui multo potentiores estis
Arcum tentate,& perficiamus certamen.
Sic dicens arcum quidem à se posuit humum
Acclinans conglutinatis politis tabulis.
Illic autem citum telum pulchro acclinauit capiti:
Retro autem iterum desedit in sede unde surrexerat.
His autem Antinous locutus est Eupithei filius.
Mouimini ordinatim decenter omnes socij
Incipientes à loco unde uinum ministratur.

Telemachus experitur uires suas arcu.

Sic dixit Antinous,his autem placuit sermō.
Liodes autem primus surrexit Oenopis filius,
Qui ipsis uates fuit.apud autem createram pulchram
Sedebat semotißimus semper:stoliditates autem ei soli
Inimicæ erant:omnibus autem succensebat procis.
Liodes uiribus diffidit
Qui tunc primus arcum accepit,& telum uelox.
Stetit autem in pauimentum iens,& arcum tentabat.
Neq; ipsum intēdit:prius enim fatigauit manus sursum
Insuetas teneras.ad autem procos dixit. (trahens
O' amici non quidem ego intendo:capiat aūt & alius.
Multos enim hic arcus optimos priuabit
Animo & anima,quoniam multo melius est,
Quàm uiuos aberrare:cuius gratia semper
Hic conuersamur ad expectantes dies omnes.
Nunc quidem aliquis & sperat in mentibus, & cogitat
Ducere uxorem Vlyßis uxorem.
At postquam arcum tentauerit,& uiderit
Aliam iam aliquam postea græcarum bene indutarum
Petat uxorem dotibus quærens.hæc autem postea
Nubat qui plurima det,& fortunatus ueniat.
Sic dixit,& ǎ se arcum posuit,
Acclinans conglutinatis politis tabulis.
Illic autem citam sagittā pulchræ acclinauit extremitati:
Retro autem iterum desedit in sede unde surrexerat.
Antinous aūt increpauit,uerbumq́; dixit denominauitq́;.
Liodes quale te uerbum fugit septum dentium
Graueq; molestumq́;:irascor autem tibi audiens.
Si iam hic arcus optimos priuabit
Animo & anima,quoniam non potes tu intendere:
Non enim te talem genuit bona mater

Qualem

Qualem & extenſorem arcúq; eſſe & ſagittarum.
Sed alij tendent fortè proci inclyti.
Sic dixit. & iuſsit Melanthium cuſtodem caprarum.
Age ignem accende in domibus Melanthie:
Apud autem pone ſedemq; magnam & pelles in ipſa.
Effer autem pinguedinis magnã rotam intus exiſtentis.
Vt iuuenes calefacti inuncti unctione
Arcum tentemus, & perficiamus certamen.
Sic dixit. hic ãt ſtatim accẽdit Melãthius magnũ ignẽ.
Apud autem portans ſedem poſuit & pelles in ipſa,
Ex autem pinguedine magnam rotam intus exiſtente.
Ideo iuuenes calefacti tentarunt, neq; poterant
Tendere: multum enim fortitudinis indigentes erant.
Antinous autem abſtinebat, & Eurymachus diuinus
Principes procorum: uirtute autem erant ualde optimi.
Hi autem ex domo iuerunt ſequentes ſimul ambo
Bubulcus & Subulcus Vlyſsis diuini.
Ipſe autem poſt hos domo exiuit diuus Vlyſſes.
Sed quando iam extra ianuas fuerunt ac & aulam,
Loquens ipſos uerbis allocutus eſt ſuauibus.
Bubulce & tu Subulce uerbum aliquod dicam?
Nunquid ipſe celabo? dicere autem me animus iubet.
Quales eſtis Vlyſsi auxiliarij ſicunde ueniat
Sic ualde ex repente, & aliquis Deus ipſum ferat?
Nunquid & procis auxiliaremini? an Vlyſsi:
Dicite quomodo uos cor animusq; iubet.
Hunc autem rurſus allocutus eſt boum bubulcus uir.
Iupiter pater utinam enim hoc perficias deſyderium.
Vtinam ueniat quidem ille uir, ducat autem fortuna,
Cognoſceres qualis mea potentia, & manus ſequerentur.

Proci viribus ĩpares arcui tendendo.

Sic autem similiter Eumæus supplicauit omnibus Deis:
Redire Vlyssem prudentem suam domum.
At postquam horum mentem ueram cognouit
Ex iterum ipsos uerbis respondens, allocutus est.
Intus quidem iam hic ipse ego mala multa passus
Veni uigesimo anno in patriam terram:
Cognosco autem quòd uobis cupientibus ueni
Solis seruorum: horum autem aliorum non aliquẽ audiui
Precantem me iter redeuntem domum uenire.
Vobis autem sicut erit ueritatem dicam.
Vtinam gratia mei Deus domet procos superbos,
Dabo ambobus uxores, & res præbebo,
Domosq; propè me ædificatas: & mihi postea
Telemacho socijq; fratresq; eritis.
Eia age, iam & signum ualde manifestum aliud ostendã,
Vt me bene cognoscatis fideli hunc esse in animo:
Cicatricem quam quondam sus percußit albo dente
Ad Parnasum euntem cum filijs Autolici.
Sic dicens uestes magna separauit à cicatrice.
Hi autẽ postquã inspexerunt, beneq; cognouerũt singula,
Fleuerunt circa Vlyssem prudentem manus mittentes:
Et osculati sunt amplectentes caputq; & humeros.
Sic aũt eodẽ modo Vlysses capita, et manus osculatus est.
Et lugentibus occidisset lumen Solis,
Nisi Vlysses ipse prohibuisset, locutusq; fuisset.
Cessate fletu luctuq;, ne quis uideat
Exiens domo, at dicat & intus:
Sed parati intrate, neq; simul omnes.
Primus ego, post autem uos. at hoc signum fiat.
Alij quidem enim omnes quicunq; proci superbi

Vlysses se seruis manifestat.

Non ſinent mihi dari arcum & pharetram:
Sed tu diuine Eumæe portans ſupra domos arcum
In manibus mihi date, dicq; mulieribus
Claudere domus ianuas firmiter factas.
Si autem aliquis uel ſuſpiriũ, uel ſtrepitum intus audiat
Virorum noſtris in ſeptis, non foras
Exire: ſed illic quietè eſſe ad opus.
Tibi autem Philœtie diuine fores mando aulæ.
Claudas claui, cito autem ligamen appone.
Sic dicens intrauit domos bene habitatas,
Sedit poſtea in ſede iens unde ſurrexerat.
Tum etiam famuli ingreßi ſunt diuini Vlyßis.
Eurymachus autẽ iam arcum in manibus mouebat,
Calefaciẽs huc & illuc ſplẽdore ignis: ſed ipſum neq; ſic
Tẽdere potuit: ualde autem ſuſpirauit glorioſum cor.
Suſpirãs ãt igitur locutus ẽ uerbumq; dixit, denoĩauitq;.
O' amici certè mihi dolor circa meipſum et circa oẽs
Non nuptias tantum lugeo triſtis:
Sunt & aliæ multæ græcæ, quæ quidem in ipſa
Circum mare Ithaca, & alijs ciuitatibus.
Sed ſi iam tantum fortitudinis indigentes ſumus,
Diui Vlyßis quòd non poſſumus tendere
Arcum. increpatio autem & futuris audiri.
Hũc ãt rurſus Antinous allocutus eſt Eupithei filius.
Eurymache non ſic erit: intelligis autem & ipſe.
Nunc quidem enim in populo feſtum Dei
Purum. quis autem arcus tendet? ſed quieti
Deponite: at annulos & tacite ſinamus omnes
Stare: non quidem enim aliquem ſuſtollere puto
Venientem in domo Laertiadæ Vlyßis.

Philœtio mã datur ianuæ cuſtodia.

Eurymach⁹ arcui impar dolet.

Sed age, pincerna quidem incipiat poculis,
Vt libantes deponamus curuos arcus.
Mane autem iubete Melanthium custodem caprarum
Capras ducere, quae omnibus ualde excellentes gregibus,
Vt in crura ponentes Apollini inclyto arcu
Arcum tentemus, & perficiamus certamen.
Sic dixit Antinous. his autem placuit sermo.
His autem praecones quidem aquam in manus fuderunt:
Iuuenes autem crateras coronauerunt potu.
Diuiserunt autem igitur omnibus incipientes poculis.
Hi aũt postq̃ libauerunt biberuntq; quãtum uoluit aĩus.
His autem callens locutus est prudens Vlysses.
Audite proci inclytae Reginae,
Vt dicam quae me animus in pectoribus iubet.
Eurymachum autem maximè & Antinoum Regem,
Oro, quoniam & hoc uerbum secundum decens dixisti.
Mane autem Deus dabit fortitudinem cui uoluerit.
Sed age mihi date arcum bene politum, ut cum uobis
Manus & robur experiar, si mihi adhuc est
Vis qualis antea fuit in flexibilibus membris:
An iam mihi perdidit errorq; incommodumq;.
Sic dixit. hi autem igitur omnes ualde irati sunt.
Timentes ne arcum bene politum tenderet.
Antinous aũt increpauit, uerbũq; dixit denominauitq;,
Ah miser hospitum insunt tibi mentes neq; paruae:
Non amas, quod quietus in mensis cum nobis
Conuiuaris? neq; quòd conuiuio priuaris? at audis
Verba nostra & locutionem? non autem aliquis alius
Verba nostra hospes & pauper audit?
Vinum te laedit dulce, quod & alios

Vlysses petit experiri uires arcus.

Lædit quicunq; ipsum abũdãter capit,neq; decẽter bibit.
Vinum & centaurum ualde inclytum Euritiona
Læsit in domo magnanimi Perithoi
In Lapithas euntem:hic autẽ quoniã mentes læsit uino
Insaniens mala fecit domo in Perithoi.
Heroas autem dolor cepit .ex uestibulo autem foras
Traxerunt insurgentes:aures sæuo ære
Naresq́; demetentes.hic autem mentibus suis læsus
Iuit suum nocumentum portans insano animo:
Ex quo centauris,& uiris contentio facta est:
Sibiq́; ipsi primo malum inuenit uino grauatus.
Sic & tu magnum nocumentum dico si hunc arcum
Tendes:non enim alicui prudenti supplicabis
Nostra in domo.statim autem te naui nigra
In Echetum Regem hominum peßimum omnium
Mittemus.hinc autem non saluaberis.sed quietus
Bibeq́;,neq; contende cum uiris iunioribus.

Vinũ immodicũ malorũ causa.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Antinoẽ,non quidem bonum lædere,neq; iustum
Hospites Telemachi quicunq; has domos peruenit,
Existimas si hic hospes Vlyßis magnum arcum
Tendet manibusq́; uiq; sua fretus
Domum me ducere,& suam facere uxorem?
Neq; ipse hoc in pectoribus existima.
Neq; aliquis uestrum huius gratia animo dolens
Hic conuiuetur,quoniam neq; quidem,neq; decet.

Penelope Antinoũ obiurgat.

Hãc aũt rursus Eurymachus Polybi filius cõtra locutus est.
Filia Icarij prudens Penelope,
Non te hunc ducere putamus,neq; decet,
Sed uerecundantes famam uirorum & mulierum,

Ne aliquando aliquis dicat peior alius Achiuis.
Certè multo peiores uiri strenui uiri uxorem
Petunt, quoniam non arcum politum tendunt.
Sed alius quidem pauper uir errans ueniens
Facile tendit arcum, per autem misit ferrum.
Sic dicent, nobis autem improperia hæc fient.
Hunc autem rursus allocuta est prudens penelope.
Eurymache non aliquo modo est inclytos in populo
Esse, qui iam domum inhonorantes edunt
Viri optimi. cur autem improperia hæc facitis?
Ipse autem hospes ualde quidem magnus & pinguis:
Viri autem ex bono genere gloriatur esse filius.
Sed age, ei date arcum politum, ut uideamus.
Sic enim dico: hoc autem & perfectum erit.
Si ipsum tendet: dabit autem ei gloriam Apollo.
Induam ipsum lænãq; chitonamq; uestimenta pulchra,
Dabo aũt acutũ iaculum canum adiuuamẽtũ & uirorũ.
Et ensem utrĩq; ĩcidẽtẽ, dabo ãt sub pedibus calciamẽta.
Mittam autem quo ipsum cor animusq; iubet.
Hãc ãt rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est.
Telemachus matri. Mater mea arcum quidem Achiuorum nullus me
Potentior cui uolo dareq; & negare,
Neq; quicunq; asperam Ithacam in dominantur,
Neq; quicunq; habitant in Elide equos pascente.
Horum nullus me inuitum coget si uoluero
Et omnino hospiti dare hos arcus ferre.
Sed in domum iens ipsa tui ipsius opera cura,
Telamq; columq;, & ancillis iube
Opus adire. sermo autem uiris curæ erit
Oĩbus maximè autẽ mihi. huic enim potẽtia est ĩ domo.

Hæc quidem stupefacta retro domum iuit.
Filij enim uerbum prudens imposuit animo.
In autem superiora ascendens cum ancillis mulieribus
Flebat postea Vlyssem dilectũ maritũ, quousq; ei somnũ
Dulcem in palpebris iecit cæsia Minerua.
At hic arcus capiens portabat flexilẽ diuus Subulcus.
Proci autem igitur omnes tumultuabant in domibus.
Sic autem aliquis dixit iuuenum fortium.
Quo iam curuum arcum portas non inuise Subulce
Errator.cito rursus te in suibus canes ueloces edent
Solum ab hominibus quos nutriuisti:siquidem Apollo
Nobis propitius,& immortales Dei alij.
Sic dixerunt.at hic posuit ferens ipso in loco
Timens,quoniam multi minabantur in domibus.
Telemachus autem ex altera parte minans iuit.
Heus ulterius porta arcũ cito,non bene oĩbus obedies.
Ne te & iunior licet existens ad agrum expellam
Percutiens saxis:tu autem fortior sum.
Vtinam enim omnium tantũ quicunq; in domibus sunt
Procorum manibus uiq; fortior essem:
Ideo & cito mœstè aliquem ego mitterem ire
Nostra ex domo,quoniam mala operantur.
Sic dixit.hi aũt igitur omnes in ipso dulciter riserunt
Proci,& iam cessarunt graui ira,
Telemacho autem arcum ferens in domum Subulcus
In manibus Vlyssi prudenti posuit astans.
Ex autem uocans allocutus est nutricem Eurycleam.
Claude domus ianuas fortiter compactas.
Si autem aliquis,uel suspirium,uel sonum intus audiat
Virorum nostrorum in septis:non foras

Affertur Vlyßi tandem arcus.

Eat:ſed illic tacitè ſit apud opus.
Sic dixit.huic autem uelox fuit uerbum.
Clauſit autem ianuas domorum bene habitatarum.
Tacitè autem ex domo Philœtius ſaltauit foras.
Clauſit autem poſtea ianuas ſepti aulæ.
Iacebat autem ſub porticu lignum nauis circũ agitabilis
Byblinum,quo ligauit ianuas introiuit autem ipſe:
Sedit poſtea in ſede iens unde ſurrexerat
Inſpiciens Vlyſſem hic autem iam arcum mouebat
Penitus reuoluens,experiens huc & illuc.
Ne cornua uermes ediſſent profecto Rege.
Sic autem aliquis dixit uidens in propinquum alium.
Certe aliquis admirator,& doloſus eſt arcuum.
Certe talia,& ipſi domi iacent.
Vel hic ruit facere ſicut in manibus
Mouet huc & illuc malorum ſciens errator.
Alius autem rurſus dixit iuuenum ſuperborum.
Vtinam enim iam tantum utilitati obuiaret,
Quantum hic hunc poterit tendere.
Sic dixerunt proci.at prudens Vlyſſes
Statim poſtquã magnum arcũ portauit,& uidit penitus:
Sicut autem quando uir citharæ peritus & cantus
Facile extendit nouo in ſinu chordam,
Tangens utrinq; bene retortum inteſtinum ouis.
Sic ſine diligentia tendit magnum arcum Vlyſſes.
Vlyſſes tẽdit arcum.
Dextera autem igitur manu capiens tentauit neruum.
Hoc autem ſub bene ſonuit hirundini ſimilis uoce.
Procis aũt igitur dolor factus eſt magnus.oĩbus ãt igitur
Mutatus eſt.Iupiter ãt ualde ſonuit ſigna oſtẽdẽs. (color
Lætatus eſt poſtea pertolerans diuus Vlyſſes

Quòd ei monstrum misit Saturni filius uersuti.
Accepit aūt ueloce͞ sagittā,quæ ei apud iacebat mensam
Nudat:ipsæ autem aliæ concauam intra pharetram
Iacebant:quibus cito futuri erāt Achiui tentari.
Hanc in brachio capiens traxit chordam concauitatesq;
Illinc ex sede sedens:misit autem,sagittam
Contra obseruans.securium aūt non errauit omnium
Primo foramine,transiuit autem penitus foras
Sagitta ære grauis,hic autem Telemachum allocutus est.
Telemache non te hic hospes in domibus uituperat
Sedens:neq; proposito erraui,neq; arcum
Diu fatigaui tendens:adhuc mihi robur firmum est.
Non sicut me proci inhonorantes uituperabant.
Nunc autem hora & cœnam Achiuis præparare
In luce,at postea & aliter delectari
Cantu & cithara hæc enim additamenta conuiuij.
Dixit.& superciliјs annuit,hic āt circūposuit ensem
Telemachus dilectus filius Vlyßis diuini. (acutum
Circū āt manum dilectam posuit lāceā:propè aūt ipsum
Apud sedem stetit armatus splendido ære.

ARGVMENTVM.X. HOMERI COMPOSITIONIS.

Procorum cædem cū peregisset Vlysses præsente Minerua, exinde ancillas per Telemachum & familiares punit cum Melanthio.

Chi Vlyſſes procos abſtulit ſæuo ære.

E D Ipſe exutus eſt pannis prudens Vlyſſes,
Inſiluit autem magno limini habens arcum & pharetram
Sagittis plenam, celeres uero effudit ſagittas
Ibi ante pedes, ſubinde autem procis dixit.
Hoc quidem iam certamen innocuum perfectum eſt.
Nũc rurſus propoſitũ aliud qd' nõdũ aliquis percußit uir
Speculabor ſi cõſequar. præbeat aũt mihi gloriã Apollo
Dixit: & in Antinoum direxit amaram ſagittam.
Certè hic pulchrum poculum eleuare uolebat
Aureum utrinq; anſatum: & iam manibus mouebat,
Vt biberet uinum: cædes autem ei non in animo
Cogitabatur, quis putaſſet inter uiros conuiuas
Solum in plures etſi ualde fortis eſſet
Ei facere cædemq; malam & mortem nigram.
Hunc aũt Vlyſſes in gutture detentum percußit ſagittâ.
Contra autem teneram per ceruicem iuit cuſpis.
Declinatus eſt autem aliò: poculum autẽ ei excidit manu
Percußi: ſtatim autem fiſtula ad nares craſſa uenit
Sanguine uirili: cito autem à ſe menſam
Impulit pedibus percutiẽs: longè aũt cibos fudit ad terrã,
Paniſq;, caroq; aſſata fœda eſt. hi autem ſtrepuerunt
Proci in domo, ut uiderunt uirum cadentem.

Procorũ cædes.

Vlyſſes Antinoum ſagitta interficit

Ex autem sedibus surrexerunt turbati in domo
Vndiq; aspicientes bene incisos ad parietes:
Neq; alicubi scutum erat, neq; fortis lancea capere:
Increpabant autem Vlyssem iratis uerbis.
Hospes male uirorū sagittas. nō amplius certaminibus
Alijs obuiabis. nunc tibi salua alta mors:
Etenim iam nunc uirum interfecisti, qui ualde optimus
Iuuenum in Ithaca. ideo te hic uultures edent.
Dixit singulus uir, quoniam dixerunt non uolentem
Virum interfecisse. hoc autem stulti non cognouerunt,
Quòd iam ipsis & omnibus mortis fines attingebant.
Has autem toruè aspiciens allocutus est prudens Vlysses.
Canes nō me amplius existimabatis redie͂tē domū ue͂ire
Populo à Troianorū, quòd mihi consumebatis domum,
Ipsiusq; uiuentis petebatis uxorem.
Ancillas autem mulieres apud dormiebatis uiolenter:
Neq; Deos timentes, qui cælum latum habitant:
Neq; aliquam hominum accusationam imposterū fore.
Nunc uobis & omnibus mortis fines contigerunt.
Sic dixit. hos autē igitur omnes nouus timor suscepit.
Aspiciebat autem singulus quo fugeret altam mortem.
Eurymachus aūt ipsum solus respondens, allocutus est.
Siquidem iam Vlysses Ithacensis uenisti,
Hæc quidem decenter dixisti quæcunq; fecerunt Achiui.
Multa quidem in domibus iniusta, multa autem in agro.
Sed hic quidem iam tacet, qui causa fuit omnium
Antinous: hic enim imposuit hæc opera.
Non nuptiarum tantum indigens, neq; cupiens,
Sed alia cogitans, quæ ei non perfecit saturnius.
Vt Ithacæ in populo bene ædificatæ regnaret

Vlysses procis se manifestat.

Eurymachus supplex Antinoo imputat omnia.

Ipse at tuum filium interficeret insidians.
Nũc ãt hic qdẽ ĩ parca ĩterfectus est.tu aũt miserere po-
Tuorũ,at nos in futurũ conciliati in populo (pulorũ
Quæcũq; tibi ebibita sunt,& comesta sunt in domibus,
Pretium separatim ducentes uiginti boues singulus:
Aesq; aurumq; reddemus donec tuum cor
Lætum fuerit:ante autem non indignanter irascere.
Hunc aũt toruè uidens allocutus est prudens Vlysses.
Eurymache,neq; si mihi paterna omnia redderetis
Quæcunq; ei nunc sunt,& sicunde alia imponeretis,
Neq; sic amplius manus meas cessarem cæde
Ante omnem procos transgreßionem soluere.
Nunc uobis adiacet contra uel pugnare,
Vel fugere:qui mortem & parcam euitauerit.
Sed aliquem non fugere puto altam mortem.
Sic dixit.horum autem ipsorum soluta sunt genua.
His autem Eurymachus allocutus est secundo rursus.
O' amici non retinebit uir hic manus innocuas.
Eurymachus procis. Sed postquam accepit arcum politum,& pharetram
Pauimento à polito,sagittabit donec omnes
Nos interficiet.sed recordemur pugnæ,
Ensesq; trahite,& contra tenete mensas
Sagittas ueloces.contra autem ipsum omnes simus
Congregati,si ipsum pauimento expellemus & ianuis,
Eamus in ciuitatem.clamor citißime fiet.
Et ideo cito hic uir nunc ultimo sagittabit.
Sic igitur uociferans traxit ensem acutum
Eurymachus occiditur. Aereum utrinq; acutum.saltauit autem in ipsum
Terribiliter sonans.ipse autem sequebatur diuus Vlysses
Sagittam proijciens.percußit aũt pectus apud mãmam.

In autem ei hepate fixit uelox telum.ex aũt igitur manu
Ensem misit humum.proiecta autem mensa
Decidit uoluta,longè autem aquas fudit humum,
Et poculum circũ ansatũ. hic aũt terrã uerberauit frõte
Animo dolens:pedibus autem thronum ambobus
Calcitrans quaßit:in oculis autem fusa est tenebra.
Amphinomus autem Vlyßi iuit glorioso
Contrarius ruens.traxit autem ensem acutum
Si quomodo eius exiret ianuis.sed ipsum præuenit
Telemachus à tergo percutiens ærea lancea
Humerorum medio.per autem pectora penetrauit.
Sonuit autem cadens:terram autem percußit fronte.
Telemachus autem ruit linquens longam lanceam
Illic in Amphinomo.ualde enim timebat ne qs Achiuorũ
Lanceam trahentem longam,uel percutiat
Ense ruens,uel in caput uerberans.
Iuit aũt currens:ualde aũt cito dilectum patrẽ peruenit.
Propè autem stans uerba uelocia allocutus est.
O`pater iam tibi scutum portabo & duas lanceas.
Et galeam bene æream in temporibus aptam
Ipse induar iens.dabo autem Subulco
Et bubulco alia.armari enim melius.
Hũc autem respondens allocutus est prudens Vlysses.
Porta currens quousq; auxiliarij adsunt
Ne me amoueant ianuis solum existentem.
Sic dixit.Telemachus autem dilecto obediuit patri.
Perrexit autẽ ire thalamũ ubi ei inclyta arma iacebant.
Hinc quatuor quidem scuta excepit,lanceas autem octo,
Et quatuor galeas æreas densas.
Venit aũt ferens.ualde aũt cito dilectum patrẽ peruenit.

Telemachus Amphinomũ interficit.

Ipſe autem primum circa corpus indutus eſt æs:
vlyſſes in procos ſe armat. Sic aũt eodẽ modo hi famuli induti ſunt arma pulchra.
Steterunt autem circum Vlyſſem prudẽtẽ uarij conſilij.
At hic quandiu quidem auxiliari erant ſagittæ:
Tandiu procorum unum ſemper in domo
Percuſsit inſpiciens. hi autem ſimul ſtricti cadebant.
At poſtquam liquerunt ſagittæ ſagittantem Regem,
Arcum quidem ad ſtabulum bene firmæ domus
Inclinauit ſtare ad parietes ſplendidos:
Ipſe autem circum humeros ſcutum poſuit quadruplex:
Capite autem in forti galeam bene factam poſuit
Conum. grauiter autem criſta deſuper nuebat.
Accepit autem fortes lanceas duas armatas ære.
Ianua autem quædam erat beneædificato in pariete.
Vltimum autẽ apud pauimentum bene ſtantis domus
Erat uia in latitudine. tabulæ aũt erant bene congruæ.
Hanc autem Vlyſſes cuſtodire iuſsit diuinum Subulcum
Stantem propè ipſam: una autem ſola erat uia.
His autem Agelaus dixit uerbum omnibus nuncians.
O' amici non iam aliquis in ianuam aſcendat,
Agelaus procis. Et dicat populis: clamor citiſsime fiat.
Ideo cito hic uir nunc poſtremo ſagittet.
Hũc ãt rurſus allocutus eſt Melãthius cuſtos caprarũ.
Nõ aliquo modo eſt Agelaë diuine: prope enim grauiter
Aulæ pulchras ianuas & moleſtum os latitudinis:
Et unus omnes prohibebit uir, qui fortis ſit.
Sed age uobis arma portabo armari
Ex thalamo. illic enim puto: neq; aliò
Arma depoſuerunt Vlyſſes & illuſtris filius.
Sic dicens aſcendit Melanthius cuſtos caprarum

In thalamum Vlyßis supra scalas domus,
Vbi duodecim quidem scuta excepit, tot autem lanceas,
Et tot galeas æreas crine densas.
Perrexit autem ire, ualde aũt cito portans procis dedit,
Et tunc Vlyßis soluta sunt genua & dilectum cor,
Postquã circumponentes uidit arma, manibus aũt lanceas
Longas quatientes, ualde autem ipsi uidebatur opus.
Statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus est.
Telemache certe ualde iam aliqua in domibus mulierum
Nobis cõtra parat bellum malum uel Melanthius.

Melanthius armis ĩstruit procos.

Hũc aũt rursus Telemachus prudẽs cõtra locutus est.
O' pater ipse ego hoc peccaui, neq; aliquis alius
Causa, qui thalami ianuam spisse congruam
Reliqui inclinans, horum autem speculatio fuit melior.
Sed uade diuine Eumæe ianuam claude thalami.
Et obserua siqua est mulierum, quæ hæc faciat,
An filius Dolij Melanthius quem ego puto.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Iuit aũt iterum thalamum Melanthius custos caprarum,
Portaturus arma pulchra: intellexit aũt diuus Subulcus.
Statim autem Vlyssem allocutus est propè existentem.
Diuine Laërtiade prudens Vlysses.
Ille autem rursus exitiosus uir quem putamus ipsi
It in thalamum. tu autem mihi uerum dic,
Nunquid interficiam si potentior ero?
An tibi huc ducam, ut iniustitias soluat
Multas quantas hic operatus est tua in domo?
Hunc autem, respondẽs, allocutus est prudens Vlysses.
Certe ego & Telemachus procos superbos
Retinebimus intra domos furentes:

Vos autem auertentes pedes & manus desuper
In thalamum mittite:tabulas autem ligate à tergo.
Catenam autem plicatam ex ipso penetrantes
Columnam in altam trahite,propinquate trabibus,
Vt diu uiuus existens graues dolores patiatur. (diuerunt.
Sic dixit.hi ãt igitur hũc ualde q̃dẽ audiuerũt et obe-
Perrexerũt ãt ire in thalamũ.fefellerũt ãt ipsum ĩtus exi-
Certe hic quidẽ thalami cõclaui in arma quærebat.(stẽtẽ.
Hi autem steterunt utrinq; apud limina manentes,
Quãdo in pauimentum ibat Melanthius custos caprarũ.
Altera quidem manu ferens pulchram galeam,
Altera autem scutum latum antiquũ inquinatũ siccitate.
Laërtis herois quod iuuenis portabat.
Tũ quidẽ iacebat,cõglutinationesq; solutæ erant lororũ.
Iam tunc irruentes ceperunt,traxeruntq; ipsum intro
Per caput.in pauimento aũt in terrã iecerũt dolẽtes cor.
Pedes autem manusq; colligauerunt tristi uinculo
Bene ualde uertentes totaliter sicut iusserat
Filius Laërtis pertolerans diuus Vlysses:
Catenam autem plicatam ex ipso tentantes,
Columnam in altã traxerũt,propinquauerũtq; trabibus.
Hunc autem cauillans allocutus est Eumæus subulcus
Nunc quidem iã ualde oĩno Melanthie noctem seruabis
Lecto in molli dormiens sicut decet:
Neq; te Aurora ab Oceani fluxibus
Latebit ueniens aurisedis,quando adduces
Capras procis domo in conuiuium laborare.
Sic hic quidẽ illic relictus ẽ extẽsus pnicioso ĩ uĩculo.
Hi autem in arma euntes,portamq; imponentes lucidam
Iuerunt in Vlyssem prudentem uersutum,

Subulci Melanthiũ uinciunt.

Vbi

Vbi robur ſpirantes inſtabant. hi quidem in pauimento
Quatuor. hi autem intra domum multiq; & boni.
Hos autem propè filia Iouis uenit Minerua,
Mentori aßimilata & corpore ac & uoce.
Hanc aũt Vlyſſes lætatus eſt uidens, & uerbum dixit.
Mentor expelle maledictionẽ. recordare aũt ſocij dilecti.
Quæcunq; bona ſacrificaui. coætanea autem mihi es.
Sic dixit putans populorũ ſaluatricẽ eſſe Mineruam.
Proci autem ex altera parte minabantur ex domo.
Primus hanc increpauit Damaſtorides Agelaus.

Minerua Mẽtori aßimilata.

Mentor ne te uerbis perſuadeat Vlyſſes
Procis pugnare auxiliari autem ei ipſi.
Sic enim noſtram mentem perfici puto,
Quando hos interfecerimus patrem ac & filium,
In autem tu his poſtea interficieris: qualia cogitas?
In autem domibus. tuo autem ipſius capite ſolues.
At poſtquam ueſtrum uiolentias abſtulerimus ære,
Poſſeßiones quot tibi ſunt quæq; intus, & quæ foris:
His autem Vlyßis commiſcebimus: neq; filios
Viuere in ædibus ſinemus, neq; filias,
Neque uxorem prudentem in ciuitate uerſari,

Agelaus Mẽtori ne Vlyſſem iuuet

Sic dixit. Minerua autem irata ex animo magis,
Increpauit autem Vlyſſem iratis uerbis.
Non amplius tibi Vlyſſes robur firmũ, neq; aliqua fortitudo
Qualis, qñ pro Helena alba ulnis bono patre nata
Nouem annis Troianis pugnaſti inceſſanter ſemper.
Multos autem uiros interfeciſti in graui pugna.
Tuo autem capta eſt conſilio Priami ciuitas lata uijs.
Qũo iam nunc qñ tuũ populũ, & poſſeßiones perueniſti
Contra procos luges fortis eſſe?

Sed age huc amice apud me sta, & uide opus:
Vt uideas qualis tibi in uiris inimicis
Mentor Alcimides beneficentia reddet.
Dixit & nõdum omnino dedit mutabilem uictoriam.
Sed adhuc potentiamq; & fortitudinem tentabat
Et Vlyßis uel autem filij gloriosi.
Ipsa autem splendidæ in domus trabem
Sedit ruens hirundini similis contra.
Procos autem concitabat Damastorides Agelaus,
Eurynomusq;, & Amphimedon, Demoptolemusq;,
Pisandrusq;, Polyctorides, Polybusq; bellicosus:
Hi enim procorum fortitudine erant egregiè optimi.
Quicunq; adhuc uiuebant circa animas pugnabant.
Hos autem iam domuit arcus & frequentes sagittæ.
His autem Agelaus dixit uerbum omnibus nuncians.
O` amici iam retinebit uir hic manus innocuas,
Et iam ei Mentor quidem uenit inanes iactationes dicens.
Hi autem soli relicti sunt in primis ianuis:
Ideo non simul omnes immittite lanceas longas.
Sed agite, in eum primum iaculamini, sicubi Iupiter
Det Vlyssem percuti, & gloriam suscipere.
Horum autem aliorum non cura postquam hic ceciderit.
Sic dixit. hi aũt igitur omnes iaculati sunt sicut iußit
Cupientes. hæc autem multum uana fecit Minerua.
Horum alius quidem limen bene firmatæ domus
Percußit. alius autem ianuam densè congruam.
Alius autem in pariete fraxinus cecidit ære grauis.
At postquam iam lanceas euitauerunt procorum:
His uerbis incepit pertolerans diuus Vlysses.
O` amici iam quidem ego dicerem & nobis

Procorum in turmam,qui prompti ſunt
Nos interficere in prioribus malis.
Sic dixit.hi aũt igitur oẽs iaculati ſunt acutas lanceas
Contra inſpicientes Demoptolemum quidem Vlyſſes:
Euriadem aũt igitur Telemachus:Elatum aũt Subulcus,
Piſandrum autem igitur interfecit boum bubulcus uir.
Hi quidẽ poſtea ſimul oẽs mordicus ceperunt magnũ pa=
(uimentum,
Proci aũt igitur iuerunt domus intimũ.
His aũt igitur irruerunt,mortuis aũt ex lãceas ceperunt.
Rurſus autem proci iaculati ſunt acutas lanceas
Cupientes.illas autem multum inanes poſuit Minerua.
Horum alius quidem limen bene firmatæ domus
Percußit.alius autem ianuam ſpiße congruam.
Alius autem in pariete fraxinus cecidit ære grauis.
Amphimedon aũt igitur Telemachum percußit manũ in
(palma
In ſuperficie,extremam aũt pellem læſit æs.
Cteſippus autem Eumæum ſuper ſcutum lancea longa
Humerũ extra tetigit.hoc aũt ſuper uolauit.cecidit autẽ
(humũ.
Hi aũt rurſus circũ Vlyſſem prudẽtẽ uerſutũ
Procorum in turbã iaculati ſunt acutas lanceas.
(ſes,
Tũc rurſus Eurydamãta percußit urbiũ populator Vlyſ=
Amphimedonta aũt Telemachus,Polybum aũt Subulcus,
Cteſippum autem igitur poſtea boum bubulcus uir
Percußit in pectus.iactans autem allocutus eſt.
O` multũ audax amator cõuiciorum nunquã omnino
Obediens ſtultitiæ ualde dic,ſed Deis
Verbum uerte,quoniam multo potentiores ſunt.
Hoc tibi pro pede hoſpitale quem dediſti
Diuo Vlyßi domum mendicanti.
Dixit igitur boum nigrarum bubulcus.at Vlyſſes

Euryades Elatus & Piſandrus occiduntur.

Vulnerauit Damaſtoridem cominus lancea longa.
Telemachus autem Euenoridem Liocritum percußit
Lancea medio uentre, penitus autem æs tranſire fecit:
Cecidit autem pronus,terram aũt percußit tota fronte.
Iam tunc Minerua corruptiua hominum Aegida ſuſtulit
Alto ex faſtigio.horum autem mentes timuerunt.
Hi autem fugerunt in domum boues tanquam gregariæ,
Comparatio Quas quidem doloſus æſtrus irruens agitauit
Tempore in uerno,quando dies longæ ſunt.
Hi autem ſicut uultures curuæ unguibus curuæ labris
Ex montibus uenientes in aues ſaltant.
Hæ quidem in campo nebulas timentes eunt.
Hæ autem has perdunt inſilientes,neq; aliqua fortitudo
Fit,neq; fuga:gaudent autem uiri præda.
Sic igitur hi procos irruentes in domum (indecens
Verberabant conuerſim.horum aũt ſuſpirium mouebatur
Capitibus uerberatis.pauimentũ aũt totũ ſanguine ſpar=
Liodes autem Vlyßis irruens cepit genua, (gitur.
Liodes ſupplex orat Vlyſſem.
Et ipſum precans uerba uelocia allocutus eſt.
Oro te Vlyſſes.tu autem me uenerare,& mei miſerere.
Nondum enim aliquam dico mulierum in domibus
Dicere:neq; aliquid facere iniuſtum,ſed & aliò
Sedaui procos quicunq; talia faceret.
Sed mihi non obediuerunt malis à manus tenerem:
Ideo & iniuſtitijs indecentem mortem ſecutus ſum.
At ego cum his uates nihil faciens
Iacebo.ſic non eſt gratia impoſterum benefactorum.
Hunc autẽ toruè uidens allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Siquidem iam cum his uates dicis eſſe,
Sæpe curaſti orare in domibus

Longè mihi reditus finem dulcis fieri.
Te autem uxoremq; dilectam sequi & filios parere.
Ideo non mortem grauem aufugies.
Sic igitur dicens ensem cepit manu forti
Iacentem quem Agelaus abiecerat humum
Interfectus, quo hunc in ceruicem mediam percußit.
Loquentis aũt igitur huius caput pulueribus mixtum est.
Terpiades autem cantor fugit mortem nigram
Phemius, qui canebat cum procis necessitate.
Stabat in manibus tenens citharam stridulam
Propè apud ianuam: bifariam autem mentibus cogitabat.
An egrediens domo Iouis magni ad aram
Aulæ sederet factam ubi multa
Laërtes Vlyssesq; boum in crura combusserat.
An genibus precaretur ruens Vlyssem.
Sic autem ei cogitanti uisum est melius esse
Genua tangere Laërtiadæ Vlyßis.
Certè hic citharam concauam deposuit humi
Medio crateræ & throni argentei clauis.
Ipse autem rursus Vlyßis ruens cepit genua.
Et ipsum precans uerba uelocia allocutus est.
Oro te Vlysses. tu autẽ me uenerare, & mei miserere.
Ipsi tibi in futurum dolo erit, si cantorem
Interficies, qui Deis & hominibus cano.
Ipse doctus sum: Deus autem mihi in mẽtibus cantilenas
Omnes produxit. uidetur autem tibi accinere
Tanquam Deo. ideo ne me cupias collo truncare.
Et Telemachus hæc dicet tuus dilectus filius,
Quòd ego non uoluntarius in tuam domũ, neq; indigens,
Veni procis cantaturus post conuiuium:

Liodes occiditur

Phemius musicus Vlyßi.

Sed multo plures & potentiores duxerunt necessitate.
Sic dixit. hunc autem audiuit sacra uis Telemachi.
Statim autem suum patrẽ allocutus est propè existẽtem.
Abstine, neq; item hunc insontem percute ære.
Et præconem Medonta saluabimus, qui mei semper
Domo in nostra curam habuit pueri existentis:
Si iam non ipsum interfecit Philœtius, uel Subulcus,
Vel tibi obuiauit ruenti in domo.
Sic dixit. hunc aũt audiuit Medon prudentia sciens.
Cadens enim iacebat sub sede: circum autem pellem
Indutus bouis nuper excorticatam fugiens mortẽ nigram.
Statim aũt à throno surrexit: cito aũt expoliauit bouinã.
Telemachum autem postea ad ruens cepit genua,
Et ipsum precans uerba uelocia allocutus est.
O` amice ego quidẽ hic sum. tu aũt tenearis. dic autem (patri
Ne me circa potentias lædat acuto ære
Viris procis iratus, qui ei totonderunt
Res in domibus: te autem stulti nihil honorauerunt.

Phemius & Medon à Telemacho seruantur.

Hunc autem subridens allocutus est prudens Vlysses.
Fide quoniam te hic liberauit & saluauit,
Vt noscas in animo, & dicas, & alij
Mala operatione bona operatio melior.
Sed exeuntes domibus sedete foris
Ex cæde in aula, tuq; & multum famosus cantor:
Vt ego in domo laborem quod me oportet.
Sic dixit. hi autem exiuerunt domo euntes.
Sederunt autem igitur hi Iouis magni ad altare
Vndiq; aspicientes cædem expectantes semper.
Aspiciebat aũt Vlysses ad suã domũ si quis adhuc uirorũ
Viuus sublateret fugiens mortem nigram.

Hos autem uidit ualde omnes in sanguine, & pulueribus
Cadentes multos, sicut pisces quos piscatores
Concauum in littus album extra mare
Rete extraxerunt multo foraminibus: hi autem omnes
Vndas maris cupientes in arenis fusi sunt:
Horum quidem Sol lucens abstulit animum.
Sic tunc igitur proci adinuicem fusi erant.
Iam tunc Telemachum allocutus est prudens Vlysses. Vlysses Eurycleam accersiri iubet.
Telemache eia age mihi uoca nutricem Eurycleam,
Vt uerbum dicam, quod mihi in animo est.
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obediuit patri.
Mouens autem ianuam allocutus est nutricē Eurycleam.
Eia iam mouere anus diu generata, quæ mulierum
Famularum speculatrix es in domibus nostris,
Veni, uocat te pater meus, ut aliquid dicat.
Sic locutus est. huic autem uelox fuit uerbum.
Aperuit autem ianuas domorum bene habitatarum.
Perrexit autem ire. at Telemachus ante præibat.
Inuenit postea Vlyssem cum interfectis mortuis,
Sanguine & puluere inquinatum tanquam leonem,
Qui comesturus bouem uenit pernoctantem in agro:
Omne autem igitur ei pectusq; genæq; utrinq;
Cruentæ sunt: grauis autem in uultum uideri.
Sic Vlysses inquinatus erat pedes & manus desuper.
Hæc aūt postq̄ igitur mortuosq; & magnū inspexit sanguinem,
Ruit ululare, quoniam magnum uidit opus.
Sed Vlysses prohibuit, & tenuit cupientem.
Et ipsam uociferans uerba uelocia allocutus est.
In animo anus gaude & abstine, neque ulula.
Non pietas interfectis in uiris orare.

Hos autem parca domuit Deorum & impia opera.
Non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,
Non malum, neq; quidē bonum qui ad ipsos peruenisset:
Ideo & peccatis indecentem mortem assecuti sunt.
At age mihi tu mulieres in domibus dic,
Quæ me inhonorant, & quæ peccantes sunt.
Hunc aūt rursus allocuta est dilecta nutrix Eurycleа.
Tibi enim ego tibi fili ueritatem dicam.
Quinquaginta tibi sunt in domibus mulieres
Famulæ. has quidem opera docuimus operari,
Lanasq; extendere, & seruitutem tolerare.
Harum duodecim omnes impudentias iniuerunt,
Neque me honorantes, neque ipsam Penelopen.
Telemachus aūt nuper quidē auctus est, neq; ipsum mater
Imperare siuit in famulis mulieribus.
Sed age ego ascendens superiora splendida
Dicam tuæ uxori cui aliquis Deus somnum immouit
Hanc autem, respōdens, allocutus est prudens Vlysses.
Nondum hanc excita. tu autem huc dic mulieribus
Venire, quæ antea indecentia operatæ sunt.
Sic dixit. anus autem per domum exiuit
Nuncians mulieribus, & mouens ire.
At hic Telemachum, & Bubulcum, & Subulcum
Ad se uocans uerba uelocia allocutus est.
Incipite mortuos portare, & iubete mulieres.
Vlysses iubet mortuos efferri.
At postea thronos pulchros, & mensas
Aqua, & spongijs multis foraminibus purgare.
At postquam iam totam domum ornauerunt,
Famulas educentes stabilis domus
Mediæq; testudinis, & boni septi aulæ

Interficite ensibus longè acutis, donec omnium
Animas auferatis & obliuiscantur Veneris,
Quam à procis habuerunt, mixtæ suntq; clàm.
Sic dixit. hæ autem mulieres congregatæ uenerunt oẽs
Grauiter lugentes, teneram lachrymam defundentes.
Primum quidẽ igitur mortuos portauerunt interfectos,
Sub autem porticu deposuerunt bene septæ aulæ
Adinuicem innitentes. imperauit autem Vlysses
Ipse iens, hæ autem exportabant & necessitate.
At postea thronos pulchros, & mensas
Aqua, & spongijs multis foraminibus purgarunt.
At Telemachus, & Bubulcus, & Subulcus
Scopis pauimentum prudenter factæ domus
Verrebant: hæ aũt exportauerunt famulæ: posuerunt aũt (foris.
At postquam omnem domum ornauerunt
Famulas educentes stabilis domus
Mediæq; testudinis, & boni septi aulæ,
Loco in stricto unde non aliquo modo erat fugere.
His autem Telemachus prudens incepit dicere.
Non quidem iam pura morte animum auferam
Harum, quæ iam meo capiti opprobria fuderunt,
Matriq; meæ, apudq; procos dormiebant.
Sic dixit & funem nauis nigræ
Columna ex suspendens magna iecit nigra
Altè extendens, ne qua pedibus terram tangeret.
Sicut aũt quando uel turdellæ extensæ alis, uel columbæ
Septo in percutiunt quod stat in luco
Aulin intrantes. odiosum autem susceptum est cubile.
Sic hæ ordinatim capita habebant, circum aũt omnibus
Collis laquei erant, ut miserrimè morerentur.

Impudicæ famulæ laqueo suspẽduntur

Tremebant autem pedibus paululum non ualde diu.

Melanthius trucidatur

Educunt autẽ Melanthium in uestibulumq́; & aulã:
Hoc autem ab quidem naresq́; & aures sæuo ære
Inciderunt:genitaliaq́; extraxerũt canibus cruda comedi.
Manusq́; & pedes inciderunt irato animo.
Hi quidem postea abloti manusq́; pedesq́;
In Vlysseam domum iuerunt,perfectum est autem opus.
At hic allocutus est dilectam nutricem Eurycleam.

Igne lustrantur ædes.

Porta sulfur anus malorũ medelã.porta aũt mihi ignẽ
Vt fumigem domum.tu autem Penelopen
Venire huc iube cum ancillis mulieribus:
Omnes autem moue famulas in domum uenire.
Hunc aũt rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea.
Certè iam hæc fili mi secundum decens dixisti:
Sed age lænamq́; chitonaq́; uestimenta portabo.
Non autem sic uestibus tectus latos humeros
Sta in domibus.repræhensibile autem esset.
Hanc autem rursus allocutus est prudens Vlysses.
Ignis nunc mihi primum in domibus fiat.
Sic dixit.neq; non obediuit dilecta nutrix Euryclea.
Portauit autem igitur ignem & sulfur.at Vlysses
Bene adoleuit domum amplam,& domum,& aulam.
Anus aũt rursus ascendit per domos pulchras Vlyßis,
Nuncians mulieribus,& mouens ire.
Hæ autem iuerunt domum tædas in manibus tenentes.
Hæ quidẽ igitur circũfundebantur & salutabãt Vlyssem:
Et osculabantur amplectentes caputq́; & humeros,
Manusq́; capientes.hunc autem dulce desiderium cepit
Fletus & suspirij:nouit autem igitur mentibus omnes.

ARGVMENTVM. Ψ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Agnitio Vlysſis apud vxorem;& erroris narrationum breuis narratio:Et Vlyſsis & Telemachi cum domeſticis exitus.

ODYSSEÆ. Ψ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Pſi autem,agnoſcit maritum ſuum quondam Penelope.

NVS *Autem in ſuperiora aſcendit cachinans,*
Heræ dictura dilectum maritum intus exiſtentem.
Genua autem firma habebat, pedes autem ſufficientes erant.
Stetit autẽ igitur ſuper capite,& ipſam ad uerbũ dixit. Eurycl*ea nũciat* Penelope Vlyſſem redijſſe
Surge Penelope *dilecta filia,ut uideas*
Oculis tuis,quæ cupiebas dies omnes.
Venit Vlyſſes,*& domum applicuit ſerò licet ueniens:*
Procos autem interfecit ſuperbos,qui ſuam domum
Deſtruebant,& res comedebant,uiolabantq́; filium.
Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope. Penelope Vlyſſem redijſſe non credit.
Nutrix dilecta inſanam te Dei *fecerunt,qui poſſunt*
Inſipientem facere,& prudentem ualde exiſtentem:

Et insipientem prudentiam inire fecerunt.
Qui te læserunt:antea autem mentibus bona eras.
Cur me lædis per dolentem animum habentem
Hæc dicens? & ex somno suscitas
Dulci? qui me ligauit dilectas palpebras complectens.
Nondum enim tantum dormiui ex quo Vlysses
Iuit uisurus malum Ilium non nominandum.
Sed agè nunc descende,& retro uade domum.
Si enim aliqua me alia mulierum,quæ mihi sunt
Hæc ueniens nunciasset,& ex somno excitasset,
Ideo cito odiosè ipsam ego remisissem ire
Rursus intra domos.te autem hæc senectus iuuat.
Hanc autẽ rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea.
Euryclea Penelope
Non te lædo filia dilecta:sed uerè tibi
Venit Vlysses,& domum suscepit sicut dico.
Hospes quem omnes inhonorabant in domibus.
Telemachus autem igitur diu cognouit intus existentem,
Sed prudentijs cogitationes patris occultabat,
Vt uirorum puniret uiolentias superborum.
Sic dixit.hæc autem lætata est à lecto saltans
Anum circumplicita.à palpebris autẽ lachrymam misit,
Et ipsam uociferans uerba uelocia allocuta est.
Penelope nutrici.
Eia agè iam mihi nutrix dilecta uerum dic.
Si uerè iam domum uenit ut dicis,
Quomodo iam procis impudentibus manus immisit
Solus existens.hi aũt semper congregati intus manebant.
Hanc aũt rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea.
Euryclea Penelope
Non uidi,non audiui,sed suspirium solum audiui
Interfectorum.nos aũt in secessu thalamorũ bene factorũ
Sedebamus timentes:tabulæ aũt tenebant bene congruæ

Antea,quando iam me tuus filius à domo uocauit
Telemachus:hunc enim præmiſit uocare.
Inueni poſtea Vlyſſem inter interfectos mortuos
Stantẽ.hi aũt ipſum circũ lapidibus ſtratũ pauimẽtũ tenẽ
Iacebant adinuicẽ.tu uidẽs aũt animũ exhilarabis. (tes
Nunc hi quidem iam omnes in aularibus ianuis
Congregati.at hic domum fumigat perpulchram
Ignem magnum accẽdens.te aũt me præmiſit uocarẽ.
Sed ſequere,ut uobis lætitia ineatis
Ambo uos dilecto corde,quoniam mala multa paßi eſtis.
Nunc autem iam hoc longum deſiderium perfectum eſt.
Venit quidem ipſe uiuus domeſticus:inuenit autem & te
Et filium in domibus:malè autem ſuper ipſum fecerant
Proci,quos omnes puniuit ſua in domo.

Hanc autem rurſus allocuta eſt prudẽns Penelope.
Nutrix dilecta nondum ualde contra glorieris ridens. Penelope Euricleæ.
Scis enim quòd gratus in domo appareret
Omnibus:maxime autẽ mihiq; & filio quem genuimus.
Sed non eſt hoc uerbum uerum,ſicut dicis.
Sed aliquis immortalium interfecit procos ſuperbos
Iniuriam admirans,animi dolores,& mala opera.
Non aliquem enim honorabant terreſtrium hominum,
Non malum,neq; quidem bonum quicunq; ipſos aduenit.
Ideo iniuſtitiæ paßi ſunt malum.at Vlyſſes
Perdidit longè reditum græciæ:perijt autem ipſe.

Huic autem poſtea reſpondit dilecta nutrix Euryclea. Euryclea Penelope
Filia mea quale te uerbum fugit ſeptum dentium,
Quæ maritum intus exiſtentem in foco nunquam dicis
Domum eſſe uẽturũ. animus aũt tibi ſemper incredulus.
Sed age tibi & ſignum permanifeſtum aliud dicam.

Cicatricem quam quondam ipsum sus percußit albo dēte.
Hanc abluens agnoui.uolebam autem tibi ipsa
Dicere:sed me ille capiens in ore manibus
Non siuit prudentijs mentis.
Sed sequere.at ego me circum concedam ipsam
Si te decepero,interfice me miserrima morte.
Huic autem respondit postea prudens Penelope.
Nutrix dilecta difficile Deorum semper genitorum
Consilia trahere ualde multum scientem existentem.
Sed tamen eamus ad filium,ut uideam
Viros procos interfectos,& qui interfecit.
Sic dicens descendit superiora.multa autem ei cor
Mouebat,an longè dilectum cor interrogaret,
An astans oscularetur caput & manus capiens.
Hæc aūt postq̄ ingressa est,et trāsiuit lapideū pauimētū,
Sedit postea Vlyssem contra in ignis splendore
Parietis alterius. hic autem igitur ad columnam longam
Sedebat deorsum uidens, expectans si ipsum alloqueretur
Fortis uxor,postquam uidit oculis.
Hæc autem tacita diu sedit:stupor autem ei cor cepit.
Aspectu autem aliquando ipsum clare uidebat,
Aliqn̄ autē ignorabat mala corpori uestimēta habentem.
Telemachus aūt locutus est,uerbūq; dixit,denominauitq;.
Mater mea mala mater sæuum animum habens,
Cur sic patre separaris?neque apud ipsum
Sedens uerbis interrogas:neq; scrutaris?
Non quidem alia sic mulier tolerabili animo
Viro abstineret,qui ei multa mala laborans
Venisset uigesimo anno patriam terram.
Tibi autem semper cor durius est lapide.

Penelope sub dubitans accedit Vlyssem.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Fili mi animus mihi in pectoribus stupefactus est:
Neq; dicere possum uerbis, neque interrogare
Neque in uultum uidere contra si uerè iam
Est Vlysses, & domum uenit: certe ualde nos
Cognoscemur inter nos & melius. sunt enim nobis
Signa, quæ iam & nobis abscondita scimus ab alijs.
Sic dixit. risit autem pertolerans diuus Vlysses.
Statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus est.
Telemache certe matrem in domibus dimitte
Tentare me. forsan autem agnoscet, & melius.
Nunc aũt q̃d' sordeo, mala aũt corpori uestimẽta indutus
Ideo inhonorat me, & nondum dicit hunc esse. (sum,
Nos autem consultemus ut ualde optima fiant.
Etenim aliquis unum uirum interficiens in populo,
Cui non multi sint adiutores retro,
Fugit, affinesq; relinquens & patriam terram:
Nos autem sustẽtaculum ciuitatis interfecimus, qui ualde
Iuuenum in Ithaca: ideo consulere iubeo. (optimi
Hũc aũt rursus Telemachus prudẽs cõtra locutus est.
Ipse hæc uideas pater dilecte: tuum enim optimum
Consilium in hominibus dicunt esse: neq; aliquis tibi
Alius uir contendat mortalium hominum.
Nos autem prompti simul sequemur, neq; aliquid dico
Fortitudine indigere quanta potentia adest.
Hunc aũt, respondens, allocutus est pertolerãs Vlysses.
Tibi enim ego dico, ut mihi uidetur esse optima.
Primum quidem lauamini, & induimini uestes:
Famulasq; in domibus iubete uestimenta capere.
At diuinus cantor tenens citharam stridulam

Nobis præeat amatrice ludorum saltatione:
Vt aliquis dicat nùptias esse extra audiens,
Vel per uiam iens,uel qui circum habitant:
Ne antea fāma lata cædis in ciuitate fiat
Virorum procorum,quàm nos eamus extra
Agrum in nostrum arboriferum.illic aut postea
Consultabimus quod utile Olympius præbebit.

Simulantur in edibus nuptiæ ꝑpter tumultum.

Sic dixit.hi aūt igitur hūc ualde qdē audiuerūt et obe
Primū qdē igitur loti sunt,& induti sūt uestes:(diuerūt,
Paratæ sunt aūt mulieres.ipse aūt cepit diuinus cantor
Citharam concauam,in autem ipsis desiderium mouit
Cantusq; dulcis,& strenuæ saltationis.
His autem magna domus strepebat pedibus
Virorum ludentium,pulchrizonarumq; mulierum.
Sic autem aliquis domos extra audiens.
Certè ualde iam duxit uxorem multis petitam Reginam.
Misera.non tolerauit mariti sui primi
Custodire magnam domum continuè quousq; ueniret.
Sic igitur aliquis dixit.hæc aūt non cognouerūt sicut fa-
Ast Vlyssem magnanimum sua in domo (cta sunt.
Eurynome gubernatrix lauit & unxit oleo.
Circum autem ipsum pallium pulchrum iecit & uestem.
Post hæc in capite fudit multā pulchritudinē Minerua,
Maioremq; inspicere,& pinguiorem:in autem capite
Tenues misit comas uiolaceo flori similes.
Sicut autē quando aliquis aurum circumfudit argēto uir
Sciens,quem Vulcanus docuit & pallas Minerua
Artem omnigenam:gratiosa autem opera perficit.
Sic quidē huic circumfudit gratiam capitiq; & humeris.
E' balneo autem exiuit corpore immortalibus similis.

Iterum

Iterum autem rurſus deſedit in ſede unde ſurrexerat,
Contra ſuam uxorem, & ipſam ad uerbum locutus eſt.
Felix ſupra tibi mulierum effœminatarum
Cor durum poſuerunt olympias domos habitantes.
Non quidem alia ſic mulier tolerabili animo
Viro abſtineret, qui ei mala multa laborans
Veniret uigeſimo anno in patriam terram.
Sed age mihi nutrix ſterne lectum, ut & ipſe
Dormiam, certe enim huic ferreus in pectoribus animus.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Felix non nuper magnifico, neq; paruifacio,
Neq; ualde admiror. ualde autem bene ſcio qualis erat
Ex Ithaca in naui iens longa remis.
Sed age ei ſterne bonum lectum Euryclea
Intra ſtabilem thalamum quem ipſe fecit:
Vbi ei extra ponentes bonam lecticam iaciteq́; lectum,
Pelles & lænas, & cooperimenta ſplendida.
Sic dixit maritum tentans. at Vlyſſes
Iratus uxorem allocutus eſt prudentias ſcientem.
O' mulier certe ualde hoc uerbum triſte dixiſti.
Quis autem mihi alibi poneret lectum. difficile aũt eſſet
Et ualde ſcienti, quando non Deus ipſe ueniens
Facile uolens ponet alio in loco.
Virorum aũt nõ aliquis uiuus homo, neq; ualde pubeſcens
Facile moueret, quoniam magnum ſignum factum eſt
In lectica laborata. hanc autẽ ego feci, neq; aliquis alius:
Arbuſcula erat extenſa folijs oliuæ ſeptum intra,
Florens, uireſcens: groſſa autem erat tanquam columna:
Huic autem ego ieci thalamum meum donec perfeci
Denſis lapidibus, & bene deſuper texi.

Vlyſſes uxori.

Vlyſſes lectũ ſuum coniugalem deſcribit

Compactas autem imposui ianuas spisse factas.
Et tunc postea incidi comam folij longæ oliuæ.
Truncum autem ex radice incidens circum poliui ense
Bene & scienter, & in lineam direxi
Fulcrum faciens. terebraui autem omnia terebro.
Ab autem hoc incipiens lecticam poliui quousq; perfeci
Variam auroq;, & argento, & ebore.
Extra autem extendi pellem bouis purpure splendidam.
Sic tibi hoc signum dico, neq; scio.
Si mihi adhuc firma est mulier lectica. an aliquis iam
Virorum alibi posuerit incidens à radice oliuæ.
Sic dixit. huius illic soluta sunt genua & dilectũ cor,
Signa recognoscentis, quæ ei firma dixit Vlysses:
Lachrymans aũt postea rectà cucurrit. circũ autẽ manus
Collũ iecit Vlyßi: caput autem osculata est, & uultus.
Ne mihi Vlysse irascere, quoniam alijs maximè
Hominum prudens fuisti. Dei autem dederunt ærũnam,
Qui nobis inuiderunt adinuicem manentibus.
Iuuentute delectari, & senectutis limen peruenire.
At non nunc mihi hoc irascere, neq; repræhende,
Quoniã te nõ primum postquam uidi sic amplexa sum.
Semper enim mihi animus in pectoribus dilectis
Tremebat, ne me quis hominum deciperet uerbis
Veniens. multi enim malas astutias cogitant.
Neq; autem Argiua Helena Ioue nata
Viro cum alieno mixta esset amicitia & lecto,
Si sciuisset quòd ipsam iterum bellicosi filij Achiuorum
Ducere domum dilectam in patriam debebant.
Hanc autem facere Deus mouit opus indecens.
Hanc autem nocumentum antea suo imposuit animo

Penelope ex signis Vlyssem certe cognouit.

Graue, ex qua primum, & nos aduenit dolor.
Nunc aũt postquam iam signa ualde manifesta dixisti
Lecti nostri, quem non homo alius uidit,
Sed soli tuq; ego & ancilla una sola
Actoris, quam mihi dedit pater adhuc huc uenienti,
Quæ nobis saluabat ianuas boni cubiculi.
Persuades iam meum animum sæuum ualde existentem
Sic dixit. huic aũt adhuc magis desyderiũ mouit luct⁹.
Flebat autem habens uxorem gratã prudentias sciẽtem.
Sicut autem quando libenter terra natantibus apparet,
Quorum neptunus bene factam nauem in ponto
Corrupit impulsam uento, & unda nigra.
Pauci autem effugiunt album mare in terram
Natantes: multa autem circa corpus uersa est salsugo.
Læti autem adiuerunt terram malum fugientes.
Sic igitur huic gratus erat maritus inspicienti.
Collo autem nondum omnino remouebat brachia alba.
Et lugentibus apparuisset rosea Aurora,
Nisi alia cogitasset Dea cæsia Minerua.
Noctem quidẽ in trãsitu lõgã tenuit. Aurorã aũt rursus
Custodiuit in Oceano auream sede, neq; sinebat equos
Coniungi ueloces pedibus lumen hominibus portantes
Lampum & Phaëtonta, qui auroram iuuenes ducunt. Lampus & Phaëton eq Auroræ.
Et tunc igitur suam uxorẽ allocutus est prudens Vlysses
O' mulier nondum enim omnium in fines certaminũ
Venimus. sed adhuc in futurum immensus labor est,
Multus & difficilis, quem me oportet omnem perficere.
Sic enim mihi anima dixit Tiresiæ,
Die quo quando iam descendi domum inferni intra,
Reditum socijs quærens, & mihiipsi.

Sed ueni: lectum autem eamus uxor, ut & iam
Somno sub dulci delectemur dormientes.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Lectus quidem iam tibi erit, quando animo
Tuo uolueris, postquam te Dei fecerunt uenire
Domum bene ædificatam, & tuam in patriam terram.
Sed quoniam cognouisti, & tibi Deus iniecit animo:
Dic age mihi certamen, quoniam & in futurum puto
Audiam. statim autem est scire non peius.
Hanc aũt, respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Felix cur igitur me ualde hortans iubes
Dicere. at ego dicam, neq; celabo.
Non quidem tibi animus lætabitur, neq; enim ipse
Lætabor, quoniã ualde multas hoĩm in ciuitates iubebat
Venire in manibus habentem aptum remum.
Donec hos aduenire, qui nesciunt mare
Viros, neq; salibus mixtum cibum edunt,
Neq; sciunt naues purpureas rostris,
Neq; aptos remos, qui alæ nauibus sunt.
Signũ aũt mihi hoc dixit permanifestũ, neq; te cælabo:
Quando iam mihi obuians alius uiator
Apparebit furcam tenere in illustri humero.
Et tunc me in terra figentem iußit remum
Sacrificantem sacra bona Neptuno Regi,
Agnum, taurumq;, porcasq; ascendentem aprum:
Domum autem abire facere sacras hecatombas
Immortalibus Deis, qui cælum latum habitant,
Omnibus ualde ordinatim, mors aũt mihi ex mari ipso
Debilis ualde talis ueniet, quæ me interficiet
Senectute sub matura læsum. circum autem populi

Beati erunt. hæc autem mihi dixit omnia perfectum iri.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Siquidem iam senectutem Dei perficient meliorem:
Spes tibi postea malis fugam fore.
Sic hi quidem talia inter se dicebant.
Interim aũt Eurynomeq; & nutrix parabant lectum
Veste molli tædis sub splendentibus.
At postquam strauerunt densum lectum festinantes:
Anus autem iens iterum domum iuit.
His autem Eurynome cubicularia præibat
Euntibus lectum tædam in manibus tenens.
In thalamũ autem ducens iterũ abiuit. hi quidẽ postea
Læti lecti antiqui consuetum iuerunt.
At Telemachus, & Bubulcus, & Subulcus
Cessare fecerũt saltatiõe pedes, cessare fecerũt ãt mulieres.
Ipsi autem dormierunt in ædibus umbrosis.
Hi aũt postq̃ igitur amicitia delectati sunt desyderata.
Versi sunt uerbis mutuo loquentes.
Hæc qdẽ quæcũq; in domibus tolerauit diuina mulierum
Virorum procorum inspiciens exitiosam multitudinem,
Qui sui gratia multas boues, & pingues oues
Iugulauerunt, multum aũt doliorũ haustum est uini.
At hic diuus Vlysses quoscunq; dolores posuit
Hominibus, quascunq; ipse ærumnas passus est,
Oĩa dixit. hæc ãt igitur delectata est audiẽs, neq; ei som=
Cecidit in palpebris ante narrare omnia. (nus
Incepit aũt quomodo primũ Ciconas domuit. at postea
Venit Lotophagorum uirorum pinguem terram.
Et quæcũq; Cyclops fecit, et quomodo retribuit pœnã
Fortium sociorum, quos comedit: neq; misertus est.

Vlysses enarrat uxori suos errores.

Et quomodo Aeolum iuit, qui ipsum prõptus suscepit,
Et misit. neq; parca dilectam in patriam ire
Siuit: sed ipsum rursus rapiens procella
Pontum in piscosum tulit ualde suspirantem.
Et quomodo longam portis Læstrigoniam aduit,
Qui naues perdiderunt & fortes socios
Omnes: Vlysses autem solus aufugit naue nigra.
Et Circes narrauit dolum: multamq; inuentionemq;.
Et quomodo inferni domum iuit latam,
Animam interrogaturus Thebani Tiresiæ
Naui multiseda: & inspexit omnes socios,
Matrẽq; quæ ipsũ peperit, & nutriuit paruulũ existẽtẽ.
Et quomodo Sirenum congregantium uocem audiuit.
Quomodoq; iuit erratiles petras grauẽq; Charibdim,
Scyllamq;, quam nullo modo sine morte uiri fugerunt.
Et quomodo Solis boues interfecerant socij.
Et quomodo nauem uelocẽ percußit ardenti fulmine
Iupiter altitonans: longè autem corrupti sunt boni socij
Omnes simul. ipse autem malas mortes subterfugit.
Quomodoq; iuit Ogygiã ĩsulã nymphãq; Calypsonẽ,
Quæ ipsum detinuit cupiens maritum esse
In speluncis concauis: & cibauit: & dixit
Facere immortalem, & non senescentem dies omnes.
Sed huic nunquam animum in pectoribus persuasit.
Et quomodo in Phæaces peruenit multa passus,
Qui iam ipsum circa cor Deum tanquam honorauerũt:
Et miserunt cum naui dilectam in patriam terram,
Aes, aurumq; sufficienter, uestemq; dantes.
Hoc igitur ultimũ dixit uerbũ, quãdo ei dulcis somnus
Solutiuus membrorum irruit, soluensq; curas animi.

Hæc autem rursus alia cogitauit Dea cæsia Minerua.
Quando iam Vlyssem putabat suo in animo
Lecto suæ uxoris delectari, ac & somno:
Statim ab Oceano aurithronam matutinam
Mouit, ut hoībus lumē portaret. surrexit aūt Vlysses
Lecto ex molli. uxorem autem in uerbum mandauit.
O` uxor. iam quidē multis satiati sumus certaminibus
Nos ambo. tu quidem hic meum multum curis reditum
Flens, at me Iupiter doloribus, & Dei alij
Desyderantem impedierunt mea à patria terra.
Nunc autē postquā ambo perdesyderatū uenimus lectū,
Res quæ mihi sunt cura in domibus.
Oues autem quas mihi proci superbi consumpserunt,
Multas quidem ipse ego prædabor. alias aūt Achiui
Dabunt donec omnia implebunt stabula.
Sed certe quidem ego multum arboribus agrum uado,
Visurus patrem bonum, qui mihi frequenter dolet. Vlysses egreditur ad patrem
Tibi autem uxor hoc mando prudenti existenti.
Statim enim fama ibit simul Sole ascendente
Virorum procorum quos interfeci in domibus.
Vade superiora ascendens cum ancillis mulieribus
Sedere: neq; aliquem ante uideas, neq; interroga.
Dixit. & circum humeros indutus est arma pulchra.
Mouit autem Telemachum, & Bubulcum, & Subulcum:
Omnes autem arma iußit bellicosa manibus capere.
Hi autem ei non impersuasi sunt: armati sunt autem ære.
Aperuerūt aūt ianuas, & exiuerūt. præiuit aūt Vlysses.
Iam quidē lumen erat in terram. hos autē igitur Minerua
Obscuritate cooperiens cito eduxit ciuitate.

ARGVMENTVM. Ω. HOMERI COMPOSITIONIS.

Has horum procorum animas Mercurius in infernum deducit. Et recognitio Vlyssis fit ad patrem Laerten. Et turbationem Ithacesiis factam in procorum interitu, Minerua impedit.

ODYSSEAE Ω. HOMERI COMPOSITIONIS.

Omega aũt, Vlysses cum patre & filio pugnat Achiuis.

ERCVRIVS Autem animas Cyllenius euocauit
Virorum procorum. tenebat autem uirgam in manibus
Pulchram auream: hac hominũ oculos mulcebat
Quorũ uolebat, hos aũt rursus & dormiẽtes suscitabat.
Hac mouens, hæ aũt frementes sequebantur.
Sicut autem quando uespertiliones secessu antri magni
Strepentes uolant postquam aliquis cadere fecit
Multitudine è petra: supraq́; mutuo tenentur.
Sic hæ frementes simul ibãt: præibat autem igitur ipsis
Mercurius soporantes ad latas uias.
Apud autem ibant Oceani fluxus & albam petram,
Et apud Solis ianuas, & populum somniorum
Ibant. statim autem peruenerunt in herbosum pratum,
Vbi habitant animæ simulachra laborantium.

Mercurius procorũ animas ad inferos deducit

Inuenerunt autem animam Pelidæ Achillis,
Et Patrocli,& strenui Antilochi,
Aiacisq;,qui optimus erat specieq; corporeq;
Aliorum Danaorum,post strenuum Peliona.
Sic hic quidem circa illum uersabantur, propè autem
Iuit postea anima Agamemnonis Atridæ
Dolens.circũ autẽ aliæ congregatæ sunt quæcũq; cũ ipso
Domo in Aegisthi mortui sunt,& mortẽ cõsecuti sunt.
Hunc prior anima allocuta est Pelionis.
Atride supra quidẽ te dicebamus Ioui gaudẽti fulmine
Viro heroas dilectum esse diebus omnibus:
Quoniam multisq; & fortibus imperabas
Populo in Troianorũ,ubi paßi sumus dolores Achiui.
Certè igitur & tibi primum astare debebat
Parca perniciosa,quam nullus fugit quicunq; natus est.
Vtinam debuisses honore iuuatus quo imperabas
Populo in Troianorum mortem & fatum consequi.
Quo tibi sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui,
Ac & tuo filio magnam gloriam dedisses in futurum.
Nunc autem igitur te miserrima morte fatatũ erat capi.
Hunc autem rursus anima allocuta est Atridæ.
Beati Pelei fili Deis similis Achille,
Qui mortuus es in Troia longè Argo: circũ autẽ te alij
Interfecti sunt Troianorũ,& Achiuorũ filiorũ optimi,
Pugnantes circum te.tu autem reuolutione pulueris
Iacebas magnus oblitus equitatuum.
Nos autem toto die pugnabamus:neq; omnino
Cessauissemus à bello,nisi Iupiter turbine sedasset.
At postquam te ad naues portauimus ex bello:
Deposuimus in lectis purgantes corpus pulchrum.

Danaum anima.

Achillis ũbra

Atridis anima achilli de eius funere

Aquaq; calida & unguento, multas autem te circum
Lachrymas calidas fundebãt Danai, totonderũtq; crines.
Mater autem ex mari uenit cum immortalibus marinis
Nuncium auditura. uox autem in mare ruerat
Magna. suscepit autem tremor omnes Achiuos:
Et ruentes iuissent concauas in naues,
Nisi uir detinuisset antiquaq; multaq; sciens
Nestor, cuius & antea optimum apparuit consilium:
Qui ipsis bene prudens concionatus est, & dixit.
Tenemini Argiui: ne fugite filij Achiuorum.
Mater ex mari hæc cum Deabus marinis
Venit suo filio mortuo obuiatura.
Sic dixit. hi aũt retẽti sunt timore magnanimi Achiui.
Circum autem te steterunt filiæ Marini senis
Miserabiliter lugẽtes: circũ ãt ĩmortales uestes ĩduerunt.
Musæ autem nouem omnes mutatæ uoce pulchra
Lamentabantur: tunc nullum illachrymem intelligeres
Argiuorum: tale enim mouerat musa stridula:
Septem & decem quidem te simul noctesq; & dies
Achillis exequiæ
Fleuimus: immortalesq; Dij, mortalesq; homines.
Octaua & decima aũt dedimus igni: multas aũt in ipso
Oues iugulauimus ualde pingues & nigras boues.
Cremebaris autem in ueste Deorum, & unguẽto multo,
Et melle dulci, multi autem heroës Achiui
Armis irruerunt Pyram circum combusti,
Pedestresq; equestresq;: multus autem strepitus ortus est.
At postquam te flamma perfecit Vulcani,
Mane iam tibi collegimus alba ossa Achille.
Vino in puro & unguento. dedit autem mater
Auream amphoram: Dionysij autem donum

Dicebat esse:opus autem inclyti Vulcani.
In hac tibi iacent alba ossa illustris Achille.
Mixtim autem Patrocli Menœtiadæ mortui.
Separatim aũt Antilochi,quẽ eximiè honorabas omniũ
Aliorum sociorum post Patroclum mortuum.
Circum ipsa aũt postea magnũ & excellens sepulchrum
Fudimus Argiuorũ sacer exercitus bellicosorum
Littore in excelso in lato Hellesponto:
Vt longè manifestus ex ponto uiris esset
His qui nunc nati sunt,& qui in futurum erunt.
Mater autem petens Deos perpulchra certamina
Fecit medio in certamine optimis Achiuorum.
Iam quidem multorum sepulchro uirorum obuiaui
Heroum quando aliquando mortui Regis
Cinguntúrq; iuuenes & parant certamina.
Sed illa maximè uidens miratus fuisses animo,
Qualia in te posuit Dea perpulchra certamina
Argẽtea pedibus Thetis.ualde enim amicus eras Deis.
Sic tu quidẽ,neq; mortuus nomẽ pdidisti.sed tibi semper
Omnes in homines gloria erit bona Achille.
At mihi quæ hæc utilitas,quoniam bellum feci:
In reditu enim mihi Iupiter consultauit malam mortem
Aegisthi à manibus,& perniciosæ uxoris.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Propè autem ipsos uenit internuncius Argi necator
Animas procorum deducens Vlyssi domitorum.
Hi autem igitur stupefacti rectà iuerũt postquã uiderũt.
Cognouit autem anima Agamemnonis Atridæ
Filium Melanthij perinclytum Amphimedonta.
Hospes enim erat Ithacæ in domo habitans.

Hunc prior anima allocuta est Atridæ.

Amphimedon quid patiētes tenebrosam terrā uenistis

Agamēnonis anima Amphimedonti proco.

Omnes electi & coætanei? neq; aliter
Discernens elegisset in ciuitate uiros optimos.
Nunquid in nauibus Neptunus domuit
Mouens molestos uentos & undas longas?
An iniusti uiri læserunt in terra
Boues circa interfectos, & ouium greges pulchros?
An pro ciuitate pugnantes & mulieribus?
Dic mihi interroganti. hospes autem dico esse.
An non recordaris, quando illuc ueni in uestram domum
Mouens Vlyssem cum diuo Menelao
Ilium ad simul sequi bonis sedibus in nauibus?
Mense autem toto omnem transiuimus latum pontum
Festinatione persuadentes Vlyssem urbiū populatorem.

Hunc autē rursus anima allocuta est Amphimedōtis.

Amphimedōtis proci aīa Atridæ interitus sui historiā texit.

Memini hæc omnia Ioue nutrite sicut dicis.
Tibi autem ego bene ualde omnia uerè narrabo
Nostræ mortis malum finem qualis factus est.
Petebamus Vlyßis diu absentis uxorem:
Hæc neq; negabat odiosas nuptias, neq; perficiebat:
Nobis consultans mortem & parcam nigram.
Sed dolum hunc alium in mentibus cogitauit,
Statuens magnam telam in domibus texebat,
Tenuem & ultra mensuram: statim autem nobis dixit.

Iuuenes mei ꝓci, quoniā mortuus est diuinus Vlysses
Manete festinantes meas nuptias, donec uestem
Perficiam, ne mihi uana fila pereant
Laërti heroi sepulchralem in quando ipsum
Parca perniciosa susceperit longè dormientis mortis

Ne aliqua in populo græcarum accuset,
Si sine ueste iacebit multū possidens.
Sic dixit.nobis autem persuasus est animus superbus.
Tunc diurna quidem texebat magnam telam:
Noctibus aūt dissoluebat postquā lāpades apponebat.
Sic triennio latuit dolo,& persuasit Achiuos.
Sed quando quartus uenit annus,& uenerunt tempora,
Et tunc aliqua dixit mulierum,quæ manifestè sciebat.
Et hanc dissoluentem inuenimus illustrem telam.
Sic hanc perfecit & non uolens ex necessitate
Beneq́;,quæ uestem ostendit texens magnam telam.
Lauans Soli similem,uel Lunæ.
Et tunc iam Vlyssem mala aliunde duxit fortuna
Agri in extremitate,ubi domos habitabat Subulcus.
Illuc uenit dilectus filius Vlyßis diuini,
Ex Pylo arenosa rediens cum naui nigra.
Hi autem procis mortem malam parantes
Venerunt ad ciuitatem ualde inclytam,& Vlysses
Posterior.at Telemachus ante præceßit.
Hūc aūt Subulcus duxit mala corpore uestimēta habētē
Pauperi tristi similem,& seni
Incūbētē.has āt malas circū corpus uestes indutus erat.
Neq; aliquis nostrum potuit cognoscere hunc existentē
Repente apparentemq́;,neq; qui maiores natu erant,
Sed uerbis malis locuti sumus & percußionibus.
At hic quidem diu tolerauit in ædibus suis
Percussus,& iniuria affectus tolerabili animo.
Sed quando iam ipsum suscitauit Iouis mens ægiochi,
Cum quidem Telemacho perpulchra arma remouens
In thalamum deposuit,& clausit seras.

At hic ſuam uxorem multis aſtutijs iußit
Arcum procis ponere,albumq́; ferrum,
Nobis grauiter morituris certamina & cædis prĭcipiū.
Neq; aliquis noſtrum potuit fortis arci
Neruum tendere:ualde autem impotentes eramus.
Sed quando manus peruenit Vlyßis magnus arcus:
Tunc nos quidem omnes minabamur uerbis
Arcum non dari,neq; ſi ualde multum diceret.
Telemachus autem ei ſolus mouens iußit.
At hic ſuſcepit manu perpatiens diuus Vlyſſes.
Facilè autem tendit arcum,per autem miſit ferrum.
Stetit aūt in pauimentum iens,uelocesq́; effudit ſagittas
Grauiter aſpiciens.percußit autem Antinoum Regem.
At poſtea alijs immiſit tela ſuſpirioſa
Contra inſpiciens.hi autem ſimul ſtricti cadebant.
Cognitum aūt erat qđ aliquis ipſis Deorū adiutor eſſet.
Statim enim in ædibus ſequentes fortitudine ipſorum
Interficiebāt cōuerſim.horū āt ſuſpiriū mouebatur inde
Capitibus pcußis.pauimētū āt oē ſanguīe fluebat (cēs,
Sic nos Agamemnon perditi fuimus: quorū adhuc nunc
Corpora neglecta iacent in domibus Vlyßis.
Nondum enim ſciunt amici in domibus ſinguli,
Qui abluentes nigrum ſanguinem ex uulneribus
Deponentes lugerent.hic enim honor eſt mortuorum.
Hunc autem rurſus anima allocuta eſt Atridæ.
Beate Laërtis fili prudens Vlyſſes:
Certe igitur cum magna uirtute poſſediſti uxorem.
Valde bonæ mentes erant irreprehenſibilis Penelopes
Filiæ Icarij.ualde bene recordata eſt Vlyßis
Viri iuuenis:quo ei gloria nunquam peribit

Suæ uirtutis.facient autem in terrestribus cantilenam
Immortales gratam prudenti Penelope.
Non sic Tyndari filia.filia mala consultauit opera
Iuuenem interficiens maritum.odiosa aũt cantilena
Erit in homines:difficilem autem famam præbebit
Libidinosis mulieribus:& quæ bona erit.
Sic hi quidem talia adinuicem loquebantur
Stantes in inferni domibus sub obscuritatibus terræ.
Illi aũt postquã ex ciuitate iuerũt:cito in agrũ perue
Pulchrum Laërtis factum:quem quondam ipse (nerunt
Laërtes possedit postquam ualde multum laborauit.
Illic ei domus erat:circum autem sedem currebat omnino.
In qua comedebant,& sedebant & dormiebant
Famuli necessarij,qui ei amica operabantur.
In autem mulier sicula anus erat quæ senem
Diligenter curabat in agro longè à ciuitate.
Tunc Vlysses pastoribus,& filio sermonem dixit,
Vos quidem nunc ite bene ædificatum oppidum:
Cœnam aũt statim procorũ sacrificate quicũq; optimus.
At ego patrem tentabo nostrum
Si me agnoscat,& animaduertat oculis:
An ignoret multo tempore longè existentem.
Sic dicens seruis bellicosa arma dedit.
Hi quidem postea domum uelociter iuerunt.at Vlysses
Cito iuit multum fructibus uiridarium tentaturus.
Neq; inuenit Dolium magnum uiridarium in descẽdens,
Neq; aliquem seruorum neq; filiorum.sed hi
Sepis collecturi uiridarij esse septum
Iuerant.at hic his senex uia duxerat
Hũc autem solum patrem inuenit bene facto in uiridario

Vlysses ad patrem contendit.

Purgantem plantam:ſordidam indutus erat ueſtem
Laceram indecenter.circum autem tibias bouinas
Ocreas laceras ligauerat fugiens ſciſſuras:
Chirothecasq; in manibus ruborum gratia.at ſuper
Caprinam galeam capite habebat dolorem augens.
Hunc autem poſtquam agnouit perpatiens diuus Vlyſſes
Senectute conſumptũ,magnũ aũt mẽtibus dolorẽ habẽtẽ.
Stans ſub alta Pyro lachrymam effudit.
Cogitabat autem poſtea in mente,& in animo
Oſculari & amplecti ſuum patrem,& ſingula
Dicere,quomodo uenit & peruenit in patriam terram.
An prius interroget ſingulaq; tentet.
Sic autem ei cogitanti uiſum eſt melius eſſe
Primum cauillatorijs uerbis tentare.
Hæc cogitans rectà iuit ad eum diuus Vlyſſes.
Certè hic quidẽ detinẽs capite plantam circũ fodiebat.
Hunc autem aſtans allocutus eſt illuſtris Vlyſſes.
O' ſenex non imperitia te tenet gubernare
Viridarium:ſed bene cura tenet,neq; omnino
Non planta,non ficus,non uitis,non quidem oliua,
Non pirus,non ſulcus ſine cura in horto.
Aliud autem tibi dico.tu autem non iram impone animo.
Ipſum te non bona cura tenet:ſed ſimul ſenectutem
Moleſtam habes,ſquales malè,& indecenter indutus es.
Non quidem pigriciæ dominus gratia non te curat.
Neq; te ſeruili indecet uideri
Forma & magnitudine:Regi enim uiro ſimilis es.
Tali autem ſimilis es poſtquam lotus eſt comeditq;
Dormit molliter.hæc iuſtitia eſt ſenum.
Sed age mihi hoc dic,& uerè narra.

Vlyſſes patrẽ compellat.

Cuius

Cuius seruus es uirorum? cuius autem hortum gubernas?
Et mihi hoc dic uerè, ut bene sciam
Si uerè Ithacam hanc ueni, sicut mihi dixit
Hic uir nunc iam obuians huc uenienti,
Non ualde sufficiẽter prudẽs, quoniã nõ ausus est singula
Dicere, & audire meum uerbum sicut interrogaui
Circa amicum meum, sicubi uiuit & est,
An iam mortuus est, & in inferni domibus.
Nam tibi dico. tu autem intellige, & me audi.
Virũ aliquãdo hospitatus sum dilecta in patria terra.
Nostrum autem uenientem, & nondum aliquis hõ alius
Hospitum peregrinorum amicorũ meam uenit domum.
Dicebat autem ex Ithaca genus esse: & dicebat
Laërtem Arcisiadem patrem esse ipsius.
Hunc quidem ego ad domos ducens bene hospitatus sum
Accuratè diligens multis in domo existentibus,
Et ei dona præbui hospitalia qualia decet.
Auri quidem ei dedi bene facti septem talenta:
Dedi autem ei paterã totam argenteam floridam:
Duodecim autem simplices uestes, totq́; tapetes,
Tot autem pallia pulchra: tot autem posthæc interulas.
Separatim autem rursus mulieres eximias opera scientes
Quatuor speciosas, quas uoluit ipse capere.
Huic autem respondit postea pater lachrymas fundẽs.
Hospes certè terram peruenisti quam interrogas.
Iniurij autem ipsam, & iniusti uiri habent.
Dona autem uana hæc donasti multa præbens.
Si enim ipsum uiuum inuenisses Ithacæ in populo,
Quo te bene donis retribuens remitteret,
Et hospitalitate bona hæc enim iustitia quicunq; est.

Sed age mihi hoc dic, & uerè narra.
Quotus iam annus est, quando hospitatus es illum
Tuum amicum infelicem meum filium si aliquando fuit,
Infortunatum, quem longè amicis & patria terra,
Vel in ponto comederunt pisces, uel in terra
Feris & auibus laniamẽtum factus est, neq; ipsum mater
Fleuit cooperiens, paterq; qui ipsum genuimus.
Neq; uxor multum donata prudens Penelope
Plorauit in lectis dilectum maritum sicut decet,
Oculos claudens. hic enim est mortuorum.
Et mihi hoc dic uerè ut bene sciam.
Quis unde es uirorum: ubi tibi ciuitas & parentes?
Vbi autem nauis stetit uelox quæ te duxit huc,
Diuinosq; socios? an mercator uenisti
Naui in aliena. hi autem te exire facientes discesserunt.
Hunc autem respondens, allocutus est prudẽs Vlysses.
Tibi enim ego certe omnia ualde uerè narrabo.
Sum enim ex Alybante, ubi inclytas domos habito
Filius Aphidantis Polypemonide Regis:
At mihi nomen est Eperitus. sed me fortuna
Errare fecit à Sicania huc uenire nolentem.
Nauis autem mihi hæc stat in agro longè à ciuitate.
At Vlyßi hic iam quintus annus est
Ex quo illinc iuit, & à mea disceßit patria
Infelix, certe ei bonæ erant aues eunti
Dexteræ, quibus gaudens quidem ego dimisi illum.
Gaudebat ille iens, animus autem nobis adhuc sperabat,
Misereri hospitalitate & splendida dona dare.
Sic dixit. hunc aũt doloris nebula cooperuit nigra.
Ambabus autem manibus capiens puluerem ardentem

Fudit in capite albo grauiter suspirans.
Huius autem motus est animus: supra nares autem ei iam
Acutum robur uerberauit dilectum patrem inspicienti.
Osculatus est aût ipsũ amplectẽs. saltãs aũt allocutus est.
Ille quidem hic ipse ego pater quem tu inquiris,
Veni uigesimo anno in patriam terram. Vlysses prodit se patri.
Sed abstine fletu luctuq; lachrymoso.
Etenim tibi dico ualde autem oportet festinare tamen.
Procos interfeci in nostris domibus
Nocumentum reddens dolorosum & mala opera.
Huic autem rursus Laërtes respondit dixitq;.
Siquidem iam Vlysses meus filius huc uenisti,
Signum aliquod mihi nũc dic manifestũ ut persuadear.
Hunc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses.
Cicatricem quidem primum hanc animaduerte oculis,
Quam in Parneso me percußit sus albo dente
Euntem. tu autẽ me præmisisti, & honoranda mater
Ad patrem Autolicum matris dilectum, ut caperem
Dona, quæ huc ueniens mihi præmisit & annuit.
Eia age tibi & arbores bene facto in uiridario
Dicam quas aliquando dedisti. ego aũt petij te singulas
Puer existens in horto sequens. per autem ipsas
Iuimus. tu autem nominasti & dixisti singulas.
Piros mihi dedisti tredecim, & decem malos,
Ficos quadraginta. sulcos autem mihi sic nominabas
Dare quinquaginta: frugifer autem singulus
Erat. illic uuæ omnigenæ erant:
Quando iam Iouis tempora aggrauabat desuper
Sic dixit. huius ãt ipsius soluta sũt genua et dilectũ cor
Signa recognoscentis, quæ ei firma dixerat Vlysses.

Circum aũt filium dilectum iecit brachia.hunc ad se
Cepit exanimatum pertolerans diuus Vlysses.
At postquã respirauit,et in mẽtẽ animus cõgregatus est,
Iterum uerbis respondens,allocutus est.
Iupiter pater certè adhuc estis Dei ĩ magno olympo,
Si uere proci prauam iniuriam soluerunt.
Nunc autem grauiter timeo in mente,ne cito omnes
Huc irruant Ithacenses;nuncios autem
Omnino immoueant Cephallenorum ciuitatibus.
Hunc autem respondens,allocutus est prudẽs Vlysses.
Confide,non tibi hæc in mentibus tuis curæ sint.
Sed eamus ad domum,quæ uiridarium propè iacet:
Illuc autem Telemachum,& Bubulcum,& Subulcum
Præmisi,ut cœnam pararent citißimè.
Sic igitur loquentes iuerunt ad domos pulchras.
Hi autem quando iam iuerunt domos bene habitatas,
Inuenerunt Telemachum,& Bubulcum,& Subulcum
Incidentes carnes bonas,miscentesq; nigrum uinum.
Interim autem laërtem magnanimum sua in domo
Famula sicula lauit & unxit oleo.
Circum autem uestem pulchram iecerunt.at Minerua
Propè astans auxit membra pastori populorum,
Maiorem quàm antea & pinguiorem fecit uideri.
Ex balneo iuit.admiratus est autẽ ipsum dilectus filius:
Postquam uidit immortalibus Deis similem contra:
Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est.
O' pater certe ualde aliquis te Deorũ sempiternorũ
Formáq; magnitudineq; maiorem fecit uideri.
Hunc autẽ rursus Laërtes prudens cõtra allocutus est.
Vtinam enim Iupiterq; pater,& Minerua,& Apollo

Qualis Nericum cepi pene ædificatam urbem
Littore terræ Cephallenibus imperans,
Talis existens hesternus in nostris domibus
Arma habens humeris instare, & expellere
Viros procos quo ipsorum genua soluissem
Multorum in domibus. tu aũt mentes intra lætus fuisses
Sic hi quidem talia adinuicem dicebant.
Hi aũt postquã igitur cessarũt à labore, parauerũtq; cõuiuiũ,
Ex ordine sederunt in lecticisq; sedibusq;.
Tunc hi quidem cœnam parabant. eadem hora autem
Venit senex Dolius, simul autem huius filij Senis
Ex operibus fatigati postquam ante ueniens uocauit
Mater anus Sicula, quæ ipsos nutriuit, & senem
Accurate curauit postquam senectus accepit.
Hi autem sic ut Vlyssem uiderunt, agnouerũtq; animo,
Steterunt in domibus stupefacti, at Vlysses
Dulcibus uerbis improperans dixit.
O senex sede ad cœnã, obliuiscimini aũt stupefactiõis.
Diu enim cibum parare prompti
Expectabamus in domibus uos expectantes semper.
Sic dixit. Dolius aũt rectà iuit manus extendens
Ambas. Vlysses aũt capiẽs osculatus est manus in palma:
Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est.
O amice quoniam rediisti cupientibus ualde nobis,
Neq; putantibus. Dei autem te duxerunt.
Salueq; & ualde gaude. Dei aũt tibi felicitates dent.
Et mihi hoc dic uerum, ut bene sciam
An iam apertè scit prudens Penelope
Redeuntem te huc, an nuncium moueamus.
Hunc aũt, respondens, allocutus est prudens Vlysses,

Dolius senex

O' senex, iam scit quid te oportet hæc laborare?
Vlysses Dolio. Sic dixit. hic autem rursus sedit bene polita in sede.
Sic autē eodem modo filij Dolij inclytū circa Vlyssem.
Interrogaruntq; uerbis & in manibus applicuerunt.
Deinde autem sederunt apud Dolium patrem ipsorum.
Sic hi quidem circa cœnam in domibus laborabant.
Exoritur tumultus ob cædē procorū. Vox autem igitur nuncia cito in ciuitatem iuit ubiq;
Procorum odiosam mortem & parcam dicens.
Hi autem simul audientes iuerunt aliunde alius,
Strepituq; suspirioq; ædes ante Vlyßis.
Ex aūt mortuos ædibus portauerūt, et sepelierūt singuli.
Hos autem ex alijs ciuitatibus domum singulus
Miserūt ducere piscatoribus uelocib⁹ i nauibus ponētes,
Ipsi autem in cōcionē iuerunt congregati dolentes cor.
At postquam adunati sunt, congregatiq; facti sunt,
His Eupithes surrexit, & locutus est:
Filij enim ei intolerabilis in mentibus dolor iacebat
Antinoi, quem primum interfecit diuus Vlysses.
Hoc hic lachrymans concionatus est, & dixit.
O' amici certè magnū op⁹ uir hic operatus ē Achiuis.
Eupites cum Achæis cōspirat in Vlyßis mortem. Hos quidem cum nauibus ducens multosq; & bonos
Perdidit quidem naues concauas: perdidit aūt populos.
Hos aūt uenis interfecit Cephallenorum ualde optimos.
Sed agite, antequam hunc, uel in Pylum cito eat.
Vel & in Helidem diuinam, ubi dominantur Epij
Eamus, & postea tristes erimus semper:
Pudor enim hæc sunt & futuris audiri,
Si iam non filiorumq; fratrumq; homicidas
Puniemus. non mihi in mentibus dulce erit
Viuere: sed citißime moriens defunctis cum ero.

Sed eamus ne præueniant transeuntes illi.
Sic dixit lachrymans.dolor autem cepit omnes Achiuos.
Apud autem ipsos uenit Medon & diuinus cantor
Ex domibus Vlyßis,postquam ipsos somnus reliqut.
Steterunt autē in medijs,stupor aūt cepit uirum singulū.
His autem & locutus est Medon prudentia sciens.
Audite iam nunc me Ithacenses,non enim Vlysses
Immortalibus sine Deis hæc operatus est opera.
Ipse ego uidi Deum immortalem,qui Vlyssem
Propè stetit,& Mentori per omnia similis fuit.
Immortalis autem Deus aliquādo quidem ante Vlyssem
Apparebat audaciam inijciens,aliquando procos turbans
Currebat in domum.hi autem restricti cadebant.
Sic dixit.hos autem igitur omnes recens timor cepit.
His autem & dixit senex heros Alitherses
Mastorides:hic enim solus uidebat præsentia & futura:
Qui ipsis bene sapiens concionatus est,& dixit.
Audite iam nunc me Ithacenses quodcunq; dicam. Alitherses dißuadet.
Vestra malignitate amici hæc opera facta sunt.
Non enim mihi persuadebamini.nō Mentori pastori po=
Vestros filios cessare stultitijs, (pulorum
Qui magnum opus fecerunt iniustitijs malis
Res consumentes,& inhonorantes uxorem
Viri optimi,quem non amplius dicebant redire.
Et nunc sic factum est.persuademini mihi sicut dico,
Ne eamus:ne quis coactum malum inueniat.
Sic dixit.hi autem igitur irruerunt magno clamore
Medijs plures.hi autem congregati illic manserunt.
Non enim ipsis placuit uerbū in mentibus,sed Eupitheo
Persuasi sunt.statim autem postea in arma ruerunt.

Sed postquam induti sunt circum corpus splendidum æs
Congregati coadunati sunt ante ciuitatem latam loco.
His autem Eupithes duxerat stultitijs.
Dixit autem hic punire filij cædem:neq; fatatum erat
Retro redire:sed illic mortem consequi.
At Minerua Iouem Saturnium allocuta est.

Minerua à Ioue rei euentũ sciscitatur.

Pater noster Saturnide eximie dominantium.
Dic mihi interroganti,quid tibi mens intus occultat?
Nunquid prius bellumq; malum,& pugnam grauem
Facies?an amiciciam cum ambobus pones?
Hãc ãt,rũs,allocutus est nebularũ cõgregator Iupiter,
Filia mea cur me hæc interrogas & inquiris?
Non enim iam hanc quidem consultasti mentem ipsa?
Vt certè illos Vlysses puniret ueniens?
Fac ut uoluisti.dicam autem tibi sicut decet.
Postquam iam procos puniuit diuus Vlysses
Fœdera fidelia incidentes,hic quidem regnet semper.
Nos autem rursus filiorum fratrumq; cædis
Reuocationem faciemus.hi autem inter se diligant
Sicut antea.diuitiæ autem & pax sufficienter sit.
Sic dicens mouit antea promptam Mineruam,
Venit autem ab olympi cacuminibus ruens.
Hi aũt postquam igitur cibi dulcis desyderiũ eiecerũt,
His igitur uerbis incepit pertolerans diuus Vlysses.
Exiens aliquis uidebit ne iam propè sint uenientes.
Sic dixit.extra autem filius Dolij iuit sicut iußit,

Nunciatur Vlyßi hostiũ aduentus

Statim autẽ igitur in uiam iens,hos autẽ propè uidit oẽs.
Statim autem Vlyssem uerba uelocia allocutus est.
Hi autem iam propè sunt:sed armemur cito.
Sic dixit.hi autem moti sunt,& in arma ruerunt.

Quatuor circum Vlyssem: sex autem filij Dolij.
In autem igitur Laërtes Doliusq; in arma ruerunt.
Et cani existentes necessarij bellatores.
At postquam induti sunt circum corpus splendidum æs,
Aperuerunt autem portas: extra autem iuerunt. dux erat autem Vlysses.
His autem in eadem hora filia Iouis uenit Minerua
Mentori similis & corpore ac & uoce.
Hanc aũt uidens lætatus est pertolerans diuus Vlysses:
Statim aũt Telemachũ allocutus est suum dilectũ filium.
Telemache iam quidem hoc uideris ipse iniens
Viros pugnantes ubi discernuntur optimi.
Ne quid uitupera maiorum genus, qui antea
Fortitudine ornati fuimus omnem in terram.
Hũc aũt rursus Telemachus prudẽs cõtrà allocutus ẽ.
Videbis si uolueris pater dilecte hoc in animo
Non uituperantem tuum genus, sicut dicis.
Sic dixit. Laërtes autem gauisus est, & uerbum dixit.
Quæ mihi dies hæc Dei dilecti certè ualde gaudeo,
Filiusq; neposq; uirtutem circa pugnam habent.
Hunc autem astans allocuta est cæsia Minerua.
O' Arcesiade omnium multo dilectißime sociorum,
Supplicans filiæ glaucopidi, & Ioui patri,
Statim ualde mouens præmitte longam lanceam.
Sic dixit & inspirauit robur magnũ pallas Minerua.
Supplicans autem igitur postea Iouis filiæ magni,
Statim ualde mouens præmisit longam lanceam.
Et percußit Eupithi galeam per æream genis.
Hæc non lanceam prohibuit, totaliter autem iuit æs.
Sonuit autem cadens: resonuerunt autem arma in ipso.

Ithacensium pugna cum Vlysse.

Eupithes à Laërte occisus

In aũt ruit propugnatoribus Vlysses & illustris filius:
Verberarunt autem ensibusq; & lanceis utrinq; acutis.
Et iam omnes perdidissent & posuissent sine reditu,
Nisi Minerua filia Iouis ægiochi
Clamasset uoce,detinuissetq; populum omnem,
Abstinete bello Ithacenses difficili,
Vt sine cruore separemini citißimè.

Minerua dirimit bellum

Sic dixit Minerua.hos autem recens timor cepit.
Horum aũt igitur timẽtium ex manibus uolauerũt arma:
Omnia aũt in terram ceciderunt Dea uocẽ uociferante.
Ad autem ciuitatem reuersi sunt cupientes uitam.
Terribiliter clamauit pertolerans diuus Vlysses.
Ruit autem saltans sicut aquila altiuolans,
Et tunc iam Saturnides misit ardens fulmen:
Decidit autem ante Glaucopidem fortem patre.
Et tunc Vlyssem allocuta est cæsia Minerua.
Ioue nate Laërtiade prudens Vlysses
Abstine:seda autem contentionem æqualis belli:
Ne Saturnides irascatur latè sonans Iupiter.
Sic dixit Minerua.hic ãt obediuit.gauisus est aũt aĩo.
Fœdera autem rursus in futurum cum ambobus posuit
Pallas Minerua filia Iouis ægiochi,
Mentori similis & corpore,ac & uoce.

FINIS ODYSSEAE HOMERI.

HOMERI BATRACHOMYOMACHIA, ID EST, Ranarum & Murium pugna, Aldo Manutio Romano interprete.

NCIPIENS Primum Musarum cœtum ex Helicone
Venire in meum cor supplico gratia cantus,
Quem nuper in libellis meis super genua posui,
Litem immensam, tumultuosum opus Martis,
Supplicans hominibus in aures omnibus mittere,
Quomodo mures, in ranas principantes iuerunt
Terrigenûm uirorum imitati opera gigantum.
Sic sermo inter mortales erat. tale aũt habuit principiũ.
Mus aliquando sitibundus felis periculum euitans,
Propinquum in lacum teneram adposuit barbam,
Aqua delectatus dulci. hunc autem uidit
Limnocharis obstrepera, uerbũ aũt locuta est tale: (xit?
O' hospes qs es? unde uenisti ad littus? qs aũt q te ꝑdu
Omnia autem uere dic, ne mendacem te intellexero.
Si enim te nouerim amicum dignum, ad domum ducam.
Dona autem tibi dabo hospitalitia multa & bona.
Sum autem ego rex Physignathus, qui per lacum
Color, ranarum dux dies omnes,
Et me pater Peleus olim genuit, Hydromedusæ
Mixtus in amicicia apud ripam Eridani,
Et te quidẽ uideo pulchrumq; & fortẽ egregium aliorũ
Sceptriferum Regem, & in bellis pugnacem

Limnocharis, hoc est, palude gaudens.

Physignathus, hoc est, ab eo qd' inflet se maxillis.

Hydromedusæ hoc est, reginæ aquarum.

Esse, sed age citius tuam generationem concionare.
Huic autem rursus Psicharpax respondit, dixitq;:
Quidnã genus meũ perquiris ò amice, manifestũ omnibus
Hominibusq; Deisq; & cælestibus uolatilibus?
Psicharpax quidem ego uocor, sum autem filius
Troxartæ patris magnanimi. at mater
Lichomyle, filia Pternotroctæ Regis.
Genuit autem in lignario me, & enutriuit cibarijs
Ficubus & nucibus, & edulijs omnigenis.
Quomodo aũt amicum facies me in naturã nihil similem?
Tibi quidem enim uita est in aquis, sed mihi certe
Quæcunq; apud homines comedere consuetudo: neq; me
Panis terpistus à bene rotunda cista, (latet
Neque placenta extensa habens multam sisamida,
Non sectio ex perna, non iecora albam uestem habentia,
Neque caseus nuper pressus à suaui lacte,
Non bonum dulcearium, quod & diui desiderant,
Neq; quecunq; ad conuiuia hominum faciunt coci,
Ornantes ollas condimentis uarijs.
Nunquam ex bello malum effugi clamorem,
Sed statim ad pugnam iens propugnantibus mixtus sum.
Non timui hominem, & quamuis magnũ corpus ferentẽ.
Sed ad lectum iens, summum digitum mordeo,
Et à pede accepi & non dolor occupauit uirum.
Suauis non aufugit somnus mordente me.
Sed duo ualde omnia timeo omnem per terram,
Accipitrem & felem, qui mihi magnum luctum adferunt
Et decipulam gemituosam, ubi dolosum existit fatum.
Plurimum iam felem supertimeo, quæ optima,
Quæ & foramen ingredientem per foramen perquirit,

Psicharpax i. micarũ raptor.

Troxartæ hoc est, uorãtis panem.

Lichomyle i. à lãbẽdis molis.

Pternotroctæ. i. pernas seu coras arrodentis.

Sisamida, genus est leguminis.

Non

Non comedo raphanos,non caules,non cucurbitas,
Non betis uiridibus paſcor,neq; apijs.
Hæc enim ueſtra ſunt edulia per lacum.
Ad hæc aūt ſubridens Phyſignathus *contrà locutus eſt:*
O' *hoſpes,ualde gloriaris ob uentrē, adſunt & nobis*
Multa ualde in lacu & in terra mirabilia uiſu,
Vtri uitam enim dedit paſcuā ranis Saturnius Iupiter,
Saltare per terram,& in aquis corpus cooperire.
Si autem uis & hæc ſcire:facile eſt
Portem te in humeris,tene autē me,ne aliquando pereas.
Sic gauiſus in meam domum uenias.
Sic certe īquit,et terga dabat.ille āt aſcēdebat uelociter
Manus habens tenerum per collum,ſaltu facili.
Et in primis qdē gaudebat,qñ ītuebatur uicinos portus
Natatione gaudens Phyſignathi.*ſed quando iam utique*
Vndis purpureis ſubmergebatur, multū lachrymabatur,
Inutilem pœnitentiā accuſabat,euellebat autem comas,
Et pedes ſtringebat per uentrem,in illo autem cor
Concutiebatur inſolentia,& in terram uolebat uidere.
Vehementer autē īgemiſcebat timoris frigidi neceſsitate.
Caudā quidē in primis extendit in aquis, tanquā remum
Trahens,ſupplicanſq́; Deis *in terram uenire,*
Aquis purpureis ſubmergebatur,multū autē clamabat,
Et talem dixit ſermonem,ab ore autem concionabatur.
Non ſic humeris portauit onus amoris
Taurus,quando Europam *per undam duxit in* Cretam,
Vt me nauigans ſuperhumeralem duxit ad domum
Rana,eleuans pallidum corpus aqua alba.
Hydrus aūt ex īprouiſo apparebat horrēdū ſpectaculum
Vtriſq;,erectum ſuper aquam habebat collum.

Hūc uidēs,ĩgressus ē Physignathus,nō quicquã ĩtelligens
Qualem socium perditurus erat per lacum.
Ingressus est ãt profunditatē lacus,et euitauit pcã nigrã.
Ille autem ut relictus est,cecidit supinus statim in aquã.
Manus autem stringebat,& moriens stridebat.
Sæpe quidem ingrediebatur in aquã,sepe aũt rursus
Calcitrans egrediebatur,mortē autē nō poterat euitare,
Madentes autem pili plurimum pōdus trahebant in ipso.
Aquis autem periens,tales locutus est sermones:
Non latebis utiq; Deos Physignathe hæc faciens,
Naufragum iaciens à corpore ut à petra.
Non certe me per terram melior eras ò pessime,
Pancratioq; luctaq; & ad cursum,sed decipiens
In aquam me proiecisti.habet Deus ultorem oculum,
Pœnam tu solues murium exercitui,neq; euitabis.
Hæc locutus,expirauit in aquis.hunc autem uidit
Lichopinax.ripis insidens mollibus,
Vehementer aũt ululauit,currēs aũt annũciauit muribus.
Vt ãt didicerũt mortē,ĩgressa est ira pniciosa uniuersos,
Et tunc præconibus suis iusserunt sub diluculum
Proclamare ad concionem,in domos Troxartæ
Patris infelicis Psicharpagis,qui per lacum
Supinus natabat,mortuum corpus,neq; iuxta ripas
Erat iam mi er,medio autem natabat ponto.
Vt autem uenerunt festinãtes cũ Aurora,primũ surrexit
Troxartes ob filium iratus,dixitq; sermonem.
O amici,tametsi solus ego mala multa passus
Ex ranis,sors mala omnibus facta est.
Sum autem ego infelix,postquam treis filios perdidi.
Et quidem primum utiq; occidit rapiens

Lichopinax, quod lambat paropsides et quadras

Inimicißimus felis foramen extra capiens.
Alium autem rurſus uiri crudeles ad mortem duxerunt
Vanioribus artibus ligneum dolum inuenientes,
Quam decipulā uocant, muriū perditricem exiſtentem.
Qui tertius erat dilectus mihi & matri inclytæ.
Hunc ſuffocauit Phyſignathus in profundum ducens.
Sed agedum armemur & exeamus in ipſas,
Corpora ornantes in armis uarijs.
Hæc locutus perſuaſit armari uniuerſos.
Hos quidem utiq; Mars belli curam habens.
Tibiaria arma quidem primum circa tibias poſuerunt,
Frangentes fabas uirides, beneq; aptantes.
Quas ipſi per noctem ſtantes comederunt.
Thoraces autem habebant calamis circundatis à corijs.
Quos felem excoriantes ſcienter fecerunt.
Clypeus āt erat lucernæ medius umbilicus, at certe lācea
Longæ acus omnino æreum opus Martis.
At caßis teſta in temporibus nucis.
Sic quidem mures erant armati. ut autem intellexerunt
Ranæ, egreſſæ ſunt ab aqua, in unum locum
Venientes concilium congregauerunt belli mali.
Cōſyderātibus aūt ipſis unde ſeditio, uel quis tumultus,
Præco propè uenit, ferens ſceptrum in manibus
Tyroglyphi filius magnanimi Embaſichytros,
Nuncians belli malam famam, dixitq; ſermonem:
O ranæ, mures uobis minitantes miſerunt:
Dicere armari ad bellumq; pugnamq;.
Viderunt enim per aquam Pſicharpaga, quem occidit
Veſter rex Phyſignathus, ſed pugnate
Quæcunq; inter ranas egregiæ genitæ eſtis.

Tyroglyphi, hoc eſt, excauatoris caſeorum.
Embaſichytros qđ ſoleat in ollas irrepere.

Sic locutus disparuit,sermo autem in aures murium
Ingrediens,conturbauit mentes ranarum superbarum
Accusantibus autem ipsis,Physignathus dixit surgens:
O' amici,non occidi ego murem,neq; uidi
Pereuntem.omnino suffocatus est ludens iuxta lacum,
Natatus ranarum imitatus,at peßimi
Nunc me accusant inculpabilem.sed age consilium
Inquiramus,ut dolosos mures deperdamus.
Etenim ego dico,ut mihi apparent esse optima
Corpora ornantes armati stemus uniuersi
Summas iuxta ripas,ubi præceps locus.
Quando autem impetum facientes in nos,uenerint,
Accipientes à galeis quicunq; propè obuius uenerit
In lacum ipsos cum armis statim deijciamus.
Sic enim suffocantes in aquis experteis natandi.
Constituemus lætæ statim muriũ occisorũ hic trop hæũ.
Sic certe locutus,armis induit uniuersos.
Folijs quidem maluarum tibias suas circũcooperierunt,
Thoraces autem habuerunt uiridibus latis à betis.
Folia autem braßicarum in clypeos bene aptauerunt.
Lancea aũt acutus iuncus unicuiq; longus aptatus erat,
Et galeæ cocleis subtilibus capita circumcooperiebant.
Munitæ autem steterunt in ripis altis,
Conquassantes lanceas.animo aũt plena erat unaquæq;.
Iupiter autem Deos uocans in cælum astriferum,
Et belli multitudinem ostẽdens,potentesq́; pugnatores
Multos & magnos,& lanceas longas ferentes,
Qualis Centaurorum exercitus procedit & gigantum,
Suauiter ridens interrogabat,qui ranis auxiliatores
Vel muribus,immortalium? & Palladem allocutus est:

O' filia, muribus nunquid auxiliatura ibis?
Etenim tuũ per tẽplũ semper exultant uniuersi mures,
Odore delectati & cibarijs ex sacrificijs.
Sic certe dixit Saturnius. hũc aũt allocuta est Pallas:
O' pater, non certe unquam ego muribus uexatis
Venirem auxiliatrix, quoniã mala multa mihi fecerunt,
Coronas destruentes & lucernas causa olei.
Hoc autem meas ualde momordit mẽtes quod fecerunt.
Pæplum meum corroserunt, quod texui laborans
Ex trama subtili, & stamen subtile neui,
Foraminaq; fecerunt. at sutor mihi institit,
Exigit à me usuras. huius gratia irata sum.
Mutuata enim subtextum & non possum restituere.
Sed neq; sic ranis auxiliari non uelim.
Sunt enim neq; ipsæ mentibus firmæ, sed me primum
Ex bello redeuntem, postquam ualde defatigata fui,
Somno indigentem non permiserunt tumultuantes
Neq; parum oculos deflectere. ego aũt insomnis iacebam
Caput dolens, donec clamauit gallus gallinaceus.
Sed age cessemus Dei ijs auxiliari,
Ne utiq; aliquis uestrum uulneretur telo acuto.
Sunt enim cõminus pugnãtes, etiã si Deus cõtrà ueniret.
Omnes autem de cælo delectemur litem uidentes.
Vt certe dixit, huic autem post paruerunt Dei alij.
Omnes simul autem collecti uenerunt in unum locum,
At uenerunt præcones duo, signum belli ferentes.
Et tunc culices magnas tubas habentes,
Vehemẽter tuba clãgebãt belli strepitum. cælitus autem
Iupiter Saturnius intonuit signum belli mali.
Primus aũt alte clamans Lichenorem uulnerauit lancea
Stantẽ inter propugnatores per uẽtrẽ in medium epar,

Lichenorem, à lambenda cauda.

Concidit aũt pronus.teneras aũt puluerulẽtas ferit cõas
Troglodytes autem post ipsum iaculatus est Pilcona.
Infixit aũt in pectore solidã lanceã.hunc autẽ cadentem
Cepit nigra mors.anima autem ex corpore euolauit.
Seutlæus autẽ utiq; occidit percutiẽs cor Embasichytrũ.
Artophagus aũt Polyphonum per uentrem percussit.
Cecidit autem supinus,anima autem membris euolauit.
Lymnocharis autem ut uidit pereuntem Polyphonum,
Troglodyten petra molari uulnerauit anticipans
Collum iuxta medium.huic aũt caligo oculos cooperuit.
Lichenor autem ipsius obseruabat lancea lucida.
Et percussit,neq; aberrauit per epar.ut autem intellexit
Crambophagus,ripis profundis incidit fugiens.
Sed neque sic effugit in aquis,impulit autem ipsum,
Cõcidit ãt,nõ respirauit.tingebatur ãt sanguine lacus
Purpureo.ipse autem iuxta littus extensus est,
Venis pinguibus incitatus intestinis.
Lymnisius autem in ripis Tyroglyphum spoliauit.
Pternoglyphũ aũt uidẽs Calaminthius in timorẽ uenit.
Saltauit autem in lacum fugiens clypeum iaciens.
Hydrocharis autem occidit Pternophagum Regem,
Saxo percutiens per guttur.cerebrum autem
Ex naribus stillabat.polluebatur aũt sanguine terra.
Lichopinax aũt occidit irreprehẽsibilem Borborocœtẽ
Lancea impetum faciẽs.obscuritas aũt oculos cooperuit.
Prassiphagus autem uidens pede traxit Cnissodiocten,
In lacu autem suffocauit,tenens manu neruum.
Psicharpax autem ultus est socijs mortuis.
Et percussit Pelusium per uentrem in medium epar.
Cecidit autem illi ante.anima autem ad infernum iuit.
Pelobates autem uidens luti manipulum,iecit in ipsum

Troglodytes, qđ ingrediatur rimas & foramina.
Seuthleus, à beta uel porro.
Artophagus à uorãdo pãe
Polyphonũ quasi tu dicas multiuocam.
Crãbophag⁹ à uorãdis caulibus.
Lymnisius palustris.
Tyroglyph⁹ ab excauãdo caseo.
Hydrocharis qđ aqua gaudeat.
Borborocœtẽ qđ ĩ cœno iaceat.
Prassiphagus a comedendo porro.
Cnissodioctẽ,

Et frontem inunxit, & excæcabat propemodum.
Iratus est autem certe ille capiens utiq; manu forti
Iacentem in campo lapidem ponderosum pondus terræ
Hoc percußit Pelobatē sub genua. tota autem fracta est
Tibia dextra. cecidit autem supinus in pulueribus.
Craugasides autem ultus est, & rursus ibat in ipsum.
Percußit mediū aūt ipsum per uētrē. totus autem ei ītro
Acutus iūcus ingrediebatur. humi aūt effundebātur uni=
Intestina, extracta à lancea manu graui. (uersa
Sitophagus autem ut uidit in ripis fluminis,
Claudicans ex bello recedebat. consumebatur aūt ualde.
Saltauit autem in fossam, ut aufugeret diram perniciem.
Troxartes aūt percußit Physignatū in pedis summitatē.
Celeriter autem consumptus in lacum saltauit fugiens.
Troxartes āt ut uidit adhuc semiuiuū, qui ante ceciderat
Et illi incurrit rursus occidere desyderans.
Prassæus aūt ut uidit adhuc semiuiuū, qui ante ceciderat,
Venit per propugnatores, & iaculatus est acuto iunco,
Neq; fregit scutum. tenebatur autem ipsius lanceæ acies.
Erat āt qdā īter mures iuuenis filius egregius īter alios,
Cōminus pugnās charus filius irreprehēsibilis artepibuli
Princeps ipsum Martē ostendens robustus Meridarpax,
Qui solus inter mures dominabatur pugnando.
Stetit autem iuxta lacum elatus solus ab alijs.
Iactabat aūt depopulatū ire ranarū genus iaculatricum.
Et certe perfecisset, quoniam magnum ipsi robur erat,
Nisi statim intellexisset pater hominumq; deorumq;.
Et tunc pereuntes ranas miseratus fuisset Saturnius.
Mouens autem caput, talem locutus est uocem:
O' Dij, certe magnum opus in oculis uideo.
Non paruum me stupefecit Meridarpax per lacum,

quod nidorē insequatur. Pelobatē qd' per lutū incedat. Craugasides quod cauliū speciē referat nēpe colore. Sitophagus quod cibos absumat. Prassæus qd' caulis colorē imitetur. Artepibuli Muris cognomē, quod pani insidietur Meridarpax, a rapiēdis particulis.

Trucidare ranas desiderans, sed celerrime
Palladem mittamus, tumultuosum etiam & Martem,
Qui ipsum arcebunt à pugna robustũ quãuis existentẽ.
Sic certe locutus Iupiter. Mars aũt respondebat sermone:
Neq; certe Palladis ò Iupiter potentia, neq; Martis
Poterit ranis auxiliari diram perniciem.
Sed age omnes eamus auxiliatores, uel tuum iaculum
Moueatur magnũ, qđ Titanas sustulit, potenter operans,
Quo Titanas occidisti egregios ultra omnes.
Enceladumq́; ligasti, & agrestia genera gigantum.
Sic certe dixit. Saturnius aũt iaculatus est ardens fulmẽ.
Primum quidẽ intonuit, magnum autem cõmouit cælũ.
Sed postea fulmen terribile Iouis telum
Misit inuoluens, illud autẽ certe euolauit à manu Regis.
Oẽs quidem utiq; terruit iaculatus, ranasq́; muresq́;.
Sed neq; sic cessauit murium exercitus, sed adhuc amplius
Cupiebat depopulatũ ire ranarum genus iaculatricum,
Nisi ab olympo ranas miseratus fuisset Saturnius:
Qui utiq; tunc ranis auxiliatores illico misit. (curuis
Venerũt ãt ex ĩprouiso habẽtes incudes in tergo, ungulis
Oblique ĩgrediẽtes, tortuosi, habẽtes cortices ĩ ore Ostri-
Ossei natura, lati humeros, rutilantes in humeris, (pelles
Blæsi, neruosis manibus, à pectoribus intuenteis,
Octo pedes, bicipites, manibus incapabiles. illi ãt uocãtur
Cancri. qui utiq; murium caudas oribus incidebant
Etiam pedes & manus. flectebantur autem lanceæ.
Quos & timuerunt miseri mures, neq; sustinuerunt.
In fugam autem uertebantur. occidebat autem sol iam,
Et belli finis unius diei perfectus est.

Finis Homeri Batrachomyomachiæ.

HOMERI HYMNI DEORVM,

IN APOLLINEM.

EMOR Ero neq; obliuiſcar longè iaculantis Apollinis,
Quem & dij ipſi per domum Iouis metuunt euntem:
Et utique aſſurgunt propè aduenienti,
Omnes à ſedibus, quando præclaros tendit arcus.
Latona autem ſola manet apud Iouem fulmine gaudẽtem,
Quæ utiq; chordam remiſit, & occluſit pharetram.
Et illius ab fortibus humeris manibus capiens,
Arcum ſuſpendit ad columnam patris ſui
Clauo ex aureo. hunc uero in ſedem ſedere fecit ducens.
Huic igitur nectar dedit pater poculo aureo,
Oſtendens clarum filium. poſtea uero Dij alij,
Vbi ſedent gaudet autem ueneranda Latona,
Quoniam Arciferum & fortem filium peperit.
Salue ò beata Latona, quoniã peperiſti præclaros liberos.
Apollinemq́; regem, & Dianam ſagittis delectantem.
Hanc quidem Ortygia, illum uero aſpera in Delo,
Inclinata ad longum montem & Cynthium collem,
Proxime palmam ſub Inopi fluentis.
Quõ enim te laudabo oĩno te digniſsimo laudari exiſtẽte.
Penitus enim tibi ò Phœbe lex attributa eſt cantus,
Siue per continentem uitulos nutriẽtem ſiue per inſulas.
Omnes autem ſpeculæ tibi cantabant, ac uertices ſummi.

Altorum montium, amnesq; ad mare profluentes.
Littoraq; ad mare protensa, marisq; portus.
Certe ut te primum Latona peperit gaudium mortalibus
Procumbens ad montem Cynthij aspera in insula
Delo in circumflua: utrinq; autem unda nigra
Prodibat ad terram dulce spirantibus uentis.
Hinc ortus, omnibus mortalibus imperitas,
Quoscunq; Creta intus habet, & populus Athenarum,
Insulaq; Aegina, nauibusq; inclyta Euboëa.
Aegeq;, Eresiæq;, & finitima mari Peparethus.
Thraciusq; Athos, & Pelij summi uertices
Thraciaq; samus, Idæq; montes umbrosi:
Scyrus, & Phocea, & Autocanæ mons altus,
Imbrusq; bene habitata, & Lemnus sociabilis.
Lesbusq; ualde diuina beati solum Aeolionis,
Et Chius, quæ insularum fœcundißima in mari iacet.
Saxosaq; Mimas, & Corycij summi uertices.
Et clarus splendida, & Aesageæ mons altus.
Et Samus aquosa Mycaleq; alti uertices.
Miletusq;, Cousq;, urbs mortalium hominum.
Et Gnidus alta, & Carpathus uentosa.
Naxusq;, & Paros Reneaq; saxosa.
Tātū parturiēs procul iaculātē Apollinē uenit Latona.
Si qua tibi terrarum filio uelit habitacula ponere.
Hæ uero ualde tremebāt, & timebant, neq; aliqua sustulit
Phœbum suscipere & fertilis quanquam esset.
Nisi quum utiq; Delum ascendisset ueneranda Latona,
Et illam interrogans uerba alata dixit.
Dele si enim utiq; uis solum esse filij mei
Phœbi Apollinis, imponereq; opulentum templum.

Alius autem nemo te tanget,neque te rogabit,
Neque bobus te fore puto,neque ouibus opulentam,
Neq; uindimiare feres,neq; plantas innumeras produces.
Si aūt utiq; Apollinis longè operantis tēplum habueris.
Homines tibi omnes ferent centum boum sacrificia,
Huc congregati,nidor autem tibi immensus semper.
Diu regem si alueris.Deiq; te habuerint
Manu ab aliena,quoniam non sibi fertilitas sub solo.
Sic dixit.gaudebat autem Delus,respondens autem ait
Latona inclytißima filia magni Saturni,
Lubens quidem ego nationem procul mittentis regis
Susciperem,grauiter enim uere sum male sonans
Apud homines hominibus,sic aūt utiq; admodū honorata (dicerer,
Sed hūc tremo Latona sermonē,neq; te celabo
Valde enim quendam dicunt proteruum Apollinem
Fore.magnum autem imperium gesturum immortalibus
Et mortalibus hominibus.super sancta donans aruum
Huius causa utiq; grauiter timeo in mentē,& in animo,
Ne cum primum uideat lumen Solis
Insulam dedecoret:quoniam asperum solum sum
Pedibus euertens impellet maris in Pelago,
Vbi me quidem magna unda strenue satis semper (ipsi
Inundabit.hic aūt ad aliam terram ueniet ubi placuerit
Constructurus templumq; & lucos arboribus densos.
Polypodes autem in me thalamos,phocæq; nigræ
Domicilia facient,neglectam multitudini populorum.
Sed si mihi ferres utiq; Dea magnum iuramentum iurare
Hic illum primum constructurum præclarum templum
Fore hominum oraculum.& postea,
Omnes ad homines quod multa nomina habet.

Sic utiq; dixit.Latona aũt deorũ magnũ iuramẽtũ iu-
Sciat nunc hæc terra,& cælũ amplum superius, (rauit.
Et inferne fluens stygis aqua.quodq; maximum
Iuramentum grauißimum existit beatis dijs:
Certe utiq; Phœbi huc odoriferum erit semper
Altare,& tẽplum.honorabit aũt te utiq; maxime oĩum.
Sed postquam iurassetq; finijssetq; iusiurandum, (linis.
Delus quidẽ ualde gaudebat genitura ꝓcul mittẽtis Apol
Latona aũt nouem dies quidem & nouẽ noctes insperatis
Partus doloribus torquebatur.deæ aũt erãt intus omnes,
Quæcunque optimæ erant Dioneq;,Reaq;,
Vestigiatrixq; Themis,ac ualde gemens Amphitrite,
Aliæq; immortales,absq; albis ulnis decora Iunone.
Sedebat enim in domibus Iouis nubicogæ.
Sola autem non scierat faciens laborem in partu Lucina.
Sedebat enim summo in olympo sub aureis nebulis
Iunonis consilio albis ulnis decoræ quæ illam detinebat
Inuidia,quòd utiq; filium irreprehensibilemq; fortemq;,
Latona parere pulchricoma tunc futura erat.
Hæ autem Irim præmisere à bene habitata insula,
Ducturam Lucinam,pollicentes magnum monile
Aureis filis contextum nonicubitum.
Seorsum autem iusserunt uocare ab albiulna Iunone,
Ne ipsam postea uerbis uerteret uenientem.
Sed postquam hoc audisset acripes uelox Iris,
Abijt utiq; currẽs,uelociter aũt trãsmisit qcqd in medio
Cæterũ ubi peruenit Deorũ solũ altũ olympũ, (spatij est
Statim utiq; Lucinam à domo ad ianuam
Accersens uerbis alatis allocuta est,
Omnia ualde sicut iubebant olympias domos habentes.

Huic autem animum ſuadebat in pectoribus charis.
Iuerunt autem pedibus columbis timidis facie ſimiles
Vbiq; ĩ Delũ aſcẽdebat faciẽs dolorẽ parturiẽdo Lucina.
Hanc tunc utiq; partus cepit, prompta aũt erat parere
Circa autem palmam eiecit manus, genua autem fixit
Prato in molli, ſubriſit autem terra ſubtus.
Proſilijt autem in lucem. Deæ uero ulularunt omnes.
Vbi te ò iaculator Phœbe, Deæ lauabant aqua alba
Caſte & pure, faſciauerunt autem in ueſte candida,
Tenui, pulchra, circa autem auream faſciam iniecerunt.
Neq; utiq; Apollinẽ enſẽ habẽtẽ aureũ honorauit mater,
Verum Themis nectarq́; & ambroſiam amabilem
Immortalibus manibus propinauit. gaudebat aũt Latona,
Quoniam Arciferum, & fortem filium peperit.
Cæterum poſtquam Phœbe comediſti immortalẽ cibum,
Non te utiq; amplius retinuerũt aureæ faſciæ palpitantẽ,
Neq; uincula detinuere, ſoluebantur aũt funes omnes.
Statim autem immortales allocutus eſt Phœbus Apollo.
Sit mihi Citharaq́; chara & curui arcus,
Vaticinaborq́; hominibus, Iouis uerum conſilium.
Sic cum dixiſſet, deſcendebat à terra latiuia
Phœbus intenſus longè iaculans. hæ autem omnes
Stupebant immortales. Auro igitur Delus uniuerſa
Onerabatur aſpiciens Iouis Latonæq́; genituram
Gauiſa: quoniam illam Dea elegit domum facere
Inſularum continentiſq́; amauitq́; ex animo magis
Floruit, ſic ut quando uertex montis floribus ſyluæ.
Tu aũt habẽs argenteũ aureũ Rex lõge iaculator Apollo.
Interdum quidem Cynthum aſcendiſti ſaxoſam,
Interdum autem rurſus ad inſulaſq́; & uiros fugiſti.

Multa tibi sunt templa luciq; arboribus densi.
Omnes autem speculæq; charæ, & uertices summi
Altium montium,amnesq; ad mare profluentes.
Sed tu in Delum Phœbe maxime oblectas animum.
Vbi tibi trahentes uestes Iaones congregantur
Suis cum liberis ac uenerandis uxoribus.
Hi autem te pugilum certamine,& tripudio,& cantu
Memores exhilarant,cum constituerent certamen.
Diceret utique immortales & insenescibiles esse uir,
Qui tunc oppositi tibi Iaones congregati essent.
Omnium utiq; uiderit gratiam,delectarit aũt animum,
Virosq; inspiciens beneq; cinctas mulieres,
Nauesq; ueloces,& ipsorum opes multas.
Ad hæc aũt magnum miraculũ cuius laus nunquã peribit
Puellæ Deliades procul iaculantis Apollinis ministræ
Quæq; postquam primũ quidem Apollinẽ laudauerint,
Rursus aũt Latonamq; & Dianam sagittis gaudentem.
Mentionem facientes uirorumq; antiquorũ,atq; mulierũ,
Hymnum canunt demulcentq; gentes hominum.
Omnium autem hominum uoces & strepitum
Imitari norunt.diceret utique ipse singulus
Loqui.adeo illis bona coaptata est cantio.
Sed age ò Latona quidem Apolloq; Diana cum.
Saluete uos omnes.mei autem & postea
Memores sitis quãdo utiq; aliquis terrestrium ho minum
Hic roget hospes ærumnosus ueniens.
O' puellæ quis autem uobis uir suauissimus poëtarum
Hic uersatur,& causa cuius maximam capitis uoluptatẽ.
Vos bene ualde responderitis à nobis.
Cæcus uir habitat autem Chium saxosam

Cuius omnes in pretio postea erunt cantiones.
Nos autem nostram laudem feremus quantum ad terram
Hominum uersamur urbes bene habitatas.
Deinde id illi credent quoniam & uerum est.
Verum ego non desinam procul iaculantem Apollinem
Laudans argētiarcum quē pulchricoma peperit Latona
O' Rex & Lyciam & Meoniam amabilem,
Et miletum habes maritimam urbem optabilem.
Ipse aūt Delum circum inundatam magnopere imperas
Contendit autem ludens Latonæ inclytæ filius,
Cithara caua ad Python saxosam.
Immortales uestes habens odoriferasq́;.huius aūt cithara,
Aureo à plectro sonum habet amabilem.
Hinc autem ad olympum à terra ut mens
Contendit Iouis domum Deorum cum cœtu aliorum.
Statim immortalibus curæ est citharaq́; & cantio.
Musæ quidem omnes respondentes,uoce pulchra
Laudant utiq; Deorum dona immortalia,& hominum
AErumnas quantas habent ab immortalibus dijs
Viuunt desperati ac inopes consilij,neque possunt
Inuenire mortis medelam & senectutis remedium.
Cæterum pulchricomæ gratiæ & bene sapientis horæ.
Harmoniaq́;,hebeq́;,Iouis filiaq́; Venus,
Tripudiant inuicem in carpum manus tenentes.
Cum his quidem,neq; turpis canit,neq; lachia.
Sed ualde magnaq́; & forma admirabilis
Diana sagittis gaudens,educata simul cum Apolline
Vbi rursus cum his Mars,& bene speculans Argicida
Ludunt,sed Phœbus Apollo Citharam pulsat
Pulchre & sublimiter.splendor autē illum circum lucet,

Splendorq; pedum, ac bene concinnæ uestis.
Hi autem delectabant animum magnum inspicientes,
Latonaq; aureos habens capillos ac dans consilia Iupiter
Filium charum ludentem cum immortalibus Dijs.
Quo pacto igitur te laudabo omnino te digno laudari exi
An te inter sponsas laudem & in amore. (stente
Quando animo tristi adijsti Azantida puellam?
Præstabas simul cũ dijs æquali Elationide abũdãte equis
Aut simul cũ Phorbãte Triopo genere, aut simul cũ Ereu
Aut simul cum Leucippo, & Leucippi coniuge (the,
Pedes, hic uero cum equis, neq; tamen triopus deerat.
Aut ut primum oraculum hominibus
Quærens super terram incedisti procul iaculans Apollo,
Pieria enim primum ab olympo descendisti,
Lecton arenosam transmisisti, aut Magneidas,
Et per perrhebos, celeriter autem in Iolcum peruenisti.
Cæneumq; ascendisti in nauibus inclytæ Euboeæ.
Stetisti aũt in lelantho cãpo, qui tibi nõ placebat in aĩo,
Construere templumq;, ac lucos arboribus abundantes.
Hinc autem Euripum transiliens longè iaculans Apollo,
Ascendisti super montem ualde diuinum uiridum, celeri-
ter autem peruenisti ab ipso
Mecalesum adiens, ac teumesum herbã lectibus aptam fa-
Thebæ aũt adijsti solum circumamictũ sylua (cientem.
Nondum enim aliquis habitabat mortaliũ sacra in theba,
Neque igitur adhuc erant semitæ nec uiæ
Thebæ supra solum tritici ferace, sed habebat syluam.
Hinc autem primum amolitus es procul iaculans Apollo.
Onchestũ aũt peruenisti Neptunũ splẽdidum lucũ, (tus
Vbi nuper domitus pullus respirat licet sit põdere gr ua
Trahẽs currus pulchros, humi ãt auriga q̃uis eẽt præstãs

E curru transiliens, iter facit. hi autem tunc quidem
Illa uehicula pulsant imperio deposito.
Si aũt utiq; currus duxerint in nemore arboribus pleno
Equos quidem comunt. hos autem flectentes omittunt.
Vt primum fas est, hi autem regem
Orant. currum autem Dei tunc partem seruat.
Hinc autem primum adijsti procul iaculans Apollo
Cephisum utiq; deinde reperisti pulchra fluenta habentẽ
Quiq; ex lileo præfundit pulchrorum fluentorum aquã
Hunc transiliens longè operans, & Ocalcen turritam.
Hinc utiq; in Amartum uenisti opulentum.
Iuisti aũt ad Delphusam, ubi tibi placuit regio innocua
Construere templumq; & lucosq; arboribus plenos.
Stetisti aũt ualde propè ipsam, ac illã uerbis allocutus es,
Delphusa hic utiq; sentio præclarum templum,
Hominum construere oraculum, quiq; mihi semper
Hic sacrificabunt perfectas hecatombas,
Et qui Peloponesum pinguem habent,
Et qui Europam, & circundatasq; mari insulas
Sciscitaturi. his autem ego uerum consilium
Omnibus uaticinarer oracula edens in opulento templo.
Sic dicens, disposuit fundamenta Phœbus Apollo,
Ampla et ualde lõga cõtinua serie, hæc aũt cũ inspexisset
Delphusa corde irata est, dixitq; uerbum.
Phœbe Rex lõgè operãs, uerbũ quid tibi in mentẽ ponã,
Hic quoniam sentis construere præclarum templum,
Esse hominibus oraculum, hiq; tibi semper
Hic sacrificabunt perfecta sacrificia centum boum.
Sed tibi dicam, tu autem in mente impone tua,
Noccebit te strepitus equorum uelocium.

Irrigatiq; muli meis ſacris ex fontibus.
Hic aliquis hominum uelit inſpicere,
Curruſq; bene factos ac ueloci pedum ſtrepitũ equorum
Quàm templumq; magnum, & opeſq; multas exiſtentes.
Sed ſi utiq; obtemperaueris. tu autem fortior & melior
Es ò Rex me. tua autem uis eſt maxima,
In criſſa fac ſub ſinu Parnaſi
Vbi neq; currus pulchri agitabuntur, neq; tibi equorum
Velocipedum ſtrepitus erit bene fabricatam circa aram.
Verum & ſic ducerent pæoni dona
Hominum inclytæ gentes, tu autem mente gauiſus,
Suſcipe ſacra pulchra circumuicinium hominum.
Sic allocuta ꝓcul mittẽtis perſuaſit mẽtẽ ut ſibi ipſi
Delphuſæ laus ſit ſuper terrã non aũt procul circulãtis.
Hinc autem primum te recepiſti longè mittens Apollo
Perueniſti aũt ad phlegyorũ uirorũ urbẽ iniuria afficien-
Qui Iouem nõ curantes ſuper terram habitabant (tium
In pulchra cauerna Cephiſidum propè lacum,
Hinc uelociter aſcendiſti ad iugum odorum
Perueniſti autem ad Criſſam ſub Parnaſo niuoſo
Vertice ad zephirum uerſum, at deſuper
Petra ſuſpenſa eſt, caua autem porrigitur cauerna
Aſpera, ubi Rex coniecit Phœbus Apollo
Templum facere optabile, dixitq; uerbum.
Hic utiq; ſentio ne conſtructurum præclarum templum
Eſſe hominibus oraculum. quiq; mihi ſemper
Hic ſacrificabunt perfectas hecatombas,
Et qui Peloponeſum opulentum habitant,
Et qui Europamq; & mari circundatas inſulas
Sciſcitaturi, hic autem ego certum conſilium

Omnibus uaticinarer oracula edens in opulento templo.
Sic cum dixiſſet diſpoſuit fundamẽta Phœbus Apollo
Ampla,& ualde longa omnino.at in ipſis
Lapideum limen impoſuit Trophonius,ac Agamedes,
Filij Ergini,amici immortalibus Dijs.
Circum aũt tẽplum habitarunt ineffabiles gẽtes hominũ.
Fabricatis lapidibus ſempiternum eſſe ſemper.
Propè autem fons pulchrifluens ubi draconem
Necauit Rex Iouis filius ex forti chorda arcus,
Valde nutritũ magnũ mõſtrũ horrẽdum, qui mala multa
Hominibus faciebat ſuper terram,multa quidem illis
Multa aũt ouibus extẽſi pedis, q̃m fuit nocumẽtũ cruẽtũ
Et olim cũ ſuſcepiſſet aureã ſedẽ hñtis nutricbat Iunonis
Grauemq́; difficilemq́; Typhaona,damnum mortalibus.
Quem olim utiq; Iuno peperit irata cum Ioue patre.
Quando utiq; Saturnius ualde inclytam genuit Palladem
In uertice,hæc autem ſtatim irata eſt ueneranda Iuno.
Hæc autem & ad aggregatos immortales dixit.
Audite me omnes dij, omnesq́; Deæ.
Quod me iniuria afficere incipit nubigrega Iupiter
Primus.quoniam me uxorem fecit inclyta ſcientem,
Et nunc ſine me peperit cæſios oculos habentẽ Palladem,
Quæ inter omnes beatos decora eſt immortales.
Verum hic debilis factus eſt inter omnes Deos (ficit
Filius meus Vulcanus mutilus pedibus quẽ peperi ipſa de
Eiecit ſuper manibus accipiens & impoſuit in amplo
Sed illum Nerei filia Thetis argentipes (ponto.
Suſcepit,& ſuis ſororibus duxit.
Vtinam deberes aliud Dijs gratificare beatis
Miſer uerſute,quid nunc adhuc excogitabis aliud?

Quo pacto tulisti solus parere Cæsiam Palladem,
Non utique ego peperi & tua uocata tamen
Erat utiq; inter immortales,qui cælum amplũ habitant.
Et nunc utique aliquid moliar ut nascatur
Filius meus,qui utiq; inter Deos decore sit immortales.
Neq; tuum pudore afficiens sacrũ cubile,neq; mei ipsius.
Neque tecum in cubile uersabor,sed abs te
Longè existens,cum dijs ero immortalibus.
Sic dicens procul à dijs secesßit irata utique. (Iuno.
Statim deinde precabat bouinos oculos habens ueneräda
Manu sublata autem agitauit terram,& dixit uerbum.
Audite me terra,& cælum amplum desuper,
Titanesq; dij,qui sub terra habitatis
Tartarum circa magnum,ex ijs uiriq;,dijq;
Ipsi nunc me omnes audite & date filium
Absque Ioue nihil ui indigentem illo.
Sed hic præstantior sit quantũ Saturno amplioculus Iu-
Sic igitur effata pulsauit terrã manu crassa. (piter.
Mota est igitur terra uitifera.hæc autem cum uidisset
Oblectabatur suo animo,putabat enim perfectum esse.
Ex hoc autem deinde finiferum ad annum,
Nunquam ad cubile Iouis uenit multa consilia habentis,
Nunquam ad thronum uarium sicuti antea
Cum ipso sedens,sapientia consultans consilia.
Verum hæc in templis qui multum optantur manens,
Oblectabatur suis sacris bouinos oculos habens ueneräda
Sed quando iam noctesq; & dies perficiebãtur, (Iuno.
Rursus perfecto anno,& uenerunt horæ,
Hæc autem peperit neq; dijs similem neq; mortalibus.
Grauemq; difficilemq; Tiphaona damnum mortalibus.

Statim hũc ſuſcipiẽs bouinos oculos habẽs uenerãda Iuno
Dedit deinde ferens malæ malum, hæc uero eum ſuſcepit
Qui mala multa faciebat ad inclytas gentes hominum
Quis huic obuiam iret ferretq́; illi fatalem diem.
Antequam illi telum miſiſſet longè operans Apollo.
Forte hic uero doloribus depaſta acerbis
Iacebat ualde anhelans inuoluta per terram.
Diuinus ãt clamor factus fuit indicibilis. hæc aũt ſup ma-
Frequẽter ualde ubi uoluebatur. reliquit aũt animũ (teria
Cruente ſpirans. hic autem orauit Phœbus Apollo.
Hic nunc putreſce ſuper terram uiros paſcentem.
Neque tu utiq; uiuis malum damnum mortalibus
Eris, qui terræ multos nutrientis fructum comedentes
Hic ſacrificabunt perfectas hecatombas,
Neque tibi mortemq́; triſtem, neque Typhoëus
Arcebit, neq; chimæra difficilis nominis, ſed te utiq; hic
Putredine afficiet terra nigra, & excitator Hyperion.
Sic dixit precãdo. huius aũt tenebræ oculos obtexerũt.
Hunc autem hic putredine affecit optabilis uis Solis.
Ex quo nunc pytho uocatur. hi autem regem
Pythium uocant cognomine: quoniam illic
Putredine affecit monſtrum uis acuti Solis.
Et tunc utique cognouit ſua in mente Phœbus Apollo
Quod illum fons pulchrifluus decepit.
Iuit aũt ad Delphuſam iratus: celeriter autem peruenit.
Stetit aũt ualde propè ipſam, & illã uerbis allocutus eſt.
Delphuſa, nõ utiq; futura eras meam mentẽ decipere,
Locum habens amabilẽ profluere pulchrifluam aquam.
Hic iam & mea laus erit, neq; tua ſolius.
Dixit, et ad promõtoriũ impulit rex lõgè operãs Apollo,

Petris profusis occultauit autem fluenta,
Ac templum fecit in luco umbroso
Propè ualde fontem pulchrifluum,hic Regi
Omnes cognomento Delphusio uota faciunt:
Quoniam Delphusæ sacræ pudore affecit fluenta.
Et tunc utiq; animo cogitabat Phœbus Apollo,
Quosnam homines sibi in sacris ascisceret,
Qui sibi ministerium exhibebunt pytho in saxosa.
Hæc igitur in animo agitans uidit in cæruleo ponto
Nauem uelocem: in ipsa autẽ uiri erant multiq; & boni
Cretenses ex Gnosso Minoisa, qui utiq; Regi
Sacraq́; faciunt & enunciant leges
Phœbi Apollinis auriensis,quodcunque dixerit
Oracula edens ex lauro è uallibus Parnasi.
Hi quidẽ ad res gerẽdas ac pecuniarum gratia cum nauì
Ad pylum arenosam pyligeneosq́; homines (nigra
Nauigabant.uerum hic his obuiam iuit Phœbus Apollo
In ponto autem impetum fecit corpore delphini similis
Naui ueloci,ac iacebat monstrum magnum graueq́;.
Horum autem quicunq; in animo excogitaret intelligere.
Vndecunq; commouebat, concutiebat autem nauis ligna.
Hi autem silentes in naui sedebant timentes.
Neque hi arma soluebant cauam super nauem nigram,
Neque soluebant uelum nauis habentis nigram pupim.
Sed quemadmodum hi à principio insisterent remis
Sic nauigabant.frequens autem notus à tergo excitabat
Nauem uelocẽ.primum aũt præter nauigarunt maleam.
Ad laconicam autem terram,ex mare coronatam urbem
Peruenere:& locum oblectantis homines solis (semper
Tenarum,ubiq; oues densis uelleribus insignes pascuntur

Solis regis.habet autem delectabilem locum.
Hi quidem hic uolebant nauim sistere,& egreßi
Dicere magnum miraculum,ac oculis uidere,
Si manet in nauis cauæ pauimento monstrum,
Vel ad undã marinã multorũ pisciũ aperte impetũ faciet
Cæterum non clauis obediebat nauis bene fabricata,
Sed ad peloponesum pinguem habens
Pergebat uiam,uento autem Rex longè iaculans Apollo
Facile dirigebat.hæc autem faciens uiam
Arenam peruenit ac Argiseam optabilem,
Et Thyrium Alphei meatum bene habitatum altum,
Ac Pylum arenosam,pyligeneosq́; homines.
Iuit autẽ ad Crunij accolas,& Chalcidem,& ad Dymen
Et ad Helidam diuam ubi imperant Epæi.
Benéq; feras transijt oblectata Iouis uento secundo
Et illis è nubibus Ithacæ mons altus apparebat
Dulichiumq́; Samosq́;,ac nemorosa zacynthus.
Sed quando iam Peloponesum præterijt omnem
Ac iam quoniam Crissæ apparebat sinus infinitus,
Quiq; Peloponesum pinguem separat
Venit uentus zephirus magnus serenus è Iouis consilio,
Impetuosus spirans ab æthera,ut celeriter
Nauis perficeret currens maris salsam aquam.
Retrogradi deinde ad ortumq́; solemq́;,
Nauigabant.dux autem erat rex Iouis filius Apollo.
Peruenere aũt ad Crissam tranquillã uitibus abundantem
Ad portũ arenis aũt appropinquauit in põtũ uias faciens
Hic è naui impetũ fecit Rex lõgè operãs Apollo, (nauis
Astro similis medio in die,ab hoc autem multæ
Scintillæ euolabant,fulgor autem ad Cælum usq; uenit.

Ad adytum autem ſubijt ad tripodas ualde uenerandos.
Intus autem utiq; hic flamma accēdit oſtēdens ſua ſigna.
Totam aũt Criſſam occupauit ſplēdidor.ulularunt autem
Criſſagorum mulieres,beneq; cinctæ filiæ,
Phœbi ab impetu.magnus enim timor cepit ſingulum.
Hinc iterum ad nauem ut mens ſaltu uolabat
Viro ſimilis iuueniq;.fortiq;,
Exiſtenti in patria pubertate coma inuolutus amplos hu
Ac illos allocutus uerba alata dixit. (meros.
Ò Hoſpites qui eſtis,unde nauigatis udas uias,
Aut ad rem gerendam,aut temere uagamini,
Qualiter latrones ſuper mare uagantur
Animas depopulantes malum exteris afferentes.
Quid ita ſedetis ſtupidi,neque in terram
Deſcendiſtis,neq; arma nigræ nauis depoſuiſtis.
Hic.n.mos exiſtit qui rerũ indagandarũ gratia uagantur
Vbi ex ponto ad terram cum naui nigra
Peruenerint labore defeßi.ſtatim autem ipſos
Cibi dulcis mentem deſiderium capit.
Sic dixit,ac illis audaciam in pectoribus poſuit.
Cui & reſpondens Cretenſium dux,econtra dixit.
Hoſpes,quoniam non quidem mortalibus ſimilis,uideris,
Neque corpore,neque indole,uerum immortalibus dijs.
Salueq; & ualde gaude,Dei autem tibi felicia dent.
Et mihi hoc dic uerum ut recte ſciam,
Quis populus,quæ terra,qui homines te genuerunt,
Aliud enim cogitantes nauigabamus magnam undam,
Ad pylum ex creta,unde genus gloriamur habere.
Nunc autem hic cum naui uenimus non uolentes
Reditus cupientes aliam uiam,alia itinera.

Sed quis mortalium huc duxit nolentes?
Hic respondens, dixit à longè operans Apollo
Hospites, qui Nossum nemorosum incolebatis
Antea, sed nunc non amplius reduces iterum eritis,
Ad urbemq; amabilem & ad domos pulchras unusqsq;
Ad charasq; uxores, sed hic optimum templum
Habebitis meum multis honoratum hominibus.
Sum autem ego Iouis filius, Apolloq; glorior esse.
Vos autem duxi huc super magnam undam maris,
Non mala sentiens, sed hic opimum templum
Habebitis meum omnibus ualde honoratum hominibus:
Consiliaq; immortalium cognoscetis horum uoluntate,
Semper honorabitis omnino totos dies.
Sed agite ut ego dicam parete celerrime,
Vela quidem primum demittite soluentes retinacula,
Nauem postea uelocem in continentem trahite,
Et res efferte & arma ex naui æquali,
Et aram facite in littore maris,
Ignem incendentes, postea farinas albas sacrificantes,
Precamini postea propè stantes circum aram,
Sicut quidem ego primum in aëreo ponto
Aßimilatus Delphino uelocem ad nauem impetum feci,
Sic me precamini Delphinum, sed ara
Ipsa Delphia & uisenda erit semper.
Cœnate postea celerem apud nauem nigram,
Et libate beatis Dijs, qui cælum incolunt.
Sed postquam cibi dulcis amorem exemeritis,
Venite simul mecum & epæana canite
Vsq; dū ad locū perueneritis ut habeatis pingue templū.
Sic fatus est. hi aūt illum ualde audierant, & paruerunt,

Vela quidem primum demiserunt, soluerūtq; retinacula.
Malum autem ligno, quod ipsum continere solet, appro-
pinquarunt rudentibus submittentes.
Egrediebantur autem & ipsi in littore maris.
Ex mari autem ad continens uelocē nauim attraxerunt,
Alte super arenas, sustentaculaq; longa extenderunt:
Et aram fecerunt in littore maris.
Ignē aūt accendentes superq; farinas albas sacrificantes
Vota faciebant ut iubebat propè stantes apud aram.
Cœnam postea sumpserunt uelocē apud nauem nigram.
Et libarunt beatis Dijs, qui olympum habitant.
Sed postquam potus & cibi amorem exemerunt.
In uiā se dederūt. dux āt erat illis Rex Iouis filius Apollo,
Citharā præ manibus habens admirabile quoddā ludens,
Pulchre ac sublimiter. hi autem stupescentes sequebātur
Cretenses ad Pythum, & se pæona canebant,
Vt sunt cretensium Pæones, quibusq; musa
In pectoribus imposuit Dea suauem cantionem.
Indefeßi aūt collem ascenderūt, pedibus cito aūt uenerūt
Ad Parnassum, & locum optabilē, ubi utiq; futurus erat
Se habitaturum, à multis honore habitus hominibus.
Ostendit autem duces hic solum, ac pingue templum.
Horum autem excitabatur animus in pectoribus charis.
Quorum cū interrogasset cretensium dux econtra dixit.
O Rex quoniam longè ab amicis & à patria terra
Duxisti, sic utiq; tuo charum fuit animo:
Quorum pacto & nunc uiuemus hoc te dicere iubemus,
Neq; uuæ ferax hæc amabilis, neq; pratorum copiosa
Ita ut ex hac bene uiuamus, simulq; homines sequi.
His autem subridens dixit Iouis filius Apollo.
Infantes homines ærumnosi qui curas

Vultis difficilesq́; dolores, ac gemitus in animo.
Facile uerbum uobis dicam, ac in mente ponam.
Dextra ualde singulus habens in manu machæram
Iugulare semper oues, hæc aũt affluenter omnia erunt.
Quæcunq; mihi duxerint inclytæ gentes hominum.
Templum custodite. suscepite autem gentes hominum,
Hic congregatas, & meum consilium maxime,
Siue quid incassum uerbum erit, siue quid opus.
Iniuriaq́; quæ fas est contra mortales homines.
Alij deinde uobis significatores uiri erunt,
Quorum ex necessitate domiti eritis diebus in omnibus
Dicta sunt tibi omnia: tu autem mente in tua serua.
Et tu quidem sic salue Iouis, ac Latonæ fili.
Verum ego & tui, & alterius memor ero cantionis.

IN MERCVRIVM.

ERCVRIVM *Laudat musa Iouis ac Maiæ filium,*
Cellenen regnantem, & arcadiam pecoribus abundantem,
Nuncium immortalium quã utilem, quem peperit Maia
Nympha pulchricoma, cum Ioue in amore mixta
veneranda: beatorũ aũt Deorũ subduxit se è cõmercio,
Antrum intus habitans umbrosum, ubi Saturnius
Cum nympha pulchricoma miscebatur noctis in medio
Cum dulcis somnus haberet albicubitam Iunonem,
Latens immortalesq́; Deos, mortalesq́; homines.
Verum cum magni Iouis mens perficiebatur,
Huic iam decimus mensis in cælum transactus est,
Inq́; lucem duxit, insigniaq́; opera construebantur
Et tunc genuit filium uafrum, & blandiloquium,
Prædonẽ, abactorẽ boũ, ducem somniorũ,

Noctis spectatorem ianitorem qui statim futurus erat
Ostendere inclyta opera cum immortalibus Dijs.
Mane natus medio in die citharam pulsabat
Vespertinus boues furatus est procul iaculãtis Apollinis.
Quarta prima qua illum peperit ueneranda Maia.
Qui & quoniã ab matris immortalibus salijt membris,
Non amplius diu iacebat manens sacra in cuna.
verum hic surgens quærebat boues Apollinis,
Solum transgrediens prærupti antri.
Vbi testudinem inueniens, possedit infinitas opes.
Mercurius utiq; primum testudinem construxit canorã.
Quæ utique illi occurrit in aulcis ianuis.
Se pascentem ante domibus ex ualde florida herba
Tarda pedibus incedens, Iouis autem quàm utilis filius
Inspiciens, risit, & statim uerbum dixit.
Signum nunc mihi ualde utile non iniuria afficio
Salue natura amabilis chorifica conuiuij socia
Fausta quæ apparuisti, unde hic pulcher ludus,
Varium ostracum es testudo in montibus uiuens.
Sed feram te in domum accipiẽs, utilitas q̃dã mihi eris,
Neque inhonorabo. tu autem me primum iuuabis,
Domi melius est esse: quoniam noxium quod foris
Certe enim pharmaco multinoxio es tellum
Viuens. si uero moriare, tũc utiq; pulchrius caneres.
Sic utiq; dixit, & manibus simul ambabus eleuatis
Continuo inter ibat domum, ferens amabile ludicrum.
Vbi scalpens scalpro cani ferri
Vitam eripuit montanæ testudinis.
Vt autem quando celere consilium per pectus transibit.
Viri, quem frequentes uersant,

Quæ quando uoluerentur ab oculis flammæ.
Sic simul uerbũq; ac opus cõsulebat inclytus Mercurius
Fixit utiq; in mensuris secans arundines calami
Protendens per dorsa in pellem testudinis.
Circa autem pellem extendit bouis consilijs suis,
Ac cubitos imposuit.iugum autem aptauit ambobus.
Septem autem concinnas ouium extendit chordas.
Verum postquam construxit ferens amabile ludicrum.
Plectro commouebat partim.hæc autem à manu
Grauiter insonuit.Deus autem pulchre canebat
Ab extemporaneo quo natus ueluti pueri
Floridæ ætatis in conuiuijs mutua conuitiant
De Ioue Saturnio,& Maia pulchra habẽte calciamenta
Quem antea obtrectabant scortali genitura
Suamq́; ipsius nationem,nomen inclytum nominans.
Et famulosq́; celebrauit & præclaras domos nymphæ,
Ac tripodas per domum.durabilesq́; lebetes.
Et hæc quidem sciuit.hæc autem in mente cupiebat,
Et hanc quidem deposuit ferens sacra in cuna
Lyram cauam.hic autem carnes cupiens,
Salijt ad speculam odorifera ex domo
Mouens dolum altum in mente,quemadmodum homines
Insidiatores agitant obscuræ noctis in hora.
Sol quidem occidebat ad Oceanum
Cum ipsisq; equis ac curribus.uerum Mercurius
Pieriæ peruenit currens montes umbrosos,
Vbi deorum beatorũ boues immortales stabulũ habebant
Depascentes prata insecabilia optabilia.
Horum tunc Maiæ filius bene attentus Argicida,
Quinquaginta gregis segregauit boues ualde mugiẽtes.

Vagas autem agitabat per arenosum locum,
Vestigia reflectens, dolosæ autem non oblitus est artis,
Contrario modo faciens ungulas priores posteriores,
Verũ posteriores priores: cõtrario aũt modo & ipse ince
Sandala aũt statim eiecit ad arenas marinas (debat.
Indicibilia et inexcogitabilia cõplicabat mirabilia opera
Commiscens myricas, & myricis similes ramos:
Ex his tunc colligans nuper florentis fasciculum syluæ
Absq; damno sub pedibus ligauit sandala leuia
Cum ipsis folijs, quæ inclytus Argicida
Auulsit pieria inter declinans,
Tanquam properans longam uiam se decens, ut
Hunc aũt senex cognouit domorũ splẽdidum uiridarium
Petentem ad campum per Onchestum herbosum
Quem prior allocutus est Maiæ inclytæ filius.
O' senex quiq; plantas effodis incuruus humeris
Certe multũ impetũ facies qñ hæc oĩa fructum tulerint
Atq; uidens non uidens esse, & surdus audiens,
Et tacere quando non quid nocuerit tuum ipsius.
Tantum dicens concutijt boum fortia capita.
Multos autem montes umbrosos, & ualles sonoras,
Et campos optabiles transijt inclytus Mercurius.
Obscura autem adiutrix cessabat diuina nox
Plurima: forte aũt Aurora fiebat populos ad opera exci=
Nuper autem in speculam prodijt diua Luna (tans.
Pallantis filia Megamidæ Regis.
Tunc in Alpheum amnem Iouis potens filius
Phœbi Apollinis boues agitauit latifrontes.
Indomitæ autem peruenere ad stabulum altum,
Et lacus ante ualde decori prati

Vbi deinde ex bona herba pauit boues ualde mugientes.
Et has quidē simul egit ad stabulū congregatas existētes
Lotum comedentes & rosidum cyperum.
Simul autē ferebat ligna multa.ignis aūt inquirens artē
Lauri clarum ramum accipiens,attenuauit ferro
Aptum palmæ;circum autem spirabat ignis uapor.
Mercurius utiq; primum focum ignemq́; dedit.
Multa autem sicca ligna in humili fouea
Densa accipiens imposuit longa:emicabat autem flamma
Procul crepitum mittens ignis ualde comburentis.
Quousq; autem ignem comburebat ui inclyti Vulcani,
Eousq; mugientes flexipedas boues traxit foras
Duas propè ignem,uis autem illi erat multa.
Ambas autem in terga humi eiecit spirantes.
Inclinans autem uoluebat atq; iugulans
Opus aūt operi præbebat īcidēs carnes crassa pīguedine.
Assabat autem uerubus infixas ligneis,
Carnes simul ac terga uenerabilia,& nigrum sanguinem
Detentum in ītestinis:hæc autem hic iacebāt super terrā
Pelles autem extendit super asperam petram.
Sicut adhuc nunc sectæ multi temporis genitæ fuere
Diu utiq; postea ac immenso,uerum deinde
Mercurius gaudifer traxit pinguia opera
Leni in loco plano,& scindit duodecim partes
Sorte distribuēdas.perfectū aūt honorē addidit unicuiq;
Vbi sacram carnium optauit inclytus Mercurius.
Odor enim illum affligebat & quamuis immortalis erat
Nouerat,uerum neq; sic illi obediebat animus superbus
Ac ualde cupienti transit per sacrum collum,
Sed hæc quidem deposuit ad stabulum altum

Pinguedinẽ,& carnes multas.arrepta aũt ſtatim ſuſtulit
Signum nouæ cædis,ad hæc autem ligna ſicca arripiens,
Integros pedes,ĩtegraq; capita ignis prorſus conſumpſit
Sed poſtquam utiq; oĩa rite perfecit Deus, (uapore.
Sãdala qdẽ proiecit ĩ Alpheũ ꝓfũdas reuolutiões habẽtẽ.
Ignẽ aũt floceſsit,puluerẽ aũt ad arenam redegit nigram
Tota nocte.pulchra autem lux ſplendebat lunæ.
Cyllenes autem rurſus adijt diuos uertices
Matutinus,neq; aliquis illi in longam uiam fuit obuius,
Neq; Deorum beatorum,neq; mortalium hominum.
Neq; canes latrarunt.Iouis autem quàm utilis Mercurius
Incuruatus domus,per ianuam ingreſſus eſt,
Auræ autumnali ſimilis ueluti caligo.
Rectum autem ſe faciens antri peruenit pingue tẽplum,
Tacite pedibus incedens,neq; enim ſtrepebat ut in ſolo.
Feſtinanter autem ad cunam iuit inclytus Mercurius.
Faſcia circa humeros inuolutus ueluti natus
Infans in palmis circa poplitis uelum ludens
Iacebat teſtudinem optabilem læua manu detinens.
Matrem aũt nõ utiq; latebat Deã Deus,dixitq; uerbum.
Quare tu uerſute.unde hæc noctis in hora
Venis impudentia indute,nunc te ualde puto.
Profecto celeriter immenſa uincula circa latera habentẽ.
Latonij à manibus fora tranſiturum,
Quàm te accipientem interim in ulnis oſculaturum.
Pereas iterum magnam te pater plantauit ſolicitudinem,
Mortalibus hominibus,ac immortalibus Dijs.
Huic Mercurius reſpondit,uerbis fraudulentis.
Mater mea quid ita me obſeruas tanquam natum
Infantem,qui ualde parua in mente mala nouit

Timidum, ac matris terruit mandata.
Verum ego artem aggrediar, quæ optima erit,
Consulens me & te omnino, neq; Deos
Nos inter immortales, sine muneribus & ieiuni
Hic manentes tolerabimus ut tu iubes.
Melius est omnibus diebus cum immortalibus uersari,
Diuitem copiosum multas segetes habentē, quā ad domū
Antro in aëreo conspici. honorem autem
Et ego sacrum assequar quem Apollo.
Si autem utiq; non dederit pater meus, ego
Tentabo possum fraudibus princeps esse.
Si autem me exquirat Latonæ ualde inclytæ filius.
Aliud quid illi & maius puto occursurum.
Abibo enim in Pythona magnam domum.
Hinc sufficienter tripodas præclaros, & lebetes
Depopulabor, & aurum, sufficienter splendidū ferrum,
Et multas uestes, tu autem uidebis si uolueris.
Sic hi quidem utiq; uerbis adinuicem dicebant,
Filiusq; pellē capræ gestantis Iouis, ac ueneranda Maia
Aurora autem ex aëre genita lucem mortalibus afferens,
Excitabatur ab Oceāo ꝓfunda fluēta habēte, uerū Apollo
Onchestum peruenit iens multum amabilem lucum
Purum grauistrepi terram tenentis, ubi senem
Feram inuenit pascentem propè uiam septem uiridarij,
Quem prior allocutus est Latonæ ualde inclytus filius.
O senex onchesti rubos colligens herbosi
Boues à pieria quærens huc adsum
Omnes fœminas, omnes cornibus inuolutas
A' grege taurus autem pascebatur solus seorsum ab alijs
Niger. horrendi autem canes à tergo sequebantur,

Quatuor tanquam hoĩes unanimes.hi quidẽ relicti ſunt
Canesq́; & taurus,quod utiq; mirum eſt.
Hæ autem abierunt Sole nuper occidente,
Ex molli prato à dulci paſculo.
Hæc mihi dic ſenex olim nate ſicubi uidiſti
Virum has ad boues facientem iter.
Huic ſenex uerbis reſpondens dixit.
O amice difficile quidem,quæcunq; oculis uiderit
Omnia dicere.multi enim uiam faciunt uiatores.
Quorum alij quidẽ mala multa quærunt, alij uero ualde
Eunt.difficile autem diſcere eſt unumquodq;. (bona
Verum ego totum diem uſq; ad Solis occaſum,
Fodiebam circa collem uiridarij uineæ.
Puerũ ãt uidi o' optime.manifeſtũ aũt nõ noui intelligere
Qui ſimul boues pulchricornuas ſequebatur
Infans,tenebat autem uirgam,ac flexuoſe incedebat
A' tergo aũt cohibuit,caput aũt habebat contrariũ ſibi.
Dixit utiq; ſenex.hic aũt celerius uiã ibat Phœbus Apol
Volucrẽ autẽ cognouit extenſipenẽ: ſtatim ãt nouit (lo.
Impoſtorem natum Iouis filium Saturnij.
Impetuoſe autem ſe mouit Iouis filius Apollo.
Ad Pylum ualde diuinam quærens flexipedas boues,
Purpurea nebula coopertus amplis humeris.
Veſtigiaq́; nouit procul iaculans,dixitq́; uerbum.
Papè certe magnum miraculum hoc oculis uideo.
Veſtigia quidem hæc ſunt boum recta cornua gerẽtium.
Verum iterum conuerſæ ſunt in aſſodelum pratum
Greſſus autem neq; uiri hi fiunt,neq; mulieris,
Neq; luporum canorum,neq; urſorum,neq; leonum,
Neq; utiq; tauri denſæ ceruicis ſunt ſimilia,

Qui talia monstra facit pedibus uelocibus
Grauia quidem hinc uiæ, uerum grauiora hinc uiæ.
Sic dicens, iuit Rex Iouis filius Apollo.
Cyllene autem peruenit montem iacentem in sylua
Petræ in latibulum profundæ umbræ, ubiq; nympha
Ambrosia peperit Iouis filium saturnij.
Odor autem optabilis per montem ualde diuinum
Spargebatur. multæ ãt oues extẽsipedes pascebãt herbã,
Vbi tunc festinans descendit lapideum solum
Antrum in aëreum longè iaculans ipse Apollo.
Hunc autem cum intellexisset Iouis ac Maiæ filius,
Iratum ob boues procul iaculantem Apollinem,
Fascias inter ingressus est odoriferas, ut multum
Ramorum carbonarium materiæ puluis circumtegit.
Sic Mercurius lõgè uidẽs operãtẽ subtraxit seipsum.
In breue autem coegit caput manusq́; pedesq́;
Vtiq;, nuper lotus prouocans dulcem somnum
Venationisq́; recentis testudinem sub ala tenebat.
Cognouit autem neq; ignorauit Iouis, & Latonæ filius
Nympham montanam præclaram, & charum filium,
Puerum paruum dolosis inuolutum uersutijs.
Circumspiciens igitur omnem recessum magnæ domus
Tres adytus aperuit sumens clauem lucentem
Nectare plenos, & Ambrosia amabili.
Multum autem aurum, & argentum intus iacebat.
Multæ autem rubentes & albæ uestes Nymphæ,
Qualiter deorum beatorum sacræ domus intus habent.
Vbi postquam perscrutatus est recessus magnæ domus,
Latonius uerbis allocutus est inclytum Mercurium.
O' fili qui in cuna recubas, enuntia mihi boues

Citius:quoniã celeriter nos dißidemus nõ secũdũ decorũ
Eijciam enim te eijciens in tartarum äëreum.
In obscuritatẽ malæ mortis et intolerabilẽ,neq; te Mater
In lucem,neq; pater resoluet,sed sub terra
Peribis paucos in uiros dux existens.
Huic Mercurius uerbis respondebat uersutis,
Latonie quem hunc crudelem sermonem dixisti,
Et boues agrestes quærens hucperuenis
Non uidi,non audiui,non alterius uerbum audiui
Nõ utiq; nũciarẽ,nõ utiq; nũciatiõis mercedẽ auferrem,
Neq; boum abactori forti homini similis sum:
Non meum opus hoc,antea uero mihi alia curæ sunt
Somnus mihi curæ est,ac nostræ matris lac,
Fußiasq; circa humeros habere,ac calida lauacra,
Nequis hoc sentiat,unde hæc contentio orta est.
Et utiq; magnum miraculum inter immortales fieret,
Puerum nuper natum per uestibulum transire,
Bobus cum agrestibus.hoc autem in decore dicis.
Heri natus sum,molles aũt pedes,aspera ãt subest terra,
Si aũt uis patris caput magnum iuramentum iuro,
Neq; quidem ego,neq; ipse promitto me authore esse,
Neq; aliquem alium inspexi boum furem uestrarum,
Quales nam boues sunt.famam autem solam audio.
Sic utiq; dixit,& frequenter à palpebris micans,
Supercilijs eijciebat inspiciens hinc,& hinc
Longè fistula sibilans uanum tanquam uerbum audiens.
Hũc ãt molliter ridẽs allocutus est lõge operãs Apollo.
O pepo,deceptor dolos cogitãs.pfecto te ualde puto
Sæpius penetrantem domos bene habitatas
Nocturnum non unum tantũ in solo hominem collocare

Construentem per domum absq; strepitu, Qualia dicis.
Multos aũt agrestes dolore afficies ouium pastores,
Montis in cauernis, quando carnes cupiens,
Occurres gregibus boum, & armentis ouium.
Sed age ne ultimum ac postremum somnum dormias
Ex cuna descende nigræ noctis socie.
Hũc enim igitur, & postea inter ĩmortales honorẽ hẽbis
Princeps imposterum uocaberis in diebus omnibus.
Sic effatus est et puerũ capiẽs ferebat Phœbus Apollo
Simulq; in animo cogitans tunc fortis Argicida,
Augurium emisit eleuatus in manus
Miserum uentris Erithæum fatuum nuncium,
Impetuose autem ipsum aduolauit. huius aũt Apollo
Audiebat. à manibus aũt humi eiecit inclytũ Mercuriũ.
Sedit autem ante & impetuosus uia
Mercurium conuitians, ac illi uerbum dixit.
Confide fasciate Iouis, & Maiæ fili,
Inueniam & postea boum fortia capita
His auguribus. recte autem rursus uiæ dux eris.
Sic dixit. hic ãt rursus ĩpetũ fecit celeriter Cyllẽi9 Mer
Studio ĩcedẽs, ãbas ãt ad aures manus ĩpellebat, (curius
Fasciam circa humeros inuolutus dixit autem uerbum
Quò me fers procul operãs Deorũ fortißime omnium?
Certe me boum causa sic iratus conturbas.
Papè utinam perijsset boum genus. neq; enim ego
Vestras furatus sum boues, neq; alium inspexi
Quales sunt boues. fama autem solam audio.
Da uero iudicium, & suscipe à Ioue Saturnio.
Verum postquam singula pro palam contendissent
Mercuriusq; Aruspex, & Latonæ præclarus filius.

Diuersam sententiam habentes, hic quidem uerã uocem
Non iniuste pro bobus capiebat inclytum Mercurium.
Verum hic artibusq́; & blandis sermonibus
Volebat decipere Cyllenius Argentiarcum.
Verum quoniam callidus existens, uersutum inuenit.
Impetuose postea per arenam ibat
Ante, sed à tergo Iouis, & Latonæ filius,
Statim autem uenerunt ad uertices odoriferi olympi,
Ad patrem Saturnium iouis præclari nati.
Ibi enim ambobus iudicij posita erant talenta.
Rumor aũt hẽbat olympũ ualde niuosum. immortales ãt
Incorruptibiles aggregabantur ad fastigia olympi.
Steterunt autem Mercuriusq́; & Argentiarcus Apollo
Coram Iouis genibus. hic autẽ interrogauit fortẽ filium
Iupiter altitonans, ac illi uerbum dixit.
Phœbe unde hanc placabilem prædam agitas
Puerum nuper genitum indolem præconis habentem.
Studiosa hæc res Deorum ad congeriem uenit.
Huic autem rursus dixit Rex procul operans Apollo.
O pater, profecto statim sermonem audies non inanem.
Conuicians tanquam si solus ego impostor essem.
Puerum quendam inueni hunc celebrem populatorem
Cyllenæ in montibus multum spatium metiens,
Conuiciatorem similem ego Deorum non alium inspexi,
Neq; uirorũ quotquot munere uescuntur sunt sup terrã.
Furatus autem à prato meas boues, abijt agitans
Vespertinus apud littus multisoni maris.
Ad rectam uiã agitãs, hæc aũt utiq; uestigia duplicia mõ
Qualia ut admirẽtur e t illustris dæmonis opera (strua
Hisce enim bobus ad assodelum pratum.

Contrarios gressus habens puluis ostendebat niger.
At ipse hic præter modum callidus,neq; igitur pedibus
Neq; igitur manibus incedebat per arenosum locum.
Verũ aliud quoddam cõsiliũ habẽs uersabatur ad itinera
Talia monstra,tanquã siqs tenuibus quercubus ĩcederet.
Quosq; quidem igitur sectabatur per arenosum locum
Facillime uestigia omnia uertebat in pulueribus.
Verum postquam arenæ magnum callem pertransiuit
Indicibilis factus est celeriter boum callis atq; suijpsius
Locum super fortem.hunc aũt animaduertit mortalis uir
Ad pylum statim agentem boum genus latifrontium.
Verum postquam has quidem inquiete sacrificauit
Et per ignẽ ualde metit uiæ,hoc quidẽ hic,hoc uero illic,
In cuna iacebat nigræ nocti similis
Antro in aëreo ad tenebras,neq; utiq; ipsum
Aquila acute uidens inspexisset.multum autem manibus
Splendores ciebat dolum curans.
Hic autem statim uerbum uiolenter dicebat:
Non uidi,non audiui,non alterius uerbum audiui.
Neq; utiq; indicarem,neq; nuncij mercedem auferrem.
Sic utiq; dicens sedit Phœbus Apollo.
Mercurius aũt rursus ab altera parte rñdẽs uerbũ dixit.
Ostendit autem ad Saturniũ Deorum iussorem omnium
Iupiter pater certe ego tibi ueritatem dicam,
Verus enim sum & non noui mendax esse.
Venit ad nos quærens flexipedas boues
Hodie Sole nuper oriente,
Neq; Deorum beatorum duxit testes,neq; speculatores.
Indicare autem iubebat necessitate ex multa.
Multum aũt me minatus est eiectrũ ad tartarum latum,

Quoniã hic q̃dẽ mollẽ florẽ hẽt amãtis gloriã pubertatis
Verum ego heri natus sum,hæcq; nouit & ipse,
Neq; boum abactori forti similis.
Crede etenim,meus pater charus gloriaris esse,
Quòd non domum abegi boues,sic felix essem,
Neq; solum transij.hoc autem manifeste dico
Solem ualde in uerecundiam habeo,ac dæmonas alios.
Et te amo,& hunc obseruo,nosti & ipse
Quod nõ causa sum.magnum aũt cognosco iuramentum
Non per hæc immortalium bene instructa uestibula,
Et aliquando ego retribuam crudelem uocem
Et forti existente.tu autem iunioribus auxiliare.
Sic dixit innuens oculis Cyllenius Argicida,
Et fasciam habebat sub ulna,neq; eiecit.
Iupiter autem ualde arrisit uidens uersutum puerum,
Recte,& scienter negantem quod circa boues dicebatur.
Ambos autem iußit concordem animum habentes,
Quærere.Mercurium autem nuncium ducem esse,
Ac ostendere locum,præ innocentia animi.
Vbiq; celauit boum fortia capita.
Annuit aũt Saturnius,obediebat uero præclarus Mercu-
Faciliter enim suadebat Iouis mens Aegidiferi. (rius.
Hi autem ambo festinabant Iouis præclari filij
Ad Pylum, arenosum autem ad Alphei uadũ peruenere.
Ad agros autem peruenere & stabulum altum,
Illic,ubi utiq; opes nutriebantur noctis in tempore.
Tunc Mercurius quidẽ deinde iens ad lapideum antrum,
In lucem egit boum fortia capita.
Latonius autem seorsum uidens,agnouit boum pelles
Petra in alta.cito aũt interrogauit ĩclytum Mercurium.

Quo pacto potuisti uersipellis duorũ boũ ceruicẽ secare
Sic nuperrime natus existens, & infans, ipse ego
Miror à tergo tuam uim, neq; te oportet
Longè crescere Cyllenie Maiæ fili.
Sic utiq; dixit & manibus circũuertebat fortia uicula
Puri. hæ autem sub pedibus per terram statim hærebant,
Ibidem, mutuo uersæ ad inuicem.
Facileq; & omnes ad agrestes boues
Mercurij consilijs uersuti. uerum Apollo
Admiratus est inspiciens, tunc utiq; fortis Argicida,
Locum torue inspexit ignem lucens.
Occultare cupiens, Latonæ autem ualde inclytus filius
Facillime sedauit longè iaculantem sicut uolebat ipse,
Et fortem existentem, capiens autem sinistra manu
Plectro tentabat cantum. hæc autem à manu
Horrende sonauit. risit autem Phœbus Apollo
Gauisus, amabilis autem ad mentem uenit uox
Cum animo audienti lyra autem amabilem ludens,
Canebat alternatim, amabilis autẽ illam sequebatur uox,
Miscens immortalesq; Deos, & terram tenebrosam.
Vt à principio facti fuere, & ut sortitus est ptẽ singulus
Mnemosynen quidem in primis Dearum honorabat cantione
Matrem musarum, hæc enim sortita est Maiæ filium.
Alios autem secundum honorẽ, & ut geniti sunt singuli,
Immortales honorabat Deos, Iouis præclarus filius.
Omnia dicens ornate, & cubito citharam pulsans.
Huius autem desyderium in pectore immensum uellebat animum,
Et hunc allocutus uerba alata dixit

Bouicida uersute laborans conuiuij socie
Quinquaginta bobus digna hæc curæ habuisti
Quiete, & deinde dijudicari puto.
Nunc autem age mihi hoc dic uersute Maiæ fili.
Nunquid te à natiuitate hæc simul secuta sunt admirabi-
Vel quis immortaliũ aut mortalium hoïum (lia opera?
Donum illustre dedit & dixit diuinam cantionem?
Admirabilem enim hanc nouam uocem audio:
Quam nunquam dico didicisse, neq; aliquem uirorum,
Neq; aliquem immortalium qui olympicas domos habẽt
Præter te impostor Iouis & Maiæ fili.
Quæ ars, quæ musa difficilium curarum.
Quod exercitium, uere enim simul tria adsunt
Lætitiam, & amorem, ac somnum accipere.
Etenim ego musarum olympiadarum sum sectator
His choreæq; curæ sunt & præclara uia cantionis,
Et cantus florens & amabilis strepitus tibiarum.
Sed nondum mihi cantus in mentem sic curæ fuit,
Qualia iuuenum conuiuij apta opera existunt.
Admiror Iouis fili hæc quã amabiliter citharam pulsas.
Nunc autem quoniã paruus existẽs inclyta cõsilia nosti.
Tibiq; ipsi & matri hoc uere dicam
Ne per hoc corneum telum, certe quidem ego te
Inclytum inter immortales, & beatum ducam:
Daboq; præclara munera, & tandem non te decipiam.
Huic autem Mercurius uerbis respondebat astutis.
Interrogas me procul operans, uerum ego tibi
Artem nostram ascendere non inuideo.
Hodie scies, uolo autem tibi placidus esse
Consilio, & uerbis, tu autem in mente omnia nosti.

Primus enim Iouis fili inter immortales cognosces
Bonusq́; fortisq́;,amat utiq; te consultor Iupiter
Ex omni sanctitate.dedit autem tibi præclara dona,
Et honores te aiunt didicisse ex Iouis consilio
Vaticiniaq́; procul operans à Ioue fata omnia.
Et nunc ipse ego te filium opulentum cognoui.
Tibi autem promptum est discere quodcunq; cupis.
Sed quoniam tibi animus mouetur citharam pulsare.
Cane & citharam pulsa,& gaudia tibi curæ sint,
Suscipiens à me.tu autem mihi chare gloriam præbe,
Recte cane præ manibus habens dulciuocam sociam,
Pulchre & bene ac ornate sciens dicere.
Securus quidem deinde ferre ad conuiuium floridum
Et choream amabilem & ad amantem gloriam ludum
Lætitiam noctisq́; & diei,quicunq; igitur ipsam
Arte & sapientia edoctus interrogaret
Allocuta multa uariaq́; mente grata docet.
Facile consuetudinibus ludens mollibus.
Operationem dicens infelicem.quicunq; autem ipsam
Nescius existens primum uehementer interrogauit,
Stulte sic deinde sublimeq́; perturbarent.
Tibi autem promptum est discere quodcunq; cupis
Et tibi ego tabo hanc Iouis præclare puer.
Nos autem rursus montisq́; & ab equis pasculati Soli
Bobus pascula procul operans pascemus agrestibus.
Hinc satis parient boues cum tauris mixtæ
Mixtim fœminæq́;,& masculi.neq; te oportet
Astutum licet existentem uehementer irasci.
Sic dicens,præbuit,hic aũt suscepit Phœbus Apollo.
Mercurio autem præbuit habens scuticam præclaram.

Boum autem curas commisit.suscepit autem Maiæ filius
Lætus.citharam suscipiens manu leua
Latonæ præclarus filius Rex procul operans Apollo,
Plectro excitabat cantum.hæc autem pulchre
Amabiliterq; sonuit.deus autem cantum cecinit
Vbi boues quidem deinde ad ualde diuinum pratum
Versæ sunt.ipsi autem Iouis præclari filij
Retrogradi ad olympum ualde niuosum contenderunt
Oblectati cithara:gauisus est igitur cõsultor Iupiter.
Ambo aũt in amicitiam cõduxit,& tũ quidẽ Mercurius
Latonium amauit omnino sicuti adhuc & nunc,
Signum postquã citharam quidẽ procul iaciẽti præbuit
Amabilem cum didicisset,hic sub ulna sonabat.
Ipse autem rursus alterius sapientiæ fingebat artem
Fistularum uocem fecit procul audibilem.
Et tunc Latonius Mercurium uerbis effatus est.
Metuo Maiæ fili nuncie uaria consilia habens
Ne mihi furto auferas citharam,ac curuos arcus.
Honorem enim à Ioue habes alterna opera
Facere hominibus in terra multos nutrientem.
Verum si mihi ferres,Deorũ magnũ iuramẽtũ iurare,
Et capite annuens,uel per stygiæ fortem aquam,
Omnia utiq; meo in animo grata faceres.
Et tunc Maiæ filius promittens annuit
Nunquã se furaturũ quæcunq; procul iaciẽs poßideret,
Neq; unquã appropinquare densam domum.at Apollo
Latonius annuit in concordia,& amicicia,
Neminem sibi magis charum inter mortales fore,
Neq; Deum,neq; uirum Iouis fœtum.perfectum autem
Signum immortalium faciam,ut præ omnibus

Fidum meo animo,& honorabilem,uerum postea
Felicitatis & diuitiarum dabo præclaram uirgam
Auream trium foliorum,ſynceram quæ te ſeruabit,
Omnes perficiens Deos,uerborumq; & operum
Bonorum,quæcunq; dico didiciſſe ex Iouis conſilio.
Vaticinium autem optime à Ioue alite quam ſciſcitaris,
Neq; te fatatum eſt diſcere,neq; aliquem alium
Immortalium.hoc enim nouit Iouis mens.uerum ego
Fide habitus annui,ac iuraui forte iuſiurandum
Ne aliquem præter me Deorum immortalium
Alium ſcire Iouis ſapiens conſilium.
Et tu frater habens auream uirgam ne me iubeas
Fata detegere,quæcunq; conſilio habet altiſonus Iupiter.
Hominum autem,alium nocebo,alium iuuabo.
Multa circumiens magnorum gentes hominum.
Atqui meo uaticinio iuuabitur,quicunq; utiq; uenerit
Voce,ac alijs,perfectorum auium.
Hic à meo uaticinio iuuabitur,neq; prætermittam.
Quicunq; autem uaniloquijs fretus auibus,
Vaticinium uoluerit præter mentem interrogare
Noſtram intelligere autem dijs plus ſemper exiſtẽtibus.
Dico procliuam uiam it.ego aũt utiq; dona ſuſciperem.
Aliud autem tibi dicam Maiæ ualde inclyte fili,
Et Iouis Aegidiferi Deorum ualde utilis dæmon.
Parcæ enim quædam ſunt ſorores natæ
Virgines uelocibus gaudentes alis
Tres ſuper caput autem conſperſæ farina alba
Domunculas habitant ſub ualle Parnaſi
Vaticinio abſq; magiſtræ,quod in bobus (ciebat
Puer adhuc exñs meditatus ſũ,pater ãt meus curã nõ fa-

Hinc deinde uolantes alias alibi
Fauos depascunt,& quæ perficiunt singula.
Hæ aũt quandoquidem insanierint edentes mel uiridum,
Prompte uoluerint ueritatem dicere.
Si uero priuatæ fuerint Deorum suaue cibo,
Conantur deinde extra uiam ducere.
Has tibi postea do,tu autem uere inquirens.
Tui ipsius mentem oblecta etsi mortalẽ uirum cognoris
Sæpius tuum uaticinium exaudiet si acciderit.
Hæc habe Maiæ fili,ac agrestes flexipedas boues,
Equosq; cura,& mulos patientes laboris
Et horribiles leones,& albidentes sues.
Et canes,& oues,quæcunq; nutrit ampla terra.
Omnibus autem in ouibus imperare inclytũ Mercuriũ,
Solum autem in infernum perfectum nuncium esse.
Quiq; indotatus licet existẽs,dabit donum non minimũ.
Sic Maiæ filium Rex amauit Apollo.
Omni amicicia,gratiam autem imposuit Saturnius.
Cũ oĩbusq; hic mortalibus,& ĩmortalibus cõuersabatur
Parum quidem iuuat,at indicibile decipit
Noctem per obscuram,gentes mortalium hominum.
Et tu quidem sic salue Iouis,& Maiæ fili.
Verum ego & tui & alterius memor ero cantionis.

IN VENEREM.

VSA mihi dic opera aureæ Veneris
Cypridis,q̃q; dijs dulcẽ amorẽ excitauit
Atq; domauit gentes mortalium hominum
Auesq; aërias,ac feras omnes.

Quaſcunq; cõtinens multas nutrit,& quaſcunq; põtus.
Oĩbus aũt curæ ſunt opa pulchrã coronã hñtis cythereæ
Tres autem non ualet flectere animos,neq; decipere,
Puellamq; Aegidiferi,Iouis cæſiam Palladem.
Neque enim illi placuere opera aureæ Veneris,
Sed utique illi bellaq; placuerunt & officium Martis.
Præliaq; pugnæq;,ac præclara opera curare.
Prima fabros lignarios uiros terreſtres docuit
Facere ſcuta,& currus uarios ære.
Hæcq; uirgines mollicarnes in domibus
Præclara opera docuit,in mentem ponens unicuique
Nunquam Dianam habentem aureum colum ſonoram
Domat in amicitia ſubridens Venus.
Etenim huic placuere arcus,ac in montibus feras necare
Lyræq; choreæq; celebresq; ululatus
Luciq; umbroſi iuſtorumq; urbs uirorum,
Neque quidẽ uenerãdæ puellæ placuere opera Veneris
Veſtæ,quam primam peperit Saturnus uerſutus,
Deinde autem poſtremam,conſilio Iouis Aegidiferi
Venerandam quam procabantur Neptunus,& Apollo.
Hæc autem noluit uerum rigide reſpuit.
Iurauit aũt magnũ iuramentũ,quod utique perfectum eſt,
Tangens caput patris Iouis Aegidiferi
Virginem fore omnibus diebus diua Dearum.
Huic ãt pater Iupiter dedit pulchrũ donũ loco nuptiarũ
Atq; media in domo ſedit pinguedinem capiens.
Omnibus autem in templis Deorũ primũ honorẽ habẽt,
Et ad omnes mortales Deorum honorabilis fuit.
Harum non ualet flectere mentes,neque decipere.
x alijs autem nemo eſt,qui fugit Venerem,

Neq; Deorum beatorum, neq; mortalium hominum,
Quin & Iouis mentem adimit qui oblectatur fulminibus
Quiq; maximus est maximumq; sortitus est honorem.
Et huius quando uoluerit sapientem mentem decipere
Facile miscuit cum mortalibus mulieribus.
Iunone clam à sorore mulierecq;.
Quæ magna forma pulcherrima inter immortales Deas.
Inclytissimam igitur illam peperit Saturnus uersutus,
Materq; Rhea. Iupiter aūt īcorruptibilia consilia sciens,
Venerandam mulierem fecit inclyta scientem.
Huicq; ipsi Iupiter dulcem amorem imposuit animo
Viro cum mortali, ut misceretur, ut quàm celerrime.
Ne & ipsa humano concubitu inexpers non sit,
Atq; aliquando iactans diceret inter omnes Deos,
Dulce subridens Venus
Quod utiq; Deos miscuit cum mortalibus mulieribus,
Et mortales filios peperit cum immortalibus,
Quare Deas immiscuit cum mortalibus hominibus.
Anchisæ igitur illi dulcem amorem imposuit animo,
Qui tum ī summis uersabatur mōtibus multifontis Idæ,
Custodiebat boues, corpore immortalibus similis.
Hunc autem postea cum uidisset subridens Venus
Amauit. horrende autem mentem amor cepit.
Cyprum autē cū uenisset, odoriferum templū ingressa est
Paphi. ibi autem illi templum est araq; sacra:
Vbi hæc ingressa ianuas imposuit lucentes.
Ibi autem illam Gratiæ lauarunt & unxerunt oleo
Immortali, qualiter Deos conuenit semper existentes.
Ambrosio peplo, quod utiq; illi sacratum erat
Induta autem recte oīa circa corpus uestimenta pulchra

Aureo ornata ſubridens Venus
Contendebat Troiam derelinquens odoram Cyprum,
Alte per nubes uelociter faciens iter.
Idam autem peruenit multifontem matrem ferarum.
Incedit aūt rectam uiã ſtabuli per montẽ.cum ipſa autem
Blandientes canesq́; lupi,terribilesq́; leones,
Vrſæ pardiq́; ueloces,ceruorum inſatiabiles
Iuerunt,hæc autem inſpiciens in mente oblectabat aĩum,
Et his in pectoribus impoſuit amorẽ.hi autem ſimul oẽs
Bini dormierunt circa opacos receſſus.
Ipſa uero ad tabernacula pulchre facta peruenit.
Hunc autem inuenit in ſtabulis relictum ſolum ab alijs
Anchiſen heroa,à dijs pulchritudinem habentem.
Alij autẽ oẽs ſimul boues ſequebãtur per paſcula pinguia
Omnes,hic autem ad ſtabulum relictus ſolus ab alijs,
Verſabatur hinc,& hinc eximie citharam pulſans.
Stetit autem ipſo coram Iouis filia Venus,
Virgini indomitæ magnitudine,ac forma ſimilis
Ne ipſum terreret ipſam ante oculis uidens.
Anchiſes autem uidens perpendebat,mirabaturq́;
Formamq́; magnitudinemq́; & ueſtes:
Peplo etenim induta erat ſplendidiore ignis radio.
Habebat autem flexos capreolos,Calycasq́; lucidas.
Catenæ autem circa mollem collum perpulchræ erant
Pulchræ aureæ,omniuariæ,tanquam autem Luna
Pectora circa mollia ſplendebant,mirum uideri.
Anchiſen autem amor cepit,uerbum aũt illi ecõtra dixit.
Salue Regina,quæcunq; beatorum has domos accedis
Diana,uel Latona,aut Aurea Venus,
Vel Themis generoſa,aut cæſia Pallas,

Vel utique aliqua gratiarũ huc uenisti quæque dijs
Omnibus sociantur, ac immortales uocantur.
Vel aliqua Nympharum quæ lucos pulchros habitant,
Aut Nympharum quæ pulchrum montem hũc habitant.
Et fontes fluuiorum, & cauernas pingues,
Tibi autem ego in specula in loco apparenti
Aram faciam, sacrificabo autem tibi sacra pulchra,
Horis omnibus, tu autem sapientem animum habens,
Concede me inter Troianos ualde decorum esse uirum.
Fac autem postea floridum fœtum, uerum me ipsum
Diu bene uiuere, & uidere lucem Solis,
Beatum inter populos, & senectutis in limine uenire.
Huic respondit postea Iouis filia Venus.
Anchise, inclytißime humigenitum hominum
Non aliqua Dea sum, quid me immortalibus æquas?
Sed mortalis, mulier autem me genuit mater.
Otreus autem est pater nomine si quando audis,
Qui omnem Phrygiam bene munitam regnat.
Linguam autem uestram, & nostram aperte noui.
Troiana enim in domo me nutrix alebat. hæc autem
Paruam filiam educauit chara à matre cum accepisset.
Sic utiq; linguam, & uestram bene noui.
Nunc autem me rapuit habẽs auream uirgam Argicida,
Ex cæto Dianæ aureum collum habentis sonoræ.
Multæ autem nymphæ, & uirgines Alphœsibeæ
Ludimus, circa aũt multitudo infinita coronata erat:
Inde me rapuit auream uirgam habens Argicida,
Multa autem duxit me ad opera mortalium hominum,
Multam autem exortem, & inædificatam, quam feræ
Crudiuoræ frequentantur, per umbrosas ualles,

Neq; pedibus tangere uidebar flantem uitam terram.
Anchiſa autem me dicebat ad cubilia uocari
Puellam uxorem,abs te aũt perpulchros filios parere.
At poſtquam oſtendit,& dixit,hic quidem rurſus
Immortales ad gentes iuit fortis Argicida,
Verum ego ad te ueni,fortis autem mihi fuit neceßitas.
Sed te per Iouem oro,ac per parentes
Bonos,neq; enim mali talem peperiſſent,
Indomitam me ducens & inexpertam rei Venereæ
Patriq́; tuo oſtende,ac matri inclyta ſcienti
Tuisq́; fratribus.qui tecum ſimul geniti ſunt.
Non illis dißimilis nurus ero,ſed ſimilis.
Siquid dißimilis mulier ero,ſiue & non.
Mittere aũt nũciũ celeriter ad phrygas uarios equos ha-
Dicere patriq́; meo,& matri licet illi ſit curæ. (bentes
Hi autem aurum utiq; ſatis,ueſtemq́; textam
Mittent.tu autem multa & præclara accipies dona.
Hæc autem faciens celebra nuptias amabiles
Honorabiles hominibus,& immortalibus Dijs.
Sic cum dixiſſet Dea dulcem amorẽ impoſuit animo,
Anchiſen aũt amor cepit,uerbum aũt dixit atq; noĩabat,
Siquidem mortalis es,mulier autem te genuit mater
Otreus autem eſt pater nomine inclytus ut narras.
Immortalis autem cauſa nuncij huc peruenis
Mercurij.mea autem mulier uocaberis in diebus oĩbus,
Nemo deinde Deorum,neq; mortalium hominum
Huc me tenebit quominus tibi in amorem miſcear
Statim nunc,neq; ſi utiq; procul iaciens ipſe Apollo
Arcu ab argenteo emiſerit iacula triſtia.
Velim utiq; poſtea mulier ſimilis deabus

Tuum cubile ascendens ingredi domum inferni.
Sic dicens cepit manum subridens Venus
Ibat uersa oculos pulchros eijciens
Ad lectum bene stratum, ubi antea erat Regi
Vestibus mollibus stratum: at insuper
Vrsorum pelles iacebant, grauiuocumq́; leonum
Quos ipse occidit in montibus altibus.
Hi autem postquam lectos bene constructos ascenderunt
Ornamentum quidē illi primū à corpore abstulit lucidū,
Fibulasq́; flexibiles helicasq́;.
Soluit autem illius cincturam, & uestes stupendas
Exuebat. ac deposuit in sedem aureis clauis confixam
Anchises. hic autem postea Deorum sententia & fato
Cum immortali concubuit Dea mortalis nō aperte sciēs.
Quando autem rursus ad stabulum redeunt pastores
Bouesq́; & generosos oues pasculis è florentibus.
Tunc utiq; Anchisæ quidē dulcem somnum effundebat
Suauem, ipsa uero corpore induebat uestes pulchras.
Induta autem recte omnia circa corpus diua Dearum,
Stetit igitur in lectum bene constructi domi
Sustulit caput. pulchritudo autem genarum splēdebat
Immortalis, qualisq́; est bene coronatæ Cythereæ,
A' somno autē excitauit, uerbumq́; dixit, atq; nominabat
Exurge dardanide, quare inexpergibilē somnū dormis,
Ac dic siquid similis ego simulor esse.
Qualem me primum oculis inspexisti.
Sic dixit. hic autem à somno ualde prompte exaudiuit.
Vt autem uidit collum, & oculos pulchros Veneris
Timuitq́;, & oculos declinando uertit alibi.
Iterum autem retro ueste cooperit pulchram faciem,

Et illam precatus uerba alata dixit.
Statim te ut primum Dea uidi oculis
Cognoui, ut Dea eras. tu autem non uerum dixisti.
Verum te per Iouem oro Aegidiferum
Ne me uiuentem debilem inter homines sinas
Habitare, uerum miserere, quoniam non longæuus uir
Fit, quisquis cum Deabus concumbit immortalibus.
Huic autem respondit deinde Iouis filia Venus.
Anchise inclytißime mortalium hominum,
Confide, neq; tuo in animo timeas ualde.
Neque enim tibi aliquis timor malum pati ex me,
Neq; ex alijs beatis, quoniam amicus es dijs.
Tibi autem erit charus filius qui Troas regnabit
Et filijs filij omnino nascentur.
Huic autem & Aeneas nomen, erit quoniam me grauis
Habuit dolor, quòd mortalis uiri incidi ad lectum.
Propè dij autem maxime mortalium hominum
Semper à uestra natione formáq;, ingenióq;.
Hic quidem flauum Ganymedem consultor Iuppiter
Rapuit suã ꝑpter pulchritudinẽ, ut cũ dijs cõuersaretur,
Et Iouis in domo dijs uinum effunderet
Mirabile uisu, ab omnibus honoratus immortalibus.
Aurea ex cratera hauriens Nectar rubrum.
Troas uero luctus ꝑpetuus hẽbat præcordia, neq; noue=
Vbi illi charum filium rapuit diuina procella. (rat
Hunc deinde lugebat omnino in diebus omnibus,
Et illũ Iuppiter misertus est, dedit autem illi filij dona
Equos uelocipedes, quiq; immortales ferunt,
Hos illi donum dedit habere, dixitq; singula

Iouis consilijs nuncius Argicida.
Quod esset immortalis et insenescibilis in diebus oībus.
At postquam Iouis hic audiuit nuncium,
Non amplius postea lugebat, gauisus aūt est mētē intus
Lætus autem equis uelocibus uehebatur.
Vt aūt iterū Tithona habēs aureā sedem rapuit Aurora
Vestræ nationis similem immortalibus.
Dedit se ad uiam petitura nigrinubem Saturnium
Immortalemq́; esse, ac uiuere in diebus omnibus.
Huic autem Iupiter annuit, & perfecit desyderium.
Insana, neq; intellexit in mente ueneranda Aurora
Heben petere, radereq́; senectam perniciosam.
Hunc aūt quousq; quidē habebat à multis amata Hebe
Aurora oblectatus aurithrona ab aëre genita,
Habitabat apud oceani fluxum ad terminos terræ.
Verum postquam primi cani effundebantur capilli
Pulchro ex capite, & ex generosa barba,
Huius quidem à lecto abstinebat ueneranda Aurora.
Ipsum autem rursus nutriebat in domos habentem,
Ciboq́; Ambrosiaq́;, & uestes bonas cum dedisset
Verum quādo utiq; oīno ad odiosam senectā properabat,
Neq; aliquid mēbrorū mouere ualebat, neq; attollere.
Hoc autem illi in animo optimum uidebatur consilium,
In thalamum deposuit ianuas autem imposuit lucidas.
Huius utiq; uox fluit indicibilis, neq; uis
Est qualis antea fuit in flexilibus membris,
Non utiq; ego te talem in immortales caperem,
Immortalemq́; esse, & uiuere in diebus omnibus.
Sed si quidem talis existens formaq́;, corporeq́;

Viueres,nosterq́; uir uocatus esses,
Non utiq; deinde me luctus secundum densam mentem
cooperiret.
Nũc autem te quidem celeriter senectus similis cooperiet
Immisericors,quæ postea afflat hominibus
Perniciosa,laboriosa,quam & dij odio habent.
At mihi magna iniuria inter immortales Deos
Erit in diebus omnibus omnino causa tui.
Qui antequã meas cõuersationes,& cõsilia,q̃bus olĩ oẽs
Immortales commiscui cum mortalibus mulieribus
Timebant,omnes enim meum donabat consilium.
Nunc autẽ utiq; non amplius mihi licebit gemẽs noĩare
Hoc inter ĩmortales siquidẽ ingẽti multa multata sum
Damno duro nec tolerando,aberraui autem mente mea.
Filium autem sub cinctura posui cum mortali mixta.
Hunc quidem ubi utiq; primum uiderit lucem Solis,
Nymphæ illũ nutrient montanæ profunda pectora hñtes
Quæ hunc habitant montem magnũq́; ualde diuinumq́;
Quæ utiq;,neq; mortales neq; immortales sequuntur
Diu quidem uiuunt & immortalem cibum comedunt,
Atq; cum immortalibus pulchram choream instaurant.
Cum his autem Sileniq́; & bonus explorator Argicida
Miscebantur in amorẽ in recessu speluncarum amabiliũ.
His autem simul,aut abietes,aut quercus alti capitis
Genitis nati fuere super terram alentem uiros
Pulchræ florentes in montibus altis
Stant altæ.delubra autem uocant
Immortalium has autem non mortales secant ferro.
Sed quando utiq; parca astiterit mortis,
Siccantur quidem primum super terrã arbores pulchræ.

Cortex autem circũquaq; corrumpitur,cadũt autẽ rami.
Horum autem ſimul anima relinquit lucem Solis.
Hæ quidem meum nutrient apud ſe filium habentes,
Hunc quidẽ cũ utiq; primũ ceperit à multis amata Hebe,
Ducent tibi hic Deæ oſtendentq́; puerum.
Tibi autem ego ut hæc in mentem omnia narrem,
In quintum annum rurſus ueniam filium ducens,
Hunc quidem ubi utiq; primum uideris florem oculis
Gaudebis uidens,ualde enim dijs ſimili erit.
Duces autem ſtatim illum ad Troiam uentoſam.
Si autem aliquis interrogaſſet te mortalium hominum.
Quæ tibi charum filium ſub cinctura poſuit mater,
Huic tu dicere memor ſis ut te iubeo,
Dicunt tibi nymphæ uenuſtæ natum eſſe,
Quæ hunc habitant montem indutum materie.
Si autem utiq; rem ipſam diceres,& iactes dementi aĩo
In amorem mixtum eſſe cum bene coronata Cytherea,
Iupiter te iratus feriet ardenti fulmine.
Dicta ſunt tibi omnia,tu autẽ in mentem tuam intelligẽs
Cohibe te,neq; nomina.Deorum autem obſerua iram.
Sic effata abijt ad cælum uentoſum.
Salue Dea Cyprum bene habitatam regnans,
A' te autem ego incipiens tranſibo aliam ad laudem.

IN EANDEM.

ENERANDAM Auream coronam habentem pulchram Venerem
Canam,quæ totius Cypri munimenta ſortita eſt

Maritimæ

Maritimæ: ubi illam zephyri uis molliter ſpirantis
Suſcitauit per undam multiſoni maris,
Spuma in molli. hanc autem auricuræ Horæ
Suſceperunt hilariter, immortales autem ueſtes induere,
Capite uero ſuper immortale coronam bene conſtructam
Pulchram auream. tribus autem anſis (poſuere
Donum orichalchi auriq; honorabilis.
Collum autem mollem, ac pectora argentea
Monilibus aureis ornabant, quibus ipſæ
Horæ ornatæ fuere auricuræ, quando irent
Ad choream amabilem Deorum, & domos patris.
Verum poſtquã omne circa corpus ornamẽtum poſuere,
Duxere ad immortales, hi autem amplectebantur uidẽtes
Manibusq; ſalutabant, & cupijt unuſquiſq;
Eſſe puellam mulierem, & domum ducere,
Formam admirantes ex uiolis coronã habentis Cythereæ.
Salue enigras habẽs palpebras, dulciloqua, da uero in cer
Hoc uictoriã ferre. meã aũt præparã cantionẽ. (tamine
At ego & tui, & alterius memor ero cantionis.

BACCHVS, AVT LATRONES.

E DIONYSIO *Semeles inclytæ filio*
Memor ero, ut apparuit apud littus maris,
Acta in longa iuueni uiro ſimilis
Nuper pubeſcenti pulchri autem concutie-bantur capilli
Cyanei. ueſtem autem circa ponderoſos habebat humeros
Purpuream. cito autem uiri boliſcalma ex naui

Latrones peruenere velociter ad nigrum pontum
Tyrreni.hos autem duxit mala mors.hi autem uidentes
Annuere adinuicem,cito aūt ſaliere, ſtatim aūt capientes
Abiere ad ſuam nauem læti animo.
Filium enim illum dixere à Ioue nutritorum regum
Eſſe,ac uinculis uolebant ligare difficilibus.
Hūc aūt nō tenebāt uincula,uimina aūt procul cadebant
A' manibus,& à pedibus,hic autem ſubridens ſedebat
Oculis Cyanæis.gubernator autem intelligens
Statim ſuos ſocios hortatus eſt,dixitq́;.
Miſeri qualem hunc Deum ligatis capientes
Fortem:neq; ferre illum poteſt nauis.
Aut enim Iupiter hic eſt,aut Argentiarcus Apollo,
Aut Neptunus,quoniam non mortalibus hominibus
Similis eſt,at Dijs qui olympicas domos habent.
Verum agite hunc dimittamus ad cōtinentem nigrum
Statim.neq; in eum manus cōijcite, ne iratus
Excitet difficiles uentos,ac turbonem multam.
Sic dixit.huic autem dux odioſo reſpondit uerbo.
Infelix,ſecundū uentū uide.ſimul aūt uelum trahe nauis,
Simul omnia arma capiens,hic autem uiris curæ erit.
Spero,aut Aegyptum ueniet,aut hic in Cyprum,
Vel ad hyperboreos,utroq;.tandem autem,
Aliquando dicet ſuos amicos,& poſſeſsiones omnes,
Suosq́; fratres,poſtquam nobis obtulit Deus.
Sic dicens,malumq́;,& uelum trahebat nauis.
Flauit autem uentus in medio ueli.circum autem arma
Expediebant.cito aūt illis apparebant admirabilia opera.
Vnum quidem primum uelocem per nauim nigram

Dulcipotum fluebat odorum,excitabatur autem odor
Immortalis.nautas aūt sepulchrum cepit omnes uidentes.
Statim autem in summitate ueli extensa est
Vitis,huc atq; huc,pendebant autem multæ
Vuæ:circa autem malum uoluebatur hedera
Floribus uirescens,gratus autem fructus excitabatur.
Omnes autem scalmi coronas habebant,uidentes autem
Non timuere.tunc deinde gubernatorem hortabantur
In terram appropinquare.hic autem illis leo factus fuit inter nauim
Grauis in summitate.ualde autem rugiebat,in media uero
Vrsum fecit hirsutum ceruice,signa ostendens
Surrexit autem acer.leo autem in sede summa
Grauiter torue uidens.hi autem in puppim timuere.
Circum autē gubernatorem sapientem animum habētem
Stetere utiq; stupefacti.hic autē repente impetum faciēs
Ducem cepit,hi autem foras malam mortem fugientes,
Omnes simul saliere cum uidissent in mare diuum.
Delphines aūt facti fuere, gubernatorem aūt misertus,
Habuitq;,& illum fecit beatissimum,dixitq; uerbum.
Confide diue rector meo grate in animo.
Sum autem ego Bacchus magnisonus, quē peperit mater
Cadmea semele Iouis in amorem mixta.
Salue nate semeles pulchriocule,haudquaquam licet
Tui oblitum,suauem ornare cantionem.

IN MARTEM.

ARS Prærobuſte, grauiſtrepicur=
re, auream ſcuticam habens,
Magnanime, clypifer, urbium ſerua=
tor, armis inſtructe,
Fortimane, indefeſſe, haſta ualẽs, mœ
nia olympi,
Victoriæ felicis pater, auxiliator iuſtitiæ,
Iniuſtis tyranne, iuſtiſsimorum dux hominum,
Fortitudinis ſceptrifer, ignitum circulum uoluens
Aetheris inter ſeptigrada aſtra, ubi te equi
Valde flammoſi tertio ſuper curru ſemper habent.
Audi mortalium auxiliator, dator audacis hebes,
Facile relucens lumen deſuper ad uitam
Noſtram, ac fortitudinem martialem. ſic utiq; poſſem
Depellere malum amarum à meo capite,
Et animæ deceptorium ſubflectere in mentem impetum,
Animiq; robur acutum cohibere, qui me excitauit
Pugnam horridam aggredi. ſed tu audaciam
Da beate, paciſq; manere in illeſibilibus legibus,
Inimicorum fugientem laborem, fataq; uiolenta.

IN DIANAM.

IANAM Laudat muſa ſororem procul
iaculantis
Virginem ſagittis oblectantem, ſimul nu=
tritam cum Apolline:
Quæq; equos paratos iuncis copioſæ Meletæ

Impetuoſe per Smyrnam totum aureum currum agit,
Ad Clarum uitibus copioſam. uerũ Argentiarcus Apollo
Sedit expectans longè iaculantem ſagittis oblectantem.
Et tu quidem ſic ſalue. Deæ autem ſimul omnes cantione
At ego te primum, & à te incipio cantare,
A' te autem ego incipiens tranſibo aliam ad laudem

IN VENEREM.

YPROGENITAM Cythercam,
canam quæq; mortalibus,
Blanda dona dat, amabili autem facie.
Semper ſubridet, & amabilẽ fert florẽ.
Salue Dea Salaminam bene habitatam
regnans,
Et totam Cyprum, da uero amabilem cantionem.
At ego & tui, & alterius memor ero cantionis.

IN PALLADEM.

ALLADEM Atticam patronam urbium incipio canere
Grauem, cui cum Marte curæ ſunt bellica
opera,
Dirutæq; ciuitates, clamorq;, bellaq;,
Quin & liberauit populum uenientemq; euntemq;.
Salue Dea, da uero nobis fortunam, felicitatemq;.

IN IVNONEM.

VNONEM Cano Aurithronam, quam peperit Rhea,
Immortalem Reginã excelſam formam habentem
Iouis ualdiſoni ſororem mulieremq́;
Inclytam, quam omnes beati per longum olympum
Læti honorant ſimul cum Ioue oblectante fulminibus.

IN CEREREM.

Ererem pulchricomã uenerãdam Deam incipio canere.
Ipſam & puellam perpulchram Proſerpinam.
Salue Dea, & hanc ſerua ciuitatem, præſis autem cantioni.

IN MATREM DEORVM.

ATREM Mihi omniumq́; Deorum, omniumq́; hominum
Laudat muſa ſuauis Iouis filia magni:
Cui crotalorum tympanorumq́; ſonus, ſimulq́; tremor tibiarum
Placuit, ac luporum clangor terribiliumq́; leonum.
Monteſq́; ſonori, & ſyluoſi receſſus.
Et tu quidem ſic ſalue, Deæ autem ſimul omnes cantione,

IN HERCVLEM LEONINI ANIMI.

ERCVLEM Iouis filium canã, quem ualde fortißimum
Genuit terrestrium thebæ in pulchris regionibus
Alcumena, mixta cum nigrinube Saturnio:
Qui antea quidem per terram indicibilem, ac mare
Errans iußibus Euristhei regis
Multa quidem ipse fecit iniusta, & multa sustulit.
Nunc autem in pulchro solo niuosi olympi,
Habitat oblectatus, & habet pulchros talos habentem Heben.
Salue rex Iouis fili, da uero uirtutemq;, & felicitatem.

IN AESCVLAPIVM.

EDICVM Morborum Aesculapium incipio canere,
Filium Apollinis, quẽ genuit diua Coronis
Dotio in campo, puella Phlegij regis
Gaudium magnũ hominibus malorũ delniatorẽ dolorũ.
Et tu quid:m sic salue rex, precor autem te cantione.

IN IOVIS PVEROS.

ASTORA Et Pollucem cane musa suauis
Tyndaridas, qui à Ioue olympio geniti sunt.

Quos ſub Taygeti uertice peperit ueneranda Leda,
Clam ſubdomita à nigrinube Saturnio,
Saluete Tyndaridæ, uelocium aſſeſſores equorum.

IN MERCVRIVM.

ERCVRIVM Cano Cyllenium Argicidam
Cyllenen regnantem, & Arcadiam ouibus copioſam,
Nuncium immortalium ualde utilem, quem peperit Maia
Atlantis filia, Iouis in amorem mixta,
Verecunda. beatorum Deorum effugit commercium,
Antrum habitans opacum, ubi Saturnius
Cũ nympha pulchricoma miſcebatur noctis in medio tp̃e
Quando dulcis ſomnus tenebat albiulnam Iunonem.
Latebat autem immortalesq; Deos mortalesq; homines.
Et tu quidem ſic ſalue Iouis & Maiæ fili.
A` te autem ego incipiens tranſibo aliam ad laudem.
Salue Mercuri gratiarum dator nuncie dator bonorum.

IN PANA.

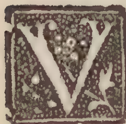

E Mercurij mihi charo filio dic muſa,
Capripedo bicorno amatore ſtrepitus, quique in Piſſa
Arboroſa ſimul incedit ſolitis choreis cum nymphis,
Quæq; præruptæ petræ incedunt capita
Pana inuocantes paſtoralem Deum præpulchricomum.

Squallidum qui omnem collem niuosum sortitus est.
Et uertices montium, & saxosa cacumina.
Frequentat autem, huc atq; illuc per uirgulta densa.
Interdum quidem fluentis pellectus mollibus.
Interdum iterum saxa altißima obambulans.
Summum uerticem ouium speculam ascendens.
Sæpe autem capris frequentes percurrit montes longos.
Sæpe autem in colles digreditur feras mactans.
Acute cernens, tunc autem hesperus clanxit ut
Ex summitate egrediens arundinum, sub carmine ludens.
Suaue non hunc præcurreris in cantibus
Auis, quæ uere multifloro in folijs
Lamentum effundens emittit suauem cantum.
Cum ipsis autem tunc nymphæ montanæ suauiloquæ
Ambulantes frequenter pedibus ad fontem nigræ aquæ
Canunt. uerticem autem resonat montis Echo.
Deus aũt huc atq; illuc chorearum tunc in mediũ serpẽs,
Freqũeter pedibus assequitur. pellẽ aũt ad terga cruẽtam
Lyncis habet, suauibus oblectans animum cantibus,
In molli prato, illic crocus & hyacinthus
Suauiter spirans uirẽs admiscetur in numerosam herbam.
Celebrant autem Deos beatos, & longum olympum.
Qualem Mercurium admodum utilẽ egregium omnium
Dicebam. quod hic omnibus Deis uelox nuncius est.
Et utiq; in Arcadiam copiosam fontibus matrem ouium,
Venit. ubi autem illi templum Cyllenium est.
Vbi hic & Deus existens, gracili uellere oues pascebat
Virum apud mortalem. uirescebat enim amor mollis, qui eum inuasit
Cũ nympha pulchricoma Dryopis in amorẽ misceretur.

Perfecit aũt nuptias uirescentes, peperit aũt in domibus
Mercurium charum filium statim monstruosum uisu.
Capripedem bicornum, ac multi strepitus existentem, & dulce ridentem
Fugit autem surgens, reliquit autem puerum nutrix.
Metuit enim ut uidit faciem implacabilem hirsutam.
Hunc aũt statim Mercurius ualde utilis ad manũ posuit
Accipiens, gaudebat autem in animo admodum Deus.
Confestim autem ad immortalium sedes cucurrit puerum cooperiens,
Pellibus in densibus montani leporis,
Apud autem Iouem sedit, & alios Deos.
Ostendit aũt puerum suum, oẽs aũt animum oblectabant
Immortales. in cæteros autem Bacchius ille Dionysus.
Panna autem illum uocarunt, quòd animum omnibus oblectauit.
Et tu quidem sic salue, ò Rex litabo autem te cantu.
Nam ego & tui & alterius memor ero cantus.

IN VVLCANVM.

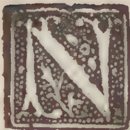
Vlcanum inclyti consilij cane musa suauis,
Qui cum Minerua cæsia præclara opera
Homines docuit in terra, qui antea
Antris habitabant in mõtibus ueluti feræ.
Nunc aũt per Vulcanũ inclytum in artibus opera docti,
Facile æuum finiferum ad annum,
Quieti degunt in suis domibus.
Sed propitius esto Vulcane, da autem uirtutem & felicitatem.

IN APOLLINEM.

Hœbe te quidem & Cygnus ſub alis ſuaui ter cantat,
In ripam inſiliẽs amnem apud uorticoſum
Peneum. te aũt, cantor habẽs citharã ſuauẽ
Dulcicanus primumq; & poſtremo ſemper canit.
Et tu quidem ſic ſalue Rex, placo autem te cantu.

IN NEPTVNVM.

Eptunum Deum magnum incipio canere,
Terræ motorem, ac immenſi maris.
Pontium, qui Helicona, & latas habet ægas.
Dupliciter tibi ò terræ motor dij honorem diuiſerunt.
Equorumq; domitorem eſſe, ſeruatoremq; nauium.
Salue Neptune terram habens cæruleis crinibus decore,
Et beate benignum animum habens, nauigantibus auxiliare.

IN IOVEM.

Ouẽ Deorũ optimũ canã, & maximũ,
Late ſonantem, ualidiſſimum fructiferum, qui cum Themide
Seorſum ſedente, crebros ſermones miſcet.
Sis propitius late ſonans Saturnie inclytiſſime maxime.

IN VESTAM.

Esta quæ regis Apollinis procul iaculantis,
In Pytho ualde diuina sacram domum circumuersaris,
Semper ex tuis crinibus distillat liquidum oleum.
Veni hanc super domum, accede animum habens
Cum Ioue sapiente: gratiam autem simul præbe carmini.

IN MVSAS, ET APOLLINEM.

Musis incipio Apollineq; Iouecq;.
Ex enim Musis, & procul mittente Apolline,
Viri poëtæ sunt in terram & citharœdi.
Ex autem Ioue, Reges. hic autem felix quem Musæ
Diligunt, suauis illi ab ore fluit uox.
Saluete proles Iouis, & meum in honorẽ habete cantum,
At ego & uestri & alterius memor ero cantus,

IN BACCHVM.

Edera coronatum Bacchum ualde sonantem incipio canere,
Iouis ac Semeles ualde inclytæ præclarum filium.
Quem alebant pulchricomæ Nymphæ à patre Rege

Suſcipientes pectoribus,& accurate nutriebant
Nyßæ in uallibus.hic autem creſcebat à patre procul,
Antro in bene olenti in numero poſitus immortalium.
At poſtquam hunc Deæ multilaudem aluerunt,
Tunc ibat ad nemoroſos receſſus,
Hedera & lauro ornatus.hæ autem ſimul ſequebantur
Nymphæ,hic aũt dux erat,ſonus aũt hẽbat maximã ma-
Et tu quidẽ ſic ſalue uuis copioſe ò Bacche. (teriem.
Da autem nos gaudentes ad horas rurſus uenire,
Ex horis autem rurſus ad multos annos.

IN DIANAM.

Ianam cano aureæ colus ſonoram
Virginem uerecundam,ceruos iaculantem,
ſagittis oblectantem,
Legitimam ſororem aurienſis Apollinis:
Quæ per montes umbroſos,& promontoria uentoſa,
Venatione oblectata,totum aureum arcum extendit,
Emittens gemituoſa tela,tremunt autem capita
Altium montium,ſonat autem hirſuta ſylua
Grauiter à clangore ferarum.horret autem terra,
Pontusq; piſcoſus.at hæc fortem animum habens
Vbiq; ſe uertit ferarum perimens genus.
At poſtquam oblectata eſt ferarũ ſpeculatrix ſagittis oblectãs
Delectauerit aũt animũ laxans qui bene flectitur arcum
Venit in magna domo fratris ſui chari
Phœbi Apollinis,Delphorum in pinguem populum,
Muſarum,ac Gratiarum pulchram choream inſtaurans.
Vbi ſuſpendens reflexum arcum,& ſagittas,
Dux fit gratioſum circa corpus ornamentum habens,

Præcedens in choro, hæ aũt ambrosiam uocem emittentes
Laudant Latonã pulchros talos habentẽ ut peperit filios
Immortalium consilioq; & operibus longè optimos.
Saluete nati Iouis, & Latonæ pulchricomæ.
Verum ego uestrum, & alterius memor ero cantionis.

IN PALLADEM.

ALLADEM Atticam inclytam incipio canere,
Cæsiam, multi consilij, implacabilem animum habentem,
Virginem uerecundam, patronam urbium, robustam,
Tritogenam, quam ipse genuit consultor Iupiter
Venerando ex capite, bellicosa arma habentem,
Aurea splendida. numen autem habebat omnes uidentes
Immortales. hæc autem ante Iouem Aegiochum
Impetuose exilijt ab immortali capite,
Cõcutiẽs acutum telũ, magnus aũt cõcutiebatur olympus
Grauiter à forti cæsia, circum autem terra
Fortiter sonuit. motus igitur est pontus
Vndis purpureis commotus. constitit autem mare
Repente, stetit autem Hyperionis præclarus filius
Equos uelocipedes multum tempus, donec puella
Cepit ab immortalibus humeris dijs similia arma
Pallas attica. gauisus est autem consultor Iupiter.
Et tu quidem sic salue Iouis nate Aegiochi.
Verum ego, & tui, & alterius memor ero cantionis.

IN VESTAM.

ESTA Quæ omnium in domibus altis
Immortalium'que Deorum humi uenientiumq; hominum.
Sedem sempiternã sortita est, ac antiquum honorem.
Pulchrum habens donum & honorem, neq; enim sine te
Conuiuia mortalibus, ubi non prima postremaq;
Vesta incipiens delibat suaue uinum.
Et tu mihi Argicida Iouis, & Maiæ fili
Nuncie, beatorum auriuirga dator bonorum,
Habitate domos bonas chara mentibus adinuicem,
Propitius existens, auxiliare cum uerecundaq; charaq;
Vesta. ambo enim terrestrium hominum
Scientes opera pulchra, mentemq; sequimini & Heben.
Salue Saturni filia tuq;, & auriuirga Mercurius.
At ego uestrumq;, & alterius memor ero cantionis.

IN TERRAM MATREM OMNIVM.

Erram omniũ matrẽ canã bene fundatam,
Honoratißimam: quæ nutrit in terra omnia quæcunque sunt:
Et quot terram diuam incedunt, & quot pontus,
Et quot uolunt, hæc nutriuntur ex tuis diuitijs.
Ex te aũt bonorum filiorũ, & bonorũ fructuum existent
Veneranda. in te aũt positum est dare uitam, & auferre
Mortalibus hominibus. at hic felix quẽ utiq; tu in animo
Prompte honorabis: huicq; copiosa omnia sunt.
Abundat quidem illis aruum uitiferum, & per agros

Iumentis abundat, domus autem impletur bonis.
Ipsi aũt bonis legibus per urbẽ habẽtẽ pulchras mulieres
Dominantur, felicitas autẽ multa & diuitiæ sequuntur:
Filij autem lætitia iuuentute florentem gloriantur,
Virginesq; choreis festiuis læto animo
Ludentes, gaudent ad flores molles herbæ,
Quos utiq; tu honorabis ueneranda copiosa Dea,
Salue Deorum mater, uxor cæli stellati:
Prompta autem loco cantus uitam lætam præbe,
At ego, & tui, & alterius memor ero cantionis.

IN SOLEM.

OLEM Laudare rursus Iouis nata incipe musa
Calliope Phaëtontem, quẽ Euriphaëssa bouinos oculos habens
Peperit terræ filium & cæli stellati.
Duxit enim Euryphaëssam ualde inclytam Hyperion
Legitimam sororem, quæ illi peperit pulcherrimos filios
Auroramq; roseũ cubitũ habẽtẽ, pulchricomamq; Lunã,
Solemq; indefessum, similem immortalibus
Qui lucet mortalibus, & immortalibus Dijs,
Equos ascendens. horrendum autem hic inspicit oculis
Aurea è galea, clari autem radij ab ipso
Splendore relucent, ad tempora autem genæ
Clare à capite gratiosum tenent os
Lucidum: pulchra autem circa corpus fulget uestis,
Tenuiter contexta flatu uentorum. sub aũt masculi equi
Hic igitur hic sistens auriiugum currum, & equos,

Diuinus mittit per cælum in oceanum.
Salue Rex,prompte autem uitam lætam præbe:
A te autem incipiens,uocabo mortalium genus uirorum
Semideorum,quorum opera Dij mortalibus ostenderunt.

IN LVNAM.

VNAM Canere extensipenem, dicite musæ
Suauiloquæ puellæ Saturnij Iouis, peritæ cantus:
Ex qua splendor terram inuoluit à cælo
Capite ex immortali,multum aũt ornamẽtum excitatũ est
Splendore splendente.enitescit autem tenebrosus aër
Aurea ex corona.radij autem uoluuntur
Quando ab oceano lauans corpus pulchrum,
Vestes induta procul lucentes diuina Luna,
Iungens polos longæ ceruicis fulgidos,
Impetuose prius agitarit pulchricomos equos,
Vespertina semimenstrua,qñ plenus est magnus globus,
Clarißimiq; splendores tunc aucta sunt
Cælitus.signum autem mortalibus,& indicium est
Cum qua olim Saturnius mixtus est amicicia & lecto.
Hæc autem prægnata omnifariam peperit filiam,
Decoram formam habens inter immortales Deos.
Salue regina Dea albiulna diua Luna,
Prompta, pulchricoma,à te enim incipiẽs laudes hominũ
Canam semideorum, quorum audiunt opera poëtæ,
Musarum ministri ab oribus amabilibus,

IN IOVIS PVEROS.

E Iouis pueris nigrioculæ dicite musæ
Tyndaridis, Ledæ pulchritalæ præclaros natos
Castoraq; equorū domitorē, & irrepræhensibilē Pollucē,
Quos sub taygeti uertice montis magni,
Mixta in amorem cum nigrinube Saturnio
Seruatores peperit pueros terrestrium hominum,
Velociumq; nauium, quando sparguntur procellæ
Hyemales per pontum implacabilem. hi aūt è nauibus
Vota facientes uocant Iouis pueros magni
Agnis albis, ad littora exeuntes,
A` puppi. has autem uentusq; magnus, & unda maris
Fecerunt submersam. hi autem repente apparuerunt
Flauijs alis, per æthera uibrantes.
Statim autem difficilium uentorum cessarunt procellas,
Vndas autem strauerunt albi maris in pelagis
Nautis, signa bona laboris sui, hi autem uidentes,
Gauisi sunt. cessarunt autem ab ærumnoso labore.
Saluete Tyndaridæ uelocium assessores equorum,
At ego uestrum, & alterius memor ero cantionis:

IN HOSPITES.

Eneremini hospitijs utentem & domo,
Qui urbem excelsam Nymphæ amabilioculæ Iunonis
Habitatis in infernum, cuius pedē postremum alticomæ
Ambrosiam bibentes aquam flauij fluuij
Hebri pulchriflui, quem immortalis peperit Iupiter.

Finis Homeri Hymnorum.

Homeri, Odissea

Batracho-miomach

et

Himni Deorum

1538

J. P. de G.

1899